

กลุ่มที่ 3

ผลงานวิจัยสาขามนุษยศาสตร์

และสังคมศาสตร์

การเปรียบเทียบตัวแปรที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการให้บุตรหลาน
ศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษา กรณีศึกษาอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

**A COMPARISON OF VARIABLE INFLUENCING THE PARENTS'
DECISIONS OF LETTING THEIR CHILDREN FURTHER STUDY IN
VOCATIONAL LEVELS IN PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA PROVINCE**

อลิษา ชีราลาภ

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

สุรัชย์ สุขสกุลชัย

รองศาสตราจารย์ สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

Email: surachai.suk@kmutt.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบตัวแปรที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการให้บุตรหลานศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นผู้ปกครองของผู้เรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 ของวิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา จำนวน 55 คน วิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครศรีอยุธยา จำนวน 28 คน และวิทยาลัยเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมการต่อเรือพระนครศรีอยุธยา จำนวน 11 คน รวมทั้งหมด 94 คน ซึ่งขนาดของกลุ่มตัวอย่างนี้ได้จากการใช้หลักการของ Taro Yamane และโดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม โดยแบ่งตัวแปรเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านชื่อเสียง ด้านอาคารและสถานที่ และด้านอื่นๆ แบบสอบถามได้รับการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน โดยมีค่าความสอดคล้อง (IOC) ของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์เฉลี่ยเท่ากับ 0.96 สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวน F-test (One way ANOVA) ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจให้บุตรหลานศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษาที่สำคัญมีดังนี้ 1) ค่าเฉลี่ยของตัวแปรด้านชื่อเสียงของสถานศึกษาเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงสุดในทุกตัวแปรที่ทำการสำรวจ 2) ค่าเฉลี่ยของตัวแปรด้านวิชาการของผู้ปกครองเพศหญิงมีค่ามากกว่าผู้ปกครองเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 3) ค่าเฉลี่ยของตัวแปรด้านอาคารและสถานที่และด้านวิชาการของผู้ปกครองที่มีรายได้มากกว่าหนึ่งหมื่นบาทขึ้นไปมีค่ามากกว่าผู้ปกครองที่มีรายได้ต่ำกว่าหนึ่งหมื่นบาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : ตัวแปร / การตัดสินใจ

ABSTRACT

This research aimed to study a comparison of variable influencing the parents' decisions of letting their children further study in vocational levels in Phra Nakhon Si Ayutthaya province. The samples used were the parents of students studying in the first year of a vocational certificate level. There were 55 parents from Phra Nakhon Sri Ayutthaya Technology College, 28 parents from Ayutthaya Vocational College and 11 parents from Ayutthaya Ship Building Industry and Technology College, in a total of 94 parents. The size of the sample is obtained by applying the principles of Taro Yamane and the samples selected using simple random sampling technique. The research instrument was a questionnaire including variable five topics as follows, academic, personal, reputation, facility, and other aspects. The questionnaire was evaluated by three experts and the consistency (IOC) of the questions was the average of 0.96. The statistics used in the study is mean values, standard deviation values, and percentage using t-test and F-test (One way ANOVA). The research results showed that the average of variable that parents use to make decisions for their children to study in vocational education are as follows: 1) The average of reputation variable of schools is the most influential in all the variables surveyed, 2) The academic variable of female parents have an average more than the male parents with statistically significance at 0.05 levels, and 3) The facility and academic variables of the parents who have income more than ten thousand baht have an average more than the parents who have income less than ten thousand baht with statistically significance at 0.05 levels.

KEYWORDS: variables / the decisions

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

การศึกษาในความหมายทั่วไปอย่างกว้างที่สุดคือ วิธีการพัฒนานุคคลในด้านความรู้ความสามารถ เจตคติ ความประพฤติที่ดีมีคุณค่า และความมีคุณธรรมเป็นที่ยอมรับนับถือของสังคม (Carter V Good, 2556) การอาชีวศึกษาก็เป็นทางการศึกษารูปแบบหนึ่งที่มุ่งเน้นเพื่อผลิตบุคลากรทางด้านสาขาอาชีพ วัตถุประสงค์หลักที่สำคัญของการอาชีวศึกษาคือการพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานได้จริง (ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่เน้นให้มีความรู้พื้นฐานมากเพียงพอสำหรับศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย) โดยส่งเสริมให้มีการฝึกงานในสถานประกอบการต่างๆ เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงมากยิ่งขึ้น นอกจากนั้นในภาวะเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบันประเทศไทยยังมีความต้องการกำลังคนทางด้านสาขาอาชีพอย่างมาก เพื่อป้อนให้กับสถานประกอบการต่างๆ (ชาญณรงค์ วงศ์วิชย์, 2557)

แต่อย่างไรก็ตาม จำนวนผู้เรียนในสาขาอาชีพยังมีน้อยซึ่งไม่พอกับความต้องการของสถานประกอบการต่างๆ ทำให้รัฐบาลมีนโยบายที่จะส่งเสริมให้นักเรียนหันมาสนใจในการเรียนสาขาอาชีพมากขึ้น (สรเสรีญ แก้วกำเนิด, 2558) การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษาของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นการเข้าสู่สาขาอาชีพจากระดับ ปวช. ไปจนถึงระดับปริญญาตรี) จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง นอกจากนั้นจากการสัมภาษณ์เบื้องต้นของผู้วิจัยพบว่า การตัดสินใจเข้าเรียนต่อในระดับอาชีวศึกษาของนักเรียนระดับ ม. 3 นั้น

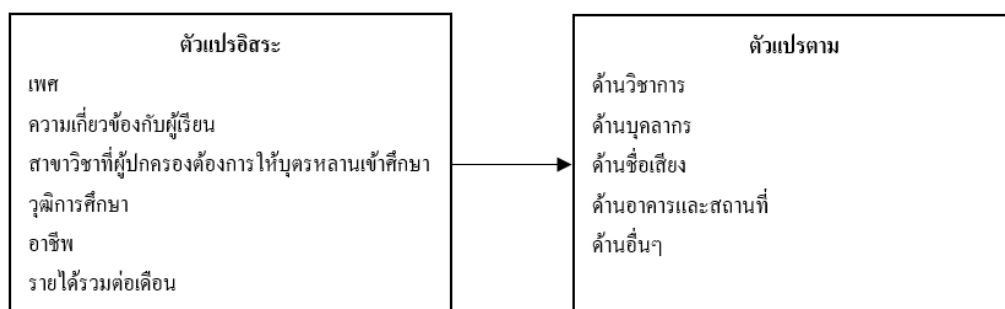
พบว่าผู้ปกครองมีส่วนสำคัญอย่างมากในการสนับสนุนหรือคัดค้านการเลือกเรียนในสายนี้ของบุตรหลานตนเอง (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2545) ด้วยเช่นเดียวกัน

ดังนั้นเพื่อให้ทราบถึงตัวแปรสำคัญที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจให้บุตรหลานเข้าศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษาจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ ที่จะสามารถนำความรู้ไปกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อวางแผนการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ตลอดจนเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาตัวแปรด้านต่างๆ ที่สำคัญที่จะมีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของผู้เรียนและผู้ปกครอง (ดำรง คำมีชัย, 2552) ให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ปกครองและเพื่อให้เกิดการสนับสนุนให้บุตรหลานเข้าศึกษาต่อในสายอาชีพให้เพิ่มมากขึ้นตามนโยบายของรัฐบาลและความต้องการของชาติได้

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบตัวแปรที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการให้บุตรหลานศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษา กรณีศึกษาอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดของงานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ปกครองเพื่อให้ความเห็นกับตัวแปรที่ผู้ปกครองเห็นว่าสำคัญต่อการตัดสินใจในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในสายอาชีพ โดยมีตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ดังรูปที่ 1

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อเปรียบเทียบตัวแปรที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการสนับสนุนให้บุตรหลานเข้าศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษา โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองของผู้เรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 จากวิทยาลัยเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมการต่อเรือพระนครศรีอยุธยาจำนวน 206 คน วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยาจำนวน 996 คน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครศรีอยุธยาจำนวน 513 คน รวมจำนวน 1,715 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองของผู้เรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 จากวิทยาลัยเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมการต่อเรือพระนครศรีอยุธยาจำนวน 11 คน วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา จำนวน 55 คน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครศรีอยุธยาจำนวน 28 คน รวมทั้งสิ้น 94 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย ขนาดของกลุ่มตัวอย่างนี้หาได้จากการใช้หลักการของ Taro Yamane ตัวแปรที่ศึกษาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ

ตัวแปรต้น ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ, ความเกี่ยวข้องกับผู้เรียน, สาขาวิชาที่ผู้ปกครองต้องการให้บุตรหลานเข้าศึกษา, วุฒิการศึกษา, อาชีพ, รายได้รวมต่อเดือน และตัวแปรด้านต่างๆ ประกอบด้วย ด้านวิชาการ, ด้านบุคลิกภาพ, ด้านชื่อเสียง, ด้านอาคารและสถานที่ และด้านอื่นๆ

ตัวแปรตาม ได้แก่ ตัวแปรที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการให้บุตรหลานศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษา

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามตัวแปรที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการให้บุตรหลานศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษา เป็นคำถามแบบเลือกตอบโดยใช้แบบประมาณค่า (Rating Scale) ห้าระดับ ประกอบด้วย ด้านวิชาการ ด้านบุคลิกภาพ ด้านชื่อเสียง ด้านอาคารและสถานที่ และด้านอื่นๆ รวม 33 รายการ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแบบปลายเปิด

แบบสอบถามทั้งหมดได้รับการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อประเมินหาความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ด้วยการหาค่าความสอดคล้อง (IOC) กับวัตถุประสงค์ และทำการแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ก่อนจะนำแบบสอบถามที่ได้มาตรฐานไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง

4.3 วิธีการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บข้อมูลกระทำโดยการทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลกับสถานศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาสามแห่ง โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย โดยแจกแบบสอบถามให้กับผู้ปกครองกระจายตามสาขาวิชาให้ได้ตามข้อกำหนดของกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ปกครองวิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยาจำนวน 55 ฉบับ ผู้ปกครองวิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครศรีอยุธยา จำนวน 28 ฉบับ และผู้ปกครองวิทยาลัยเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมการต่อเรือพระนครศรีอยุธยา จำนวน 11 ฉบับ รวม 94 ฉบับ และได้รับแบบสอบถามคืนทั้งสิ้น 94 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าการทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวน F-test (One way ANOVA) และการวิเคราะห์ระดับค่าเฉลี่ยของตัวแปรที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการให้บุตรหลานศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษา

5. สรุปผลการวิจัย

จากการเปรียบเทียบตัวแปรที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการสนับสนุนให้บุตรหลานเข้าศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษา สรุปผลได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของแบบสอบถามแสดงในตารางที่ 1 โดยผู้ปกครองส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 84.00 เป็นบิดามารดาของผู้เรียนคิดเป็นร้อยละ 87.20 ต้องการให้บุตรหลานเข้าศึกษาในสาขาช่างยนต์และช่างกลโรงงานคิดเป็นร้อยละ 41.50 จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 46.80 ประกอบอาชีพค้าขายและเป็นลูกจ้างประจำคิดเป็นร้อยละ 22.30 และมีรายได้ระหว่าง 10,000-30,000 บาทต่อเดือนคิดเป็นร้อยละ 58.50

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
1. เพศ		
1.1 ชาย	79	84.00
1.2 หญิง	15	16.00
2. ความเกี่ยวข้องกับผู้เรียน		
2.1 บิดามารดา	82	87.20
2.2 ผู้ปกครอง	12	12.80
3. สาขาวิชาที่ผู้ปกครองต้องการให้บุตรหลานเข้าศึกษา		
3.1 ช่างยนต์ และช่างกลโรงงาน	39	41.50
3.2 ช่างไฟฟ้ากำลัง และช่างอิเล็กทรอนิกส์	16	17.00
3.3 ช่างเชื่อม, ช่างต่อเรือ, ช่างเครื่องเรือนฯ และช่างก่อสร้าง	18	19.10
3.4 พาณิชยกรรม	21	22.30
4. วุฒิกการศึกษา		
4.1 ปริญญาโทขึ้นไป และปริญญาตรี	17	18.10
4.2 อนุปริญญา/ปวส. และมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	33	35.10
4.3 มัธยมศึกษาตอนต้น และประถมศึกษา	44	46.80
5. อาชีพ		
5.1 รัฐวิสาหกิจ	1	1.10
5.2 ธุรกิจส่วนตัว	19	20.20
5.3 ค้าขาย	21	22.30
5.4 เกษตรกรรม	15	16.00
5.5 ลูกจ้างประจำ	21	22.30
5.6 ลูกจ้างชั่วคราว	7	7.40
5.7 รับจ้างทั่วไป	10	10.60
6. รายได้รวมต่อเดือน		
6.1 มากกว่า 30,000 – 50,000 บาทขึ้นไป	12	12.80
6.2 มากกว่า 10,000 – 30,000 บาท	55	58.50
6.3 ไม่มีรายได้ – 10,000 บาท	27	28.70

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบตัวแปรที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครอง ในเฉลี่ยทุกด้าน

ตัวแปรที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครอง ในการให้บุตรหลานศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษา	ระดับที่มีผลต่อการตัดสินใจ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านชื่อเสียง	3.95	0.33	มาก
2. ด้านบุคลากร	3.93	0.44	มาก
3. ด้านวิชาการ	3.83	0.41	มาก
4. ด้านอาคารและสถานที่	3.43	0.42	ปานกลาง
5. ด้านอื่นๆ	3.38	0.45	ปานกลาง
เฉลี่ย	3.70	0.20	มาก

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบตัวแปรที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครอง ในแต่ละด้าน

ตัวแปรที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครอง ในการให้บุตรหลานศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษา	ระดับที่มีผลต่อการตัดสินใจ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านวิชาการ	3.83	0.41	มาก
1. สาขาวิชาที่บุตรหลานท่านเลือกตรงกับความต้องการของผู้ปกครอง	4.10	1.13	มาก
2. สาขาวิชาที่บุตรหลานท่านเลือกตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน	4.23	0.96	มาก
3. สาขาวิชาที่บุตรหลานท่านเลือกสามารถเข้าไปทำงานในหน่วยงานต่างๆ ได้หลากหลาย	3.68	1.12	มาก
4. สาขาวิชาที่บุตรหลานท่านเลือกสามารถนำไปสร้างกิจการเป็นของตนเอง	3.49	1.20	ปานกลาง
5. การเรียนในระดับอาชีวศึกษานั้นเหมาะสมกับบุตรหลานของท่าน	3.88	1.06	มาก
6. ความพร้อมทางด้านสื่อการสอนและอุปกรณ์การเรียนการสอน	3.64	1.17	มาก
7. ผลงานทางด้านวิชาการของสถานศึกษาที่ผ่านมาเป็นที่ประจักษ์ต่อผู้ปกครอง	3.76	0.91	มาก
8. การเรียนในระดับ ปวช. ผู้เรียนสามารถศึกษาต่อในระดับ ปวส. จนถึงระดับปริญญาตรีได้	3.83	0.85	มาก
ด้านบุคลากร	3.93	0.44	มาก
9. ครูและบุคลากรให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการเลือกเรียนได้เป็นอย่างดี	3.93	0.91	มาก
10. ครูและบุคลากรมีความสามารถดีเด่นเป็นที่ประจักษ์ต่อสังคมภายนอก	4.16	0.94	มาก
11. การติดต่อกับครูและบุคลากรภายในทำได้สะดวกรวดเร็ว	3.67	0.92	มาก
12. ผู้ปกครองมีความประทับใจในการให้บริการของครูและบุคลากร	3.97	0.78	มาก
ด้านชื่อเสียง	3.95	0.33	มาก
13. เอกลักษณ์ของสถานศึกษา	3.71	1.05	มาก
14. ภาพลักษณ์ที่ดีที่ปรากฏต่อสังคมภายนอก	4.27	0.82	มาก
15. ชื่อเสียงทางด้านวิชาการ เช่น รางวัลต่างๆ ฯลฯ	3.87	1.17	มาก
16. ชื่อเสียงทางด้านกฎระเบียบและข้อบังคับที่เหมาะสม ที่ช่วยให้ผู้เรียนเป็นคนดีต่อสังคม	3.81	1.09	มาก
17. กิจกรรมที่ทำร่วมกับชุมชนภายนอกเพื่อการพัฒนาชุมชน	3.53	1.25	มาก
18. ศิษย์เก่าหลายคนประสบความสำเร็จในชีวิต	3.40	1.08	ปานกลาง
19. ไม่มีปัญหาเรื่องการทะเลาะวิวาทของผู้เรียน	4.32	0.83	มาก
20. ไม่มีข่าวเสียหาย เช่น เรื่องยาเสพติด ฯลฯ	4.71	0.46	มากที่สุด
ด้านอาคารและสถานที่	3.43	0.42	ปานกลาง
21. สภาพแวดล้อมภายในที่นักเรียน	4.49	0.68	มาก
22. สภาพแวดล้อมรอบๆ สถานศึกษา	3.64	1.04	มาก
23. สภาพของอาคารเรียนต่างๆ ที่เหมาะสม	3.26	0.96	ปานกลาง
24. สภาพโรงอาหารที่เหมาะสมกับผู้เรียน เช่น สะอาด เพียงพอ ฯลฯ	3.34	0.97	ปานกลาง

ตัวแปรที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครอง ในการให้บุตรหลานศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษา	ระดับที่มีผลต่อการตัดสินใจ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
25. สภาพของลานกีฬาและพื้นที่จัดกิจกรรมต่างๆ ที่เหมาะสม	2.73	0.91	ปานกลาง
26. จำนวนห้องน้ำเพียงพอต่อการใช้งานของผู้เรียน	3.38	1.07	ปานกลาง
27. จำนวนที่จอดรถเพียงพอต่อผู้เรียนและผู้มาติดต่อ	3.17	1.24	ปานกลาง
28. ระบบการรักษาความปลอดภัยของผู้เรียนที่เหมาะสม	3.43	0.97	ปานกลาง
ด้านอื่นๆ	3.38	0.45	ปานกลาง
29. ผู้ปกครองเคยศึกษาในระดับอาชีวศึกษามาก่อน	2.86	0.95	ปานกลาง
30. ระบบการสนับสนุนการศึกษาที่ให้กับผู้เรียน เช่นทุน กวดวิชา ฯลฯ	4.02	0.87	มาก
31. ระบบการรับผู้เรียนเข้าศึกษา	3.22	1.22	ปานกลาง
32. ระบบรายงานการเข้าเรียนและขาดเรียน	3.61	1.02	มาก
33. การเดินทางมายังสถานศึกษา	3.17	1.23	ปานกลาง

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบตัวแปรที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครอง ในเฉลี่ยทุกด้านพบว่า มีตัวแปรสามด้านที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองอยู่ในระดับมากคือ ด้านชื่อเสียง ด้านบุคลากร และด้านวิชาการ (เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย) ส่วนด้านอาคารและสถานที่และด้านอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบตัวแปรที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครอง ในแต่ละด้านดังนี้

ด้านวิชาการ โดยภาพรวมในด้านนี้พบว่ามีความสำคัญต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.83$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อนั้น ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.64-4.23$) ยกเว้น สาขาวิชาที่บุตรหลานท่านเลือกสามารถนำไปสร้างกิจการเป็นของตนเอง ซึ่งจะอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.49$) โดยมี สาขาวิชาที่บุตรหลานท่านเลือกตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.23$)

ด้านบุคลากร โดยภาพรวมในด้านนี้พบว่ามีความสำคัญต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.93$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อนั้น อยู่ในระดับมากทุกข้อ ($\bar{X}=3.67-4.16$) โดยมี ครูและบุคลากรมีความสามารถดีเด่นเป็นที่ประจักษ์ต่อสังคมภายนอก มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.16$)

ด้านชื่อเสียง โดยภาพรวมในด้านนี้พบว่ามีความสำคัญต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.95$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อนั้น ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.53-4.32$) ยกเว้น ศิษย์เก่าหลายคนประสบความสำเร็จในชีวิต ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.40$) โดยมี ไม่มีข่าวเสียหาย เช่น เรื่องยาเสพติด ฯลฯ มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.71$)

ด้านอาคารและสถานที่ โดยภาพรวมในด้านนี้พบว่ามีความสำคัญต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.43$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อนั้นพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.73-3.43$) ยกเว้น สภาพแวดล้อมรอบๆ สถานศึกษา ซึ่งอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.64$) โดยมี สภาพแวดล้อมภายในที่นักเรียน มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.49$)

ด้านอื่นๆ โดยภาพรวมในด้านนี้พบว่ามีความสำคัญต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.38$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อนั้น ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.86-3.22$) ยกเว้น ระบบรายงานการเข้าเรียนและขาดเรียน ซึ่งอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.61$) โดยมี ระบบการสนับสนุนการศึกษาที่ให้กับผู้เรียน เช่น ทุน กวดวิชา ฯลฯ มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.02$)

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบตัวแปรที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในแต่ละด้าน จำแนกตามเพศชายและเพศหญิงด้วยการทดสอบค่าที (t-test)

ตัวแปร	เพศ	N	$\bar{X}$	S.D.	เพศ	N	$\bar{X}$	S.D.	t-test
ด้านวิชาการ	ชาย	79	3.75	0.39	หญิง	15	4.20	0.28	0.000*
ด้านบุคลิกภาพ	ชาย	79	3.91	0.46	หญิง	15	4.07	0.27	0.190
ด้านชื่อเสียง	ชาย	79	3.97	0.35	หญิง	15	3.85	0.21	0.192
ด้านอาคารและสถานที่	ชาย	79	3.40	0.44	หญิง	15	3.58	0.25	0.142
ด้านอื่นๆ	ชาย	79	3.37	0.47	หญิง	15	3.39	0.37	0.925

* p < 0.05

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบตัวแปรที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในแต่ละด้าน จำแนกตามเพศด้วยการทดสอบค่าที (t-test) จากตารางจะพบว่า ค่าเฉลี่ยของตัวแปรในด้านวิชาการของเพศชายและเพศหญิง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยที่เพศหญิงมีค่า $\bar{X}=4.20$, S.D.=0.28 และเพศชายมีค่า $\bar{X}=3.75$, S.D.=0.39 และในส่วนของคุณค่าเฉลี่ยของตัวแปรในด้านบุคลิกภาพ ด้านชื่อเสียง ด้านอาคารและสถานที่ และด้านอื่นๆ ของเพศชายและเพศหญิง ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบตัวแปรที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในแต่ละด้าน จำแนกตามกลุ่มรายได้รวมต่อเดือนด้วยการหาค่าความแปรปรวน F-test (One way ANOVA)

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ด้านวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	2.16	2	1.08	7.36*
	ภายในกลุ่ม	13.37	91	0.15	
	รวม	15.54	93		
ด้านบุคลิกภาพ	ระหว่างกลุ่ม	1.07	2	0.54	2.94
	ภายในกลุ่ม	16.60	91	0.18	
	รวม	17.68	93		
ด้านชื่อเสียง	ระหว่างกลุ่ม	0.09	2	0.04	0.39
	ภายในกลุ่ม	10.29	91	0.11	
	รวม	10.38	93		
ด้านอาคารและสถานที่	ระหว่างกลุ่ม	4.14	2	2.07	15.60*
	ภายในกลุ่ม	12.07	91	0.13	
	รวม	16.21	93		
ด้านอื่นๆ	ระหว่างกลุ่ม	0.03	2	0.02	0.07
	ภายในกลุ่ม	18.84	91	0.21	
	รวม	18.87	93		

* p < 0.05

ตารางที่ 5 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบตัวแปรที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในแต่ละด้าน จำแนกตามกลุ่มรายได้รวมต่อเดือนด้วยการหาค่าความแปรปรวน F-test (One way ANOVA) พบว่า ค่าเฉลี่ยของตัวแปรด้านอาคารและสถานที่และด้านวิชาการของผู้ปกครองที่มีรายได้มากกว่าหนึ่งหมื่นบาทขึ้นไป มีค่ามากกว่าผู้ปกครองที่มีรายได้ต่ำกว่าหนึ่งหมื่นบาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

6. อภิปรายผล

6.1 ตัวแปรที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครอง ในภาพรวมทุกด้านและในแต่ละด้าน

จากการเปรียบเทียบตัวแปรที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการให้บุตรหลานศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษาทั้ง 5 ด้านพบว่า ตัวแปรด้านต่างๆ ในเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าในปัจจุบันผู้ปกครองมีความใส่ใจต่อการศึกษานับแต่บุตรหลานอย่างมาก โดยไม่ได้คาดหวังในตัวแปรใดๆ มากเกินไป (เนื่องจากค่าเฉลี่ยไม่มีอยู่ในระดับมากที่สุดในทุกตัวแปร) โดยค่าเฉลี่ยของตัวแปรที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครอง (โดยเรียงลำดับจากมากไปอย่างน้อย) ได้แก่ ด้านชื่อเสียง ($\bar{X}=3.95$, S.D.=0.33) ด้านบุคลากร ($\bar{X}=3.93$, S.D.=0.44) ด้านวิชาการ ($\bar{X}=3.83$, S.D.=0.41) ด้านอาคารและสถานที่ ($\bar{X}=3.43$, S.D.=0.42) และด้านอื่นๆ ($\bar{X}=3.38$, S.D.=0.45) ซึ่งสามารถอภิปรายผลการวิจัยแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านชื่อเสียง จากการศึกษาพบว่า มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองอยู่ในระดับมาก โดยผู้ปกครองจะให้ความสำคัญกับเรื่องข่าวที่ไม่ดีโดยเฉพาะเรื่องยาเสพติดสูงที่สุด ($\bar{X}=4.71$) (ณัฐธิดา เชมมิตร, 2559) ซึ่งเป็นภัยร้ายแรงต่อสังคม (เจริญ แฉกพิมาย, 2555) ดังนั้นจึงเห็นว่า เรื่องยาเสพติดหรือข่าวไม่ดีของสถานศึกษาจะมีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อผู้ปกครองต่อการเลือกเรียนสายอาชีพ ในขณะที่เดียวกันถ้าสถานศึกษาไม่มีชื่อเสียงทางด้านวิชาการ เช่น การได้รับรางวัลต่างๆ จะช่วยทำให้ผู้ปกครองสนับสนุนการศึกษาต่อในสายนี้ ($\bar{X}=3.87$) มากยิ่งขึ้น

ด้านบุคลากร จากการศึกษาพบว่า มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองอยู่ในระดับมาก ซึ่งผู้ปกครองจะให้ความสำคัญสูงสุดในเรื่องของคุณภาพของครูและบุคลากรที่เป็นที่ประจักษ์ต่อสังคมภายนอก ($\bar{X}=4.16$) ซึ่งภาพลักษณ์ที่ดีของบุคลากรถือว่าเป็นแรงจูงใจให้กับผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้ามศึกษาต่อที่สำคัญอย่างยิ่งประการหนึ่ง เพราะการมีครูและบุคลากรที่ดีก็จะทำให้ผู้ปกครองวางใจที่จะฝากอนาคตของบุตรหลานกับบุคลากรที่มีความสามารถเพื่อให้สามารถพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มที่ (สุชาดา กรเพชรปานิ, 2548)

ด้านวิชาการ จากการศึกษาพบว่า มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองอยู่ในระดับมาก ซึ่งผู้ปกครองให้ความสำคัญในเรื่องของสาขาวิชาที่เลือกต้องตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ($\bar{X}=4.23$) เนื่องจากความเป็นกังวลในเรื่องของการที่ผู้เรียนจบการศึกษามาแล้ว จะไม่มีงานทำ (ผศ.อัจฉราพร โชติพิฤกษ์, 2544) เพราะฉะนั้นผู้ปกครองจึงตระหนักในข้อนี้ ข้อสังเกตอีกประการหนึ่งที่สำคัญคือ ตัวแปรด้านการไปประกอบกิจการของตนเอง นั้น เป็นตัวแปรที่ผู้ปกครองไม่ได้ให้ความสำคัญ ($\bar{X}=3.49$) ดังนั้นจึงเห็นว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่ส่งเสริมให้บุตรหลานสามารถไปประกอบอาชีพในสถานประกอบการต่างๆ มากกว่า

ด้านอาคารและสถานที่ จากการศึกษาพบว่า มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งแสดงว่าผู้ปกครองไม่ได้ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ แต่ผู้ปกครองส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อความน่าเรียนของสถานศึกษามากกว่าความสวยงามหรือแม้กระทั่งสนามกีฬา เพื่อส่งเสริมกิจกรรมด้านกีฬา (เพียว ดีใจ, 2556)

ด้านอื่นๆ จากการศึกษาพบว่า มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อวิเคราะห์ในรายข้อพบว่า ผู้ปกครองจะให้ความสำคัญกับทุนการศึกษา ($\bar{X}=4.02$) และระบบรายงานการเข้าเรียนขาดเรียน ($\bar{X}=3.61$) ของนักเรียน

6.2 การเปรียบเทียบตัวแปรที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในแต่ละด้าน จำแนกตามเพศ

ผลจากการวิเคราะห์เปรียบเทียบตัวแปรที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในแต่ละด้าน จำแนกตามเพศชายและเพศหญิงด้วยการทดสอบค่าที (t-test) พบว่าค่าเฉลี่ยของผู้ปกครองเพศหญิงต่อตัวแปรด้านวิชาการ มีค่ามากกว่าผู้ปกครองเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในขณะที่ตัวแปรด้านอื่นๆ อีกสี่ด้านไม่มีความแตกต่างกันอย่าง

มีนัยสำคัญ ดังนั้นจึงเห็นว่าตัวแปรด้านวิชาการของสถานศึกษานั้นมีความสำคัญอย่างมากต่อผู้ปกครองที่เป็นเพศหญิง ในการตัดสินใจให้บุตรหลานเข้าเรียน ในขณะที่ผู้ปกครองเพศชายให้ความสำคัญในทุกๆด้านเท่าๆกัน ทั้งนี้อาจเป็น เพราะผู้ปกครองเพศหญิงมีความคาดหวังกับผลการเรียนมากกว่าผู้ปกครองเพศชาย (เหม หมดอาหวา, 2559)

6.3 การเปรียบเทียบตัวแปรที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในแต่ละด้าน จำแนกตามกลุ่มรายได้

จากผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบตัวแปรที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในแต่ละด้าน จำแนกตามกลุ่มรายได้รวมต่อเดือนด้วยการหาค่าความแปรปรวน F-test (One way ANOVA) พบว่า ค่าเฉลี่ยของตัวแปรด้าน อาคารและสถานที่และด้านวิชาการของผู้ปกครองที่มีรายได้มากกว่าหนึ่งหมื่นบาทขึ้นไป มีค่ามากกว่าผู้ปกครองที่มีรายได้ต่ำกว่าหนึ่งหมื่นบาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เนื่องจากผู้ปกครองที่มีรายได้มากกว่าหนึ่งหมื่นบาทคาดหวังให้บุตรหลานของตนได้เข้าศึกษาต่อในสถานศึกษาที่มีความเข้มข้นทางวิชาการและมีสภาพแวดล้อมที่ดี (พรกมล ลีภักดิ์ปริดา, 2556) ในขณะที่ผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยกว่าหนึ่งหมื่นบาทอาจจะคาดหวังเพียงให้บุตรหลานของตนสำเร็จการศึกษาเท่านั้น (อัญชิสา เอี่ยมละออ, 2552)

7. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยสามารถสรุปประเด็นข้อเสนอแนะที่สถานศึกษาในระดับอาชีวศึกษาควรนำไปปรับใช้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้ปกครองสนับสนุนให้บุตรหลานมาศึกษาต่อในสายอาชีพ (เรียงจากมากไปหาน้อย) ดังต่อไปนี้

ด้านชื่อเสียง การสร้างภาพลักษณ์ของสถานศึกษาในระดับอาชีวศึกษาให้มีภาพลักษณ์ที่ดีต่อสังคม รวมทั้งการเป็นเขตปลอดยาเสพติดและการทะเลาะวิวาท ซึ่งจะเป็นการเพิ่มจำนวนผู้เรียนในสายอาชีพให้มากขึ้น

ด้านบุคลากร สถานศึกษาควรส่งเสริมครูและบุคลากรให้สามารถสร้างผลงานเชิงประจักษ์ และมีการประชาสัมพันธ์ของบุคลากรดีเด่นออกสู่สังคมภายนอกอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้ปกครอง และทดสอบความรู้ความสามารถของบุคลากรเพื่อรักษามาตรฐานของบุคลากรที่มีคุณภาพ

ด้านวิชาการ สถานศึกษาควรเปิดหลักสูตรที่ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน รวมทั้งการแนะแนวการศึกษาให้กับผู้ปกครอง และการส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถเรียนต่อในระดับปริญญาตรีได้

ด้านอาคารและสถานที่ ควรปรับปรุงสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกสถานศึกษาให้น่าเรียน และการควบคุมสภาพแวดล้อมรอบสถานศึกษาให้เหมาะสมก็จะมีผลให้ต่อการตัดสินใจด้วยเช่นกัน

ด้านอื่นๆ ควรจัดหาแหล่งสนับสนุนการศึกษาให้กับผู้เรียนมากขึ้น มีระบบการติดตามการเข้าชั้นเรียน ขาดเรียนและมีการรายงานให้ผู้ปกครองได้ทราบ เป็นต้น และส่งเสริมกิจกรรมการแนะแนวเพื่อเพิ่มจำนวนผู้เรียน

8. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน วิทยาลัยอาชีวศึกษาทั้ง 3 แห่ง และครอบครัวเป็นอย่างสูง

9. เอกสารอ้างอิง

- เจริญ แฉกพิมาย. 2555. “พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.” งานวิจัยและพัฒนานักศึกษา กองกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ชาญณรงค์ วงศ์วิชย์. 2557. กำลังคนสุขภาพในฐานะแรงงาน. สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2559, จาก <https://www.hfocus.org/>
- ณัฐธิดา เชมมิตร. 2559. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิเสธยาเสพติดของนักเรียนอาชีวศึกษาภาครัฐในเขตกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรและมนุษยศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอาชีวศึกษาและงานยุติธรรม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ดำรง มีชัย. 2552. **คุณภาพของสถานศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: ชักเชสบุ๊ค.
- ศศ.อรรถพร โชติพิฤกษ์. 2545. “การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตรบัญชีบัณฑิต คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม ภาคปกติ ระหว่างปีการศึกษา 2539-2542.” มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- พเยาว์ ดีใจ. 2556. “ปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันตามความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.” วิทยานิพนธ์คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. 2545. **หน้าที่ทางการศึกษา**. สืบค้นเมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2559, จาก <https://www.mwit.ac.th/>
- พรกมล ลีศักดิ์ปริดา. 2556. “แรงจูงใจของผู้ปกครองไทยในการส่งบุตรหลานเข้าเรียน โรงเรียนนานาชาติในเขตกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรังสิต.
- สรรเสริญ แก้วกำเนิด. 2558. **รัฐบาลเร่งปฏิรูปอาชีวศึกษา**. สืบค้นเมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2559, จาก <http://www.thaigov.go.th/>
- สุชาดา กรเพชรปานิ. 2548. “คุณลักษณะที่สำคัญของครูดีเด่น: คุณธรรมและความรู้.” **วารสารวิจัยและวัดผลการศึกษา**. ปีที่ 3. ฉบับที่ 1.
- เหม หมดอาหาว. 2559. “ปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในสถานศึกษาเอกชนระดับอนุบาลเทศบาลนครหาดใหญ่.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- อัญชิสา เอี่ยมล่อ. 2552. “ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหาร โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- Carter V Good. 2556. **ความหมายของการศึกษา**. สืบค้นเมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2559, จาก <http://www.km.skn.go.th/>

**การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของบทบาทผู้บริหารโรงเรียนนำร่อง
ตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา**

กรุงเทพมหานคร

**THE NEEDS ANALYSIS OF ADMINISTRATORS' ROLES IN PILOT IN
PILOT SCHOOL ACCORDING TO THE “MODERATE CLASS, MORE
KNOWLEDGE” POLICY BANGKOK SECONDARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE**

สนธิ แกละมงคล

นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

Email: Sani_ku556@hotmail.com

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุบิน ยุระรัช

วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

Email: subin.yu@spu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ข้อ คือ (1) เพื่อศึกษาบทบาทผู้บริหารโรงเรียนนำร่อง ตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร และ (2) เพื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของผู้บริหารโรงเรียนนำร่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร ประชากรในการวิจัย คือ ผู้บริหารโรงเรียนนำร่องที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 145 คน จาก 29 โรงเรียน ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม แจกแบบสอบถาม และเก็บแบบสอบถามด้วยตัวเอง วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาประกอบด้วย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์แสดงความต้องการจำเป็นโดยใช้ Priority Needs Index (PNI Modified) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนมีการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนนำร่องเพื่อขับเคลื่อนนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ผู้การปฏิบัติจริงในโรงเรียน อยู่ในระดับมาก

2. ความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” เรียงตามลำดับจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ (1) การจัดเวทีเสวนาทบทวนหลังการปฏิบัติงาน (After Action Review: AAR) (2) การจัดสรร อำนาจความสะดวกต่างๆ ให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงาน (3) การนำผลการทบทวนหลังการปฏิบัติงานและผลการประเมินไปพัฒนาโครงการอย่างต่อเนื่อง และการนิเทศ กำกับติดตาม อย่างเป็นระบบและ

ต่อเนื่อง (4) การประสานงานกับชุมชน และแหล่งเรียนรู้นอกสถานที่ และ (5) การมีผู้นำการขับเคลื่อนนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลาเรียนรู้” ผู้สถานศึกษา

คำสำคัญ: ความต้องการจำเป็น บทบาทของผู้บริหาร โครงการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลาเรียนรู้ โรงเรียนนำร่อง

ABSTRACT

The two objectives of this research were (1) to study the roles of the administrators in the pilot schools according to the “Moderate Class, More Knowledge” policy in the Secondary Educational Service Area Office in Bangkok, and (2) to analyze the needs of administering the pilot schools according to the “Moderate Class, More Knowledge” policy in the Secondary Educational Service Area Office in Bangkok. The population was 145 administrators of 29 pilot schools. The researcher collected data by distributing questionnaires questionnaires were distributed and collected by the researcher. Descriptive statistics consisting of frequency, percentage, mean and standard deviation were applied for quantitative data analysis. Also, content analysis was applied for qualitative data analysis. The research findings were as follows:

1. The pilot school administrators performed according to the roles of administering the schools participating the “Moderate Class, More Knowledge” policy at a high level.

2. The needs of administering the pilot schools according to the “Moderate Class, More Knowledge” policy, from the highest to the lowest needs, comprised (1) After Action Review (AAR), (2) the allocation and facilitation for the readiness of the work, (3) the utilization of AAR and the evaluation results for continuing development including the systematic and continuing monitoring and supervision, (4) the coordination with community and outside learning sources, and (5) the leaders of driving and turning the “Moderate Class, More Knowledge” policy into practice in the schools, respectively

KEYWORDS: needs, administrator’s roles, “Moderate Class, More Knowledge” policy, pilot school

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

นโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลาเรียนรู้” ของดาวพงษ์ รัตนสุวรรณ (2558) ได้เสนอ ขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาตามความสนใจ ความถนัดและความต้องการ ได้เพิ่มพูนทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะชีวิต ความมีน้ำใจการทำงานเป็นทีม และมีความสุขในการเรียนรู้ โดยยึดหลักองค์ 4 การศึกษา คือ พุทธศึกษา จริยศึกษา หัตถศึกษา และพลศึกษา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเป็นผู้รับความรู้ให้น้อยลง และเพิ่มเวลาของกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติจริงให้มากขึ้น

สถานศึกษาที่มีความพร้อมได้นำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลาเรียนรู้” (Moderate Class More Knowledge) มาใช้ในสถานศึกษา โดยเข้าร่วมโครงการเป็นโรงเรียนนำร่อง ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร ได้เข้าร่วมโครงการเป็นโรงเรียนนำร่องจำนวน 29 โรงเรียน แบ่งออกเป็น สพม.1 จำนวน 22

โรงเรียน และ สพม.2 จำนวน 7 โรงเรียน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,2558)

บทบาทผู้บริหารจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนนโยบายการศึกษาสู่การปฏิบัติจริงในสถานศึกษา ผู้บริหารควรที่จะดำเนินการตามสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวง ศึกษาธิการ เพื่อเป็นกรอบในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นเครื่องมือในการบริหารงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”

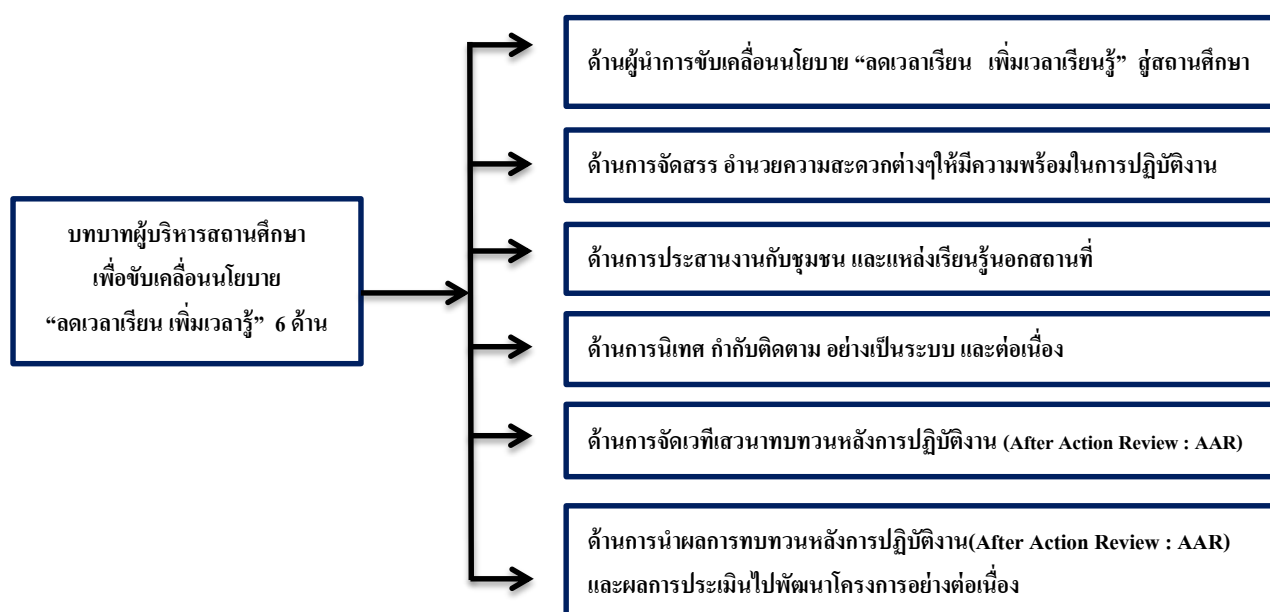
ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของบทบาทผู้บริหารโรงเรียนรื่อง ว่าเมื่อได้เข้าร่วมโครงการดังกล่าวแล้ว ผู้บริหารมีการจัดการอย่างไรในการขับเคลื่อนนโยบายเข้ามาปฏิบัติจริงในสถานศึกษา ปฏิบัติจริงได้แค่ไหน สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นมีมากน้อยอย่างไร เพื่อนำผลไม่สู่การปฏิบัติจริง และเตรียมความพร้อมให้กับผู้บริหารสถานศึกษาที่ยังไม่ได้เข้าร่วมโครงการ

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- (1) เพื่อศึกษาบทบาทผู้บริหาร โรงเรียนนำร่อง ตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร
- (2) เพื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของผู้บริหาร โรงเรียนนำร่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาความต้องการจำเป็นของบทบาทผู้บริหารสถานโรงเรียนนำร่อง ตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร ซึ่งสามารถเขียนเป็นแผนภาพได้ดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารโรงเรียนนาร่องที่เข้าร่วมโครงการตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ รองผู้อำนวยการฝ่ายบุคลากร รองผู้อำนวยการฝ่ายงบประมาณ และรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงานทั่วไป จำนวน 29 โรงเรียน โรงเรียนละ 5 คน รวมทั้งสิ้น 145 คน

4.2 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 3 เดือน พฤษภาคม – เดือน กรกฎาคม 2559

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารโรงเรียนนาร่องตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” แบบสอบถาม ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการบริหาร วุฒิการศึกษา มีลักษณะเป็นแบบสำรวจ (Check list) ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารโรงเรียนนาร่องตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) ที่มีการตอบสนองคู่ (Dual-Response Format) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามประเมินสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็น ของการปฏิบัติงาน ทั้ง 6 ด้าน จำนวน 30 ข้อ โดยเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale) มีด้วยกัน 5 ระดับ คือ 5 หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมากที่สุด 4 หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก 3 หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง 2 หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับน้อย และ 1 หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับน้อยที่สุด การตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ใช้วิธีการคำนวณหาค่า IOC พบว่า ได้ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา 0.90 ส่วนการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายใน (Internal consistency reliability) ใช้วิธีการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ผลการนำเครื่องมือวิจัยไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 30 คน พบว่า ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.97

ตารางที่ 1 เครื่องมือวิจัยจำแนกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ที่	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล	ประเภทของเครื่องมือวิจัย	การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย
1	อาจารย์ที่ปรึกษา	แบบสอบถาม	ความตรงเชิงเนื้อหา
2	ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ	แบบบันทึกการสังเคราะห์เอกสาร	ความตรงเชิงเนื้อหา
3	ผู้บริหารโรงเรียนนาร่อง	แบบสอบถามปลายเปิด	ความตรงเชิงเนื้อหา ความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายใน

4.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยมีรายละเอียด ดังนี้ (1) นำหนังสือขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและสนับสนุนการวิจัย (2) ผู้วิจัยทำการแจกแบบสอบถามด้วยตนเองออกไปยังกลุ่มตัวอย่างจำนวน 145 ชุด (3) จัดเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองใช้เวลา 30 วัน (4) สามารถรวบรวมแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาจนครบ 145 ชุด (5)

ตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบในแบบสอบถาม (6) จัดหมวดหมู่ของข้อมูลในแบบสอบถาม เพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ทางสถิติ

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive statistics) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และ วิเคราะห์โดยใช้ Modified Priority Needs Index (PNI Modified) เพื่อเรียงลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น

5. สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของบทบาทผู้บริหารโรงเรียนนาร่อง ตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

1) ผลการวิเคราะห์บทบาทผู้บริหารโรงเรียนนาร่อง ตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร สภาพที่เป็นจริงในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนนาร่องตาม นโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” และสภาพที่ควรจะเป็นในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนนาร่องตาม นโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” เมื่อทำการวิเคราะห์ปรากฏผล ดังตารางที่ 2 และ ตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) การวิเคราะห์สภาพที่เป็นจริงในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนนาร่องตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ในภาพรวมแต่ละด้าน รวม 6 ด้าน ดังนี้

สภาพที่เป็นจริงในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนนาร่องตาม นโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”	มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับ		
	(μ)	(σ)	แปลผล
1. ด้านผู้นำการขับเคลื่อนนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” สู่สถานศึกษา	4.36	0.39	มาก
2. ด้านการจัดสรร ทรัพยากรความสะดวกต่างๆให้มีความพร้อม ในการปฏิบัติงาน	4.23	0.35	มาก
3. ด้านการประสานงานกับชุมชน และแหล่งเรียนรู้ นอกสถานที่	4.22	0.27	มาก
4. ด้านการนิเทศ กำกับติดตาม อย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง	4.32	0.23	มาก
5. ด้านการจัดเวทีเสวนาทบทวนหลังการปฏิบัติงาน (After Action Review : AAR)	4.08	0.21	มาก
6. ด้านการนำผลการทบทวนหลังการปฏิบัติงาน(After Action Review : AAR) และผลการประเมิน ไปพัฒนาโครงการอย่าง ต่อเนื่อง	4.22	0.26	มาก
รวม	4.23	0.28	มาก

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) การวิเคราะห์สภาพที่ควรจะเป็นในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนนาร่องตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ในภาพรวมแต่ละด้าน รวม 6 ด้าน ดังนี้

สภาพที่ควรจะเป็นในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนนาร่อง ตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”	มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับ		
	(μ)	(σ)	แปลผล
1. ด้านผู้นำการขับเคลื่อนนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” สู่สถานศึกษา	4.69	0.32	มากที่สุด
2. ด้านการจัดสรร ทรัพยากรความสะดวกต่างๆ ให้มีความพร้อม ในการปฏิบัติงาน	4.71	0.31	มากที่สุด
3. ด้านการประสานงานกับชุมชน และแหล่งเรียนรู้ นอกสถานที่	4.61	0.70	มากที่สุด
4. ด้านการนิเทศ กำกับติดตาม อย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง	4.76	0.21	มากที่สุด
5. ด้านการจัดเวทีเสวนาทบทวนหลังการปฏิบัติงาน (After Action Review : AAR)	4.67	0.71	มากที่สุด
6. ด้านการนำผลการทบทวนหลังการปฏิบัติงาน (After Action Review : AAR) และผลการประเมิน ไปพัฒนาโครงการอย่าง ต่อเนื่อง	4.64	0.59	มากที่สุด
รวม	4.68	0.47	มากที่สุด

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 2-3 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนนาร่อง เพื่อขับเคลื่อนนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” สู่การปฏิบัติจริงในโรงเรียน นอกจากนี้ยังพบว่า สภาพที่เป็นจริงในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนนาร่องตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” อยู่ในระดับ มาก ทั้ง 6 ด้าน ดังตารางที่ 2 ($\mu = 4.23$) และ ($\sigma = 0.28$) ทั้งนี้แสดงให้เห็นถึงการรับเอานโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” มาปฏิบัติจริงในสถานศึกษา และ เมื่อทำการวิเคราะห์สภาพที่ควรจะเป็นในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนนาร่องตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” พบว่า อยู่ในระดับ มากที่สุด ทั้ง 6 ด้าน ดังตารางที่ 3 ($\mu = 4.69$) และ ($\sigma = 0.47$) แสดงให้เห็นว่าสภาพที่ควรจะเป็นในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนนาร่อง ควรที่จะนำมาพัฒนาแก้ไขปรับปรุง เพื่อตอบสนองกับนโยบาย

2) ผู้วิจัยใช้วิธีการหาค่า Modified Priority Needs Index (PNI Modified) เพื่อหาความต้องการจำเป็นของบทบาทผู้บริหาร เมื่อทำการวิเคราะห์ปรากฏผล ดังตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 แสดงความต้องการจำเป็นโดยใช้ Modified Priority Needs Index (PNI Modified) วิเคราะห์สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนนาร่องตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ในภาพรวม แต่ละด้าน รวม 6 ด้าน ดังนี้

บทบาทผู้บริหาร โรงเรียนนาร่อง เพื่อขับเคลื่อนนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”	มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับ				
	สภาพที่ควร จะเป็น	สภาพที่เป็น จริง	(I-D)	(I-D)/D	ลำดับ
1. ด้านผู้นำการขับเคลื่อนนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลาเรียนรู้” ผู้สถานศึกษา	4.69	4.36	0.33	0.08	5
2. ด้านการจัดสรร อำนาจความสะดวกต่างๆให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงาน	4.71	4.23	0.48	0.11	2
3. ด้านการประสานงานกับชุมชน และแหล่งเรียนรู้นอกสถานที่	4.61	4.22	0.39	0.09	4
4. ด้านการนิเทศ กำกับติดตาม อย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง	4.76	4.32	0.44	0.10	3
5. ด้านการจัดเวทีเสวนาทบทวนหลังการปฏิบัติงาน (After Action Review : AAR)	4.67	4.08	0.59	0.14	1
6. ด้านการนำผลการทบทวนหลังการปฏิบัติงาน(After Action Review : AAR) และผลการประเมินไปพัฒนาโครงการอย่างต่อเนื่อง	4.64	4.22	0.42	0.10	3
รวม	4.68	4.23	0.47	0.11	

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตารางที่ 4 แสดงความต้องการจำเป็นโดยใช้ Modified Priority Needs Index (PNI Modified) วิเคราะห์สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนนาร่องตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ในภาพรวม แต่ละด้าน รวม 6 ด้าน พบว่า ด้านการจัดเวทีเสวนาทบทวนหลังการปฏิบัติงาน (After Action Review : AAR) มีความต้องการจำเป็นลำดับแรก (PIN=0.14) ด้านการจัดสรร อำนาจความสะดวกต่างๆให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงาน มีความต้องการจำเป็นลำดับสอง (PIN=0.11) ด้านการนำผลการทบทวนหลังการปฏิบัติงาน (After Action Review : AAR) และผลการประเมินไปพัฒนาโครงการอย่างต่อเนื่อง และด้านการนิเทศ กำกับติดตาม อย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง มีความต้องการจำเป็นเท่ากัน เป็นลำดับสาม (PIN=0.10) ด้านการประสานงานกับชุมชน และแหล่งเรียนรู้นอกสถานที่ มีความต้องการจำเป็นลำดับสี่ (PIN=0.09) และด้านผู้นำการขับเคลื่อนนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลาเรียนรู้” ผู้สถานศึกษา มีความต้องการจำเป็นลำดับสุดท้าย (PIN=0.08)

6. อภิปรายผล

การศึกษาวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของบทบาทผู้บริหารโรงเรียนนาร่องตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ผู้วิจัยมีข้อค้นพบและประเด็นที่น่าสนใจ นำมาอภิปรายดังนี้

6.1 การวิเคราะห์บทบาทผู้บริหารโรงเรียนนำร่องตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เมื่อทำการวิเคราะห์ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนนำร่องมีการปฏิบัติงานตามบทบาทผู้บริหารโรงเรียนนำร่อง เพื่อขับเคลื่อนนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ผู้สถานศึกษา มีการปฏิบัติงานทั้ง 6 ด้าน ดังนี้ (1) ด้านผู้นำการขับเคลื่อนนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ผู้สถานศึกษา (2) ด้านการจัดสรร อำนวยความสะดวกต่างๆให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงาน (3) ด้านการประสานงานกับชุมชน และแหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษา (4) ด้านการนิเทศ กำกับติดตาม อย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง (5) ด้านการจัดเวทีเสวนาทบทวนหลังการปฏิบัติงาน (After Action Review : AAR) (6) ด้านการนำผลการทบทวนหลังการปฏิบัติงาน(After Action Review : AAR) และผลการประเมินไปพัฒนาโครงการอย่างต่อเนื่อง ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2558) “คู่มือบริหารจัดการเวลาเรียน ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้” ซึ่ง เป็นไปตามนโยบายที่ผู้นำการขับเคลื่อนนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ต้องปฏิบัติเพื่อขับเคลื่อนนโยบาย ผู้สถานศึกษา

6.2 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของผู้บริหารโรงเรียนนำร่อง สภาพที่เป็นจริงในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนนำร่องตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” มีการปฏิบัติงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.23$) และ ($\sigma = 0.28$) และสภาพที่ควรจะเป็นในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนนำร่องตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” มีการปฏิบัติงานในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.69$) และ ($\sigma = 0.47$) ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนนำร่อง ควรที่จะพัฒนาและปรับปรุงให้มีการปฏิบัติงานในสภาพที่เป็นจริงมากที่สุดในการขับเคลื่อนนโยบาย ผู้สถานศึกษา ส่วนผู้บริหารที่กำลังจะเข้าร่วมโครงการ ควรที่จะศึกษาจุดเด่น จุดด้อยของสถานศึกษา เพื่อนำมาเป็นแนวคิดในการรับเอานโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” เข้ามาใช้ในสถานศึกษา และควรจัดให้คณะครูผู้รับผิดชอบในกิจกรรม เข้าร่วมทำกิจกรรม ศึกษาดูงานโรงเรียนนำร่องที่ประสบผลสำเร็จ เพื่อที่จะได้นำความรู้ที่ได้มาใช้อย่างจริงจังกับนักเรียนตรงตาม วัตถุประสงค์ของโรงเรียนและความต้องการของผู้เรียนสภาพที่ควรจะเป็นในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนนำร่องตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ที่ผู้บริหารโรงเรียนควรนำไปพัฒนาปฏิบัติเพิ่มเติม คือ ด้านการจัดเวทีเสวนาทบทวนหลังการปฏิบัติงาน ผู้บริหารควรปฏิบัติงานเป็นลำดับที่ 1 (PIN=0.14) รองลงมา ด้านการจัดสรร อำนวยความสะดวกต่างๆให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงาน เป็นลำดับที่ 2 (PIN=0.11) ด้านการนิเทศ กำกับติดตาม อย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง และด้านการนำผลการทบทวนหลังการปฏิบัติงาน(After Action Review : AAR) และผลการประเมินไปพัฒนาโครงการอย่างต่อเนื่อง เป็นลำดับที่ 3 (PIN=0.10) ด้านการประสานงานกับชุมชน และแหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษา เป็นลำดับที่ 4 (PIN=0.09) และด้านผู้นำการขับเคลื่อนนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ผู้สถานศึกษา เป็นลำดับสุดท้าย (PIN=0.08) ตามลำดับ

ผู้วิจัยพบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผลการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยจะแบ่งตามหัวข้อเรื่องที่สอดคล้อง ดังนี้

(1.) การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น ผู้วิจัยแบ่งการศึกษาวเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็น เพื่อหาข้อแตกต่างของการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิมล ว่องวานิช (2558 : 26) ศึกษาเรื่อง ความสำคัญของการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นต่อการวางแผนและการพัฒนาองค์กร พบว่า บทบาทของการ

วิจัยประเมินความต้องการจำเป็นที่มีต่อการวางแผนและพัฒนาองค์กร เริ่มจากการกำหนดจุดเริ่มต้นและจุดมุ่งหมายปลายทาง กิจกรรมการวางแผนและพัฒนาองค์กรจึงมี 2 ส่วน ได้แก่ กิจกรรมการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นและกิจกรรมการบริหารจัดการ ทั้งสองกิจกรรมมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน กิจกรรมส่วนแรกคือการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น เป็นการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็น และกำหนดวิธีการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายซึ่งหมายถึงการวิเคราะห์ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่จะทำให้สามารถบรรลุเป้าหมายขององค์กร กิจกรรมที่สองคือ การบริหารจัดการ ตั้งแต่การกำหนด เป้าหมาย การวางแผน การนำแผนสู่การปฏิบัติ และการประเมินผล

(2.) จากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธี แสดงความต้องการจำเป็นแบบ Modified Priority Needs Index (PNI Modified) เพื่อเรียงลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น พบว่า สอดคล้องกับของ พัชรีย์ จันอาสาสะวะ (2544) ศึกษาเรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้วิจัยใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลแบบ Priority Needs Index (PNI Modified) เพื่อเรียงลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น พบว่า ตัวบ่งชี้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมี 3 ด้านคือ (1) ด้านบาทบาทครูในการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 1 ตัวบ่งชี้ (2) ด้านพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้ และ (3) ด้านผลที่เกิดกับผู้เรียน ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้ ครูส่วนมากมีความรู้อยู่ในระดับมาก ทักษะอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก พฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและผลที่เกิดกับผู้เรียนอยู่ในระดับปานกลาง ครูที่สอนระดับอนุบาลมีค่าเฉลี่ยของคะแนนด้านพฤติกรรมสูงกว่าครูที่สอนในระดับประถมศึกษา และมีมัธยมศึกษา และพบว่า ครูมีความต้องการจำเป็นที่ควรได้รับการพัฒนาในด้านพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและด้านผลที่เกิดกับผู้เรียนอย่างเร่งด่วนมากกว่าด้านความรู้และด้านทัศนคติ นอกจากนี้ยังพบงานวิจัยที่สอดคล้องในเรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลวิธี Priority Needs Index (PNI Modified) เพื่อเรียงลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น ของ บรรณเรณู สรรมูล ศึกษาเรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนานักศึกษาด้านสมรรถนะสารสนเทศ: การศึกษากลุ่มพหุ (2546), ยุทธพงษ์ อายุสุข ศึกษาเรื่อง การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู (2549) และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ธัญญกรณ์ เลหาหะเพ็ญแสง (2554) วิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นและการนำเสนอกระบวนการนำนโยบายวิจัยในชั้นเรียนสู่การปฏิบัติในโรงเรียน เป็นต้น

(3.) นอกจากนี้ยังพบความสอดคล้องที่เกี่ยวกับแนวคิดเรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็น ของ McKillip (1987) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น เป็นเพียงเครื่องมือที่ช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารในการให้บริการทางการศึกษาหรือการให้บริการประชาชน ไม่ว่าจะเป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากร การตัดสินใจเกี่ยวกับการให้เงินทุนสนับสนุนโครงการ การตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารบุคลากร หรือการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนการทำงาน การตัดสินใจของผู้บริหารจะส่งผลดีถ้ามีการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น เป็นต้น

7. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ผู้บริหารควรเล็งเห็นความสำคัญและประโยชน์ของโครงการนี้ ควรมีการวางแผนและดำเนินการเพื่อนำโครงการ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” สู่สถานศึกษาอย่างมีแบบแผน
2. ผู้บริหารควรมีการนิเทศ กำกับติดตาม อย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง ในการจัดทำกิจกรรมของครูผู้สอนกิจกรรม และนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม โดยประเมินการจัดกิจกรรมให้ครบทั้ง 4 H
3. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติงานด้านการจัดเวทีเสวนาทบทวนหลังการปฏิบัติงาน เพื่อร่วมกันแก้ไขพัฒนาให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นของบทบาทผู้บริหาร โรงเรียนนาร่อง ตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานครทั้ง 50 เขตพื้นที่การศึกษา
2. ควรมีการเปรียบเทียบเพื่อหาความแตกต่างระหว่างขนาดของโรงเรียนนาร่องที่เข้าร่วมโครงการตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”
3. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นของบทบาทครูผู้สอนกิจกรรมตามโครงการ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”

เอกสารอ้างอิง

คำวรงค์ รัตนสุวรรณ. 2558. “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” นโยบายการศึกษา กรุงเทพมหานคร:

กระทรวงศึกษาธิการ.

ธัญญกรณ์ เลหาะเพ็ญแสง. 2554. การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นและการนำเสนอกระบวนการนำนโยบายวิจัยในชั้นเรียนสู่การปฏิบัติในโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บรรเลง สระมูล. 2546. การประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนานักศึกษาด้านสมรรถนะสารสนเทศ:

การศึกษากลุ่มพหุ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พัชริ ชันอาสาสะวะ. 2544. การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ยุทธพงษ์ อายุสุข. 2549. การวิจัยการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวิมล ว่องวานิช. 2558. การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานการศึกษาระดับพื้นฐาน. 2558. คู่มือบริหารจัดการเวลาเรียน.
กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

Mc killip, J. 1987. **Need Analysis : Tool for Human Services and Educations**. Beverly Hills, CA : Soge.

**ความคาดหวังของนักเรียนจีนในเมืองคุนหมิงในการตัดสินใจศึกษาต่อ
ระดับปริญญาตรีในประเทศไทย**

**THE EXPECTATIONS OF CHINESE STUDENTS IN KUNMING CITY
IN MAKING A DECISION TO STUDY IN BACHELOR'S
DEGREE PROGRAM IN THAI UNIVERSITIES**

Xiao Shanshan

นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม

Email: xiaoshanshan310@gmail.com

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุบิน ยूरรัช

วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

Email: subin.yu@spu.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคาดหวังของนักเรียนจีนในเมืองคุนหมิงในการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในประเทศไทย และเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะแก่ผู้บริหารสถานอุดมศึกษาในการรับนักเรียนจีนมาศึกษาในระดับปริญญาตรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชาวจีนที่กำลังศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายชั้นปีที่ 6 ในสถานศึกษา ณ เมืองคุนหมิง มณฑลยูนนาน ประเทศจีน จำนวน 380 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive or Judgmental Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่าความคาดหวังของนักเรียนจีนในเมืองคุนหมิงในการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในประเทศไทย ได้วิเคราะห์ความคาดหวัง 4 ด้านตามลำดับค่าเฉลี่ยดังนี้ ด้านสถาบันอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.80 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและการบริการ อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.89 ด้านหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.94 และความคาดหวังหลังสำเร็จการศึกษา อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.9 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.148

คำสำคัญ: ความคาดหวัง การตัดสินใจ การศึกษาต่อ

ABSTRACT

This research aims to study the expectations of Chinese students in Kunming city in making a decision to study in bachelor's degree program in Thai universities, and to provide suggestions for higher education administrators on recruiting Chinese students studying bachelor's degree program. This study has been based on survey research; samples that were used in this study were 380 Chinese senior students in high school in Kunming city, Yunnan Province during the academic year of 2016. The questionnaire has been used as a tool to collect information by using Purposive or judgmental sampling method. Statistics that were used during the data analysis were means and standard deviation. The results have shown that: the expectations of Chinese students in Kunming City in making a decision to study in bachelor's degree program in Thai universities was divided into 4 aspects, and ranked according to the average, there are: The institute factor (Mean=4.39, S.D.=0.80), the teaching activities and services factor (Mean=4.28, S.D.=0.89) and the curriculum and instructor factor Mean=4.25, S.D.=0.94) are at the highest level. While the expectations after graduation factor (Mean=3.9, S.D.=1.148) is at a high level.

KEYWORDS: Expectations, Decision making, Study in Thai universities

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีนมีประวัติความเป็นมามากกว่า 40 ปี ปัจจุบันความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีนมีความใกล้ชิดมากขึ้นในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นการเมือง เศรษฐกิจ หรือ การศึกษาที่ตาม ซึ่งรูปแบบของความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างสองประเทศแบ่งออกได้เป็นสี่ประเภท ดังนี้ ประเภทที่ 1 ความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์และวิชาการ ประเภทที่ 2 การให้ทุนการศึกษาโดยตรงจากทั้งรัฐบาล ไทยและจีนแก่นักศึกษาระดับปริญญาตรี โทและเอก ประเภทที่ 3 ความร่วมมือโดยตรงระหว่างมหาวิทยาลัย ประเภทที่ 4 ความร่วมมือระดับประชาชนกับประชาชน (มาณฑล ภาณุทวีไลธรรม, 2553) จากความสัมพันธ์ดังกล่าวทำให้แนวโน้มจำนวนนักเรียนจีนที่มาศึกษาต่อที่สถาบันอุดมศึกษาไทยเพิ่มมากขึ้น

ด้วยเหตุนี้ เมื่อปีค.ศ. 2010 นักศึกษาจีนที่อยู่ประเทศไทยจำนวน 44 สถาบัน มีมากกว่า 10,000 คน จาก ข้อมูลในปีค.ศ. 2014 ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีจำนวนนักศึกษาจีนไปเรียนต่อมากที่สุด เป็นอันดับที่ 1 ของ นักศึกษาต่างชาติที่มีในประเทศ (สถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐประชาชนจีนประจำประเทศไทย, 2014) ทั้งนี้ หลักสูตรที่คนจีนเลือกเรียนมากที่สุดได้แก่ บริหารธุรกิจ ภาษาไทย การตลาด ภาษาไทยเชิงการศึกษา เป็นต้น จุดเด่นของการศึกษาในประเทศไทยคือหลักสูตรที่สอนเป็นภาษาอังกฤษมีจำนวนมาก โดยเฉพาะการอุดมศึกษา ของสถาบันการศึกษาระดับเอกชนได้พัฒนาอย่างรวดเร็ว คุณภาพทางการศึกษาค่อนข้างสูง (Fenghua, D. 2011)

ในขณะเดียวกันทางด้านมณฑลยูนนาน ซึ่งเป็นมณฑลที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 8 ของจีน ทำเลที่ตั้งถือว่ามีความสำคัญมาก เพราะเสมือนเป็นประตูเชื่อมต่อที่สำคัญระหว่างมณฑลอื่นๆ ของจีนกับไทย เป็นมณฑลที่ตั้งอยู่ใกล้ไทยมากที่สุด มีความใกล้ชิดและติดต่อกับไทยมาช้านาน ความร่วมมือระหว่างมณฑลยูนนานกับ ประเทศไทยในหลายๆด้านมีความก้าวหน้ายิ่งขึ้น ส่งผลให้ชาวจีนยูนนานที่ต้องการมีการติดต่อปฏิสัมพันธ์กับ ไทยนิยมเรียนภาษาไทยจำนวนเพิ่มขึ้น เมืองคุนหมิงซึ่งเป็นเมืองหลวงของมณฑลยูนนาน เป็นศูนย์กลางด้าน

การเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม เทคโนโลยีและคมนาคมของมณฑลยูนนาน และถือว่าเป็นเมืองสำคัญด้านการท่องเที่ยวและการค้าในภาคตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศจีน ด้วยเหตุนี้ เมืองคุนหมิงจึงมีทรัพยากรที่ดีที่สุดสำหรับการศึกษาในมณฑลยูนนาน โดยเฉพาะสถานศึกษาต่างๆที่เป็นชั้นนำของมณฑลมีจำนวนมาก และมีโรงเรียนหลายแห่งเปิดสอนวิชาภาษาไทยหรือมีความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในประเทศไทย

ปัจจุบันภาษาไทยในเมืองคุนหมิงถือเป็นภาษาต่างประเทศที่สำคัญเป็นอันดับ 2 รองจากภาษาอังกฤษ การเลือกเรียนที่ประเทศไทยกลายเป็น “ทางเลือกใหม่” ของนักเรียนในเมืองคุนหมิง และให้ความสนใจศึกษามากกว่าภาษาประเทศเพื่อนบ้านอื่นๆ โอกาส เหลืองดาวเรือง (2552) ได้สรุปเหตุผลที่นักเรียนในเมืองคุนหมิงสนใจเรียนภาษาไทย มีหลายประการดังนี้ 1. การเติบโตของภาคเศรษฐกิจและธุรกิจการค้า เนื่องจากว่าแม่น้ำโขงเป็นเส้นทางขนส่งหลักระหว่างไทยกับจีน และการเปิดการค้าเสรีจีนกับ อาเซียน ส่งผลให้ทุกมณฑลในประเทศจีนมีการติดต่อค้าขายกับภูมิภาคอาเซียนรวมถึงประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่างมาก 2. เมืองคุนหมิงมีความคล้ายคลึงกับไทยด้านเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีเป็นอย่างมาก นักศึกษาสามารถปรับตัวได้ง่ายเมื่อมาเรียนที่ประเทศไทย 3. ความนิยมขึ้นชอบในการท่องเที่ยวที่ประเทศไทย ในแต่ละปีจะมีประชาชนชาวจีนเดินทางมาท่องเที่ยวในไทยมากกว่า 30,000 คน และประชาชนชาวจีนนิยมไปท่องเที่ยวในประเทศไทยมากที่สุดในกลุ่มประเทศภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 4. สาเหตุอื่น ๆ เช่น ค่าใช้จ่ายการศึกษาในประเทศไทยนั้นต่ำกว่าการไปศึกษาที่ทวีปยุโรป อเมริกา หรือออสเตรเลีย การเดินทางระหว่างสองประเทศที่มีความสะดวกรวดเร็ว และการเลือกเรียนภาษาไทยในเมืองคุนหมิงนั้น มีข้อได้เปรียบมากกว่าการเลือกเรียนภาษาต่างประเทศอื่นๆ

อย่างไรก็ดี ในปีค.ศ. 2012 ได้มีการจัดทดสอบมาตรฐานสมรรถภาพภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศเป็นครั้งแรกในเมืองคุนหมิง มณฑลยูนนาน อีกทั้งเป็นสถาบันการศึกษาแห่งที่ 4 ของประเทศจีน ด้วยความร่วมมือระหว่างศูนย์ภาษาไทยสิรินธร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กับศูนย์ไทยศึกษาของ มหาวิทยาลัยยูนนาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวโน้มของความนิยมการเรียนการสอนภาษาไทยในนักเรียนในเมืองคุนหมิงที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีการส่งเสริมการพัฒนาและยกระดับมาตรฐานการเรียนการสอนภาษาไทยของสถาบันการศึกษาในนักเรียนในเมืองคุนหมิงให้ดียิ่งขึ้น ควบคู่ไปกับปริมาณที่เพิ่มขึ้นของนักศึกษาจีนของเมืองคุนหมิงที่สนใจเรียนภาษาไทยและมีความมุ่งมั่นที่จะศึกษาต่อในประเทศไทย

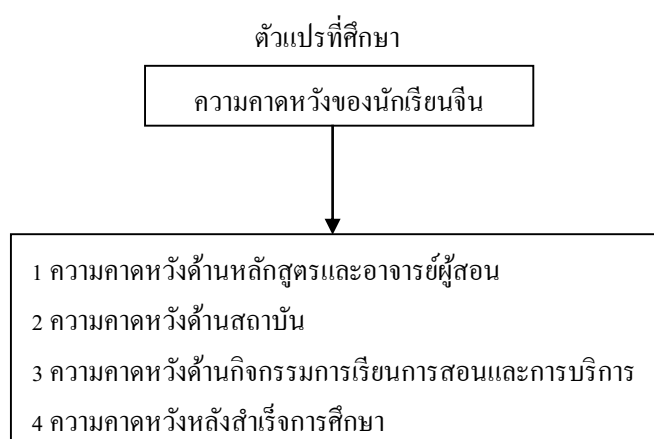
จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่าสาเหตุที่ทำให้นักเรียนจีนในเมืองคุนหมิงนิยมมาเรียนที่ประเทศไทยได้แก่ หลักสูตรและวิธีการสอนแบบอินเตอร์ในสถานศึกษาของไทย ค่าใช้จ่ายการศึกษาค่อนข้างถูก การเดินทางจากเมืองคุนหมิงมาประเทศไทยใกล้และสะดวก ความสามารถในการใช้ภาษาไทยหรือเกี่ยวข้องกับไทยทำให้โอกาสในการหางานที่ตีมากขึ้น ซึ่งเป็นมูลเหตุที่ผู้วิจัยมีความสนใจใคร่ศึกษาเรื่อง ความคาดหวังของนักเรียนจีนในเมืองคุนหมิง ที่มีต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในประเทศไทย เพื่อหาแนวทางการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนจีนมีปัจจัยใดที่เอื้อหนุนต่อความคิดเชิงคาดหวังในอนาคต

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- (1) เพื่อศึกษาระดับความคาดหวังของนักเรียนจีนในเมืองคุนหมิงในการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในประเทศไทย
- (2) เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะแก่ผู้บริหารสถานอุดมศึกษาในรับนักเรียนจีนมาศึกษาในระดับปริญญาตรี

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาระดับความคาดหวังของนักเรียนจีนในเมืองคุนหมิงในการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในประเทศไทย แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในครั้งนี้อยู่ที่ ทฤษฎีความคาดหวังของวิกเตอร์ วรูม (Vroom's Expectancy Theory) (1964) ซึ่งได้สรุปว่า แรงจูงใจเกิดจากความคาดหวังและการรับรู้คุณค่าของผล ผู้วิจัยจึงได้อัดกระบวนการศึกษาตามกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งสามารถเขียนเป็นแผนภาพได้ดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย การวิจัยเรื่องนี้เป็นวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยวิธีเก็บข้อมูล ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลจากนักเรียนชาวจีนที่กำลังศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายชั้นปีที่ 6 ในสถานศึกษา จำนวน 95 โรงเรียน ณ เมืองคุนหมิง มณฑลยูนนาน ประเทศจีน จำนวน 32,343 คน (สำนักงานการศึกษา นครคุนหมิง, 2015)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชาวจีนที่กำลังศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายชั้นปีที่ 6 ในสถานศึกษา จำนวน 8 โรงเรียน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ณ เมืองคุนหมิง มณฑลยูนนาน ประเทศจีน จำนวน 380 คน

4.2 ตัวแปรที่ศึกษา คือ ความคาดหวังของนักเรียนจีน ได้แก่ (1) ความคาดหวังด้านหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน (2) ความคาดหวังด้านสถาบัน (3) ความคาดหวังด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและการบริการ (4) ความคาดหวังหลังสำเร็จการศึกษา

4.3 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 5 เดือน (มีนาคม 2559 – สิงหาคม 2559)

4.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูล ความคาดหวังของนักเรียนจีนในเมืองคุนหมิงในการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในประเทศไทย และตอนที่ 3 ความคิดเห็น / ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม สำหรับตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ตอนที่ 2 มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Rating scale) จำนวน 5 ระดับ และตอนที่ 3 มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended question) การตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา ใช้วิธีการคำนวณหาค่า IOC ส่วนการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายใน (Internal consistency reliability) ใช้วิธีการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ผลการนำเครื่องมือวิจัยไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนจำนวน 30 คน พบว่าได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94

4.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองทุกขั้นตอน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- (1) ติดต่อขอหนังสือจากวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุมถึงผู้อำนวยการของโรงเรียนที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- (2) ผู้วิจัยนำหนังสือจากวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุมถึงโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายอธิบายให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจในวัตถุประสงค์ และประโยชน์ที่จะได้รับในการทำแบบสำรวจ
- (3) ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามและสัมภาษณ์ด้วยตนเอง
- (4) ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนมาจากนักเรียนทุกคนด้วยตนเอง (5) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของผลที่ได้รับมา เพื่อนำผลมาวิเคราะห์หาค่าสถิติ

4.6 การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5. สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความคาดหวังของนักเรียนจีนในเมืองคุนหมิงในการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในประเทศไทย ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

5.1 การวิเคราะห์ความคาดหวังของนักเรียน แบ่งเป็น 4 ด้าน โดยใช้ค่าทางสถิติ คำนวณเฉลี่ยเลขคณิต (arithmetic mean) (จรัสศักดิ์ คงทอง, 2550) เป็นเกณฑ์ในการแปลความ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงผลสรุประดับความคาดหวังในปัจจุบัน 4 ด้านตามลำดับมากถึงน้อย

ลำดับ	ความคาดหวัง	ค่าเฉลี่ย	ระดับความคาดหวัง
1	ด้านสถาบัน	4.39	ความคาดหวังมากที่สุด
2	ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและการบริการ	4.28	ความคาดหวังมากที่สุด
3	ด้านหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน	4.25	ความคาดหวังมากที่สุด
4	ความคาดหวังหลังสำเร็จการศึกษา	3.9	ความคาดหวังมาก

ความคาดหวังของนักเรียนในด้านสถาบันอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 รองลงมา คือ ความคาดหวังด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและการบริการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 ความคาดหวังด้านหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 ความคาดหวังหลังสำเร็จการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.9 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสถิติความคาดหวังของนักเรียนด้านหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน

ความคาดหวังด้านหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน	Mean	S. D.	แปลผล	จัดลำดับ
1. หลักสูตรมีความหลากหลายและทันสมัย	4.29	0.891	ระดับมากที่สุด	5
2. เนื้อหาวิชาในหลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	4.29	0.889	ระดับมากที่สุด	4
3. เนื้อหาวิชาส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถ และเกิดทักษะในการใช้ภาษาไทย	3.95	1.162	ระดับมาก	9
4. จำนวนรายวิชาและหน่วยกิตมีความเหมาะสมกับหลักสูตร	4.10	0.923	ระดับมาก	8
5. ค่าใช้จ่ายในการศึกษาหลักสูตรมีความเหมาะสม	4.19	1.022	ระดับมาก	7
6. มีทุนการศึกษาให้นักศึกษาชาวจีน	4.26	0.989	ระดับมากที่สุด	6
7. อาจารย์ใช้ภาษาในการสอนที่ทำให้เข้าใจง่าย	4.40	0.846	ระดับมากที่สุด	1
8. อาจารย์มีความรู้ความในศาสตร์สาขาที่สอน	4.36	0.876	ระดับมากที่สุด	3
9. อาจารย์ที่ปรึกษาทำหน้าที่ได้ดี และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์	4.39	0.875	ระดับมากที่สุด	2
ความคาดหวังด้านหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน	4.25	0.94	ระดับมากที่สุด	--

จากตารางที่ 2 ความคาดหวังด้านหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 (S.D. = 0.94) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อาจารย์ใช้ภาษาในการสอนที่ทำให้เข้าใจง่าย มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ 4.40 (S.D. = 0.846) ส่วนเนื้อหาวิชาส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถและเกิดทักษะในการใช้ภาษาไทย ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เท่ากับ 3.95 (S.D. = 1.162)

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสถิติความคาดหวังของนักเรียนด้านสถาบัน

ความคาดหวังด้านสถาบัน	Mean	S. D.	แปลผล	จัดลำดับ
1. เป็นสถานศึกษาที่มีชื่อเสียง	4.12	0.821	ระดับมาก	8
2. เป็นสถานศึกษาที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา	4.57	0.699	ระดับมากที่สุด	1
3. มีแหล่งเรียนรู้พร้อม เช่น ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์อย่างเพียงพอ	4.49	0.774	ระดับมากที่สุด	3
4. อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมช่วยเสริมสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้	4.45	0.776	ระดับมากที่สุด	4
5. มีเทคโนโลยีทันสมัย ช่วยส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอน	4.22	0.869	ระดับมากที่สุด	7
6. อยู่ใกล้แหล่งชุมชน ศูนย์การค้า เดินทางสะดวก	4.30	0.892	ระดับมากที่สุด	6
7. มีห้องพักที่ปลอดภัย สะอาด น่าอยู่	4.55	0.755	ระดับมากที่สุด	2
8. มีหน่วยงานบริการต่าง ๆ ครบและให้บริการอย่างมีคุณภาพ	4.40	0.833	ระดับมากที่สุด	5
ความคาดหวังด้านสถาบัน	4.39	0.80	ระดับมากที่สุด	--

จากตารางที่ 3 ความคาดหวังด้านสถาบันอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 (S.D. = 0.80) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เป็นสถานศึกษาที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ 4.57 (S.D. = 0.699) ส่วนเป็นสถานศึกษาที่มีชื่อเสียง มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เท่ากับ 4.12 (S.D. = 0.821)

ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสถิติความคาดหวังของนักเรียนด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและการบริการ

ความคาดหวังด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและการบริการ	Mean	S. D.	แปลผล	จัดลำดับ
1. มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะช่วยพัฒนาความรู้ทางภาษาและวัฒนธรรมไทย	4.14	1.048	ระดับมาก	8
2. มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับผู้เรียนหลายเชื้อชาติ	4.36	0.828	ระดับมากที่สุด	3
3. มีกิจกรรมเรียนรู้วิถีการดำเนินชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทย	4.14	0.988	ระดับมาก	7
4. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	4.15	0.901	ระดับมาก	6
5. มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง สามารถนำไปใช้เป็นประโยชน์ได้	4.44	0.818	ระดับมากที่สุด	1
6. กระบวนการจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพ	4.39	0.800	ระดับมากที่สุด	2
7. มีโครงการแลกเปลี่ยนหรือศึกษาดูงานในต่างประเทศ	4.34	0.843	ระดับมากที่สุด	4
8. มีการให้คำแนะนำ และดูแลเอาใจใส่จากอาจารย์และบุคลากรระหว่างการศึกษา	4.29	0.893	ระดับมากที่สุด	5
ความคาดหวังด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและการบริการ	4.28	0.89	ระดับมากที่สุด	--

จากตารางที่ 4 ความคาดหวังด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและการบริการอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 (S.D. = 0.89) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง สามารถนำไปใช้เป็นประโยชน์ได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ 4.44 (S.D. = 0.818) ส่วนมีกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะช่วยพัฒนาความรู้ทางภาษาและวัฒนธรรมไทย มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เท่ากับ 4.14 (S.D. = 1.048)

ตารางที่ 5 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสถิติความคาดหวังของนักเรียนหลังสำเร็จการศึกษา

ความคาดหวังหลังสำเร็จการศึกษา	Mean	S. D.	แปลผล	จัดลำดับ
1. เมื่อสำเร็จการศึกษามีโอกาสได้ทำงานที่ประเทศไทย	3.48	1.278	ระดับมาก	3
2. ความสามารถด้านภาษาไทยเป็นจุดเด่นที่เหนือกว่าเพื่อน ทำให้มีโอกาสมากกว่าคนอื่นในการหางานทำ	4.08	1.109	ระดับมาก	2
3. ความรู้ทางภาษาไทยและประสบการณ์ในประเทศไทยมีประโยชน์ในการประกอบอาชีพ	4.13	1.057	ระดับมาก	1
ความคาดหวังหลังสำเร็จการศึกษา	3.9	1.148	ระดับมาก	--

จากตารางที่ 5 ความคาดหวังหลังสำเร็จการศึกษายู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.9 (S.D. = 1.148) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความรู้ทางภาษาไทยและประสบการณ์ในประเทศไทยมีประโยชน์ในการ

ประกอบอาชีพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 4.13 (S.D. = 1.057) ส่วนเมื่อสำเร็จการศึกษามีโอกาสได้ทำงานที่ประเทศไทย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 3.48 (S.D. = 1.278)

6. อภิปรายผล

การศึกษาความคาดหวังของนักเรียนจีนในเมืองคุนหมิงที่มีต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในประเทศไทย ผู้วิจัยมีข้อค้นพบและประเด็นที่น่าสนใจ นำมาอภิปรายดังนี้

ความคาดหวังด้านหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน ความคาดหวังของนักเรียนด้านหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนคาดหวังกับอาจารย์ใช้ภาษาในการสอนที่ทำให้เข้าใจง่าย อาจารย์ที่ปรึกษาทำหน้าที่ได้ดี อาจารย์มีความรู้ความในศาสตร์สาขาที่สอนมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญสุน สี่เหลื่อง (2554) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาในหลักสูตรภาษาไทยเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาสาขารัฐประชาชนจีนระดับปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านอาจารย์ผู้สอนมีวิธีการที่สามารถทำให้นักศึกษาเข้าใจในเนื้อหาที่ได้เรียนอย่างเหมาะสม การตัดสินใจของนักศึกษายู่ในระดับมาก เนื่องจากว่าการที่นักเรียนได้เรียนรู้ ส่วนหนึ่งมาจากอาจารย์ผู้สอน

ส่วนในเรื่องของนักเรียนคาดหวังกับเนื้อหาวิชาในหลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน หลักสูตรมีความหลากหลายและทันสมัย ค่าใช้จ่ายในการศึกษาหลักสูตรมีความเหมาะสม และจำนวนรายวิชาและหน่วยกิตมีความเหมาะสมกับหลักสูตร สอดคล้องกับงานวิจัยดังกล่าวของขวัญสุน สี่เหลื่อง (2554) ซึ่งผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านโปรแกรมวิชาที่เปิดสอนตรงกับความต้องการของนักศึกษามาก

ความคาดหวังด้านสถาบัน ความคาดหวังของนักเรียนด้านสถาบันอยู่ในระดับมากที่สุด นักเรียนคาดหวังกับการได้รับรับรองมาตรฐานการศึกษาและต้องการที่พักที่ปลอดภัย นานอยู่ อาคารถนอที่และสภาพแวดล้อมช่วยเสริมสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้ และมีหน่วยงานบริการต่าง ๆ ครบและให้บริการอย่างมีคุณภาพมากที่สุด สอดคล้องกับทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของอับราฮัม มาสโลว์ (เรอบบินส์ สตีเฟ่น พี, 2548) ที่กล่าวว่า มนุษย์มีความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) คือ ความมั่นคง และการป้องกันอันตรายต่อร่างกายและอารมณ์ และมีความต้องการยอมรับนับถือ (Esteem Needs) เช่น การยอมรับนับถือตนเอง หรือความสำเร็จ

ความคาดหวังด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและการบริการ ความคาดหวังด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและการบริการอยู่ในระดับมากที่สุด และนักเรียนคาดหวังกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง สามารถนำไปใช้เป็นประโยชน์ได้มากที่สุด ด้านอื่นๆ ได้แก่ กระบวนการจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพ มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับผู้เรียนหลายเชื้อชาติ มีโครงการแลกเปลี่ยนหรือศึกษาดูงานในต่างประเทศ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา มีกิจกรรมเรียนรู้วิถีการดำเนินชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทย มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะช่วยพัฒนาความรู้ทางภาษาและวัฒนธรรมไทย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญสุน สี่เหลื่อง (2554) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาในหลักสูตรภาษาไทยเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาสาขารัฐประชาชนจีนระดับปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์และ

สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอนการตัดสินใจของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะเรื่องของการจัดเสริมประสบการณ์ต่างๆระหว่างการศึกษา ซึ่งจะทำให้นักศึกษาเข้าใจและได้ประสบการณ์ตรง

ความคาดหวังหลังสำเร็จการศึกษา ความคาดหวังหลังสำเร็จการศึกษายู่ในระดับมาก นักเรียนคาดหวังกับความรู้ทางภาษาไทยและประสบการณ์ในประเทศไทยมีประโยชน์ในการประกอบอาชีพความสามารถด้านภาษาไทยเป็นจุดเด่นที่เหนือกว่าเพื่อน ทำให้มีโอกาสมากกว่าคนอื่นในการหางานทำ และเมื่อสำเร็จการศึกษามีโอกาสได้ทำงานที่ประเทศไทยมากที่สุด ซึ่งตรงกับทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของอับราฮัม มาสโลว์ (รีอบบิ้นส์ สตีเฟ่น พี, 2548) ที่กล่าวว่า มนุษย์มีความต้องการเป็นตัวของตัวเอง (Self-actualization Needs) นั่นคือ แรงขับเคลื่อนที่จะเป็นในสิ่งที่ตนจะสามารถเป็นได้ เช่น การเจริญเติบโต ความสำเร็จความสามารถของตน และการบรรลุความปรารถนา

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยให้สถานศึกษา ได้ดำเนินการ

จากผลการวิเคราะห์ข้างต้น ผู้วิจัยได้จัดทำข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ดังนี้

(1) พัฒนาปรับปรุงด้าน hardware และ software ของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนจีน

ควรเป็นสถาบันที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา ให้นักเรียนได้มีที่พักอาศัยที่ดี มีอุปกรณ์ต่างๆครบ และสามารถเรียนด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย

(2) พัฒนาด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและการบริการ ให้มีความเหมาะสมกับนักเรียนจีน

ควรให้ความสำคัญกับความรู้ได้นำไปปฏิบัติจริง สามารถนำไปใช้เป็นประโยชน์ได้มากที่สุด โดยเฉพาะใช้ในการประกอบอาชีพในอนาคต

(3) พัฒนาคุณภาพของหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน

ควรมีการพัฒนาความสามารถในการสอนของอาจารย์ และควรมีการปรับปรุงพัฒนาให้มีความหลากหลาย ทันสมัย เพื่อสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนจีน

(4) พัฒนาความสามารถทางภาษาของนักเรียน

ควรจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมต่างๆเพื่ออบรมพัฒนาความสามารถทางภาษาโดยเฉพาะภาษาไทยของนักเรียนจีน เพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพให้เกิดประโยชน์

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

(1) ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมของความคาดหวังในด้านอื่นๆ

(2) ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับความคาดหวังของนักเรียนจีนในเมืองอื่นๆในการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในประเทศไทย

(3) ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังของนักเรียนจีนในการศึกษาต่อในประเทศอื่นโดยเฉพาะประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษ

เอกสารอ้างอิง

- ขวัญสุมน สีเหลือง. 2554. “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาในหลักสูตรภาษาไทยเพื่อการสื่อสารของ นักศึกษาชาวประจวบคีรีขันธ์ระดับปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม”. วิทยานิพนธ์ หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ จัดการภาครัฐ และภาคเอกชน บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จิรศักดิ์ คงทอง. 2550. “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาท้องถิ่น: ศึกษากรณีเทศบาลตำบลท่าบุญมี กิ่งอำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี”. ปัญหาพิเศษ หลักสูตรปริญญา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารงานท้องถิ่น วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มานพ ภาณุวิไลธรรม วัฒนฤกษ์ชัย แซ่เลี้ยว & สมบัติ บุญคำแข็ง. 2553. “ระบบการศึกษาชาวประจวบคีรีขันธ์”. เชียงราย : เชียงรายรุ่งโรจน์ จำกัด.
- ร็อบบิ้นส์ สตีเฟน พี. 2548. “พฤติกรรมองค์กร”. แปลโดย รังสรรค์ ประเสริฐศรี. กรุงเทพฯ: เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า
- สถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐประชาชนจีนประจำประเทศไทย. (2014). “อุปทูตจางอี่หมิงเข้า ร่วมงานฉลองวันตรุษจีนของอาสาสมัครครูสอนภาษาจีนและนักศึกษาจีนในไทย” สืบค้นเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2559 จาก <http://th.china-embassy.org/th/zxxx/t1139133.htm>
- สำนักงานศึกษา นครคุนหมิง (Kunming education information network). 2015. “รายงานการสรุปการพัฒนาการศึกษาในเมืองคุนหมิงปี 2015” สืบค้นเมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2559 จาก <http://www.kmedu.net/contents/275/37747.html>
- โอภาส เหลืองดาวเรือง. 2552. “ตลาดและโอกาสธุรกิจทางการศึกษาของไทยในมณฑลยูนนาน.” สืบค้นเมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2559 จาก http://www.thaibizchina.com/thaibizchina/th/misc/detail.php?SECTION_ID=511&ID=3071
- Fenghua, D. 2011. “ความฝันของพวกเรากลายเป็นจริงในประเทศไทย.” วารสาร China scholars abroad. 10: 5-7.
- Vroom, V. 1970. “Industrial Social Psychology : Management and Motivation”. New York: Mcgrow-Hill Book.

**ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพและการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคม
อาเซียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1**
**THE RELATIONSHIP BETWEEN QUALITY ASSURANCE AND DRIVING
SCHOOLS TO ASEAN COMMUNITY UNDER SECONDARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 1**

สุประวีณ์ ทิพย์โพธิ์

นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม

Email : suprawee.4145@gmail.com

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุบิน ยุระรัช

วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการบริหาร มหาวิทยาลัยศรีปทุม

Email : subin.yu@spu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพกับการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาโดยวิธีเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานวิชาการ และหัวหน้างานประกันคุณภาพหรือครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 67 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 201 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่ 1) แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) แบบสอบถามเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ โดยใช้วงจร PDCA 3) แบบสอบถามเกี่ยวกับการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน 4) แบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมโดยอิสระ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า การประกันคุณภาพ โดยใช้วงจร PDCA มีความสัมพันธ์ทางลบกับการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 อยู่ในระดับต่ำมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : การประกันคุณภาพ วงจร PDCA การขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the relationship between quality assurance and driving schools to ASEAN Community under the Office of Secondary Educational Service Area 1. The population was selected by purposive sampling. There were 201 directors, deputy directors, and quality assurance heads in schools under the Office of Secondary Educational Service Area 1. The five-level rating scale was applied for data collection. Also, the statistics comprising of frequency, percentage, mean, and standard deviation including Pearson's Product Moment Correlation coefficient were applied for data analysis. The findings showed that the relationship of the quality assurance and driving the schools to ASEAN Community under the Office of Secondary Educational Service Area 1 was negative at a very low level at the 0.01 significant statistically

KEYWORDS : Quality Assurance, Deming Cycle, Driving Schools to ASEAN Community

1. ความสำคัญและที่มาของของปัญหาวิจัย

ปัจจุบันสภาพการณ์ของประเทศไทยและสังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ประกอบกับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศยังอยู่ในอันดับท้ายๆ ของโลกและอาเซียน ซึ่งจะเห็นได้จากการจัดอันดับคุณภาพการศึกษาของประเทศทั่วโลกโดยองค์กรความร่วมมือเศรษฐกิจและการพัฒนาหรือ โออีซีดี (OECD) เมื่อเดือนพฤษภาคม 2558 ผลปรากฏว่าอันดับที่ 1 สิงคโปร์ อันดับที่ 2 ฮังการี อันดับที่ 3 เกาหลีใต้ อันดับที่ 4 ญี่ปุ่นกับไต้หวัน ส่วนประเทศในกลุ่มอาเซียน อันดับที่ 12 เวียดนาม ไทยอยู่อันดับที่ 47 มาเลเซียอยู่อันดับที่ 52 และอินโดนีเซีย อันดับที่ 69 และจากข้อมูลการประชุมของ World Economic Forum (WEF) ในรายงาน The Global Competitiveness Report 2014-2015 มีการเปรียบเทียบขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่างๆ จำนวน 144 ประเทศ ในด้านการศึกษาปรากฏว่าคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 90 เมื่อเปรียบเทียบกับคุณภาพการศึกษาของประเทศในสมาชิกกลุ่มอาเซียน พบว่าประเทศไทยยังตามหลังประเทศสิงคโปร์ ที่อยู่ในอันดับ 3 มาเลเซียอยู่ในอันดับ 17 อินโดนีเซียอยู่ในอันดับ 48 ฟิลิปปินส์อยู่ในอันดับ 60 และลาวอยู่ในอันดับ 84 ซึ่งจะเห็นได้ว่าการศึกษาของไทยยังต้องมีการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อยกระดับมาตรฐานให้ทัดเทียมนานาประเทศ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทั้งในและนอกกลุ่มอาเซียน

อาเซียนเป็นองค์กรความร่วมมือระดับภูมิภาคก่อตั้งมาตั้งแต่ปี 2510 ในปัจจุบันมีประเทศสมาชิกอาเซียนรวม 10 ประเทศ ได้แก่ บรูไน กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย พม่า ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม เพื่อสร้างความแข็งแกร่งของอาเซียนในเวทีโลก ในปี พ.ศ. 2558 ได้จัดตั้งประชาคมอาเซียนตามกฎบัตรอาเซียน โดยให้อาเซียนเป็นองค์กรที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง ส่งเสริมให้ประเทศสมาชิกร่วมกันเคารพสิทธิมนุษยชน และผลักดันให้อาเซียนมีบทบาทสร้างสรรค์ในเวทีระหว่างประเทศ รวมทั้งขยายความร่วมมือกับประเทศเอเซียอื่นๆ ภายใต้กรอบความร่วมมือต่างๆ ทั้งในภูมิภาคเอเซีย และระหว่างเอเซียกับภูมิภาคอื่น โดยเฉพาะการใช้กลไกความร่วมมือด้านการศึกษานำเอเชียนสู่การเป็นประชาคมที่มีความมั่นคงทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมืองและความมั่นคง และสังคมและวัฒนธรรม เพื่อสร้างอนาคตที่รุ่งเรืองของอาเซียน ประเทศต่างๆ ในอาเซียนจึงเห็นความสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาและได้ทำการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของพลเมืองในประเทศ ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศต่อไป

สำหรับประเทศไทยกำลังจะก้าวเข้าสู่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) ทุกภาคส่วนจึงได้ร่วมระดมความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะ เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาประเทศ รวมถึงการกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อนำไปสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

การประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญที่จะขับเคลื่อนและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ มีคุณภาพตามมาตรฐาน ผู้ที่จบการศึกษามีคุณภาพตามที่มุ่งหวัง ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กร/สถานประกอบการที่รับช่วงผู้จบการศึกษาเข้าศึกษาต่อหรือรับเข้าทำงาน มีความมั่นใจว่าผู้ที่จบการศึกษามีคุณภาพได้มาตรฐาน มีทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด ที่ผ่านมาผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ของสถานศึกษาในสังกัดจำนวน 67 โรงเรียน ปรากฏว่ามีสถานศึกษาได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) จำนวน 65 โรงเรียนและไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพจำนวน 2 โรงเรียน และมีเพียง 14 โรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพในระดับดีมาก ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพและการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

เพื่อจะได้ทราบถึงสภาพปัญหา แนวทางแก้ไข ข้อเสนอแนะการประกันคุณภาพของสถานศึกษา โดยแบ่งตามขนาดของสถานศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลและใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและปรับปรุงการดำเนินงาน ตลอดจนหาแนวทางส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือในการประกันคุณภาพของสถานศึกษา และนำข้อมูลทางวิจัยนี้เป็นแนวทางให้กับผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู หรือ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในหน่วยงาน หรือองค์กรอื่นสามารถนำไปเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนสถานศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานสู่ประชาคมอาเซียน

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพและการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยรวมมีการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา โดยใช้วงจร PDCA อยู่ในระดับมาก

3.2 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 มีความพร้อมในการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับมาก

3.3 การขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการประกันคุณภาพอยู่ในระดับสูง

4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพและการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ตามขอบข่ายกระบวนการดำเนินงานวงจร PDCA (Edward W, 1994) ประกอบด้วย

Plan (P) คือ การวางแผนจากวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ได้กำหนดขึ้น

Do (D) คือ การปฏิบัติตามขั้นตอนในแผนงานที่ได้เขียนไว้อย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง

Check (C) คือ การตรวจสอบผลการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนของแผนงานว่ามีปัญหาอะไรเกิดขึ้น จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงแก้ไขแผนงานในขั้นตอนใดบ้าง

Act (A) คือ การปรับปรุงแก้ไขส่วนที่มีปัญหา หรือถ้าไม่มีปัญหาใดๆ ก็ยอมรับการดำเนินงาน

จากการทบทวนวรรณกรรมและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพตามแนวคิดวงจร PDCA ซึ่งการประกันคุณภาพเป็นกลไกสำคัญที่ส่งเสริมและผลักดันให้กระบวนการทำงานทุกระดับและบุคลากรที่เกี่ยวข้องดำเนินไปอย่างเป็นระบบ มุ่งหน้าไปในทิศทางที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้ เพื่อบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน จะให้ประสบความสำเร็จ จำเป็นต้องมีการพัฒนาการเรียนรู้ในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความสำเร็จที่ตัวนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อความสำเร็จที่ยั่งยืนทั้งตัวนักเรียนและสถานศึกษา จำเป็นต้องดำเนินงานตามหลักการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ (Whole-School Approach : WSA) โดยบูรณาการในทุกด้านสามารถนำมาสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อกำหนดทิศทางของการศึกษา ดังภาพประกอบที่ 1

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

5. วิธีดำเนินการวิจัย

5.1 การวิจัยเรื่องนี้เป็น การวิจัยหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Correlation studies) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลในเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพ โดยใช้ PDCA และการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และนำมาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient)

5.2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มบริหารงานวิชาการ และหัวหน้างานประกันคุณภาพ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 67 โรงเรียนๆ ละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 201 คน ได้มาโดยวิธีเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection)

5.3 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ (1) การประกันคุณภาพการศึกษา ตามวงจร PDCA และ (2) การขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

5.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบสำรวจรายการ (checklist) เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ โดยใช้วงจร PDCA ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 40 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 36 ข้อ

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมโดยอิสระและข้อเสนอแนะ

สำหรับตอนที่ 1 เป็นแบบสำรวจรายการ (checklist) ตอนที่ 2-3 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 และตอนที่ 4 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด การตรวจสอบคุณภาพ ความถูกต้องและความชัดเจนของภาษา ใช้วิธีคำนวณหาค่า IOC โดยมีผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบและให้คะแนนแบบสอบถาม ซึ่งจะแนบที่ได้จะนำมาหาค่า Item-Objective Congruence หรือ IOC โดยที่ค่า IOC จะต้องอยู่ระหว่าง -1 ถึง 1 และถ้าข้อใด IOC ต่ำกว่า 0.5 ต้องทำการปรับปรุงแก้ไขก่อน และเมื่อแบบสอบถามสมบูรณ์จึงทำการทดลองแจกแบบสอบถาม จำนวน 30 ชุด กับผู้บริหารและครูที่มีลักษณะคล้ายกับประชากร เพื่อวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (alpha-coefficient) ของครอนบาค-อัลฟา (Cronbach's Alpha) ผลการนำเครื่องมือวิจัยไปทดลองใช้ (Try Out) พบว่าได้ค่าความเชื่อมั่น 0.92 มากกว่า 0.70 ถือว่าแบบสอบถามมีความเชื่อถือได้สูง

5.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้ (1) ทำบันทึกเสนอวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม ออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ถึงผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด (2) นำหนังสือเสนอต่อผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ให้ความเห็นชอบ และนำหนังสือเสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้กำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่าง (3) นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้กลุ่มตัวอย่างตอบ และรับข้อมูลกลับคืนภายใน 15 วัน โดยการเก็บแบบสอบถามด้วยตัวเอง และผ่านระบบ Net Work (4) ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา (5) รวบรวมแบบสอบถามทั้งหมด และนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

5.6 การวิเคราะห์ข้อมูล แบบสอบถามแบบเลือกตอบ (CheckList) ใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) คำนวณหาร้อยละ (Percentage) วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาคือ ค่าเฉลี่ย (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) แบบสอบถามปลายเปิด วิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) แล้วสรุปเป็นความเรียง วิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) แล้วนำค่าที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของ Hinkle D.E. (1998, p.118) ดังนี้ r มีค่า 0.91-1.00 เท่ากับ มีความสัมพันธ์กันสูงมาก, r มีค่า 0.71 - 0.90 เท่ากับ มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง, r มีค่า 0.51-0.70 เท่ากับ มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง, r มีค่า 0.31-0.50 เท่ากับ มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ, r มีค่า 0.05-0.30 เท่ากับ มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก และ r มีค่าน้อยกว่า 0.05 เท่ากับ ไม่มีความสัมพันธ์กัน

6. สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพและการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

6.1 สรุปผลข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์หรือมีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งน้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ปี ร้อยละ 66.70 มากกว่า 10 ปี ร้อยละ 33.30 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 52.55 ปริญญาโท ร้อยละ 43.40 และปริญญาเอก ร้อยละ 4.05 ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดกลางร้อยละ 35.86 โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ร้อยละ 28.79 โรงเรียนขนาดใหญ่ ร้อยละ 28.28 และโรงเรียนขนาดเล็กร้อยละ 7.07 ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ตำแหน่ง	198	100.00
- ผู้อำนวยการโรงเรียน	67	33.84
- รองผู้อำนวยการกลุ่มงานวิชาการ	59	29.80
- รักษาการในตำแหน่งฯ/ปฏิบัติหน้าที่แทน	5	2.52
- หัวหน้างานฯ	67	33.84
2. ประสบการณ์/ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง	198	100.00
- น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ปี	132	66.70
- มากกว่า 10 ปี	66	33.30
3. วุฒิการศึกษา	198	100.00
- ปริญญาตรี	104	52.55
- ปริญญาโท	86	43.40
- ปริญญาเอก	8	4.05
4. ขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบัน	198	100.00
- ขนาดเล็ก	14	7.07
- ขนาดกลาง	71	35.86
- ขนาดใหญ่	56	28.28
- ขนาดใหญ่พิเศษ	57	28.79

6.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามแยกเป็นแต่ละด้านในการประกันคุณภาพ โดยใช้วงจร PDCA 4 ด้าน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และการแปลผลในการประกันคุณภาพ โดยใช้วงจร PDCA

การประกันคุณภาพโดยใช้วงจร PDCA (X_{total})	ระดับปฏิบัติ		แปลผล
	μ	σ	
1. ด้านการวางแผนการดำเนินงาน (X_1)	4.38	0.77	มาก
2. ด้านการปฏิบัติตามแผน (X_2)	4.19	0.78	มาก
3. ด้านการตรวจสอบ/การประเมิน (X_3)	4.30	0.81	มาก
4. ด้านการนำผลประเมินมาปรับปรุง (X_4)	4.21	0.84	มาก
รวม (X_{total})	4.27	0.80	มาก

จากตารางที่ 2 สรุปผลการประกันคุณภาพ โดยใช้วงจร PDCA ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.27, \sigma = 0.80$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติได้มากที่สุดคือ การวางแผนการดำเนินงาน รองลงมาคือด้านการตรวจสอบ/การประเมิน และด้านที่ปฏิบัติได้น้อยที่สุดคือ ด้านการปฏิบัติตามแผน

6.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และการแปลผลในการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน

การขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน (Y_{total})	ระดับปฏิบัติ		แปลผล
	μ	σ	
1. ด้านการบริหารจัดการ (Y_1)	3.26	0.98	ปานกลาง
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน (Y_2)	3.48	0.86	ปานกลาง
3. ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมในการเรียน (Y_3)	3.34	0.88	ปานกลาง
4. ด้านการจัดกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ (Y_4)	3.38	0.81	ปานกลาง
รวม (Y_{total})	3.35	0.92	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 สรุปผลการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.35, \sigma = 0.92$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุดอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน รองลงมาคือด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมในการเรียน และด้านที่มีการปฏิบัติได้น้อยที่สุดคือ ด้านการบริหารจัดการ

6.4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพ โดยใช้วงจร PDCA กับการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพ โดยใช้วงจร PDCA กับการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

การประกันคุณภาพ โดยใช้วงจร PDCA (X_{total})	การขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน (Y_{total})				
	การบริหารจัดการ (Y_1)	การจัดการเรียนการสอน (Y_2)	การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ (Y_3)	การจัดกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ (Y_4)	การขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน (Y_{total})
1. การวางแผนการดำเนินงาน (X_1)	-0.09	0.05	-0.16*	0.02	-0.08
2. การปฏิบัติตามแผน (X_2)	-0.06	-0.04	-0.19**	-0.14*	-0.21**
3. การตรวจสอบ/การประเมิน (X_3)	-0.26**	-0.09	-0.17*	-0.13	-0.28**
4. การนำผลประเมินมาปรับปรุง (X_4)	-0.13	-0.17*	-0.11	0.06	-0.13
การประกันคุณภาพ โดยใช้วงจร PDCA (X_{total})	-0.19**	-0.09	-0.21**	-0.07	-0.25**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 สรุปความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพ โดยใช้วงจร PDCA กับการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ในภาพรวม ($r = -0.25$) มีความสัมพันธ์ทางลบ (Negative Correlation) ในระดับต่ำมาก มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ คู่ที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุดอยู่ในระดับต่ำมาก ($r = -0.28$) คือการประกันคุณภาพ โดยใช้วงจร PDCA ด้านการตรวจสอบ/การประเมิน (X_3) กับการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน คู่ที่มีความสัมพันธ์กันรองลงมาอยู่ในระดับต่ำมาก ($r = -0.26$) คือ การประกันคุณภาพ โดยใช้วงจร PDCA ด้านการตรวจสอบ/การประเมิน (X_3) กับการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ด้านการบริหารจัดการ (Y_1) และคู่ที่มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด คือ ไม่สัมพันธ์กัน ($r = 0.02$) ได้แก่ การประกันคุณภาพ โดยใช้วงจร PDCA ด้านการวางแผนการดำเนินงาน (X_1) กับการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ด้านการจัดกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ (Y_4)

6.5 ผลการสังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม

(1) เกี่ยวกับการประกันคุณภาพ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับนโยบายผู้บริหารสถานศึกษา การให้ความสำคัญของครู ศักยภาพและความพร้อมของสถานศึกษาแต่ละแห่งแตกต่างกัน ขาดความต่อเนื่องในการประกันคุณภาพและในการปฏิบัติใช้เวลาในการจัดทำรายงานค่อนข้างมาก ข้อเสนอแนะ ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วม การให้ความรู้และทำความเข้าใจ การจัดสรรงบประมาณ และมีการจัดเก็บข้อมูลให้เป็นระบบ

(2) เกี่ยวกับการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ปัญหาและอุปสรรคส่วนใหญ่ คือ ความพร้อมด้านทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษ ความไม่ชัดเจนในนโยบาย ขาดงบประมาณ และครูหรือบุคลากรทาง

การศึกษาไม่ให้ความสำคัญ ข้อเสนอแนะ ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูมีความรู้ มีความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จัดสรรงบประมาณในการพัฒนาด้านภาษาอังกฤษ จัดศูนย์เรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน จัดกิจกรรมพัฒนาครู และควรสรรหาบุคลากรต่างชาติมาสอนภาษาอังกฤษและภาษาอาเซียน

7. อภิปรายผล

การศึกษาวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพและการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัย ซึ่งผลของการวิจัย นำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

7.1 จากผลการวิจัยการประกันคุณภาพ โดยใช้วงจร PDCA ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่าในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ แก้วตา พึ่งตนเอง (2555) ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำในภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกรอบแนวคิดการใช้วงจรคุณภาพ (PDCA Cycle) ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำในภาคตะวันออก ตามหลักการบริหารงานคุณภาพวงจร PDCA ภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับ ประภา สันติวุฒิ (2548) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสภาพการดำเนินงานเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า สภาพการดำเนินงานในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 5 ด้าน ของการประกันคุณภาพ คือ ด้านผู้เรียน ด้านครู ด้านผู้บริหารสถานศึกษา ด้านอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ และด้านมาตรการส่งเสริม

7.2 จากผลการวิจัยการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่าในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉัตรมงคล ศรีดวงโชติ (2557) ได้ศึกษาความพร้อมของสถานศึกษา เพื่อเตรียมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 338 คน ผลผลการวิจัยพบว่า ความพร้อมในการบริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และปัญหา/อุปสรรคสอดคล้องกับ กฤตยาพร ช่างปั้น (2558) ได้ศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารงานวิชาการในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านต่างๆ ผลการวิจัย พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ มีการเตรียมความพร้อมด้วยการจัดการเรียนรู้บูรณาการเนื้อหาอาเซียนเข้ากับ กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ครู จัดการเรียนรู้อาเซียนระดับมาก ปัญหาสำคัญที่พบ ได้แก่ สถานศึกษาส่วนใหญ่ขาดงบประมาณในการจ้างบุคลากรด้านภาษาอาเซียนที่จะนำมา จัดการเรียนรู้แก่นักเรียน

7.3 จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพ โดยใช้วงจร PDCA กับการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ด้วยการทดสอบโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน พบว่าในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางลบอยู่ในระดับต่ำมาก มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หมายความว่าเมื่อตัวแปรตัวหนึ่งมีค่าเพิ่มขึ้นหรือลดลงอีกตัวหนึ่งจะมีค่าเพิ่มหรือลดลงตรงข้าม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนโยบายของผู้บริหารสถานศึกษา จัดความสามารถของผู้ปฏิบัติ และข้อจำกัดในด้านต่างๆ

เช่น งบประมาณ ทำให้คุณภาพของงานภาพรวมออกมาแตกต่างกัน ดังนั้นเมื่อพิจารณาที่ปัญหาและอุปสรรค พบว่าการประกันคุณภาพมีปัญหาและอุปสรรคค่อนข้างน้อย ประกอบกับการประกันคุณภาพมีหน่วยงานทั้ง ภายในและภายนอกคอยตรวจสอบ ทำให้ผลออกมาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบกับ การขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน พบว่ายังมีปัญหาและอุปสรรคที่ค่อนข้างมาก เช่น ปัญหางบประมาณ ในการพัฒนาบุคลากร การจัดกิจกรรม การพัฒนาทักษะ เป็นต้น จึงทำให้การขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ภาพรวมในด้านต่างๆ ออกมาอยู่ในระดับปานกลาง

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

- (1) จากผลการวิจัยพบว่าการประกันคุณภาพ โดยใช้ PDCA เป็นระบบที่ประสิทธิภาพและถ้าปฏิบัติ ได้อย่างต่อเนื่อง มีผลทำให้การปฏิบัติงานมีระบบ และเกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการบริหารสถานศึกษา
- (2) จากผลการวิจัยพบว่าการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน การปฏิบัติอยู่ในระดับปาน กลาง ดังนั้นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรทบทวนการดำเนินงานที่ผ่านมาว่ามีจุดเด่นจุดด้อยอะไร อะไรยังมีจุดบกพร่อง ควรเร่งพัฒนา เพื่อให้ระบบการศึกษาไทยมีความเข้มแข็งทัดเทียมประเทศในกลุ่มอาเซียนและระดับสากล
- (3) จากความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพ กับการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน พบว่า มีความสัมพันธ์กันทางลบในระดับต่ำมาก ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการพัฒนาระบบการศึกษาหลายๆ ด้านใน เวลาเดียวกัน ผลสำเร็จที่ได้อาจแตกต่างกันขึ้นอยู่กับนโยบาย เป้าหมาย และแนวทางการปฏิบัติงานที่เป็นรูปธรรม ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรทบทวน และศึกษาหาแนวทางในการวางแผน เพื่อพัฒนาระบบการศึกษาของ ประเทศให้ได้มาตรฐานเทียบเท่าระดับสากล

8.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- (1) ควรทำการศึกษาความต้องการ ความจำเป็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อรองรับการเข้า สู่ประชาคมอาเซียน
- (2) ควรทำการศึกษาวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา เพื่อหาแนวทางในการ พัฒนางานของสถานศึกษารองรับการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
- (3) ควรมีการทำวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรอาเซียนของโรงเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และเขตอื่นๆ

9. เอกสารอ้างอิง

- กฤตยาพร ช่างปั้น. 2558. การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหการบริหารงานวิชาการในการเตรียม ความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารงานวิชาการ, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- แก้วตา พึ่งตนเอง. 2555. การศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ในภาพตะวันออก สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาระดับพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุ ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กระทรวงศึกษาธิการ. 2553. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553.

กรมวิชาการ. 2544. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานคร

นัตรมงคล ศรีดวงโชติ. 2557. ความพร้อมในการบริหารสถานศึกษา เพื่อเตรียมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

ประกาศ ดันติวุฒิ. 2548. สภาพการดำเนินงานเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

ศิริพร โพธิ์สมภาพวงษ์. 2551. สภาพและปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของ โรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม

Deming, Edward W. 1994. **The New Economics for Industry, Government, Education.** Cambridge, Mass : MIT Center for Advance Education Service.

Hinkle, D.E, William, W. and Stephen G.J. 1998. **Applied Statistics for the Behavior Sciences.** 4thed. New York : Houghton Mifflin.

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับ
ประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4

**A STUDY OF RELATIONSHIP BETWEEN SCHOOL ADMINISTRATORS'
ETHICAL LEADERSHIP AND SCHOOL EFFECTIVENESS UNDER
KHONKAEN PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 4**

คุณฉวี นาแสงี่ยม

นักศึกษาลัทธิศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม

Email: imm-tnt@hotmail.com

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิรินธร สินจินดาวงศ์

วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการมหาวิทยาลัยศรีปทุม

Email: sirinthorn.si@spu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับความเป็นผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาประสิทธิผลโรงเรียน และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวนรวม 315 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแสดงความคิดเห็น มีค่าความเที่ยงตรงระหว่าง 0.67 – 1.00 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.943 วิเคราะห์ข้อมูลด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันได้ผลการศึกษา ดังนี้

1. ความเป็นผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับ “มาก” เมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับ “มาก” ทุกด้าน
2. ประสิทธิภาพโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 4 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับ “มาก” เมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับ “มาก” ทุกด้าน
3. ความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 พบว่า มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก อยู่ในระดับ “สูงมาก” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : ความสัมพันธ์ ประสิทธิภาพ ความเป็นผู้นำเชิงจริยธรรม

ABSTRACT

The purposes of this study were: 1) to study the level of school administrators' ethical leadership. 2) To study the school effectiveness 3) to study the relationship between school administrators' leadership and the school effectiveness under Khonkaen Primary Education Service Area Office 4. The samples were used 315 school administrators and teachers. The research instrument was used questionnaire that content validity was between 0.67 – 1.00 and reliability at 0.943. The statistics was used to analyze the data were used: mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.), and Pearson's product-moment correlation coefficient. The research instrument was used questionnaire that Content validity was between 0.67 – 1.00 and reliability at 0.943.

The research findings were as follows: 1. School administrators' ethical leadership under Khonkaen Primary Education Service Area Office 4 is at the high level. 2. The effectiveness of school under Khonkaen Primary Education Service Area Office 4 is at the high level too. 3. There is a relationship between school administrators' ethical leadership and school effectiveness in the at a very high level with statistically significant at 0.01.

KEYWORDS : relationship , efficiency , ethical leadership

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

ความเป็นผู้นำเป็นกระบวนการสร้างสิ่งเร้า การพัฒนาการทำงานกับคนในองค์กรเป็นการสร้างแรงจูงใจให้กับคน การใช้มนุษยสัมพันธ์ หรือการปฏิสัมพันธ์ในองค์กรการสื่อสารระหว่างบุคคล การสร้างบรรยากาศในองค์กร ความขัดแย้งระหว่างบุคคล ความเจริญและพัฒนา ความเป็นผู้นำจะเกิดขึ้นในตามความคิดเห็นองค์กร จึงเป็นสิ่งที่เข้าใจได้ว่า ผู้บริหารจะต้องกล้าตัดสินใจ ทางเลือกใหม่และสนับสนุนส่งเสริมการบริการสถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีระบบที่ดี และสร้างองค์การให้เป็นหน่วยงานที่เข้มแข็ง และสร้างความพึงพอใจให้กับสมาชิกในองค์กรเหล่านั้นได้ และในบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษายังต้องตระหนักถึงความแตกต่างและความต้องการของสมาชิกในองค์กรเหล่านั้นได้ด้วย ความเป็นผู้นำจึงจะต้องอาศัยปัจจัยช่วยส่งเสริม รวมทั้งผู้ตามด้วย (Owen, 2001)

สำหรับประเทศไทยจากการศึกษาค้นคว้าของผู้วิจัยทำให้ทราบว่ามีการศึกษาเรื่องภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมค่อนข้างน้อยมากส่วนมากจะเป็นการศึกษาเรื่องคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหาร (moral leader) มากกว่า ในที่นี้จึงขอยกตัวอย่างที่ใกล้เคียงในเรื่อง “จริยธรรมของผู้นำ” ซึ่ง เปรมติณสูลานนท์ (2549) ยกแนวพระราชดำริที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวให้ไว้เกี่ยวกับเรื่องจริยธรรม จะเห็นว่าภาคส่วนราชการหรือแม้แต่ระดับภูมิภาคพบได้เห็นความสำคัญในเรื่องของการบริหารจัดการของผู้บริหารว่าต้องนำหลักจริยธรรมไปใช้ในการบริหารจัดการในองค์กรตลอดจนหาแนวทางเพื่อป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในองค์กร

โรงเรียนที่มีประสิทธิผล คือ โรงเรียนที่มีความสามารถในการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนให้ถึงจุดสูงสุดสามารถออกไปสู่สังคมภายนอกได้อย่างมีคุณภาพ การพิจารณาว่าโรงเรียนมีประสิทธิผลหรือไม่นั้นมีตัวบ่งชี้ที่สำคัญหลายประการ แต่แนวคิดของ (Mott, 1985) อ้างอิงตามได้ระบุว่า การที่โรงเรียนจะมีประสิทธิผลเพียงใด

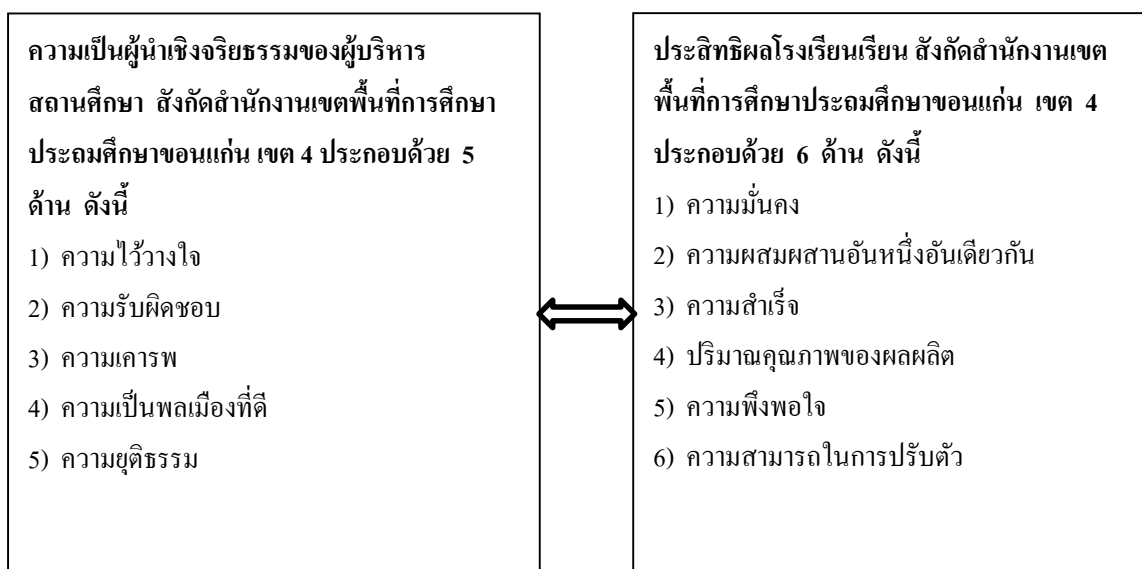
พิจารณาได้จาก 1) ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น 2) ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก 3) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียนให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม และ 4) ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาความเป็นผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารจากการสังเคราะห์ความเป็นผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารผู้วิจัยสังเคราะห์งานวิจัย และทฤษฎีต่าง ๆ จากนั้นคัดเลือกความเป็นผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ 1) ความไว้วางใจ 2) ความรับผิดชอบ 3) ความเคารพ 4) ความเป็นพลเมืองที่ดี 5) ความยุติธรรม และประสิทธิผลโรงเรียน ผู้วิจัยสังเคราะห์งานวิจัยและทฤษฎีต่าง ๆ จากนั้นได้คัดเลือกหัวข้อในการศึกษาประสิทธิผลโรงเรียน จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ 1) ความมั่นคง 2) ความผสมผสานอันหนึ่งอันเดียวกัน 3) ความสำเร็จ 4) ปริมาณคุณภาพของผลผลิต 5) ความพึงพอใจ 6) ความสามารถในการปรับตัว

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความเป็นผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 ความเป็นผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลประสิทธิผลโรงเรียน

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ในครั้งนี้ประกอบด้วยจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจากผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จากการเทียบตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) จำนวน 1,600 คน ได้ผู้บริหารจำนวน 172 คน และครูจำนวน 143 คน รวมทั้งหมด 315 คน

4.2 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ 1) ศึกษาความเป็นผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

2) ประสิทธิภาพโรงเรียน

4.3 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 4 เดือน (เมษายน 2559 – กรกฎาคม 2559)

4.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) เกี่ยวกับความเป็นผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาใน 5 ด้าน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) เกี่ยวกับประสิทธิภาพโรงเรียนใน 6 ด้าน มีค่าความเที่ยงตรงระหว่าง 0.67 – 1.00 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.943

4.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองทุกขั้นตอน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) นำหนังสือขออนุญาตจากวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและสนับสนุนการวิจัย 2) ผู้วิจัยทำการแจกแบบสอบถามด้วยตนเองออกไปยังกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 315 ชุด 3) จัดเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองใช้เวลา 35 วัน 4) สามารถรวบรวมแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาจนครบ 315 ชุด 5) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบในแบบสอบถาม 6) จัดหมวดหมู่ของข้อมูลในแบบสอบถามเพื่อนำข้อมูลไปบันทึกข้อมูล และวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

4.6 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive statistics) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) (บุญชมศรีสาธาและบุญส่ง นิลแก้ว, 2535)

5. สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นผู้นำเชิงจริยธรรมกับประสิทธิภาพโรงเรียน ได้ผลการวิจัย ดังนี้

1. ความเป็นผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ทั้ง 5 ด้าน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความเป็นผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ในภาพรวมและรายด้าน

ด้าน	ความเป็นผู้นำเชิง	ผู้บริหาร		แปลผล	ลำดับที่	ครู		แปลผล	ลำดับที่	
	จริยธรรมของผู้บริหาร	ระดับปฏิบัติ				ระดับปฏิบัติ				
		สถานศึกษา	$\bar{X}$			S.D.	$\bar{X}$			S.D.
1	ด้านความไว้วางใจ		4.21	0.54	มาก	4	4.28	0.54	มาก	1
2	ด้านความรับผิดชอบ		4.16	0.50	มาก	5	4.16	0.50	มาก	5
3	ด้านความเคารพ		4.27	0.57	มาก	1	4.27	0.57	มาก	2
4	ด้านความเป็นพลเมืองดี		4.24	0.51	มาก	2	4.27	0.51	มาก	2
5	ด้านความยุติธรรม		4.24	0.57	มาก	2	4.25	0.57	มาก	4
เฉลี่ย			4.22	0.54	มาก	-	4.28	0.58	มาก	-

จากตารางที่ 1 พบว่าความเป็นผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 มีการปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X}=4.22$, S.D. = 54) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านความเคารพ และตามความคิดเห็นของครูมีการปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X}=4.28$, S.D. = 0.58) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านความไว้วางใจ

2. ประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ทั้ง 6 ด้านแสดงผลการศึกษาดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้านประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ในภาพรวมและเป็นรายด้าน

ด้าน	ประสิทธิผลโรงเรียน	ผู้บริหาร		แปลผล	ลำดับที่	ครู		แปลผล	ลำดับที่
		ระดับปฏิบัติ				ระดับปฏิบัติ			
		$\bar{X}$	S.D.			$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านความมั่นคง	4.22	0.61	มาก	4	4.21	0.58	มาก	4
2	ด้านความผสมผสานอันหนึ่งอันเดียวกัน	4.20	0.52	มาก	6	4.18	0.47	มาก	6
3	ด้านความสำเร็จ	4.26	0.55	มาก	2	4.27	0.51	มาก	1
4	ด้านปริมาณคุณภาพของผู้เรียน	4.22	0.59	มาก	4	4.20	0.62	มาก	5
5	ด้านความพึงพอใจ	4.23	0.64	มาก	3	4.26	0.62	มาก	2
6	ด้านความสามารถในการปรับตัว	4.29	0.58	มาก	1	4.26	0.60	มาก	2
เฉลี่ย		4.24	0.56	มาก	-	4.26	0.50	มาก	-

จากตารางที่ 2 พบว่าประสิทธิผลโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ในภาพอยู่ในระดับ “มาก”

($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.56) เมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับ “มาก” ทุกด้าน โดยความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านความสามารถในการปรับตัว และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านความผสมผสานอันหนึ่งอันเดียวกัน และประสิทธิผลโรงเรียนตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ในภาพรวมมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.50) เมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับ “มาก” ทุกด้านโดยที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านความสำเร็จ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านความผสมผสานอันหนึ่งอันเดียวกัน

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรความเป็นผู้นำเชิงจริยธรรมกับประสิทธิผลโรงเรียนตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 (n=315)

	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y ₆	SUMX	SUMY
X ₁	1												
X ₂	.758**	1											
X ₃	.699**	.723**	1										
X ₄	.842**	.640**	.671**	1									
X ₅	.716**	.609**	.740**	.770**	1								
Y ₁	.709**	.547**	.617**	.765**	.715**	1							
Y ₂	.717**	.683**	.682**	.761**	.762**	.602**	1						
Y ₃	.705**	.709**	.726**	.695**	.752**	.561**	.719**	1					
Y ₄	.743**	.582**	.637**	.794**	.777**	.677**	.636**	.677**	1				
Y ₅	.652**	.617**	.722**	.692**	.736**	.745**	.653**	.674**	.668**	1			
Y ₆	.704**	.543**	.587**	.752**	.667**	.826**	.577**	.573**	.631**	.739**	1		
SUMX	.914**	.845**	.869**	.894**	.874**	.763**	.820**	.815**	.805**	.777**	.740**	1	
SUMY	.831**	.722**	.779**	.876**	.865**	.869**	.818**	.824**	.842**	.881**	.857**	.926**	1

จากตารางที่ 1 พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิผลโรงเรียนตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก อยู่ในระดับ “สูงมาก” ($r_{xy} = .926$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายความเป็นผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา (X) กับประสิทธิผลโรงเรียน (Y) เป็นรายปัจจัยมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับค่อนข้างสูงทุกข้อ ได้แก่ ด้านความไว้วางใจ (.831) ด้านความรับผิดชอบ (.722) ด้านความเคารพ (.779) ด้านความเป็นพลเมืองที่ดี (.876) และด้านความยุติธรรม (.865)

เมื่อพิจารณาความเป็นผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหารของสถานศึกษาเป็นรายปัจจัย ($X_1 - X_5$) ที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลโรงเรียน ($Y_1 - Y_6$) พบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับค่อนข้างสูงทุกข้อ ได้แก่ ด้านความมั่นคง (.869) ด้านความผสมผสานอันหนึ่งอันเดียวกัน (.818) ด้านความสำเร็จ (.824) ด้านปริมาณคุณภาพของผลผลิต (.842) ด้านความพึงพอใจ (.881) และด้านความสามารถในการปรับตัว (.857)

6. อภิปรายผล

1. ความเป็นผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับ “มาก” เมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับ “มาก” ทุกด้าน ทั้งนี้เป็นอาจเพราะผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ส่วนใหญ่แสดงออกถึงพฤติกรรมเชิงจริยธรรมเป็นประจำและทำตามนโยบาย โครงสร้างทางนโยบายที่แฝงด้วยค่านิยมเชิงจริยธรรม สอดคล้องกับ พรศักดิ์ ทับทิมหิน (2551) ได้ศึกษาการปฏิบัติตามคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติตามคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 4 โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสุทธาสินี แม้นญาติ (2554) ได้ศึกษาโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับ “มาก” เมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับ “มาก” ทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ส่วนใหญ่ดำเนินงานภายใต้ระบบการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาเป็นปกติ ซึ่งสอดคล้องกับ ทรงชัย คงเงิน (2553) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 2 ผลการศึกษาพบว่าประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 2 มีค่ามากที่สุดคือ ด้านแก้ปัญหาภายในโรงเรียน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 พบว่า มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอยู่ในระดับ “สูงมาก” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ ทรงชัย คงเงิน (2553) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 2 โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลางกับประสิทธิผลของโรงเรียน สอดคล้องกับ เสาวลักษณ์ โสมะทัต (2553) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำ

การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาความเป็นผู้นำเชิงจริยธรรมด้าน ความรับผิดชอบเพื่อเพิ่มศักยภาพในการวางแผน และกำหนดนโยบายในการพัฒนาสถานศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมรับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 4

2) ผู้บริหารสถานศึกษา ควรใช้ความเป็นผู้นำเชิงจริยธรรมในการส่งเสริมสนับสนุนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรทำงาน วิจัย เชิง พัฒนา เพื่อ หา รูปแบบการพัฒนาผู้นำเชิงจริยธรรมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน

2) ควรพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นผู้นำเชิงจริยธรรมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

ทรงชัย คงเงิน. 2553. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา.

บุญชม ศรีสะอาด. 2545. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น

บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว. 2535.“การอ้างอิงประชากรเมื่อใช้เครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่ากับกลุ่มตัวอย่าง”. การวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม.

เปรม ติณสูลานนท์. 2549. การบรรยายปาฐกถาพิเศษ เรื่อง “แนวทางพระราชดำริสู่การบริหารจัดการภาครัฐ” มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

พรศักดิ์ ทับทิมหิน. 2551. การปฏิบัติตามคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

วิโรจน์ สารรัตนะ. 2546. การบริหารการศึกษา: นโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อการบรรลุผล. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ.

สุธาสนี แม้นญาติ. 2554. โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม. ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. มหาวิทยาลัยขอนแก่น

เสาวลักษณ์ โสมะทัต. 2553. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีกับประสิทธิภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1.วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา.

Hoy, W.K., & Cecil, G. M. 1991. Educational administration : Theory research and practice (4th ed.). New York : McGraw – Hill.

Owens. 2001. Organizational behavior in education (8th ed.). Boston: Pearson Education.

การศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการให้บริการทางการศึกษาของโรงเรียน

ในศูนย์เครือข่ายหนองเรือภูเม็ง

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 5

**A STUDY OF PARENTS' SATISFACTION ON PROVIDING
EDUCATIONAL SERVICES OF SCHOOL IN NONGRUEA PHUMENG
NETWORK CENTER UNDER THE OFFICE OF KHON KAEN PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA 5**

ปฐิพัธ์ หีบแก้ว

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม

E-mail: patipat.bob@gmail.com

ดร.สาธิตี มีเจริญ

วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

E-mail: salinee.me@spu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการให้บริการทางการศึกษา และเพื่อศึกษาแนวทางในการให้บริการทางการศึกษาของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายหนองเรือภูเม็ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 5 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 322 คนโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie&Morgan (1970) สุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) 5 ด้าน คือ ด้านกระบวนการจัดการศึกษา ด้านผู้บริหารและครู ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอน มีค่าความเชื่อมั่น 0.80 สถิติใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ผู้ตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง 322 คน พบว่าโดยภาพรวมผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการให้บริการทางการศึกษาของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายหนองเรือภูเม็ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 5 ใน 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, $S.D = 0.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการให้บริการทางการศึกษา ในระดับ “มาก” ทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับจากมากดังนี้ 1.ด้านผู้บริหารโรงเรียนและครู ($\bar{X} = 4.38$, $S.D = 0.50$) 2. ด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.33$, $S.D = 0.53$) 3.ด้านกระบวนการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.31$, $S.D = 0.46$) 4. ด้านการประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.28$, $S.D = 0.52$) และ 5.ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 4.17$, $S.D = 0.54$)

คำสำคัญ : ความพึงพอใจ ของผู้ปกครอง การให้บริการทางการศึกษา

ABSTRACT

The purposes of this research were to study parents' satisfaction on providing educational services, and to study on providing educational services of schools in Nong Ruea Phu Meng Network Center under the Office of KhonKaen Primary Educational Service Area 5.

The sample was used in this study were 322 parents of students determining sample size using Krejcie & Morgan (1970) Table, and stratified random Simple Random Sampling. The tools were used for data collection in the research were five point rating scale questionnaires in 5 aspects: Educational management process, the administrator and teacher, the facilities, public relations, and the quality of instructional management with the reliability value of 0.80. The data were analyzed using percentage, mean, and standard deviation.

The results are summarized as follows: Overall, parents' satisfaction with educational services of schools in Nong Rue Phu Meng Network Center under the Office of KhonKaen Primary Educational Service Area 5 in five aspects was at a high level ($\bar{X} = 4.29$, $SD = 0.51$). When it was considered in each aspect, it was found that parents' satisfaction with educational services was at a high level by sorting from a high level as follows: The school administrators and teachers ($\bar{X} = 4.38$, $SD = 0.50$), the quality of instructional management ($\bar{X} = 4.33$, $SD = 0.53$), educational management process ($\bar{X} = 4.31$, $SD = 0.46$), public relations ($\bar{X} = 4.28$, $SD = 0.52$) and facilities ($\bar{X} = 4.17$, $SD = 0.54$) respectively.

KEYWORDS : Parent satisfaction, Educational services

1.ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์ทั้งร่างกาย จิตใจสติปัญญา ความรู้ คุณธรรม ให้ดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข สามารถพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในทุกๆด้านของประเทศ การเตรียมคนให้มีคุณลักษณะมองกว้าง คิดไกลใฝ่ดี การเตรียมคนให้สามารถเผชิญกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบันไม่สามารถสนองความต้องการในการพัฒนาบุคคล ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศชาติซึ่งกำลังเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วได้เท่าที่ควร ดังนั้นการจัดการศึกษาจะต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนสามารถพัฒนาธรรมชาติและเต็มศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2, 2545)

การให้บริการทางการศึกษาในโรงเรียนชุมชน ชนบท มักจะประสบปัญหาด้านคุณภาพการศึกษาที่มีความแตกต่างกันระหว่างเขตตัวเมืองกับชนบท โรงเรียนบางแห่งได้รับความนิยมนและการยอมรับเป็นพิเศษจากผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียน แต่โรงเรียนในชุมชนชนบทส่วนใหญ่ยังขาดการยอมรับจากผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่นเป็นผลให้ผู้ปกครองไม่ สนับสนุนส่งเสริมบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเขตพื้นที่บริการแต่นิยมนำบุตรหลานเข้าเรียนโรงเรียนขนาดใหญ่ในตัวเมืองซึ่งเป็นผลกระทบต่อโรงเรียนในชนบท ด้านจำนวนนักเรียนซึ่งลดน้อยลงจนกระทั่งบางแห่งถูกยุบกลายเป็นโรงเรียนสาขา (วิลาวุธย์ คำนศิริสุข, 2550) ดังนั้นความ

พึงพอใจของผู้ปกครองต่อการให้บริการทางการศึกษา จึงเป็นประเด็นที่สำคัญที่ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาต้องทำการศึกษา เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการให้บริการทางการศึกษาให้มีคุณภาพสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครองมีความพึงพอใจให้มากที่สุด

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวประกอบกับสภาพแวดล้อมของสังคมและชุมชนได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการการศึกษาได้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการให้บริการทางการศึกษาใน 5 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านกระบวนการจัดการศึกษา (2) ด้านผู้บริหารโรงเรียนและครู (3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (4) ด้านการประชาสัมพันธ์และ (5) ด้านคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายหนองเรือภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขในการให้บริการทางการศึกษาของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายหนองเรือภูมิ ให้มีความก้าวหน้ามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง สังคมและชุมชน

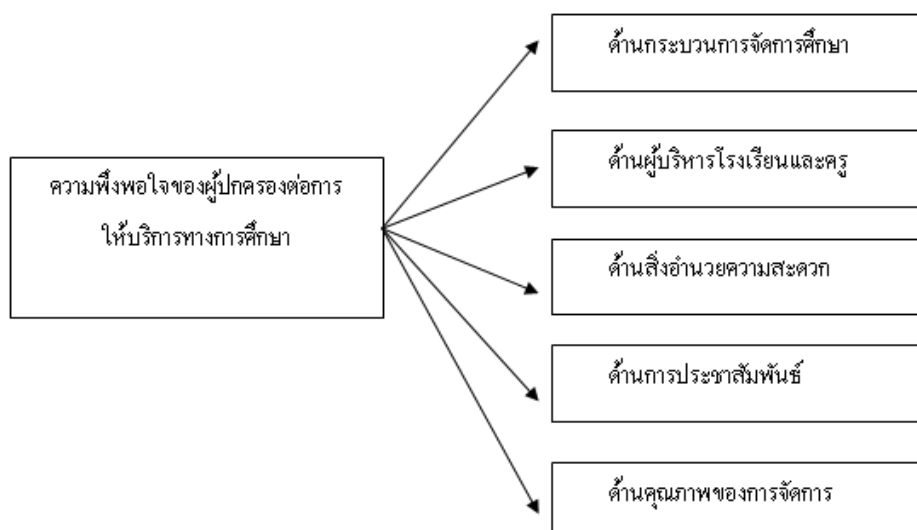
2.วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการให้บริการทางการศึกษาของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายหนองเรือภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 5

2.เพื่อศึกษาแนวทางในการให้บริการทางการศึกษาของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายหนองเรือภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต5 จำแนกตามประเภทของโรงเรียนที่บุตรหลานศึกษา

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการให้บริการทางการศึกษาของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายหนองเรือภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 5 พร้อมกับศึกษาหลักทฤษฎีการให้บริการของ Zeithal & Barry เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับการบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพซึ่งควรพิจารณาคุณลักษณะ 10 ด้าน ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ยึดกระบวนการศึกษาตามกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งสามารถเขียนเป็นแผนภาพได้ดังต่อไปนี้

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประชากรคือ ผู้ปกครองนักเรียนของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายหนองเรือภูมิสงฆ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ในปีการศึกษา 2558 จำนวน 2,019 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 322 คน

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีจำนวน 322 ชุด ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเบื้องต้นของผู้ปกครองแบบสอบถามประกอบ ได้แก่ ประเภทของโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการให้บริการทางการศึกษาของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายหนองเรือภูมิสงฆ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 5 ซึ่งครอบคลุมการให้บริการใน 5 ด้าน ได้แก่ 1.ด้านกระบวนการจัดการศึกษา 2.ด้านผู้บริหารโรงเรียนและครู 3.ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก 4.ด้านการประชาสัมพันธ์ 5.ด้านคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน

4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองทุกชั้นตอน โดยมีรายละเอียด ดังนี้
1. นำหนังสือขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุมขอนแก่น เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและสนับสนุนการวิจัย 2. ผู้วิจัยทำการแจกแบบสอบถามด้วยตนเองออกไปยังกลุ่มตัวอย่างจำนวน 322 ชุด 3 จัดเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองใช้เวลา 30 วัน 4. สามารถรวบรวมแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาจนครบ 322 ชุด 5. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบในแบบสอบถาม 6. นำข้อมูลไปวิเคราะห์ทางสถิติ

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และตอนที่ 2 การวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามการวิจัย ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างวิเคราะห์ ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ปกครองได้แก่ ประเภทของโรงเรียนโดย คำร้อยละและนำเสนอข้อมูล โดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย ตอนที่ 2 การวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการให้บริการทางการศึกษาโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)

5. สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการให้บริการทางการศึกษาของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายหนองเรือภูมิสงฆ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 5” ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. ประเภทของโรงเรียน		
(1) ประถมศึกษา	249	77.33
(2) ขยายโอกาสทางการศึกษา	73	22.67
รวม	322	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่ากลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้ปกครองนักเรียน เมื่อจำแนกตามประเภทของโรงเรียนพบว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้ปกครองนักเรียนจากโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 249 คน คิดเป็นร้อยละ 77.33 และจากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 22.67

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการให้บริการทางการศึกษาของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายหนองเรือภูมิ้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 โดยภาพรวม 5 ด้าน

การให้บริการทางการศึกษา	ความพึงพอใจ		การแปลผล
	($\bar{X}$)	S.D.	
ด้านกระบวนการจัดการศึกษา	4.31	0.46	มาก
ด้านผู้บริหาร โรงเรียนและครู	4.38	0.50	มาก
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	4.17	0.54	มาก
ด้านการประชาสัมพันธ์	4.28	0.52	มาก
ด้านคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน	4.33	0.53	มาก
รวม	4.29	0.51	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่าโดยภาพรวมผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการให้บริการทางการศึกษาของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายหนองเรือภูมิ้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 5 ใน 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, S.D = 0.51) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการให้บริการทางการศึกษา ในระดับ “มาก” ทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ (1)ด้านผู้บริหารโรงเรียนและครู ($\bar{X} = 4.38$, S.D = 0.50) (2) ด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.33$, S.D = 0.53) (3) ด้านกระบวนการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.31$, S.D = 0.46) (4) ด้านการประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.28$, S.D = 0.52) และ (5) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 4.17$, S.D = 0.54)

6. อภิปรายผล

การศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการให้บริการทางการศึกษาของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายหนองเรือภูมิ้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 5 มีข้อควรอภิปรายดังนี้

6.1 ด้านกระบวนการจัดการศึกษา

ผู้ปกครองมีความพึงพอใจมากที่สุดในเรื่อง โรงเรียนจัดบริการอาหารกลางวันและอาหารเสริม (นม) ได้อย่างมีคุณภาพ แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนในศูนย์เครือข่ายหนองเรือภูมิ้งนั้น ให้ความสำคัญกับการจัดบริการอาหารกลางวันและอาหารเสริม(นม) ได้อย่างมีคุณภาพ เพราะการบริโภคอาหารกลางวันและอาหารเสริมเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญยิ่งสำหรับเด็กการได้รับอาหารกลางวันอย่างเพียงพอและครบถ้วนจะช่วยให้เด็กมีสุขภาพร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ มีภูมิคุ้มกันโรคและเมื่อนักเรียนมีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์ย่อมส่งผลให้มีการพัฒนาด้านร่างกายและจิตใจและสติปัญญาดีขึ้นซึ่งสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 ว่า“การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้ง ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

6.2 ด้านผู้บริหารโรงเรียนและครู

ผู้ปกครองมีความพึงพอใจมากที่สุดในเรื่อง ครูมีความรัก และเมตตาต่อนักเรียนนั้นแสดงว่า ผู้ปกครองมีทัศนคติที่ดีต่อผู้บริหารและครู ซึ่งสอดคล้องกับจรรยาบรรณวิชาชีพครู พ.ศ.2539 ข้อที่ 1 ครูต้องรักและเมตตาศิษย์ โดยให้ความเอาใจใส่ช่วยเหลือ ส่งเสริมให้กำลังใจในการศึกษาเล่าเรียนแก่ศิษย์โดยเสมอหน้า หมายถึงการตอบสนองต่อความต้องการ ความถนัด ความสนใจของศิษย์อย่างจริงจัง และสอดคล้องกับ พิชิต ฤทธิ์เจริญและคณะ (2553) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูเป็นปัจจัยส่งเสริมการจัดการศึกษา กล่าวคือ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ภาวะผู้นำ และมีกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ดี เป็นผู้มี ความมุ่งมั่นตั้งใจทำงานจนทำให้ผู้ปกครองและชุมชนยอมรับนับถือและส่งผลต่อการได้รับความร่วมมืออย่างดีจากชุมชน

6.3 ด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวก

ผู้ปกครองมีความพึงพอใจมากที่สุดในเรื่อง โรงเรียนมีอาคารและมีบริเวณโรงเรียนมีความสะอาดสวยงามเป็นระเบียบผู้ปกครองพึงพอใจมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายหนองเรือภูเม็งนั้น ให้ความสำคัญกับอาคารและมีบริเวณโรงเรียนมีความสะอาดสวยงามเป็นระเบียบ ซึ่งสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)พ.ศ. 2545 หมวด 4 มาตรา 24(5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และ อำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการ ประเภทต่างๆ การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีของโรงเรียนจะมีส่วนในการเสริมสร้างความคิด จิตใจและคุณธรรมต่างๆ อันพึงประสงค์ให้กับนักเรียนโรงเรียนที่สะอาด สดชื่น ร่มรื่น สงบแจ่มใส มีชีวิตชีวาจะทำให้ครูและนักเรียนได้รับอิทธิพลทำให้เป็นคนละเอียดอ่อน จิตใจแจ่มใสรักสวยรักงาม รักความสะอาด รักความสงบ เรียบง่าย ทำให้เข้าใจตนเองและผู้อื่น ไปด้วย

6.4 ด้านการประชาสัมพันธ์

ผู้ปกครองมีความพึงพอใจมากที่สุดในเรื่อง โรงเรียนประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายหนองเรือภูเม็ง ให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับ ตำราย จูช่วย (2551) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์เป็นการชี้แจง บอกเล่า เผยแพร่ให้ ความรู้ และชักจูงให้บุคคล ผู้รับข้อมูลเกิดการรับรู้ เชื่อถือและศรัทธา เกิดการตอบสนองนำมาซึ่งประโยชน์และความสำเร็จสู่องค์กร และตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2545 กล่าวถึงการมีส่วนร่วมไว้ในมาตรา 8 (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 58 ได้บัญญัติเรื่องการมีส่วนร่วมไว้ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิมี ส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในการปฏิบัติราชการทางปกครองอันมีผลหรืออาจมี ผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของตน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ สถานศึกษาที่จัดการศึกษาทุกระดับจึง ต้องปฏิบัติตามโดยการเปิดโอกาสให้ประชาชน ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งนี้เพราะเมื่อ

ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจะช่วยขับเคลื่อนให้การบริหารจัดการศึกษาดำเนินไปตามความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน ช่วยให้สถานศึกษาได้รับการยอมรับจากชุมชน ชุมชนรักและห่วงหาสถานศึกษา ซึ่งส่งผลให้ผู้ปกครองและชุมชนสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา และให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจ

6.5 ด้านคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน

ผู้ปกครองมีความพึงพอใจมากที่สุดในเรื่อง นักเรียนได้รับการที่มีความเสมอภาคและเท่าเทียมแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายหนองเรือภูมิ ให้ความสำคัญกับนักเรียนได้รับการที่มีความเสมอภาคและเท่าเทียม ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 มาตรา 49 ได้บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน” และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 10 วรรค 1 บัญญัติว่า “การจัดการศึกษาต้องจัดการศึกษาให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึง ด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับ ประชญา เวสารัชช์ (2545) กล่าวว่า การจัดการศึกษาเป็นการให้บริการทางการศึกษาของโรงเรียนที่มีคุณภาพ ถ้าโรงเรียนจัดการศึกษาที่ไม่มีคุณภาพได้ตรงตามความต้องการหรือผู้ปกครองไม่มีความพึงพอใจในบริการผู้ปกครองก็จะไม่เกิดการยอมรับและไม่ส่งบุตรหลานเข้าเรียน นับเป็นปัจจัยสำคัญที่ผู้ปกครองพิจารณาเป็นทางเลือกตัดสินใจที่จะส่งบุตรหลานเข้าเรียน

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

(1) ด้านกระบวนการจัดการศึกษา โรงเรียนในศูนย์เครือข่ายหนองเรือภูมิ ควรจัดสอนเสริมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และจัดกิจกรรมสอนเสริมโดยเฉพาะในเรื่องการฝึกการคิดวิเคราะห์ และการแก้ปัญหาอย่างสม่ำเสมอ

(2) ด้านผู้บริหาร โรงเรียนและครู ผู้บริหารและครูต้องพัฒนาในเรื่องของการชี้แจงให้ผู้ปกครองเข้าใจกระบวนการจัดการศึกษาของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของกระบวนการจัดการศึกษา

(3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก โรงเรียนในศูนย์เครือข่ายหนองเรือภูมิ ควรมีห้องสมุดพร้อมหนังสือที่ทันสมัยอย่างพอเพียง เพื่อส่งเสริมและปลูกฝังให้นักเรียนเห็นความสำคัญและรักการอ่าน

(4) ด้านการประชาสัมพันธ์ โรงเรียนในศูนย์เครือข่ายหนองเรือภูมิ ควรประชาสัมพันธ์ด้วยเอกสารแผ่นพับและป้ายแนะนำการให้บริการ และการประชาสัมพันธ์ทางอินเทอร์เน็ต และโซเชียลมีเดียเพื่อให้ผู้ปกครองได้รับทราบอย่างชัดเจนและทั่วถึง

(5) ด้านคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนในศูนย์เครือข่ายหนองเรือภูมิ ควรพัฒนาเรื่องกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถทางด้านการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่องนี้กับโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น หรือ โรงเรียนในศูนย์เครือข่ายอื่น เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการพัฒนาการให้บริการทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

บุญญาภา สุทธิวงศ์. 2550. ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารการศึกษาของโรงเรียนนุ้มประสงค์

วิทยา จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.

อุเทน บุญสีลา. 2550. ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการบริหารโรงเรียนวัดจระเข้มใหญ่.

วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

พิมล เมฆสวัสดิ์. 2550. การประเมินคุณภาพบริการสำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ: สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

กำพล แก้วสมนึก. 2552. การศึกษาพฤติกรรมและความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อคุณภาพการบริการของบริษัท **พริชชั่น ทูลส์เซอร์วิส (ประเทศไทย) จำกัด**. หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

เฉลิมเกียรติ ตุ่นแก้ว. 2553. ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารงานโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงราย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ราชภัฏ เชียงราย.

ธมกร คุณปกรณชัย. 2556. ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนสตรีชัยภูมิ **2 จังหวัดชัยภูมิ**. สารนิพนธ์ ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

นราพัฒน์ ภูธราตุ. 2556. ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการให้บริการทางการศึกษาของโรงเรียนในศูนย์พัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษานางแดดวังชมภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายชัยภูมิ **เขต 1**. หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

นเรศ ไชยเลิศ. 2557. ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนพรพระร่วม **ประสิทธิภาพสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.

นิรชรา ไชยแสง, นางสาวศศิธร ดลปัดชา. 2554. ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการให้บริการของคณะและ **คุณภาพการสนับสนุนกิจกรรมพัฒนาคุณภาพบัณฑิต ที่พึงประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น**. ฝายวางแผนและประกันคุณภาพ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

มะดีสะห์ กริมิ. 2550. ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุชนบางกอกน้อย เขต **บางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

ยุกนันทน์ หวานจำ. 2555. การบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน ในอำเภอคลองหลวง สังกัด **สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

- วนิดา ทินนา. 2556. ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเกษตรสมบูรณ์
วิทยาคม อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ. สารนิพนธ์ ปริญญาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาบัณฑิตวิทยาเขต.
- ศิริพงษ์ จรัสโรจนกุล. 2555. ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเซนต์
หลุยส์ ฉะเชิงเทรา ปีการศึกษา 2555. งานวิจัย ฝ่ายสำนักผู้อำนวยการ โรงเรียนเซนต์หลุยส์ ฉะเชิงเทรา.
- สมชาย บุญส่วน. 2544. ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ หลักสูตรพุทธศาสนมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สร้อยญา จุฑานิล. 2556. การบริหารเครือข่ายของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน สำนักงานปฏิบัติการภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิต
พัฒนบริหารศาสตร์.
- อุเทน บุญลีลา. 2550. ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการบริหารงานโรงเรียนวัดจระเข้ใหญ่.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- Hakanen, L.J.** 1975. An investigation of school community communication in Vermillion” Dissertation
Abstract International, 35 (September).
- Freeman, M.A. & Karr - Kidwell.** 1998. “Parental opinion and teacher - student perception regarding parents’
involvement in their children’s education and development. Eric database search. Available:
<http://www.Ericfacility.net> 2014, March 24.
- Cotton ,E.G. & Mann, G.A.** 1994. A survey of parent involvement practices in California and Texas. Eric
database search. Available: <http://www.Ericfacility.net>, 2014, March 24.

การศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21

โรงเรียนเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 1

A STUDY OF THE 21st CENTURY EDUCATIONAL ADMINISTRATORS' LEADERSHIP OF PRIVATE SCHOOLS UNDER THE KHONKAEN PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

กัญจน์ณัฐ พรหมมินทร์

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม

E-mail: g.kanjanatt@gmail.com

ดร.สาลิณี มีเจริญ

อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

E-mail: salinee.me@spu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 1 จำแนกตามเพศ ประสบการณ์การทำงาน ขนาดของโรงเรียนและวุฒิการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.93 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ทางสถิติ สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test (Independent Samples) และความแปรปรวนทางเดียว F-test (One-way ANOVA)

ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 1 อยู่ในระดับ มาก ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ทั้ง 9 ด้าน คือ ด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงานบุคคล ด้านบริหารงานงบประมาณ ด้านบริหารงานทั่วไป ด้านการสร้างทีมงาน ด้านการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ ด้านเทคโนโลยี/นวัตกรรม/ดิจิทัล ด้านการสื่อสาร ด้านทักษะชีวิต ผลการวิจัย เมื่อจำแนกตามเพศ ด้านการสร้างทีมงาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ด้านการสร้างทีมงาน จำแนกตามวุฒิการศึกษา ผลการวิจัย พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และด้านทักษะชีวิต จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 1 การบริหารงานในด้านต่างๆโดยรวม ไม่มีความแตกต่างกัน ผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรในองค์กรได้มีการพัฒนาภาวะผู้นำในด้านต่างๆเพื่อให้บุคลากรได้แสดงความสามารถอย่างเต็มศักยภาพ ผู้และควรมีการวางแผนในการทำงานเพื่อให้การทำงานสำเร็จ ลุล่วงตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ กล่าวคือและกล้าตัดสินใจที่จะบริหารงานและมอบหมายงานต่างๆอย่างชัดเจนและมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21

ABSTRACT

This Objective of this research was to study leadership of 21st Century Educational Administrators in private schools under the responsibility of the Khon Kaen Primary educational Service Area Office 1. The research considered gender, experience, size of school and education. The sample used in this research includes groups such as Administrators, Heads of department and Heads of Learning. The tool used for this study was a questionnaire. The reliability of the questionnaire was 0.93 calculated from the collected data using a statistical computer program. The statistical measures used were percentage, mean ($\bar{X}$) and standard deviation std (S.D.). The hypothesis was tested using t-test (Independent Samples) and ANOVA F-test (One-way ANOVA).

The results show that the Administrators' leadership in the 21st century of private schools under the Khon kaen Primary educational Service Area Office 1 was of a high level. The study considered the Administrators' leadership in nine areas: namely: 1. Academic Administration, 2. Personnel Administration, 3. The administration budget, 4. General Administration, 5. Team building, 6. Creative problem solving, 7. Technology and Innovation Skills, 8. Digital Communication Skills, and 9. Life Skills. When the findings by gender and team building are analyzed; the difference can be seen to be statistically significant at the 0.01 level for team building. By further studying the results it can be shown that the difference is statistically significant at the 0.05 level for life skills. The data for Experience shows a statistically significant difference at the 0.05 level.

In summary, a study was carried out to evaluate Educational Administrators' leadership of private schools in the 21st century under the Khon kaen Primary Educational Service Area Office 1. In the areas of administration no overall difference was found. Management should encourage people in the organization to develop leadership in various fields so that people can achieve their full potential. You should have a plan work to complete the goals by the set target. Think clearly and take bold decisions to manage and assign tasks clearly and effectively

KEYWORD : Administrators' Leadership in the 21st Century

บทนำ

โลกในยุคปัจจุบันได้หมุนเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นยุคของเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge-based Economy) ที่มีปัจจัยในการผลิตและแข่งขันกำลังเปลี่ยนไปเป็นปัจจัยที่ไม่อาจจับต้องได้มากขึ้น ดังนั้นการพัฒนานวัตกรรมจึงเป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยให้ทุกองค์การสร้างจุดยืนที่เข้มแข็ง เป็นองค์การแห่งนวัตกรรม โดยมีเป้าหมายเพื่อความอยู่รอด การเจริญเติบโต และการสร้างสมรรถนะในการแข่งขันอย่างยั่งยืน กระแส การเปลี่ยนแปลงที่มุ่งเข้าสู่ยุคนวัตกรรมดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 หมวด 9 เทคโนโลยีทางการศึกษา กำหนดว่ารัฐจะต้อง ส่งเสริม และสนับสนุนให้มีการผลิต และพัฒนาแบบเรียน ตำรา หนังสือทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์อื่น วัสดุ อุปกรณ์และ

เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่น โดยเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถในการผลิต จัดให้มีเงินสนับสนุน การผลิตและมีการให้แรงจูงใจแก่ผู้ผลิต และผู้พัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545)

ผู้นำหรือผู้บริหารสถานศึกษาในยุคใหม่หรือยุคที่มีการปฏิรูปการศึกษา ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change agents) คือคนที่พาองค์กรเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดสิ่งใหม่ที่ดีขึ้น และต้องพัฒนาวิชาชีพอยู่เสมอ เนื่องจากโรงเรียนเป็นหน่วยงานแรกที่มีการเรียนการสอนแก่บุตรหลาน โดยผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้นำ (Leader) จำเป็นจะต้องพัฒนาในทุกๆด้านให้สามารถบริหารจัดการโรงเรียนในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม (ไพศาล แสนบุญเรือง , 2549) การจัดการศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษาก็ประสบความสำเร็จที่สำคัญที่สุดก็คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งจะต้องเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงและเป็นผู้ที่ดี มีทักษะความเป็นผู้นำ มีปัญญา มีความรู้ความสามารถ และใช้การวิจัยเพื่อการบริหารและการจัดการเพื่อปรับปรุงคุณภาพผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

โรงเรียนเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 1 มีการจัดการศึกษาตั้งแต่ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขฉบับเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2545 โดยยึดหลักการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งมีจำนวนโรงเรียน 18 โรงเรียน จำนวนผู้บริหาร 35 คน จำนวนบุคลากร 594 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา, 2556) สภาพความพร้อมของโรงเรียนนั้นมีการจัดการศึกษาที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารซึ่งเป็นกุญแจสำคัญของความสำเร็จต่อการปฏิบัติหน้าที่ การพัฒนาองค์กรและการพัฒนาบุคลากร เพื่อให้เป็นองค์กรยุคใหม่เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้เพิ่มพูนศักยภาพในการปฏิบัติงาน

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้บริหารระดับต้นทำหน้าที่เป็นหัวหน้างานในโรงเรียนเอกชน จึงมีความสนใจและตระหนักถึงความสำคัญของผู้บริหารที่ต้องมีภาวะผู้นำ ในการบริหารโรงเรียน โดยเฉพาะโรงเรียนเอกชน และเพื่อให้ทราบถึงภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 1 ซึ่งเป็นเขตที่มีโรงเรียนเอกชนจำนวนมาก และมีการแข่งขันกันในการจัดคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยต้องการทราบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารแต่ละโรงเรียนมีความแตกต่างกันอย่างไร และการศึกษาระดับภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 จะสามารถทำให้เป็นข้อมูลในการพัฒนาภาวะผู้นำที่ส่งผลงานองค์กรไปสู่เป้าหมายและความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 1
 2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 1
- จำแนกตามเพศ ประสบการณ์การทำงาน ขนาดสถานศึกษา ขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่และวุฒิการศึกษา

ตัวแปรอิสระ

สถานภาพ
- เพศชาย
- เพศหญิง
ตำแหน่ง
- ผู้บริหารโรงเรียน
- หัวหน้าฝ่าย
- หัวหน้ากลุ่มสาระฯ
ขนาดสถานศึกษา
- ขนาดเล็ก
- ขนาดกลาง
- ขนาดใหญ่
ประสบการณ์การทำงาน
- 1-5 ปี
- 5-10 ปี
- 11 ปีขึ้นไป

ตัวแปรตาม

1.ด้านบริหารงานวิชาการ
2.ด้านบริหารงานบุคคล
3.ด้านบริหารงานงบประมาณ
4.ด้านบริหารงานทั่วไป
5.ด้านการสร้างทีมงาน
6.ด้านการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์
7.ด้านการสื่อสาร
8.ด้านทางเทคโนโลยี/นวัตกรรม/ดิจิทัล
9.ด้านทักษะชีวิต

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ที่มา: จากการสังเคราะห์องค์ประกอบทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 (73)

วิธีดำเนินการวิจัย

1.ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 1 เป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 1 จำนวน 18 โรงเรียน จำนวน จำนวนประชากร 594 คน ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย หัวหน้าสาระการเรียนรู้ ของโรงเรียนเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 1 รวมทั้งสิ้น จำนวน 234 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างการเปิดตารางเครชีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan,1970) เป็นวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)จนได้กลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 1 ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 1 เป็นแบบมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale) โดยกำหนดความคิดเห็นเป็น 5 ระดับจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 1 เป็นลักษณะปลายเปิด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองทุกขั้นตอน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

(1) ขอหนังสือแนะนำตัวจากทางมหาวิทยาลัยศรีปทุม ขอนแก่น เสนอเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ต่อผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 1 จำนวน 18 โรงเรียน (2) นำหนังสือจากมหาวิทยาลัยศรีปทุม ขอนแก่น พร้อมแบบสอบถามส่งไปยังสถานศึกษากลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง โดยกำหนดเก็บรวบรวมแบบสอบถามภายใน 30 วัน (3) เก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง โดยนำแบบสอบถามที่ได้คืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วนำมาจำแนกตามตัวแปรต้น คือ สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ แบบสอบถามที่นำส่งกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 234 ชุด ได้คืนมา 229 ชุด คิดเป็น 97.8 เปอร์เซ็นต์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ในครั้งนี ผู้ศึกษาค้นคว้าได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ทางสถิติ โดยดำเนินการจัดเก็บข้อมูลดังนี้

วิเคราะห์ตอนที่ 1 ใช้สถิติพื้นฐานจำนวนค่าร้อยละความถี่ วิเคราะห์ตอนที่ 2 วิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 1 แบบมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale) โดยกำหนดความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ จากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t-test) และ ทดสอบค่า F - test แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แบบมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale) โดยกำหนดความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ จากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด วิเคราะห์ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 1 โดยการวิเคราะห์เนื้อหาและนำเสนอในรูปแบบความเรียง

การวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

(1.1) การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบสอบถามมาตราส่วน ประมาณค่า โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (Item – total Correlation) (1.2) การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

2.สถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1 ร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean : $\bar{X}$)

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต1 สรุปได้ดังนี้

1.การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

พบว่าผู้ตอบที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 31-40 ปี มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์การทำงาน 11 ปีขึ้นไป มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรีอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

2. ผลการวิเคราะห์การศึกษาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต1 ในทุกด้าน อยู่ใน ระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.34) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.= 0.10) เมื่อพิจารณาโดยรวม ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านเทคโนโลยี/นวัตกรรม/ดิจิทัล ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.29) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.= 0.24) รองลงมา คือ ด้านบริหารงานงบประมาณและด้านการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.29) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.= 0.25) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการสร้างทีมงานค่าเฉลี่ย($\bar{X}$ = 4.25) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.= 0.23)

2.1 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต1 ทั้ง 9 ด้าน ได้แก่ ด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงานบุคคล ด้านบริหารงานงบประมาณ ด้านบริหารงานทั่วไป ด้านการสร้างทีมงาน ด้านการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ ด้านเทคโนโลยี/นวัตกรรม/ดิจิทัล ด้านทักษะการสื่อสาร ด้านทักษะชีวิต จำแนกตาม ขนาดของโรงเรียน ประสบการณ์การทำงานและวุฒิการศึกษา โดยรวมไม่มีความแตกต่าง ยกเว้น ด้านการสร้างทีมงานวุฒิการศึกษามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 และด้านทักษะชีวิตตามวุฒิการศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 1 ควรเพิ่มขวัญและกำลังใจในการทำงานในองค์กรเพื่อเป็นแรงจูงใจในการทำงาน ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในองค์กรได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น มีการจัดอบรมการใช้สื่อเทคโนโลยีให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษาในองค์กรมากขึ้น ผู้บริหารควรสนับสนุนงบประมาณในการจัดการเรียนการสอนในด้านเทคโนโลยีเพื่อให้เท่าทันยุคศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารควรคิดเชิงบวก มีทัศนคติกับผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นกลาง มีการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีการรับส่งข่าวสารข้อมูลภายในองค์กร การมีภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ต้องสามารถคิดและปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ได้ ควรเปิดใจกว้างรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ต้องมีการวางแผนงานต่างๆล่วงหน้าเพื่อให้งานสำเร็จตามวัตถุประสงค์และพัฒนาในด้านเทคโนโลยีภายในโรงเรียนเพื่อให้องค์กรได้รู้เท่าทันเหตุการณ์ได้อย่างรวดเร็ว

อภิปรายผล

จากการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 1 สรุปโดยรวมได้ดังนี้

1. สภาพการบริหารงานทั้ง 9 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องมีความรู้ประสบการณ์ในการบริหารงานด้านต่างๆ ซึ่งภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 นั้นสิ่งที่สำคัญที่สุดคือ ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ในด้านเทคโนโลยี/นวัตกรรม/ดิจิทัล เพื่อให้เท่าทันยุคสมัย มีความรู้ประสบการณ์การทำงานแบบใหม่ๆ เพื่อนำมาพัฒนาสถานศึกษา

2. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน

2.1 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 1 ด้านการสร้างทีม ตามวุฒิการศึกษา อยู่ในระดับมาก มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เนื่องจากโรงเรียนมีการสื่อสารอย่างเปิดเผยที่ไว้วางใจและเคารพนับถือซึ่งกันและกัน ส่งเสริมให้บุคลากรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการทำงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิชัย ปัญญโรจน์ (2555) การทำงานร่วมกันในองค์กร หากองค์กรใดสามารถสร้างทีมได้เข้มแข็ง องค์กรนั้นจะเจริญก้าวหน้ากว่า องค์กรที่มีความแตกต่างกัน ซึ่งหลักในการทำงานเป็นทีมที่ต้นนั้นจะต้องมีองค์ประกอบ ได้แก่ อันดับแรกคือ การทำงานเป็นทีมจะต้องมีเป้าหมายส่วนตัวและเป้าหมายของทีมสอดคล้องกัน 2) บทบาท ของผู้นำทีมและผู้ตาม ต้องเหมาะสมสอดคล้องและเอื้อต่อกัน 3) กระบวนการทำงานต้องเป็นขั้นตอน 4) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ในสถานที่ทำงานต้องมีความขัดแย้งน้อย 5) การเสริมสร้างกำลังใจของผู้บริหารต้องทั่วถึงทั้งองค์กรและสอดคล้องกับ ทองทิพภา วิริยะพันธุ์ (2551) ความสำเร็จขององค์การขึ้นอยู่กับการบริหารทีมงานอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจึงมีความจำเป็นต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับรายละเอียดต่างๆ ของกระบวนการในการบริหารทีมงานให้กระจ่างชัดในทุกแง่มุม ตลอดจนวิธีกระตุ้นหรือจูงใจให้เกิดการทำงานเป็นทีมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทีมงานได้ช่วยกันทำงานให้ บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายขององค์การ หากผู้บริหารสามารถเรียนรู้และนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่จะส่งผลดีต่อองค์การเป็นอย่างมาก ทั้งในด้านเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้แก่องค์กร ทำให้้องค์การเจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืน

2.2 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 1 ด้านทักษะชีวิต ตามประสบการณ์การทำงาน อยู่ในระดับมาก มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เนื่องจากผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลและปลูกจิตสำนึกเพื่อมองเห็นการยอมรับในข้อแตกต่างเหล่านั้น สามารถใช้เวลาในการจัดการด้านต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดในการทำงาน มีความคิดในเชิงบวก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิชา ศรีมงคล (2557) ได้วิจัยเรื่อง การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21: ทักษะการสื่อสารและความร่วมมือ ในชั้นเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่องเซลล์ และองค์ประกอบของเซลล์ ด้วยสถานการณ์จำลอง พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยสถานการณ์จำลอง มีคะแนนเฉลี่ยทักษะการสื่อสารทางวิทยาศาสตร์หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการจัดการเรียนรู้ เมื่อทดสอบค่าสถิติอนพาราเมตริกแบบวิลคอกซัน (Wilcoxon Signed-Rank Test) พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยสถานการณ์จำลอง เรื่องเซลล์ มีทักษะการสื่อสารทางวิทยาศาสตร์ทุกด้าน(การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน) สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และคะแนนเฉลี่ยทักษะความร่วมมือในการทำงานทุกด้านของนักเรียน พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยสถานการณ์จำลอง มีทักษะความร่วมมือในการทำงานทุกด้านสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ด้านบริหารงาน ควรมีการจัดอบรมครูให้มีการสร้างสื่อวัตกรรมการใช้ในการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ
2. ด้านบริหารงานบุคคล ผู้บริหารควรมีการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับองค์กรอย่างเต็มศักยภาพ เพื่อให้ผู้ได้บังคับบัญชาหมักหมมใจในการปฏิบัติหน้าที่
3. ด้านบริหารงานงบประมาณ ผู้บริหารเพิ่มช่องทางในการติดต่อสื่อสารงานด้านต่างๆภายในโรงเรียน เพื่อสะดวกและรวดเร็วและให้เข้ากับยุคศตวรรษที่ 21
4. ด้านบริหารงานทั่วไป ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่างๆกับทางโรงเรียนเพื่อสานสัมพันธ์ที่ดีระหว่างชุมชน ทำให้ง่ายต่อการประสานงานต่างๆ
5. ด้านทักษะการสร้างทีม ผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรในองค์กรได้มีการพัฒนาภาวะผู้นำในด้านต่างๆเพื่อให้บุคลากรได้แสดงความสามารถอย่างเต็มศักยภาพ
6. ด้านการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ ผู้บริหารควรเปิดใจกว้างในการรับฟังความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในการนำเสนอผลงานใหม่ๆและรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัย
7. ด้านเทคโนโลยี/นวัตกรรม/ดิจิทัล ผู้บริหารควรหาความรู้ใหม่ๆและแสวงหาความรู้ด้านเทคโนโลยีการสื่อสารต่างๆเพื่อให้ง่ายต่อการทำงานในยุคศตวรรษที่ 21
8. ด้านการสื่อสาร ผู้บริหารควรมีทักษะในด้านการเขียนคล่องแคล่วว่องไวเพราะเป็นส่วนหนึ่งในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ เป็นการสื่อสารอีกรูปแบบหนึ่งที่ทำให้ผู้รับสารเข้าใจ และรับรู้สิ่งที่สื่อได้
9. ด้านทักษะชีวิต ผู้บริหารควรมีการวางแผนในการทำงานเพื่อให้การทำงานสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย กล่าวคือและกล้าตัดสินใจที่จะบริหารงานและมอบหมายงานต่างๆอย่างชัดเจนและมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาครั้งต่อไป

ควรศึกษาปัจจัยปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการศึกษาระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนเอกชนจังหวัดต่างๆและระดับโรงเรียนในสังกัดอื่นๆ เพื่อให้ทราบถึงแนวทางในการพัฒนาองค์กรในด้านต่างๆ จากผลการศึกษาพบว่า ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางดังต่อไปนี้

1. ควรศึกษาแนวทางการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ในเชิงคุณภาพ เจาะจงเฉพาะกลุ่ม ทำให้เกิดความคิดเห็นที่หลากหลาย
2. ควรศึกษาปัจจัยของความสำเร็จของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 เพื่อเป็นแนวทางในการทำวิจัยให้กับผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องจะศึกษาเพื่อเป็นประโยชน์ในการทำงานต่อไป
3. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเรื่องภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ด้านต่างๆ เพิ่มขึ้นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการวิจัย

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. 2546. “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545”. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.กระทรวงศึกษาธิการ. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ :เจริญผล, 2542.
- ทองทิพภา วิริยะพันธุ์. 2551. “การบริหารทีมงานและการแก้ปัญหา” (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สหธรรมิก.
- ไพศาล แสนขบญูเรือง. 2549 . “พฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่สัมพันธ์กับความเป็น ผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนจังหวัด ขอนแก่น.” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิจารณ์ พานิช. 2556. “การสร้างการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21”. มูลนิธิสยามกัมมาจล. สำนักพิมพ์ ส.เจริญการพิมพ์.
- สุทธิชัย ปัญญโรจน์. 2555. “ครบเครื่องเรื่องนักบริหาร”. กรุงเทพฯ : ส.เอเชียเพรส
- สุวิชา ศรีมงคล. 2557. “การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ทักษะการสื่อสารและความร่วมมือใน ชั้นเรียนวิทยาศาสตร์:เรื่องเซลล์และองค์ประกอบของเซลล์ด้วยสถานการณ์จำลอง”. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. 2555. “แนวคิดเชิงนวัตกรรมสำหรับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21.” **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร**, ปีที่ 14 ฉบับที่ 2 :117-128
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 2556. “คู่มือการประเมินโรงเรียนเอกชนในระบบ”. พิมพ์ครั้งที่ 1. กลุ่มงานเอกชน ขอนแก่น เขต1 : คลังนันทธรรม
- Krejcie, Robert V., & Daryle, W. Morgan. (1970). Determining Sampling Size for Research Activities. **Journal of Education and Psychological Measurement**, 10(11), 308.
- Likert, Rensis. (1967). “ The Method of Constructing and Attitude Scale”. In Reading in Fishbein, M (Ed.), **Attitude Theory and Measurement** (pp. 90-95). New York: Wiley & Son.

**การศึกษาสภาพการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมหาไถ่ศึกษา
สังฆมณฑลอุดรธานี**

**A STUDY OF THE QUALITY STATE OF EDUCATIONAL MANAGEMENT
OF MAHATHAISUKSA SCHOOL UDON THANI DIOCESE**

นางพาง ไชยดวง

E-mail:nongpanga.2010@gmail.com

ดร.สุภัทร พันธุ์พัฒนกุล

ศึกษาศาตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมหาไถ่ศึกษา สังฆมณฑลอุดรธานีด้านคุณภาพการศึกษา และเพื่อหาข้อเสนอแนะในการปรับปรุงคุณภาพการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาให้ดีขึ้น ประชากรของการศึกษาคือโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาสังฆมณฑลอุดรธานี จำนวน 12 แห่ง กลุ่มตัวอย่างถูกเลือกอย่างมีระบบ ได้แก่ ผู้อำนวยการ จำนวน 12 ผู้ช่วยผู้อำนวยการ จำนวน 48 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 88 คน รวมทั้งหมด จำนวน 148 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ โดยสถิติที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาสังฆมณฑลอุดรธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีระดับมากที่สุดคือด้านการบริหารที่หลักสูตรรองลงมาคือด้านการจัดการเรียนการสอน ซึ่งอยู่ระดับมากที่สุดเช่นกัน
2. โรงเรียนมหาไถ่ศึกษาสังฆมณฑลอุดรธานีสามารถนำข้อเสนอแนะมาใช้ในการปรับปรุงคุณภาพการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาให้ดีขึ้นด้านหลักสูตร ผู้บริหาร ครู และบุคลากรควรมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรในเชิงลึก ควรปรับปรุงหลักสูตรท้องถิ่นที่ทันสมัยและเหมาะสมด้านการเรียนการสอน จัดอบรมครูด้านการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ครูผู้สอนให้ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนที่เหมาะสมกับยุคสมัยของผู้เรียน จัดอบรมเทคนิคการสอนที่น่าสนใจ ด้านการวัดประเมินผลควรจัดอบรมครูให้มีความรู้ด้านการวัดประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: สภาพการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมหาไถ่ศึกษา สังฆมณฑลอุดรธานี

ABSTRACT

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมหาไถ่ศึกษา สังฆมณฑลอุดรธานีด้านคุณภาพการศึกษา และเพื่อหาข้อเสนอแนะในการปรับปรุงคุณภาพการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาให้ดีขึ้น ประชากรของการศึกษา คือ โรงเรียนมหาไถ่ศึกษาสังฆมณฑลอุดรธานี จำนวน 12 แห่ง กลุ่มตัวอย่างถูกเลือกอย่างมีระบบ ได้แก่ ผู้อำนวยการ จำนวน 12 ผู้ช่วยผู้อำนวยการ จำนวน 48 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 88 คน รวมทั้งหมด จำนวน 148 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ โดยสถิติที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

The purpose to this research is to study the quality of education management of Mahatai Suksa school Udontani Dioces and to give the suggestions to improve the quality of education. The variables are 12 the directors' school from Udontani Diocese, 48 deputy directors and 88 head of groups total 148 persons. Data collection tools are the questionnaire and the analysis

The results showed that

1. To study The quality of Educational Management of Mahatai Suksa school Udontani Diocese is the highest level. Considering each aspect with the highest level is the management of courses. The second is the teaching. This is the highest level as well.

2. Mahatai Suksa school Udontani Diocese can used the feedback to improve the quality of Educational, the curriculum, the directors and the teachers.

Personnel must have in-depth knowledge and understanding of the course. Must be always updated to suit the local curriculum. Etc. Technical Teaching Grading Evaluation effectively.

KEYWORDS: The quality of educational management of Mahathaisuksa school Udon Thani diocese

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

สิ่งต่างๆภายในโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีจึงจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพประชากรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและการสื่อสาร การพัฒนาคุณภาพประชากรเป็นสิ่งที่อธิบายความสำเร็จในการพัฒนาของประเทศได้ นั่นคือ คุณภาพของประชากรที่ได้รับการศึกษา ประเทศใดมีกำลังคนที่มีการศึกษาสูง ก็ย่อมมีพลังความคิดสร้างสรรค์ สติปัญญา ช่วยส่งเสริมในการพัฒนาประเทศให้เจริญมากขึ้น ประเทศไทยเรามีการลงทุนด้านการศึกษาเป็นจำนวนมาก และมีการปรับเปลี่ยนแผนการปฏิรูปการศึกษาอยู่หลายครั้ง แต่จากข้อมูลการประชุมของ "เวทีเศรษฐกิจโลก" ที่จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี ได้มีการจัดอันดับคุณภาพการศึกษาของประเทศในกลุ่มอาเซียน ซึ่งปรากฏว่า ประเทศไทย อยู่ในอันดับรั้งท้าย คือ อันดับที่ 8 ผลคะแนนไอเน็ต' ประจำปีการศึกษา 2557 ในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 โดยภาพรวมของคะแนนเฉลี่ยยังอยู่ในเกณฑ์พอใช้ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาพรวมคะแนนเฉลี่ยมีเกินครึ่งเพียงวิชาเดียว คือ วิชาสุศึกษา ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6

โดยภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้นจากปีการศึกษา 2556 ได้แก่ ภาษาไทย สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ศิลปะ ส่วนวิชาที่คะแนนเฉลี่ยลดลง ได้แก่ ภาษาอังกฤษ สุขศึกษาและพลศึกษา

ดังนั้นการจัดการศึกษาของไทยในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561) จึงมีเป้าหมายในการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เป็นการจัดการศึกษาที่ทุกภาคส่วนมีบทบาทมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

การศึกษาสภาพการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมหาไถ่ศึกษา สังฆมณฑลอุดรธานี เนื่องจากโรงเรียนอนุบาลมหาไถ่ศึกษาอุดรธานีเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก มีนักเรียน จำนวน 225 คน เปิดสอน ตั้งแต่ระดับเด็กเล็ก อายุ 1 ปี 4 เดือน ถึงระดับประถมศึกษาปีที่ 6 มีสภาพนักเรียนที่มีฐานะปานกลาง และยากจน เพราะเริ่มต้นจากมูลนิธิสังคมสงเคราะห์ แล้วปรับเปลี่ยนมาเป็นโรงเรียน สถานศึกษา เป็นนักเรียนที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้จากโรงเรียนอื่นที่ย้ายเข้ามาเพื่อให้เราช่วยพัฒนา และเด็กพิเศษ ดาวน์ซินโดรม ออทิสติก และเด็กสมาธิสั้นที่ต้องพบแพทย์เรียนร่วมในทุกระดับชั้น ทำให้การเรียนการสอนไม่เต็มที่กับนักเรียนทั่วไปเพราะครูต้องดูแลเด็กพิเศษเหล่านี้ ผลคะแนน ONET ปี 2556 = 55.10 2557 = 45.06 2558 = 44.43 (รายงานประเมินคุณภาพภายใน ปีการศึกษา ๒๕๕๖-๒๕๕๘)

จากการศึกษาสภาพการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมหาไถ่ศึกษา สังฆมณฑลอุดรธานี มีการบริหารตามหลักปรัชญาของโรงเรียนคือ ก้าวหน้าเสมอ ด้วยความรู้คุณธรรม มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถและเป็นผู้มีคุณธรรม การมีจิตสำนึกในคุณงามความดี มีความซื่อสัตย์ มีความอดทน มีความรัก ความสามัคคี และมีความขยันหมั่นเพียร มีเจตคติที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุข

โรงเรียนมหาไถ่ศึกษาขนาดใหญ่ได้รับรางวัลพระราชทาน บางแห่งได้รับเกียรติบัตร “ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน ONET” ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ สุขศึกษา ศิลปศึกษาและการงานอาชีพและเทคโนโลยี ได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศ (รายงานประเมินคุณภาพภายใน ปีการศึกษา ๒๕๕๘ ของโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาขนาดใหญ่ ๑๐ แห่ง) และได้รับรางวัลเหรียญทอง ระดับประเทศ “วิชาวิทยาศาสตร์” โครงการประเมินและพัฒนาลู่ความเป็นเลิศทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ (TEDET) (รายงานประเมินคุณภาพภายใน ปีการศึกษา ๒๕๕๘ โรงเรียนมหาไถ่ศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมหาไถ่ศึกษา สังฆมณฑลอุดรธานีด้านคุณภาพการศึกษา
2. เพื่อเสนอข้อเสนอแนะในการปรับปรุงคุณภาพการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาให้ดีขึ้น

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ออกแบบกรอบแนวคิดให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยดังต่อไปนี้

ตัวแปรต้น ผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา

ตัวแปรตาม สภาพการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา ปัญหาการดำเนินงาน และแนวทางแก้ไขที่เหมาะสม

4. วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนมหาไถ่ศึกษา สังฆมณฑลอุดรธานี

แบบแผนของการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research)

ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยนี้ใช้วิธีการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ค้นคว้าจากเอกสาร
2. สร้างแบบสอบถาม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือไปยังกลุ่มประชากร ประมาณ 20 วัน รับคืนมา

ตรวจสอบความสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบข้อมูล (Editing)
2. ลงรหัส (Coding)
3. การประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติพื้นฐาน ได้แก่ จำนวนร้อยละค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของประชากร ประกอบด้วย ขนาดของโรงเรียน ระดับการศึกษา ตำแหน่งทางการศึกษา

ขนาดของโรงเรียน พบว่า บุคลากรที่ตอบแบบสอบถามโรงเรียนขนาดเล็กมีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 17.60 เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 82.40

ระดับการศึกษา พบว่า บุคลากรที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 92.60 ส่วนบุคลากรที่ตอบแบบสอบถามที่เป็นส่วนน้อยคือการศึกษาระดับปริญญาโท มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 7.40

ประเภทตำแหน่งทางการศึกษา พบว่า บุคลากรที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 81.10 รองลงมามีตำแหน่งผู้ช่วยผู้อำนวยการ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 10.80 และน้อยที่สุดคือตำแหน่งผู้อำนวยการ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 8.10

ตอนที่ 2 ศึกษาสภาพการบริหารการจัดการคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมหาไถ่ศึกษา สังฆมณฑลอุดรธานี โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

ด้านการบริหารหลักสูตร พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ที่ระดับค่า $\bar{X}$ เท่ากับ 4.71 และค่า S.D เท่ากับ 0.460 และ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าระดับที่มีค่าความคิดเห็นมากที่สุดคือ หลักสูตรสถานศึกษามีการกำหนดสาระการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีค่า $\bar{X}$ เท่ากับ 4.73 และค่า S.D เท่ากับ 0.403 รองลงมาคือ หลักสูตรสถานศึกษามีความสอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์ ภารกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา และหลักสูตรสถานศึกษามีการขออนุมัติการใช้หลักสูตรสถานศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษา มีค่า $\bar{X}$ เท่ากับ 4.76 และค่า S.D เท่ากับ 0.426 ส่วนข้อที่มีค่าความคิดเห็นด้วยน้อยที่สุดคือ สถานศึกษามีหลักสูตรที่ความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น มีค่า $\bar{X}$ เท่ากับ 4.64 และค่า S.D เท่ากับ 0.481

ด้านการเรียนการสอน พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ที่ระดับค่า $\bar{X}$ เท่ากับ 4.64 และค่า S.D เท่ากับ 0.572 และ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าระดับที่มีค่าความคิดเห็นมากที่สุดคือ สถานศึกษามีการบริหารจัดการที่ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีค่า $\bar{X}$ เท่ากับ 4.78 และค่า S.D เท่ากับ 0.541 รองลงมาคือ ท่านรู้สึกว่าคุณมีความสำคัญและเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน มีค่า $\bar{X}$ เท่ากับ 4.76 และค่า S.D เท่ากับ 0.517 ส่วนข้อที่มีค่าความคิดเห็นด้วยน้อยที่สุดคือ สถานศึกษาจัดระบบช่วยเหลือผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพและครอบคลุมถึงผู้เรียนทุกคน มีค่า $\bar{X}$ เท่ากับ 4.48 และค่า S.D เท่ากับ 0.611

ด้านการวัดและประเมินผล พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ที่ระดับค่า $\bar{X}$ เท่ากับ 4.64 และค่า S.D เท่ากับ 0.593 และ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าระดับที่มีค่าความคิดเห็นมากที่สุดคือ การจัดการระบบงานวัดประเมินผลของสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ มีค่า $\bar{X}$ เท่ากับ 4.70 และค่า S.D เท่ากับ 0.579 รองลงมาคือ สถานศึกษาใช้การวัดประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่า $\bar{X}$ เท่ากับ 4.66 และค่า S.D เท่ากับ 0.591 ส่วนข้อที่มีค่าความคิดเห็นด้วยน้อยที่สุดคือ สถานศึกษามีเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการที่หลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน มีค่า $\bar{X}$ เท่ากับ .59 และค่า S.D เท่ากับ 0.604

ตอนที่ 3 ระดับคุณภาพการบริหารการจัดการคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมหาไถ่ศึกษา สังฆมณฑลอุดรธานี

การบริหารการจัดการคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมหาไถ่ศึกษา สังฆมณฑลอุดรธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 4.66$ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D เท่ากับ .541 และ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าระดับที่มีค่าความคิดเห็นมากที่สุดคือ ด้านการบริหารหลักสูตร ซึ่งมีค่า $\bar{X}$ เท่ากับ 4.71 และค่า S.D เท่ากับ 0.460 รองลงมาคือด้านการเรียนการสอนอยู่ที่ระดับ $\bar{X}$ เท่ากับ 4.64 และค่า S.D เท่ากับ 0.572 ส่วนด้านที่มีค่าความคิดเห็นน้อยที่สุดคือด้านการวัดประเมินผล มีค่า $\bar{X}$ เท่ากับ 4.64 และค่า S.D เท่ากับ 0.593

6. อภิปรายผล

จากผลการศึกษาสภาพการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาสังฆมณฑลอุดรธานี โดยรวมมีสภาพการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด ที่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุปราณี วิชะรังสรรค์ .2553 . ได้ศึกษาเรื่องการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ พบว่า

1. สภาพการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ โดยรวมมีบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1.1 ด้านบริหารการศึกษาโดยรวมมีสภาพการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก โดยโรงเรียนมีแผนภูมิการจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหารงานเป็นลายลักษณ์อักษร มีแผนปฏิบัติการประจำปี มีกิจกรรมที่สอดคล้องกับทุกแผน มีคำสั่งมอบหมายงานผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน มีแผนพัฒนา แผนกลยุทธ์ และมีตัวบ่งชี้ความสำเร็จที่ชัดเจน

1.2 ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน โดยรวมมีสภาพการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก โดยโรงเรียนมีโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและโครงสร้างหลักสูตรสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ การกิจ เป้าหมายและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

1.3 ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน โดยรวมมีสภาพความเป็นจริง การจัดการคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด โดยโรงเรียนมีการส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบและมีระเบียบวินัย มีการจัดกิจกรรมนักเรียนให้มุ่งเน้นส่งเสริมด้านทักษะคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างหลากหลายสอดคล้องกับความสนใจและเหมาะสมกับวัย มีการกำหนดกฎระเบียบแบบปฏิบัติสำหรับนักเรียนอย่างชัดเจนและมีผู้รับผิดชอบโดยตรง

2. การเปรียบเทียบขนาดโรงเรียน กับสภาพการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียนพบความแตกต่างโดยโรงเรียนขนาดเล็กมีสภาพบริหารจัดการคุณภาพโรงเรียนอยู่ในระดับน้อยกว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะ ในการจัดการคุณภาพการศึกษา

3.1 ผลการศึกษาปัญหา ในการจัดการคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนของโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 นั้นพบปัญหาในการจัดการคุณภาพการศึกษาไม่มากนักโดยด้านการบริหารการศึกษาพบปัญหาในเรื่องการกระจายอำนาจการบริหาร การประสานงานและการมอบหมายงานที่ไม่ชัดเจน ส่วนด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน พบปัญหาเกี่ยวกับบริเวณพื้นที่จำกัดไม่สามารถเอื้ออำนวยและส่งเสริมการสร้างบรรยากาศที่เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียน ส่วนด้านการจัดกิจกรรมนักเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการแนะแนวที่ยังไม่ครบถ้วนทุกด้าน

3.2 ข้อเสนอแนะการจัดการคุณภาพการศึกษา ผลการศึกษาพบว่าข้อเสนอแนะในแต่ละด้านคือ ด้านบริหารการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะให้มีการส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการคุณภาพการศึกษา รวมทั้งส่งเสริมให้ร่วมกันวิเคราะห์กำหนดเป้าหมายและวิธีพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนมีข้อเสนอแนะว่าควรควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้

สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของผู้เรียนเพื่อให้มีการพัฒนาศักยภาพได้เต็มที่ ทั้งยังสามารถเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจะทำให้สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้ และด้านกิจการนักเรียน มีข้อเสนอแนะว่า ควรจะบริการแนะแนวนักเรียนครบทุกด้าน ทั้งด้านการศึกษาอาชีพ และด้านอื่นๆ

สรุปได้ว่าสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน โดยมีแผนภูมิการจ้ององค์กรและโครงสร้างการบริหารงานเป็นลายลักษณ์อักษร มีแผนปฏิบัติการประจำปี มีกิจกรรมที่สอดคล้องกับทุกแผน มีคำสั่งมอบหมายงานผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน มีแผนพัฒนา แผนกลยุทธ์ และมีตัวบ่งชี้ความสำเร็จที่ชัดเจน มีโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและโครงสร้างหลักสูตรสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ การกิจ เป้าหมายและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบและมีระเบียบวินัย มีการจัดกิจกรรมนักเรียนให้มุ่งเน้นส่งเสริมด้านทักษะคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์

7. ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาพบว่า จากการศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมหาไถ่ศึกษา สังฆมณฑลอุดรธานี ภาพรวมสถานศึกษามีหลักสูตรที่สภาพแวดล้อมในท้องถิ่น มีระดับค่าความคิดเห็นที่น้อยที่สุด อาจเนื่องมาจาก ไม่สะท้อนสภาพความต้องการที่แท้จริงของสถานศึกษาและท้องถิ่น บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาหลักสูตร เช่น ครู ผู้บริหาร ผู้จัดทำหลักสูตร มีความรู้ความสามารถไม่เพียงพอที่จะพัฒนาหลักสูตร โรงเรียนมหาไถ่ศึกษาสังฆมณฑลอุดรธานีจะต้องพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับท้องถิ่น ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น จัดเวลาเรียนที่สอดคล้องและครบถ้วนตามโครงสร้างหลักสูตรรายวิชาของกลุ่มสาระการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ในด้านการจัดการเรียนการสอนผู้ศึกษาพบว่าสถานศึกษาจัดระบบช่วยเหลือผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพและครอบคลุมถึงผู้เรียนทุกคน มีค่าระดับความคิดเห็นที่น้อยที่สุด ซึ่งสถานศึกษาต้องพัฒนาระบบช่วยเหลือผู้เรียนที่ครอบคลุม ทัวถึงและมีประสิทธิภาพโดยการเข้าเยี่ยมบ้านนักเรียนให้ได้ ร้อยละ 100 ด้านการวัดประเมินผล ผู้ศึกษาพบว่าผลการวัดประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน ที่มีค่าระดับความคิดเห็นที่น้อย อาจเป็นเพราะ ไม่เข้าใจในคุณลักษณะที่ต้องวัด อันเป็น ผลทำให้การวัดคลาดเคลื่อนไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ได้

สรุปได้ว่าการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาสังฆมณฑลอุดรธานีสามารถนำไปปรับปรุงพัฒนาในโรงเรียนอนุบาลมหาไถ่ศึกษาอุดรธานี ได้แก่ ด้านหลักสูตร จะต้องพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับท้องถิ่น ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น ด้านการเรียนการสอนต้องพัฒนาระบบช่วยเหลือผู้เรียนที่ครอบคลุม ทัวถึงและมีประสิทธิภาพโดยการเข้าเยี่ยมบ้านนักเรียนให้ได้ ร้อยละ 100 ด้านการวัดประเมินผลต้องมีเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจนและเหมาะสม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการคุณภาพการศึกษา
2. ควรมีการศึกษาสภาพการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาที่มุ่งสู่คุณภาพชีวิต

3. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนที่มีต่อผู้เรียนและชุมชน

เอกสารอ้างอิง

โครงการปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียน (พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๖๐) “สะท้อนปัญหาและทางออก ตอบโจทย์ปฏิรูปการศึกษาไทย” สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) สำนักงานวิจัยและพัฒนาการศึกษา (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ)

นางสาวเพียงแข ภูผายาง .2554. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น “การประเมินการจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกจังหวัดขอนแก่น”

นางวรรณข ตุนทกิจ. 2553. “นิเทศ ติดตามและประเมินผล เรื่อง : ความหมายของการศึกษา” หน่วยงาน : สพท. สมุทรสาคร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542” กรุงเทพมหานคร บริษัทพรักหวานกราฟฟิคจำกัด (2543) “ความร่วมมือของภาคเอกชนในการปฏิรูปการศึกษา”

ศ.ดร.ปรัชญา เวสารัชชา. 2545. “โครงการพัฒนาผู้บริหารการศึกษาผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้นำชุมชนและผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”

กฎหมาย สข. พรบ. โรงเรียนเอกชน 2550 “ระเบียบข้อบังคับ ... ประกาศสัดส่วนการใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐานเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการตัดสินผลการเรียน”

สุปราณี วิชะรังสรรค์. 2553 . “การจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ” วิทยานิพนธ์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

นายชำนาญ เหล่ารักผล. 2553 . “การพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการความรู้สำหรับโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย” วิทยานิพนธ์คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย

เรขา ศรีวิชัย. 2554. “รูปแบบการบริหารงานสถานศึกษาเอกชนระดับปทุมวัน ที่มีประสิทธิผล ในจังหวัดนนทบุรี” วิทยานิพนธ์ วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

นางสาวพรพิมล ธรรมภิรมย์โชค. 2554. “ การศึกษาสภาพการจัดการความรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในเขตภูมิภาคตะวันตก” วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ยุกตนันท์ หวานฉ่ำ. 2555. “การบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน ในอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1” วิทยานิพนธ์คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

นางดารารัตน์ จันทร์กาย . 2557. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในประเทศไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

นางสาวเพ็ญแข ภูผายาง .2554 . “การประเมินการจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกจังหวัดขอนแก่น”

วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น

พระปลัดสนชัย ภูมิปาโล(หามนตรี) . 2554. “ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนก
ธรรมศึกษาในอำเภอพาสี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” วิทยานิพนธ์บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ดร.พิณสุดา สิริธรรังศรี .2556. “รายงานการวิจัยและพัฒนา เรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้น
พื้นฐาน”

ดร.แขก บุญมาทัน .2556. “การพัฒนาศักยภาพด้านการวัดและประเมินผลเพื่อยกระดับการเรียนรู้ของนักเรียนใน
การปฏิรูปการศึกษาของครูโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูคณะครุศาสตร์” งานวิจัยคณะ
ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

แผนอภิบาลคริสตศักราช 2011 – 2015 สังฆมณฑลอุดรธานี

รายงานประเมินคุณภาพภายใน ปีการศึกษา ๒๕๕๘ โรงเรียนมหาไถ่ศึกษาสังฆมณฑลอุดรธานี

การศึกษาสภาพการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในเครือมหาไถ่
สังฆมณฑลอุดรธานี

A STUDY OF ADMINISTRATION STATES WITH
THE GOOD GOVERNANCE OF THE SCHOOL ADMINISTRATION
IN THE REDEEMER DIOCESES OF UDON THANI

จักรกริช กานุมาร

E-mail : Rockmansantalo@gmail.com

ดร.สาธิตี มีเจริญ

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในเครือมหาไถ่ สังฆมณฑลอุดรธานี และเพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจที่มีต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนในเครือมหาไถ่ สังฆมณฑลอุดรธานี มีกลุ่มเป้าหมาย 236 คน ซึ่งเป็นครูผู้ปฏิบัติงานของโรงเรียนในเครือมหาไถ่ สังฆมณฑลอุดรธานี โดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในเครือมหาไถ่ สังฆมณฑลอุดรธานี ต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักการมีส่วนร่วม และด้านหลักความคุ้มค่า

ผลการศึกษา พบว่า ครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 31-40 ปี มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 10 ปี สังกัดอยู่ในสถานศึกษานานาชาติใหญ่ ครูผู้สอนมีความเห็นในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ทั้ง 6 ด้าน โดยให้ความสำคัญ คือ ด้านหลักนิติธรรม ผู้บริหารกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน มีความพอใจระดับมาก มีค่า $\bar{X}$ เท่ากับ 4.31 และค่า S.D เท่ากับ .586 ด้านหลักคุณธรรม ผู้บริหารทำงานด้วยความเสียสละ และอุทิศตนเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายที่หน่วยงานกำหนดไว้ มีความพอใจระดับมาก มีค่า $\bar{X}$ เท่ากับ 4.21 และค่า S.D เท่ากับ .980 ด้านหลักความโปร่งใส ผู้บริหารมีการกระจายข้อมูลข่าวสารขององค์กรอย่างเปิดเผยให้แก่บุคลากรได้รับทราบอย่างทั่วถึง มีความพอใจระดับมาก มีค่า $\bar{X}$ เท่ากับ 4.23 และค่า S.D เท่ากับ .881 ด้านหลักการมีส่วนร่วม ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกหรือองค์กร/หน่วยงานต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมรับรู้การปฏิบัติงาน มีความพอใจระดับมาก มีค่า $\bar{X}$ เท่ากับ 4.17 และค่า S.D เท่ากับ .993 ด้านหลักความรับผิดชอบ ผู้บริหารมีมาตรการในการจัดการกับผู้ที่ไม่ยอมพัฒนาและเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น มีความพอใจระดับมาก มีค่า $\bar{X}$ เท่ากับ 4.02 และค่า S.D เท่ากับ

.912 และด้านหลักความคุ้มค่า ผู้บริหารสามารถจัดการกับผลตอบแทนที่ได้รับเหมาะสมกับปริมาณงานและคุณภาพของงานที่ได้จัดทำขึ้น มีความพอใจระดับมาก มีค่า $\bar{X}$ เท่ากับ 4.19 และค่า S.D เท่ากับ .928

คำสำคัญ: การบริหาร, หลักธรรมภิบาล, โรงเรียนในเครือมหาไถ่

ABSTRACT

The purpose of this research to study context of management by good governance of school administrators of Redeemer schools of Udon Thani. To determine the level of the satisfaction with the good governance in the education management of school administrators in the Redeemer Diocese of Udon Thani. The sample were 236 teachers who work in Redeemer schools Diocese of Udon Thani by using simple random sampling. The instruments was used for this research are questionnaires on the administration using the good governance of school administrators in the Redeemer. Diocese of Udon Thani management of schools by using six good governance. The rule of law, the moral principles, the principle of transparency, the main responsibility, the principle involved and the principal value.

The most of teachers take a position of teacher less than 10 years belong in the large place of education. The teachers have commented on the adoption of the six good governance. To emphasis on the rule of law. The Administrators are scoping the power of operation clearly and highly satisfied at a high level of $\bar{X} = 4.31$ and S.D = .586. The moral principles, the administrators work with a sacrifice and dedication to accomplish the task assigned to agency set, and highly satisfied at a high level of $\bar{X} = 4.21$ and S.D = .980. The principle of transparency, the administrators are distributed aboveboard, information to personnel of the highly organization, satisfied at a high level of $\bar{X} = 4.23$ and S.D = .881. The principle involved, the administrators give opportunity to outsiders or offer organization can take part of our working, highly satisfied at a high level of $\bar{X} = 4.17$ and S.D = .993. The main responsibility, the administrators have management measures to deal with teachers who did not develop themselves and not changes for the better, highly satisfied at a high level of $\bar{X} = 4.02$ and S.D = .912. The principal, the administrators can manage compensation on the quantity and quality of jobs that have been prepared at a high level of satisfied $\bar{X} = 4.19$ and S.D = .928.

KEYWORDS: The management , Good governance principles , In schools Redeemer

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

จากวิกฤติเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในประเทศไทย เมื่อปี พ.ศ.2540 ได้ส่งผลกระทบเชิงลบต่อทุกภาคส่วนของสังคม โดยสาเหตุสำคัญส่วนหนึ่งเกิดจากการบริหารจัดการในระดับชาติ และระดับองค์กรทั้งในภาครัฐและเอกชนที่มีความบกพร่อง และขาดประสิทธิภาพรวมถึงการกระทำผิดทุจริตและขาดจริยธรรม ส่งผลให้ประเทศไทยมีการบังคับใช้และปรับแก้กฎหมายต่างๆ เพื่อก่อให้เกิดและเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการทุกภาคส่วนภายในประเทศดังปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีพ.ศ. 2542 (ยกเลิกเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ.2547) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2545 มาตรา 3/1 พระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีพ.ศ.2546 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ในฐานะที่เป็นหน่วยงานหลักในการส่งเสริมให้การพัฒนา ระบบราชการดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์และนโยบายที่ชัดเจนไว้ในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ระบบราชการไทย เพื่อมุ่งเน้นและส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐต่างๆ ได้แก่ ส่วนราชการ จังหวัด องค์การมหาชนและสถาบันอุดมศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการกำกับดูแลองค์กรภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของ การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี(Good Governance) และนำไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมสู่มาตรฐานสากลเพื่อบรรลุเป้าประสงค์ ประโยชน์สุขของประชาชนและรักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติ (คู่มือการจัดระดับการกำกับดูแลองค์กรภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance Rating) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) กันยายน 2552)

กระทรวงศึกษาธิการด้วยความปรารถนาที่จะเห็นประสิทธิภาพการบริหารจัดการภายในกระทรวงศึกษาธิการสูงขึ้น จึงได้มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหารจัดการภายใน โดยจะต้องเป็นโครงสร้างที่ลดความซ้ำซ้อนของการทำงานทั้งในแนวนอนหรือแนวตั้ง เพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาที่มีอยู่และที่จะได้รับมาในอนาคตให้เต็มศักยภาพ เป็นโครงสร้างที่มีการกระจายอำนาจ ลดขั้นตอนการบริหาร ทำให้เวลาที่จะใช้ในการตัดสินใจแต่ละเรื่องสั้นและรวดเร็ว สร้างความเป็นมืออาชีพให้บุคลากรในแต่ละระดับ ทำให้การบริหารโปร่งใส ควบคุมการใช้จ่ายให้สมเหตุสมผล และสอดคล้องกับราคาจริง และมีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการบริหารจัดการ และมุ่งหวังว่าเมื่อดำเนินการตามแนวทางข้างต้นแล้ว จะทำให้ประสิทธิภาพการบริหารจัดการสูงขึ้น มีเงินงบประมาณเหลือจ่ายจากการบริหารจัดการมากขึ้น สามารถนำไปจัดหาอุปกรณ์ห้องปฏิบัติการ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เพียงพอ ครูจะได้จัดการเรียนการสอนด้วยการปฏิบัติทดลองตามแนวทางของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นักเรียนก็จะได้มีทักษะการปฏิบัติและการคิดค้นหาความรู้ด้วยตนเอง เป็นคนที่มีศักยภาพ (เอกสารคู่มือส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล กระทรวงศึกษาธิการ)

ฝ่ายการศึกษาสังฆมณฑลอุดรธานีในฐานะที่ดูแลจัดการระบบการศึกษาของโรงเรียนในเครือมหาไถ่ ปรารถนาที่จะปรับปรุงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในเครือมหาไถ่ สังฆมณฑลอุดรธานี จึงได้สอบถามพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารจากครู พบว่ามีผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการร้องเรียนกล่าวโทษ ในกรณีต่างๆ โดยประเด็นมักเกี่ยวข้องกับการไม่บริหารตามหลักธรรมาภิบาล ยกตัวอย่างเช่น ปัญหาความไม่โปร่งใสด้านการเงินของโรงเรียน การใช้เงินผิดประเภท การใช้อำนาจโดยมิชอบ การพิจารณาความดีความชอบโดยไม่ยึดหลักคุณธรรม การบริหารแบบเล่นพรรคเล่นพวก รวมถึงการหย่อนประสิทธิภาพในการบริหาร ซึ่งล้วนมีความสัมพันธ์กับการที่ผู้บริหารไม่สามารถบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลทั้งสิ้น ซึ่งผลที่จะตามมาย่อมส่งผลกระทบโดยตรงกับประสิทธิภาพการบริหารภายในสถานศึกษาตามภาระหน้าที่ที่ปฏิบัติงานของตัวผู้บริหารเอง (แบบประเมินความพึงพอใจในระบบการบริหารจัดการสถานศึกษาประจำปี 2557)

จากความเป็นมาและปัญหาดังกล่าว ประกอบกับผู้วิจัยเป็นบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนในเครือมหาไถ่ สังฆมณฑลอุดรธานี และผู้วิจัยได้รับข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น จึงมีความต้องการ

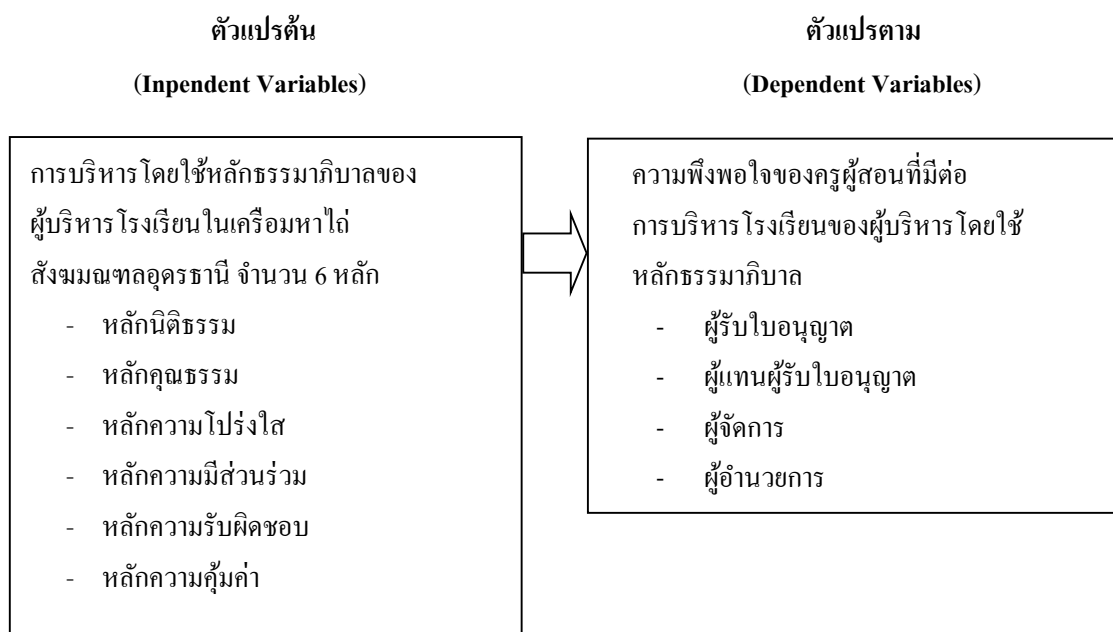
ที่จะศึกษาเรื่อง “การศึกษาสภาพการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในเครือมหาไถ่ สังคมมณฑลอูรธานี” เพื่อจะได้เป็นข้อมูลสารสนเทศ อันจะนำไปสู่การวางแผนพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในระดับต่างๆ ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- (1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในเครือมหาไถ่ สังคมชนบทอุดรธานี
- (2) เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนในเครือมหาไถ่ สังคมชนบทอุดรธานี

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ออกแบบกรอบแนวคิดให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยจาก
ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ซึ่ง
กำหนดหลักธรรมาภิบาลไว้ 6 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม
หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า (สำนักนายกรัฐมนตรี 2542 : 94) ซึ่งได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย การวิจัยเรื่องนี้เป็น การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยวิธีเก็บข้อมูล ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลจากครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานของโรงเรียนในเครือมหาไถ่ สังฆมณฑลอุดรธานี จำนวน 236 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายตามตารางของ R.V. Krejcie และ R.W. Morgan

4.2 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ (1) ศึกษาสภาพการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในเครือมหาไถ่ สังคมชนบทอุดรธานี และ (2) ความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ผลที่ได้คือครูผู้สอนมีความพึงพอใจในการบริหารของผู้บริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาล

4.3 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 9 เดือน (ตุลาคม 2558 – มิถุนายน 2559)

4.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยการศึกษาสภาพการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในเครือมหาไถ่ สังคมชนบทอุดรธานี จำนวน 6 หลัก ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ตัวเลือก และแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในเครือมหาไถ่ สังคมชนบทอุดรธานี จำนวน 6 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า โดยใช้คำถามเป็นลักษณะปลายเปิดและให้ผู้ตอบคำถามมีอิสระเสรีในการตอบ

4.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองทุกขั้นตอน โดยมีรายละเอียดของการเก็บข้อมูล ดังนี้ (1) ผู้วิจัยขอหนังสืออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม ถึงผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในเครือมหาไถ่ สังคมชนบทอุดรธานี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม (2) ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม นำส่งครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานภายในโรงเรียนในเครือมหาไถ่ สังคมชนบทอุดรธานี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม (3) ประสานงานกับโรงเรียนในเครือมหาไถ่ สังคมชนบทอุดรธานี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม และผู้วิจัยได้เดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง (4) ได้รับแบบสอบถามคืนและจัดเตรียมเพื่อเข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4.6 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามระเบียบวิธีทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS วิเคราะห์ด้วยกระบวนการดังนี้ (1) ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) (2) ข้อมูลประกอบด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากแบบสอบถามตอนที่ 2 ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้คือความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) (3) ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 ซึ่งเป็นแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในเครือมหาไถ่ วิเคราะห์เนื้อหาสาระประเด็นสำคัญแล้วนำเสนอเป็นแบบความเรียง

5. สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 จากข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานภายในโรงเรียนในเครือมหาไถ่ สังคมชนบทอุดรธานี ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน

เพศ พบว่า ครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 58.10 ที่เหลือเป็นเพศชาย จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 41.90

อายุ พบว่า ครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 39.00 รองลงมาคือช่วงอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 และช่วงอายุน้อยกว่า 31 ปี จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 23.30 ตามลำดับ

ระดับการศึกษา พบว่า ครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 77.10 รองลงมาคือสูงกว่าระดับปริญญาตรี จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 20.80 และต่ำกว่าระดับปริญญาตรี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.10

ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน พบว่า ครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 67.40 รองลงมาคือระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งระหว่าง 10-20 ปี จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 31.40 และระยะเวลาในการดำรงมากกว่า 20 ปี เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม น้อยที่สุด จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.30

ขนาดสถานที่ปฏิบัติงาน พบว่า ครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ สังกัดอยู่ในสถานศึกษา ขนาดใหญ่ จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 51.30 รองลงมาสังกัดอยู่ในสถานศึกษาใหญ่พิเศษ จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 44.00 และสังกัดอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 4.70 เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม น้อยที่สุด ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนในเครือมหาไถ่ สังคมมณฑลอุดรธานี โดยใช้หลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 ด้าน

ด้านหลักนิติธรรม พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ส่วนใหญ่มีความเห็น ว่า มีการกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน มีความพอใจระดับมาก คือ มีค่า $\bar{X}$ เท่ากับ 4.31 และค่า S.D เท่ากับ .586 รองลงมาคือ มีการออกคำสั่งในหน่วยงานที่ยึดหลักความเสมอภาค มีค่า $\bar{X}$ เท่ากับ 4.06 และค่า S.D เท่ากับ 1.019 และมีการกำหนดภาระหน้าที่หรือขั้นตอนการดำเนินงานของหน่วยงาน สามารถกระ ทำงานได้ มีค่า $\bar{X}$ เท่ากับ 4.03 และค่า S.D เท่ากับ .754

ด้านหลักคุณธรรม พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ส่วนใหญ่ มี ความเห็นว่าทำงานด้วยความเสียสละ และอุทิศตนเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายที่หน่วยงานกำหนดไว้มีความพอใจ ระดับมาก คือ มีค่า $\bar{X}$ เท่ากับ 4.21 และค่า S.D เท่ากับ .980 รองลงมาคือ ขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติงานโดย คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน มีค่า $\bar{X}$ เท่ากับ 4.16 และค่า S.D เท่ากับ .961 และมี คุณธรรมในการบริหารจัดการ เช่น การมอบหมายงาน การให้โบนัส ฯลฯ มีค่า $\bar{X}$ เท่ากับ 4.14 และค่า S.D เท่ากับ .879

ด้านหลักความโปร่งใส พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ส่วนใหญ่มี ความเห็นว่าการกระจายข้อมูลข่าวสารขององค์กรอย่างเปิดเผยให้แก่บุคลากรได้รับทราบอย่างทั่วถึง มีความ พื่อใจระดับมาก คือ มีค่า $\bar{X}$ เท่ากับ 4.23 และค่า S.D เท่ากับ .881 รองลงมาคือ มีระบบการตรวจสอบภายใน

หน่วยงานที่มีมาตรฐาน มีค่า $\bar{X}$ เท่ากับ 4.14 และค่า S.D เท่ากับ .979 และ มีค่า $\bar{X}$ เท่ากับ 4.06 และมีระบบบริหารการเงินและพัสดุที่รัดกุม มีค่า $\bar{X}$ เท่ากับ 4.13 และค่า S.D เท่ากับ .900

ด้านหลักการมีส่วนร่วม ครูผู้สอนมีความคิดเห็นโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ส่วนใหญ่เห็นว่า เปิดโอกาสให้นักเรียนนอกห้องหรือองค์กร/หน่วยงานต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมรับรู้การปฏิบัติงาน มีความพอใจระดับมาก คือ มีค่า $\bar{X}$ เท่ากับ 4.17 และค่า S.D เท่ากับ .993 รองลงมาคือ ประสานสัมพันธ์ ทำงานเป็นทีม และสร้างเครือข่ายการทำงานในหน่วยงาน มีค่า $\bar{X}$ เท่ากับ 4.08 และค่า S.D เท่ากับ .880 และรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และปรับปรุงการทำงานเมื่อได้รับข้อเสนอแนะ มีค่า $\bar{X}$ เท่ากับ 3.84 และค่า S.D เท่ากับ 1.080

ด้านหลักความรับผิดชอบ ครูผู้สอนมีความคิดเห็นโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ส่วนใหญ่เห็นว่า มาตรการในการจัดการกับผู้ที่ไม่ยอมพัฒนา และเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น มีความพอใจระดับมาก คือ มีค่า $\bar{X}$ เท่ากับ 4.02 และค่า S.D เท่ากับ .912 รองลงมาคือ มีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน และมีการวางแผนสำรองในกรณีเกิดปัญหาความขัดแย้ง มีค่า $\bar{X}$ เท่ากับ 3.75 และค่า S.D เท่ากับ .948 และมีระบบให้บุคลากรตระหนักในความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนและหน้าที่ต่อสังคม รวมทั้งพร้อมรับการตรวจสอบ มีค่า $\bar{X}$ เท่ากับ 3.66 และค่า S.D เท่ากับ .927

ด้านหลักความคุ้มค่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นโดยภาพรวม อยู่ในระดับ มาก โดยส่วนใหญ่เห็นว่า ผลตอบแทนที่ได้รับเหมาะสมกับปริมาณงานและคุณภาพของงานที่ได้จัดทำขึ้น มีความพอใจระดับมาก คือ มีค่า $\bar{X}$ เท่ากับ 4.19 และค่า S.D เท่ากับ .928 รองลงมาคือ มีการใช้เทคโนโลยีเครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ ที่ทันสมัยเพื่อลดต้นทุนในการบริหารจัดการ มีค่า $\bar{X}$ เท่ากับ 3.89 และค่า S.D เท่ากับ 1.009 และมีการวางแผนการกำหนดอัตราค่าจ้างในหน่วยงานไว้อย่างชัดเจน มีค่า $\bar{X}$ เท่ากับ 3.83 และค่า S.D เท่ากับ 1.123

สรุปผลการศึกษาสภาพการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในเครือข่ายได้ สังคมชนบทอุดรธานี ตามความคิดเห็นของครู ครูมีความพึงพอใจต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนในเครือข่ายได้ สังคมชนบทอุดรธานี โดยพบว่า การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครู มีการบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลในภาพรวมของความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก มีค่า $\bar{X}$ เท่ากับ 3.90 และค่า S.D เท่ากับ .422 เมื่อพิจารณาหลักธรรมาภิบาลในแต่ละด้านพบว่าด้านหลักคุณธรรมมีระดับความพึงพอใจในการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเป็นอันดับที่ 1 มีค่า $\bar{X}$ เท่ากับ 3.96 และค่า S.D เท่ากับ .633 และด้านที่มีระดับความพึงพอใจในการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเป็นอันดับสุดท้ายคือ ด้านหลักความรับผิดชอบ มีค่า $\bar{X}$ เท่ากับ 3.68 และค่า S.D เท่ากับ .716

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในเครือข่ายได้ สังคมชนบทอุดรธานี

จากการวิเคราะห์เนื้อหาสาระและประเด็นสำคัญจากข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูพบว่า ด้านหลักนิติธรรม ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสนใจในการปรับปรุงกฎระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ให้เหมาะสมกับสภาพสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกัน ด้านหลักคุณธรรม ผู้บริหารโรงเรียนควรยึดถือสัจจะ จริงใจต่อ

ผู้ร่วมงาน และมีคุณธรรมประจำใจในการสั่งการพิจารณาเรื่องต่างๆ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียนอย่างสุจริตใจ ไม่มีอคติต่อเรื่องราวต่างๆ ด้านหลักความโปร่งใส ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการชี้แจงงบประมาณการจัดโครงการหรือกิจกรรมประเภทต่างๆในที่ประชุม โดยจะต้องให้เป็นไปตามสภาพความเป็นจริง โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ทั้งจากภายในและภายนอก ด้านหลักการมีส่วนร่วม ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการจัดการประชุมเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการมีส่วนร่วมระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษาและบุคลากรครูในสถานศึกษาให้มากขึ้น เพื่อให้ทุกฝ่ายมีบทบาทร่วมกันในการตัดสินใจในการบริหารโรงเรียนได้ชัดเจน ด้านหลักความรับผิดชอบ ผู้บริหารโรงเรียนควรถูกกำหนดหน้าที่รับผิดชอบของบุคลากรจากความถนัดของแต่ละบุคคลและต้องรับฟังความคิดเห็นของบุคลากรก่อนที่จะสรุปและตัดสินใจในเรื่องต่างๆ และด้านหลักความคุ้มค่า ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมให้นักเรียน และบุคลากรครูรู้จักจัดสรรทรัพยากรในสถานศึกษามาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และใช้ทรัพยากรทุกอย่างในโรงเรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด

6. อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในเครื่องมือหาได้ สังคมชนทลอุดรธานี ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน อภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

ด้านหลักนิติธรรม พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในเครื่องมือหาได้ สังคมชนทลอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อส่วนใหญ่มีความเห็นว่า มีการกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน มีความพอใจระดับมาก แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารมีการวางแผนการปฏิบัติงาน เพื่อให้บุคลากรปฏิบัติงานได้ตรงกับความสามารถ และทำงานตามที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระสกล ฐานธมโม (2554.) ได้ศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับเรื่องการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ครูผู้สอนต้องการให้ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดหน้าที่การงานด้านต่างๆ ให้ตรงกับหน้าที่ที่ทําอยู่ และให้ผู้บริหารสถานศึกษามีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษามากขึ้น

ด้านหลักคุณธรรม พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในเครื่องมือหาได้ สังคมชนทลอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อส่วนใหญ่มีความเห็นว่าทำงานด้วยความเสียสละ และอุทิศตนเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายที่หน่วยงานกำหนดไว้มีความพอใจระดับมาก แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารตั้งใจปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ ขอมเสียสละและอุทิศตนในด้านต่างๆ เพื่อให้องค์กรได้พัฒนาก้าวหน้าไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระสุวิศักดิ์ สุขกิจใจ (2554.) ได้ศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โรงเรียนเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ผู้บริหารเป็นกัลยาณมิตรที่ดี ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรและนักเรียนมีหลักธรรมประจำใจ และผู้บริหารเสียสละและอุทิศตนเพื่อโรงเรียนให้ได้รับการพัฒนา

ด้านหลักความโปร่งใส พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในเครื่องมือหาได้ สังคมชนทลอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อส่วนใหญ่มีความเห็นว่ามีการกระจายข้อมูลข่าวสารขององค์กรอย่างเปิดเผยให้แก่บุคลากรได้รับทราบอย่างทั่วถึง มีความพอใจระดับมาก แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารมีการจัดการประชุมประจำเดือน มีการจัดการประชุม

หัวหน้าแผนงานและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาต่างๆ เมื่อได้รับข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์กร เพื่อให้ข้อมูลที่ได้รับกระจายไปถึงทุกๆ คนที่ปฏิบัติงานร่วมกันในองค์กรที่จะได้นำข้อมูลต่างๆ ไปใช้ในการบริหารจัดการทั้งด้านการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาองค์กรให้ก้าวหน้าอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนในข้อที่มีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ มีระบบการตรวจสอบการทำงานในหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ **พระสกล ฐานธมโม (2554.)** ได้ศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับเรื่องการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ครูผู้สอนมีความต้องการให้ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดซื้อจัดจ้างและการจัดงบประมาณต่างๆ ให้เป็นไปเป็นไปตามแผนที่กำหนด และมีการตรวจสอบการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านหลักการมีส่วนร่วม พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในเครือข่ายได้ สังคมชนบทอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อส่วนใหญ่เห็นว่า เปิดโอกาสให้บุคลากรภายนอกหรือองค์กร/หน่วยงานต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมรับรู้การปฏิบัติงาน มีความพอใจระดับมาก แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารมีการเปิดโอกาสให้บุคลากรภายนอกไม่ว่าจะเป็นคณะครู ผู้ปกครอง องค์กรภาครัฐและเอกชนต่างๆ ได้สามารถเข้ามาตรวจสอบและเรียนรู้การปฏิบัติงานในองค์กรที่ตนปกครองได้อย่างเสรี และผู้บริหารนำคำแนะนำ ข้อเสนอแนะต่างๆ จากคณะครู ผู้ปกครอง และองค์กรภายนอกมาปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานของตนเองในการบริหารงานได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้องค์กรก้าวไปอย่างมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ **พระสุธีศักดิ์ สุภกิจโจ (2554.)** ได้ศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โรงเรียนเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนการปกครองแบบประชาธิปไตย ผู้บริหารสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียน วัดและชุมชน และผู้บริหารเปิดโอกาสให้สมาคมผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน

ด้านหลักความรับผิดชอบ พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในเครือข่ายได้ สังคมชนบทอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อส่วนใหญ่เห็นว่า มีมาตรการในการจัดการกับผู้ที่ไม่ยอมพัฒนา และเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น มีความพอใจระดับมาก แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารต้องการให้องค์กรมีการพัฒนาก้าวหน้าไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่อง และต้องการเห็นบุคลากรในองค์กรปฏิบัติงานตามหน้าที่ของตนตามแผนปฏิบัติงานประจำปีของสถานศึกษาและงานอื่นๆ นอกเหนือจากงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความรับผิดชอบและสามารถทำงานให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ของงานที่วางไว้ เพื่อให้องค์กรได้รับการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากที่สุดจากการร่วมการปฏิบัติงานของคนในองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ **พระสุธีศักดิ์ สุภกิจโจ (2554.)** ได้ศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โรงเรียนเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ผู้บริหารสนับสนุนการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติงานประจำปีการศึกษาอย่างจริงจัง ผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่เป็นไปตามกฎระเบียบที่วางไว้อย่างยุติธรรมและผู้บริหารติดตามการทำงานของครูและทำหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ

ด้านหลักความคุ้มค่า พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในเครือข่ายได้ สังคมชนบทอุดรธานี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ

โดยส่วนใหญ่เห็นว่า ผลตอบแทนที่ได้รับเหมาะสมกับปริมาณงานและคุณภาพของงานที่ได้จัดทำขึ้น มีความพอใจระดับมาก แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารมีการจัดสรรงบประมาณในการจัดกิจกรรมในด้านต่างๆ ให้เหมาะสม และสามารถตรวจสอบได้ มีการตรวจสอบและปรับปรุงสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานได้อย่างมีคุณภาพ มีการจัดกิจกรรมที่เน้นการจัดเป็นหมู่คณะเพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณส่วนต่างที่จะเกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระสุธีศักดิ์ สุทธิกิจ (2554.) ได้ศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โรงเรียนเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ผู้บริหารดูแลทรัพยากรสมบัติของโรงเรียนเป็นอย่างดี ผู้บริหารใช้วัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียนอย่างคุ้มค่า และผู้บริหารใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่าต่อการงานที่มอบหมาย

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

7.1.1 การบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารควรเน้นให้ชุมชนที่อยู่ใกล้เคียงเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มากขึ้น

7.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรกระจายการทำงานในองค์กรให้เท่าเทียม และเน้นให้ครูทุกคนมีความรับผิดชอบในงานของตนที่ได้รับมอบหมายทั้งจากแผนการปฏิบัติงานประจำปี และงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมายเพิ่มเติม

7.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในอนาคต

7.2.1 ควรเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในเครือมหาไถ่กับโรงเรียนในเครืออื่นๆ เพื่อหาข้อมูลการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

7.2.2 ควรศึกษาผลกระทบจากการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชนว่าได้รับผลกระทบอย่างไรบ้าง เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

เอกสารอ้างอิง

ชลธิชา ลิ่มสกุลศิริรัตน์. 2551. “การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.

ชาญชัย พิงขุนทด. 2551. “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษากับความพึงพอใจที่มีต่อการบริหารงานสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1-7 ตามทัศนะของครู. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

ธนาคารโลก. 1996. องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา หรือ (Organization for Economic Cooperation and Development) : เรื่องอนาคตของการให้บริการสาธารณะ.

- นพพงษ์ บุญจิตรกุล. 2548. “ไฉ่ย๋อบริหาร.” เชียงใหม่ : Orange Group Tactics Design
- สังฆมณฑลอุดรธานี. 2557. แบบประเมินความพึงพอใจในระบบการบริหารจัดการสถานศึกษาประจำปี. ฝ่ายการศึกษาสังฆมณฑลอุดรธานี.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. 2542. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM : School Based Management).
- พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน. 2545. (ฉบับที่ 5) มาตรา 3/1.
- พระปลัดสนชัย ภูมิปาโล. 2554. “ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรมศึกษาในอำเภอภาษี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.” วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระสกล ฐานธมโม. 2556. “การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์.” วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระสุทธิศักดิ์ สุภกิจใจ. 2554. “การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอลำดวน จังหวัดกาญจนบุรี.” วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พิสมัย หมกทอง. 2554. “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2525. ปทานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน.
- วิเชียร วิทขุดม. 2550. การพัฒนาองค์การ. กรุงเทพฯ : บริษัท ธนวิสาหการพิมพ์ จำกัด.
- สมพงษ์ เกษมสิน. 2519. การบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- สังฆมณฑลอุดรธานี. 2555. แผนอภิมหาสังฆมณฑลอุดรธานี ค.ศ. 2011 – 2015.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. 2552. คู่มือการจัดระดับการกำกับดูแลองค์การภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance Rating). กันยายน.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2555. เอกสารคู่มือส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล. กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. 2542. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2543. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ.
- องค์การสหประชาชาติ (UN). 1997. การปฏิรูปสหประชาชาติ.

ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลของผู้บริหารโรงเรียน

สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี

THE EFFECTIVE LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS IN NONTABURI PROVINCIAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATION

ธีรพงษ์ ชูภาค

นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม

Email: Theerapong1211@gmail.com

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิรินธร สินจินดาวงศ์

วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการมหาวิทยาลัยศรีปทุม

Email: sirinthorn.si@spu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และตำแหน่งในสถานศึกษา เก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างคือ รองผู้อำนวยการ และ หัวหน้างาน โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี 34 โรงเรียน จำนวน 121 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี มีค่าความตรงของเนื้อหาเท่ากับ 0.67 และค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.897 สถิติที่ใช้ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพ คุณลักษณะผู้นำที่เป็นแบบอย่างการเป็นผู้เชี่ยวชาญในวิชาชีพ การสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาผู้ตาม คุณลักษณะทางวิชาชีพ และการมีอำนาจและแรงขับในตน 2) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี จำแนกตามเพศ พบว่า เพศหญิงมีภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลสูงกว่าชาย เฉพาะด้านการมีวิสัยทัศน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบตามอายุ ระดับการศึกษาและตำแหน่งในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ยกเว้นประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้นำที่มีประสบการณ์ทำงานสูงมีภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลสูงกว่ามีประสบการณ์น้อย

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลผู้บริหารโรงเรียน องค์การบริหารส่วนจังหวัด

ABSTRACT:

The purposes of this study were: 1) to study the effective leaderships of school Administrators in Nonthaburi Provincial Administrative Organization. 2) compare the effectiveness leadership of school administrators in Nonthaburi Provincial Administrative Organization in 5 aspects as follows: sex, age, levels of education and work experience. The expectations of the samples were used 121 associate directors and head of departments in 34 schools in Nonthaburi Provincial Administrative Organization. The research instrument was questionnaires content validity is at 0.67 and reliability at 0.897. The statistical analyze and present the data were used a frequency Percentage, Mean, Standard Deviation, t-test and F-test for analyze.

The research findings were as follows: 1. The effectiveness leadership of school Administrators in Nonthaburi Provincial Administrative Organization at high level in every aspect such as vision, innovation, expertise role model, subordinate development, professionalism, authority and self-drive. 2. The result of comparison between groups reveals that the female administrators are higher than male in only aspect of vision with statistically significant at 0.05. The effectiveness leadership of longer work experience administrators is higher than another group with statistically significant at 0.05.

KEYWORDS : Effectiveness Leadership, school Administrators, Nonthaburi Provincial Administrative Organization

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหา

การบริหารและการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาตรา 41 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อมความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่น มาตรา 42 ให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษาในปัจจุบันพบว่า มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 7,853 แห่ง ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) 75 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) 6,157 แห่ง เทศบาล 1,619 แห่ง กรุงเทพมหานคร 1 แห่ง และเมืองพัทยา 1 แห่ง โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 333 แห่ง หรือประมาณร้อยละ 3.7 ที่จัดการศึกษาในระบบ (ที่มีโรงเรียนในสังกัด) ส่วนใหญ่เปิดสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีสถานศึกษาขั้นพื้นฐานรวมทั้งสิ้น 1481 แห่ง (แผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่นระยะ 3 ปี, 2552)

จากการประเมินที่ผ่านมา แม้จะพบว่า การดำเนินงานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในด้านการดำเนินการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น มีความก้าวหน้าไปมาก โดยมีจำนวนโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มขึ้นมาก แต่ก็ยังมีส่วนน้อยมากเมื่อเทียบกับจำนวนท้องถิ่นทั้งหมด และยังพบปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการศึกษาหลายประการ เช่น ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดความรู้ความเข้าใจด้านการศึกษา บุคลากรด้านการศึกษา ไม่เพียงพอ ครูและบุคลากรด้านการศึกษาดูแลขวัญกำลังใจ และยังมีปัญหาด้านกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดการศึกษา

และการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(สถิติข้อมูลการศึกษาท้องถิ่น โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น,2549)

โรงเรียน จะมีประสิทธิผลหรือไม่อย่างไรขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำของผู้บริหาร และภาวะผู้นำ ด้านต่างๆ การบริหาร โรงเรียนจะมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใดก็ขึ้นอยู่กับการบริหารงาน การใช้อำนาจ การบริหารจัดการบุคคล การใช้ภาวะผู้นำให้ถูกต้อง การที่ผู้บริหารจะทำให้องค์กรบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ย่อมขึ้นอยู่กับนโยบายการบริหารงานจากฝ่ายบริหาร ที่จะกำหนดเป้าหมาย ขององค์กร บริหารบุคคล และการควบคุมติดตามผล เพื่อให้องค์กรบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งชัดเจนว่าภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลในการทำงานนั้นต้องขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำ เพราะผู้นำยังมีหน้าที่ส่งเสริมให้ระบบมีความสามัคคี ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน ดังนั้นภาวะผู้นำของผู้บริหารจึงเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาองค์กร (Winter,2003) การวิจัยในครั้งนี้ จึงดำเนินการศึกษาภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลของผู้บริหาร ในโรงเรียน โรงเรียนสังกัดองค์กรบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี เพื่อนำข้อมูล ไปใช้ในการพัฒนาผู้บริหารของโรงเรียน ตามคุณลักษณะของผู้บริหารให้มีประสิทธิผลเพิ่มมากขึ้น

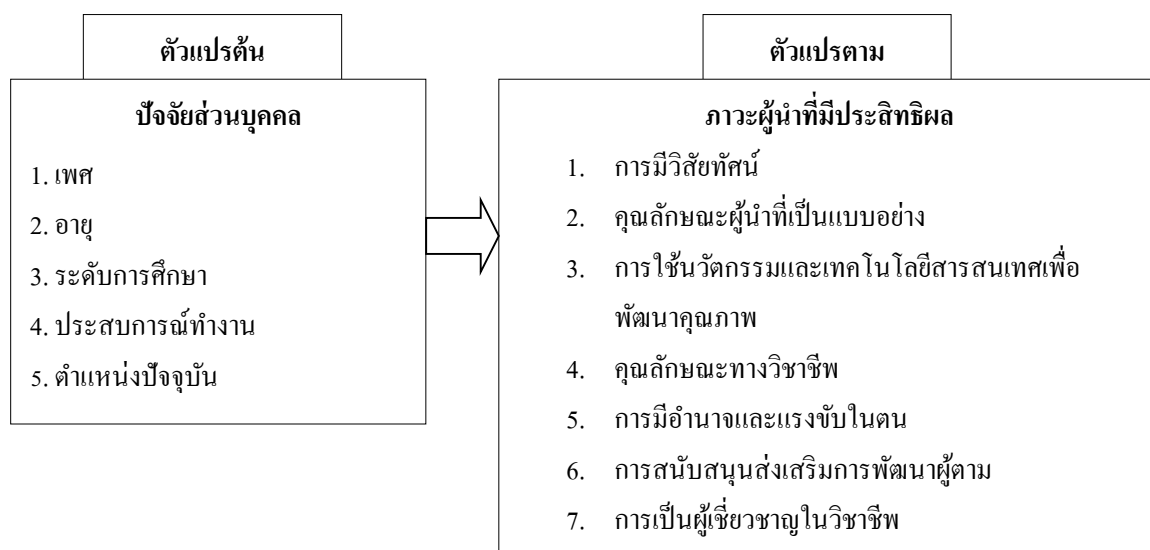
2.วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดองค์กรบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดองค์กรบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ที่มีเพศ อายุ ประสบการณ์ทำงาน ต่างกัน

3. สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหารหญิง มีภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลสูงกว่าผู้บริหารชาย
2. ผู้บริหารที่มีอายุแตกต่างกัน มีภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลแตกต่างกัน
3. ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน มีภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลแตกต่างกัน

4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

5. ประชากร

รองผู้อำนวยการ และหัวหน้างาน ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี 121 คน
จาก 34 โรงเรียน

6. วิธีดำเนินการวิจัย

6.1 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี

6.2 ตัวแปรต้นตัวแปรได้แก่ 1. ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้บริหาร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และตำแหน่งปัจจุบัน 2. ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล 7 ด้าน

6.3 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 4 เดือน (มีนาคม 2559 – กรกฎาคม 2559)

6.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงานและตำแหน่ง

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี 7 ด้าน เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) วิธีการวัดตามแบบลิเคิร์ตสเกล (Likert scale, 1970) ตั้งแต่ (“มากที่สุด” ถึง “น้อยที่สุด”) มีค่าความตรงของเนื้อหา 0.67 และค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.897

6.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองทุกขั้นตอน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- 1) ผู้วิจัยขอหนังสือจากวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม ถึงผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี 34 โรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม
- 2) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยประสานโดยตรงกับโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี 34 โรงเรียนเพื่อให้ส่งคืนภายใน 2 สัปดาห์
- 3) นำข้อมูลที่เก็บ รวบรวมมาลงรหัสและบันทึกข้อมูลในคอมพิวเตอร์
- 4) นำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ

6.6 การวิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ประสบการณ์ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน โดยหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี 7 องค์ประกอบ โดยใช้หาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ตามรายชื่อแต่ละด้าน วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบสมมุติฐาน เปรียบเทียบภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล โดยใช้ t-test independent และ F-test

7. สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ได้ผลการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง แสดงข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ ทำงานและตำแหน่ง โดยรูปแบบของร้อยละ

1.1 การศึกษาภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี จำนวน 121 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศชายถึงร้อยละ 53.7 และเป็นเพศหญิงเพียง ร้อยละ 46.3

1.2 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 33.1 รองลงมา มีอายุ 41-50 ปี ร้อยละ 25.6 มีอายุน้อยกว่า 30 ปี ร้อยละ 24.8 และ มีอายุระหว่าง 51-60 ปี ร้อยละ 16.5

1.3 มีระดับการศึกษาระดับปริญญาโท ร้อยละ 52.1 รองลงมา มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 43.0 การศึกษาระดับปริญญาเอก ร้อยละ 3.3 และมีการศึกษาระดับอื่นๆ ร้อยละ 1.7

1.4 มีประสบการณ์ในการทำงาน ระหว่าง 21-30 ปี มากถึงร้อยละ 35.5 รองลงมา มีประสบการณ์ทำงานระหว่าง 11-20 ปี ร้อยละ 29.8 มีประสบการณ์ในการทำงาน น้อยกว่า 10 ปี มีร้อยละ 28.1 และมีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 30 ปี ร้อยละ 6.6

1.5 ผู้ตอบแบบสอบถามดำรงตำแหน่ง หัวหน้างาน ร้อยละ 87.6 รองลงมา ดำรงตำแหน่ง รองผู้อำนวยการโรงเรียน ร้อยละ 9.1 และตำแหน่งอื่นๆ ร้อยละ 3.3

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ภาพรวมและรายด้าน (N=121)

ด้าน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
การมีวิสัยทัศน์	3.9618	.60053	ระดับมาก
คุณลักษณะผู้นำที่เป็นแบบอย่าง	3.8871	.64090	ระดับมาก
การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี	3.9025	.67187	ระดับมาก
คุณลักษณะทางวิชาชีพ	3.7955	.76513	ระดับมาก
การมีอำนาจและแรงขับในตน	3.7583	.69367	ระดับมาก
การสนับสนุนส่งเสริมพัฒนาผู้ตาม	3.8140	.71482	ระดับมาก
การเป็นผู้เชี่ยวชาญในวิชาชีพ	3.8574	.73160	ระดับมาก
รวม	3.8694	.43951	

จากตาราง พบว่า ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลของผู้บริหารโรงเรียน องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้านการมีวิสัยทัศน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.9618 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .60053 การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.9025 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .67187 คุณลักษณะผู้นำที่เป็นแบบอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.8871 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .64090 การเป็นผู้เชี่ยวชาญในวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.8574 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .73160 การ

สนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาผู้ตาม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.8140 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ.71482คุณลักษณะทางวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.7955 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ.76513การมีอำนาจและแรงขับในตน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.7583 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ.69367

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้ทดสอบประกอบด้วย ตัวแปรตาม การมีวิสัยทัศน์คุณลักษณะผู้นำที่เป็นแบบอย่างการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพคุณลักษณะทางวิชาชีพการมีอำนาจและแรงขับในตนการสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาผู้ตามการเป็นผู้เชี่ยวชาญในวิชาชีพแสดงในตารางที่ 2 และภาพที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัด

องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

		SS	df	MS	F	Sig.
วิสัยทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	5.246	3	1.749	5.380	.002
	ภาพในกลุ่ม	38.030	117	.325		
	รวม	43.276	120			
คุณลักษณะผู้นำที่เป็นแบบอย่าง	ระหว่างกลุ่ม	5.753	3	1.918	5.154	.002
	ภาพในกลุ่ม	43.536	117	.372		
	รวม	49.290	120			
การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี	ระหว่างกลุ่ม	6.884	3	2.295	5.678	.001
	ภาพในกลุ่ม	47.285	117	.404		
	รวม	54.169	120			
คุณลักษณะทางวิชาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	7.623	3	2.541	4.747	.004
	ภาพในกลุ่ม	62.627	117	.535		
	รวม	70.250	120			
การมีอำนาจและแรงขับในตน	ระหว่างกลุ่ม	8.317	3	2.772	6.563	.000
	ภาพในกลุ่ม	49.425	117	.422		
	รวม	57.742	120			
การสนับสนุนส่งเสริมพัฒนาผู้ตาม	ระหว่างกลุ่ม	8.343	3	2.781	6.143	.001
	ภาพในกลุ่ม	52.973	117	.453		
	รวม	61.316	120			
ผู้เชี่ยวชาญในวิชาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	4.779	3	1.593	3.135	.028
	ภาพในกลุ่ม	59.449	117	.508		
	รวม	64.228	120			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3.842	3	1.281	7.750	.000
	ภาพในกลุ่ม	19.338	117	.165		
	รวม	23.180	120			

จากตารางที่ 2 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี จำแนกตามประเภทการทำงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ คุณลักษณะผู้นำที่เป็นแบบอย่าง การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนางาน คุณลักษณะทางวิชาชีพที่เป็นแบบอย่าง การมีอำนาจแรงขับในตน การสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาผู้ตามการเป็นผู้เชี่ยวชาญในวิชาชีพ ดังนั้น จึงทำการวิเคราะห์ PostHoc เพื่อพิจารณาว่าประเภทการทำงานระดับใดที่แตกต่างกัน

8. อภิปรายผล

จากผลการวิจัย ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีทั้ง 7 ด้าน ดังนี้การมีวิสัยทัศน์ คุณลักษณะผู้นำที่เป็นแบบอย่าง การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพ คุณลักษณะทางวิชาชีพ การมีอำนาจและแรงขับในตนการสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาผู้ตาม การเป็นผู้เชี่ยวชาญในวิชาชีพพบว่า มีความสอดคล้องดังนี้

การมีวิสัยทัศน์เป็นองค์ประกอบที่อธิบายถึงการมีวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ในการบริหารงานของผู้นำ มีความสอดคล้องกับแนวคิดของWinter (2003) คือการเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์มองการณ์ไกลทั้งระยะสั้นและระยะยาวในการบริหารงานขององค์การอย่างสร้างสรรค์สามารถถ่ายทอดวิสัยทัศน์ให้ผู้ตามรับรู้และสามารถปฏิบัติได้จริง และเป็นผู้ให้ทิศทางชี้แนะแนวทางวิสัยทัศน์เป้าหมายขององค์การ รวมทั้งการมีกลยุทธ์มุ่งใจผู้ตามในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ อีกทั้งควรเป็นนักคิด นักวางแผนงาน มีทักษะในการบริหารงาน มีความสามารถในการเจรจา การบริหารความขัดแย้ง และนำองค์การให้ก้าวหน้าและสอดคล้องกับวอร์ด ที่พบว่า ผู้มีวิสัยทัศน์เป็นองค์ประกอบของผู้นำที่มีความสามารถกระตุ้นผู้อื่นให้เกิดความมุ่งมั่นเดินทางไปสู่เป้าหมายองค์การในทิศทางเดียวกัน

ด้านคุณลักษณะผู้นำที่เป็นแบบอย่าง เป็นองค์ประกอบที่อธิบายถึงคุณลักษณะของผู้นำและคุณธรรมจริยธรรมในการทำงานที่ดีซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดของคุชและโพสเนอร์ กล่าวคือ คุณลักษณะผู้นำที่ดี การเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้นำ มีคุณธรรม จริยธรรมในการปฏิบัติงาน มีการควบคุมอารมณ์ที่ดี ความซื่อสัตย์โปร่งใสในการปฏิบัติงาน เป็นคุณลักษณะหนึ่งที่ทำให้ผู้นำมีความน่าเชื่อถือไว้วางใจรวมทั้งเป็นผู้ที่มนุษยสัมพันธ์ที่ดี การมีทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพเป็นสิ่งสำคัญในการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิผล ทำให้สามารถนำบุคลากรและองค์การให้บรรลุเป้าหมายได้ คุณลักษณะด้านนี้จึงมีความสำคัญ

การใช้นวัตกรรมคุณภาพและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพ เป็นองค์ประกอบที่อธิบายถึงผู้นำที่มีความคิดสร้างสรรค์มีความสามารถในการทำงานคุณภาพและงานวิจัยเพื่อพัฒนาการทำงาน และมีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ สามารถค้นคิดหรือนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาปรับปรุงการปฏิบัติงานในหน่วยงานสอดคล้องกับแนวคิดของ Winter (2003) คือผู้นำที่มีการพัฒนางานอยู่เสมอ การนำความรู้ใหม่ ๆ มาพัฒนางานเป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์พัฒนางานวิจัยปรับปรุงมาตรฐานการทำงานจะนำองค์การให้บรรลุเป้าหมาย นอกจากนี้ยังมีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในการปฏิบัติงาน สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ทางด้านธุรกิจใช้ในการปฏิบัติงานได้ สอดคล้องกับเนตร์พัฒนา ขาวราชที่กล่าวว่า ผู้นำควรมีความรู้ทางธุรกิจ และ

เทคโนโลยีสารสนเทศทำให้สามารถใช้งานได้มีประสิทธิภาพ และสนับสนุนให้บุคลากรในหน่วยงานใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เกิดประโยชน์สูงสุด

องค์ประกอบที่ 4 ด้านคุณลักษณะทางวิชาชีพที่เป็นแบบอย่าง เป็นองค์ประกอบที่อธิบายถึงลักษณะความเป็นวิชาชีพ ซึ่งมีทรอท ด้วยในคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับลักษณะงานซึ่งงานวิชาชีพจำเป็นต้องมีบุคลิกทางกายภาพที่ดี มีความสง่าในวิชาชีพและบุคลิกที่เหมาะสมในการปฏิบัติงาน คือการแสดงออกถึงการแต่งกายที่สุภาพและมีร่างกายแข็งแรงเหมาะสมกับการปฏิบัติงานในวิชาชีพ

การมีอำนาจและแรงขับในตน เป็นองค์ประกอบที่อธิบายถึงความมุ่งมั่น ตั้งใจและมีแรงขับในการทำงาน กล่าวตัดสินใจ กล่าวเผชิญสถานการณ์การทำงานที่ยากลำบากได้ สอดคล้องกับองค์ประกอบภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลของแทพเพน ด้านการมีอำนาจและแรงขับในตนที่จะทำงาน มีความมุ่งมั่น ตั้งใจ พยายามทำงานให้บรรลุผลสำเร็จ และทรอท ด้านความมุ่งมั่น ตั้งใจจริง ที่จะเอาชนะอุปสรรคในการปฏิบัติงานและสอดคล้องกับโกลแมน คือ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในงานเป็นแรงขับในตนเองที่ช่วยให้ตนเองมุ่งมั่นและเอาชนะอุปสรรคในการทำงานได้ การมีอำนาจและแรงขับในตนเองเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานที่ทำให้เกิดผลสำเร็จและความสุขในการทำงานได้

การสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาผู้ตาม เป็นองค์ประกอบที่อธิบายถึงการส่งเสริมสนับสนุนและการพัฒนาผู้ตาม เป็นสิ่งสำคัญที่ผู้นำควรมี เพราะการพัฒนาบุคลากรเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนางานและนำองค์กรไปสู่ผลสำเร็จ ซึ่งมีความสอดคล้องกับองค์ประกอบภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลของ Winter (2003) ในด้านการสนับสนุนผู้ตามและพัฒนาส่งเสริม ผู้ตามให้มีความสามารถในการพัฒนางานรวมทั้งพัฒนาทีมงาน และทรอท คือ สนับสนุนความก้าวหน้าของผู้ตาม การส่งเสริมบุคลากรให้มีการเรียนรู้ทักษะใหม่ๆ ในการทำงาน และพัฒนาตนเอง และโกลแมน คือ การส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ในการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของบุคคล การสนับสนุนในการทำงานเป็นทีม และการส่งบุคลากรไปอบรมวิชาการหรือศึกษาต่อในที่เกี่ยวข้องการทำงาน เพื่อนำความรู้ความสามารถมาพัฒนางาน เพราะการอบรมเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาของบุคลากรที่เพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญ ส่งเสริมความก้าวหน้าทำให้บุคคลพึงพอใจในงาน และงานมีประสิทธิภาพ

การเป็นผู้เชี่ยวชาญในวิชาชีพ เป็นองค์ประกอบที่อธิบายถึงผู้นำที่มีความรู้ทักษะ ความสามารถในการปฏิบัติงาน ซึ่งมีความสอดคล้องกับองค์ประกอบภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล Winter (2003) ในด้านความรู้ ทักษะความสามารถในการปฏิบัติงาน และแทพเพน คือมีความรู้ในมาตรฐานการทำงาน มีความรู้พื้นฐานในการวินิจฉัย การวางแผน การประเมิน และความชำนาญมากขึ้นในการปฏิบัติงานซึ่ง พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์ พบว่าการมีความรู้ ทักษะและความสามารถทางเทคนิคเป็นสิ่งที่ต้องการเพื่อการทำงานขององค์กร ผู้นำต้องแสดงออกถึงสมรรถนะในสาขาที่ตนเชี่ยวชาญให้เห็นชัดเจนและนำความรู้ทักษะความสามารถมาพัฒนางานและวิชาชีพตนเอง

9. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์ จากผลการศึกษาภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ในการวิจัยครั้งนี้พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ คุณลักษณะผู้นำที่เป็นแบบอย่าง การใช้วัตรกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพ คุณลักษณะทางวิชาชีพ การมี

อำนาจและแรงขับในตน การสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาผู้ตาม การเป็นผู้เชี่ยวชาญในวิชาชีพโดยเฉพาะด้านวิสัยทัศน์สูงสุด ดังนั้น ควรพิจารณาพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีคุณลักษณะผู้นำที่มีประสิทธิผล เพื่อส่งเสริมให้เกิดการบริหารงานสถานศึกษาที่มีคุณภาพ

2. ในการวิจัยครั้งนี้พบว่า ผู้บริหารที่มีประสพการณ์การทำงานมากกว่ามีภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลมากกว่า ผู้บริหารที่มีประสพการณ์การทำงานน้อยกว่า ดังนั้น ในการพิจารณาคัดเลือกผู้บริหาร สถานศึกษาในสังกัดองค์กรบริหารส่วนจังหวัด ควรพิจารณาจากการมีประสพการณ์ในการทำงานเป็นองค์ประกอบหนึ่ง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรดำเนินการวิจัยเพื่อศึกษาข้อมูลเชิงลึก ผู้บริหารจากสถานศึกษา ครู ชุมชน ในหลากหลายพื้นที่ เพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล รวมทั้งศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลเพื่อค้นหาแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาผู้บริหารให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ , กระทรวงศึกษาธิการ.(2546). *พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.*

2546 และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ.กรุงเทพมหานคร :องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น , กระทรวงมหาดไทย. (2552). *แผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่นระยะ 3 ปี (พ.ศ.*

2552-2554). กรุงเทพมหานคร.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น , กระทรวงมหาดไทย.(2551).*สถิติข้อมูลการศึกษาท้องถิ่นโรงเรียนสังกัดองค์กร*

ปกครองส่วนท้องถิ่นปีการศึกษา 2550. กรุงเทพมหานคร.

เนตร์พัฒนา ขาววิราช. (2552) . *ภาวะผู้นำและผู้นำเชิงกลยุทธ์* .กรุงเทพมหานคร :ทริปเพิ้ล กรุ๊ป.

พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์. (2546).*ทฤษฎีทางจิตวิทยาการพยาบาลศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร: พระราม4 ปรีณัติง.

Goleman, D. (2002).*The new leadership: The transforming the art of leadership into the science of results*.London: Little and Brow.

Kouzes JM,Posner,BZ. (1995). *The leadership challenge*. 2 nded.San Francisco: Jossey-Bass.

Tappen, R.M. (1989).*Nursing leadership and management : Concepts and practice*. Philadelphia:F.A Davis.

Trott, M.C. (1997). *Leadership effective how do you measure up* “Nurse Econ; 17(3) : 147-151.

Ward K.A vision for tomorrow.(2002).*Nurse Outlook*.121-126.

Winter, G. (2003).*High performance leadership*. New York : john wiley&sons.

แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

THE JOB MOTIVATION OF TEACHERS OF OPPORTUNITY EXPANSION

SCHOOLS UNDER KHON KAEN PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE

AREA OFFICE 1

วิลาสินี มุลตรี

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม

Email: Wilasinee_m@kkumail.com

ดร.สุภัทร พันธุ์พัฒนกุล

อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

Email: spptngs@hotmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยอาศัยแนวคิดและทฤษฎีแรงจูงใจ E.R.G. (Existence-Relatedness -Growth-theory) ของแอลเดอร์เฟอร์ (Alderfer, 1972) 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความต้องการในการดำรงอยู่ ด้านสัมพันธภาพและด้านความเจริญก้าวหน้า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าคือข้าราชการครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำนวน 370 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า

ข้าราชการครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ด้านความต้องการสัมพันธภาพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 3.90 รองลงมา คือ ด้านความต้องการความเจริญก้าวหน้ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 ส่วนด้านความต้องการในการดำรงอยู่ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.72

คำสำคัญ : แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน

ABSTRACT

This study aimed to investigate the job motivation of teachers of opportunity expansion Schools under Khon Kaen primary educational service area office 1. To study suggestions about operation, the job motivation of teachers of opportunity expansion Schools under Khon Kaen primary educational service area office 1. Were effective based on the concepts and theories of motivation E.R.G. of Alderfer (Alderfer, 1972). Consists of three demands, existence needs, demand relatedness needs and the demand growth needs. The samples that were used in this study were 370 parents who sent the teachers of opportunity expansion schools under Khon Kaen primary educational service area office 1 group during the academic year of 2015. The questionnaire has been used as a tool to collect information and data was analyzed by using different computer programs. Statistics that were used during the data analysis were percentages, means and standard deviation.

The results have shown that:

Teachers of opportunity expansion schools under Khon Kaen primary educational service area office 1. Motivated by practices and specifically the high level, and considering that each side, Demand relatedness needs has the highest average was 3.90 the second is the demand growth needs with an average of 3.79 and demand side of existence, an average minimum of 3.72.

KEYWORDS: JOB MOTIVATIONS

บทนำ

การที่จะให้ข้าราชการครูสามารถปฏิบัติงานได้อย่างดีและมีประสิทธิภาพนั้นสิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือผู้บริหารทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะต้องทำให้ครูเกิดกำลังใจ เพื่อการปฏิบัติงานของข้าราชการครูเหล่านี้ที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญกับแรงจูงใจ โดยเฉพาะแรงจูงใจภายในที่เกิดขึ้นในความรู้สึกนึกคิดของผู้ปฏิบัติงานทุกคน ซึ่งเป็นสิ่งที่ถาวรไม่ว่าจะเป็นความสนใจความต้องการหรือเจตคติล้วนแต่ก่อให้เกิดแรงบันดาลใจในการทำงานทุกฝ่าย เพราะนอกจากจะช่วยให้บรรลุเป้าหมายส่วนตัวของทุกคนแล้วยังจะช่วยให้บรรลุเป้าหมายของหน่วยงาน(การดี อนันต์นารี, 2551) ดังนั้น การสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นกับสมาชิกในองค์กร จึงเป็นทักษะสำคัญประการหนึ่งที่ผู้บริหารทุกระดับต้องเป็นเครื่องวัดความรู้สึกและจิตใจของบุคคลในองค์กรให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกับองค์กร ผู้บริหารจะต้องรู้จักวิธีการสร้างแรงจูงใจให้กับผู้บังคับบัญชา และผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มูลเหตุจูงใจในการทำงานของทฤษฎีแรงจูงใจ จะทำให้ผู้บริหารได้เข้าใจความต้องการของผู้ร่วมงาน สามารถที่จะนำมาประยุกต์ใช้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและความสำเร็จของงาน

ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บังคับบัญชาจะต้องสร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจ ในการปฏิบัติงานให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา หรือเพื่อนร่วมงานในองค์กรของตนเพื่อรักษามูลค่าที่มีความสามารถในการปฏิบัติงานได้เป็นเวลา ตลอดจนต้องประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงาน แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กรที่มีผลต่อความสำเร็จของงานทำให้บุคลากร

ปฏิบัติงานในหน่วยงานด้วยงานเต็มใจ ทุ่มเท่กำลังกาย ความคิด อุทิศเวลาให้กับองค์กร และนำพาองค์กรให้พัฒนาก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 เป็นองค์กรที่จัดตั้งตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน กำกับติดตามการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น ให้สามารถจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นเพื่อบริการประชาชนในจังหวัดเป็นไปด้วยดี มีประสิทธิภาพตรงตามเป้าหมาย มุ่งเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ของประเทศและตรงตามความต้องการของประชาชนของจังหวัด

โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มีทั้งหมด 42 โรงเรียน ส่วนใหญ่จะอยู่ไกลจากตัวเมือง ทำให้ประสบปัญหาในเรื่องของความสะดวกของข้าราชการครู เนื่องจากมีการย้ายของข้าราชการครูอยู่เสมอ ทำให้เกิดการขาดแคลนข้าราชการครู ครูที่อยู่ในโรงเรียนต้องสอนหลายชั้น และมีภาระงานต่างๆมากมายที่ต้องรับผิดชอบนอกเหนือจากงานสอน เป็นสาเหตุทำให้เกิดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมตามโครงการต่างๆ ไม่มีความต่อเนื่อง นักเรียนได้รับความรู้ไม่เต็มเท่าที่ควร ทำให้ครูผู้สอนรู้สึกท้อแท้ ขาดความตั้งใจในการทำงานและการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการเรียนการสอนหลักเล็งความรับผิดชอบและปฏิเสธที่จะทำการริเริ่มใดๆ ดังนั้นผู้บริหารจะต้องสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้กับบุคลากร ซึ่งหากครูในโรงเรียนมีแรงจูงใจแล้วก็จะมีความมุ่งมั่น ตั้งใจที่จะทุ่มเททำงานอย่างเต็มความสามารถเพื่อให้โรงเรียนประสบผลสำเร็จบรรลุเป้าหมาย จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

แนวคิดและทฤษฎี

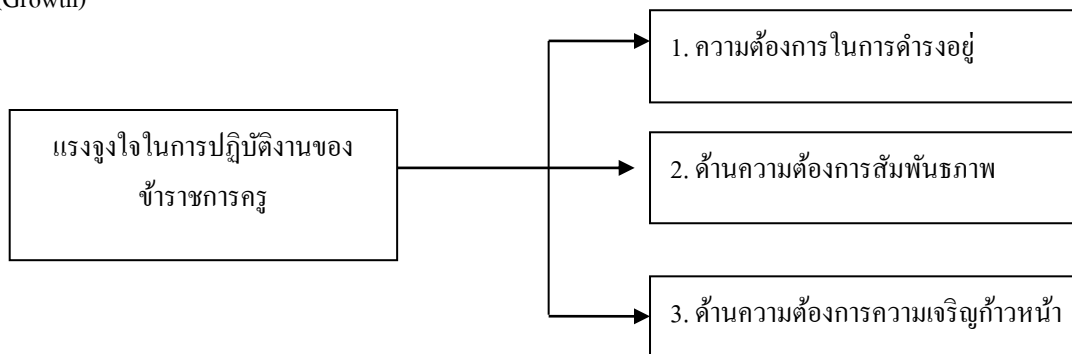
แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน

รัชนก มูลเกตุ(2552) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจว่าหมายถึง การที่ปัจเจกต่างๆในการปฏิบัติงานค่าจ้าง รายได้ การบังคับบัญชา การได้รับการยกย่องยอมรับนับถือความเหมาะสมในปริมาณงาน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน และปัจจัยอื่นๆได้ตอบสนองความต้องการของผู้ปฏิบัติงาน และเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน และเมื่อเกิดความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานแล้ว ก็จะปฏิบัติงานอย่างเต็มที่แต่ในทางตรงกันข้ามหากปัจจัยต่างๆไม่ได้รับการตอบสนองความต้องการดังกล่าว จนทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดทัศนคติในทางลบ ก็จะทำให้เกิดความไม่พึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานขึ้น

เสนาะ ดิยาวัว (2553) กล่าวว่าแรงจูงใจคือแรงผลักดัน แรงกระตุ้นที่เกิดจากความต้องการที่จะได้รับการตอบสนองต่อสิ่งกระตุ้นที่องค์กรจัดให้ ซึ่งก่อให้เกิดพฤติกรรมในการทำงานซึ่งสิ่งสนองเหล่านี้จะประกอบไปด้วยปัจจัยแห่งความต้องการพื้นฐาน ได้แก่ความสำเร็จในการทำงานความเจริญเติบโตในการทำงาน

ทฤษฎีการจูงใจของแอลเดอร์เฟอร์ Alderfer's existence relatedness growth theor (Alderfer, 1972) แอลเดอร์เฟอร์ ได้เสนอทฤษฎี ERG โดยอาศัยพื้นฐานมาจากทฤษฎีของมาสโลว์แต่ได้มีการสร้างรูปแบบที่มีจุดเด่นที่ต่างไปจากทฤษฎีของมาสโลว์จากการวิจัยของ แอลเดอร์เฟอร์ เห็นว่าความต้องการของมนุษย์จากการศึกษาวิจัยเชิงประจักษ์ แอลเดอร์เฟอร์ได้แบ่งความต้องการของมนุษย์ออกเป็น 3 ประเภทซึ่งจะใช้สะดวกและตรง

กับความเป็นจริงมากกว่าความต้องการของมนุษย์ทั้ง 3 ประเภทจะประกอบด้วย E หรือความต้องการในการดำรงอยู่ (Existence) R หรือความต้องการสัมพันธ์ (Relatedness) และ G หรือความต้องการเจริญก้าวหน้า (Growth)

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาเรื่องแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ ข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 370 คน จากประชากรทั้งหมด 701 คน โดยการคำนวณตามสูตรของทาโร่ ยามานะ (Taro Yamane, 1973) กำหนดขอบเขตความคลาดเคลื่อน 0.05

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับวิจัย ได้แก่

1.แบบสอบถามที่ใช้รวบรวมข้อมูลจากข้าราชการครู โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำนวน 370 ฉบับแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้แบบสอบถาม ชนิดสำรวจรายการ (Check List) จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ 1) เพศ 2) ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 3) ขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ความต้องการในการดำรงอยู่ 2) ด้านความต้องการสัมพันธ์ภาพ 3) ด้านความต้องการความเจริญก้าวหน้า

การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดำเนินงานดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีแรงงูใจ E.R.G. (Existence-Relatedness-Growth Theory) (Alderfer, 1972) และงานวิจัยที่เกี่ยวกับแรงงูใจในการปฏิบัติงานจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ
 2. สร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยและสร้างเครื่องมือตามกรอบแนวคิดให้ครอบคลุมแรงงูใจในการปฏิบัติงานทั้ง 3 ด้าน โดยขอคำแนะนำเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษา
 3. นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษารวบรวมความชัดเจนของคำถามและสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไข จำนวน 35 ข้อ
 4. ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยผู้วิจัยนำร่าง แบบสอบถาม ให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity)
 5. นำแบบสอบถามมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาให้ถูกต้องและเหมาะสม
 6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขและมีความสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป
- การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อพรรณนาคุณลักษณะทั่วไปของแรงงูใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ความต้องการในการดำรงอยู่ 2) ด้านความต้องการสัมพันธภาพ 3) ด้านความต้องการความเจริญก้าวหน้าโดยวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติพื้นฐานดังนี้ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวและข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพส่วนตัวและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้คือครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ตัวอย่างจำนวน 370 คน การวิเคราะห์พิจารณาตาม เพศ ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของโรงเรียน วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) ดังรายละเอียดตามตารางที่ 2

ตารางที่ 1 ค่าจำนวนความถี่ ค่าร้อยละ แสดงสถานภาพส่วนตัวและข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	92	24.86
หญิง	278	75.13
รวม	370	100.00
ประสบการณ์ทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	103	27.84
5 – 10 ปี	210	56.76

มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	57	15.40
รวม	370	100.00
ขนาดของโรงเรียน		
ขนาดเล็ก	57	15.41
ขนาดกลาง	227	61.35
ขนาดใหญ่พิเศษ	86	23.24
รวม	370	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามโดยรวม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 278 คน คิดเป็นร้อยละ 75.13 เพศชาย จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 24.86 มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 27.84 อยู่ระหว่าง 5-10 ปี จำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 56.76 มากกว่า 10 ปีขึ้นไป จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 15.40 และอยู่โรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 15.41 โรงเรียนขนาดกลางจำนวน 227 คน คิดเป็นร้อยละ 61.35 โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 23.24

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

ตารางที่ 2 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยรวมในแต่ละด้าน

แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1	$n = 370$		ระดับ
	$\bar{X}$	SD	
1. ความต้องการในการดำรงอยู่	3.72	0.61	มาก
2. ด้านความต้องการสัมพันธภาพ	3.90	0.58	มาก
3. ด้านความต้องการความเจริญก้าวหน้า	3.79	0.69	มาก
รวม	3.80	0.63	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.63 และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านความต้องการสัมพันธภาพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 3.90 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.58 รองลงมา คือด้านความต้องการความเจริญก้าวหน้ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.69 ส่วนด้านความต้องการในการดำรงอยู่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.72 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.61

ตารางที่ 3 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับแรงงูใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 “ความต้องการในการดำรงอยู่”เรียงจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด

ความต้องการในการดำรงอยู่	n = 370		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ได้รับค่าตอบแทนและสวัสดิการตามสิทธิ	4.65	0.42	มากที่สุด
2. มีความรู้สึกที่มีความมั่นคงในการประกอบวิชาชีพครู	4.56	0.42	มากที่สุด
3. ได้รับหลักประกันด้านความมั่นคงคุ้มครองชีวิตและทรัพย์สินให้ปลอดภัยต่อการดำรงชีวิต	3.88	0.63	มาก
4. ได้รับการอนุญาตให้ลาหยุดงานเมื่อจำเป็นและเจ็บป่วย	3.85	0.68	มาก
5. ได้รับความยุติธรรมในการพิจารณาตัดสินเรื่องต่างๆจากผู้บังคับบัญชา	3.82	0.65	มาก
6. ได้รับการเปิดโอกาสจากผู้บังคับบัญชาแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี	3.78	0.74	มาก
7. ได้รับการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยมีหลักเกณฑ์ที่แน่นอน	3.66	0.53	มาก
8. มีส่วนร่วมรับรู้นโยบายในการบริหารงานของโรงเรียน	3.65	0.63	มาก
9. ได้รับเงินเดือนเพียงพอต่อการดำรงชีพในปัจจุบัน	3.63	0.84	มาก
10. ได้รับคำชมเชยในการปฏิบัติงานจากผู้บังคับบัญชา	3.57	0.59	มาก
11. ได้รับมอบหมายงานและหน้าที่รับผิดชอบตามความรู้ความสามารถ	3.41	0.38	ปานกลาง
12. ได้รับการพิจารณาความดีความชอบในการเลื่อนขั้นเงินเดือนอย่างยุติธรรม	3.39	0.65	ปานกลาง
13. มีอิสระในการปฏิบัติงาน	3.36	0.36	ปานกลาง
14. ได้รับความสะดวกในการจัดหาอุปกรณ์/เครื่องมือให้ อย่างเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน	3.33	1.20	ปานกลาง
15. ได้รับความสะดวกสบายด้านที่พักอาศัย	3.27	0.42	ปานกลาง
รวม	3.72	0.61	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า แรงงูใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 1 ความต้องการในการดำเนินชีวิต โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.61 และเมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่า มีแรงงูใจในการปฏิบัติงาน ได้แก่ ได้รับค่าตอบแทนและสวัสดิการตามสิทธิ, มีความรู้สึกที่มีความมั่นคงในการประกอบวิชาชีพครู, อยู่ในระดับมากที่สุด และได้รับความสะดวกสบายด้านที่พักอาศัย, ได้รับมอบหมายงานและหน้าที่รับผิดชอบตามความรู้ความสามารถ, มีอิสระในการปฏิบัติงาน, ได้รับความสะดวกในการจัดหาอุปกรณ์/เครื่องมือให้อย่างเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน, ได้รับการพิจารณาความดีความชอบในการเลื่อนขั้นเงินเดือนอย่างยุติธรรม อยู่ในระดับปานกลาง สำหรับข้ออื่นๆที่เหลือมีแรงงูใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับแรงงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 “ด้านความต้องการสัมพันธภาพ”เรียงจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด

ด้านความต้องการสัมพันธภาพ	n = 370		ระดับ
	$\bar{X}$	SD	
1. ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆของโรงเรียน	4.53	0.35	มากที่สุด
2. มีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน	3.92	0.57	มาก
3. มีความรู้สึกสบายใจในการปฏิบัติงานกับเพื่อนร่วมงาน	3.92	0.63	มาก
4. มีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน	3.91	0.59	มาก
5. ได้รับความร่วมมือจากผู้ร่วมงานในการปฏิบัติงานให้สำเร็จ	3.89	0.62	มาก
6. มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้บังคับบัญชา	3.85	0.60	มาก
7. ได้รับการยอมรับในความรู้ความสามารถจากเพื่อนร่วมงาน	3.83	0.66	มาก
8. ได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของชุมชน	3.78	0.60	มาก
9. ได้รับการยอมรับในความรู้ความสามารถจากผู้บังคับบัญชา	3.73	0.67	มาก
10. ได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นกันเองจากผู้บังคับบัญชา	3.68	0.51	มาก
รวม	3.90	0.58	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า แรงงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 1 ด้านความต้องการสัมพันธภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.58 และเมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่า มีแรงงใจในการปฏิบัติงาน ได้แก่ ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆของโรงเรียน อยู่ในระดับ มากที่สุดค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.35 สำหรับข้ออื่นๆที่เหลือมีแรงงใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 5 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับแรงงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 “ด้านความต้องการความเจริญก้าวหน้า”เรียงจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด

ด้านความต้องการความเจริญก้าวหน้า	n = 370		ระดับ
	$\bar{X}$	SD	
1. ได้รับการฝึกอบรมและศึกษาดูงานเพื่อเพิ่มพูนทักษะความรู้ทางวิชาการ	3.96	0.66	มาก
2. ได้เป็นตัวแทนของโรงเรียนในการเข้าร่วมประชุมสัมมนากับโรงเรียนหรือหน่วยงานอื่น	3.92	0.72	มาก
3. ได้รับการส่งเสริมให้ศึกษาต่อเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์	3.92	0.62	มาก

4. มีอิสระในการพิจารณาแก้ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่	3.89	0.63	มาก
5. ได้รับการพิจารณาเลื่อนตำแหน่งหรือระดับให้สูงขึ้นตาม ผลงานและความสามารถ	3.89	0.63	มาก
6. ได้รับการส่งเสริมจากโรงเรียนหรือหน่วยงานราชการ อื่นๆในโอกาสต่างๆ	3.88	0.70	มาก
7. ได้รับความไว้วางใจจากผู้บริหารให้ปฏิบัติงานที่สำคัญ	3.77	0.64	มาก
8. ได้รับการยกย่องจากผู้บังคับบัญชาเมื่อมีผลการปฏิบัติงานดีเด่น	3.71	0.67	มาก
9. ได้ปฏิบัติงานที่ตรงกับความรู้ความสามารถ	3.66	0.77	มาก
10. ได้ปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนที่มีปริมาณงานที่เหมาะสม	3.35	0.81	ปานกลาง
รวม	3.79	0.69	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ด้านความต้องการ ความเจริญก้าวหน้า โดยรวม อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.69 และเมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่า มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ได้แก่ ได้ปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนที่มีปริมาณงานที่เหมาะสม อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.35 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.81 สำหรับข้ออื่นๆที่เหลือมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

จากการศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มีระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานโดยรวมรายด้าน อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านความต้องการสัมพันธภาพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 3.90 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.58 รองลงมา คือ ด้านความต้องการความเจริญก้าวหน้ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.69 ส่วนความต้องการในการดำรงอยู่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.72 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.61 ทั้งนี้เพราะว่าอาชีพการรับราชการครูในปัจจุบันนี้มีความมั่นคงสูง โดยจะเห็นได้จากการปรับฐานเงินเดือน การทำผลงานทางวิชาการ เพื่อขอมีวิทยฐานะ ทำให้ครูเพิ่มความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน มีการพัฒนารูปแบบการสอนในรูปแบบต่างๆ จึงส่งผลให้ระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ดังที่ สมพร สุทธิสนีย์ (2542) กล่าวว่า การจูงใจเป็นการกระตุ้นให้บุคคลมีความกระตือรือร้นหรือแรงจูงใจในการแสดงพฤติกรรมต่างๆ ทั้งที่พฤติกรรมทางสังคมและพฤติกรรมการทำงาน

1.1 แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ความต้องการในการดำรงอยู่ อยู่ในระดับมาก และเรียงลำดับค่าเฉลี่ย

จากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ได้รับคำตอบแทนและสวัสดิการตามสิทธิ มีความรู้สึกว่ามีคามมั่นคงในการประกอบวิชาชีพครู และได้รับหลักประกันด้านความมั่นคงคุ้มครองชีวิตและทรัพย์สินให้ปลอดภัยต่อการดำรงชีวิต ทั้งนี้เพราะว่าการรับราชการครูมีสวัสดิการครบครันสามารถเบิกค่ารักษาพยาบาลได้ มีความมั่นคงในอาชีพ ซึ่งไม่ว่าเศรษฐกิจจะเป็นอย่างไร หน่วยงานราชการไม่เคยมีการไล่ออก งานราชการมีเงินเดือนให้ทุกๆเดือนให้ใช้หลังเกษียณซึ่งถือว่าได้รับหลักประกันด้านความมั่นคงคุ้มครองชีวิต

1.2 แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ด้านความต้องการสัมพันธภาพ อยู่ในระดับมาก และเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ มีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน, มีความรู้สึกสบายใจในการปฏิบัติงานกับเพื่อนร่วมงาน และ มีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน ทั้งนี้เพราะว่าสัมพันธภาพของครูนำไปสู่การไว้วางใจ เกิดความรักความสามัคคีในองค์กร จึงทำให้แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ด้านความต้องการสัมพันธภาพ อยู่ในระดับมาก ดังที่ กมลวรรณ มหาชัย (2555) กล่าวว่า การมี สัมพันธภาพที่ดีนั้น จะช่วยให้ความสัมพันธ์ของเรานั้นคงถาวรและยั่งยืนคนทุกคนต่างก็มีความต้องการต่างๆที่คล้ายๆกัน นั่นก็คือความต้องการที่จะให้มีคนเข้าใจ และเห็นอกเห็นใจ ต้องการความรักจากคนรอบข้างและคนอื่นที่ผ่านเข้ามาในชีวิต และบุคคลเหล่านี้มักจะเป็นครูที่ดีสำหรับเรา เมื่อคนในองค์กรมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ความสามัคคีก็เกิดขึ้นการทำงานก็จะประสบความสำเร็จ

1.3 แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ด้านความต้องการความเจริญก้าวหน้า อยู่ในระดับมาก และเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ได้รับการฝึกอบรมและศึกษาดูงานเพื่อเพิ่มพูนทักษะความรู้ทางวิชาการ, ได้เป็นตัวแทนของโรงเรียนในการเข้าร่วมประชุม สัมมนา กับ โรงเรียนหรือหน่วยงานอื่น และ ได้รับการส่งเสริมให้ศึกษาต่อเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ ทั้งนี้เพราะว่าการได้รับการฝึกอบรมและศึกษาดูงานเพื่อเพิ่มพูนทักษะความรู้ทางวิชาการ เป็นการพัฒนาตนเองอยู่เสมอและได้รับการส่งเสริมให้ศึกษาต่อเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ การได้รับการสนับสนุนให้ศึกษาต่อเพื่อเพิ่มพูนความรู้เป็นการไม่ปิดกั้นความคิดและความเจริญก้าวหน้า เพราะทรัพยากรบุคคลนับเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่ามากที่สุดของโรงเรียน เนื่องจากบุคลากรจะเป็นผู้ผลักดันให้ภารกิจต่าง ๆ สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ความต้องการในการดำรงอยู่ คือ ควรได้รับความสะดวกสบายด้านที่พักอาศัยซึ่งจะเห็นได้ว่าบ้านพักครูแต่ละที่มีสภาพทรุดโทรมไม่สามารถพักอาศัยอยู่ได้ ครูจึงต้องเช่าบ้านอยู่ หรือไม่ก็ต้องยอมเดินทางไปกลับด้วยระยะทางที่ไกล ควรได้รับความสะดวกในการจัดหาอุปกรณ์/เครื่องมือให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์ของนักเรียนที่จะได้เรียนรู้อย่างเต็มที่ครูก็จะได้ทำงานด้วยทรัพยากรที่เพียงพอโดยไม่ต้องกังวลและมีอิสระในการปฏิบัติงาน

2. ด้านความต้องการสัมพันธภาพ คือ ควรเสริมสร้างให้ครูมีความรู้สึกสบายใจในการปฏิบัติงานกับเพื่อนร่วมงาน ได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นกันเองจากผู้บังคับบัญชา และมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้บังคับบัญชา

3. ด้านความต้องการความเจริญก้าวหน้า คือ ควรได้ปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนที่มีปริมาณงานที่เหมาะสมอย่างเท่าเทียมกัน ได้ปฏิบัติงานที่ตรงกับความรู้ความสามารถ และได้รับการยกย่องจากผู้บังคับบัญชาเมื่อมีผลการปฏิบัติงานดีเด่น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำปัจจัยอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของครู มาเป็นขอบข่ายในการศึกษาแรงจูงใจในการทำงานของครู

2. ควรนำปัจจัยอื่นๆที่เกี่ยวข้องเช่น ปัจจัยด้านลักษณะของโรงเรียน จำนวนบุคลากรในโรงเรียนงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมต่าง มาทำการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ทราบถึงแรงจูงใจในการปฏิบัติงานที่ดีของครู

3. ควรศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

กมลวรรณ มหาชัย. 2555 . “ความหมายของสัมพันธภาพ”. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ดวงกมล.

ภารดี อนันต์นาวี. 2551 . “หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา”. ชลบุรี: มนตรี.

รัชนก มูลเกตุ. 2552 . “ความหมายของแรงจูงใจ”. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา

<https://www.gotoknow.org/posts/508669> (26 เมษายน 2559).

สารานุกรมเสรี. “แรงจูงใจ”. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://th.wikipedia.org/wiki/แรงจูงใจ> (2 เมษายน 2559).

สมพร สุทัศน์ย์. 2542. “มนุษย์สัมพันธ์”. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เสนาะ ดิยาว. 2543 . “หลักการบริหาร: การวางแผน”. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

Alderfer, C. P. 1972 . **Existence: Relatedness and growth, human needs in organizational setting.**

New York: Free Press.

Yamane, T. 1973 . **Statistic and Introductory Analysis.** Singapore: Harper and Row.

ปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานงบประมาณ

โรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี

PROBLEMS AND GUIDELINES FOR BUDGET OPERATION OF THE HOLY REDEEMER SCHOOL UNDER THE DIOCESE OF UDON THANI

กัณตินันท์ แสนทำนา

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม

E-mail: kantinan_51@hotmail.com

ดร.สาลิณี มีเจริญ

อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

E-mail: salinee.me@spu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานงบประมาณ โรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานงบประมาณ โรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี จำแนกตาม เพศ อายุ และประสบการณ์การทำงาน ประชากรของการศึกษา คือ ประกอบด้วยผู้บริหาร บุคลากรของโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี จำนวน 12 โรงเรียน จำนวน 248 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.83 การวิเคราะห์ทางสถิติและนำเสนอด้วยค่าความถี่ร้อยละค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test (Independent Samples) และความแปรปรวนทางเดียว F-test (One-way ANOVA)

ผลการศึกษา พบว่า การบริหารงานงบประมาณ ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดทำหลักฐานการเงินและการบัญชี ด้านการรับเงิน ด้านการจ่ายเงิน ด้านการเก็บรักษาเงิน ด้านการควบคุมและการตรวจสอบ และ ด้านการประเมินผลการใช้จ่ายตามแผนการใช้จ่ายเงิน ปัจจัยรวมรายด้าน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านการประเมินผลการใช้จ่ายตามแผนการใช้จ่ายเงิน ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านการควบคุมและการตรวจสอบ โดยส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่าการจัดทำหลักฐานการเงินและการบัญชี ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เอกสารการเบิกจ่ายเงินมีความถูกต้องง่ายต่อการเบิกจ่าย และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การจัดทำคำขอตั้งงบประมาณได้ถูกต้องและทันตามระยะเวลาที่กำหนด ส่วน การควบคุมและการตรวจสอบ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีความคิดเห็นว่าการรายงานการใช้ใบเสร็จเมื่อสิ้นปีงบประมาณ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ทุกสิ้นเดือนมีการตรวจสอบความถูกต้องของการเบิกจ่ายเงิน ผลการเปรียบเทียบ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 219 คน คิดเป็นร้อยละ 92.40 เพศชาย จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 7.60 มีอายุอยู่ระหว่าง 26 – 35 ปี มากที่สุดจำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 67.10 รองลงมา มีอายุเฉลี่ยระหว่าง 36 ปีขึ้นไป จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 22.80 ส่วนอายุเฉลี่ยที่น้อยที่สุดอยู่ระหว่าง 25 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 10.10 ด้านประสบการณ์การทำงาน มีประสบการณ์การ

ทำงานสูงสุดตั้งแต่ 6 - 10 ปีขึ้นไป จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 51.90 รองลงมามีประสบการณ์การทำงานระหว่าง 11 ปีขึ้นไป จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 27.00 ลำดับสุดท้ายมีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 21.10 ด้านการศึกษา มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 219 คน คิดเป็นร้อยละ 92.40 รองลงมาเป็นระดับปริญญาโท จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 7.60 ด้านตำแหน่งหน้าที่การทำงาน ส่วนใหญ่เป็นบุคลากรครู จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 82.70 รองลงมาเป็นผู้บริหาร จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 17.30

คำสำคัญ : ปัญหาการบริหารงานงบประมาณโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี

ABSTRACT

The propose of this research was 1. to compare the budget operation holy redeemer schools under the diocese of Udon Thani . 2. to compare the budget operation holy redeemer schools under the diocese of Udon Thani that classified by gender , age and work experiences. The population of the study is 248 people which are top administrators and twelve holy redeemer school teachers under the diocese of Udon Thani. Tool that we used is questionnaires which its reliability is 0.83 . Data was analyzed by readymade program in term of statistic and show its percentage of frequency , mean ($\bar{X}$) and standard variation (S.D.) . The hypothesis was tested by t-test (Independent Sampled) and single-way variance (F-test (one-way Anova)).

The result found that six sides of budget management are preparation finance evidence and accounting , receiving money , paying money , saving money , control and checking and evaluation the result of expense according to money spending plan. The total side factor is much , there is maximum mean which is evaluation the result of expense according to money spending plan. There is minimum mean which is control and checking. Main opinion from the questionnaire is preparation finance evidence and accounting said that the number which has maximum mean is disbursement document is easy to disburse and the number which has minimum mean is preparation to set up a budget correctly meet the due but control and checking has maximum mean said that reporting of using receipts at the end of fiscal year and the number which has minimum mean is checking the correction of disbursement at the end of each month. The results of comparison , Main gender of people who answered the questionnaires are 219 women and its percentage is 92.40. There are 18 men that its percentage is 7.60. There are 159 people is the most that its percentage is 67.10 and their age is between 26-35 years old. Subordinate, there is 54 people that its percentage is 22.80 and their mean age is over 36 years old. The minimum mean of their age is between 25 years old and the total are 24 people that its percentage is 10.10. Work experience side , there is maximum work experience over 6-10 years and total is 123 people. Subordinate, there are 64 people that its percentage is 27.00 and their work experience is between over 11 years. The last , there are 50 people that its percentage is 21.10 and their work experience is less than 5 years. Education side, there are 219 people that its percentage is 92.40 and their education

is bachelor's degree. Subordinate, there are 18 people that its percentage is 7.60 and their education is master's degree. Work position side, there are 196 people that its percentage is 82.70 and their work position is teacher. Subordinate, there are 41 people that its percentage is 17.30 and their work position is top administrator.

KEY WORD : Problem for budget operation of the holy redeemer school under the diocese of UdonThani

บทนำ

การศึกษาในยุคปัจจุบันเป็นยุคของการสื่อสารอันทันสมัย ยุคของการปฏิรูปการเรียนรู้ ยุคของการปรับปรุง เพื่อให้เกิดผลกับผู้เรียนมากที่สุด อันจะนำไปสู่การพัฒนาของประเทศชาติต่อไป การศึกษาในยุคปัจจุบันจึงมีการกระจายอำนาจการจัดการ การตัดสินใจในการดำเนินการต่างๆ เพื่อให้ทันทั่วถึงกับเหตุการณ์ต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น ดังพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 หมวด 5 มาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคลและการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559) ในบทที่ 5 ว่าให้มีการวางแนวทางในการปฏิรูปการศึกษาอย่างเป็นระบบตั้งแต่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาและเรียนรู้ เพิ่มโอกาสทางการศึกษาส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โดยกำหนดประเด็นสำคัญของระบบการศึกษา สี่ประเด็นหลัก ซึ่งหนึ่งในสี่ประเด็นดังกล่าวคือ พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา พัฒนาระบบบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษาให้มีประสิทธิภาพโดยวางมาตรการหลัก ดังนี้ 1) ปรับปรุงการบริหารจัดการการเงินและงบประมาณ โดยเน้นอุปสงค์หรือผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) จัดสรรงบประมาณโดยคำนึงถึงความต้องการและความจำเป็นที่แตกต่างกันแต่ละพื้นที่กลุ่ม โดยแยกงบประมาณเพื่อพัฒนาคุณภาพ และส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

จากที่กล่าวข้างต้น สภาพปัจจุบันการดำเนินงานการเงินการบัญชีโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี มีสาเหตุมาจากเจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความชำนาญ ไม่มีประสบการณ์ด้านนี้โดยตรง มีการใช้จ่ายและอนุมัติเงินเกินอำนาจ การกำหนดตัวชี้วัดของแผนงานหรือโครงการไม่ชัดเจน การตรวจสอบไม่ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เจ้าหน้าที่มีภาระงานมาก ทำให้งานผิดพลาดบ่อย และเกิดความล่าช้า (ผาณิต ฮานาปี.2555) บุคลากรที่ปฏิบัติงานการเงินโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องไม่ได้ทำการศึกษา หรือมีวิถีทางการเงินและบัญชีโดยตรง ไม่เคยได้รับการอบรมสัมมนาทางด้านการเงิน และบัญชีมาก่อน ทำให้ขาดความเข้าใจนอกจากนี้ยังมีภาระงานสอนที่ต้องรับผิดชอบเช่นเดียวกับครูท่านอื่น ๆ เมื่อเกิดปัญหาในการปฏิบัติงาน ขาดผู้คอยให้คำปรึกษา มีการปฏิบัติงานตามรูปแบบเดิมๆ ที่เคยปฏิบัติมา ทำให้ระบบงานการเงินและบัญชีไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานงบประมาณ เพื่อที่จะได้ทราบถึงสภาพปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานงบประมาณจากการดำเนินงานการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์

สำหรับ ผู้บริหารสถานศึกษา ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการบริหารงานงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ และ ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่ สามารถปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัญหาการบริหารงานงบประมาณ โรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานงบประมาณ โรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี

จำแนกตาม เพศ อายุ และประสบการณ์การทำงาน

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

1. สถานภาพ
 - 1.1 เพศชาย
 - 1.2 เพศหญิง
2. อายุ
 - 2.1 น้อยกว่า 25 ปี
 - 2.2 26- 35 ปี
 - 2.3 36 ปีขึ้นไป
3. ประสบการณ์การทำงาน
 - 3.1 น้อยกว่า 5 ปี
 - 3.2 6-10 ปี
 - 3.3 11ปีขึ้นไป

ตัวแปรตาม

- การบริหารงบประมาณ โรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ
1. ด้านการจัดทำหลักฐานการเงินและการบัญชี
 2. ด้านการรับเงิน
 3. ด้านการจ่ายเงิน
 4. ด้านการเก็บรักษาเงิน
 5. ด้านการควบคุมและการตรวจสอบ
 6. ด้านการประเมินผลการใช้จ่ายตามแผนการใช้จ่ายเงิน

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้แก่ บุคลากรด้านการบริหารงบประมาณงบประมาณของโรงเรียนประกอบด้วย ผู้บริหาร บุคลากรครูโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี จำนวน 12 โรงเรียน ประชากรจำนวน 706 คน เมื่อกำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่างตามตาราง เครซี่และมอร์แกน (Krejcie และ Morgan 1975) โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)จนได้กลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ จำนวน 248 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางพัฒนาโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี แบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ระดับการปฏิบัติการการบริหารงบประมาณ โรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามเกณฑ์การวัดของลิเคิร์ต (Likert)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองทุกขั้นตอน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ขออนุญาตและนำตัวจากทางมหาวิทยาลัยศรีปทุมเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยโดยการจัดทำหนังสือประสานงานไปยังโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูล

2. เก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง โดยนำแบบสอบถามที่ได้คืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วนำมาจำแนกตามตัวแปรต้น คือสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามจากแบบสอบถาม ผู้ที่เกี่ยวข้องได้แก่ ผู้บริหาร บุคลากร โรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานีจำนวน 248 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามสมบูรณ์กลับคืนจำนวน 237 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.56

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามทำการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าสถิติร้อยละ (Percentage) และตอนที่ 2 การวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามการวิจัย ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามทำการวิเคราะห์ โดยหาค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

วิเคราะห์ตอนที่ 1 ใช้ความถี่และร้อยละ วิเคราะห์ตอนที่ 2 วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียน แบบมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale) โดยกำหนดความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ จากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดโดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) และการทดสอบค่าที(t - test)แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

2. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1. ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (IOC : Index of correlation , บุญชม ศรีสะอาด, 2556)มีค่า 0.95

2.2. ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา(Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, บุญชม ศรีสะอาด, 2556)มีค่า 0.83

สถิติพื้นฐาน ได้แก่ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

1. ค่าร้อยละ (Percentage) 2. ค่าเฉลี่ย (Mean) 3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

1. เปรียบเทียบการปฏิบัติปัญหาการบริหารงานงบประมาณ โรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี ระหว่าง เพศ โดยใช้การทดสอบค่าที (t – test แบบ Independent samples)
2. เปรียบเทียบการปฏิบัติปัญหาการบริหารงานงบประมาณ โรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี ระหว่าง อายุ ประสบการณ์การทำงาน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) โดยใช้การทดสอบค่าเอฟ F-test เมื่อพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของ Scheffé

ผลการวิจัย

การอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัยในครั้งนี้ จากการศึกษาเรื่อง “ปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานงบประมาณ โรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี” ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม สามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 219 คน เพศชาย จำนวน 18 คน มีอายุอยู่ระหว่าง 26 – 35 ปี มากที่สุดจำนวน 159 คน รองลงมาคืออายุเฉลี่ยระหว่าง 36 ปีขึ้นไป จำนวน 54 คน ส่วนอายุเฉลี่ยที่น้อยที่สุดอยู่ระหว่าง 25 ปี จำนวน 24 คน ด้านประสบการณ์การทำงาน มีประสบการณ์การทำงานสูงสุดตั้งแต่ 6 - 10 ปีขึ้นไป จำนวน 123 คน รองลงมาคือประสบการณ์การทำงานระหว่าง 11 ปีขึ้นไป จำนวน 64 คน ลำดับสุดท้ายคือประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 50 คน ด้านการศึกษา มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุดจำนวน 219 คน รองลงมาเป็นระดับปริญญาโท จำนวน 18 คน ด้านตำแหน่งหน้าที่การงาน ส่วนใหญ่เป็นบุคลากรครู จำนวน 196 คน รองลงมาเป็นผู้บริหาร จำนวน 41 คน

ผลการวิจัยในครั้งนี้ได้ทราบถึงปัญหาการบริหารงานงบประมาณ โรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี ตามรายด้านทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดทำหลักฐานการเงินและการบัญชีด้านการรับเงินด้านการจ่ายเงินด้านการเก็บรักษาเงินด้านการควบคุมและการตรวจสอบด้านการประเมินผลการใช้จ่ายตามแผนการใช้จ่ายนำมาอภิปรายผล โดยจำแนกเป็นรายด้านและการเปรียบเทียบจำแนกตาม เพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน ได้ดังนี้

1. ด้านการจัดทำหลักฐานการเงินและการบัญชี

ผลการวิจัยพบว่า มีปัญหาในการจัดทำคำขอตั้งงบประมาณและไม่ทันตามระยะเวลากำหนด อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สรตถ รักจันทร์ (2550) ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการเงินการบัญชี โรงเรียนบ้านเหล่าบ้านดอน อำเภोजังหวัดอุดรธานี จังหวัดสกลนคร ตามกรอบการศึกษา 6 ด้าน คือ การรับเงิน การจ่ายเงิน การจัดทำหลักฐานการเงิน การเก็บรักษาเงิน การควบคุมและการ ตรวจสอบ และด้านการประเมินผล การใช้จ่ายเงินตามแผน/โครงการผลการศึกษาพบว่า ก่อนการพัฒนา เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานการเงินขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำหลักฐานต่าง ๆ ไม่เป็นปัจจุบัน หลังได้รับการพัฒนา พบว่า เจ้าหน้าที่การเงินการบัญชีมีความรู้ความเข้าใจ การจัดทำรายงานการเงินชัดเจนขึ้น เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานงบประมาณ โรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี ด้านการจัดทำหลักฐานการเงินและการบัญชี จำแนกตามเพศ อายุ พบว่า ไม่มีความแตกต่าง อาจเป็นเพราะการจัดการทำหลักฐานการเงินการบัญชี ของอายุ เพศชายและเพศหญิงมีระดับ

ปฏิบัติการเหมือนกันมีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำหลักฐานการเงิน ผลเปรียบเทียบประสบการณ์การทำงาน พบว่าผลการทดสอบความแตกต่างจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ซึ่งพบว่าประสบการณ์ทำงาน 6-10 ปี กับ ประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี และ 11 ปีขึ้นไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 อาจเป็นเพราะสามารถใช้ความรู้ด้านประสบการณ์การทำงานเรียนรู้ได้ด้วยตนเองในการศึกษาเอกสารต่างๆ

2. ด้านการรับเงิน

ผลการวิจัยพบว่า มีปัญหาในการจัดทำใบสรุปยอดรายรับประจำวันเป็นไม่เป็นปัจจุบัน เจ้าหน้าที่ขาดความชำนาญ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทรีชาชัยวัฒนธีรกร(2551)ทำการศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน: กรณีศึกษา โรงเรียนพานทองสภานุปลัมภ์ พบว่า บุคลากรไม่มีความรู้ความเข้าใจ ขาดความชำนาญโดยเฉพาะ ด้านการรับเงิน สอดคล้องกับการตรวจสอบพบว่า ไม่ได้จัดทำรายงานเงินสดคงเหลือประจำวัน บันทึกบัญชีไม่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน(สำนักงานตรวจสอบภายใน,2554) ซึ่งชี้ให้เห็นว่า บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจ จึงควรจัดให้บุคลากรอบรมสัมมนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้และเพิ่มทักษะการปฏิบัติงานให้มีความชำนาญยิ่งขึ้น (สำนักการศึกษา,2551) เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานงบประมาณโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี ด้านการรับเงิน จำแนกตามเพศ พบว่า ไม่มีความแตกต่าง อาจเป็นเพราะ เพศชายและเพศหญิง ซึ่งเพศไม่ใช่ปัจจัยสำคัญ ในการปฏิบัติการรับเงิน ผลเปรียบเทียบอายุ ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการรับเงิน ซึ่งพบว่าอายุ น้อยกว่า 25 ปี กับ อายุ 26-35 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และ ผลเปรียบเทียบผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการรับเงิน ซึ่งพบว่าประสบการณ์การทำงาน น้อยกว่า 6-10 ปี กับ ประสบการณ์การทำงาน 11 ปีขึ้นไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 อาจเป็นเพราะสามารถใช้ความรู้ด้านประสบการณ์การทำงานเรียนรู้ได้ด้วยตนเองในการศึกษาเอกสารต่างๆ

3. ด้านการจ่ายเงิน

ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรไม่เข้าใจระบบงานงบประมาณ ในเรื่อง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการเบิกจ่ายเงิน บุคลากรไม่ได้รับการพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานมาเป็นเวลานาน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สรตด รักจันทร์ (2550) ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการเงินการบัญชี โรงเรียนบ้านเหล่าบ้านถ่อน อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนครพบว่าการพัฒนากระบวนการเงินและบัญชี โดยใช้การประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม และการนิเทศภายใน ทำให้เจ้าหน้าที่การเงินการบัญชีมีความรู้ความเข้าใจการเบิกจ่ายเงิน ชัดเจนขึ้น เป็นปัจจุบันเจ้าหน้าที่มีความมั่นใจที่จะปฏิบัติหน้าที่มากขึ้นกว่าเดิม เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานงบประมาณโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี ด้านการจ่ายเงิน จำแนกตามเพศ และประสบการณ์การทำงาน พบว่า ไม่มีความแตกต่าง อาจเป็นเพราะ ไม่ใช่ปัจจัยสำคัญ ในการปฏิบัติการจ่ายเงิน ผลเปรียบเทียบอายุ ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการจ่าย ซึ่งพบว่าอายุ 26-35 ปี กับ อายุ 36 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

4. ด้านการเก็บรักษาเงิน

ผลการวิจัยพบว่า มีปัญหาเรื่องของไม่มีกรรมการตรวจสอบตัวเงินและหลักฐานแทนตัวเงินกับรายงานเงินคงเหลือประจำวันก่อนนำเงินมาเก็บรักษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุภาภรณ์ ทนทาน (2551) ได้ทำการศึกษาการพัฒนากระบวนการเงิน และบัญชีของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดมุกดาหาร พบว่า

ก่อนที่จะดำเนินการพัฒนาระบบงานการเงินและบัญชี ยังไม่มีระบบที่ชัดเจนเจ้าหน้าที่งานการเงินและบัญชี ขาดความรู้ความเข้าใจในรหัสต่าง ๆ ที่ใช้ในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ส่งผลให้การเบิกจ่ายไม่ถูกต้อง เมื่อพัฒนาในวงรอบที่ 2 จากการระดมความคิดได้แนวทางในการดำเนินการปรับเปลี่ยนวิธีการนิเทศที่หลากหลายวิธี โดยเน้นการสอน แนะนำระหว่างการทำงานและให้มีการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมโดยมีเงื่อนไขด้านเวลาเป็นตัวกำหนดในการรับเงินและเก็บรักษาเงิน เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานงบประมาณ โรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี ด้านการเก็บรักษาเงิน จำแนกตามเพศ อายุ และประสบการณ์การทำงาน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5. ด้านการควบคุมและการตรวจสอบ

ผลการวิจัยพบว่า การตรวจสอบความถูกต้องของการเบิกจ่ายเงิน ระบบงานงบประมาณมีความล่าช้า การเบิกจ่ายเงินไม่เป็นไปตามระเบียบที่โรงเรียนกำหนดไว้ บุคลากรรวมถึงเจ้าหน้าที่การเงิน ไม่ได้รับการพัฒนามาเป็นเวลานาน สอดคล้องกับ สุภารัตน์ บำรุงสวัสดิ์ (2551) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาระบบงานการเงิน และบัญชีโรงเรียนมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร โดยการใช้การวิจัยปฏิบัติการดำเนินการพัฒนา 2 วงรอบ แต่ละวงรอบประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติ การสังเกต และ การสะท้อนผล ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ก่อนที่จะดำเนินการพัฒนาระบบนั้น งานการเงินและบัญชียังไม่มีระบบที่ชัดเจน ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่ยังไม่มีความรู้ ทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงาน เมื่อดำเนินการพัฒนาระบบงาน การการเงินและบัญชี ตามขั้นตอนการวิจัยปฏิบัติการด้วยกลยุทธ์กระบวนการ AIC มาช่วยในการดำเนินงานในด้านการ ควบคุมและการตรวจสอบ ทำให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานงบประมาณ โรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี ด้านการควบคุมและการตรวจสอบ จำแนกตามเพศ และประสบการณ์การทำงาน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนจำแนกตาม อายุ ไม่แตกต่างกัน

6. ด้านการประเมินผลการใช้จ่ายตามแผนการใช้จ่าย

ผลการวิจัยพบว่า การประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้างประจำปี ไม่ปรากฏในแผนปฏิบัติการประจำปี การจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามกำหนด สอดคล้องกับ รังรอง ไชยเชษฐ์ (2550) ได้ศึกษาการพัฒนาระบบงานการเงินและการบัญชี จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามกรอบงานการเงินและการบัญชี 6 ด้าน คือ การจัดทำหลักฐานการเงินและ การบัญชี การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การควบคุมและตรวจสอบ และการประเมินผล การใช้จ่ายเงินตามแผนการใช้จ่าย ตามกระบวนการพัฒนาระบบ 5 ขั้นตอน โดยใช้ การวิจัยเชิงปฏิบัติการ 2 วงรอบ ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า หลังการพัฒนาด้วยการใช้กลยุทธ์ การประชุมแบบมีส่วนร่วม AIC การประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศกำกับติดตามและการนิเทศภายใน การปฏิบัติงานการเงิน และการบัญชี เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานงบประมาณ โรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี ด้านการประเมินผลการใช้จ่ายตามแผนการใช้จ่ายเงิน จำแนกตามอายุ และประสบการณ์การทำงาน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนจำแนกตามเพศ ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

เพื่อให้การดำเนินงานพัฒนาระบบงานงบประมาณ โรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

1.1 กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลระบบการทำงานงบประมาณให้เป็นไปตามระเบียบ และขั้นตอนตามที่โรงเรียนกำหนดอย่างเคร่งครัด และควรมีความยุติธรรมและโปร่งใส พร้อมเปิดโอกาสให้บุคลากรเสนอแนวทางการประเมินผลการปฏิบัติงานด้วย

1.2 ด้านการพัฒนาบุคลากรควรมีการวางแผนพัฒนาบุคลากรทั้งระยะสั้นและระยะยาวศึกษา วิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา อย่างสม่ำเสมอ

1.3 ควรพัฒนาระบบงบประมาณให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ โดยการติดตาม ตรวจสอบอย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บริการเป็นระยะ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงงานงบประมาณให้มีคุณภาพมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพงานบริการและประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษา ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาบุคลากรในแต่ละหน่วยงานของสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาการดำเนินงานที่มุ่งสู่ความเป็นมืออาชีพ และมาตรฐานสากลมากยิ่งขึ้น

2.3 ควรศึกษารูปแบบระบบงบประมาณที่มีคุณภาพของโรงเรียนในเครือคาทอลิก เพื่อจะได้นำรูปแบบที่มีคุณภาพนี้มาพัฒนาปรับใช้ในโรงเรียนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ.แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559)

กระทรวงศึกษาธิการ.(2546).พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.

2545. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : เจริญผล, 2542.

จันทร์ธา ชัยวัฒน์ธีรกร.(2551). “ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารงานแบบมุ่งเน้นผลงาน

กรณีศึกษา: โรงเรียนพานทองสาธิตอุปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีเขต 2”.

วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,คณะศึกษาศาสตร์,มหาวิทยาลัยบูรพา.

บุญชม ศรีสะอาด.(2556). “วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1”.(พิมพ์ครั้งที่5). กรุงเทพฯ:สุวีริยาสาส์น.

ผาณิต ฮานาฟี. (2555). “ปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนสุเหร่าหะยีมินา

สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร”.วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยบูรพา.

รังรอง ไชยเชษฐ์.(2550). “การพัฒนากระบวนการเงินและบัญชี จังหวัดกาฬสินธุ์”. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.

ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- สุภารัตน์ บำรุงสวัสดิ์.(2551).“การพัฒนาระบบงานการเงินและบัญชีโรงเรียนมุกดาหาร อำเภอเมือง
มุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร”.การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุภาภรณ์ ทนทาน.(2551).“การพัฒนาระบบงานการเงินและบัญชีของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัด
มุกดาหาร”.การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม :มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สรตถ รักจันทร์.(2550).“การพัฒนาระบบงานการเงินการบัญชี โรงเรียนบ้านเหล่าบ้านถ่อน อำเภอเจริญ
ศิลป์ จังหวัดสกลนคร”. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานการศึกษา. (2551). “แนวทางการบริหารจัดการในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร”. กรุงเทพฯ:
หน่วยศึกษานิเทศ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร.
- สำนักตรวจสอบภายใน สวทช. (2554). คู่มือปฏิบัติการตรวจสอบ สวทช.กรุงเทพฯ: สำนักบัญชีและตรวจสอบ
ภายใน
- Ertimur, Yonca. “Financial Information Environment of Loss Firms,” Dissertation Abstracts
International. 64(8) : 2963 - A ; February, 2004.
- Hanker, Andrew Lewis. “The Impact of Financial Reporting on Decision - making by
Boards of Trustees : A Case Study at Stanford University,”Dissertation Abstracts International.
64(03) : 823 - A ; September, 2003.

**การศึกษาสภาพการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน
ระดับประถมศึกษา โรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี**
**A STUDY OF THE ADMINISTRATION STATE TO DEVELOP THE ETHIC
FOR PRIMARY EDUCATION STUDENTS IN HOLY REDEEMER SCHOOLS
OF UDON THANI DIOCESE**

พงษ์พันธ์ ม่วงมีรส

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศรีปทุม

E-mail: pmeeros@gmail.com

ดร.สุภัทร พันธุ์พัฒนกุล

อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

E-mail: spptngs@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี 2) เพื่อศึกษาสภาพคุณธรรม 8 ประการของนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี 3) เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ผู้บริหาร ผู้อำนวยการ ครู และกรรมการการศึกษาของโรงเรียนเครือมหาไถ่ศึกษาระดับประถมศึกษา ปีการศึกษา 2558 ทั้ง 11 แห่ง จำนวน 488 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี 5 ด้านตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้อำนวยการ ครู และกรรมการการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก(Mean=4.45) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.= 0.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ค่าเฉลี่ย (Mean=4.54) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.= 0.49)ลำดับรองลงมาคือ ด้านจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและด้านการส่งเสริมซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน(Mean = 4.53)ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.= 0.49) และอันดับที่สามคือด้านนิเทศติดตาม(Mean = 4.52)ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.= 0.49)และสุดท้ายที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการวางแผน(Mean = 4.13)ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.= 0.48)

2. บทบาทของผู้บริหารผู้อำนวยการ ครูและ คณะกรรมการการศึกษา ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนระดับประถมโรงเรียนในเครือมหาไถ่ศึกษาสังฆมณฑลอุดรธานีเกี่ยวกับคุณธรรม 8 ประการ โดยรวม อยู่ในระดับมาก (Mean = 4.17)ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.= 0.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อ 1.รักษาศาสน์ กษัตริย์ ข้อ8.มีจิตสาธารณะ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (Mean = 4.56) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.= 0.49)รองลงมา คือข้อที่ 3.มีวินัยและข้อ4.ใฝ่เรียนรู้ (Mean = 4.55)ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.= 0.49) ต่อมาเป็นข้อที่ 2.ซื่อสัตย์ สุจริต และข้อที่7.รักความเป็นไทย (Mean = 4.54)ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.= 0.49) ต่อมาเป็นข้อที่6.มุ่งมั่นในการทำงาน(Mean = 4.51)และข้อ 5.อยู่อย่างพอเพียง ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด(Mean = 1.59) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.= 0.47)จากที่ได้เสนอไปพบว่าเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ข้อ5.อยู่อย่างพอเพียง อยู่ในระดับน้อยและข้อที่ เหลืออยู่ในระดับมากที่สุด

แนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี พบว่าควรมีการส่งเสริมในด้านการวางแผนและการอยู่อย่างพอเพียงให้มากขึ้นกว่าเดิม

คำสำคัญ: สภาพการบริหารจัดการการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน /ผู้บริหาร ครูผู้สอนและกรรมการ การศึกษา/โรงเรียนมหาไถ่ศึกษาระดับประถมศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study the situation administration of supporting moral and ethics for primary education students in holy redeemer schools of Udon Thani diocese, 2) to study of administration state of The eight virtues for primary education students in holy redeemer schools of Udon Thani diocese, and 3) to develop the supporting moral and ethics for primary education students in holy redeemer schools of Udon Thani diocese. The populations in this research are administrators directors teachers and school boards in primary education holy redeemer schools of Udon Thani diocese during the academic year of 2016. There are 488 people in 11 schools. The questionnaire has been used as a tool to collect information and data was analyzed by using different computer programs. Statistics that were used during the data analysis were frequency, percentages, means and standard deviation.

The results have shown that:

1. The administration state of supporting moral and ethics for primary education students in holy redeemer schools of Udon Thani diocese about 5 departments as perceived by administrators teachers and school boards all of them were at high level(Mean = 4.45) (S.D.= 0.48). The highest mean score is Student Activity (Mean = 4.54) (S.D.= 0.49) the second is Learning Activity (Mean = 4.53) (S.D.= 0.49) the third is Following up Supervision (Mean = 4.52) (S.D.= 0.49) and the lowest mean score is Planning (Mean = 4.13) (S.D.= 0.48)

2. The role of administrators directors teachers and school boards about administration to supporting moral and ethics for primary education students in holy redeemer schools of Udon Thani diocese about 8 cardinal

virtues all of them were at high level (=Mean 4.17) (S.D.= 0.48). The highest mean score are Love of nation, religion and king with Public-mindedness (Mean = 4.56) (S.D.= 0.49) the second are Self-discipline with Avidity for learning (Mean = 4.55) (S.D.= 0.49) the third are Honesty and integrity with Cherishing Thai-ness (Mean = 4.54) (S.D.= 0.49) and the lowest mean score is Sufficiency (Mean = 1.59) (S.D.= 0.47)

The way to develop the supporting moral and ethics for primary education students in holy redeemer schools of Udon Thani diocese are requirement to develop in the case of Planning and Sufficiency more.

KEYWORDS: the situation administration of supporting moral and ethics for primary education students / administrators directors teachers and school boards / primary education students in holy redeemer schools of Udon Thani diocese

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

นโยบายสร้างสรรค์ประเทศไทยให้เข้มแข็ง ซึ่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติและกระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ต้องสร้างคนในชาติให้มีความดีหลักของคนไทย 12 ประการ เพื่อเป็นพื้นฐานสำคัญในการปลูกฝังค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมให้เกิดขึ้นกับเยาวชนไทย(<http://human.bsru.ac.th>) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) ต้องมีการเตรียมคนให้พร้อมในการเปลี่ยนแปลงทางด้านสติปัญญา ด้านความรู้ความสามารถ และด้านคุณธรรมจริยธรรม เพื่อเตรียมเข้าสู่การแข่งขันกับชาติต่างๆ สู่เศรษฐกิจโลกแบบศูนย์กลาง ดังนั้นจึงได้ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา มีการส่งเสริมด้านศีลธรรม และความตระหนักในคุณธรรมจริยธรรมในหน้าที่ ตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนเองนับถือ

โรงเรียนมหาไถ่ศึกษาระดับประถมศึกษาทั้ง 11 ซึ่งมีปัญหาด้านจริยธรรมของเด็กนักเรียนในโรงเรียน เช่นกันเช่นเรื่องรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ พบว่านักเรียนทำไปตามหน้าที่ที่ให้เป็นประจำเท่านั้นยังขาดความลึกซึ้งภายใน หรือเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต เพราะหลายครั้งพบว่ามิได้มีพฤติกรรมในการขโมยของ ในด้านการระเบียบวินัยพบว่าเด็กมาโรงเรียนยังแต่งกายไม่เรียบร้อยและมีการแอบหนีเรียนออกไปนอกโรงเรียน ในด้านใฝ่เรียนรู้เด็กนักเรียนหลายคนไม่ทำการบ้านและขี้เกียจซึ่งเป็นปัญหาในการเรียนการสอนสร้างความลำบากให้กับครูและเพื่อนในห้อง ในด้าน ด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้คุณธรรมด้านอยู่อย่างพอเพียงเด็กนักเรียนยังมีนิสัยฟุ้งเฟ้อไม่รู้จักวางแผนการใช้จ่ายและบางคนซื้อของในห้องสภกรณ์ ไม่ดูราคาหยิบมามากจนเกินเงินที่ตัวเองมีและไม่พอจ่าย ในด้านความมุ่งมั่นในการทำงานยังมีนักเรียนที่ขาดความอดทนและความพยายาม ในด้านรักความเป็นไทยบ่อยครั้งพบว่าเด็กยังภาษาที่ไม่ถูกต้องและมีความนิยมตามแฟชั่นจากสื่อต่างๆที่ทำให้ออกห่างจากความเป็นไทย ในด้านมีจิตสาธารณะหายคนยังไม่ค่อยมีน้ำใจถ้าไม่ถูกบังคับหรือได้รับคำสั่งจากครูนักเรียนจะยังขาดในเรื่องนี้

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพการบริหารจัดการการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานีเพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี และนำ

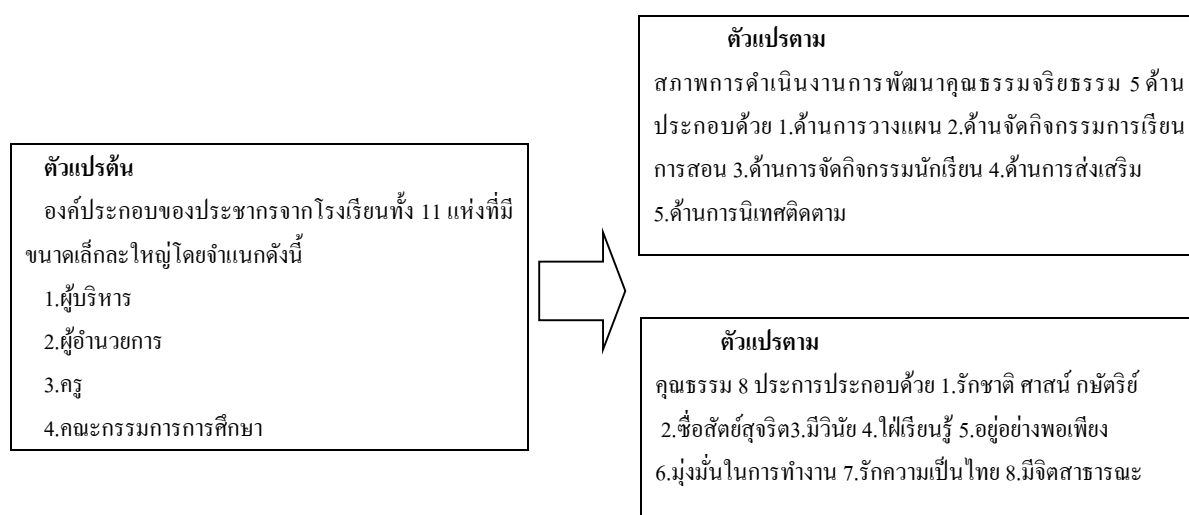
ผลการวิจัยดังกล่าว เป็นแนวทางในการส่งเสริมให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมแก่ผู้เรียน ทำให้นักเรียนเกิดการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในขั้นที่สูงขึ้น และสามารถใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน เป็นบุคคลที่มีคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในสังคม ได้อย่างปกติสุขตลอดไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี 2) ศึกษาสภาพคุณธรรม 8 ประการของนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี 3) เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มีกรอบแนวคิดที่มุ่งศึกษาสภาพการบริหารจัดการการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี ผู้วิจัยได้สังเคราะห์วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยนำแนวคิด เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม 5 ด้าน ประกอบด้วย 1.ด้านการวางแผน 2.ด้านจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3.ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน 4.ด้านการส่งเสริม 5.ด้านการนิเทศติดตาม และคุณธรรม 8 ประการประกอบด้วย 1.รักษาคี ๒. ศาสน์ ๓. กษัตริย์ ๔. ชื่อสัตย์สุจริต ๕. มีวินัย ๖. ใฝ่เรียนรู้ ๗. อยู่อย่างพอเพียง ๘. มุ่งมั่นในการทำงาน ๙. รักความเป็นไทย ๑๐. มีจิตสาธารณะดังนี้

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจและพรรณนา ข้อมูลที่นำมาศึกษาได้มาจาก แบบสอบถามประชากรทั้งหมดที่ใช้ในการวิจัย โดยการรวมข้อมูลจากผู้บริหาร ผู้อำนวยการ ครู และกรรมการการศึกษาของโรงเรียนเครือข่ายได้ศึกษาระดับประถมศึกษา ปีการศึกษา 2558 ทั้ง 11 แห่ง จำนวน 488 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ได้แก่ แบบสอบถาม ที่พัฒนาขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยได้ผ่านกระบวนการพัฒนาเครื่องมือทั้งความตรงเชิงเนื้อหา ของแบบสอบถาม จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน และคำนวณหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.84 และการทดสอบค่าความน่าเชื่อถือ ของแบบสอบถาม ด้วยการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับตัวอย่างของการศึกษา และวิเคราะห์หาความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม ด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค ได้เท่ากับ 0.861 สำหรับแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 คือข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ สภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงานหรือเกี่ยวข้อง

ตอนที่ 2 คือแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนมหาวิทยาลัยศึกษาในเครือข่ายในเครือข่ายคุณธรรมจริยธรรม

แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับ 1.ด้านการวางแผน 2.ด้านจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3.ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน 4.ด้านการส่งเสริม และ 5.ด้านการนิเทศติดตาม ทั้งหมดจำนวน 50 ข้อ สำหรับเกณฑ์การตอบแบ่งเป็น 5 ระดับ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีวัดของลิเคิร์ตได้แก่มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 คือแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรม 8 ประการของนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนมหาวิทยาลัยศึกษาในเครือข่ายคุณธรรมจริยธรรมประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับ 1.รักษา ศาสน์ กษัตริย์ 2.ซื่อสัตย์สุจริต 3.มีวินัย 4.ใฝ่เรียนรู้ 5.อยู่อย่างพอเพียง 6.มุ่งมั่นในการทำงาน 7.รักความเป็นไทย และ 8.มีจิตสาธารณะ จำนวนทั้งหมด 40 ข้อ สำหรับเกณฑ์การตอบแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล มีรายละเอียด ดังนี้ 1) การศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยได้ศึกษาแนวคิดหลักการ ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนระดับประถมศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ หลังจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ประมวลและสรุปสาระสำคัญในการส่งเสริมและการปลูกฝังคุณธรรม จัดทำเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับจัดการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนระดับประถมศึกษา 2) ติดต่อผู้ประสานงานกับผู้บริหาร คณะครูที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนเครือข่ายได้ศึกษา และแจกแบบสอบถาม แล้วรวบรวมแบบสอบถามจากประชากร และการศึกษาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ ซึ่งแบ่งการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน คือ การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) และ การวิเคราะห์เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5. สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลได้สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี 5 ด้านตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้อำนวยการ ครู และกรรมการการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 4.54$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D. = 0.49$) ลำดับรองลงมาคือ ด้านจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและด้านการส่งเสริมซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\mu = 4.53$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D. = 0.49$) และอันดับที่สามคือด้านนิเทศติดตาม ($\mu = 4.52$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D. = 0.49$) และสุดท้ายที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการวางแผน ($\mu = 4.13$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D. = 0.48$) จากที่ได้เสนอไปพบว่าเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีทั้งอยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยมีรายละเอียดในการปฏิบัติงานทั้ง 5 ด้านดังต่อไปนี้

1.1 ด้านการวางแผน โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบในการวางแผนการจัดกิจกรรมการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในโรงเรียน และมีเป้าหมายการปฏิบัติกิจกรรมที่ชัดเจน

1.2 ด้านจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทุกฝ่ายมีการร่วมมือกัน และให้ความสำคัญกับการดำเนินการตามโครงการคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม

1.3 ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายกิจกรรมนักเรียนในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน มีการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักเรียนตามโครงสร้างแผนงานการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม อย่างต่อเนื่อง ทุกคน มีการร่วมมือในการส่งเสริมคุณธรรม

1.4 ด้านการส่งเสริม ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมโดย บุคลากรไว้ในการเรียนการสอน มีการให้รางวัลชมเชยเมื่อเด็กทำความดี หรือกระทำตนเป็นประโยชน์แก่สังคม มีกิจกรรมเข้าค่ายส่งเสริมคุณธรรม ด้านต่างๆเป็นประจำ โรงเรียนส่งเสริมให้ครูเป็นตัวอย่าง (Modelling) ที่ดีแก่เด็กเพื่อให้เด็กเกิดความรักและอยากทำตาม

1.5 ด้านการนิเทศติดตาม โรงเรียนมีการจัดทำและดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนตามแผนการนิเทศภายใน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศติดตามโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม นักเรียน คณะกรรมการนิเทศติดตามมีการประเมินผลการดำเนินงานกิจกรรม การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน และการปรับปรุงกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

2. บทบาทของผู้บริหารผู้อำนวยการ ครูและ คณะกรรมการการศึกษา ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับประถมโรงเรียนในเครือมหาไถ่ศึกษาสังฆมณฑลอุดรธานีเกี่ยวกับคุณธรรม 8 ประการ การดำเนินการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามความคิดเห็นของผู้บริหารผู้อำนวยการ ครูและ คณะกรรมการการศึกษาเกี่ยวกับคุณธรรม 8 ประการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อ 1.รักษา ศาสน์ กษัตริย์ ข้อ 8.มีจิตสาธารณะ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 4.56$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D. = 0.49$) รองลงมาคือข้อที่ 3.มีวินัยและข้อ 4.ใฝ่เรียนรู้ ($\mu = 4.55$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D. = 0.49$) ต่อมาเป็นข้อที่ 2. ซื่อสัตย์สุจริต และข้อที่ 7.รักความเป็นไทย ($\mu = 4.54$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D. = 0.49$) ต่อมาเป็นข้อที่ 6.มุ่งมั่นในการทำงาน ($\mu = 4.51$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D. = 0.49$) และข้อ 5.อยู่อย่างพอเพียง ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\mu =$

1.59)ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.= 0.47) จากที่ได้เสนอไปพบว่าเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ข้อ5.อยู่อย่างพอเพียง อยู่ในระดับน้อยและข้อที่เหลืออยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

2.1 รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์ มีการส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงออกซึ่งความรักชาติศาสน์กษัตริย์ หลากหลายรูปแบบอย่างชัดเจน

2.2 ซื่อสัตย์สุจริต มีการส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอายและเกรงกลัวต่อการกระทำ ผิด ต่อพ่อ แม่ ผู้ปกครอง และครู ส่งเสริมให้นักเรียน ไม่ถือเอาสิ่งของหรือนำผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง และสนับสนุนให้นักเรียนให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง

2.3 มีวินัย มีการส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียนมีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบในการทำงาน ส่งเสริมให้นักเรียนไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น และส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนและสังคม

2.4 ใฝ่เรียนรู้ มีการสนับสนุนให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ส่งเสริมให้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้สื่อ สิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก และส่งเสริมให้นักเรียนมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้

2.5 อยู่อย่างพอเพียง มีการส่งเสริมให้นักเรียนใช้จ่ายอย่างประหยัดและมีการเก็บออมเงิน ส่งเสริมให้ใช้ทรัพย์สินของตนเองและสิ่งของในโรงเรียนอย่างประหยัด คู้มูลค่าและเก็บรักษาดูแลอย่างดี และส่งเสริมให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม ขอมริบและ ปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข แต่ผลที่ออกมาอยู่ในระดับน้อย

2.6 ด้านความมุ่งมั่นในการทำงาน มีการส่งเสริมให้นักเรียนเอาใจใส่ต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายสม่ำเสมอ ส่งเสริมให้นักเรียนมีความภาคภูมิใจและชื่นชมผลงานที่ทำสำเร็จ และส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตาม ทูมเทในการทำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน

2.7 ด้านรักความเป็นไทย ส่งเสริมให้นักเรียนใช้ภาษาไทยและเขียนเลขไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างแก่นักเรียนในการแต่งกายแบบไทยให้มีสัมมาคารวะ กตัญญู กตเวทิต่อผู้มีพระคุณ และส่งเสริมให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรมไทยกับชุมชน และสังคม

2.8 ด้านมีจิตสาธารณะ ได้ส่งเสริมให้เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง และส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตอาสาช่วยทำงานให้ผู้อื่นด้วย กำลังกาย กำลังใจ และกำลังสติปัญญาโดยไม่หวังผลตอบแทน ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติ และสิ่งแวดลอมของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน

6. อภิปรายผล

จากการศึกษาสภาพการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี ผลการวิเคราะห์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้อำนวยการ ครู และกรรมการการศึกษาเกี่ยวกับหน่วยงาน 5 ด้าน ประกอบด้วย 1.ด้านการวางแผน 2.ด้านจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3.ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน 4.ด้านการส่งเสริม 5.ด้านการนิเทศติดตาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ

พิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและด้านการวางแผนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ส่วนในด้านการพัฒนาคุณธรรม 8 ประการ ประกอบด้วย 1.รักษา ศาสน์ กษัตริย์ 2.เชื้อสัตย์สุจริต 3.มีวินัย 4.ใฝ่เรียนรู้ 5.อยู่อย่างพอเพียง 6.มุ่งมั่นในการทำงาน 7.รักความเป็นไทย 8.มีจิตสาธารณะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 5.อยู่อย่างพอเพียง อยู่ในระดับน้อยและข้อที่เหลืออยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีข้อ 1.รักษา ศาสน์ กษัตริย์ ข้อ 8.มีจิตสาธารณะ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และข้อ 5.อยู่อย่างพอเพียง ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของชูชาติ สามารถกุล(2550) ที่ได้ศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์เขต 4 ตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านการเป็นแบบอย่างและด้านการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการวางแผนกลยุทธ์ด้านการจัดกิจกรรมและด้านการนิเทศติดตามประเมินผลอยู่ในระดับมาก และจากการวิจัยของ กับสุภาพร สุขสวัสดิ์(2552)ศึกษา เรื่อง การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีรัตนบุรี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีรัตนบุรีและทราบแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสตรีรัตนบุรีผลการวิจัย พบว่าการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีรัตนบุรี ตามความเห็นของผู้บริหาร ครู คณะกรรมการนักเรียนและคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับ ณัฐชดา อุ่นพิกุล (2556) ได้ทำการศึกษาเรื่อง สภาพการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 เช่นกันกับไพศาล มั่นอก และ ไพฑูรย์ สีนลารัตน์(2557) ได้ทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาขนาดเล็ก : กรณีศึกษาของนักเรียนโรงเรียนวิเศษชัยชาญ วิทยาลัย ที่ผลออกมาอยู่ในระดับมากทุกด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) การมีความซื่อสัตย์สุจริต 2) การมีความขยันอดทน 3) การมีสติปัญญา และ 4) การมีความเพียร เช่นกันกับ จินตนา ภาคาบุตร (2558) ได้ทำการศึกษาสภาพและความคาดหวังการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนเอกชน ในสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ที่แสดงผลออกมาเช่นเดียวกัน

7. ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาสภาพการบริหารจัดการการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี ผู้ศึกษาได้เสนอแนะการศึกษาไว้ 2 ประเด็น คือ ข้อเสนอแนะจากการศึกษา และข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1.1 จากผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้อำนวยการ ครู และกรรมการการศึกษาเกี่ยวกับหน่วยงาน 5 ด้าน มีจุดเด่นคือด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน ดังนั้นแสดงให้เห็นว่าให้ความสำคัญด้านการจัดกิจกรรมนักเรียนอย่างดี และมีจุดด้อยคือด้านการวางแผน ดังนั้นต้องให้ความสำคัญกับด้านการวางแผนให้มากยิ่งขึ้น

1.2 จากผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี ด้านคุณธรรม 8 ประการ พบว่ามีจุดเด่นคือ ข้อ1. รักษา ศาสน์ กษัตริย์ ข้อ8. มีจิตสาธารณะและจุดด้อยคือข้อ5. อยู่อย่างพอเพียง ดังนั้นจะต้องให้ความสำคัญในคุณธรรมด้านนี้และส่งเสริมเพื่อให้มีการพัฒนาให้ดีขึ้นกว่าเดิม

1.3 โรงเรียนควรส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาครูและผู้บริหารให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียน ให้เกิดผลมากยิ่งขึ้น อันจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณธรรมที่พึงประสงค์ของผู้เรียนต่อไป

1.4 โรงเรียนควรส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาครูและผู้บริหารให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียนครอบคลุมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนควรให้ครอบคลุมคุณลักษณะตามหลักสูตรแกนกลาง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา และครูในด้านอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านต่าง ๆ ของนักเรียน เพื่อนำผลจากการศึกษาไปใช้ในการส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหาร และครู ให้มีคุณลักษณะภาวะผู้นำ และการเป็นครูต้นแบบ ต่อไปในอนาคต

2.2 ควรมีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ส่งผลต่อการมีคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน โดยมุ่งเน้นปัจจัยการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษานำไปปรับใช้ในการบริหารและการสอนให้ดียิ่งขึ้น

2.3 ควรศึกษาผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนเกี่ยวกับคุณธรรม 8 ประการที่ดำเนินการโดยสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งปัจจุบันมีการนำเอาคำนิยาม 12 มาประสานเขาไปด้วยเพื่อนำผลจากการศึกษาไปใช้ในการส่งเสริมและพัฒนาสำหรับนักเรียนต่อไป

3.4 ควรศึกษาและพัฒนารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ข้อที่ 5 อยู่อย่างพอเพียงให้กับนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี เช่นจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน

เอกสารอ้างอิง

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2555). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559. กรุงเทพมหานคร.

ชูชาติ สามารถกุล. 2550. “บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม นักเรียนใน

โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4.” วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

สุภาพร สุขสวัสดิ์, “การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีนนทบุรี”, รายงานการศึกษานิเทศะ
ปริญาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัย
ศิลปากร, 2552), หน้า 77-165.

ณัฐดา อุ่นพิกุล. 2556. “สภาพการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2.” วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต บริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

ไพศาล มั่นนอก และไพฑูรย์ สีนลรัตน์. 2557. “การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณธรรม
จริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาขนาดเล็ก : กรณีศึกษาของนักเรียนโรงเรียนวิเศษชัยชาญ
วิทยาคม.” วิทยานิพนธ์ ปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ธุรกิจบัณฑิต.

จินตนา ภาคาบุตร. 2558. “การศึกษาสภาพและความคาดหวังการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน
ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชน ในสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา
พระนครศรีอยุธยา เขต 2.” วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเก่า ปีที่ 2 (พฤษภาคม 2558), ฉบับที่ 2: เลขหน้า
17-18.

**บทบาทของผู้บริหาร ครู และขนาดของโรงเรียนที่มีผลต่อการดำเนินการประกัน
คุณภาพภายในของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25**
THE ROLES OF SCHOOL ADMINISTRATORS, TEACHERS AND SCHOOL SIZES
TOWARDS INTERNAL QUALITY ASSURANCE OPERATING IN SCHOOLS
UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 25

นฤมล ศรีทน

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม

Email:naluemon_s@yahoo.com

ดร.สุภัทร พันธุ์พัฒนกุล

วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

E-mail : Spptng@hotmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 2) เพื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 170 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โดยโปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ t-test แบบ Independent samples และ F-test แบบ One way ANOVA การเปรียบเทียบพหุคูณ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ โดยกำหนดเกณฑ์การทดสอบทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน
2. ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามตำแหน่งการปฏิบัติงานโดยรวมผู้บริหารและครูผู้สอนมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และการเปรียบเทียบความคิดเห็นสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ระหว่างโรงเรียนขนาดกลางกับขนาดเล็ก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ ผู้บริหาร ครู ขนาดของโรงเรียน การประกันคุณภาพภายใน

ABSTRACT

This research aimed 1) to study the condition of internal quality assurance in schools under the Secondary Educational Service Area Office 25 and 2) to compare the conditions of internal quality assurance among schools under the Secondary Educational Service Area Office 25 . The samples comprised of 170 school administrators and teachers. The study instruments were questionnaires which been analyzed by package computer program. Frequency value, percentage, mean , standard deviation, independent samples (t-test), One – way ANOVA (F-test) and Scheffe’s method multiple comparison were used to analyze the collected information.

The results showed that:

1. There was no difference among the school administrators, teachers and the school sizes towards the condition of internal quality assurance in schools under the Secondary Educational Service Area Office 25.
2. The results of comparison about the condition of internal quality assurance in schools under the Secondary Educational Service Area Office 25 can be divided in two cases; 2.1) in the roles of whole operating management, there was difference between the school administrators and teachers. at level .05 of significance. 2.2) . the results of comparison between the middle size schools and the small size schools, there was difference at level .05 of significance. But it was not different for the other factors.

KEYWORDS : operating management, internal quality assurance

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

“การศึกษาเป็นปัจจัยในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติและคุณธรรมของบุคคล สังคมและบ้านเมืองนั้นก็จะมีพลเมืองที่มีคุณภาพ ซึ่งสามารถธำรงรักษาความเจริญมั่นคงของประเทศชาติไว้และพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไปได้ตลอด” พระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงาน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ , 2555) จากพระราชดำรัสจะเห็นได้ว่า การศึกษาถือว่ามีผลสำคัญอย่างยิ่ง การศึกษาเป็นกระบวนการของการพัฒนาคนตลอดชีวิต ซึ่งเป็นเรื่องที่ทุกคนทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ต้องตระหนักถึงความจำเป็นในการพัฒนาคน และคุณภาพคน โดยให้ความสำคัญกับคำว่า “คนเป็นทั้งเหตุ ปัจจัยและผลลัพธ์ที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศ” คุณภาพการศึกษาจึงสะท้อนถึงคุณภาพของคนที่เป็ผลผลิตของการจัดการศึกษา

เป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561) มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งนี้เพื่อให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดังนั้นในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 จึงระบุให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร การศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา รวมทั้งเพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษา (กำหนดไว้ในหมวด 6 มาตรา 48) นอกจากนี้ เพื่อให้เกิดการนำสู่การปฏิบัติอย่างเป็น

รูปธรรมจึงกำหนดให้ต้องออกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา (ตามวรรคสอง มาตรา 47) (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2553)

การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญสำคัญประการหนึ่งที่สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบ มีคุณภาพตาม ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (Internal Quality Assurance) เป็นระบบที่สถานศึกษาสร้างความมั่นใจ (Assure) ให้แก่ผู้รับบริการ ทั้งผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน มาตรฐาน ผู้ที่จบการศึกษามีคุณภาพตามที่มุ่งหวัง ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กร/สถานประกอบการที่รับช่วงผู้จบการศึกษาเข้าศึกษาต่อหรือทำงาน มีความมั่นใจว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่ง มีคุณภาพได้มาตรฐาน ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถ ทักษะและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรกำหนดและสังคมคาดหวัง สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข รวมทั้งสร้างประโยชน์ให้แก่ครอบครัวละชุมชนตามความเหมาะสม(สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2553) แม้ว่าการพัฒนาให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาจะผ่านมาระยะหนึ่ง คือ รอบทศวรรษที่ผ่านมา (พ.ศ. 2542-2551) กระแสสังคมยังมีการวิพากษ์วิจารณ์ว่าระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษายังไม่เข้มแข็ง สถานศึกษาไม่ได้สร้างระบบคุณภาพให้เกิดขึ้นอย่างจริงจัง มุ่งเน้นการปรับปรุงเพื่อให้ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ กระทรวงศึกษาธิการจึงประกาศกฎกระทรวง ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ลงวันที่ 11 มีนาคม พ.ศ. 2553 ที่กำหนดให้สถานศึกษาต้องพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาด้วยการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และต้องมีการดำเนินงาน 8 ประการ โดยเริ่มต้นตั้งแต่ 1) กำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนา การจัดการศึกษา ที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) จัดระบบบริหารและ สารสนเทศ 4) ดำเนินงานตามแผน 5) ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6) ประเมินคุณภาพภายใน 7) จัดทำรายงานประจำปีเสนอบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จนถึง 8) มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องจนเป็นวัฒนธรรมขององค์กรที่ยั่งยืน ทั้งนี้ เพื่อให้ เข้าสู่การพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างแท้จริง (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2554)

จากบทบัญญัติดังกล่าวจึงจำเป็นต้องมีการกำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษาและระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาควบคู่กันไป ที่จะสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ปกครอง และชุมชนว่าเมื่อส่งบุตรหลานเข้าเรียนสถานศึกษาแห่งนี้แล้วจะได้รับการปฏิบัติอย่างเสมอภาคและได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด การประกันคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่สำคัญที่สุดคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมร่วมกัน กำหนดคุณลักษณะที่คาดหวังของคนในท้องถิ่นและของชาติ และดำเนินการจนบรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรฐานที่กำหนดการประกันคุณภาพภายในคือผลที่ได้จากการประเมินคุณภาพและการตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการภายในเป็นการตรวจสอบคุณภาพการดำเนินงานของโรงเรียนที่กระทำโดยบุคคลภายในโรงเรียนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับ การปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก (วรพร ชัยอาสา, 2554)

จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ปีการศึกษา 2558 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงผลการประเมิน O-NET ปีการศึกษา 2558 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

	ภาษาไทย		สังคมฯ		อังกฤษ		คณิตศาสตร์		วิทยาศาสตร์	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
สพม.25	42.79	9.29	29.86	11.06	45.99	12.29	31.80	14.32	37.51	13.26
จังหวัด	42.12	9.33	29.28	10.68	44.89	12.15	31.05	13.74	36.44	12.74
สพฐ.	42.89	9.33	30.16	11.27	46.42	12.53	32.42	14.85	37.88	13.33
ประเทศ	42.64	9.48	30.62	11.92	46.24	12.63	32.40	14.98	37.63	13.38

ตารางที่ 2 แสดงผลการประเมิน O-NET ปีการศึกษา 2558 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

	ภาษาไทย		สังคมฯ		อังกฤษ		คณิตศาสตร์		วิทยาศาสตร์	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
สพม.25	47.95	14.64	39.12	8.27	22.94	10.00	24.87	12.53	32.92	7.56
จังหวัด	47.82	14.80	39.03	8.29	23.11	10.53	25.03	12.92	32.91	7.81
สพฐ.	49.95	15.23	40.00	8.14	24.68	11.72	26.65	14.50	33.55	8.30
ประเทศ	49.36	15.57	39.70	8.28	24.98	12.46	26.59	14.79	33.40	8.43

ที่มา :กลุ่มงานวัดและประเมินผลการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต25 (2559)

จากตารางที่ 1 และตารางที่ 2 พบว่า ผลการทดสอบ O-NET ของระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในภาพรวมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 ทั้งในระดับ สพม.25 ระดับจังหวัด ระดับสพฐ.และระดับประเทศ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพด้านการบริหารจัดการที่ขาดประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 เล็งเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา กำหนดจุดเน้นด้านการบริหารจัดการไว้อย่างชัดเจนว่า สถานศึกษามีระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็งได้ระดับมาตรฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และผ่านการรับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25, 2559) ผู้ศึกษาเล็งเห็นความสำคัญของการศึกษา จึงสนใจศึกษาบทบาทของผู้บริหาร ครู และขนาดของโรงเรียนที่มีผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 เพื่อนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนแก้ไขปัญหา พัฒนาการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ให้มีมาตรฐานและคุณภาพดียิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 โดยจำแนกตามตำแหน่งการปฏิบัติงานและ ขนาดของโรงเรียน

3. ขอบเขตการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ โรงเรียนจำนวน 7 โรงเรียน ในสังกัดสทวิทยาเขตน้ำพอง-กระนวน เลือกรูปแบบเจาะจง โดยศึกษาผู้บริหาร ครู และขนาดของโรงเรียน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (1970) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 170 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น แล้วจึงสุ่มอย่างง่าย

ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยในครั้งนี้นำผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดตามแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกรอบกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่ากรอบแนวคิดนี้มีความครอบคลุมกระบวนการทำงานทั้งหมดและมีแนวทางในการพัฒนาอย่างชัดเจนจึงนำมาใช้เป็นขอบเขตด้านเนื้อหาที่จะทางการศึกษา ประกอบด้วย 8 ด้าน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้นำแบบสอบถาม โดยผู้ศึกษาได้พัฒนาแบบสอบถามของนายสวัสดิ์ บุญมี (2552) แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 แบบสอบถามเป็นลักษณะคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล 1) ผู้ทำการศึกษานำหนังสือจากวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลและขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 2) ผู้ทำการศึกษาจัดส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและดำเนินการเก็บรวบรวมด้วยตนเองที่โรงเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 170 ฉบับ และได้รับคืนจำนวน 169 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 99.41 ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมด มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .94

การวิเคราะห์ข้อมูล ในการศึกษาค้างนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาและตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์เรียบร้อยแล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม มาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป การแปลผลวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกเป็นโดยรวม รายด้าน แล้วนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีเขียนบรรยายเป็นความเรียง

4. สรุปผลการศึกษา

การศึกษายพบาพของผู้บริหาร ครู และขนาดของโรงเรียนที่มีผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ผลการศึกษาพบว่า

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหาร จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 8.30 เป็นครูผู้สอนจำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 91.70 ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 37.30 โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 13.00 และโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 49.70

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติ			
		$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1.	การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.13	.45	มาก	6
2.	การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.14	.38	มาก	5
3.	จัดระบบบริหารและสารสนเทศ	4.04	.46	มาก	8
4.	การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.09	.42	มาก	7
5.	การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	4.19	.57	มาก	4
6.	การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.27	.61	มาก	2
7.	การจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	4.38	.49	มาก	1
8.	การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.22	.55	มาก	3
	รวม	4.18	.33	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวม ทั้ง 8 ด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = .33) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ การจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.38$, S.D. = .49) รองลงมาคือ ด้านการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.27$, S.D. = .61) และด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.22$, S.D. = .55) ตามลำดับ ด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ ด้านจัดระบบบริหารและสารสนเทศ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.04$, S.D. = .46)

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามตำแหน่งการปฏิบัติงาน

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 25 ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามตำแหน่งการปฏิบัติงาน

ด้าน	รายการ	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		t	p-value
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1.	การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.14	.18	4.13	.46	.888*	.006
2.	การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.33	.25	4.11	.38	.039	.084
3.	จัดระบบบริหารและสารสนเทศ	4.16	.21	4.02	.46	.062*	.020
4.	การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.05	.10	4.09	.43	.397*	.000
5.	การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	4.46	.21	4.16	.58	.000*	.001
6.	การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.60	.34	4.24	.62	.002*	.006
7.	การจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	4.67	.30	4.35	.49	.002*	.021
8.	การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.28	.30	4.20	.56	.427*	.002
รวม		4.34	.13	4.16	.34	.001*	.001

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 4 แสดงว่า ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอนพบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาในด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และในด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน โดยรวม ผู้บริหารและครูผู้สอน มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

4. การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน

สภาพการดำเนินงาน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	.318	2	.159	.775	.462
	ภายในกลุ่ม	34.057	166	.205		
	รวม	34.375	168			
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	.058	2	.029	.196	.822
	ภายในกลุ่ม	24.431	166	.147		
	รวม	24.489	168			
3. จัดระบบบริหารและสารสนเทศ	ระหว่างกลุ่ม	.240	2	.120	.577	.563
	ภายในกลุ่ม	34.553	166	.208		
	รวม	34.793	168			
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	1.481	2	.740	4.438*	.013
	ภายในกลุ่ม	27.688	166	.167		
	รวม	29.169	168			
5. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	.560	2	.280	.851	.429
	ภายในกลุ่ม	54.599	166	.329		
	รวม	55.158	168			
6. การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	1.764	2	.882	2.379	.096
	ภายในกลุ่ม	61.538	166	.371		
	รวม	63.303	168			
7. การจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	ระหว่างกลุ่ม	.051	2	.026	.106	.900
	ภายในกลุ่ม	40.328	166	.243		
	รวม	40.379	168			
8. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	ระหว่างกลุ่ม	.411	2	.206	.680	.508
	ภายในกลุ่ม	50.206	166	.302		
	รวม	50.617	168			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	.129	2	.065	.577	.562
	ภายในกลุ่ม	18.593	166	.112		
	รวม	18.723	168			

* $p \leq .05$

จากตาราง 5 แสดงว่า การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 6 การทดสอบรายคู่ เพื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขนาดของสถานศึกษา	$\bar{X}$	เล็ก	กลาง	ใหญ่
		4.16	4.13	4.20
เล็ก	4.16	-	.227*	.072
กลาง	4.13			-.154
ใหญ่	4.20		-	-

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 6 แสดงว่า สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ระหว่างโรงเรียนขนาดกลางกับขนาดเล็ก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

5. อภิปรายผล

5.1 ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวมมีระดับการปฏิบัติทั้ง 8 ด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ การจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารโรงเรียนได้กำหนดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่ปฏิบัติ และให้รับผิดชอบแต่ละตัวบ่งชี้ อีกทั้งผู้บริหารโรงเรียน และคณะครูได้ร่วมกันกำหนดเป้าหมายของการประกันคุณภาพภายในที่มีความเป็นไปได้ ซึ่งทำให้โรงเรียนมีการวางแผนในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน ส่งผลให้การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของเทพฤทธิ์ บุญสีลพร้อม (2553) ศึกษา การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิรุฬรัตน์ วาริระนิช (2554) ศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 พบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 อยู่ในระดับมาก

5.2 ผลการศึกษาเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาจำแนกตามตำแหน่งการปฏิบัติงาน โดยรวม ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารซึ่งเป็นผู้มอบนโยบาย และครูผู้สอนซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติ นั้น มีความคิดต่าง คิดหลายมิติ คิดบวก คิดเชิงสร้างสรรค์ที่แตกต่างกันไป อีกทั้งในส่วนของผู้บริหารนั้นมีปริมาณความรับผิดชอบมาก การพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกด้านเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร แม้ว่าผู้บริหารจะมีความรู้ความเข้าใจในการจัดรูปแบบ กฎระเบียบต่างๆ ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาเป็นอย่างดี แต่เมื่อมอบหมายงานให้กับคณะทำงานการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน ทำให้ผู้บริหารมีส่วนร่วมเพียงบางส่วนในระบบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน รวมทั้งการที่ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา แต่ในการสร้างความเข้าใจและความร่วมมือของครูบุคลากร และบุคคลที่เกี่ยวข้องอาจมีน้อยหรือปฏิบัติให้เห็นเป็นรูปธรรมได้ยาก สอดคล้องกับงานวิจัยของไพศาล จันทสุรวงศ์ (2554) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงใต้ที่มีประสบการณ์การบริหารงาน และขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน พบว่า ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้านมีปัญหายุ่งยากในระดับปานกลาง ประสบการณ์การบริหารงานโรงเรียนและขนาดโรงเรียนมีปฏิสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน และประสบการณ์ผู้บริหารแตกต่างกัน มีปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทองจันทร์ ชาวไร่ (2555) ได้ศึกษาปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนกับครูผู้สอน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการเปรียบเทียบความคิดเห็นการเปรียบเทียบความคิดเห็นสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

6.1.1 ควรมีการประชุมทำประชาพิจารณ์ทดลองใช้ตรวจสอบปรับปรุงมาตรฐาน ประกาศใช้และเผยแพร่สู่สาธารณชน และ ควรให้ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพนักเรียน

6.1.2 ควรมีการแต่งตั้งกรรมการเพื่อกำหนดแนวทางให้ความเห็นและข้อเสนอแนะโดยการประสานสัมพันธ์กับทุกฝ่าย และมีการดำเนินการตามกิจกรรมโครงการที่กำหนดไว้ในแผน

6.1.3 ควรมีการวิเคราะห์สรุปผล ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาและรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษา

6.1.4 ควรมีการดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในปีสุดท้ายของแต่ละช่วงชั้น คือ ม.3 และ ม.6

6.1.5 ควรจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีครอบคลุมมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาและแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

6.1.6 ควรนำเทคนิคและวิธีการใหม่ที่หลากหลายมาใช้ในการพัฒนาทุกกิจกรรมทุกโครงการ ให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีคุณภาพ

6.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

6.2.1 ควรวิจัยแนวทางการในการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 เพื่อให้บุคลากรได้นำไปพัฒนาและแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ

6.2.2 ควรศึกษาปัญหาการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25

เอกสารอ้างอิง

ทองจันทร์ ชาวไร่. 2555. “ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอแก่ง

หางเมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1.” งานนิพนธ์หลักสูตร

การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

เทพฤทธิ์ บุญสีพร้อม. 2553. “การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน

เขต พื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร

การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.

ไพศาล จันทรวงศ์. 2554. “การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหาร

โรงเรียนเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงใต้ที่มีประสบการณ์การบริหารงานและขนาดโรงเรียนที่แตกต่างกัน.”

วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

วรพร ชัยอาสา. 2554. “ความต้องการจำเป็นในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาโรงเรียน

ขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอบลรัตน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น

เขต 4 เพื่อเตรียมรองรับการประเมินภายนอกรอบที่ 3.” รายงานการศึกษาอิสระปริญญาศึกษาศาสตร

มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

วิรุพรัตน์ วาริระนิช. 2554. “การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารและครูโรงเรียน

ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1.” วิทยานิพนธ์

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ

จันทร์เกษม.

สถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ. 2544. แนวทางการประกันคุณภาพภายใน

สถานศึกษา: เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก. กรุงเทพฯ: สถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและ

มาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ.

สวัสดี บุญมี. 2552. “สภาพการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนขนาดเล็ก อำเภอดงพนาหิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2.” วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25:กลุ่มงานวัดและประเมินผลการศึกษา. 2559. รายงานผลทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินักเรียนพื้นฐาน(O-NET:Ordinary National Education Test) ปีการศึกษา 2558. มปป.

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. 2555. จอมปราชญ์แห่งการพัฒนารากฐานความมั่นคงของมนุษย์. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).

สำนักทดสอบทางการศึกษา. 2553. แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สำนักทดสอบทางการศึกษา. 2554. แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ:สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

Krejcie, R.V. & Morgan, D.W. 1970. Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*. v.30. 607-610.

การศึกษาการบริหารงานวิชาการที่มุ่งเน้นคุณภาพของโรงเรียนประชาณีเวศน์
A STUDY OF THE QUALITY OF ACADEMIC AFFAIRS ADMINISTRATION
OF PRACHANIWET SCHOOL

นงคณัฐ วงศ์เห้ง

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม

Email: tiso8899@hotmail.com

ดร. วราภรณ์ ไทยมา

วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

Email: waraporn.th@spu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการที่มุ่งเน้นคุณภาพของโรงเรียนประชาณีเวศน์ ซึ่งเป็นโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีผลคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินำพื้นฐาน (Ordinary National Education Test -ONET) ผ่านทั้ง 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ประจำปีการศึกษา 2558 มีจำนวนหนึ่งโรงเรียน คือ โรงเรียนประชาณีเวศน์ เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

การดำเนินการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) วิธีการวิจัยใช้รูปแบบการศึกษาเฉพาะกรณี (Case study method) โดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured selection Interview) ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย รวมทั้งสิ้น 7 คน คือ ผู้บริหารโรงเรียน รองผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยนำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และนำเสนอผลการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการบรรยาย

ผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนมีกระบวนการบริหารงานวิชาการที่มุ่งเน้นคุณภาพ 9 ด้าน โดยใช้กระบวนการวงจรคุณภาพ Plan การวางแผนงาน Do การปฏิบัติ Check การตรวจสอบ Act การปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา ในแต่ละด้าน คือ

1. แนวทางการบริหารงานวิชาการ 2. การบริหารจัดการหลักสูตรระดับสถานศึกษา 3. การบริหารจัดการจัดการเรียนรู้ 4. การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน 5. การวัดผลประเมินผลการเรียน 6. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ 7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 8. การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ 9. การประกันคุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ เพื่อให้การบริหารงานวิชาการมีคุณภาพมากขึ้นและได้ค้นพบ JIRAPORN MODEL จากการกระบวนการบริหารงานวิชาการที่มุ่งเน้นคุณภาพ 1) J ENJOY 2) I INFORMATION 3) R RELATIONSHIP 4) A ATTITUDE 5) P PARTICIPATIONS 6) O ORGANIZATION 7) R RELAX 8) N NATURE

คำสำคัญ: คุณภาพ การบริหารงานวิชาการ

ABSTRACT

The purpose of this research is to study the quality of the academic affairs administration of Prachaniwet School, Jatujak district, Bangkok, which is the only primary school to receive scores in the Ordinary National Education Test (ONET). The school passed five learning groups of Thai Language, Mathematics, Science, Social Study, Religion and Culture, Foreign Language of 2015 academic year.

This qualitative research used a case study to interview with structural interviewing guidelines. The interviewers were one director, one assistant director and five department chairs. Research instruments were interview and analyzed data from interviews and open end questions. Descriptive analysis was used in this research.

The results showed the quality of the academic affairs administration of Prachaniwet School, Jatujak district, Bangkok of 9 areas using Deming Cycle – Plan, Do, Check and Act in each area are as follows: 1. Academic Affairs, 2. Curriculum Administration, 3. Knowledge Management Administration, 4. Internal for Academic Affairs SuPervision, 5. Evaluation and Measurement, 6. Develop Educational Media, Innovation, Technology and Sources of Knowledge, 7. Educational Research and Development, 8. Society Participation for the Academic Affairs Strength, and 9. Education Quality and Academic Affairs for Improving Academic Affairs Administration. Moreover, it was found the JIRAPORN MODEL from the process of quality of the academic affairs administration was as follows: 1) J ENJOY, 2) I INFORMATION MAN, 3) R RELATIONSHIP, 4) A ATTITUDE, 5) P PARTICIPATIONS, 6) O ORGANIZATION, 7) R RELAX, and 8) N NATURE.

KEY WORDS: Quality Academic Affairs Administration

1. ความสำคัญและที่มาปัญหาของการวิจัย

การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพเป็นกระบวนการที่ต้องใช้การประสานความร่วมมือกันหลายฝ่าย หน่วยปฏิบัติที่มีบทบาทในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ พัฒนาผู้เรียนโดยตรง คือ สถานศึกษา การที่สถานศึกษาจะสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพต้องอาศัยระบบบริหารจัดการที่ดี กระบวนการสำคัญจะส่งผลให้ระบบบริหารจัดการดีได้คือ การบริหารวิชาการ ซึ่งงานวิชาการประกอบด้วย การวางแผนงานวิชาการ การบริหารจัดการหลักสูตรระดับสถานศึกษา การบริหารการจัดการเรียนรู้ การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน การวัดผลและประเมินผลการเรียน การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ และการประกันคุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550)

นอกจากนี้ในการจัดการศึกษาในปัจจุบัน ประสพปัญหาสำคัญคือ เรื่องผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) 2553 ได้กำหนดให้มีการพัฒนาผู้เรียนไว้ดังนี้ มาตรา 6 กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อ

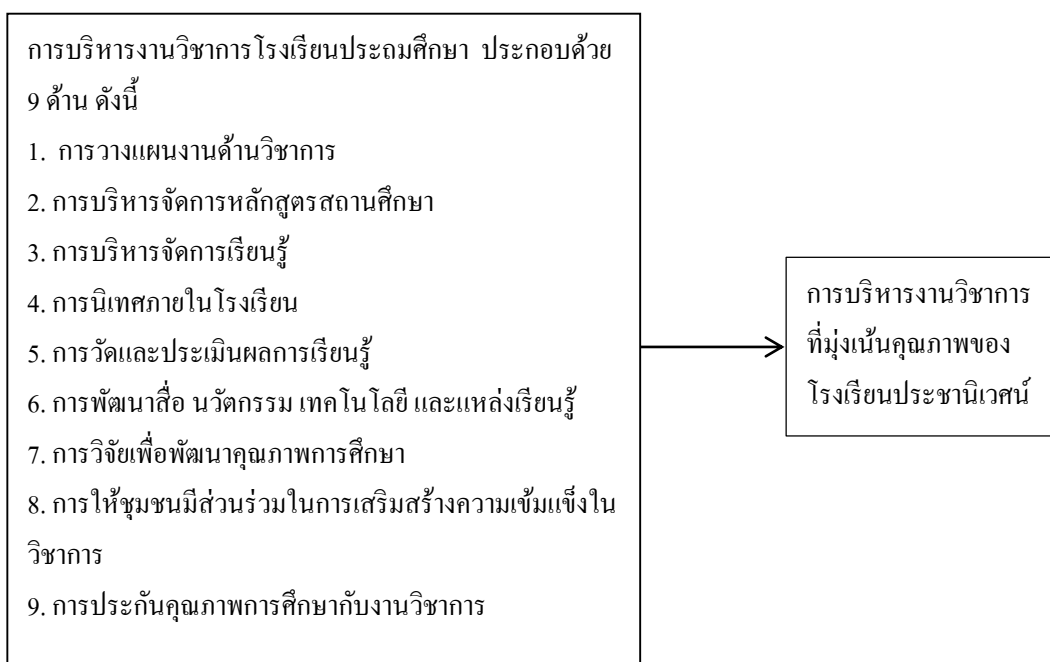
พัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

ปัจจุบันโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครที่มีทั้งหมด 438 โรงเรียน พบว่าผลคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (Ordinary National Education Test - ONET) ของนักเรียนกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาทั่วทั้งประเทศนั้นมีคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ในขณะเดียวกันโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร มีโรงเรียนประชาณีเวศน์ (ประถมศึกษา) ที่ได้คะแนนผ่านเกณฑ์ ทั้ง 5 กลุ่มสาระเพียงโรงเรียนเดียว (สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร.2558) ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการบริหารงานวิชาการที่มุ่งเน้นคุณภาพของโรงเรียนประชาณีเวศน์ โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อให้เป็นแนวทางในการบริหารงานวิชาการที่มุ่งเน้นคุณภาพให้เกิดผลสัมฤทธิ์แก่ผู้เรียนมากที่สุด

2.วัตถุประสงค์ของการวิจัย

(1) เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการที่มุ่งเน้นคุณภาพของโรงเรียนประชาณีเวศน์

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร 2554

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้การสัมภาษณ์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย คือผู้บริหารโรงเรียน รองผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จากโรงเรียนประชานิเวศน์ โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครที่ผ่านผลคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินักเรียนพื้นฐาน ทั้ง 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ประจำปีการศึกษา 2558

4.2 ขอบข่ายในการสัมภาษณ์ ได้แก่ การศึกษาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้ง 9 ด้าน ดังนี้ 1. การวางแผนงานด้านวิชาการ 2. การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา 3. การบริหารจัดการเรียนรู้ 4. การนิเทศภายในโรงเรียน 5. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 6. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ 7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 8. การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งในวิชาการ 9. การประกันคุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ

4.3 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 3 เดือน (พฤษภาคม พ.ศ. 2559 ถึงเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2559)

4.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด จากผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องของภาษาและเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์

ตารางที่ 1 เครื่องมือวิจัยจำแนกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ที่	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล	ประเภทของเครื่องมือวิจัย	การตรวจสอบเครื่องมือ
1	ผู้บริหารโรงเรียน 1 คน รองฝ่ายวิชาการ 1 คน หัวหน้ากลุ่ม สาระการเรียนรู้ 5 กลุ่มสาระการ เรียนรู้ รวมทั้งสิ้น จำนวน 7 คน	แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง	ตรวจสอบความถูกต้องของ ภาษาและเนื้อหาของแบบ สัมภาษณ์โดยผู้เชี่ยวชาญ

4.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองทุกขั้นตอน โดยมีรายละเอียด ดังนี้ (1) ติดต่อประสานงานวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม เพื่อขอหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้บริหารโรงเรียนประชานิเวศน์ เขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร (2) นำหนังสือเสนอต่อผู้บริหารโรงเรียนประชานิเวศน์ เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบในการสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย (3) ผู้วิจัยเดินทางไปสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลการวิจัย

4.6 การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ กรณีศึกษาแบบเจาะจงผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการวิเคราะห์เอกสาร (documentary analysis) การสังเกต (observation) การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview)

5. สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาการบริหารงานวิชาการที่มุ่งเน้นคุณภาพของโรงเรียนประชานิเวศน์”
ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

การศึกษาการบริหารงานวิชาการที่มุ่งเน้นคุณภาพของโรงเรียนประชานิเวศน์ ได้จากการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังนี้ ข้อมูลที่พบจากการสัมภาษณ์ พบว่า โรงเรียนประชานิเวศน์ เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมีกระบวนการบริหารงานวิชาการ มุ่งเน้นคุณภาพ โดยใช้กระบวนการวงจรคุณภาพ (Deming) PDCA Plan การวางแผนงาน Do การปฏิบัติ Check การตรวจสอบ Act การปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา ในการบริหารงานวิชาการ 9 ด้าน คือ 1. แนวทางการบริหารงานวิชาการ 2. การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา 3. การบริหารการจัดการเรียนรู้ 4. การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน 5. การวัดและประเมินผลการเรียน 6. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ 7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 8. การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ 9. การประกันคุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ

ซึ่งทำให้โรงเรียนมีผลการประเมินคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับดีมาก ผลการประเมินคุณภาพมาตรฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (SMART SCHOOL) อยู่ในระดับดีเยี่ยม ผลการประเมินคุณภาพภายใน อยู่ในระดับดีเยี่ยม ผลการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาปฐมวัย (รอบที่ 3) อยู่ในระดับดีมาก และมีผลคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินำพื้นฐาน (Ordinary National Education Test – ONET) ผ่านทั้ง 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ประจำปีการศึกษา 2558 ซึ่งมีจำนวนหนึ่งโรงเรียนเท่านั้น ในสังกัดกรุงเทพมหานคร ระดับประถมศึกษา คือ โรงเรียนประชานิเวศน์ เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร โดยผลคะแนนผลคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินำพื้นฐาน (Ordinary National Education Test - ONET) ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 50 ขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์การทดสอบ มีดังนี้

1. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ผ่านเกณฑ์ ได้คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 60.37
2. กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ผ่านเกณฑ์ ได้คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 66.97
3. กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ผ่านเกณฑ์ ได้คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 53.93
4. กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ผ่านเกณฑ์ ได้คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 61.49
5. กลุ่มสาระการเรียนรู้รายวิชาภาษาต่างประเทศ ผ่านเกณฑ์ ได้คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 60.50

ผลการสัมภาษณ์รายด้าน มีดังนี้

1. แนวทางการบริหารงานวิชาการ

1.1 มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศงานวิชาการ

ผู้บริหารมีการวางแผน การจัดทำข้อมูลสารสนเทศงานวิชาการ โรงเรียนประชานิเวศน์มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศงานวิชาการ โดยมีผู้บริหารวางแผน ประชุมคณะกรรมการการจัดทำข้อมูลสารสนเทศงานวิชาการ ดำรงและจัดทำทะเบียนเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศงานวิชาการ ได้แก่ ดำรงข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับข้อมูลห้องเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ ข้อมูลนักเรียนรายบุคคล ข้อมูลพื้นฐานชุมชน ข้อมูลบุคลากร นโยบายการพัฒนาโรงเรียน สร้างเครื่องมือจัดเก็บข้อมูล นำข้อมูลที่ได้ออกมาแยกประเภทการใช้งาน จัดระบบฐานข้อมูล ได้แก่

ข้อมูลด้านนักเรียน ข้อมูลส่วนตัว ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการศึกษาต่อ ความสามารถพิเศษ ผลการสอบวัดความรู้พื้นฐานระดับชาติ (O-NET) ผลการสอบวัดคุณภาพการศึกษา ผลการแข่งขันความสามารถทางวิชาการ ข้อมูลส่วนตัว ข้อมูลการปฏิบัติงาน ข้อมูลพฤติกรรมการศึกษา ความสามารถพิเศษ การอบรม/สัมมนา ชั้นเรียนห้องสนับสนุน การเรียน สื่อการเรียนการสอน วัสดุ อุปกรณ์ งานวิจัย แหล่งเรียนรู้ ได้ข้อมูลตามความต้องการและความจำเป็นในการใช้งาน มีระบบฐานข้อมูลที่ใช้สะดวก รวดเร็ว ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน บุคลากรในโรงเรียนมีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและสามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนางานได้ มีเว็บไซต์เพื่อเผยแพร่ผลงานของโรงเรียน โรงเรียนมีระบบข้อมูลสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพต่อการบริหารงานวิชาการ ข้อมูลต้องเป็นปัจจุบัน มีข้อมูลแต่ละด้านเพื่อสนับสนุนเป็นการสอบวัดความรู้พื้นฐานระดับชาติ (O-NET) (ผู้บริหารโรงเรียนประชานิเวศน์และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้, 5 กรกฎาคม 2559)

1.2 การจัดทำแผนงานวิชาการ

ผู้บริหารมีการวางแผน การประชุมและแต่งตั้งคณะกรรมการการจัดทำแผนงานวิชาการ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านวิชาการของโรงเรียน จุดเด่น จุดด้อย โอกาส อุปสรรค กลยุทธ์ โครงการ พันธกิจของโรงเรียน (MISSION) วิชาการเด่นดี โดยเน้นการจัดหลักสูตรและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียนระดับผลสัมฤทธิ์ทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และการอ่าน การพัฒนาศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่งนักเรียนเข้าประกวดแข่งขัน ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ 1 การแข่งขันตอบปัญหาวิชาการระดับประถมศึกษา งานวันวิชาการ 123 ปี มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ได้รับการสนับสนุนส่งข้าราชการครูและนักเรียน ร่วมกิจกรรมงานนิทรรศการวิชาการประจำปีการศึกษา 2558 ในการจัดโครงการจะมีการจัดนิทรรศการแสดงผลงานการส่งเสริมสนับสนุนในการจัดหาซื้อ ผลิตสื่อและการใช้นวัตกรรม สื่อเทคโนโลยี ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีพัฒนางานการจัดการเรียนการสอนการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถ ตรงตามมาตรฐานการกำหนดตำแหน่งและมาตรฐานวิชาชีพ เพื่อการเป็นครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 มีคุณธรรมนำตน การส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่ปลูกฝังให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และค่านิยมอันดีงามบนพื้นฐานของความเป็นไทย มีคุณธรรม มีการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล เพื่อนำมาพัฒนาต่อไป (ผู้บริหารโรงเรียนประชานิเวศน์และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้, 5 กรกฎาคม 2559)

2. ด้านการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา

โรงเรียนประชานิเวศน์มีการยึดหลักการมีส่วนร่วมในการทำงาน มีการวางแผนการบริหารหลักสูตร มีการดำเนินงานตามแผน เช่น การจัดอบรมครูทั้งโรงเรียนในการจัดทำหลักสูตรเพื่อให้เกิดความเข้าใจโดยแต่ละฝ่ายแบ่งหน้าที่กันทำงาน มีการพิจารณาเกี่ยวกับเอกสาร และต้องมีการรายงานผลบันทึกการเรียนอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องเลือกครูภาษาและประเมินการสอนสม่ำเสมอ มีการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องโดยมีการอบรม สัมมนา ในหน่วยการเรียนรู้ ครูแต่ละคนต้องบูรณาการการสอนเพื่อให้เข้าเด็กนักเรียน สนับสนุนงบประมาณในการจัดทำสื่อการเรียนการสอน และประเมินผลการบรรลุวัตถุประสงค์ เพื่อนำไปปรับปรุงหลักสูตรในการพัฒนา ออกแบบเทคนิคการจัดการเรียนการสอน (ผู้บริหารโรงเรียนประชานิเวศน์และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้, 5 กรกฎาคม 2559)

3. การบริหารจัดการเรียนรู้

ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการเรียนรู้ มีการวางแผน การดำเนินการตามแผน จัดประชุม ระดมสมอง สร้างความตระหนักและสร้างความเข้าใจกับบุคคลทุกฝ่าย โดยมีการกำหนดขอบข่ายงาน ใน 1. ด้าน การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ มีการส่งเสริมครูให้เข้าอบรม สัมมนา ตรวจสอบแผนการเรียนรู้ มีการนิเทศเป็นระยะ ดูใบงาน โครงการต่างๆตรวจสอบวิเคราะห์บันทึกหลังสอนพร้อมหาแนวทางแก้ไข 2. ด้าน การบริหารตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ผู้บริหารได้จัดประชุมระดมสมอง สร้างความตระหนักและสร้างความเข้าใจ กับบุคคลทุกฝ่าย โดยมีการกำหนดขอบข่ายงาน และแบ่งงาน โครงการตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่รับผิดชอบ กำหนดปฏิทินปฏิบัติงานอย่างชัดเจน มีการให้กำลังใจในการปฏิบัติงาน โรงเรียนประจักษ์ศิลปาคมได้รับรางวัล โรงเรียนแกนนำการอ่าน รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 ได้ว่าที่ ในการแข่งขันสุดยอดเด็กเก่ง BMA TOPTALENT 2015 นักเรียนได้รับรางวัลเหรียญทองแดงจากการคิดและแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ ครั้งที่ 16 ระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5-6 ได้รับรางวัลชนะเลิศอันดับ 1 ประเภทการคำนวณโดยใช้ลูกคิด การแข่งขันความสามารถด้านคณิตศาสตร์ รางวัลเหรียญทองแดง ในการแข่งขันระดับนานาชาติ รางวัลชนะเลิศอันดับ 1 การแข่งขันระดับกรุงเทพ จัดโดย สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร นักเรียนได้รับรางวัลในการประกวดแข่งขัน ได้รับรางวัลเหรียญทองโครงการ พัฒนาอัจฉริยภาพทางด้านวิทยาศาสตร์ นักเรียนได้รับคะแนนยอดเยี่ยมอันดับ 1 ระดับกรุงเทพมหานคร (ระดับ ภาค) ในด้านการทดสอบเสริมความรู้ทางวิทยาศาสตร์จากบริษัทเสริมปัญญา 3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ผู้เรียน ผู้บริหารได้จัดประชุมระดมสมอง สร้างความตระหนักและสร้างความเข้าใจกับบุคคลทุกฝ่าย โดยมีการ กำหนดขอบข่ายงาน มีปฏิทินปฏิบัติงานชัดเจน แบ่งหน้าที่ในการรับผิดชอบโครงการ กิจกรรม ชมรมต่างๆ ส่งเสริมการแข่งขันวิชาการ การแนะแนวทางให้นักเรียนได้เรียนต่อโดยมีการประชุมครูทั้งโรงเรียน ซึ่ง ผู้บริหารคอยให้คำแนะนำ และตรวจสอบผลเป็นระยะ และนำผลมาพัฒนา (ผู้บริหารโรงเรียนประจักษ์ศิลปาคมและ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้, 5 กรกฎาคม 2559)

4. ด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน

ผู้บริหารมีการวางแผนการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน โดยจัดคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่าย นิเทศ มีการนิเทศครูทุกคนในโรงเรียน คณะกรรมการประชุมเพื่อปรับปรุงการนิเทศโดยให้คำแนะนำและให้ กำลังใจผู้ถูกนิเทศ ผู้บริหารโรงเรียนจะคอยให้คำปรึกษา สำหรับผู้บริหารโรงเรียนจะมีการนิเทศตลอดเวลา เพื่อ ส่งเสริมการพัฒนาการเรียนการสอนของครูและพัฒนาศักยภาพของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง (ผู้บริหาร โรงเรียน ประจักษ์ศิลปาคมและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้, 5 กรกฎาคม 2559)

5. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ผู้บริหารมีการวางแผนด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การดำเนินการตามแผน การให้ความสำคัญ โดยจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยครูต้องจบการศึกษาวัดผล หรือวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้อย่างตรง การทำงานเป็นแบบมีส่วนร่วม โดยแบ่งครูฝ่ายวัดผลให้ประจำแต่ละสายชั้น และ จัดให้ครูวัดผลมาประจำฝ่ายวิชาการเพื่อติดต่อประสานงาน โรงเรียนประจักษ์ศิลปาคมจึงมีการทำงานอย่างเป็นระบบ และรวดเร็ว นอกจากนี้โรงเรียนประจักษ์ศิลปาคมได้มีการจัดทำโครงการวัดผลและประเมินผลขึ้นเพื่อให้ครูและ

นักเรียนทุกคนพัฒนาการจัดการเรียนการสอน มีการทดสอบตนเองโดยแบบทดสอบที่สร้างขึ้นได้มาตรฐานตามหลักสูตรแกนกลาง ซึ่งส่งเสริมความเป็นเลิศในด้านวิชาการ โดยทางโรงเรียนประจักษ์ฯ ได้ร่วมกันวางแผนและดำเนินการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง โดยมีผู้บริหารคอยให้กำลังใจ และส่งไปอบรมเฉพาะด้าน ซึ่งส่งผลให้ผลการสอบของนักเรียนโรงเรียนประจักษ์ฯ ผ่านเกณฑ์ (ผู้บริหารโรงเรียนประจักษ์ฯ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้, 6 กรกฎาคม 2559)

6. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้

ผู้บริหารโรงเรียนมีแผนการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ ได้ให้ความสำคัญจัดประชุมเพื่อให้คณะครูทราบแนวทางการสร้างสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ โดยครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้ร่วมกันพัฒนาสื่อให้สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการจัดทำทะเบียนสื่อ ใช้สื่อที่ทำขึ้นไปใช้ในการสอน เช่น สื่อมัลติมีเดีย มีนิตยสารในและประเมินผลการใช้สื่อเมื่อสิ้นปีการศึกษา เพื่อพัฒนาปรับปรุงสื่อ ผู้บริหารโรงเรียนเห็นความสำคัญ จัดสรรงบประมาณในการทำสื่อ และให้ขวัญกำลังใจ (ผู้บริหารโรงเรียนประจักษ์ฯ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้, 7 กรกฎาคม 2559)

7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียนประจักษ์ฯ ได้ให้ความสำคัญกับการวิจัย โดยมีการวางแผนการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้คำแนะนำ สนับสนุนในด้านอุปกรณ์ งบประมาณ มีการจัดประชุมแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ในการทำวิจัยเพื่อพัฒนานักเรียน สะท้อนความคิดระหว่างครูในโรงเรียน ผู้บริหารคอยให้คำแนะนำ ให้การสนับสนุนและติดตามผลอย่างใกล้ชิด ซึ่งงานวิจัยที่จัดทำได้เผยแพร่ในสื่อสารสนเทศของโรงเรียน ครูทำวิจัยในชั้นเรียนมีการนำปัญหาในการวิจัยไปใช้ในการแก้ไขปัญหาจากนั้นก็มีการประเมินความความหน้าทางด้านการเรียนของเด็กนักเรียน เมื่อสิ้นภาคเรียนมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและนำเสนองานวิจัย มีการนำผลการวิจัยมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สะท้อนความคิดระหว่างครูในโรงเรียน มีผู้บริหารคอยแนะนำ นำผลการวิจัยไปพัฒนาและหาวิธีการที่หลากหลาย (ผู้บริหารโรงเรียนประจักษ์ฯ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้, 7 กรกฎาคม 2559)

8. การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ

โรงเรียนมีการวางแผนด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ ผู้บริหารมีการประชุมการสร้างความตระหนักด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มีการดำเนินการประชุมผู้ปกครองโดยสร้างความตระหนักให้ผู้ปกครองเป็นสมาชิกโรงเรียน และสำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครอง ต่อการพัฒนา มีการสร้างเครือข่ายผู้ปกครองเพื่อเป็นตัวแทนเสนอแนะ ประชุมกิจกรรมต่างๆ โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกตัวแทนผู้ปกครอง ต้องเป็นที่ยอมรับในด้านความดี มุ่งประโยชน์ต่อส่วนรวม ไม่หวังผลตอบแทน นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดการเรียนรู้ มีกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน พี่ช่วยน้อง ผู้ปกครองช่วยสอน โครงการ ประชุมผู้ปกครอง เพื่อสร้างความร่วมมือและแก้ปัญหาร่วมกัน ทำแบบสอบถามความต้องการในด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน

ติดตามผลประเมินผลเป็นระยะ สรุปผลและการพัฒนาในปีต่อไปโดยทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น (ผู้บริหารโรงเรียนประชานิเวศน์และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้, 7 กรกฎาคม 2559)

9. การประกันคุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ

ผู้บริหารโรงเรียนประชานิเวศน์ จัดทำมาตรฐานโรงเรียน ผู้การประกันคุณภาพ มีการดำเนินการเป็นระบบการชัดเจน เพื่อพัฒนาคุณภาพในสถานศึกษาให้อยู่ในระดับดีมากทุกมาตรฐาน เพื่อให้เป็นการประเมินตนเอง ทราบจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนา แนวทางพัฒนาของโรงเรียน เพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับไปสู่การปรับปรุงพัฒนาการดำเนินการของโรงเรียน ขั้นตอนมีดังนี้ ขออนุมัติโครงการ กำหนดกิจกรรมซึ่งประกอบไปด้วย แต่งตั้งคณะกรรมการ ศึกษามาตรฐานกรุงเทพมหานครและสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) วางแผนเตรียมการเพื่อปฏิบัติ รวมประเมินผลการดำเนินงาน โดยกรรมการแต่ละมาตรฐาน กรรมการประเมินผลสรุปผลการประเมิน รายงาน SAR ประจำปี ในส่วนลักษณะของโครงการที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา มีการจัดองค์กร โครงสร้าง และแผนบริหารงานอย่างเป็นระบบประกอบด้วยพันธกิจ กลยุทธ์ โครงการเพื่อเป็นการประเมินตนเอง จัดทำกรอบการประเมินตนเองและจัดทำเครื่องมือการประเมินตนเองของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งผลที่ผ่านมา การประกันคุณภาพ อยู่ในระดับดีมาก มีการนำผลการประเมินเพื่อมาพัฒนาปรับปรุง (ผู้บริหารโรงเรียนประชานิเวศน์และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้, 7 กรกฎาคม 2559)

6. อภิปรายผล

ผลการศึกษา พบว่า การศึกษาการบริหารงานวิชาการที่มุ่งเน้นคุณภาพของโรงเรียนประชานิเวศน์ ผู้วิจัยขอนำผลการค้นพบการบริหารงานวิชาการ

1. ด้านการวางแผนงานวิชาการ

โรงเรียนประชานิเวศน์ 1.1 มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศงานวิชาการ โดยมีผู้บริหารประชุมคณะกรรมการจัดทำข้อมูลสารสนเทศงานวิชาการ ดำรงและจัดทำทะเบียนเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศงานวิชาการ ได้แก่ ดำรงข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับข้อมูลห้องเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ ข้อมูลนักเรียนรายบุคคล ข้อมูลพื้นฐานชุมชน ข้อมูลบุคลากร นโยบายการพัฒนาโรงเรียน สร้างเครื่องมือจัดเก็บข้อมูล นำข้อมูลที่ได้ออกมาแยกประเภทการใช้งาน จัดระบบฐานข้อมูล ได้แก่ ข้อมูลด้านนักเรียน ข้อมูลส่วนตัว ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การศึกษาต่อ ความสามารถพิเศษ ผลการสอบวัดความรู้พื้นฐานระดับชาติ (O-NET) ผลการสอบวัดคุณภาพการศึกษา ผลการแข่งขันความสามารถทางวิชาการ ข้อมูลส่วนตัว ข้อมูลการปฏิบัติงาน ข้อมูลคุณลักษณะ ความสามารถพิเศษ การอบรม/สัมมนา ชั้นเรียนห้องสนับสนุนการเรียน สื่อการเรียนการสอน วัสดุ อุปกรณ์งานวิจัย แหล่งเรียนรู้ ได้ข้อมูลตามความต้องการและความจำเป็นในการใช้งาน มีระบบฐานข้อมูลที่ใช้สะดวก รวดเร็ว ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน บุคลากรในโรงเรียนมีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและสามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนางานได้ มีเว็บไซต์เพื่อเผยแพร่ผลงานของโรงเรียน โรงเรียนมีระบบข้อมูลสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพต่อการบริหารงานวิชาการ ข้อมูลต้องเป็นปัจจุบัน

ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร (2554) การวางแผนงานวิชาการ เป็นการรวบรวมข้อมูล สถิติเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ นักเรียน บุคลากร จัดทำแผนนโยบายและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับงาน

วิชาการ จัดทำแผนงานวิชาการ ซึ่งมีความสำคัญและจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ข้อมูลสารสนเทศเป็นสิ่งจำเป็นในการวางแผนการบริหารงานวิชาการ ข้อมูลสารสนเทศที่ดีต้องเป็นข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน สามารถตอบสนองผู้ใช้ได้ทันเหตุการณ์ สามารถนำมาวิเคราะห์เพื่อแก้ปัญหา และนำมาปรับปรุงงานของตนเองให้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งผู้บริหาร โรงเรียนสามารถศึกษาผลการดำเนินงานของบุคลากรงานของตนเองให้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งผู้บริหาร โรงเรียนสามารถศึกษาผลการดำเนินงานของบุคลากรในหน่วยงาน โดยมีข้อมูลสารสนเทศประกอบการชี้แนะ ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ง่ายขึ้น

1.2) การจัดทำแผนงานวิชาการ

ผู้บริหารได้ตระหนักถึงความสำคัญในการจัดทำแผนงานวิชาการ โรงเรียน มีระบบข้อมูลสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพต่อการบริหารงานวิชาการ ข้อมูลเป็นปัจจุบัน มีการดำเนินโครงการส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศ โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศบุคลากรเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ

ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร (2554) การจัดทำแผนงานวิชาการในโรงเรียน เป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลให้ได้มากที่สุด โดยมีความสำคัญ คือ 1. การจัดทำแผนงานวิชาการจะเป็นตัวกำหนดโครงการ/กิจกรรม/งานที่จะทำในอนาคต 2. โรงเรียนสามารถดำเนินงานไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ได้ 3. ทำให้สามารถพัฒนาโรงเรียนไปตามทิศทางที่กำหนดไว้ และสามารถคงอยู่ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ 4. ช่วยให้ใช้งบประมาณและทรัพยากรอื่นๆ ได้อย่างประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุด

2. การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนมีกิจกรรมและประสบการณ์ที่จัดให้นักเรียน โดยมีเนื้อหาสาระชัดเจน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จ เริ่มจากการที่โรงเรียนคัดนักเรียนตั้งแต่แรกเข้าเรียนอนุบาล คือ การใช้แบบข้อสอบทดสอบและการสัมภาษณ์ เมื่อนักเรียนเข้าศึกษา มีการสอนซ่อมเสริมนักเรียนที่อ่อนและส่งเสริมนักเรียนที่เก่งโดยมีการส่งนักเรียนเข้าแข่งขัน ได้ประสบผลสำเร็จ คือ นักเรียนได้รับรางวัลนักเรียนผ่านการทดสอบซึ่งสอดคล้องกับพิทักษ์ แก้วในเมฆ (2550) ได้ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรง กลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่สัมพันธ์กับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การปฏิบัติการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรง ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การเตรียมความพร้อม การจัดทำหลักสูตร การดำเนินการใช้หลักสูตรและการประเมินผลหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3. การบริหารการจัดการเรียนรู้ มีการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การบริหารจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับจิราภา เพียรเจริญ (2556) กล่าวว่า ผู้บริหารมีบทบาทในการบริหารจัดการเรียนรู้โดยยึดหลักการแนวคิดและจุดเน้นของการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา โดยเป็นกำหนดนโยบาย กระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบครบวงจร ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

4. การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน มีการนิเทศโดยผู้บริหารตลอดเวลาอย่างต่อเนื่อง การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนตลอดเวลาโดยกล่าวให้กำลังใจ ซึ่งสอดคล้องกับคมกริช มาดย์วิเศษ (2553) กล่าวว่า การ

นิเทศเป็นวิธีการที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถสำหรับหน่วยงาน โดยความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่ายในการดำเนินงานให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการและนวัตกรรมการสอนต่าง ๆ นอกจากนั้นยังเป็นการสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ครูอีกด้วย การนิเทศภายในมีความจำเป็นและความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพราะเป็นความร่วมมือ ร่วมใจ ร่วมแรงของบุคลากรทุกภาคส่วนที่จะต้องพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้สูงขึ้น การให้กำลังใจ สร้างแรงจูงใจให้กับบุคลากรในสถานศึกษาได้แสดงศักยภาพของตนเองในการจัดการเรียนรู้ เพื่อมุ่งสู่คุณภาพที่สูงขึ้นของนักเรียน

5. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ครูฝ่ายวัดผลจบสาขาวิชาวัดและประเมินผลการเรียนรู้มาโดยตรง มีการแบ่งงานการปฏิบัติการจัดทำโครงการวัดผลและประเมินผลขึ้นเพื่อให้ครูและนักเรียนทุกคนพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารได้ให้ความสำคัญจัดคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ โดยครูต้องจบตรงเอก คือจบฝ่ายวัดผลมาโดยตรง การทำงานเป็นแบบมีส่วนร่วม โดยแบ่งครูฝ่ายวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ให้ประจำแต่ละสายชั้น และจัดให้ครูวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้มาประจำฝ่ายวิชาการเพื่อติดต่อประสานงาน โรงเรียนประชานิเวศน์จึงมีการทำงานอย่างเป็นระบบและรวดเร็ว นอกจากนี้โรงเรียนประชานิเวศน์ได้มีการจัดทำโครงการวัดผลและประเมินผลขึ้นเพื่อให้ครูและนักเรียนทุกคนพัฒนาการจัดการเรียนการสอน มีการทดสอบตนเองโดยแบบทดสอบที่สร้างขึ้นได้มาตรฐานตามหลักสูตรแกนกลาง ซึ่งส่งเสริมความเป็นเลิศในด้านวิชาการ โดยทางโรงเรียนประชานิเวศน์ได้ร่วมกันวางแผน และดำเนินการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง โดยมีผู้บริหารคอยให้กำลังใจ และส่งไปอบรมเฉพาะด้าน ซึ่งส่งผลให้ผลการสอบของนักเรียนโรงเรียนประชานิเวศน์ผ่านเกณฑ์

ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2552) กล่าวถึงการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการคือการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตาม ตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุกระดับไม่ว่าจะเป็นระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ

6. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและแหล่งเรียนรู้ มีการนำเสนอสื่อการสอนของคณะครูทุกคน ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับเพ็ญศรี ศรีสวัสดิ์ และคณะ (2552) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ชุดสื่อประสมผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตวิชาการประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์ในสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์กลุ่มที่เรียนด้วยชุดสื่อประสมผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสูงกว่ากลุ่มที่เรียนโดยวิธีบรรยายในชั้นเรียนแบบปกติ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยชุดสื่อประสมผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตวิชาการประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ครูทุกคนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำเสนอผลงานวิจัยปลายภาคเรียน โดยผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทในการมีส่วนร่วมคอยให้คำแนะนำ โดยสอดคล้องกับสุทธาภรณ์ วรกาญจนกุล (2556) ได้ศึกษากระบวนการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม พบว่าความคิดเห็นของครูผู้ปฏิบัติการสอนที่มีต่อกระบวนการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม พบว่าโดยภาพรวมอยู่ใน

ระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความคิดเห็นต่อการสนับสนุนการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนในระดับมากที่สุด คือ ด้านการให้ความสำคัญกับงานวิจัยในชั้นเรียน และ ด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน และ ด้านการให้ความยอมรับนับถือต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน และด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในหน้าที่การงานของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน

8. การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ โรงเรียนมีกิจกรรมที่ให้ผู้ชมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ โดยจัดกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน พี่ช่วยน้อง ผู้ปกครองช่วยสอนซึ่งสอดคล้องกับ ปารณทัตต์ แสนวิเศษ (2551) พบว่ายังมีโรงเรียนจำนวนหนึ่งให้ผู้ชมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างได้ผล และประสบความสำเร็จในการบริหารงาน เป็นที่นิยมของผู้ปกครองและนักเรียน ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องในการศึกษา จึงเป็นจุดสนใจในการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อพัฒนาการศึกษาและประกอบกับผู้วิจัยเป็นผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงมีความตระหนักที่จะศึกษาแนวคิดที่จะให้ผู้ชมชนได้ร่วมพัฒนาจัดการศึกษาอย่างได้ผล และประสบผลสำเร็จโดยเฉพาะ ในโรงเรียนที่มีผลงานดีเด่น

9. การประกันคุณภาพการศึกษา กับงานวิชาการ ผู้บริหารได้ตระหนักถึงการทำมาตรฐานโรงเรียน โดยให้คณะครูเล็งเห็นความสำคัญต่อการประกันคุณภาพเพื่อให้ดำเนินการเป็นระบบการชัดเจน มีการจัดทำโครงการประกันคุณภาพของสถานศึกษาภายในโรงเรียน โครงการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ซึ่งสอดคล้องกับชัยวัฒน์ (2553) ที่พบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารมีอิทธิพลสูงสุดต่อการประกันคุณภาพการศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ แคทลียา (2554) นิจวรรณ(2555) ที่ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านผู้บริหาร การสัมภาษณ์ ผู้บริหารโรงเรียน รองผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้พบ MODEL ที่สามารถนำไปใช้กับผู้บริหารระดับอื่นได้ด้วย โดยใช้ชื่อว่า JIRAPORN MODEL ดังนี้ จุดเด่นในด้านการศึกษาการบริหารงานวิชาการที่มุ่งเน้นคุณภาพของโรงเรียนประชาณีเวศน์ 9 ด้านนี้ได้มีการผสมผสานด้วย JIRAPORN MODEL ดังนี้

J ENJOY คือ ความสุข ผู้บริหารโรงเรียนใช้เทคนิคบูรณาการที่หลากหลายไม่ว่าจะเป็นเทคนิคของการสื่อสาร เทคนิคการท้าทาย เทคนิคการเข้าใจ เทคนิคของภาวะผู้นำ การแนะนำ การให้อภัย เทคนิคของภาวะผู้นำ เทคนิคการกระตุ้นเสริมแรงโดยทั้งคำพูดวาจา การให้กำลังใจ เอาใจใส่ ใกล้ชิด ติดตาม โดยใช้จิตวิทยาประเมินว่าขณะนี้ครูเป็นอย่างไรบ้าง สุขหรือทุกข์ ผู้บริหารต้องเข้าไปดูแลเหมือนพี่เหมือนน้อง เหมือนญาติ ทำให้ครูมีความสุข ซึ่งผลที่ออกมาคือจะได้งานที่มีความหลากหลาย ผู้บริหารให้ความสำคัญกับเวลามาก ต้องมีการทุ่มเทจริงใจ ยืดหยุ่น ให้ออกาส เพื่อให้เหมาะสมกับครู สุดท้ายผลที่เกิดขึ้นก็มีความสุขร่วมกัน มีความภูมิใจร่วมกัน

I INFORMATION MAN หมายถึง ข้อมูล ระเบียบแบบแผน ทุกอย่างต้องมีระเบียบแบบแผน โครงสร้างวัฒนธรรมไทย โครงสร้างทางวัฒนธรรมองค์กร ต้องเชื่อมด้วยคุณธรรมไม่ว่าจะเป็นอิทธิบาท 4 สังคหะวัตถุ 4 โดยการที่ผู้บริหารปฏิบัติกับครูในโรงเรียน

R RELATIONSHIP หมายถึง มนุษยสัมพันธ์ การรู้จักพูด การยิ้ม การวางตัวให้มีเสน่ห์กับคนรอบข้าง ปฏิบัติตนทำให้คนรอบข้างรู้สึกที่น่าคบ ไม่มีการแะแวง เป็นตัวของตัวเอง

A ATTITUDE หมายถึง เจตคติ

P PARTICIPATIONS หมายถึง การมีส่วนร่วม ทุกคนต้องมีส่วนร่วม แต่ไม่จำเป็นต้องเป็นเหมือนกันหมด เพราะครูแต่ละคนก็มีความแตกต่างกัน

O ORGANIZATION หมายถึง การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ดี โดยเอาหลักของวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตการดำรงตนมาจัดรวม

R RELAX หมายถึง การผ่อนคลาย ยืดหยุ่น ไม่ตึงเครียด มีกิจกรรมนันทนาการสอดแทรก เพื่อลดภาวะตึงเครียด ผ่อนคลาย จะก่อให้เกิดผลดี

N NATURE หมายถึง ความเป็นธรรมชาติ ไม่มีปรุงแต่ง จริงใจ เพราะถ้ามีความจริงใจต่อการทำงานก็ประสบความสำเร็จ

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

(1) ผลการศึกษาการบริหารงานวิชาการที่มุ่งเน้นคุณภาพของโรงเรียนประชาณีเวศน์ โรงเรียนที่ไม่ผ่านผลคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Education Test -ONET) สามารถไปประยุกต์ใช้และพัฒนาโรงเรียนต่อไป

(2) โรงเรียนที่ไม่ผ่านผลคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Education Test -ONET) สามารถนำการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประชาณีเวศน์ ไปใช้ในการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพของโรงเรียนต่อไป

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

(1) ควรมีการศึกษาทำการวิจัยโรงเรียนที่ไม่ผ่านผลคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Education Test -ONET)

(2) ควรมีการศึกษาปัญหา อุปสรรค โอกาส ของผลโรงเรียนที่ไม่ผ่านคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Education Test -ONET) เพื่อนำไปพัฒนางานวิจัยต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. 2551. “หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.” กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.

กระทรวงศึกษาธิการ. 2552. “เอกสารประกอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียน.” กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

คมกริช มาตย์วิเศษ. 2553. “การพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนจตุรพักตรพิมาน อำเภอดุสิตพัฒนา จังหวัดร้อยเอ็ด.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

จิราภา เพียรเจริญ. 2556. “บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

- ปรณทัตต์ แสนวิเศษ. 2551. “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา : การสร้างทฤษฎีจากฐานราก.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พิทักษ์ แก้วในเมฆ. 2550. “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.” วิทยานิพนธ์ กศ.ม. การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เพ็ญศรี ศรีสวัสดิ์และคณะ. 2552. “ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ชุดสื่อประสมผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาการประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์ในสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตสุพรรณบุรี” สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตสุพรรณบุรี สุพรรณบุรี.
- สุธารณ์ วรกาญจนกุล. 2556. “ส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกำแพงแสน จังหวัด นครปฐม.” วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2550. “แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงกำหนด หลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550.” กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร. 2554. พิมพ์ครั้งที่ 3. “คู่มือการบริหารจัดการในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร การบริหารงานวิชาการ.” กรุงเทพมหานคร : หน่วยศึกษานิเทศก์สำนักการศึกษา.
- สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร. 2558. “ผลคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (Ordinary National Education Test -ONET)” กรุงเทพมหานคร.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,สำนักงาน. 2557. ผลการประเมินการประกันคุณภาพระดับการศึกษาปฐมวัย. คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,สำนักงาน. 2557. การประเมินคุณภาพมาตรฐานโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร. Deming, Edward W. (1994). *The New Economics for Industry, Government, Education*. Cambridge : MIT Center for Advance Education Service.

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

**THE PARTICIPATIVE MANAGEMENT OF SCHOOLS UNDER
THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 25**

ศุภรดา จันทรโสดา

นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

E-mail:suparada074@gmail.com

ดร.สุภัทร พันธุ์พัฒนกุล

อาจารย์ประจำวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

E-mail:spptng@hotmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ใน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ โรงเรียนในสหวิทยาเขตปราสาทพญาไฟ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 8 โรงเรียน โดยใช้การเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู โรงเรียนในสหวิทยาเขตปราสาทพญาไฟ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 8 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา กรรมการสถานศึกษา และครูผู้สอน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาได้มาจากจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ส่วนครูผู้สอนได้มาโดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน แล้วใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย รวมจำนวนผู้ให้ข้อมูล 281 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการบริหารบุคคลและด้านการบริหารงานทั่วไป มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือด้านการบริหารงานวิชาการ

คำสำคัญ: การบริหารแบบมีส่วนร่วม, การบริหารการศึกษา, การมีส่วนร่วม

ABSTRACT

The purpose of this study was to study four fields of the participative administration conditions of schools—under the Secondary Educational Service Area Office 25. Those four fields were: academic administration, budget administration, personnel administration and general administration. The samples comprised of 8 schools in Prasartphayaphai united campus using purposive sampling. All kinds of information were from school administrators, teachers and the committee of school foundation in those 8 schools in academic year of 2015. There were 8 school administrators. The samples were 281 teachers from Krejcie & Morgan's table through easy sampling. The study instruments were questionnaires. Mean and standard deviation were used to analyze the collected information.

The result of the study showed that the participative administration conditions of schools in the Secondary Educational Service Area Office 25 are in the best level. The highest mean is the field of personnel administration and general administration. The lowest mean is the field of academic administration.

KEY WORDS: Participative Administration, Educational Administration, Participation

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

ภาวะการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของประเทศเกือบทั่วโลกทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง จากกระแสโลกาภิวัตน์ ในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงและยุคข้อมูลข่าวสาร ทำให้หลายประเทศรวมทั้งประเทศไทยซึ่งอาจยังปรับตัวไม่ทัน ยังต้องเผชิญกับหลายสถานการณ์ปัญหา จากการสรุปประมวลทัศนะทางวิชาการของนักการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2554) ระบุว่าประเทศไทยต้องเผชิญกับปัญหาหลายประการทั้งปัญหาการเมือง เศรษฐกิจตกต่ำการเสื่อมทางศีลธรรม ความสูญเสียเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ส่งผลให้เกิดแนวคิดในการปฏิรูปด้านต่างๆ ของประเทศ ซึ่งประกอบด้วยการปฏิรูปการเมือง การปฏิรูประบบราชการและการปฏิรูปทางการศึกษา ซึ่งในส่วนของการปฏิรูปการศึกษานั้นนับเป็นการปรับเปลี่ยนการพัฒนาที่เป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศ

การพัฒนาประเทศเป็นหน้าที่ของทุกคนในประเทศที่จะต้องเข้าใจหน้าที่ และแสดงบทบาทให้ถูกต้องเหมาะสม กลไกการพัฒนาประเทศมีหลายด้านที่คอยขับเคลื่อนอยู่ตลอดเวลาไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษา ด้านการเมืองการปกครอง ด้านอุตสาหกรรม ด้านการดำรงชีพต่างๆ สิ่งสำคัญที่เป็นพื้นฐานสำหรับการพัฒนาประเทศ คือ การพัฒนาการศึกษา ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญที่สุด เพราะการศึกษาของคนในชาติเปรียบเสมือนเส้นเลือดที่คอยหล่อเลี้ยงในทุกๆ ด้าน การให้ความสำคัญในการศึกษาก็เป็นความจำเป็นเร่งด่วนสำหรับทุกประเทศ สำหรับในประเทศที่พัฒนาแล้วล้วนเป็นประเทศที่มีประชาชนได้รับการพัฒนาด้านการศึกษาที่ดีมาก่อนแล้วค่อยมุ่งพัฒนาในด้านอื่นๆ ต่อไป เหตุนี้เองทำให้ทุกภาคส่วนเริ่มมีความตระหนักให้ความสำคัญมากขึ้นและปรากฏภาพความชัดเจนขึ้นเมื่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้บัญญัติสาระที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครอง องค์กรหน่วยงานต่างๆ ในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา

และพัฒนาด้านการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการให้สังคมได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ให้สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองชุมชนทุกๆ ฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

การจัดการศึกษาของประเทศไทยในช่วงปัจจุบันนี้มุ่งเน้นที่จะให้องค์กรของสังคมทุกส่วนเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษา และให้มีการกระจายอำนาจการจัดการศึกษามาที่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีอำนาจอิสระในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของตนเองมากขึ้น โดยเฉพาะสถานศึกษามีอำนาจและควมรับผิดชอบค่อนข้างเบ็ดเสร็จ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School - Based Management : SBM) ด้วยความเชื่อที่ว่า การตัดสินใจที่ดีที่สุดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา น่าจะเกิดจากการตัดสินใจของคณะบุคคลผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่อยู่ใกล้ชิด และมีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้เรียนมากที่สุดและที่สำคัญกระบวนการบริหารจัดการจะต้องมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพราะผลการศึกษาหรือคุณภาพนักเรียนจะเกิดขึ้นที่โรงเรียนเป็นหลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 ได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง โดยหวังว่า เมื่อมีการกระจายอำนาจออกจากกระทรวงไปแล้ว ขั้นตอนการบริหารจะน้อยลงเวลาที่ใช้ในการตัดสินใจ แต่ละเรื่องจะสั้นลง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาจะพึ่งตนเองมากขึ้น ประสิทธิภาพการบริหารจัดการจะสูงขึ้น สอดคล้องกับมาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนากระหว่างชุมชน การมีส่วนร่วมในด้านต่างๆ จะสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้สูงขึ้น ดังนั้น สถานศึกษาในฐานะที่เป็นหน่วยปฏิบัติที่สำคัญที่สุด จะต้องแสดงบทบาทให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่เน้นการ บริหารจัดการศึกษาโดยการมีส่วนร่วม ให้ทุกคนทุกฝ่ายได้แสดงความคิดเห็นและเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

สำนักงานนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551) กล่าวว่า กระทรวงศึกษาธิการได้กระจายอำนาจจากส่วนกลางไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้รับผิดชอบต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2547 ในกลุ่มสถานศึกษาทุกขนาด ได้แก่ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และใหญ่พิเศษ ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้กระจายอำนาจการบริหารไปยังสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ใน 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ งบประมาณ บริหารงานบุคคล และบริหารทั่วไป สนับสนุน นิเทศ กำกับและติดตามการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดทุกขนาด ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ตรงตามเจตนารมณ์ของการจัดการศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษา ก่อให้เกิดความสามัคคี และลดความขัดแย้งในการทำงานเพิ่มความไว้วางใจ สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ช่วยให้ผู้ร่วมงานมีความสุขพจิติดี สร้างความเป็นประชาธิปไตย ลดค่าใช้จ่ายและใช้ทรัพยากร ช่วยให้การใช้งบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ บุคลากรเกิดความรู้สึกรักว่าเขเป็นส่วนหนึ่งของ

องค์การ ก่อให้เกิดการระดมความคิดและอภิปรายร่วมกัน เปิดโอกาสให้มีการสื่อสาร ทำให้ผลการปฏิบัติงานดีขึ้น สอดคล้องกับแนวทางการบริหารที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 ที่เน้นการบริหารโดยให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประชาชน และองค์กรต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการมากขึ้น นั่นคือ การบริหารโดยองค์กรบุคคล หรือการบริหารแบบมีส่วนร่วม (ธีระ รุญเจริญ, 2545)

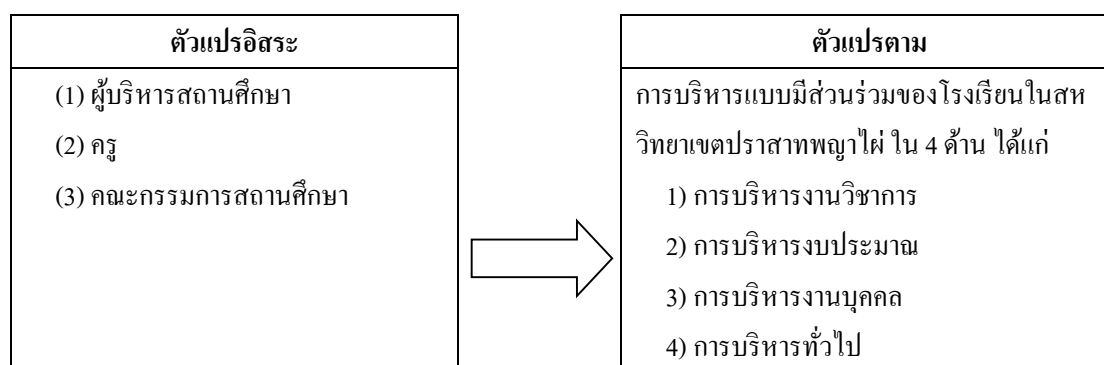
จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้ศึกษาเห็นความสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วมจึงมีความสนใจว่า ในปัจจุบันสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ซึ่งเป็นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ผู้ศึกษาสังกัดอยู่นั้น มีสภาพการการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 อย่างไร ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษานำไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนา ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อันจะส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาได้บรรลุผลตามเป้าหมายการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้ศึกษาได้นำข้อบัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ที่ปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ระบุว่า การบริหารและการจัดการศึกษาจากระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักว่า มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา 9(2) และการมีส่วนร่วมขององค์กรชุมชน มาตรา 9(6) กำหนดให้องค์กรชุมชนร่วมเป็นคณะกรรมการการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา มาตรา 38 วรรคสอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรา 40 ซึ่งจะรองรับการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาจากกระทรวงใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป (มาตรา 39) บทบัญญัติดังกล่าว เป็นแนวทางในการสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู ที่มีต่อสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังปรากฏตามกรอบการวิจัย ตามภาพประกอบที่ 1

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey research) โดยวิธีเก็บข้อมูล ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลจากโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 10 สหวิทยาเขต รวม 84 โรงเรียน งานวิจัยนี้ใช้กลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนในสหวิทยาเขตปราสาทพญาไฟ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 8 โรงเรียน โดยใช้การเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) (สำนึกน โยบายและวิชาการสถิติ, 2555) ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนในสหวิทยาเขตปราสาทพญาไฟ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 8 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาได้มาจากจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ส่วนครูผู้สอนได้มาโดยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) แล้วใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

4.2 ตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรต้น ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ขอนแก่น เขต 25 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ขอนแก่น เขต 25 ใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล และ 4) การบริหารทั่วไป

4.3 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 7 เดือน (ตุลาคม 2558 – เมษายน 2559)

4.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถาม ข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยครอบคลุมเนื้อหาทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีตัวเลือก 5 ระดับ และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติม โดยแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

4.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองทุกขั้นตอน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

(1) นำหนังสือขออนุญาตจากวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและสนับสนุนการวิจัย (2) ขอหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 (3) ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำแบบสอบถาม หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม และหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ส่งไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ จำนวน 203 ฉบับ รวบรวมแบบสอบถามกลับคืนและเป็นฉบับที่มีความสมบูรณ์ทั้งหมด จำนวน 203 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

4.6 การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive statistics) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

5. สรุปผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “สภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 25” ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (N = 281)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	105	37.37
1.2 หญิง	176	62.63
2. อายุ		
2.1 น้อยกว่า 30 ปี	46	16.37
2.2 30-40 ปี	66	23.49
2.3 41-50 ปี	91	32.38
2.4 51-60 ปี	78	27.76
3. วุฒิการศึกษา		
3.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี	2	0.71
3.2 ปริญญาตรี	165	58.72
3.3 ปริญญาโท	109	38.79
3.4 สูงกว่าปริญญาโท	5	1.78
4. ตำแหน่งปัจจุบัน		
4.1 ผู้บริหารสถานศึกษา	18	6.41
4.2 ครูผู้สอน	185	65.84
4.3 คณะกรรมการสถานศึกษา	78	27.76

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 281 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็น ร้อยละ 62.63 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.38 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็น ร้อยละ 58.72 และมีตำแหน่งเป็นครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 65.84

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยภาพรวม

ข้อ	การบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วม	ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วม		แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ด้านการบริหารงานวิชาการ	3.83	0.76	มาก
2	ด้านการบริหารงานงบประมาณ	3.96	0.87	มาก
3	ด้านการบริหารบุคคล	4.09	0.91	มาก

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อ	การบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วม	ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วม		แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
4	ด้านการบริหารงานทั่วไป	4.09	0.83	มาก
	โดยรวม	3.99	0.84	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 25 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D.=0.84) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการบริหารบุคคลและด้านการบริหารงานทั่วไปมีการบริหารแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.09$, S.D.= 0.91 และ $\bar{X} = 4.09$, S.D.= 0.83 ตามลำดับ) ลำดับรองลงมาได้แก่ ด้านการบริหารงานงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$, S.D.=0.87) และด้านการบริหารงานวิชาการมีการบริหารแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.83$, S.D.=0.76)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือด้านการบริหารงานบุคคล โดยมีรายละเอียดแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านการบริหารวิชาการ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$, S.D.=0.76) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รองลงมาคือ สนับสนุนสถานที่ต่างๆ ในชุมชนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของนักเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ร่วมมือสนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน

2. ด้านการบริหารงบประมาณ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$, S.D.=0.87) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มีส่วนร่วมแสวงหากองทุนช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลน รองลงมาคือ มีส่วนร่วมประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนการใช้จ่ายที่กำหนดไว้ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีส่วนร่วมรับรู้เกี่ยวกับรายรับ - รายจ่าย ในด้านการเงินและการจัดซื้อจัดจ้าง

3. ด้านการบริหารบุคคล โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D.= 0.91) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ สนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนร่วมกันทำงานเป็นหมู่คณะมีการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน รองลงมามีส่วนร่วมในการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกบุคลากรเพื่อปฏิบัติงานในโรงเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ร่วมเป็นคณะกรรมการออกกฎระเบียบเกี่ยวกับบุคลากร

4. ด้านการบริหารงานทั่วไป โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D.= 0.83) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ส่งเสริมสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มชมรม หรือสมาคมของผู้ปกครองหรือศิษย์เก่า รองลงมาคือ ให้ความช่วยเหลือประสานความช่วยเหลือเพื่อแก้ปัญหาให้นักเรียนทุกๆ ด้าน จัดสัปดาห์อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านให้ครูและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาร่วมแสดงเพื่อให้นักเรียนเกิดความรักท้องถิ่น

6. อภิปรายผล

จากการศึกษาการศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 25 ผู้ศึกษาขอเสนอการอภิปรายผล ดังนี้

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จากผลการศึกษาพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานงบประมาณและด้านการบริหารทั่วไป ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการบริหารงานบุคคล แสดงให้เห็นว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ด้านการบริหารวิชาการ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา สอดคล้องกับ สุขตา แดงสุวรรณ (2558) ที่ได้ศึกษาการศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ซึ่งผลการศึกษาพบว่าการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับ นฤมล ชนะคุม (2557) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตอำเภอลำลูกกาจังหวัดปทุมธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สิริกร ทิพย์วงษ์ (2556) ได้ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก และ การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก อรรถพร เชื้อโชติ (2555) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนเทศบาล จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนเทศบาล จังหวัดอุบลราชธานี ในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร, ด้านการเรียนการสอน, ด้านการนิเทศการสอน, ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก อีกทั้งยังมีผลการศึกษาในทิศทางเดียวกันกับ สาริกา ธรรมรักษา (2558) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอขุนตาล จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษา พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนได้เล็งเห็นความสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วมภายในโรงเรียนระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นอย่างดี เป็นลักษณะของการดำเนินงานที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เสนอความคิดเห็นเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหา ดำเนินการ ประเมินผล และรวมถึงร่วมรับผลที่เกิดจากการดำเนินการนั้นๆ นอกจากนี้ยังมีการประสานงานและความรับผิดชอบที่มีร่วมกัน โดยเห็นแก่ประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับทางโรงเรียน ซึ่งทำให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไข

เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ในประเด็นของการกำหนดให้กระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษา ซึ่งมีหลักการบริหารคือการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วม สอดคล้องกับการศึกษาของ Elliont (1994) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมกับการกระจายอำนาจในโรงเรียนเพื่อกำหนดคุณภาพของโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า การเพิ่มความร่วมมือและการตัดสินใจร่วมกันในการปฏิบัติงานเพื่อคุณภาพของโรงเรียนจะส่งผลต่อการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพจะต้องประกอบด้วย การวางแผนล่วงหน้า การวัดผลการได้รับความสนับสนุนช่วยเหลือ การนำความร่วมมือและการกระจายอำนาจไปใช้ในโรงเรียน เช่นเดียวกับ Frost and Others (2010) ได้ทำการศึกษาในเรื่องของการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษาด้วยความสัมพันธ์กันของฝ่ายวิชาการและฝ่ายกิจการนักเรียน ซึ่งพบว่าการมีส่วนร่วมกันของคนในองค์กรที่ประกอบไปด้วย การจัดหลักสูตรที่อ้างอิงประสบการณ์ การเรียนรู้แบบกลุ่ม สภาพชีวิตนักเรียน และการบริการทางการเรียน จะมีส่วนช่วยให้การเรียนรู้ของนักเรียนนักศึกษาประสบความสำเร็จมากขึ้น

7. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 จากผลการศึกษาพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดอบรมให้ความรู้อบรมเชิงปฏิบัติการ ประชุม สัมมนาทางวิชาการเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการเพิ่มเติมให้แก่ผู้บริหาร โรงเรียน หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาสถานศึกษาของตนเองให้มีประสิทธิภาพต่อไป

1.2 จากผลการศึกษาพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้บริหาร โรงเรียนมีการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาของตนเอง

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเชิงคุณภาพเพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

2.3 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับความพึงพอใจในงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ธีระ รุณเจริญ. (2545). การบริหารเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : เขตโล่การพิมพ์.
- นฤมล ชนะคุม. (2557). การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขต
อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยอีส
เทิร์นเอเชีย.
- สาริกา ธรรมรักษา. (2558). การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอบางบาล จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. เพาะ :
มหาวิทยาลัยพะเยา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษา ในทศวรรษที่สอง
(พ.ศ. 2552 – 2561). กรุงเทพมหานคร : พรักหวานกราฟฟิค.
- สำนักนโยบายและวิชาการสถิติ. (2555). เทคนิคการสุ่มตัวอย่างและการประมาณค่า. กรุงเทพฯ : เอกสารอัด
สำเนา.
- สิริกร ทิตยวงษ์. (2556). การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัด
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุชตา แดงสุวรรณ. (2558). การศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น
พื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต จันทบุรี :
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- อรรวรรณ เชื้อโชติ. (2555). การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนเทศบาล จังหวัดอุบลราชธานี.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- D.C. Elliont, (1994), Collaborative decentralized management and perceptions of quality schooling outcome,
Dissertation Abstracts international, 52, 10: 3468 – A.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. **Educational and
Psychological Measurement**, 30(3), pp. 607-610.
- Robert A. Frost and Others, (2010), “Enhancing Student Learning With Academic and Student Affairs
Collaboration”, **Community College Enterprise** v16 n1: 37 - 51.

**การศึกษาปัญหาและความต้องการพัฒนาการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก
ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 6 สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3**

**THE STUDY OF THE PROBLEMS AND NEEDS IN DEVELOPING
THE ADMINISTRATION OF SMALL- SIZED SCHOOLS IN THE SIXTH
EDUCATION QUALITY DEVELOPMENT CENTER UNDER KHON KEAN
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3**

สรสนเทศ ป้องสา

นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม ขอนแก่น

E-mail: sonsane1976@gmail.com

ดร.จักรพันธ์ จันทร์เจริญ

อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม ขอนแก่น

E-mail: chakkaphan.ch@spu.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการพัฒนาการบริหารงานในโรงเรียนขนาดเล็ก ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 และ 2) เพื่อเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการพัฒนาการบริหารงานในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ที่จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ และระดับการศึกษาของผู้บริหารครู กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้บริหารและครูโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 3 จำนวน 86 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบที (t-test) ผลการศึกษา พบว่า 1) ปัญหาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การบริหารทั่วไป การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานวิชาการ และอันดับสุดท้ายคือ การบริหารงาน 2) ความต้องการพัฒนาการบริหารงานโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อและเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การบริหารทั่วไป รองลงมา คือการบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานวิชาการ และอันดับสุดท้าย คือการบริหารงานบุคคล 3) เปรียบเทียบปัญหาและความต้องการพัฒนาการบริหารงานในโรงเรียนขนาดเล็ก ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 6 สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 โดยจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์การทำงาน และระดับการศึกษา มีความแตกต่างกัน

คำสำคัญ : ปัญหาและความต้องการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 6
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

ABSTRACT

The purposes of this study were 1)to study the problems and needs, developing administration in small schools in 6 educational quality development center under KhonKaen primary educational service area office 3 and 2) to compare the problems and needs, developing administration in small schools . develop administration in small schools in 6 educational quality development center under KhonKaen primary educational service area office 3 classified by the administrators, and teachers position , experience and level of education. The samples were the 86 administrators and teachers of small schools in The Office of Education KhonKaen 3. The 5 scale level questionnaire was used to collect data. The statistics used in data analysis were mean ($\bar{x}$), standard deviation (SD.) and t-test. The results have shown that: 1) The overall and aspects in the top level. Sort by average descending include general administration. Budget management Academic Administration And personnel administered. 2) there was a need to check the overall development, administration, and the items in it. When considering each item and sort average from descending include general administration. the administration's budget, academic administration budget. Academic Administration . 3) Compare problems and developmental needs Of small-sized schools schools in the sixth education quality development center under KhonKean primary education service area office 3 .region ,classified by position. Experience Education There are different.

KEYWORDS: The problems and needs in developing the administration of small-sized schools in the sixth education quality development center under KhonKean primary education service area office 3.

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

สภาพการดำเนินงานของโรงเรียนขนาดเล็ก ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ซึ่งมีจำนวน 16 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 22.54 ของโรงเรียนทั้งหมดในเขตพื้นที่ ในปีที่ผ่านมา การดำเนินการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก จึงถือเป็นความสำคัญยิ่งใน การจัดการศึกษา ของเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น 3 อย่างน้อย 2 ประการคือ ประการแรกคือ การลงทุนทางการศึกษา สูงกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ทุกด้าน ทั้งการใช้ครู อาคารสถานที่ ครุภัณฑ์ สื่อ อุปกรณ์ เช่น อัตราครูของโรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียน 60 คนลงมา ครู 1 คน จะรับผิดชอบนักเรียนเฉลี่ย 7 – 9 คน เมื่อเทียบกับโรงเรียนที่มีนักเรียนมากกว่า 120 คนขึ้นไปจะรับผิดชอบนักเรียนเฉลี่ย 18 – 25 คน ประการที่สองคือด้านคุณภาพการศึกษา จากการประเมินมาตรฐานโรงเรียนขนาดเล็ก ยังขาดคุณภาพ เนื่องจากโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ขาดความพร้อมด้านต่างๆ

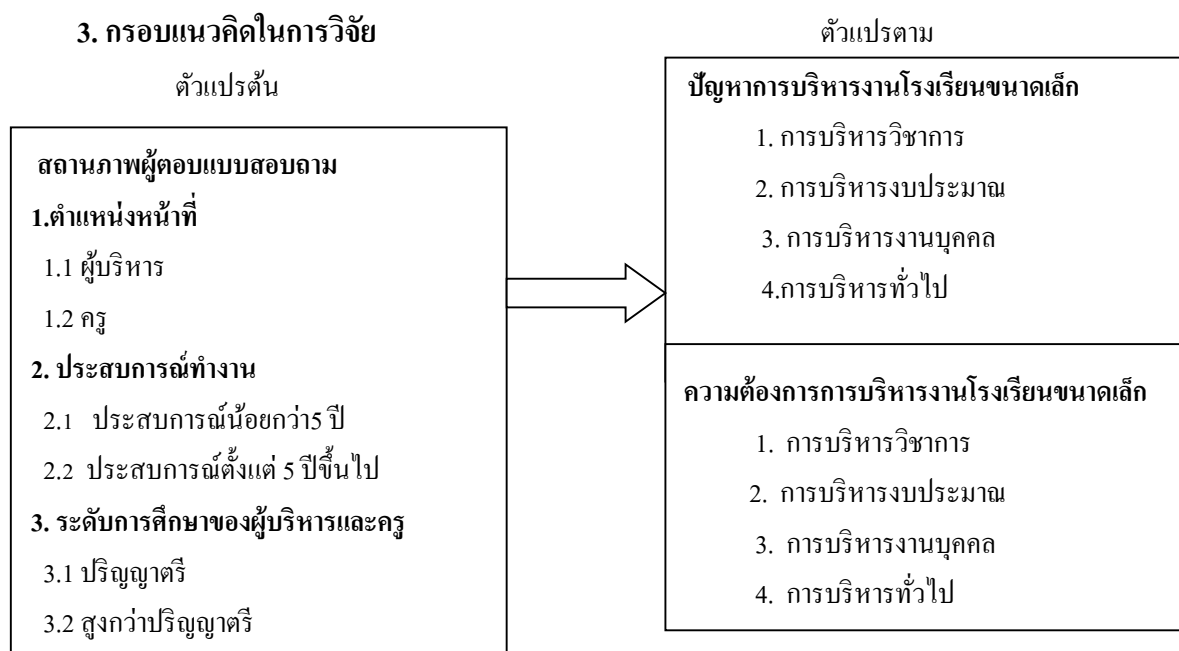
ได้แก่ ครูไม่ครบชั้น ครูขาดทักษะการสอนเด็กที่มีหลากหลายกลุ่มอายุในห้องเดียวกัน ขาดครุภัณฑ์ และสื่ออุปกรณ์ กระบวนการเรียนการสอนไม่สามารถจัดได้ครบเต็มรูปแบบ ตลอดจนครู ผู้บริหารขาดขวัญและกำลังใจ นอกจากนี้ชุมชนและผู้ปกครองก็ไม่มีความพร้อมที่จะสนับสนุนการศึกษาของบุตรหลานให้มีมาตรฐานได้ (แผนพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3, 2558-2560) โรงเรียนขนาดเล็กจึงต้องพยายามดำเนินการจัดการเรียนการสอนภายใต้ข้อจำกัดหลายประการ ซึ่งความพยายามนี้จะต้องดำเนินต่อไปเนื่องจากมีเด็กจำนวนมากที่มีปัจจัยจำกัดด้านเศรษฐกิจของทางครอบครัว ทางภูมิประเทศที่ยากลำบากในการเดินทาง โรงเรียนขนาดเล็กจึงมีความจำเป็นจะต้องเปิดดำเนินการเรียนการสอนต่อไป

จากสภาพดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการพัฒนาการบริหารงานในโรงเรียนขนาดเล็ก ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการพัฒนาการบริหารงานในโรงเรียนขนาดเล็ก ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ที่จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ และระดับการศึกษา

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

ปัญหาและความต้องการพัฒนาการบริหารงานในโรงเรียนขนาดเล็ก ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และระดับการศึกษา มีความแตกต่างกัน

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 แบบแผนการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research)

4.2 ประชากรและตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารจำนวน 16 คน และครูโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 96 คน รวมทั้งสิ้น 112 คน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ปีการศึกษา 2559
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ ได้มาจากกาสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ได้ผู้บริหารโรงเรียนและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 86 คน

4.3 ตัวแปรที่ศึกษา

4.3.1 ตัวแปรต้น แบ่งเป็นดังนี้

4.3.1.1 ตำแหน่งหน้าที่

4.3.1.1.1 ผู้บริหาร

4.3.1.1.2 ครู

4.3.1.2 ประสบการณ์ในการทำงาน

4.3.1.2.1 ประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี

4.3.1.2.2 ประสบการณ์ 5 ปีขึ้นไป

4.3.1.3 ระดับการศึกษา

4.3.1.3.1 ปริญญาตรี

4.3.1.3.2 สูงกว่าปริญญาตรี

4.3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัญหาและความต้องการพัฒนาการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก

ประกอบด้วย

4.3.2.1 การบริหารวิชาการ

4.3.2.2 การบริหารงบประมาณ

4.3.2.3 การบริหารงานบุคคล

4.3.2.4 การบริหารทั่วไป

4.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีจำนวน เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ มี 2 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ ผู้บริหารและครู จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบลักษณะคำถามเป็นแบบสำรวจรายการ (checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานและด้านความต้องการพัฒนาการบริหารงาน ทั้ง 4 ด้านคือ การบริหารงานวิชาการจำนวน 12 ข้อ การบริหารงานงบประมาณจำนวน 6 ข้อ การบริหารงานบุคคลจำนวน 5 ข้อและการบริหารงานทั่วไปจำนวน 18 ข้อ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ระดับตามแนวคิดของลิเคิร์ต(Likert) เกี่ยวกับการจัดการศึกษา 4 ด้าน จำนวน 41 ข้อ แต่ละข้อเป็นคำถาม 2 ด้าน คือ ด้านปัญหาในการบริหารงานและด้านความต้องการพัฒนาการบริหารงาน

4.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ขอนหนังสือจาก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 เพื่อติดต่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามของผู้บริหารและครู โรงเรียนขนาดเล็ก

2. ดำเนินการส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยังผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 112 คน ด้วยตนเอง และเก็บแบบสอบถามคืน 86 ชุดคิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด

4.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนแล้วผู้วิจัยคัดเลือกแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์และปรากฏว่าทุกชุดมีความสมบูรณ์

2. นำแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์มาลงรหัสให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อบันทึกลงในคอมพิวเตอร์ โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลแล้วนำผลการคำนวณมาวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายและสมมติฐานของการศึกษาค้นคว้าต่อไป

3. การแปลความหมายของคะแนนผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์สำหรับวัดระดับปัญหาและความต้องการพัฒนาการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย (Mean) เป็นตัวชี้วัดโดยกำหนดเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีปัญหา / ความต้องการพัฒนาการบริหารงานมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีปัญหา / ความต้องการพัฒนาการบริหารงานมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีปัญหา / ความต้องการพัฒนาการบริหารงานปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีปัญหา / ความต้องการพัฒนาการบริหารงานน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีปัญหา / ความต้องการพัฒนาการบริหารงานน้อยที่สุด

5. สรุปผลการวิจัย

1) ปัญหาพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การบริหารทั่วไป การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานวิชาการ และอันดับสุดท้ายคือการบริหารงาน

2) ความต้องการพัฒนาการบริหารงานโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อและเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การบริหารทั่วไป การบริหารงานงบประมาณ รองลงมา คือการบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานวิชาการ และอันดับสุดท้าย คือการบริหารงานบุคคล

3) เปรียบเทียบปัญหาและความต้องการพัฒนาการบริหารงานในโรงเรียนขนาดเล็ก ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 โดยจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์การทำงาน และระดับการศึกษา มีความแตกต่างกัน

6. อภิปรายผล

จากการศึกษาปัญหาและความต้องการพัฒนาการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 พบประเด็นสำคัญคือปัญหาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การบริหารทั่วไป การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานวิชาการ และอันดับสุดท้ายคือการบริหารงาน 2) ความต้องการพัฒนาการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็กในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 พบว่า มีความต้องการพัฒนาการบริหารงานโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อและเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การบริหารทั่วไป รองลงมา คือการบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานวิชาการ และอันดับสุดท้าย คือการบริหารงานบุคคล

ตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์การทำงานของผู้บริหารและครู เป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่จะนำโรงเรียนไปสู่เป้าหมายในการจัดการศึกษา โดยใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ของการบริหารโรงเรียนจึงจะเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ชงชัยและชัยยศ สันติวงษ์ (2553) กล่าวว่าตำแหน่งและประสบการณ์เป็นตัวที่สำคัญตัวแปรหนึ่งและมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของคนในองค์กรทำให้ผู้บริหารและครูเกิดทักษะและประสบการณ์จนเกิดความชำนาญ สมาน ชีรภาพชาติ (2554) ได้ศึกษาการบริหารงานในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนพบว่าผู้บริหารและครูมีประสบการณ์มากจะสามารถแก้ปัญหาในโรงเรียนได้ดี วิจิต ทองนุ้ย (2552) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริหารตลอดจนแนวคิดและผลงานของผู้บริหารและครูดีเด่นโรงเรียนประถมศึกษาทั่วประเทศปี 2550 พบว่า ผู้บริหารและครูดีเด่นส่วนมากมีวุฒิการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี โดยมีความสามารถในด้านการสื่อสาร การแก้ปัญหาและมีมนุษยสัมพันธ์ดี

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยมาพัฒนาการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็ก ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ดังนี้

7.1.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ ควรส่งเสริมให้ครูและผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กให้มีความรู้ความสามารถด้าน การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน เพื่อเสริมสร้างให้ครูและผู้บริหารมีประสิทธิภาพต่อไป

7.1.2 ด้านการบริหารงานงบประมาณ ควรส่งเสริมให้ครูและผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กและให้มีความรู้ความสามารถด้าน การบริหารการเงิน และการบัญชีในโรงเรียน การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา และ การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ และควรส่งเสริมให้ครูและผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก และชุมชนมีส่วนร่วมในการระดม ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา โดยแสวงหาความร่วมมือทั้งในท้องถิ่น หน่วยงานภายนอก และองค์กรเอกชนต่างๆ ในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา และส่งเสริมการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า

7.1.3 ด้านการบริหารงานบุคลากร ควรส่งเสริมให้ครูและผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและชุมชน มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์และวางแผนอัตรากำลังประเมินสภาพ ความต้องการครูกับภารกิจของโรงเรียน จัดทำภาระงานที่ชัดเจนให้กับครูที่มีอยู่และสนับสนุนส่งเสริมให้ครูได้ปฏิบัติงานภาระงานนั้นอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งส่งเสริมให้ครูได้มีความก้าวหน้าในการกำหนดตำแหน่งให้สูงขึ้นเพื่อส่งเสริมขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติราชการ

7.1.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป ควรส่งเสริมให้ครูและผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและชุมชน มีส่วนร่วมในการดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมในโรงเรียน การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการ งานบริการสาธารณะ งานสื่อเทคโนโลยี รวมทั้งจัดระบบติดตาม ประเมินผลและนำผลมาใช้ในการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

7.2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

7.2.2 ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูและผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูและผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก

8. กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดี โดยได้รับความกรุณาจากผู้มีพระคุณหลายท่าน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ดร.จักรพันธ์ จันทรเจริญ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ซึ่งกรุณาให้ความรู้ คำปรึกษา และตรวจแก้ไขจนการค้นคว้าวิทยานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้ และ

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ชารี มณีสรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร.สุบิน ยะระรัช ที่กรุณาได้รับเป็นประธานและกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และให้คำแนะนำเป็นอย่างดีมาตลอด รวมถึงผู้เชี่ยวชาญการตรวจสอบทั้ง 3 ท่าน ที่ให้คำปรึกษาแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข ณาจารย์ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาทุกท่าน ตลอดจนนักวิชาการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลและหนังสืออ้างอิง จากเอกสารงานเขียนของท่าน จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์และมีคุณค่า ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งในความกรุณาและขอขอบพระคุณ อย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้บริหารและคณะครู ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 6 ทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และบุคคลในครอบครัว ที่เป็นแรงผลักดันและกำลังใจในการเรียนระดับปริญญาโทครั้งนี้

9. เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ.(2546ก).คู่มือการปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์

การศาสนา.

(2546ข).คู่มือการปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์การศาสนา.

(2552ค).พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545

และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553.กรุงเทพฯองค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

นรินทร์ ภาระศรี. (2550). บริหารการศึกษา.วันที่ค้นข้อมูล 13 กุมภาพันธ์ 2550,เข้าถึงได้จาก

http://202.143.164.123/admin/admin7/ed_managment.pdf

ภารดี อนันต์นาวี.(ม.ป.ป.).เอกสารประกอบการสอนรายวิชา 430511 หลักการและแนวคิดทางการบริหาร

การศึกษา (Principles of Adminnistration).ชลบุรี: ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยบูรพา.

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.(2550).การศึกษากระบวนการบริหารงานประชาสัมพันธ์ของ

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด พ.ศ. 2545-2550.กรุงเทพฯ. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.

วีระชัย เสมากักดี.(2549).การบริหารงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา. วันที่ค้นข้อมูล 30 ธันวาคม 2549, เข้าถึง

ได้จาก http://school-obec.go.th/sup_br3/ms_2htm

สมศักดิ์ คลประสิทธิ์.(2550).เอกสารประกอบการอบรมสัมมนาเรื่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-

Based Management: SBM) วันที่ค้นข้อมูล 9 เมษายน 2550, เข้าถึงได้

จาก <http://www.moe.go.th/wijai/sbrn.htm>

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3. (2558). แผนพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก ปี

2558-2560.ขอนแก่น:งานติดตามผลและรายงาน กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2. (2548). รายงานประจำปี 2549. จันทบุรี: งานติดตามผลและรายงาน

กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (2549 ก). รายงานผลการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา. ๒๕๕๓. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สุนทร คชสิงห์. (2548). **ปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน**
การประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา เขต2. งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการบริหาร

การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.

อุบล เพียรพิทักษ์. (2548). การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดฉะเชิงเทรา เขต 1.วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต,สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.

วีรวัฒน์ บุญแดง. (2553). **ปัญหาและความต้องการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่ การศึกษารวด**. งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.

ปฐมพงษ์ รัตนศิริ. (2550). การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารงานและนำเสนอรูปแบบการพัฒนางาน
ของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 1.งานนิพนธ์
ปริญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วีระ สุรินทร์. (2553). การบริหารงานบุคลากรของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่.งานนิพนธ์
ปริญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

รุ่ง แก้วแดง. (2546). โรงเรียนนิติบุคคล. กรุงเทพฯ: ไทวัฒนาพานิช.

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ เขต 2 (2547). แผนพัฒนาประสิทธิภาพโรงเรียนขนาดเล็ก.
เชียงใหม่:สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ เขต 2.

Barnard,L,(1989).**Administration**.Retrieved August 25,2007,from [www.kunkroo.com/Admin 1.html](http://www.kunkroo.com/Admin%201.html)

Campbell, R.F., Corbally, John J.E.Jr.,& Ramseyer, J.A. (1985). **Introduction to educational Administration** (3 rd ed.). Boston : Allyn Bacon.

Cronbach,L.J. (1990). Essentials of psychological testing (5 th ed.).New York : Harper & Collions.

Fred,G. (1967). **Educational Administration**. Retrieved August 25,2007,from www.kunkroo.com/Admin1.html

Gulick, L., & Urwick, L. (1937). **Paper on the Science of Management**. New York: Institute of Public Administration.

Hersey, K.H., & Blanchard, D.E. (2001). **Management of Organization Behavior Leading Human Resources.** (8 th ed.). New Jersey: Cole.

Howell,D.C. (1997). **Fundamental Statistic for the Behavioral Sciences** (4 th ed.).Washington Du&bury press

Kijai,J.(1987).**School:Effectiveness Characteretistics and School incntive Reward Dissertation Abstracts International**.48(4),316-A.

Kimbrough, R., & Nunnery, M. (1976). **Educational Administration**. New York : MacMillan.

**ผลของเจเนอเรชั่นที่มีต่อเจตคติกับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา
ของครูสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น**

**THE EFFECTS OF GENERATION TOWARDS ATTITUDES AND
PARTICIPATION IN SCHOOL ADMINISTRATION
OF THE TEACHERS IN KHONKAEN PROVINCIAL
ADMINISTRATIVE ORGANIZATION**

วุฒิไกร ปิตตาฝ่าย

นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีปทุม ขอนแก่น

E-mail: wutthikraisg16@gmail.com

ดร.จักรพันธ์ จันทร์เจริญ

อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม ขอนแก่น

E-mail: Chakkaphan.ch@spu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงสหสัมพันธ์นี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) ศึกษาเจเนอเรชั่นของครูกับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น (อบจ.) 2) ศึกษาเจตคติของครูกับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา สังกัดอบจ.ขอนแก่น และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจเนอเรชั่นและเจตคติของครูกับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดอบจ.ขอนแก่นกลุ่มเป้าหมาย คือผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย และกลุ่มตัวอย่างคือ ครูสังกัดอบจ.ขอนแก่น 30 คน ในระยะที่ 1 และ ผู้วิจัย จำนวน 1 ท่าน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล และกลุ่มตัวอย่างคือ ครูสังกัดอบจ.ขอนแก่น 232 คน เพื่อตอบแบบสอบถาม ที่เลือกโดยใช้สูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการบรรยายเชิงวิเคราะห์และสรุปตีความจาก หลักการทฤษฎี และวิจัยเอกสาร การประเมินของผู้เชี่ยวชาญวิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) ผลการวิจัยพบว่า 1) อยู่ในช่วงเจเนอเรชั่นเอ็กซ์ มากที่สุด 86 คน เจเนอเรชั่นวาย 84 คน และเบบี้ บูมเมอร์ เบบี้ บูมเมอร์ 62 คน กลุ่มตัวอย่างครอบคลุมสามกลุ่มของเจเนอเรชั่นที่มีอยู่จริงของครูในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น 2) กลุ่มเบบี้ บูมเมอร์ มีระดับเจตคติในระดับที่เห็นด้วยต่อการมีส่วนร่วมมากที่สุด หรือร้อยละ 58.33 อาจจะเนื่องจากบุคลิกที่อดทน ให้ความสำคัญกับผลงาน 3) ค่าสหสัมพันธ์ของกลุ่มเบบี้ บูมเมอร์ และ กลุ่มเจเนอเรชั่นเอ็กซ์เป็นบวกอยู่ที่ $r_{xy1}=0.34$ และ $r_{xy2}=0.27$ กลุ่มเจเนอเรชั่นวายเป็นลบอยู่ที่ $r_{xy3}=-0.08$ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ กลุ่มเบบี้ บูมเมอร์มีระดับเจตคติและระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ที่เห็นด้วยมากเช่นกัน อาจจะ

เป็นได้ว่ากลุ่มเบบี้ บูมเมอร์ มีการทำงานที่ให้ความสำคัญกับผลงานสอดคล้องกับการมีส่วนร่วมที่ศึกษามากเป็น การวางแผนหรือการบริหาร ทำให้ทั้งสองกลุ่มมีเจตคติในระดับที่สูงมากเนื่องจากเข้าใจเหตุผลและผลในการทำงาน ปรับตัว อดทน และพยายามสร้างความสำเร็จได้เป็นอย่างดี

คำสำคัญ: เจเนอเรชันเจตคติครูในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นการมีส่วนร่วม การบริหาร
สถานศึกษา

ABSTRACT

This Correlation Research was aimed to 1) study the teacher's generation towards the participation in school management in KhonKaen provincial administration organization, 2) study the attitudes of the teacher's generation towards the participation in school management in KhonKaen provincial administration organization, and 3) study the correlation between teacher and participation in school management in KhonKaen provincial administration organization. Target group in Phase1 were the experts to evaluate the questionnaire quality and 30 teachers in KhonKaen provincial administration organization, and Phase 2 consisted of 1 researcher and 232 teachers in such administration organization selected by Taro Yamane. Data was analyzed by descriptive analysis through Document Analysis, percentage, Standard Deviation, and Pearson Correlation Coefficient. Research results were found that 1) 86 teachers were generationX, 84 were generation, and 62 were Baby Bloomer which covered all groups of the teachers in the administration organization, 2) the Baby Bloomer had 58.33 percent for the most agreement to the participation since their traits were as patient and work lover, and 3) Pearson Correlation Coefficient of the Baby Bloomer and generation X were positively at $r_{xy1}=0.34$ and $r_{xy2} = 0.27$ while negatively for the generation Y at $r_{xy3} = -0.08$ sig 0.5. This meant the Baby Bloomer had the same high levels of attitudes and participation since they had working rules, patience, and Work lover consistent with the participation job which mostly about planning, policies, management. This might cause both generations had the good attitudes to understand work reasons, adapt, be patient, and attempt to have successful in work.

KEYWORDS: Generation, Attitude, Teachers in Khonkaen Provincial Administration Organization,
Participation, School Management

1. บทนำ

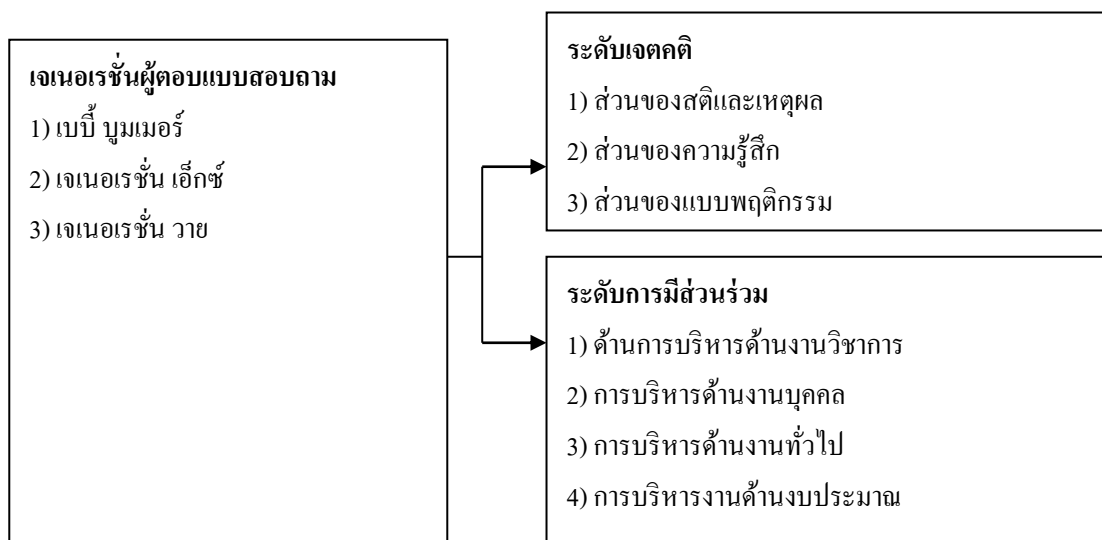
จากสภาพสังคมในยุคปัจจุบันที่ประเทศไทยกำลังเข้าสู่ยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงและเติบโตค่อนข้างมาก ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการภายในประเทศองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 โดยเกิดขึ้นจากความต้องการกระจายอำนาจ การบริหารราชการแผ่นดินจากส่วนกลางและส่วนภูมิภาคมายังส่วนท้องถิ่น การศึกษาเป็นการดำเนินงานด้าน

หนึ่งที่อยู่ในขอบข่ายของการกระจายอำนาจ ตาม พระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนกระจายอำนาจ อย่างไรก็ตาม การจัดการศึกษาโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นมีการจัดการมาเป็นเวลานานแล้ว แต่ยังมีปัญหาหลายส่วนเช่น บทบาทยังไม่ชัดเจน นโยบายการบริหารไม่ตอบสนองต่อประชาชนในพื้นที่ การประสานงานบริหารร่วมกับครูของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด การมีส่วนร่วมของครูในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดต่อการบริหารจัดการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรชัย พัฒนสุวรรณ (2553) ลิจิต ชีรเวทิน (2554) และณัฐภัทร์ สัมฤทธิ์ (2556) ที่พบปัญหาในการจัดการศึกษา และปัญหาในการบริหารระหว่างองค์กรบริหารส่วนจังหวัดและครูในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ดังนั้น การปรับหรือกระตุ้นให้บุคคลมีความต้องการหรือมีความสามารถในการมีส่วนร่วมในการทำงานนั้น จึงต้องอาศัยพื้นฐานของความแตกต่างของแต่ละบุคคล ที่ต้องกระทำให้สอดคล้องและเหมาะสม เพื่อการบริหารจัดการให้มีความสมบูรณ์ เข้มแข็งและยั่งยืน หากแต่ครูในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดบางส่วนยังขาดทักษะความสามารถที่เหมาะสม และเจตคติที่ดีต่อเรื่องต่างๆ ต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา

สถานศึกษาในสังกัดอบจ.ขอนแก่นแก่น มีครูที่ปฏิบัติการสอนซึ่งมีอายุอยู่ในทั้ง 3 ช่วงได้แก่ เบบี้ บูมเมอร์ (Baby Boomers) ช่วงอายุ 52-70 ปี เจเนอเรชันเอ็กซ์ (Generation X) ช่วงอายุ 40-51 ปี และเจเนอเรชันวาย (Generation Y) ช่วงอายุ 17-39 ปีซึ่งมีความแตกต่างกันในเรื่องความสามารถและเจตคติการทำงานนอกเหนือจากนี้ เจตคติ เป็นสิ่งที่เป็แนวคิดหรือมุมมองที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ดังเช่น โรเจอร์ (Roger , 1978 : 208 – 209 อ้างถึงใน สุรพงษ์ โสธนะเสถียร , 2533 : 122) ได้กล่าวถึง เจตคติ ว่าเป็นดัชนีชี้ว่า บุคคลนั้น คิดและรู้สึกกับคนรอบข้าง วัตถุหรือสิ่งแวดล้อมตลอดจนสถานการณ์ต่าง ๆ การปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 39 กำหนดสาระสำคัญให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และงานบริหารทั่วไป ไปยังสถานศึกษาโดยตรง เพื่อให้การศึกษาสร้างคนและสร้างความรู้ การจัดการศึกษาดังกล่าวจะต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมจึงจำเป็นต้องยึดเงื่อนไขและหลักการสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ ,2550, หน้า 1-2) ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาหรือผู้บริหารควรมีความเข้าใจในความแตกต่างของเจเนอเรชัน เจตคติ และการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา เพื่อช่วยให้สถานศึกษาสามารถวางแผน กำหนดนโยบาย มอบหมายงานให้ตรงกับความสามารถของครูในสถานศึกษา หรือกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. กรอบแนวคิดในการวิจัย

รูปแบบการวิจัยที่ใช้ในครั้งนี้ คือ วิจัยเชิงสหสัมพันธ์เป็นรูปแบบหนึ่งของการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) เป็นการวิจัยเพื่อค้นหาตัวแปรที่มีความเกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กัน โดยตัวแปรอิสระ (Independent) คือ เจเนอเรชัน ส่วนตัวแปรตาม (Dependent variable) คือ เจตคติ และการมีส่วนร่วมของครูสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น สำหรับกรอบแนวคิดในการวิจัย แสดงในแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเจเนอเรชันของครูกับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา สังกัดอบจ.ขอนแก่น
2. เพื่อศึกษาเจตคติของครูกับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา สังกัดอบจ.ขอนแก่น
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจเนอเรชันและเจตคติของครู กับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดอบจ.ขอนแก่น

4. สมมติฐานการวิจัย

1. เจเนอเรชันของครูมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา สังกัดอบจ.ขอนแก่น
2. เจตคติของครูมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา สังกัดอบจ.ขอนแก่น
3. เจเนอเรชันและเจตคติของครูมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดอบจ.ขอนแก่น

5. วิธีการดำเนินวิจัย

5.1 แบบแผนการวิจัย

รูปแบบการวิจัยที่ใช้ในครั้งนี้ คือ วิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (Correlation Research) เป็นรูปแบบหนึ่งของการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) เป็นการวิจัยเพื่อค้นหาตัวแปรที่มีความเกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กัน ในปรากฏการณ์ต่างๆ ค้นหาแบบของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น ศึกษาความหนักเบาหรือความเข้มข้นระหว่างตัวแปรต่างๆ ในปรากฏการณ์นั้น และคาดคะเนตัวแปรหนึ่งหรือหลายตัวจากตัวแปรในปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น โดยใช้ดัชนีคือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient)

5.2 ประชากรและตัวอย่าง

ประชากร คือ ครูสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นจำนวน 552 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูสังกัด อบจ.ขอนแก่น จำนวน 232 คนเพื่อตอบแบบสอบถามที่เลือกมาจากกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือครู สังกัด อบจ.ขอนแก่น จำนวน 552 คน(สำนักงานการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สังกัด อบจ.ขอนแก่น 2559) และเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูสังกัด อบจ.ขอนแก่น ปีการศึกษา 2559 โดยใช้สูตรการคำนวณของทาโรยามาเน่ (Taro Yamane) ซึ่งกำหนดความเชื่อมั่น 95%ค่าความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่าง 232 คน การสุ่มตัวอย่างและแผนการสุ่มตัวอย่างทำการเลือกตัวอย่างแบบแบ่งชั้น(Stratified Random Sampling)

5.3 ตัวแปรที่ศึกษา

ประกอบด้วยตัวแปรอิสระ (Independent) คือ เจเนอเรชั่น ส่วนตัวแปรตาม (Dependent variable) คือ เจตคติ และการมีส่วนร่วมของครูสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

5.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวน 1 ฉบับคือแบบสอบถามเรื่อง ผลของเจเนอเรชั่นที่มีต่อเจตคติกับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ตารางที่ 1 ตารางเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ตัวแปร	แหล่งข้อมูล/ผู้ให้ข้อมูล	เครื่องมือวิจัย	การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
เจเนอเรชั่น	ครูสังกัดอบจ.ขอนแก่น	แบบทดสอบเลือกตอบ ชนิดหลายตัวเลือก (Multiple choice test) จำนวน 3 ตัวเลือก	1. ผู้เชี่ยวชาญ ด้าน วัด และ ประเมินผล จำนวน 3 ท่าน เพื่อ ตรวจสอบคุณภาพความตรงเชิง เนื้อหา (Content validity) ด้วย วิธีการตรวจสอบความตรง (validity) ให้ครอบคลุมความ สมบูรณ์ของแบบสอบถาม
เจตคติ	แนวคิดทฤษฎีเจตคติในแนวคิดเรื่อง องค์ประกอบของเจตคติของทิตยา อ้าง โดย รุ่งนภา, 2536 ประกอบไปด้วย ส่วน ของสติและเหตุผล ส่วนของความรู้สึ ก และส่วนของแบบพฤติกรรม	แบบประเมินที่เป็น มา ต ร ป ระ ม า ณ ค่ำ (Rating scale)จำนวน 5 ระดับ	2. หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item – objective congruence : IOC) ระหว่างข้อ คำนวณกับเนื้อหาคุณภาพด้าน ความเที่ยง (Reliability)และหา ค่ำ ค ว ม เชื่ อ มั่น ข อ ง แบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้ สัมประสิทธิ์ แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอน บาค (Cronbach)จากการ (try out) ครู 30 คนได้ค่าความเชื่อมั่น 0.989
การมีส่วนร่วมในการ บริหาร สถานศึกษา	แนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วมและแนวคิด ทฤษฎีการบริหารการศึกษาตามแนวคิด ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขึ้นพื้นฐาน.2551:38-39โดยมีส่วนร่วม บริหารในสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้าน คือ 1) ด้านวิชาการ 2)ด้านงบประมาณ 3) ด้าน การบริหารงานบุคคลและ 4) ด้านการ บริหารทั่วไป	แบบประเมินที่เป็น มา ต ร ป ระ ม า ณ ค่ำ (Rating scale)จำนวน 5 ระดับ	

5.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามและนำเครื่องมือไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 232 คนและเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืน

5.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ตามรายชื่อแต่ละด้านเจตคติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการบรรยายเชิงวิเคราะห์และสรุปตีความจากข้อมูลเกี่ยวกับ หลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง การวิจัยเอกสาร และการวิเคราะห์เอกสาร และจากข้อมูลที่เป็นทิกในแบบสอบถามฯ และโดยค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ตามรายชื่อแต่ละด้าน และความสัมพันธ์ระหว่างเจเนอเรชั่นและเจตคติของครู กับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดอบจ.ขอนแก่นใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการบรรยายเชิงวิเคราะห์และสรุปตีความจากข้อมูลเกี่ยวกับหลักการทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง การวิจัยและวิเคราะห์เอกสาร และจากข้อมูลที่เป็นทิกในแบบสอบถามฯ การมีส่วนร่วม ของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดอบจ.ขอนแก่นหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลสองชุด คือ เจตคติของครูกับการมีส่วนร่วมของครูโดยวิธีการ One way Analysis of Variance: ANOVA สถิติทดสอบ F (F-test) วิจารณ์การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาระหว่างเจเนอเรชั่น ทดสอบความแตกต่างรายคู่โดย Scheffe test ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติของครูกับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ เพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation)

6. สรุปผลการวิจัย

6.1 ผลการศึกษาเจเนอเรชั่นของครูกับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในช่วงเจเนอเรชั่นเอ็กซ์ (generation x) เกิดระหว่างปี พ.ศ.2508-2522 (อายุ 40 - 51 ปี) มากที่สุด เป็นจำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละเท่ากับ 36.21 ลำดับรองลงมาผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในช่วงเจเนอเรชั่นวาย เกิดระหว่างปี พ.ศ.2523-2540 (อายุ 17 - 39 ปี) จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละเท่ากับ 32.06 และลำดับสุดท้ายผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในช่วงเบบี้ บูมเมอร์ (baby boomers) เกิดระหว่างปี พ.ศ.2489-2507 (อายุ 52-70 ปี) จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละเท่ากับ 26.72

6.2 ผลการศึกษาเจตคติของครูกับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ตารางที่ 2 ตารางเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับเจตคติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา

เจเนอเรชั่น	เบบี้ บูมเมอร์ (B)			เจเนอเรชั่นเอ็กซ์ (X)			เจเนอเรชั่นวาย (Y)		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
คะแนนเฉลี่ย	4.06	1.98	มาก	4.02	1.97	มาก	3.87	1.93	มาก

พบว่า กลุ่มเบบี๋ บูมเมอร์ มีระดับเจตคติในระดับที่เห็นด้วยต่อการมีส่วนร่วมมากที่สุด หรือร้อยละ 58.33 ของทั้งหมด รองลงมาคือกลุ่มเจนเอเรชั่นเอ็กซ์ หรือร้อยละ 25 และน้อยที่สุดคือ กลุ่มเจนเอเรชั่นวายหรือ ร้อยละ 16.67 ในประเด็นที่ว่า เป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้การบริหารสถานศึกษาประสบความสำเร็จ ให้ความสำคัญและสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาทำให้เกิดผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพ การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาทำให้มีการทำงานอย่างเป็นระบบมากขึ้น การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาสถานศึกษา การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา

6.3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจนเอเรชั่นและเจตคติของครู กับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ตารางที่ 3 ตารางเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างเจนเอเรชั่นและเจตคติของครู กับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ANOVA Table						
แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Fcritical	p-value
ระหว่างกลุ่ม	16641	2	8320.5	728.51	3.0353	0.0001*
ภายในกลุ่ม	2615.48	229	11.421			
Total	19256.5	231				

1) การมีส่วนร่วมของครูในสังกัดอบจ.ขอนแก่นในการบริหารสถานศึกษา ในภาพรวม พบว่า เจนเอเรชั่นเบบี๋ บูมเมอร์ ระดับความคิดเห็นนั้นอยู่ในระดับมากที่สุด โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยพบว่าการบริหารด้านงานบุคคล มีค่าสูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.90 รองลงมาได้แก่ การบริหารด้านงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 การบริหารด้านงานวิชาการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ การบริหารด้านงานทั่วไป มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 กลุ่มเบบี๋ บูมเมอร์ มีการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา สังกัดอบจ.ขอนแก่นในภาพรวมมากที่สุด ถึงสามด้าน คือด้านการบริหารด้านงานบุคคล ด้านการบริหารด้านงานทั่วไป และด้านการบริหารงานด้านงบประมาณ หรือร้อยละ 75.0 ของทั้งหมด รองลงมาคือกลุ่มเจนเอเรชั่นเอ็กซ์ หรือร้อยละ 25 มีส่วนร่วมด้านการบริหารด้านงานวิชาการ

2) ความคิดเห็นของครูในสังกัดอบจ.ขอนแก่นต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาด้านงานบุคคลพบว่า กลุ่มเบบี๋ บูมเมอร์ มีการมีส่วนร่วมด้านงานวิชาการมากที่สุด หรือร้อยละ 100.00 ของทั้งหมด และในระดับรองลงมาคือ กลุ่มเจนเอเรชั่นวาย มีส่วนร่วมด้านงานวิชาการมาก และกลุ่มเจนเอเรชั่นเอ็กซ์ การมีส่วนร่วมด้านงานวิชาการน้อย

3) ความคิดเห็นของครูในสังกัดอบจ.ขอนแก่นต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาด้านงานบุคคลพบว่า กลุ่มเบบี๋ บูมเมอร์ มีการมีส่วนร่วมด้านงานวิชาการมากที่สุด หรือร้อยละ 100.00 ของทั้งหมด และในระดับรองลงมาคือ กลุ่มเจนเอเรชั่นวาย ด้านงานวิชาการมาก และกลุ่มเจนเอเรชั่นเอ็กซ์ ด้านงานวิชาการน้อย

4) ความคิดเห็นของครูในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาด้านงบประมาณพบว่า กลุ่มเบบี๋ บูมเมอร์ มีการมีส่วนร่วมด้านงบประมาณมากที่สุด หรือร้อยละ

100.00 ของทั้งหมด รองลงมาคือ กลุ่มเจนเอเรชั่นวาย มีส่วนร่วมด้านงบประมาณมาก และกลุ่มเจนเอเรชั่นเอกซ์ มีส่วนร่วมด้านงบประมาณปานกลาง

5) สภาพปัญหาและข้อเสนอแนะของครูในสังกัดอบจ.ขอนแก่นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็น คือ เห็นว่าเทคโนโลยีเป็นสิ่งที่สำคัญในการติดต่อสื่อสาร ทำให้บางครั้งปัญหาการใช้งานทำให้ไม่สามารถสื่อสารได้ หรือรวดเร็วตามต้องการ และมีข้อเสนอแนะในส่วนที่เกี่ยวกับการบริหารประสานงาน ให้มีการพัฒนาการประสานงานร่วมมือที่ทำให้สะดวกและรวดเร็วมากขึ้น

6) ผลจากการศึกษาความสัมพันธ์ของเจนเอเรชั่นและเจตคติของครูกับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา พบว่า เจนเอเรชั่นที่แตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ดังกล่าวด้วยการหาค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สันพบว่า มีค่าสหสัมพันธ์ของกลุ่มเบบี้บูมเมอร์ และ กลุ่มเจนเอเรชั่นเอกซ์เป็นบวกอยู่ที่ $r_{xy1}=0.34$ และ $r_{xy2}=0.27$ ในขณะที่ความสัมพันธ์ของเจนเอเรชั่นและเจตคติของครูกับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา สังกัดอบจ.ขอนแก่น มีค่าสหสัมพันธ์ของกลุ่มเจนเอเรชั่นวายเป็นลบอยู่ที่ $r_{xy3}=-0.08$ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7.อภิปรายผล

7.1 เจนเอเรชั่นของครูในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น กับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา สังกัดอบจ.ขอนแก่นพบว่าอยู่ในช่วงเจนเอเรชั่นเอกซ์ (generation x) เกิดระหว่างปี พ.ศ.2508-2522 (อายุ 40 - 51 ปี) มากที่สุด เป็นจำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละเท่ากับ 36.21 รองลงมาอยู่ในช่วงเจนเอเรชั่นวาย เกิดระหว่างปี พ.ศ.2523-2540 (อายุ 17 - 39 ปี) จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละเท่ากับ 32.06 และลำดับสุดท้ายอยู่ในช่วงเบบี้บูมเมอร์ (baby boomers) เกิดระหว่างปี พ.ศ.2489-2507 (อายุ 52- 70 ปี) จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละเท่ากับ 26.72 ซึ่งจะพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความครอบคลุม ครบถ้วนของทั้งสามกลุ่มที่มีอยู่จริงของครูในสังกัด อบจ.ขอนแก่น

7.2 เจตคติของครูในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น กับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

พบว่า กลุ่มเบบี้บูมเมอร์ มีระดับเจตคติในระดับที่เห็นด้วยต่อการมีส่วนร่วมมากที่สุด หรือร้อยละ 58.33 ของทั้งหมด รองลงมาคือกลุ่มเจนเอเรชั่นเอกซ์ หรือร้อยละ 25 และน้อยที่สุดคือ กลุ่มเจนเอเรชั่นวายหรือ ร้อยละ 16.67 ซึ่งจากการศึกษาวิเคราะห์ลักษณะของกลุ่มเบบี้บูมเมอร์ ที่มีชีวิตเพื่อการทำงาน เคารพกฎเกณฑ์ ให้ความสำคัญกับผลงานแม้ว่าจะต้องใช้เวลาอันกว่าจะประสบความสำเร็จ จึงอาจจะเป็นปัจจัยที่ทำให้ครูในสังกัดอบจ.ขอนแก่นกลุ่มเบบี้บูมเมอร์ มีระดับเจตคติต่อการมีส่วนร่วมในระดับที่สูงมากที่สุด อาจเนื่องมาจากสถานที่ทำงานที่เหมาะสมแก่การทำงาน และผู้บังคับบัญชาให้โอกาสในการพิสูจน์ความสามารถ และได้รับการชื่นชมและให้รางวัลการทำงาน ทำให้ครูในสังกัดฯ กลุ่มเบบี้บูมเมอร์ มีระดับเจตคติต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา สังกัดอบจ.ขอนแก่นในระดับที่สูงมากที่สุดดังกล่าว

7.3 ความสัมพันธ์ระหว่างเจนเอเรชั่นและเจตคติของครู กับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

1) การมีส่วนร่วมของครู ในการบริหารสถานศึกษา สังกัดอบจ.ขอนแก่นในภาพรวม พบว่า เจเนอเรชั่นเบบี้ บูมเมอร์ ระดับความคิดเห็นนั้นอยู่ในระดับมากที่สุด จากค่าเฉลี่ยการบริหารด้านงานบุคคล มีค่าสูงที่สุดเท่ากับ 4.90 รองลงมาได้แก่ การบริหารด้านงบประมาณ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 การบริหารด้านงานวิชาการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ การบริหารด้านงานทั่วไป มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 ซึ่งจากการศึกษาวิเคราะห์ลักษณะของกลุ่มเบบี้ บูมเมอร์ ที่มีการทำงานในลักษณะที่เคารพกฎเกณฑ์ กติกา อดทน ให้ความสำคัญกับผลงาน และช่วงอายุที่มาก ระดับหรือตำแหน่งการทำงานที่สูง (จากช่วงอายุ อายุ 52- 70 ปี) จึงเป็นอาจจะเป็นอีกปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้ครูในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นกลุ่มเบบี้ บูมเมอร์ มีการมีส่วนร่วมของครูในภาพรวมในระดับที่สูงมาก ในการบริหารด้านงานบุคคล การบริหารด้านงานทั่วไป และการบริหารงานด้านงบประมาณ ที่ส่วนใหญ่เป็นงานที่ต้องวางแผนและเกี่ยวข้องกับนโยบาย การกำกับดูแลติดตาม และเป็นระดับหัวหน้างาน

2) สภาพปัญหาและข้อเสนอแนะของครูๆ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา พบว่า เห็นว่าเทคโนโลยีเป็นสิ่งที่สำคัญในการติดต่อสื่อสารและมีข้อเสนอแนะต้องการให้มีการพัฒนาการประสานงานร่วมมือที่ทำให้สะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

3) ความสัมพันธ์ของเจเนอเรชั่นและเจตคติของครูกับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

กล่าวคือ เจเนอเรชั่นกลุ่มเบบี้ บูมเมอร์ และ กลุ่มเจเนอเรชั่นเอ็กซ์มีความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติกับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา กล่าวคือ กลุ่มเบบี้ บูมเมอร์มีระดับเจตคติที่เห็นด้วยมากกับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ซึ่งมีระดับการมีส่วนร่วมมากด้วยเช่นกันอาจจะเป็นได้ว่ากลุ่มเบบี้ บูมเมอร์ มีการทำงานที่อดทน ให้ทั้งสองกลุ่มอาจจะอยู่ในระดับบริหาร หรือผู้บังคับบัญชา ซึ่งสอดคล้องกับการมีส่วนร่วมที่ศึกษาที่ลักษณะหรือขอบข่ายงานมักเป็นการวางแผน นโยบาย หรือการบริหาร ทำให้ทั้งสองกลุ่มมีเจตคติต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาในระดับที่สูงมากเนื่องจากเข้าใจเหตุและผลในการทำงาน การปรับตัว จึงอาจเป็นปัจจัยให้ครูในทั้งสองเจเนอเรชั่นมีส่วนร่วมในระดับที่สูงมากด้วยเช่นกัน

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1) ผลการวิจัย พบว่าการมีส่วนร่วมของครูจะได้พัฒนาการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูกลุ่มอื่นๆ ให้มากยิ่งขึ้น เพื่อการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2) ผลการวิจัย พบว่าการมีส่วนร่วมของครูๆ กับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาฯ ทั้งหมด 4 ด้านคือ ด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารด้านงานบุคคล การบริหารด้านงานทั่วไป และการบริหารงานด้านงบประมาณ ควรพัฒนาและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูทุกกลุ่ม ให้ครอบคลุมครบทุกด้านมากยิ่งขึ้น เพื่อการบริหารงานสถานศึกษาและบริหารทรัพยากรบุคคลที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) นำผลการศึกษาออกแบบและพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของครูในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นกับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา สังกัด อบจ.ขอนแก่นให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2) ศึกษาเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างอื่นในการมีส่วนร่วม และจำแนกความแตกต่างการมีส่วนร่วมให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพกว่าเดิมต่อไป

3) ศึกษาเป็นกรณีศึกษา (Case study) ของแต่ละกลุ่มเจนอเรชั่น เพื่อศึกษาจำเพาะรายละเอียดของที่เจาะจงมากยิ่งขึ้น เพื่อการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพกว่าเดิมต่อไป

เอกสารอ้างอิง

Norman L Munn. (1971) การจัดการความรู้สำนักบรรณสารและสารสนเทศ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล (online).

Retrieved August 1, 2016 From 2556 [http:// library .vu.ac.th/km/](http://library.vu.ac.th/km/) p 71

Roger. (1978). **Tagmemic phonology and natural generative phonology: a comparison.**

Research Papers of the Texas SIL at Dallas, 5. Dallas: Summer Institute of Linguistics.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). **แนวทางปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ.** กรุงเทพฯ: ที.เอส.บี. โปรดักส์.

ณัฐภัทร์ สัมฤทธิ์. (2556). **บทบาทหน้าที่และความจำเป็นขององค์การบริหารส่วนจังหวัด.** การประชุม
หาดใหญ่วิชาการ ครั้งที่ 4 วันที่ 10 พฤษภาคม 2556. หน้า 150-157.

พัชรชัย พัฒนสุวรรณ. (2553). **โรงเรียน อบจ.: บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการ
การศึกษา.** วิทยานิพนธ์สาขาวิชาการบริหารรัฐกิจมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ลิขิต ชีรเวทิน. 2554. **วิวัฒนาการการเมืองการปกครองไทย.** พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สมหมาย แจ่มกระจ่าง. (2551). **การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน :กรณีศึกษาการจัดทำแผน
ชุมชนเทศบาลตำบลบางพระ จังหวัดชลบุรี.** วารสารการศึกษาและพัฒนาสังคม ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 ปี
การศึกษา 2551.

สุรพงษ์ โสธนะเสถียร. (2533). **แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ เจตคติและพฤติกรรม .**

วันที่ค้นข้อมูล 22กรกฎาคม2559, เข้าถึงได้จาก [http://www.novabizz.com/ NovaAce/Attitude.htm](http://www.novabizz.com/NovaAce/Attitude.htm)

แนวทางการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2
THE GUIDELINES OF PERSONNEL ADMINISTRATION
OF SCHOOLS UNDER CHAIYAPHUM PRIMARY EDUCATION
SERVICE AREA OFFICE 2

ชเนตติ ชำนาญ

นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีปทุม ขอนแก่น

E-mail: chaet.ao@gmail.com

ดร.จักรพันธ์ จันทร์เจริญ

อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม ขอนแก่น

Email: chakkaphan.ch@spu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 และ 2) เพื่อกำหนดแนวทางในการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 155 คนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพและปัญหาการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ในภาพรวมมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการวางแผนอัตรากำลังคนและการกำหนดตำแหน่ง และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการออกจากราชการ และ 2) แนวทางการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา ทั้ง 5 ด้านได้แก่ 2.1 ด้านการวางแผนอัตรากำลังคนและการกำหนดตำแหน่ง: ควรกำหนดจำนวนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ครบตามบทบาทหน้าที่และภารกิจของสถานศึกษาและมีครูครบทุกวิชา 2.2 ด้านการสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง: สถานศึกษาควรบรรจุครูประจำวิชาที่ขาดแคลน 2.3 ด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ: สถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาตนเองของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 2.4 ด้านวินัยและการรักษาวินัยสถานศึกษา: ควรให้ความรู้ความเข้าใจข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีให้กระทำผิดวินัยและจรรยาบรรณวิชาชีพและ 2.5 ด้านการออกจากราชการสถานศึกษา: ควรจัดทำทะเบียนเพื่อควบคุมและตรวจสอบการเกษียณอายุราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

คำสำคัญ: การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา

ABSTRACT

The objectives of this research aimed to 1) study state and problems of personnel administration of school under Chaiyaphum primary EducationalService Area Office 2. and 2) The guidelines to solve personnel administration of school under Chaiyaphum primary EducationalService Area Office 2. The samples were 155 school administrators. The tools was a questionnaire . The data were analyzed by mean, standard deviation and content analysis. The results were as follows : 1) As a whole, the performance of personnel administration of school under Chaiyaphum primary EducationalService Area Office 2 was at a moderate level. The highest average was the resignation and the lowest average was retirement. 2) The guidelines to solve personnel administration of school 5 aspects. 2.1 The human resource and manpower management should set a number of government teachers and education officers sufficiently with the school department and school substance learning. It would be better for students' development that followed the school standard. 2.2 The educational institutes should appoint deficient teachers, 2.3 Promote and support the development of teachers and educational personnel, 2.4 Take care of teachers and suggest following the discipline and professional ethics. 2.5 They should prepare a registration to control and check the retirement, length of being teachers and educational personnel.

KEYWORDS: Personnel Administration of School

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 มาตรา 33 มาตรา 34 วรรคสอง ได้กำหนดให้มีการแบ่งเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ออกประกาศกระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้มีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจำนวน 183 เขต และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 42 เขต และได้ออกประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องการแบ่งส่วนราชการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ลงวันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2553 ประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 127 ตอนพิเศษ 109 ง วันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2553 และได้ออกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาออกเป็น 7 กลุ่ม และออกประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องการแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาออกเป็น 6 กลุ่ม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2555)

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ได้กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการ กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาใน 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการ เขตพื้นที่การศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาโดยตรง กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้ออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการการศึกษา ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จในการกระจายอำนาจโดยมีหลักการที่สำคัญ คือ 1) ยึดและดำรงหลักเอกภาพด้านมาตรฐานและนโยบายด้านการศึกษา 2) มีความเป็นอิสระและความคล่องตัว ในการบริหาร และจัดการศึกษารวมทั้งจิตความสามารถและความรับผิดชอบของผู้รับการกระจายอำนาจ

3) มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ 4) มุ่งให้เกิดผลสำเร็จอยู่ที่สถานศึกษาโดยเน้นให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งเพิ่มความคล่องตัวในการดำเนินการกระจายอำนาจทั้ง 4 ด้านไปยังสถานศึกษามากที่สุด 5) เพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพให้แก่สถานศึกษา 6) มอบหมายให้ผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการเป็นผู้ตัดสินใจในเรื่องนั้นๆ โดยตรงและต้องปรับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่เพื่อรองรับการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดกรอบการบริหารงานบุคคลไว้ดังนี้ การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาเป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคล ให้เกิดความคล่องตัว อิสระภายใต้กฎหมายระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนา มีความรู้ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติมีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญโดยผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องดำเนินการในภารกิจหลัก คือ การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง การสรรหาและการบรรจุ แต่งตั้ง การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ วินัยและการรักษาวินัย และการออกจากราชการ แต่งานบริหารบุคคล เป็นงานที่ยุ่งยากและซับซ้อน เพราะต้องทำงานเกี่ยวข้องกับคน ซึ่งมีความรู้ความสามารถตลอดจนมีความสำนึกแตกต่างกัน และที่สำคัญ คนเป็นสิ่งที่มีชีวิตจิตใจ มีอารมณ์ ผู้บริหารจึงต้องประสบกับปัญหาต่างๆ ในการบริหารบุคคล ซึ่งปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ ปัญหาการวางแผนการบริหารบุคคล ปัญหาการสรรหาและการแต่งตั้งบุคคล ปัญหาการพัฒนาบุคคล ปัญหาการประเมินผลการปฏิบัติงานปัญหาการให้บุคคลพ้นจากงานและปัญหาการควบคุม กำกับติดตาม และนิเทศบุคคล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551)

อำนาจหน้าที่ของสถานศึกษาด้านการบริหารบุคคล เป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการด้านการบริหารบุคคลให้เกิดความคล่องตัว อิสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนา มีความรู้ ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ ขอบข่ายอำนาจหน้าที่ของการบริหารบุคคลในสถานศึกษา ประกอบด้วย ด้านการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง ด้านการสรรหาและบรรจุ แต่งตั้ง ด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ ด้านวินัยและการรักษาวินัย และด้านการออกจากราชการ (เสนาะ ดิยาว, 2552)

สภาพการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ใช้การบริหารงานตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในด้านการบริหารงานบุคคล เพื่อให้เกิดคุณภาพสูงสุดมีการกระจายอำนาจตามลำดับขั้นตอนในการบังคับบัญชา โดยมุ่งเน้นให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ให้สิทธิโรงเรียนในการบริหารงาน โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาเป็นสำคัญในสถานศึกษา จะแบ่งการบริหารงานออกเป็น 4 ฝ่าย ดังนี้ ฝ่ายบริหารงานวิชาการ ฝ่ายบริหารงานแผนโครงการ และงบประมาณ ฝ่ายบริหารงานบุคคล และฝ่ายบริหารงานทั่วไปซึ่งแต่ละฝ่าย จะมีรองผู้อำนวยการเป็นผู้บริหาร และมีหัวหน้าฝ่ายต่างๆ ดูแลงานที่ปฏิบัติ โดยในฝ่ายบริหารงานบุคคลจะทำหน้าที่ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรใน

สถานศึกษา เช่น การบรรจุแต่งตั้ง การเลื่อนวิทยฐานะ ระเบียบวินัยของครูและจรรยาบรรณของครู เป็นต้น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2, 2557)

ปัญหาการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ในด้านการวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง ด้านการสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง ด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ด้านวินัยและการรักษาวินัย และด้านการออกจากราชการ ปรากฏว่าบุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษามีไม่เพียงพอ มีการจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงานไม่ตรงตามความรู้ความสามารถ และความสามารถบุคลากรที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมและพัฒนาความรู้ในด้านการบริหารงานบุคคล บริหารงานบุคคลถ้ามีการวางแผนที่ดีและปฏิบัติตามแผนการบริหารงานบุคคลอย่างเคร่งครัด จะทำให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2, 2557)

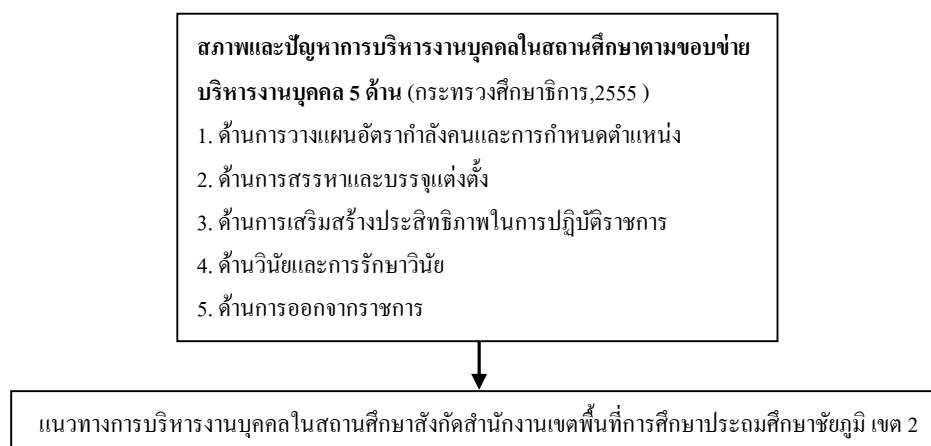
ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในกลุ่มบริหารงานบุคคล จึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพปัญหา และแนวทางการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ว่าสถานศึกษามีสภาพและปัญหาในการบริหารงานบุคคลอย่างไร มีข้อเสนอแนะในการบริหารงานบุคคลอย่างไร เพื่อเป็นการวางแผนการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำข้อมูลในการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานบุคคลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

(1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

(2) เพื่อกำหนดแนวทางในการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 แบบแผนการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey research) โดยวิธีเก็บข้อมูล ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

4.2 ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำนวน 264 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำนวน 155 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย โดยการใช้ตาราง Krejcie & Morgan (Robert V. Krejcie and Eayrle W. Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 155 คน และสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่าง อย่างมีระบบ (Systematic Random Sampling) จากบัญชีรายชื่อของโรงเรียน ตามสัดส่วน

4.3 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา คือ สภาพและปัญหาการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาตามขอบข่ายบริหารงานบุคคล

4.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ตอนที่ 2 เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาซึ่งประกอบด้วยประเด็นการสอบถาม 5 ด้าน มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Rating scale) จำนวน 5 ระดับ ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด เป็นส่วนของข้อเสนอแนะ มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended question)

การตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา ใช้วิธีการคำนวณหาค่า IOC ส่วนการตรวจสอบคุณภาพด้านความเชื่อมั่น (Reliability) ใช้วิธีการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ผลการนำเครื่องมือวิจัยไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้ที่มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92

4.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองทุกขั้นตอน โดยมีรายละเอียด ดังนี้ (1) นำหนังสือขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุมเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและสนับสนุนการวิจัย (2) ผู้วิจัยทำการแจกแบบสอบถามด้วยตนเองออกไปยังกลุ่มตัวอย่างจำนวน 155 ชุด (3) จัดเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง (4) สามารถรวบรวมแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาจนครบ 155 ชุด (5) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบในแบบสอบถาม (6) จัดหมวดหมู่ของข้อมูลในแบบสอบถามเพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ทางสถิติ

4.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive statistics) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

5. สรุปผลการวิจัย

แนวทางการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 สามารถสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. สภาพและปัญหาการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาแต่ละด้าน ทุกด้านมีสภาพและปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง ($\bar{X}=3.40$) ด้านการสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง ($\bar{X}=3.39$) ด้านวินัย และการรักษาวินัย ($\bar{X}=3.34$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการออกจากราชการ ($\bar{X}=3.28$)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

การบริหารงานบุคคล	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง	3.40	0.50	ปานกลาง
2. ด้านการสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง	3.39	0.44	ปานกลาง
3. ด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ	3.30	0.54	ปานกลาง
4. ด้านวินัยและการรักษาวินัย	3.34	0.49	ปานกลาง
5. ด้านการออกจากราชการ	3.28	0.41	ปานกลาง
เฉลี่ย	3.34	0.48	ปานกลาง

2. แนวทางการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาทั้ง 5 ด้านพบว่า

2.1 ด้านการวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษาได้เสนอแนวทางคือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมีการแจ้งผลวิเคราะห์อัตรากำลัง ตามเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด ให้ถูกต้อง ตรงกับความต้องการของสถานศึกษา และการนำแผนอัตรากำลังสู่การกำหนดตำแหน่ง ควรกำหนดจำนวนข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาให้ครบตามบทบาทหน้าที่และภารกิจของสถานศึกษา และมีครูครบทุกวิชา จัดให้สถานศึกษามีการประชุมผู้เกี่ยวข้องสร้างความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ และกระบวนการดำเนินการ เพื่อรับทราบข้อมูล จำนวนครู นักเรียน และผู้เกษียณ รวมทั้งปัญหาเบื้องต้นที่มีผลต่อการวางแผนอัตรากำลังร่วมกันเป็นประจำ ควรประเมินสภาพความต้องการกำลังคนกับภารกิจของสถานศึกษาให้เป็นปัจจุบัน และมีความถูกต้อง ชัดเจน ตรงกับความต้องการของสถานศึกษา และสอดคล้องกับแผนอัตรากำลังอย่างชัดเจน และโรงเรียนที่มีขนาดเล็กที่มีปัญหาการจัดการเรียนการสอน ครูสอนไม่ครบชั้นและไม่ตรงตามกลุ่มสาระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมีการจัดจ้างครูอัตราจ้างโดยแก้ไขหลักเกณฑ์การกำหนดตำแหน่งเพื่อให้สามารถจ้างครูอัตราจ้างได้

2.2 ด้านการสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง ผู้บริหารสถานศึกษาได้เสนอแนวทางคือ สถานศึกษาควรจัดให้มีการประชุม ผู้ที่เกี่ยวข้องสร้างความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ และกระบวนการโดยนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการรับ โอนหรือสรรหาและบรรจุแต่งตั้งบุคคลเข้ามาปฏิบัติงานประจำวิชาที่ขาดแคลน เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมกับทุกฝ่าย และเกิดความโปร่งใส ยุติธรรม รวมทั้งได้บุคลากรที่มีความสามารถตรงตามวิชาเอก การสรรหา

และบรรจุแต่งตั้งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้องพิจารณาสาขาวิชาเอกที่สถานศึกษามีความต้องการเป็นสำคัญ เพราะโรงเรียนเป็นผู้จัดการศึกษา ซึ่งจะส่งผลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอน ส่งผลให้คุณภาพของผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา ให้นุคลากรในสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมีการจัดทำคู่มือในการดำเนินการสรรหาและบรรจุแต่งตั้งเพื่อการดำเนินการที่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด

2.3 ด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ผู้บริหารสถานศึกษาได้เสนอแนวทางคือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมีการอบรมหลักสูตรการพัฒนาด้านมาตรฐานคุณภาพงานมาตรฐานวิชาชีพจรรยาบรรณวิชาชีพ คุณธรรมจริยธรรม ให้กับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นประจำ และมีการติดตามประเมินอย่างต่อเนื่องสถานศึกษาแต่ละแห่งควรมีแผนการจัดฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร พร้อมทั้งการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรอย่างชัดเจนและต้องแจ้งเกณฑ์การประเมินผลงานเพื่อพิจารณาความดีความชอบล่วงหน้า เป็นประจำทุกรอบการประเมิน การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลงาน ต้องยึดหลักคุณธรรม โปร่งใส ยึดผลการปฏิบัติงานเป็นหลักเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานและได้ผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพสถานศึกษาต้องมีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบนอกเหนือจากงานสอนให้มีความชัดเจนตรงตามความรู้ความสามารถ รวมทั้งต้องส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และสถานศึกษาต้องมีการติดตามและประเมินผลการพัฒนาหลังจากการฝึกอบรมและศึกษาดูงานอย่างต่อเนื่องเพื่อจะได้มีแนวทางในการพัฒนาบุคลากรและสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ต่อไป

2.4 ด้านวินัยและรักษาวินัย ผู้บริหารสถานศึกษาได้เสนอแนวทางคือ หน่วยงานต้นสังกัดควรจัดมีการอบรมพัฒนา มาตรฐานการปฏิบัติตน จรรยาบรรณวิชาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา และความรู้ความเข้าใจในกฎหมายและระเบียบวินัยเป็นประจำทุกปี ผู้บริหารสถานศึกษา ควรนำหลักธรรมาภิบาลมาเป็นแนวทางการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีเปิดโอกาสให้บุคลากร มีส่วนร่วมการกำหนดระเบียบวินัยเพื่อใช้ในการปฏิบัติงานในสถานศึกษาและควรส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องเช่น จรรยาบรรณวิชาชีพ ระเบียบเกี่ยวกับการเงิน การพัสดุ ระเบียบว่าด้วยการลา ฯลฯ โดยสถานศึกษาหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดให้มีการอบรม

2.5 ด้านการออกจากราชการ ผู้บริหารสถานศึกษาได้เสนอแนวทางคือสถานศึกษาควรจัดทำทะเบียนควบคุมการเกษียณอายุราชการเพื่อตรวจสอบโดยแจ้งให้ผู้จะเกษียณอายุราชการทราบก่อนล่วงหน้า 1 ปี เพื่อเป็นการตรวจสอบความถูกต้องและสถานศึกษาต้องแจ้งสิทธิประโยชน์ที่พึงได้รับตามกฎหมายหลังเกษียณอายุราชการควรมีการอบรมข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการออกจากราชการประเภทต่างๆ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดใน กฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการออกจากราชการและมีการจัดทำเป็นคู่มือการดำเนินงานเพื่อมุ่งสู่การปฏิบัติอย่างชัดเจนและควรแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำคู่มือแนวทางปฏิบัติและสิทธิประโยชน์ที่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาพึงจะได้รับหลังจากเกษียณอายุราชการหรือออกจากราชการอย่างเป็นระบบ

6. อภิปรายผล

จากผลการวิจัยสรุปผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 2 ผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. สภาพและปัญหาการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และรายด้านมีสภาพและปัญหา อยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 5 ด้าน คือ 1) ด้านการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง 2) ด้านการสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง 3) ด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ 4) ด้านวินัยและการรักษาวินัย และ 5) ด้านการออกจากราชการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอนันต์ มีพจนนา (2557) ที่ได้ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และระนอง รินทะชัย (2557) ได้ทำการศึกษาปัญหาการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

2. แนวทางการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง ควรกำหนดจำนวนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ครบตามบทบาทหน้าที่และภารกิจของสถานศึกษาและมีครูครบทุกวิชา สอดคล้องกับงานวิจัยของระนอง รินทะชัย (2557) ที่ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 พบว่า ควรแก้ไขหลักเกณฑ์อัตรากำลัง โดยไม่อิงหลักเกณฑ์ตามจำนวนนักเรียนและห้องเรียนเท่านั้น แต่ควรกำหนดให้ครบตามจำนวนภาระงานของสถานศึกษาและมีครูครบทุกวิชา 2) ด้านการสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง ควรบรรจุครูประจำวิชาที่ขาดแคลน สอดคล้องกับงานวิจัยของเพชร กล้าหาญ (2552) ที่ได้ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 พบว่าควรให้ผู้บริหารโรงเรียนมีอำนาจบรรจุและแต่งตั้งครูได้ตามความต้องการในสาขาวิชาที่จำเป็นและขาดแคลน 3) ด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ควรส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาตนเองของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ บรรจงศักดิ์ พินนะ (2550) ที่ได้ศึกษาและเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารงานบุคคลในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย พบว่า ควรมีการจัดการจัดหาแหล่งทุนเพื่อใช้ในการประชุม อบรม พัฒนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ที่เหมาะสมแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 4) ด้านวินัยและการรักษาวินัย ควรให้ความรู้ความเข้าใจข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีให้กระทำผิดวินัยและจรรยาบรรณวิชาชีพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ระนอง รินทะชัย (2557) ที่ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 พบว่า ควรส่งเสริมให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบวินัยต่าง ๆ และ 5) ด้านการออกจากราชการ ควรจัดทำทะเบียนประวัติเพื่อควบคุมการเกษียณอายุราชการอย่างเป็นระบบ และง่ายแก่การตรวจสอบสอดคล้องกับงานวิจัยของอนันต์ มีพจนนา (2557) ที่ได้ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ควรจัดทำทะเบียนเพื่อควบคุมและตรวจสอบการเกษียณอายุราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ควรนำสภาพและปัญหาการบริหารงานบุคคล ไปใช้ในการวางแผนการดำเนินการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

2. สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ควรส่งเสริมให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรอย่างชัดเจน

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ควรนำสภาพและปัญหาการบริหารงานบุคคล แนวทางการบริหารงานบุคคล ไปใช้ในการวางแผน การบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 เพื่อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาประสิทธิผลในการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา 5 ด้าน คือ 1) ด้านการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง 2) ด้านการสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง 3) ด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ 4) ด้านวินัยและการรักษาวินัย และ 5) ด้านการออกจากราชการ

2. ควรมีการศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารงานบุคคลที่สอดคล้องหรือเหมาะสมกับสภาพและบริบทของสถานศึกษา 5 ด้าน คือ 1) ด้านการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง 2) ด้านการสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง 3) ด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ 4) ด้านวินัยและการรักษาวินัย และ 5) ด้านการออกจากราชการ

3. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้การบริหารงานบุคคลของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ 5 ด้าน คือ 1) ด้านการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง 2) ด้านการสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง 3) ด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ 4) ด้านวินัยและการรักษาวินัย และ 5) ด้านการออกจากราชการ

8. เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. 2546. “คู่มือส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล”. กรุงเทพฯ ฯ: สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.

_____. 2555. “คู่มือการปฏิบัติงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา”. กรุงเทพฯ ฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

บรรจงศักดิ์ พินระ. 2550. “สภาพและปัญหาการบริหารงานบุคคลในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

เพชร กล้าหาญ. 2552. “การศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

รณกฤต รินทะชัย.2557.“การศึกษาปัญหาการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2.2557. “คู่มือการบริหารงานบุคคล.” กรุงเทพฯ:

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.2551. “กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษา พ.ศ. 2550”. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

เสนาะดิเยาว์.2552. “การบริหารงานบุคคล”. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อนันต์ มีพจนนา.2557.“การศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

กรณีศึกษากระบวนการค้นหาความรู้โดยใช้ซอฟต์แวร์เหมืองข้อมูล
A STUDY OF KNOWLEDGE DISCOVERY PROCESS USING DATA
MINING TOOLS

ผศ.ดร.ปราณี มณีรัตน์

นางสาววลีพร จิตรพงษ์

นางนันทพร เศรษฐทัตต์

คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

E-mail: paralee.ma@spu.ac.th

บทคัดย่อ

เทคโนโลยีเหมืองข้อมูล(Data Mining) มีความสามารถในการรวบรวมและดึงข้อมูลจากฐานข้อมูลขนาดใหญ่ เพื่อคาดคะเนความเป็นไปได้ของข้อมูลที่ซ่อนเร้น ประโยชน์ของเหมืองข้อมูลช่วยธุรกิจหรือองค์กรต่างๆ ในการวิเคราะห์ข้อมูลในคลังข้อมูล (Datawarehouse) โดยใช้เทคนิคต่างๆ เช่น หลักสถิติ (Statistical Technique) การเรียนรู้ของเครื่อง (Machine Learning) และ เทคนิคการสร้างภาพ (Visualization) เป็นต้น เทคนิคต่างๆ ของเหมืองข้อมูลใช้หลักการค้นหาข้อมูลและนำเสนอความรู้ในรูปแบบที่เข้าใจง่ายให้กับผู้ใช้งาน บทความนี้จะแสดงซอฟต์แวร์เหมืองข้อมูลฟรีในปัจจุบันที่ได้รับความนิยม เช่น Weka, Rapid miner, Tanagra, DBMiner และ Orange ซึ่งซอฟต์แวร์เหล่านี้สามารถพยากรณ์แนวโน้มและพฤติกรรมของกลุ่มคนที่สนใจหรือลูกค้า อีกทั้งยังสามารถช่วยสนับสนุนในการตัดสินใจในกระบวนการทางธุรกิจ โดยใช้เวลาการรวบรวมข้อมูลและตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ได้อย่างรวดเร็วมากกว่าซอฟต์แวร์เหมืองข้อมูลแบบเดิม

คำสำคัญ: เหมืองข้อมูล, คลังข้อมูล, Weka, Rapid Miner, Tanagra, DBMiner, Orange

ABSTRACT

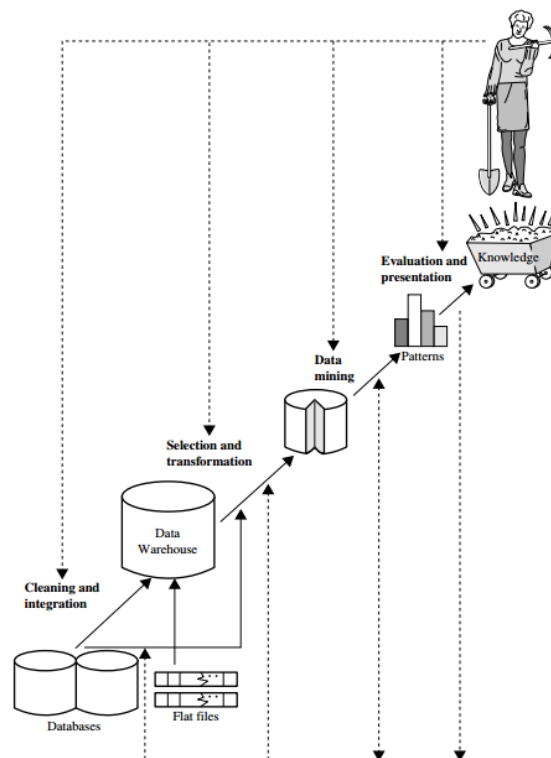
Data mining is to collect and extract data from large database for predictive information and finding pattern information. In the business process, data mining is powerful to analyze data in data warehouse by using statistical technique, machine learning technique, and visualize technique. Many data mining techniques can identify and present business knowledge easily for users. This paper presents the open source data mining tools such as Weka, Tanagra, Rapid Miner, DBMiner, and Orange. These new tools can predict customer behavior trends and support decision making in business process for using the consolidation and response data. These tools are more quickly than the traditional data mining tools.

KEYWORDS: Data mining, Data warehouse, Weka, Rapid Miner, Tanagra, DBMiner, Orange

1. บทนำ

เหมืองข้อมูล มีชื่อเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า กระบวนการค้นหาความรู้ในฐานข้อมูล (Knowledge Discovery in Databases (KDD)) หมายถึง การสกัดและค้นหาความรู้จากฐานข้อมูลขนาดใหญ่ เพื่อหารูปแบบข้อมูลและความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ซ่อนอยู่ในฐานข้อมูล (Tan, Steinbach, and Kumar, 2006) เหมืองข้อมูลจะทำการสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลใช้เทคนิคและวิธีการในการนำข้อมูลในอดีตมาวิเคราะห์เพื่อพยากรณ์แนวโน้มข้อมูลในอนาคต โดยอาศัยหลักสถิติ การเรียนรู้จำ การเรียนรู้ของเครื่อง และหลักคณิตศาสตร์ โดยเหมืองข้อมูลเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการค้นหาความรู้ในฐานข้อมูล

กระบวนการค้นหาความรู้ในฐานข้อมูล ประกอบด้วย ขั้นตอนในการแปลงข้อมูลดิบกลายเป็นความรู้ใหม่ ดังนี้คือ 1) การทำความสะอาดข้อมูล (Data Cleaning) เป็นขั้นตอนทำความสะอาดข้อมูล นำข้อมูลที่ไม่สอดคล้องกันทิ้งไป 2) การรวบรวมข้อมูล (Data Integration) เป็นขั้นตอนรวบรวมข้อมูลจากหลายแหล่งข้อมูลเข้าไว้ด้วยกัน 3) การเลือกข้อมูล (Data Selection) เป็นขั้นตอนเลือกข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กันมาวิเคราะห์ 4) การแปลงรูปข้อมูล (Data Transformation) เป็นขั้นตอนแปลงข้อมูลให้อยู่ในรูปที่เหมาะสมกับการวิเคราะห์ เช่น การลดรูปข้อมูลหรือการเปลี่ยนชนิดของข้อมูล 5) การทำเหมืองข้อมูล (Data Mining) เป็นขั้นตอนเทคนิคในการทำเหมืองข้อมูล เช่น การแบ่งกลุ่ม การจำแนกประเภท การทำนาย เป็นต้น 6) การประเมินรูปแบบ (Pattern Evaluation) เป็นขั้นตอนการประเมินผลรูปแบบหรือกฎของข้อมูลที่ได้ และ 7) การนำเสนอความรู้ (Knowledge Representation) เป็นขั้นตอนการนำเสนอความรู้ที่ได้จากกระบวนการค้นหาความรู้ เพื่อแสดงให้ผู้ใช้เข้าใจ เช่น การสร้างภาพ (Han, Kamber and Pei, 2012)

รูปที่ 1 กระบวนการค้นหาความรู้ในฐานข้อมูล (Han, Kamber and Pei, 2012)

ความแตกต่างซอฟต์แวร์เหมืองข้อมูลในตลาดซอฟต์แวร์ ในด้านจุดอ่อนและจุดแข็งเป็นสิ่งที่ผู้ใช้งานจะต้องพิจารณาซอฟต์แวร์เหมืองข้อมูลให้เหมาะสมกับองค์กรของตนเอง โดยบทความนี้จะนำเสนอภาพรวมซอฟต์แวร์เหมืองข้อมูลฟรีในปัจจุบันที่ได้รับความนิยม เช่น Weka, Rapid miner, Tanagra, DBMiner และ Orange (Imanuel, 2016; Muenchen, 2016)

2. ประเภทซอฟต์แวร์เหมืองข้อมูล

ซอฟต์แวร์เหมืองข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ประเภทได้แก่ ซอฟต์แวร์เหมืองข้อมูลดั้งเดิม, แดชบอร์ด และซอฟต์แวร์เหมืองข้อมูลแบบตัวอักษร

2.1 ซอฟต์แวร์เหมืองข้อมูลดั้งเดิม (Traditional Data Mining)

ซอฟต์แวร์เหมืองข้อมูลดั้งเดิม จะใช้อัลกอริทึมและเทคนิคที่ซับซ้อนในการค้นหารูปแบบข้อมูล โดยส่วนใหญ่ซอฟต์แวร์จะถูกติดตั้งบนเครื่องเดสก์ท็อป เพื่อใช้ติดตามข้อมูลและวิเคราะห์แนวโน้ม อีกทั้งซอฟต์แวร์สามารถใช้งานได้ทั้งระบบปฏิบัติการวินโดวส์หรือยูนิกซ์ โดยจะเน้นการทำงานบนประเภทฐานข้อมูลแบบใดแบบหนึ่ง ส่วนใหญ่สามารถใช้กับการประมวลผลเชิงวิเคราะห์แบบออนไลน์หรือโอแลป (Online Analytical Processing) ในการสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบต่างๆ (Gonzales, 2006)

2.2 แดชบอร์ด (Dashboards)

แดชบอร์ด คือ แผนภาพวิเคราะห์ข้อมูล โดยจะติดตามข้อมูลในฐานข้อมูล และตอบสนอง เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงข้อมูล ข้อมูลในแดชบอร์ดจะแสดงในรูปแบบฟอร์มหรือตาราง เพื่อให้ผู้ใช้เห็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงกระบวนการทางธุรกิจ (Abrol and Malhotra, 2013) ลักษณะการมองเห็นข้อมูลในอดีตที่มีการเปลี่ยนแปลง เช่น การเพิ่มยอดขายจากช่วงปีที่ผ่านมา การทำงานของแดชบอร์ด จะช่วยให้ผู้บริหารใช้งานง่าย และเห็นภาพรวมของบริษัทได้เป็นอย่างดี

2.3 ซอฟต์แวร์เหมืองข้อความ (Text Mining Software)

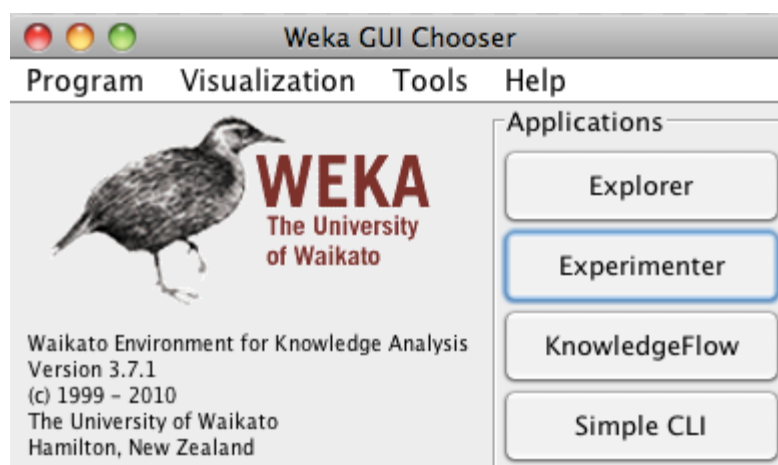
ซอฟต์แวร์เหมืองข้อความ มีความสามารถในการค้นหารูปแบบความสัมพันธ์ของข้อมูลในรูปแบบตัวอักษรที่แตกต่างกัน เช่น เอกสารไมโครซอฟต์เวิร์ดหรือเอกสาร PDF สามารถแปลงอยู่ในรูปแบบแฟ้มตัวอักษรแบบง่ายๆ (Gupta, 2016) ซอฟต์แวร์เหมืองข้อความสามารถจัดการข้อมูลที่ไม่มีโครงสร้าง (Unstructured) เช่น ข้อความอีเมล, ข้อความบนสื่อสังคมออนไลน์ต่างๆ ในการแปลงให้เป็นข้อมูลที่มีโครงสร้างก่อน (Ronen and James, 2007) ซอฟต์แวร์เหมืองข้อความ สามารถสแกนเนื้อหาและแปลงข้อมูลที่เลือกไว้ให้อยู่ในรูปแบบตัวอักษรที่สามารถเข้ากันได้กับระบบงานอื่นๆ ที่มีความแตกต่างกันได้

3. Weka

Weka (Waikato Environment for Knowledge Learning) คือ ซอฟต์แวร์ที่พัฒนาโดยมหาวิทยาลัย Waikato ประเทศนิวซีแลนด์ วัตถุประสงค์เริ่มต้นของการผลิตซอฟต์แวร์เวก้า เพื่อระบุข้อมูลที่รวบรวมมาจากเกษตรกรรม (Markov and Russell, 2016) ซอฟต์แวร์เวก้าสนับสนุนงานเหมืองข้อมูลต่างๆ เช่น การเตรียมข้อมูล (Preprocessing) การจำแนกข้อมูล (Classification) การจัดกลุ่มข้อมูล (Clustering), สมการถดถอย (Regression) การแสดงรูปภาพ (Visualization) เป็นต้น (Han and Frank, 2005) กระบวนการพื้นฐานของเวก้า ประกอบด้วยการ

ฝึกสอนข้อมูล (Trained) โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ของเครื่อง (Machine Learning) และแปลผลรูปแบบข้อมูลตามแบบที่ผู้ใช้ต้องการ เพื่อช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลของธุรกิจและองค์กร

वेก้าเป็นซอฟต์แวร์เปิด (Open Source) สามารถใช้งานฟรีภายใต้ข้อตกลงของ GNU (General Public License) โดยแรกเริ่มนั้นเวก้าถูกพัฒนาด้วยภาษาซี แอปพลิเคชันเวก้านำมาเขียนใหม่ด้วยภาษาจาวาที่สามารถรองรับการทำงานได้ทุกแพลตฟอร์ม และสามารถดัดแปลงโปรแกรมได้ง่าย (Sudhir and Kodge, 2013) ดังรูปที่ 2 แสดงตัวอย่างซอฟต์แวร์เวก้า

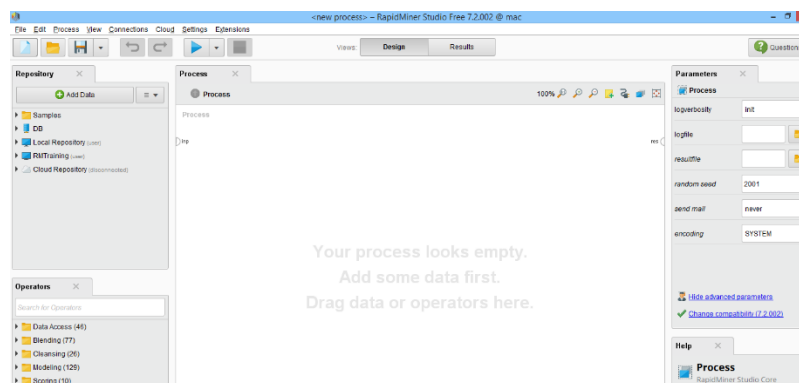
รูปที่ 2 ตัวอย่างซอฟต์แวร์เวก้า (Waiko University, 2016)

4. Rapid Miner

Rapid Miner เริ่มต้นทำงานภายใต้ YALE (Yet Another Learning Environment) โดยสามารถทำเหมืองข้อมูลและกระบวนการเรียนรู้จากเครื่อง (Machine Learning) (Brundage, 2012) ประกอบด้วย การโหลดข้อมูล การแปลงรูปข้อมูล, การประมวลผลข้อมูล การสร้างแบบจำลอง เทคนิคการสร้างภาพ การประเมินผล และการนำไปใช้งานจริง อีกทั้ง Rapid Miner เขียนด้วยภาษาจาวา รองรับการทำงานกับแฟ้มเอ็กซ์เอ็มแอล (XML) การใช้งานซอฟต์แวร์ Rapid Miner ลักษณะการทำงานเป็นรูปแบบกราฟิก (GUI) (Wisaeng, 2012) ดังรูปที่ 3 แสดงตัวอย่างซอฟต์แวร์ Rapid Miner

Rapid Miner รวบรวมโครงสร้างการเรียนรู้และเอพพิวาทของ weka และแบบจำลองทางสถิติของ R project (Naika and Samanth, 2016) รองรับการทำเหมืองข้อมูลแบบตัวอักษร และมัลติมีเดีย, รองรับการใช้งานไฟล์ได้หลายประเภท เช่น ไฟล์เอ็กซ์เซล (Excel), สามารถแสดงข้อมูลได้หลายรูปแบบ เช่น scatter plot 3D, สามารถแสดงผลโมเดลที่สวยงามและแก้ไขการแสดงผลให้สามารถอ่านได้ง่ายขึ้น, สามารถบันทึกไฟล์โมเดลออกเป็นไฟล์ภาพประเภทต่างๆ เช่น PNG, JPG หรือ PDF, วิธีการเตรียมข้อมูล (Preprocess) และการวิเคราะห์ได้หลากหลายรูปแบบ

Rapid Miner ได้รับความนิยมใช้ในอุตสาหกรรมต่างๆ อาทิเช่น ไฟฟ้า พลังงาน ผลิตภัณฑ์ การซื้อขาย การสื่อสาร ธนาคาร ประกันชีวิต เทคโนโลยีสารสนเทศ การวิจัยทางการตลาด ผลิตภัณฑ์และอื่นๆ

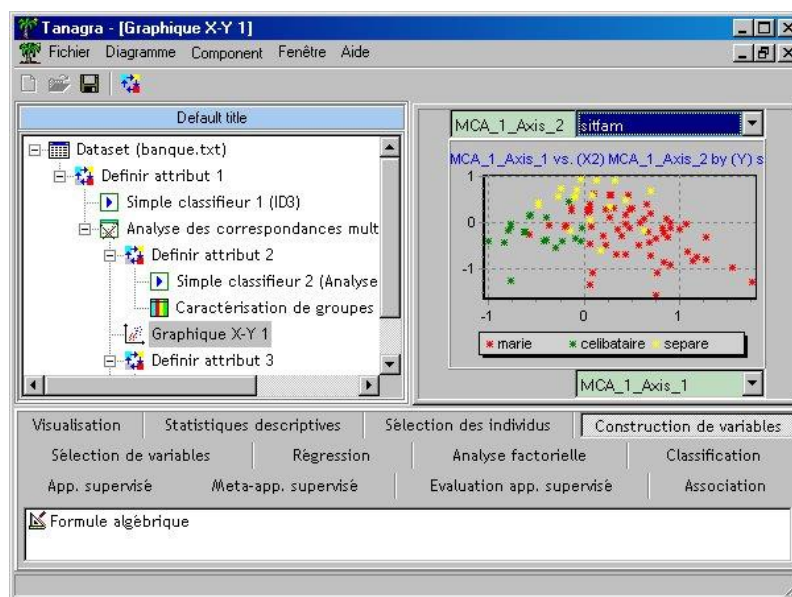

รูปที่ 3 ตัวอย่างซอฟต์แวร์ Rapid Miner (Rapid miner, 2016)

5. TANAGRA

TANAGRA พัฒนาโดยริชโกทีมมหาวิทยาลัย Lumière ประเทศฝรั่งเศส เป็นซอฟต์แวร์เหมืองข้อมูลที่มีความสามารถสูง ถูกนำมาใช้งานทางด้านวิจัยและการศึกษา เพื่อช่วยให้นักวิจัยและนักศึกษาสามารถใช้งานซอฟต์แวร์เหมืองข้อมูลได้อย่างง่าย ผ่านการติดต่อผู้ใช้ผ่านทางรูปภาพ ดังรูปที่ 4

TANAGRA ประกอบด้วย กระบวนการทำเหมืองข้อมูลที่หลากหลาย ตั้งแต่การวิเคราะห์ข้อมูล การเรียนรู้ทางสถิติ (Statistical Learning) การเรียนรู้จากเครื่อง (Machine Learning) และการเรียนรู้แบบมีผู้สอน (Supervised Learning) เช่น การแบ่งกลุ่ม (Clustering) การวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) สถิติแบบมีพารามิเตอร์ (Parametric) และแบบไม่มีพารามิเตอร์ (Nonparametric), กฎความเชื่อมโยง (Association Rule), อัลกอริทึมในการเลือกและสร้างกฎต่างๆ (Jain, Gagandeep and Singh, 2013) TANAGRA เป็นซอฟต์แวร์ระบบเปิดที่ผู้เขียนโปรแกรมสามารถนำโปรแกรมต้นฉบับ (Source Code) มาปรับแต่งเพิ่มเติมโปรแกรมของตนเองเข้าไปได้ รวมทั้งอนุญาตให้นักวิจัยสามารถเพิ่มวิธีการเหมืองข้อมูลของตนเองเข้าไปในซอฟต์แวร์ได้เพื่อทำการเปรียบเทียบประสิทธิภาพ โดยที่ TANAGRA ทำงานในรูปแบบการทดลองใช้หลักการจัดการข้อมูล TANAGRA มีเครื่องมือการเรียนรู้สำหรับเทคนิคการเขียนโปรแกรม (Wimmer and Powell, 2015)

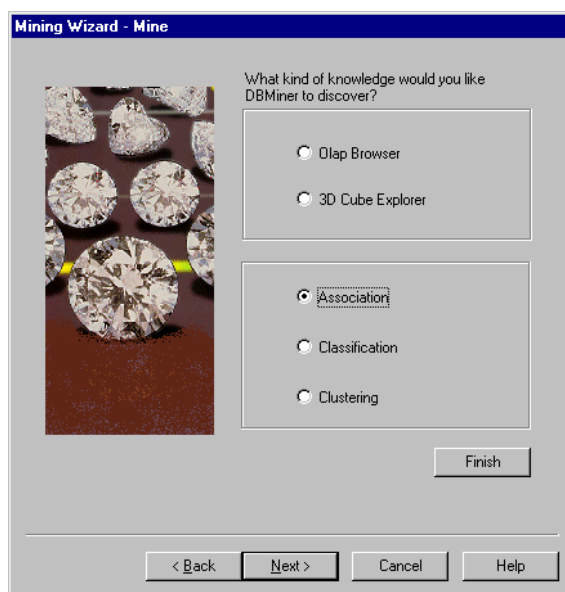

รูปที่ 4 ตัวอย่างซอฟต์แวร์ TANAGRA (Rakotomalala, 2004)

6. DBMiner

DBMiner พัฒนามาจากการทวิจักษ์ เป็นระบบเหมืองข้อมูลสำหรับการโต้ตอบเหมืองข้อมูลของความรู้หลายๆ ระดับในฐานะข้อมูลเชิงสัมพันธ์ DBMiner สามารถทำงานกับเหมืองข้อมูล ที่ประกอบด้วย การวิเคราะห์คุณสมบัติและการแยกแยะข้อมูล (Characterization and discrimination) การหาความสัมพันธ์ของข้อมูล (Association) การจัดหมวดหมู่และการวิเคราะห์การถดถอย (Classification and Regression) การวิเคราะห์การรวมกลุ่ม หรือ การแบ่งแยกข้อมูล (Cluster Analysis and Segmentation) การประเมินและการพยากรณ์ (Estimation and Prediction) การบรรยายและการแสดงภาพของข้อมูล (Description and Visualization) (Gupta, 2013) ดังรูปที่ 5 แสดงตัวอย่างซอฟต์แวร์ DBMiner

DBMiner ทำเหมืองข้อมูลในระดับต่างๆ ที่ผู้ใช้จะกำหนดกลุ่มของข้อมูลในฐานะข้อมูลผ่านการใช้ชุดคำสั่งที่เรียกว่า ภาษาดีเอ็มคิวแอล (Data Mining Query Language (DMQL)) ที่มีลักษณะคล้ายภาษาเอสคิวแอล (SQL) ที่ใช้สอบถามข้อมูลจากฐานข้อมูล (Han, Fu, Wang, Koperski and Zaiane, 1996) ผู้ใช้สามารถกำหนดระดับการเปลี่ยนแปลง (Threshold) กระบวนการควบคุมเหมืองข้อมูล การรวมข้อมูล (Roll up) การเจาะลึกลงในรายละเอียด (Drill Down) และสามารถสร้างผลลัพธ์ของข้อมูลในรูปแบบต่างๆ เช่น ฟอรั่ม กราฟ กฎความสัมพันธ์ เป็นต้น

รูปที่ 5 ตัวอย่างซอฟต์แวร์ DBMiner (Informer Technology INC, 2016)

6. ORANGE

ORANGE เป็นซอฟต์แวร์ฟรีเหมืองข้อมูลและชุดซอฟต์แวร์การเรียนรู้ด้วยเครื่อง ประกอบด้วย ชุดคำสั่งในการเตรียมข้อมูล (Data Preprocessing) ความสามารถในการคัดกรองและให้คะแนนความสำคัญ (Scoring) การจัดทำและประเมินผลโมเดล และเทคนิคการค้นหาข้อมูล ชุดคำสั่งที่ทำงานกับ ORANGE ใช้ภาษา C++, การเขียนสคริปต์ด้วยภาษาไพทอน (Python) หรือผ่าน ORANGE widget ในรูปแบบของกราฟิก ผู้ใช้สามารถดาวน์โหลดซอฟต์แวร์ ORANGE ฟรี ผ่านการขอลิขสิทธิ์จาก GPL (Wimmer and Powell, 2015)

ORANGE รองรับระบบปฏิบัติการ ลินุกซ์ แมคโอเอส และไมโครซอฟต์วินโดวส์ ลักษณะการทำงานของ ORANGE เป็นแบบ Component based framework คือ ผู้ใช้สามารถใช้ส่วนประกอบที่อยู่แล้วในซอฟต์แวร์ ORANGE หรือสร้างชิ้นใหม่ ผ่านแบบจำลองที่สร้างส่วนประกอบด้วยภาษาไพทอน (Python) จากนั้นนำมาไว้ในมาตรฐานของส่วนประกอบของภาษาเขียนพื้นฐานของ ORANGE (Naika and Samantb, 2016)

ความสามารถของซอฟต์แวร์ ORANGE มีดังนี้คือ 1) การเตรียมการประมวลผล (Preprocessing) ประกอบด้วย การเลือกข้อมูล (Selection) การแบ่งช่วงข้อมูล (Discretization) 2) การคาดการณ์ด้วยโมเดล การคาดการณ์แบบต่างๆ เช่น การจำแนกข้อมูลแบบต้นไม้ (Classification Tree), ตัวจำแนกแบบเบย์อย่างง่าย (Naïve Bayesian classifier), เคเนียร์เซนเนเบอร์ (K-Nearest Neighbor (KNN)), ซัพพอร์ทเวกเตอร์แมชชีน (Support Vector Machine), การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก (Logistics Regression), การจำแนกข้อมูลด้วยกฎ (Rule Based Classifier) 3) วิธีการอธิบายข้อมูลแบบต่างๆ เช่น การแบ่งกลุ่มลำดับชั้น (Hierarchical Clustering), การแบ่งกลุ่มแบบ K mean (K Mean Clustering) , การวิเคราะห์แบบหลายมิติ (Multi-dimensional Analysis) และอื่นๆ (Demsar, Curk , Erjavec and et al., 2013) ดังรูปที่ 6 แสดงตัวอย่างซอฟต์แวร์ ORANGE

รูปที่ 6 ตัวอย่างซอฟต์แวร์ ORANGE (University of Ljubljana, 2016)

8. สรุปผลการวิจัย

การศึกษาเหมืองข้อมูล คือ กระบวนการแบ่งแยกรูปแบบข้อมูลและค้นหาความสัมพันธ์ข้อมูลจากฐานข้อมูลขนาดใหญ่ ที่มีทั้งข้อมูล ตัวอักษร ข้อมูลต่างๆ บนเว็บ ประโยชน์เหมืองข้อมูลเพื่อปรับปรุงการทำงานของธุรกิจโดยใช้เทคนิคเหมืองข้อมูลในกระบวนการค้นหาความรู้ในฐานข้อมูล เหมืองข้อมูล ถูกนำไปใช้ในอุตสาหกรรมต่างๆ เช่น การศึกษา การเงิน การธนาคาร ประกันภัย ซึ่งซอฟต์แวร์ฟรีเหมืองข้อมูลที่น่าสนใจในบทความนี้เป็นเพียงตัวอย่างมีจุดเด่นและจุดด้อยแตกต่างกันไป ผู้ใช้งานสามารถเลือกใช้ตามขีดความสามารถของซอฟต์แวร์ต่างๆ ให้เหมาะสมกับลักษณะธุรกิจนั้น

9. เอกสารอ้างอิง

- Amrita Naika and Lilavati Samantb. 2016. "Correlation review of classification algorithm using data mining Tool: WEKA, Rapidminer, Tanagra ,Orange and Knime". **Procedia Computer Science**. Vol. 85. pp. 662 – 668.
- Feldman, Ronen and Sanger, James. 2007. **The text mining handbook**. Cambridge: Cambridge University Press.
- Gonzales, M. L. 2006. **Hands-On OLAP**, Seattle, WA: The Data Warehousing Institute,.
- Hayden Wimmer and Loreen M. Powell. 2015. "A Comparison of Open Source Tools for Data Science." **Proceedings of the Conference on Information Systems Applied Research, 2015**. pp 1-9.
- Ian Han an Eibe Frank. 2005. **Data Mining Practical Machine Learning Tools and Techniques**. Second edition, Morgan Kaufmann Publishers .United states.
- Imanuel, 2016. **50 TOP FREE DATA MINING SOFTWARE**. Retrieved November25, 2016, <http://www.predictiveanalyticstoday.com/top-free-data-mining-software/>.
- Informer Technology, INC. 2016. **DBMiner Application 1.1** Retrieved November11, 2016 .<http://dbminer-application.software.informer.com/1.1/>.

- Jaiwei Han, Micheline Kamber, and Jian Pei. 2012. **Data Mining Concepts and Techniques**. Third Edition. University of Illinois at UrbanaChampaign.
- Janez Demsar, Tomaz Curk , Ales Erjavec and et al . 2013."Orange: Data Mining Toolbox in Python." **Journal of Machine Learning Research**. Vol.14. pp. 2349-2353.
- Jiawei Han,Yongjian Fu, Wei Wang, Krzysztof Koperski and Osmar Zaian. 1996. "DMQL: A data mining query language for relational databases." **In: ACM SIGMOD Workshop DMKD**.
- Kittipol Wisaeng .2012 "An Empirical Comparison of Data Mining Techniques in Medical Databases", **International Journal of Computer Applications** Volume 77– No.7, pp. 0975 – 8887.
- Markus Hofmann and Ralf Klinkenberg. **RapidMiner Data Mining Use Cases and Business Analytics Applications**. A CHAPMAN & HALL BOOK, London. New York.
- Pang-Ning Tan, Michael Steinbach, and Vipin Kumar.2006. **Introduction to Data mining**. Addison-Wesley Longman Publishing Co., Inc. Boston, MAA, USA.
- Rapid miner. 2016. **Rapid Miner Studio Manual**. Retrieved November 11, 2016, <http://docs.rapidminer.com/downloads/RapidMiner-v6-user-manual.pdf>
- Ricco Rakotomalala. 2004. **TANAGRA**. Retrieved November11, 2016 <http://eric.univlyon2.fr/~ricco/tanagra/en/tanagra.html>
- Robert A. Muenchen. 2016. **The Popularity of Data Analysis Software**. Retrieved November25, 2016. <http://r4stats.com/articles/popularity/>.
- Sudhir B. Jagtap and Kodge B. G. 2013. "Census Data Mining and Data Analysis using WEKA." **International Conference in "Emerging Trends in Science, Technology and Management 2013**. Singapore.
- University of Waikato.2016. **Weka 3: Data Mining Software in Java**. Retrieved November11, 2016, <http://www.cs.waikato.ac.nz/ml/weka/>
- University of Ljubljana. 2016. **Orange:Data MiningFruitful and Fun**.Retrieved November11, 2016 . <http://orange.biolab.si/>
- Vikas Gupta.2013. "A Survey on Data Mining: Tools, Techniques, Applications, Trends and Issues." **International Journal of Scientific & Engineering Research**. Volume 4 (3).
- Vishal Gupta. 2009. "A Survey of Text Mining Techniques and Applications." **Journal of Emerging Technologies in Web Intelligence**. Vol. 1(1).
- Vishal Jain, Gagandeep Singh Narula and Mayank Singh. 2013." Implementation of Data Mining in Online Shopping System using TANAGRA Tool." **International Journal of Computer Science and Engineering (IJCSE)** .Vol. 2(1). pp. 47-58.
- Vitasta Abrol and Jyoti Malhotra. 2013." Data Dashboard-Integrating Data Mining with Data Deduplication." **International Journal of Computer Applications** (0975 – 8887). Volume 71(22).

Waiko University. 2016. **Data mining with weka**. Retrieved November 11, 2016, from <https://weka.waikato.ac.nz/dataminingwithweka/preview>.

William Murakami-Brundage. 2012. **Data Mining Using RapidMiner**. Retrieved November 11, 2016, from <https://thevellum.files.wordpress.com/2012/03/datamining-paper-03152012-v01-morecomplete-2chapters.pdf>.

Zdravko Markov and Ingrid Russell. 2016. **An Introduction to the WEKA Data Mining System**. Retrieved November 11, 2016, from <http://www.cs.ccsu.edu/~markov/weka-tutorial.pdf>

**แนวทางการบริหารจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาครูสอนไม่ตรงวิชาเอก
ในโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายมิตรสัมพันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5**

**THE ADMINISTRATIVE GUIDELINES FOR SOLVING
TEACHERS' PROBLEMS WHOSE SUBJECTS DOES NOT MATCH THEIR
FIELDS OF STUDY OF SCHOOLS IN RELATIONSHIP NETWORK
CENTER UNDER KHON KAEN PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA
OFFICE 5**

จิราภา พระยอม

นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีปทุม ขอนแก่น

Email: Jirapha_012@hotmail.co.th

ดร.จักรพันธ์ จันท์เจริญ

อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม ขอนแก่น

E-mail: Chakkaphan.ch@spu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายมิตรสัมพันธ์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 5 ในการแก้ไขปัญหาครูสอนไม่ตรงวิชาเอก 2) เพื่อนำเสนอแนวทางในการบริหารจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาครูสอนไม่ตรงวิชาเอกในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายมิตรสัมพันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 5 ประชากรถูกเลือกแบบมีระบบ ผู้บริหาร จำนวน 19 คน ครูและบุคลากร จำนวน 155 คน รวมทั้งหมด 174 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ข้อมูลถูกวิเคราะห์และนำเสนอด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษา พบว่าผู้บริหารครูและบุคลากรมีแนวทางการบริหารจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาครูสอนไม่ตรงวิชาเอกในโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายมิตรสัมพันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 5 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.92$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการในโรงเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้านปัญหาการขาดแคลนครู และด้านการพัฒนาครู อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.23$, $\mu = 4.20$, $\mu = 4.11$) ส่วนด้านการบริหารจัดการในโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.39$) โดยรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.92$) ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นแนวทางการบริหารจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาครูสอนไม่ตรงวิชาเอกในโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายมิตรสัมพันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 5

คำสำคัญ: แนวทางการบริหารจัดการ ปัญหาครูสอนไม่ตรงวิชาเอก

ABSTRACT

The purposes of this research were as follows: 1) to survey the problems and the opinions of educational institution administrators in the administrative guidelines for schools holding a relationship with the network center under Khon Kaen primary Education service Area office 5. Solution to teachers' issues whom do not match their fields of study. 2 to find guideline solutions of problems teachers' issues whom do not match their fields of study in the administrative guidelines for schools holding a relationship with the network center under Khon kaen primary Education service Area office 5. I aim to introduce an effective way to manage and solve each problem faced and to find ways to avoid such issues. Population samples were chosen by the system. There were 19 administrators, 155 teachers and educational personnel In total 174 individuals were selected. One of the main instruments used in research was the questionnaire. The Data was analyzed by percentage, means and standard deviation. The research results found that directors, teachers and personnel must have clearer and stricter guidelines to manage and solve problems that the teachers' issues whom do not match their fields of study in the administrative guidelines for schools holding a relationship with the network center under Khonkaen primary Education service Area office 5. The khonkaen primary Educational Service Area office overviews each aspect in the high level ($\mu = 3.92$). These aspects include the administrative, academic, and the school group learning areas. Furthermore, an overview of teacher shortages, and the development of teachers in the high level ($\mu = 4.23$, $\mu = 4.20$, $\mu = 4.11$). Management schools were found to have fallen into the medium area ($\mu = 3.39$). By including four parts in the high level. ($\mu = 3.92$). This was probably the guidelines of managed to solution to teachers' issues whom do not math their fields of study in the administrative guidelines for schools holding a relationship with the network center under Khon Kaen primary Education service Area office 5.

KEYWORDS: The administrative guidelines , teachers' problems who teach inappropriate their major

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 มาตรา 81 ระบุว่า “รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ” จึงเป็นที่มาของ คำว่า “การศึกษา” หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความจริงของงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (มาตรา 4) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 (หมวด 1) บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการ (มาตรา 6) การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจสติปัญญา ความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (หมวด 2) สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา (มาตรา 10) การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับ การศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมี คุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายหมวด 4 แนวการจัด

การศึกษา(มาตรา 22 ถึง มาตรา 30)กล่าวถึง การจัดการศึกษาต้องยึดผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ดังนั้น การจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก รวมทั้งแหล่งเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอนต่างๆ ให้มีความหลากหลาย สามารถเอื้อและสนองความต้องการของผู้เรียนได้ การจัดการเรียนการสอนมุ่งให้ผู้เรียนได้ใช้ประสบการณ์จริง จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกให้ปฏิบัติ เป็น คิดเป็น ทำเป็น แก้ไขปัญหา และมีนิสัยที่รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ให้ไว้ ณ วันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2542) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน)

การแก้ปัญหาครูขาดแคลนเป็นเรื่องที่ภาครัฐ จะต้องถือว่าเป็นปัญหาสำคัญอันดับต้นๆ ที่จะต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน อย่างมิวิตถกเถียงกันว่าหากเพิ่มจำนวนครูแล้วงบประมาณที่กระทรวงศึกษาธิการได้รับมา จะหมดไปกับเงินเดือนของครูจนไม่เหลืองบประมาณ เพราะงานจัดการศึกษาหรือการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กนั้น ครูคือผู้ดำเนินการทุกส่วนถึงตัวเด็กโดยตรงไม่เหมือนกับข้าราชการประเภทอื่นๆ ที่ภารกิจอาจแตกต่างกัน งบประมาณที่นำมาจัดหาครูและพัฒนาครูนั้นแหละ คือการลงทุนเพื่อการศึกษาที่ตรงจุดส่วนปัญหาครู

ในยุคปัจจุบันนี้ถือว่าเป็นปัญหาแทรกซ้อนเข้ามาส่งผลกระทบต่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้กับเด็กได้ไม่น้อยเช่นกัน ด้วยครูเก่าที่มาจากผู้เรียนเก่ง มีความมุ่งมั่นที่จะเป็นครูตั้งแต่แรกเริ่มและมีประสบการณ์จัดการเรียนรู้ เริ่มหมดวาระการดำรงอยู่ในอาชีพราชการด้วยการเกษียณอายุราชการทั้งภาคปกติและเออร์ลี่ไทร์ ปิละเป็นหมื่นคน ส่วนที่เหลือนั้นมีจำนวนไม่น้อยที่เริ่มอ่อนล้ากับจำนวนงานที่มีเพิ่มให้ทำมากกว่างานสอน หรือครูบางคนก็ก้าวได้ไม่ทันกับ วิทยาการเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว จึงยังคงใช้ประสบการณ์สอนแบบเดิม ๆ อยู่ ส่วนครูที่บรรจุใหม่ จำนวนไม่น้อยมาจากกลุ่มที่ไม่ได้สนใจวิชาชีพครูมาแต่แรก แต่ด้วยไม่สามารถหาที่เรียนตามความสนใจได้ที่สุดก็มาลงที่ครู จึงขาดอุดมการณ์และมีเจตคติเกี่ยวกับวิชาชีพครูในทางบวกไม่มากนัก ยิ่งหากไม่สนใจกับการพัฒนาตนเองในสาขาวิชาชีพนี้ด้วยแล้ว การจัดการเรียนรู้ก็จะกลายเป็นการสอนตามตำรา หรือสอนเนื้อหาในหนังสือไปโน้นที่สุด (กลิ่น สรทองเนียม .2554)

การปฏิบัติงานของครูมีปัญหาในทางปฏิบัติหลายประการ คือครูผู้สอนไม่ได้จบการศึกษาในวิชาเอกที่สอนโดยตรงครูมีภาระงานมากมีภาระงานอื่นที่ต้องรับผิดชอบหลายงาน เช่น งานธุรการ งานการเงิน งานพัสดุ เป็นต้นครูมีศักยภาพไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนไม่ลุ่มลึกในเนื้อหาวิชาที่สอนซึ่งมี สาเหตุมาจากครูขาดประสบการณ์ในการสอนและไม่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ครูต้องสอนหลายกลุ่มสาระการเรียนรู้ทำให้เตรียมการสอนไม่ทันครูใช้เวลาในการทำผลงานวิชาการมากทำให้สนใจการสอนน้อยลง ครูสอนโดยไม่ใช้สื่อการสอนมีสาเหตุจากการขาดแคลนสื่อการไม่ให้ความสำคัญกับสื่อการสอนในสาระนั้นๆมาเป็นเวลานานและยึดติดกับการสอนแบบเดิมๆทำให้ครูไม่ค่อยใช้สื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครูให้ความสำคัญกับกลุ่มสาระการเรียนรู้หลักมากกว่ากลุ่มสาระรองซึ่งได้แก่กลุ่มสาระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษทำให้กลุ่มสาระการเรียนรู้รองถูกละเลยครูส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจเรื่อง หลักสูตรและการแปลงหลักสูตร ไปสู่การเรียนการสอนครูขาดขวัญกำลังใจในการให้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ครูไม่มีความถนัด การไม่ได้รับความสำคัญในกรณีที่ไม่ได้สอนกลุ่มในวิชาอาชีพ ครูขาดการนิเทศติดตามและประเมินผลการพัฒนา ครูไม่ได้รับการนิเทศจากศึกษานิเทศก์ที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะสาขาวิชาเฉพาะการนิเทศ

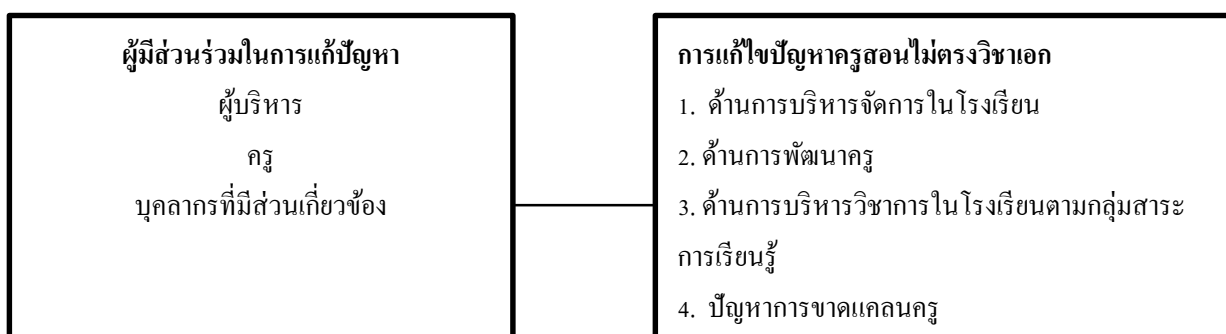
ภายในที่โรงเรียนดำเนินการเองการพัฒนาอบรมครู ไม่สอดคล้องกับความต้องการของครู โดยการพัฒนาอบรมครูส่วนใหญ่เป็นการอบรมตามที่หน่วยงานต้นสังกัดเป็นผู้กำหนดทั้งเรื่องเนื้อหาหลักสูตร และวิธีการฝึกอบรมซึ่งมักไม่สอดคล้องกับความต้องการของครู และเป็นการอบรมที่ไม่ได้ กำหนดแผนไว้ชัดเจน (รายงานสถานภาพการผลิตและพัฒนาครูในประเทศไทย สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ :2558) จากปัญหาที่เกิดขึ้นผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษา แนวทางการบริหารจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาครูสอนไม่ตรงวิชาเอกในโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายมิตรสัมพันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 จะเห็นได้ว่าปัญหาขาดแคลนครู ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่จะเกิดปัญหากับโรงเรียนในระดับประถมศึกษาที่เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก และที่อยู่ในชนบท ปัญหานี้เป็นส่วนหนึ่งที่เกิดจากการบรรจุครูใหม่ที่ไม่เพียงพอกับความต้องการของโรงเรียน คือ ขาดครูที่บรรจุบางสาขาวิชาบรรจุไม่ตรงตามความต้องการของสถานศึกษา ทำให้เกิดปัญหาครูที่สอนไม่ตรงตามวิชาเอกที่จบการศึกษามา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ,2556: ราชอาณาจักร เคนชมภู)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาครูสอนไม่ตรงวิชาเอกในโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายมิตรสัมพันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 เพื่อต้องการนำข้อมูลมาเสนอเป็นแนวทางในการบริหารจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาครูสอนไม่ตรงวิชาเอกให้ตรงตามความวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

2.วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- (1) เพื่อสำรวจสภาพปัญหาและความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนในศูนย์เครือข่ายมิตรสัมพันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต5 ในการแก้ไขปัญหาครูสอนไม่ตรงวิชาเอก
- (2) เพื่อนำเสนอแนวทางในการบริหารจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาครูสอนไม่ตรงวิชาเอกในโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายมิตรสัมพันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต5

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 แบบแผนการวิจัยการวิจัยเรื่องนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research)

4.2 ประชากร การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey research) โดยวิธีเก็บข้อมูล ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลจากผู้บริหารจำนวน 19 คน ครูและบุคลากรจำนวน 155 คน รวมทั้งหมด 174 คน

4.3 ประเด็นที่ศึกษา ได้แก่ (1) สภาพปัญหาและความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายมิตรสัมพันธ์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 5 ในการแก้ไขปัญหาครูสอนไม่ตรงวิชาเอก (2) แนวทางในการบริหารจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาครูสอนไม่ตรงวิชาเอกในโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายมิตรสัมพันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

4.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ สถานภาพ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด วิชาเอก ประสบการณ์การสอน

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับเรื่องแนวทางการแก้ไขปัญหาครูสอนไม่ตรงวิชาเอกในโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายมิตรสัมพันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 4 งาน คือ

1. ด้านการบริหารจัดการในโรงเรียน
2. ด้านการพัฒนาครู
3. ด้านการบริหารวิชาการในโรงเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้
4. ปัญหาการขาดแคลนครู

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติม และข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาครูสอนไม่ตรงวิชาเอกในโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายมิตรสัมพันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

ลักษณะแบบสอบถามใช้มาตรวัดแบบ Rating Scale 5 ระดับตามมาตรวัดแบบลิเคอร์ต (Likert Scale) กำหนดการให้คะแนน เป็น 5 ระดับดังนี้

5	หมายความว่า	ปัญหามากที่สุด
4	หมายความว่า	ปัญหามาก
3	หมายความว่า	ปัญหาปานกลาง
2	หมายความว่า	ปัญหาน้อย
1	หมายความว่า	ปัญหาน้อยที่สุด

4.5 การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองทุกขั้นตอน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

(1) นำหนังสือขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุมขอนแก่น เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและสนับสนุนการวิจัย (2) ผู้วิจัยทำการแจกแบบสอบถามด้วยตนเองออกไปยังประชากร จำนวน 174 ชุด (3) จัดเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองใช้เวลา 15 วัน (4) สามารถรวบรวมแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาจนครบ 174 ชุด (5) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบในแบบสอบถาม (6) จัดหมวดหมู่ของข้อมูลในแบบสอบถามเพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ทางสถิติ

4.6 การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติที่ใช้ การหาค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถาม ค่าจำนวนร้อยละค่าเฉลี่ย (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาครูสอนไม่ตรงวิชาเอกในโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายมิตรสัมพันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

5.1 ผู้บริหารครูและบุคลากรมีแนวทางการบริหารจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาครูสอนไม่ตรงวิชาเอกในโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายมิตรสัมพันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.92$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการในโรงเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้านปัญหาการขาดแคลนครู และด้านการพัฒนาครู อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.23$, $\mu = 4.20$, $\mu = 4.11$) ส่วนด้านการบริหารจัดการในโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.39$) ดังตาราง 1 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นแนวทางการบริหารจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาครูสอนไม่ตรงวิชาเอกในโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายมิตรสัมพันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 5

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาครูสอนไม่ตรงวิชาเอกในโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายมิตรสัมพันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 5 โดยรวมและรายด้าน

ความคิดเห็นตามตัวแปรตาม	μ	σ	ความหมาย	อันดับที่
ด้านการบริหารจัดการในโรงเรียน	3.39	.52	ปานกลาง	4
ด้านการพัฒนาครู	4.11	.67	มาก	3
ด้านการบริหารวิชาการในโรงเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.23	.67	มาก	1
ด้านปัญหาการขาดแคลนครู	4.20	.46	มาก	2
ภาพรวม	3.92	.37	มาก	

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยอภิปรายในประเด็นจากวัตถุประสงค์ของการวิจัย รายด้าน ดังนี้

ผู้บริหารและครูมีแนวทางการบริหารจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาครูสอนไม่ตรงวิชาเอกในโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายมิตรสัมพันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 5 โดยภาพรวมและรายด้านได้แก่ด้านการบริหารวิชาการในโรงเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\mu = 4.23$) ด้านปัญหาการขาดแคลนครู ($\mu = 4.20$) ด้านการพัฒนาครู ($\mu = 4.11$) อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการบริหารจัดการในโรงเรียน ($\mu = 3.39$) อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการบริหารจัดการในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่า ผู้บริหารครู และบุคลากร มีแนวทางการบริหารจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาครูสอนไม่ตรงวิชาเอกในโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายมิตรสัมพันธ์ สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 5 ด้านการบริหารจัดการในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=3.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับ 3 ข้อแรกที่อยู่ในระดับมากได้แก่ การจัดกระบวนการเรียนการสอน ไม่มีประสิทธิภาพเด็กยังขาดกระบวนการคิดเป็นทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น ($\mu=4.30$) กำหนดนโยบายให้ครูเน้นการรายงานผลการดำเนินงานเน้นการทำเอกสารจึงไม่มีเวลาสอนเพียงพอ ($\mu=4.24$) การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการศึกษาไม่เหมาะสมตามสภาพความเป็นจริง ($\mu=3.93$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีการปฏิบัติในการบริหารจัดการในโรงเรียน สูงสุดคือ การจัดกระบวนการเรียนการสอน ไม่มีประสิทธิภาพเด็กยังขาดกระบวนการคิดเป็นทำเป็นและแก้ปัญหาเป็นสอดคล้องกับเบญจรงค์ประสิทธิ์เกตุ(2554)พบว่า การจัดการเรียนรู้เพื่อให้เด็กคิดเป็น ครูต้องจัดการเรียนรู้ให้เด็กเรียนรู้กับการจัดการกับปัญหาต่างๆ ในชีวิตประจำวัน ต้องเรียนรู้ที่จะเพิ่มการฝึกปฏิบัติให้มาก ลดการสอน จำให้น้อยลง ทำงานคนเดียวให้น้อย ทำงานเป็นทีมให้มาก รู้จักการแก้ปัญหาตัดสินใจ ในชั้นเรียนที่สอนสิ่งที่นักเรียนทุกคนจะต้องปฏิบัติในห้องเรียน เป็นสิ่งที่นักเรียนช่วยกันคิดมีใช้เกิดจากคำสั่งของครู เมื่อเกิดปัญหาต่างๆขึ้น นักเรียนจะช่วยกันหาแนวทางในการแก้ปัญหา นอกจากนี้ท่าทีของครูจะต้องเป็นทั้งเพื่อนผู้ร่วมคิดและคอยให้กำลังใจ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยให้เด็กมีความสามารถในการปรับตัวพัฒนาทักษะทางสังคมและอารมณ์ สามารถแก้ปัญหาต่างๆได้เป็นอย่างดี และคิดในเชิงบวกเป็นไปในทางสร้างสรรค์

ด้านการพัฒนาครู ด้านการพัฒนาครูอยู่ในระดับมาก แสดงว่า ผู้บริหารครู และบุคลากร มีแนวทางการบริหารจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาครูสอนไม่ตรงวิชาเอกในโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายมิตรสัมพันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 5 ด้านการพัฒนาครูอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับ 3 ข้อแรกอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ขาดการส่งเสริมในการเข้ารับการอบรมพัฒนาครูรายวิชา ที่สอนไม่ตรงวิชาเอก ($\mu=4.20$) การอบรมพัฒนา ไม่ตรงกับความต้องการของครู ($\mu=4.16$) ครูไม่ได้รับการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ($\mu=4.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีการปฏิบัติในการพัฒนาครู สูงสุดคือขาดการส่งเสริมในการเข้ารับการอบรมพัฒนาครูรายวิชาที่สอนไม่ตรงวิชาเอกสอดคล้องกับ งานวิจัยของรองศาสตราจารย์ ดร.ชนิตาภิรักษ์พลเมือง,รองศาสตราจารย์ ดร. จุณฐิรมาดิกลโกวิท และคณะ (2547)พบว่า สภาพการขาดแคลนครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การพัฒนาอบรมครูส่วนใหญ่เป็นการอบรมตามที่หน่วยงานต้นสังกัดเป็นผู้กำหนดทั้งเรื่องเนื้อหาหลักสูตร และวิธีการฝึกอบรม ซึ่งมักไม่สอดคล้องกับความต้องการของครูและเป็นการอบรมที่ไม่ได้กำหนดแผนไว้ชัดเจน

ด้านการบริหารวิชาการในโรงเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ด้านการบริหารวิชาการในโรงเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากแสดงว่า ผู้บริหารครู และบุคลากร มีแนวทางการบริหารจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาครูสอนไม่ตรงวิชาเอกในโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายมิตรสัมพันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 5 ด้านการบริหารวิชาการในโรงเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก ($\mu=4.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับ 3 ข้อแรกอยู่ในระดับมาก ได้แก่ กิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละวันมีมากเกินไป ($\mu=4.33$) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ($\mu=4.14$) เอกสารเกี่ยวกับหลักสูตรไม่เพียงพอต่อความต้องการตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\mu=4.13$)เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีการปฏิบัติ สูงสุดคือกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละวันมีมากเกินไป สอดคล้องกับ วงเดือน กุ่มเมือง (2550)พบว่า การเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่มีการ วางแผนเพื่อจัดสภาพการณ์ให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนในการ

ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านต่างๆตามเป้าหมายที่วางไว้ซึ่งในระหว่างการปฏิสัมพันธ์นั้นผู้สอนก็จะได้รับรู้จากผู้เรียนด้วย สอดคล้องกับ ภาณุรัตน์ นันตา, ธนิษฐา รัศมิเจริญ (2555)พบว่า ครูและนักเรียนมีเวลาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนน้อยไม่ได้ผลตามที่คาดหวัง เนื่องมาจากการจัดการศึกษาของโรงเรียนมีกิจกรรมที่ทางต้นสังกัดขอความร่วมมือทั้งคณะครูและนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม ทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนไม่เพียงพอส่งผลให้ผลการเรียนของนักเรียนลดลง ดังนั้นทางผู้บริหาร ควรที่จะพิจารณาในการส่งนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมของทางหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อเป็นการลดกิจกรรมของนักเรียนให้น้อยลง จะทำให้นักเรียนมีเวลาเรียนมากขึ้น ทำให้การจัดการเรียนการสอนได้ผลตามที่ต้องการ

ด้านปัญหาการขาดแคลนครู ด้านปัญหาการขาดแคลนครู อยู่ในระดับมาก แสดงว่า ผู้บริหารครูและบุคลากร มีแนวทางการบริหารจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาคูสอนไม่ตรงวิชาเอกในโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายมิตรสัมพันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขตด้านปัญหาการขาดแคลนครู ($\mu=4.20$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับ 3 เรกออยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่วิชาที่รับผิดชอบสอนไม่ตรงวิชาเอกกับสาขาที่เรียนมา ($\mu=4.50$) อยู่ในระดับมาก ได้แก่ จำนวนรายวิชาที่รับผิดชอบสอนมากเกินไป ($\mu=4.48$) ครูสอนหลายกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\mu=4.33$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีการปฏิบัติในการพัฒนาครู สูงสุดคือ วิชาที่รับผิดชอบสอนไม่ตรงวิชาเอกกับสาขาที่เรียนมา สอดคล้อง สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา(2552) พบว่า โดยภาพรวมแล้วมีครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอนไม่ตรงวิชาเอกที่สอน โดยมีสาเหตุสำคัญจากการที่มีครูซึ่งจบวิชาเอกที่สอนไม่เพียงพอ และการขาดสมดุลของครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทำให้ต้องจัดให้ครูที่จบวิชาเอกอื่นมาสอน สำหรับระดับประถมศึกษาการสอนไม่ตรงวิชาเอกถือว่าเป็นเรื่องปกติ เนื่องจากเนื้อหาสาระยังไม่ลึกซึ้งมากนัก โดยสถานศึกษามักจัดให้ครูสอนประจำชั้นซึ่งต้องสอนเกือบทุกสาระ แต่บางสาระสถานศึกษาอาจจัดให้มีครูพิเศษประจำกลุ่มสาระเป็นผู้สอน เช่น สาระสุขศึกษา และศิลปะ เป็นต้นอย่างไรก็ตามการที่ครูผู้สอนไม่ได้สอนตรงตามวิชาเอกทำให้การจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระเหล่านั้นขาดประสิทธิภาพซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน และสอดคล้องกับ รองศาสตราจารย์ ดร. ชนิดา รัศมิเจริญ, รองศาสตราจารย์ ดร. จุฑาศรีมา ดิลกโกวิท และคณะ (2547)พบว่า สถานการณ์ขาดแคลนครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสถานการณ์ขาดแคลนครูที่เกิดขึ้นในประเทศที่ศึกษาเป็นปัญหาทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ในเชิงปริมาณ พบว่าส่วนใหญ่ขาดแคลนทั้งครูและอาจารย์ใหญ่/ผู้บริหารโรงเรียน โรงเรียนที่ขาดแคลนครูส่วนมากเป็นโรงเรียนมัธยม โรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนที่ตั้งในเขตชนบท สาขาวิชาที่ขาดครูมากที่สุด ได้แก่ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ (ภาษาที่สอง) และหลายประเทศมีปัญหาขาดแคลนครูเพศชาย ในเชิงคุณภาพ พบว่า เกือบทุกประเทศจ้างครูที่มีวุฒิไม่ตรงวิชาที่สอน หรือครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำ/ต่ำกว่าเกณฑ์ รวมทั้งประสบปัญหาการที่ครูขาดศรัทธาวิชาชีพ ขาดความเข้าใจพฤติกรรม ค่อยประสบการณ์ในการทำงาน ขาดความรู้ด้านเทคโนโลยีและความรู้เนื้อหาวิชาที่ทันสมัย ปัญหาที่เกิดขึ้นนี้ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการบรรจุครูใหม่ไม่เพียงพอกับความต้องการ (growth demand) กล่าวคือ ขาดครูที่จะบรรจุใหม่บางสาขาวิชาหรือมีลักษณะไม่ตรงกับความต้องการอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างหรือความหลากหลายทางเชื้อชาติ วัฒนธรรมและภูมิประเทศ กับขาดแคลนครูทดแทนอัตราเกษียณ ลาออก หรือโอนย้าย

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

(1)ด้านการบริหารจัดการในโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=3.39$)ผู้บริหาร ครูและบุคลากร มีแนวทางการบริหารจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาครูสอนไม่ตรงวิชาเอกในโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายมิตรสัมพันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ด้านการบริหารจัดการในโรงเรียน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับ 3 ข้อแรกที่อยู่ในระดับมากที่สุดได้แก่ การจัดกระบวนการเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพเด็กยังขาดกระบวนการคิดเป็นทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น ($\mu=4.30$) กำหนดนโยบายให้ครูเน้นการรายงานผลการดำเนินงานเน้นการทำเอกสารจึงไม่มีเวลาสอนเพียงพอ($\mu=4.24$)การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการศึกษาไม่เหมาะสมตามสภาพความเป็นจริง($\mu=3.93$)

(2)ด้านการพัฒนาครูอยู่ในระดับ มาก ($\mu=4.11$ มีแนวทางการบริหารจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาครูสอนไม่ตรงวิชาเอกในโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายมิตรสัมพันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ด้านการพัฒนาครู เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับ 3 ข้อแรกอยู่ในระดับมากที่สุดได้แก่ ขาดการส่งเสริมในการเข้ารับการอบรมพัฒนาครูรายวิชา ที่สอนไม่ตรงวิชาเอก($\mu=4.20$) การอบรมพัฒนา ไม่ตรงกับความต้องการของครู ($\mu=4.16$) ครูไม่ได้รับการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง($\mu=4.14$)

(3)ด้านการบริหารวิชาการในโรงเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด($\mu=4.11$)ผู้บริหารครูและบุคลากรมีแนวทางการบริหารจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาครูสอนไม่ตรงวิชาเอกในโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายมิตรสัมพันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับ 3 ข้อแรกอยู่ในระดับมากที่สุดได้แก่ ขาดการส่งเสริมในการเข้ารับการอบรมพัฒนาครูรายวิชา ที่สอนไม่ตรงวิชาเอก($\mu=4.20$) การอบรมพัฒนา ไม่ตรงกับความต้องการของครู ($\mu=4.16$) ครูไม่ได้รับการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง($\mu=4.14$)

(4) ด้านปัญหาการขาดแคลนครู อยู่ในระดับ มาก($\mu=4.20$)ผู้บริหารครูและบุคลากรมีแนวทางการบริหารจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาครูสอนไม่ตรงวิชาเอกในโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายมิตรสัมพันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับ 3 แรกอยู่ในระดับมากที่สุดได้แก่ วิชาที่รับผิดชอบสอนไม่ตรงวิชาเอกกับสาขาที่เรียนมา($\mu=4.50$) อยู่ในระดับมากที่สุดได้แก่ จำนวนรายวิชาที่รับผิดชอบสอนมากเกินไป($\mu=4.48$) ครูสอนหลายกลุ่มสาระการเรียนรู้($\mu=4.33$)

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

(1)ควรมีการวิจัยรูปแบบการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาครูสอนไม่ตรงวิชาเอกในโรงเรียน ในเขตการศึกษาอื่นหรือจังหวัดอื่นๆ

(2) ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษารูปแบบและหาแนวทางที่เหมาะสมโดยการมีส่วนร่วมของผู้บริหารและครูเพื่อแก้ไขปัญหาครูสอนไม่ตรงวิชาเอกโรงเรียน

(3) ควรศึกษาอุปสรรคและปัญหาแนวทางแก้ไขปัญหาคูสอนไม่ตรงวิชาเอกเพิ่มเติมเพื่อนำไปพัฒนางานวิจัยต่อไป

8. เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ .2558. “สถานภาพการผลิตและพัฒนาครูในประเทศไทย” สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ.

จอมพล ตุ่นเส็ง.2550. “ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดศูนย์เครือข่ายโรงเรียนหนองเสาเล้าวิทยาการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 ”สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตสาขาบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.

รายงานผลการศึกษาศานภาพการผลิตและพัฒนาครูในประเทศไทย สำนักงานเลขาธิการสภา การศึกษา จิราภาเพียรเจริญ.2556 “ บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครู ตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี”วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

ชนิตารักษ์ พลเมือง, จรูญศรี มาดิลกโกวิท และคณะ .2547.“สภาวะการขาดแคลนครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน” สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

ปราณีเลาบุตร. 2549. “ การบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน : กรณีศึกษาการแก้ปัญหาการขาดแคลนครูของโรงเรียนบ้านบางม่วงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2” วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษาคณะครุศาสตรมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

พัชรวาลย์วงศ์บุญสินและคณะ . 2549. “การวิจัยเปรียบเทียบการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยในกลุ่มอาเซียน” สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ

มุตีสหัสสุทนต์และคณะ .2557. “การศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนอำเภอเมืองจังหวัดยะลา”วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

รชากานต์ เคนชมภู. 2557. “ผลกระทบจากครูผู้สอนสอนไม่ตรงสาขาวิชาเอกต่อผลการทดสอบการศึกษา ระดับชาติขั้นพื้นฐาน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กรณีศึกษา โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จังหวัดชัยภูมิ” วิทยานิพนธ์คณะพัฒนาการเศรษฐกิจหลักสูตรเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

วรรณภาเหล่าไพศาลพงษ์.2554“การศึกษาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและความสนใจในการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้แบบกระบวนการแก้ปัญหาต่อการจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มมือครู” ปริญญานิพนธ์กศ.ม. หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สมศักดิ์ ก้างยางและพนมพร จันทรปัญญา.2558.“การบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอแม่แจ่มจังหวัดเชียงใหม่” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น.

หวนพินธุพันธ์. 2550. “ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา” กรุงเทพมหานคร : อักษรบัณฑิต.

**การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26**

**THE NEED ANALYSIS OF DEVELOPING THE ACADEMIC
MANAGEMENT OF SCHOOLS UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 26**

ดาร์รัตน์ สี่หาญจันทร์

นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีปทุม ขอนแก่น

E-mail: dararats@gmail.com

ดร.จักรพันธ์ จันทรเจริญ

อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม ขอนแก่น

E-mail: Chakkapan.ch@spu.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 2) เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้างานวิชาการและครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จำนวน 393 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า 1. สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยจากมากที่สุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา และด้านที่น้อยที่สุดคือด้านการนิเทศการศึกษา สภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดคือ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ น้อยที่สุดคือ ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 2. ความสำคัญจำเป็นและความต้องการแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 26 คือการนิเทศการศึกษามีความสำคัญจำเป็นและความต้องการ มากที่สุด 3. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 26 สามารถสรุปแนวทางการพัฒนาได้ 5 ด้าน 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ควรพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและสภาพของท้องถิ่น มีการนิเทศติดตามเป็นประจำ 2) ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ควรใช้แหล่งเรียนรู้เชิงอนุรักษ์ให้เกิดการเรียนรู้ ครอบคลุมถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น 3) ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ควรจัดทำระเบียบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้พัฒนาเครื่องมือวัดและ

ประเมินผลให้ได้มาตรฐานอยู่เสมอ 4) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ควรจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสอดคล้องกับความสนใจ มีการนิเทศ ปรับปรุงพัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง 5) ด้านการนิเทศการศึกษา ควรสร้างความตระหนักให้ครูเข้าใจกระบวนการนิเทศ การนิเทศต้องมีคุณภาพ และต่อเนื่อง

คำสำคัญ: ความต้องการจำเป็น การบริหารงานวิชาการ

ABSTRACT

This research study aim to 1. To need analysis of academic administration of the schools at The Secondary Educational Service Area Office 26. 2. To present guidelines for the development of academic administration of schools at The Secondary Educational Service Area Office 26 The representative sample include School administrators, Chief academic, and teacher of school at The Secondary Educational Service Area Office 26 393 people. The instrument used for this research was questionnaire. The statistics used for data analysis were mean, standard deviation, and content analysis. The results showed that 1. The current situation academic administration of schools at The Secondary Educational Service Area Office 26 was high level. Considering that it was found. Most of the field of teaching and learning in schools. At least is the educational supervision. The desirable overall was high level. Considering that it was found. From the most development and encourage learning. At least is measurement, evaluation and transfer grade. 2. The importance and need to developing guidelines for academic administration of school at The Secondary Educational Service Area Office 26 were supervision a vital need and want most. 3. Guidelines for the development of academic administration school at The Secondary Educational Service Area Office 26 the guidelines development can be summed up in five 1) The development curriculum of school should be develop curriculum consistent with the core curriculum and the state of local there is regular supervision. 2) The developing and promoting a learning resource conservation should be learning. Covers local 3) The measurement and evaluation, and transfer grade. Regulations should provide measurement and evaluation of learning and evaluation tools developed to a high standard at all times 4) The teaching and learning in schools. The learning process should focus on the learners in line with interest the development of supervisory improve the learning process. 5) The Educational Supervision Teachers should make a conscious effort to understand the process of supervision. Supervision must have the quality and continuity.

KEYWORDS: NEED ANALYSIS, ACADEMIC KNOWLEDGE

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 กำหนดให้รัฐต้องจัดการศึกษาอบรม และสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปะวิทยาการต่าง ๆ เร่งรัดการศึกษาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาวิชาชีพครู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ รวมทั้งในการจัดการศึกษาของรัฐ ให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน ตามที่กฎหมายบัญญัติ และให้ความคุ้มครองการจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพและเอกชนภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 หมวด 3 มาตรา 49 ได้บัญญัติไว้ว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2550) และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 10 วรรค 1 บัญญัติไว้ว่า “การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” ซึ่งเป็นข้อกำหนดที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบกับคำแถลงนโยบายของรัฐมนตรีได้กำหนดเป็นนโยบายเร่งด่วนที่จะเริ่มดำเนินการตามเจตนารมณ์ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2553) มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญมากที่สุด ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ มาตรา 24 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการจัดเนื้อหาสาระหรือกิจกรรมให้สอดคล้องกับความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิดการจัดการเผชิญสถานการณ์ จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง จัดการเรียนรู้โดยผสมผสานสาระความรู้ต่างๆ รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่พึงงาม และการจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นตลอดเวลาทุกสถานที่ และ มาตรา 39 ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

เพื่อให้การศึกษา และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำคู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิดีบุคคลให้กับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการตามโครงสร้างใหม่และให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยกำหนดขอบข่ายภาระกิจการบริหารจัดการสถานศึกษา 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการบริหาร วิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารทั่วไป โดยในด้านการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการถือเป็นหัวใจในการจัดการศึกษาเพราะเป็นการพัฒนามนุษย์ให้มีความสมบูรณ์ทุกด้าน การบริหารงานวิชาการจึงเป็นเป้าหมายสูงสุดในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยเน้นที่ตัว

ผู้เรียนเป็นสำคัญ (รุ่ง แก้วแดง, 2546) การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ ทิศทาง แนวปฏิบัติงานวิชาการด้วยการส่งเสริม สนับสนุน พร้อมทั้งก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์มีความรู้ สมรรถนะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักการ และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ดังนั้นการบริหารงานวิชาการจึงเป็นงานหลักในการจัดการศึกษาของสถานศึกษารวมถึงเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จ การจัดการศึกษา ซึ่งแสดงถึงประสิทธิภาพของการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา โดยยึดหลักให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน และสังคมอย่างแท้จริง โดยมีครู ผู้บริหาร ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วม มุ่งส่งเสริมสถานศึกษาให้จัด กระบวนการเรียนรู้ โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2549)

ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ประจำปีการศึกษา 2558 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 26 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีผลการทดสอบคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับชาติ มัธยมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าระดับชาติเพียง 1 กลุ่มสาระคือ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 26 พบว่าไม่เป็นที่พอใจนัก ผลการประเมินที่ได้จะเป็นข้อมูลสำคัญที่จะสะท้อนคุณภาพการดำเนินงานการจัดการการศึกษาและการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพของสถานศึกษา ทั้งนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษานำผลการประเมินไปกำหนดนโยบายและแผนการพัฒนา

จากที่กล่าวมาทำให้ทราบว่าจัดการศึกษาให้มีคุณภาพนั้นเป็นหน้าที่โดยตรงของโรงเรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินงานวิชาการเป็นงานหลักในโรงเรียนเพราะเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร การจัดการกระบวนการเรียน ละการวัดผลประเมินผลให้เป็นไปตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาโดยอาศัยความร่วมมือจากชุมชนและท้องถิ่นช่วยกันพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพให้มีผลสัมฤทธิ์ในทุกด้าน ดังนั้นการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียน จึงต้องทบทวนและหาแนวทางในการปรับปรุงการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่อนาคตและยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาให้เข้าสู่ระดับสากลต่อไป

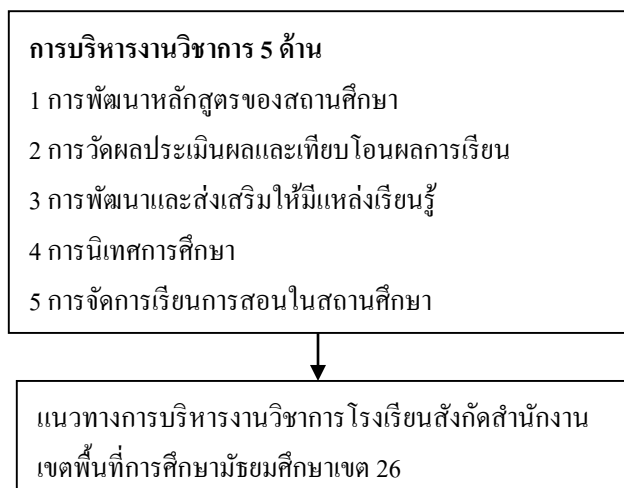
จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจและต้องการศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และแนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 โดยผลการวิจัยในครั้งนี้จะทำให้ทราบแนวการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 26 ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาของประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าสืบไปเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการบริหารงานวิชาการ ให้เป็นข้อสารสนเทศในการพัฒนากลุ่มงานบริหารวิชาการค้นคว้าเป็นข้อมูลเป็นแนวทางในการพัฒนาให้ประสบความสำเร็จยิ่งขึ้นต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

(1) เพื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

(2) เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 26

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 แบบแผนการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยวิธีเก็บข้อมูล ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ และครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

4.2 ประชากรและตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ และครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จำนวน 1,988 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ และครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 โดยใช้ตารางเครชีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 393 วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เทียบสัดส่วนจากประชากรทั้งหมดใน 35 แห่ง

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อของสภาพปัจจุบันการดำเนินงาน

วิชาการตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.70 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานวิชาการตั้งแต่ 0.25 ถึง 0.84 ความเชื่อมั่นทั้งฉบับของสภาพปัจจุบันการดำเนินงานวิชาการ เท่ากับ 0.97 ความเชื่อมั่นทั้งฉบับของสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานวิชาการเท่ากับ 0.96 แนวทางการการดำเนินงานวิชาการมีความสอดคล้องเหมาะสม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า PNI modified

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดสอบถามความคิดเห็นของท่านที่มีต่อการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ 5 ด้าน

4.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1) ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือเก็บข้อมูลจากทางมหาวิทยาลัยศรีปทุม
- 2) ติดต่อประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนภายใต้การดูแลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- 3) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยวิธีการส่งไปรษณีย์ไปที่โรงเรียนของกลุ่มประชากร ซึ่งสามารถเก็บได้ร้อยละ 90 อีก ร้อยละ 10 ผู้วิจัยได้ดำเนินการไปเก็บเองที่โรงเรียน

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequencies) และร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Content Analysis)

5. สรุปผลการวิจัย

1. ความต้องการเป็นในการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ค่า PNI_{Modified} มีค่าเท่ากับ 0.004 เรียงลำดับผลต่างจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การนิเทศการศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

ตารางที่ 1 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

ด้านที่	การดำเนินงานวิชาการ	สภาพปัจจุบัน $\bar{X}_1$	สภาพที่พึงประสงค์ $\bar{X}_2$	PNI	ระดับความ ต้องการ จำเป็น
1	การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	4.43	4.44	0.002	4
2	การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการ	4.26	4.38	0.027	3
3	การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	4.33	4.48	0.033	2
4	การนิเทศการศึกษา	4.20	4.46	0.058	1
5	การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	4.46	4.47	0.002	4
รวม		4.43	4.45	0.004	

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เขต 26

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานวิชาการ

1.1 การศึกษากรอบสาระการเรียนรู้ที่พัฒนาโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา วิเคราะห์เอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1.2 ศึกษาศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น ตลอดจนข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของสังคม

1.3 กำหนดจุดมุ่งหมาย คัดเลือกเนื้อหาสาระการเรียนรู้และการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่สอดคล้อง วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

1.4 จัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา

1.5 ประเมินผลการใช้หลักสูตร และปรับปรุงให้เหมาะสมกับสถานการณ์อยู่เสมอ

2. ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานวิชาการ

2.1 การจัดทำระเบียบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยครูผู้สอนเป็นผู้ประเมินเป็นรายวิชาการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ อ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

2.2 จัดทำแผนการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐานสาระการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้แผน และกิจกรรมการเรียนรู้

2.3 การพัฒนาเครื่องมือการประเมิน

2.4 ประสานการจัดการวัดผลประเมินผลระดับสถานศึกษา

3. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานวิชาการ

3.1 การประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนทั้ง สถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์หน่วยงานที่จัดการศึกษา โดยส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ที่แต่ละแหล่งมี

3.2 ส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ที่แต่ละแหล่งมี โดยใช้แหล่งเรียนรู้ให้เชิงอนุรักษ์ให้เกิดการเรียนรู้ครอบคลุมถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น

3.3 สำรวจแหล่งเรียนรู้ และทำเอกสารเผยแพร่

4. ด้านการนิเทศการศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานวิชาการ

4.1 สร้างความตระหนักให้ครูเข้าใจกระบวนการนิเทศภายใน

4.2 จัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึงและต่อเนื่อง

4.3 จัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

5. ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานวิชาการ

5.1 ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน

5.3 มีการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ

5.4 มีปรับปรุงพัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนรู้และส่งเสริมให้ครูให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องทุกกลุ่มสาระเพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา

6.อภิปรายผล

1. การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 26 พบว่า ค่าความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 26 มีค่าใกล้เคียงกัน ที่ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้ เนื่องมาจาก การปฏิบัติงานขณะปัจจุบันก็ได้มีเครื่องมือและข้อปฏิบัติบ้างแล้วแต่ไม่ใช่ทั้งหมดทุกงานทำให้ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันมีค่าใกล้เคียงกับสภาพที่พึงประสงค์ ทำให้การบริหารวิชาการอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของ สุกันยา สะสาร (2557) ซึ่งศึกษาวิจัยสภาพ ปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคายเขต 2 ผลการวิจัยพบว่าสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคายเขต 2 เห็นว่า โดยรวมและรายด้าน สภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 26 ทั้ง 5 ด้าน หลักสูตรด้านการพัฒนาหลักสูตรควรมีการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางกำหนดจุดเน้นให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน ควรแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ มีการจัดทำสารสนเทศแหล่งเรียนรู้ในห้องเรียนที่เหมาะสม เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลจะต้องมีเครื่องมือวัดที่ได้มาตรฐานมีการปรับปรุงอยู่เสมอ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้รอบด้าน ให้นักเรียนได้เรียนรู้การปฏิบัติจริง ด้านการนิเทศการศึกษา สถานศึกษาควรสร้างความเข้าใจให้กับครูเกี่ยวกับระบบนิเทศภายใน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ และจัดการเรียนการสอนได้อย่างสม่ำเสมอที่เป็นเช่นนี้เพราะ แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการมีการครอบคลุมทั้ง 5 ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชนิษฐา ชนะศรี (2559) ซึ่งศึกษาวิจัยการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

(1) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการดำเนินงานวิชาการมากที่สุดคือการนิเทศการศึกษา รองลงมาคือการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ดังนั้นการบริหารงานวิชาการผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้างานวิชาการ และครู ควรตระหนักและให้ความสำคัญ เนื่องจากการนิเทศศึกษาภายในถือเป็นการพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้เกิดการปรับปรุง สร้างความต่อเนื่อง และเป็นเครื่องมือสำคัญในการกำหนดแนวทางการจัดการศึกษา

(2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 26 ควรนำแนวทางการบริหารงานวิชาการ ไปใช้ในการวางแผนการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 26

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

(1) ควรศึกษาโรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศ เป็นกรอบแนวทางในการสร้างเครื่องมือในการหาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน เพื่อจะได้ทราบถึงการการบริหารปฏิบัติงานที่เป็นเลิศทางด้านงานวิชาการ

(2) ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานด้านวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับรางวัลหรือประสบความสำเร็จในการดำเนินงานเพื่อจะได้ทราบถึงปัจจัยสำคัญที่ทำให้สถานศึกษาประสบผลสำเร็จได้อย่างไร

8. กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก ดร.จักรพันธุ์ จันทร์เจริญ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ชารี มณีสรี ประธานสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุบิน บุระรัช กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตลอดจนให้คำแนะนำปรึกษาและช่วยเหลืออย่างดียิ่ง

ขอขอบพระคุณ นายเหรียญชัย ม่วงกลา ผู้อำนวยการโรงเรียนประชาพัฒนา ที่กรุณาให้คำแนะนำเพิ่มเติมและเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย นางมณี ภวภูตานนท์ ครูชำนาญการ โรงเรียนประชาพัฒนา นางนุชนาด จรทะผา ครูโรงเรียนประชาพัฒนา ที่ได้กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ให้ความช่วยเหลือในการตรวจสอบแก้ไข ตลอดจนให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ นางชนิษฐา ชนะศรี ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหัวช้างเลิงแก ที่ให้การช่วยเหลือสนับสนุนการวิจัย ขอขอบพระคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการวิจัยทุกท่านที่ไม่ได้กล่าวนามหมด ณ ที่นี้ได้มีส่วนทำให้งานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ด้วยดี

คุณค่าและคุณประโยชน์อันจะพึงมีจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของบิดามารดา และบูรพาจารย์ ผู้ประสิทธิ์ประสาทสรรพวิชาความรู้ทุกท่าน รวมทั้งท่านที่ได้ให้การสนับสนุน และเป็นกำลังใจให้ด้วยดีตลอดมา

9. เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. (2545). “หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กรมวิชาการ. (2551). “หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง และพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545”.

กรุงเทพมหานคร องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.) .

ขนิษฐา ชนะศรี.(2559). “ การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2”. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (2550). “ แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550”. กรุงเทพมหานคร :ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

รุ่ง แก้วแดง.(2546). “ประกันคุณภาพการศึกษา ทุกคนทำได้ไม่ยาก”. กรุงเทพมหานคร วัฒนาพานิช.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26. (2559). “ข้อมูลสารสนเทศ”. <http://www.ses26.go.th/2014/> 20 ตุลาคม 2559.

สุกัญญา สะสาร.(2557). “ สภาพ ปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคายเขต 2”. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

การสังเคราะห์การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีในประเทศไทยในอนาคต
SYNTHESIS OF THE EDUCATIONAL MANAGEMENT OF
PARIYATTIDHRAMA IN PALI DIVISION IN THAILAND IN THE FUTURE

พระมหาพรพล ม่วงสา

นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

E-mail : Phramaha_11@hotmail.com

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุบิน ยุระรัช

วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการสังเคราะห์การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีในประเทศไทยในอนาคต เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary research) ด้วยการสังเคราะห์เนื้อหา จาก คัมภีร์ทางศาสนา ผลงานทางวิชาการ และวรรณกรรม ในช่วงปี พ.ศ. 2526-2559 ผลการวิจัยพบใน 3 ประเด็นหลัก ดังนี้ ด้านหลักสูตรหรือแบบเรียน ไม่มีการประยุกต์ให้สอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน รวมไปถึงไม่เอื้อให้ผู้ใดต่อการศึกษาได้เรียนรู้และเข้าถึงได้ง่าย ด้านการจัดการเรียนการสอน ขาดสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ ถิ่นแนวปฏิบัติตาม บวรอาจารย์ จึงส่งผลให้ผู้เรียนขาดการ กระตือรือร้น และแรงจูงใจในการศึกษา สำหรับด้านการวัดผลและ ประเมินผล ขาดความเป็นสากล กล่าวคือเก็บคะแนนในส่วนที่เลื่อมมาเป็นเกณฑ์พิจารณา รวมไปถึงผู้ตรวจขาด ความแม่นยำและเที่ยงตรง เป็นต้น

คำสำคัญ : การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี พระปริยัติธรรมแผนกบาลี

ABSTRACT

Synthesis of the Educational Management of Pariyattidhrama in Pali Division in Thailand in the Future is a documentary research that synthesized data from religious scriptures, academic articles and literature written in 1987 - 2016. The findings of the research concerned 3 main issues thus; 1) the curriculums were not adjusted to correspond to the modern times, and were difficult to understand for learners. 2) The teaching process lacked of the modern and efficient materials. The instruction was taught through exemplary teachers, but the method was traditional, so the learners lacked of eagerness and motivation for learning. 3) The measurement and evaluation lacked of consistency. The assessors evaluated the useless test scores, and they lacked of precision and accuracy.

KEYWORDS: Educational Management of Pariyattidhrama in Pali Division, Pariyattidhrama in Pali Division

ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

การศึกษาสำหรับผู้เข้ามาบวชในพระธรรมวินัยกล่าวคือพรหมจรรย์นี้ นับตั้งแต่สมัยพุทธกาลมี 2 ประเภท ได้แก่ 1) คณธูระ หมายถึง การศึกษาเกี่ยวกับคัมภีร์ คือ พระพุทธพจน์ ลำดับรองลงมาศึกษาพระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา อнуฎีกา คัมภีร์ปกรณ์วิเสส ตลอดจนปกรณ์ต่างๆ ไป ซึ่งต้องอาศัยการกำหนดจดจำเป็นอย่างมาก 2) วิปัสสนาธุระ หมายถึง การปฏิบัติกรรมฐานทั้งด้านสมถะและวิปัสสนา เพื่อความหลุดพ้นจากกิเลส ที่เหมาะสำหรับผู้ที่จะเข้ามาบวชเมื่อมีอายุมากแล้ว ไม่สามารถกำหนดจดจำพระพุทธรวณะ หรือพระไตรปิฎกได้ จึงเข้ามาฝึกหัดด้านปฏิบัติแทน ซึ่งประกอบด้วย ๒ ส่วนด้วยกัน กล่าวคือ สมถะ ได้แก่การลงมือปฏิบัติเพื่อทำจิตให้สงบไม่วุ่นวาย และ วิปัสสนา ได้แก่ การลงมือปฏิบัติเพื่อให้เกิดความรู้แจ้งเห็นจริง กล่าวคือเห็นสิ่งทั้งหลายเป็นอนิจจัง (ไม่เที่ยง) เป็นทุกข์ และเป็นอนัตตา (ไม่มีตัวตนที่เที่ยงแท้แน่นอน) ซึ่งเป็นทางปฏิบัตินำไปสู่ความหลุดพ้นจากกิเลสทั้งปวง หรือ บรรลุพระนิพพานอันเป็นจุดหมายสูงสุดในพระพุทธศาสนา ในประเทศไทยมีการยอมรับนับถือพระพุทธศาสนาว่าเป็นศาสนาประจำชาติมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย พระมหากษัตริย์บางพระองค์ทรงมีพระราชศรัทธาแก่กล้าถึงกับทรงออกพระผนวชเป็นระยะเวลาหนึ่ง (จันทองประเสริฐ, 2556 : 5)

การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี จัดเป็นพระราชภาระของพระมหากษัตริย์โดยให้ความสำคัญในด้านการศึกษาของพระภิกษุและสามเณร ได้ศึกษาตามกำลังสติปัญญาของตน เริ่มตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา จวบจนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนปลาย กล่าวคือ ในรัชกาลที่ 5 พระองค์ทรงปรึกษากับคณะสงฆ์ขอให้แบ่งพระราชกรณียกิจในการจัดการศึกษา โดยปรับปรุงระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน เริ่มตั้งแต่จัดตั้งกระทรวง ทบวง กรม ในส่วนกลาง ตลอดจนแผ่ขยายไปยังส่วนภูมิภาค แต่ยังคงอยู่ในพระบรมราชูปถัมภ์เป็นลำดับมา จวบจนถึงสมัยรัชกาลที่ 6 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมอบหมายพระราชกรณียกิจให้คณะสงฆ์ดำเนินการจัดการศึกษาตลอดมา ทรงมอบหมายให้สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรสดำเนินการจัดการศึกษาแทนพระองค์ (วิจิตร สมบัติบริบูรณ์, 2553:14) กล่าวคือพระองค์ได้ทรงปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาภาษาบาลีในสมัยนั้นให้มีความทันสมัยและมีความสอดคล้องเหมาะสมกับผู้เรียนมากยิ่งขึ้น กล่าวคือ พระองค์ทรงริ่ระบบแบบโบราณซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการศึกษาอย่างยาวนาน มาเป็นระบบการศึกษาแบบแผนใหม่ซึ่งทำให้ง่ายต่อการเรียน และได้แพร่หลายออกไปทั่วราชอาณาจักรจึงส่งผลให้การศึกษาที่เป็นแบบแผนใหม่นั้นเกิดประสิทธิผลเป็นที่น่าพอใจอย่างมาก โดยเฉพาะทรงเปลี่ยนระบบการสอนแปลปาก มาเป็นโดยวิธีเขียนแทนเริ่มครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2454 ในการสอบแปลประโยค 1-2 เมื่อทรงเห็นว่าได้ผลดี จึงประกาศใช้อย่างเป็นทางการทุกระดับชั้นในเดือนกุมภาพันธ์ ปี พ.ศ. 2458 ซึ่งเป็นผลทำให้พระภิกษุและสามเณรมีความรู้ความชำนาญด้านภาษาบาลีเป็นอย่างมาก และการเขียนอ่านภาษาไทยพัฒนาขึ้นโดยลำดับ (दनัย ปริชาเพิ่มประสิทธิ์, 2555, 416-417) การศึกษาแบบแผนใหม่ดังกล่าวจัดว่าเป็นระบบที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนในแวดวงการศึกษาของคณะสงฆ์ไทย ตัวอย่างเช่น การใช้ภาษาไทย รวมไปถึงการเน้นความรู้และความเข้าใจมากกว่าการท่องจำแต่แล้วในช่วงระยะเวลาไม่นานระบบที่จัดว่าใหม่และทันสมัยที่สุดในขณะนั้นก็ถูกปล่อยให้ล้าสมัยและตกต่ำลง (พระไพศาล วิสาโล, 2552 : 330) ความตกต่ำทางการศึกษาของคณะสงฆ์ไทยเป็นเรื่องที่รู้กันมานาน เพียงแค่พิจารณาจากข้อมูลเชิงปริมาณของการศึกษาสงฆ์เฉพาะด้านเดียว คือการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกนักธรรมและบาลีสามารถเห็นสภาพดังกล่าวได้อย่างชัดเจน โดยหลักฐานที่นำมากล่าวถึงอยู่มีได้ขาดนั้นคือ จำนวนพระภิกษุและ

สามเณรที่ขาดสอบและสอบตกเป็นจำนวนมากในแต่ละปี (พระไพศาล วิสาโล, 2552: 329) สำหรับด้านเชิงปริมาณดังกล่าวนี้เป็นผลลัพธ์ที่สะท้อนถึงระบบการจัดการศึกษาที่ขาดประสิทธิภาพได้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะหลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี เนื้อหาที่นำมาศึกษามีขอบเขตไม่กว้างขวาง และถูกจำกัดเพียงด้านเดียว กล่าวคือ ศึกษาเฉพาะแต่ภาษาบาลี มุ่งสนใจเพื่อต้องการแปลออกมาให้ได้ ขาดการค้นคว้าวิเคราะห์วิจารณ์ ซึ่งนำไปสู่ความแตกฉาน ขณะที่คัมภีร์ที่ใช้ศึกษาดังกล่าวก็มีเนื้อหาของพระธรรมและพระวินัยปรากฏรวมอยู่ด้วย แต่ไม่ได้ตระหนักถึงคุณค่าและให้ความในด้านธรรมวินัยเป็นหลัก ดังนั้น เมื่อสำเร็จการศึกษาออกไป จึงมีความรู้ความเข้าใจอยู่เฉพาะเพียงมิติเดียว ขาดองค์ความรู้ที่หลากหลายมิติ และเมื่อถึงคราวที่จะต้องไปปฏิบัติภารกิจงานด้านศาสนาและด้านสังคม ย่อมถูกการศึกษาที่ตนเรียนมานั้นเองบีบรัด และถูกล้อมกรอบไว้ จึงเป็นเหตุให้งานเผยแผ่ด้านศาสนาไม่ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน รวมไปถึง ไม่เกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด ฉะนั้น จึงจัดว่าเป็นจุดบกพร่องที่สำคัญสำหรับการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์ (พระเทพเวที ป.อ. ปยุตโต, 2531: 29) รวมไปถึงปัญหาในระดับบนกล่าวคือความอ่อนด้อยด้านภาวะผู้นำในการจัดการศึกษาเพราะยึดติดกับระบบอาวุโส ขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณจากทางภาครัฐ (อุษา ชัยโชคชัย, 2526: 256-257) โดยประเด็นปัญหาที่เกิดจากหลายมิติเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นสาเหตุที่ทำให้การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีล่าช้า ไม่ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน ด้านผู้เรียนที่นับว่าเป็นทรัพยากรบุคคลที่ทรงคุณค่า กล่าวคือ พระภิกษุและสามเณรผู้จะสืบทอดต่ออายุพุทธศาสนา จึงได้รับผลกระทบโดยตรงจากโลกทัศน์ทางสังคม เพราะระบบการศึกษาที่แบ่งแยก ไม่มีความสัมพันธ์หรือความเชื่อมโยงกันระหว่างด้านศาสนากับด้านจิตใจของผู้คนในสังคมได้อย่างกลมกลืน

จากที่กล่าวสรุปได้ว่า ระบบการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีในครั้งอดีตมีแนวโน้มจะนำไปสู่พัฒนาการที่จัดว่าทันสมัยที่สุดในครั้งนั้น แต่หลังจากผ่านสมัยของสมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรสไปแล้ว ระบบดังกล่าวเริ่มชะลอตัวและถดถอยลงอย่างเห็นได้ชัด ผู้เรียนกล่าวคือพระภิกษุและสามเณรที่อยู่ในระบบการศึกษาดังกล่าว เริ่มมีความไม่มั่นใจในระบบการศึกษา จึงทำให้เกิดความเบื่อหน่ายและความท้อแท้เพราะไม่สามารถตอบสนองความต้องการของตนได้ เป็นเหตุให้ขาดสอบและสอบตกเป็นจำนวนมากในแต่ละปี ผลผลิตทางการศึกษาที่ปรากฏเป็นรูปธรรมชัดเจน คือ พระภิกษุและสามเณรในฐานะเป็นผู้เข้ารับการศึกษาย่อมได้รับผลกระทบมากที่สุดจนยากที่จะหลีกเลี่ยง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสังเคราะห์การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีในประเทศไทยในอนาคต
2. เพื่อสังเคราะห์แนวโน้มและข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีในประเทศไทยในอนาคต

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเอกสาร (Documentary research) เพื่อสังเคราะห์การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีในประเทศไทยในอนาคต และเพื่อตอบคำถาม คือ 1) การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีในประเทศไทยในอนาคต ควรเป็นไปในทิศทางใด 2) การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีในประเทศไทยจะมีแนวโน้มอย่างไรในอนาคต

ที่ทำการสังเคราะห์จากผลงานทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัยและวรรณกรรมต่างๆ เกี่ยวกับ พระภิกษุและสามเณร ที่ทำในช่วงปี พ.ศ. 2526-2556

แบบแผนของการวิจัย เป็นการสังเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Synthesis) ใช้วิธีสังเคราะห์เนื้อหา (Content Synthesis) ในประเด็นที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี ผู้วิจัยดำเนินการสังเคราะห์ งานวิจัยจากแหล่งข้อมูล คือ พุทธศาสนาไทยในอนาคต, การศึกษาของสงฆ์, ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนาในประเทศไทย, ทิศทางการศึกษาของคณะสงฆ์, การจัดการศึกษาของคณะสงฆ์ไทยในระยะปีพ.ศ. 2432-2490 เป็นต้น

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาของพระภิกษุและสามเณรในปัจจุบันเมื่อกล่าวโดยภาพรวม ต้องมีองค์ประกอบ 3 ประการ เหล่านี้เป็นแกนกลาง คือ ไตรสิกขา ได้แก่ อริสัจสี่ อริยสัจสี่ และอริยวินัย เพราะเป็นหัวใจหลักที่จะนำไปสู่จุดหมายสูงสุดในพระพุทธศาสนา กล่าวคือ พระนิพพาน โดยแต่ละองค์ประกอบทำหน้าที่เปรียบเสมือนกลไก ผู้ทำหน้าที่ส่งต่อให้ผู้ปฏิบัติไปถึงจุดหมายปลายทางได้ ลำดับแรกอริสัจสี่ หมายถึง การดำรงตนด้วยดีในสังคม รักษาระเบียบวินัย ปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบทางสังคมให้ถูกต้อง มีความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดีงามเกื้อกูลเป็นประโยชน์ โดยเฉพาะในทางสังคม ให้สามารถอยู่ในภาวะที่เอื้ออำนวยแก่การที่ทุกฝ่ายจะดำเนินชีวิตไปด้วยความดีงาม ถัดมา อริยสัจสี่ หมายถึง การฝึกให้มีจิตใจเข้มแข็ง มั่นคงแน่วแน่ สามารถควบคุมตนได้ดี เป็นจิตที่สงบผ่องใสเป็นสุข ปราศจากสิ่งรบกวนหรือทำให้เศร้าหมอง อยู่ในสภาพที่เหมาะสมแก่การใช้งานมากที่สุด โดยเฉพาะการใช้ปัญญาอย่างละเอียดให้เห็นตรงต่อความเป็นจริง และลำดับสุดท้าย อริยวินัย หมายถึง การฝึกฝนพัฒนาด้านปัญญาเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจสิ่งทั้งหลายตามความเป็นจริง จนกระทั่งถึงความหลุดพ้น มีจิตใจเป็นอิสระผ่องใสเบิกบานโดยสมบูรณ์ หลุดพ้นจากอิทธิพลของกิเลสมีวิชาและค้นหาคำเป็นผู้นำที่ครอบงำอยู่ หรือจะเรียกองค์ประกอบทั้ง 3 ดังกล่าวนั้นตามสายตะวันตกกว่า เป็นบ่อเกิดพัฒนาการทางสังคม พัฒนาการทางอารมณ์ และพัฒนาการทางปัญญา (พระพรหมคุณาภรณ์ ป.อ.ปยุตโต, 2546: 914-915) เมื่อระบบการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีของพระภิกษุและสามเณรมีองค์ประกอบครบทั้ง 3 บริบูรณ์ ย่อมได้พระภิกษุและสามเณรที่เป็นพหุสูตมีความรอบรู้และความเชี่ยวชาญในด้านคัมภีร์โลกและด้านคัมภีร์ธรรม สามารถสืบต่ออายุพุทธศาสนาต่อไปได้ หรือกล่าวได้ว่าพระสงฆ์เป็นผู้กุมชะตากรรม และเป็นผู้ต้องรับผิดชอบในเรื่องความเป็นความตายของพระศาสนา มีหลักฐานปรากฏชัดว่าก่อนที่จะพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพาน ได้ทรงมอบชะตากรรมของศาสนาไว้กับพุทธบริษัททั้งสี่ กล่าวคือ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา ดังนั้น พระศาสนาจะเสื่อมลงหรือจะเจริญขึ้นอยู่ที่พระสงฆ์เป็นสำคัญ โดยหน้าที่สำคัญของพระสงฆ์ที่ต้องตระหนักถึงและให้ความสำคัญมี 3 ประการ กล่าวคือ 1) การศึกษาปริยัติ 2) การปฏิบัติตามที่ได้อศึกษามา และ 3) การเทศนาสั่งสอนประชาชน เพื่อสืบต่ออายุพระศาสนาให้ดำรงสถาพรสืบต่อไป (เสฐียรพงษ์ วรรณปก, 2555: 148-149)

อภิปรายผล

การศึกษาของสงฆ์ในรอบศตวรรษที่ผ่านมา มีความหมายแคบลงและถูกบีบรัดให้เหลือไว้เฉพาะเพียงปริยัติศึกษา คือ การศึกษาเฉพาะรายละเอียดเนื้อหาวิชา การลงมือปฏิบัติในด้านทฤษฎีหรือตามที่ได้ศึกษามา ที่เรียกว่า ปฏิบัติ ถูกลดความสำคัญลงด้วยเหตุว่าไม่มีหลักเกณฑ์นำมาวัดผลได้ (พระไพศาล วิสาโล, 2552: 336) และปฏิเวธ คือผลที่พึงได้รับต่อการปฏิบัตินั้นก็ล้วนคือมรรค ผล นิพพาน ซึ่งถูกกลืนเลื่อนไปโดยอัตโนมัติ เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะถูกครอบงำด้วยระบบการจัดการศึกษาในครั้งปฏิรูปการศึกษาสมัยของสมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรส แต่ยังคงได้รับอิทธิพลอยู่ในปัจจุบัน โดยรับเอาวัฒนธรรมแนวความคิดการจัดการระบบการศึกษาของตะวันตกมาเป็นแนวทางในการจัดการศึกษา (ผู้วิจัย) การศึกษาแบบวัฒนธรรมอุตสาหกรรม หรือการศึกษาแบบโรงเรียนซึ่งมุ่งผลิตคนที่มีความรู้พร้อมกันเป็นจำนวนมาก โดยให้มีความรู้อย่างเดียวกัน ถึงแม้จะมีภูมิหลังหรือลักษณะนิสัยและความโน้มเอียงแตกต่างกัน โดยเน้นความรู้จากตำราที่สามารถควบคุมให้เป็นมาตรฐานเดียวกันและประเมินผลได้สะดวก การศึกษาในลักษณะดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับโรงงานอุตสาหกรรมอย่างแยกไม่ออก โดยเป้าหมายของการผลิตแบบอุตสาหกรรม คือการผลิตสินค้าชนิดเดียวกันให้ออกมาเหมือนกัน สำหรับสินค้าที่ไม่ผ่านเกณฑ์จะถูกขจัดออกไป หรือนำไปผ่านกระบวนการผลิตใหม่ กระบวนการของระบบอุตสาหกรรมจำเป็นต้องอาศัย การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ และมาตรฐานที่กำหนดอย่างเคร่งครัด ปัจจุบันนี้การจัดการศึกษายังคงประยุกต์ใช้หลักการดังกล่าว การปฏิรูปมาตรฐาน และยึดกฎเกณฑ์อย่างเคร่งครัดทั้งในด้านหลักสูตร การสอน และการวัดประเมินผล ด้วยเหตุผลตามที่มา จึงไม่ใช่ผู้เรียนทุกคนที่สามารถผ่านระบบไปได้ และมีผู้เรียนบางคนที่จะถูกระบบปฏิเสธ (ken and lou แพล โดย วิชชา, 2559: 86-87) การศึกษาไม่ว่าจะเป็นแวดวงของพระสงฆ์ หรือแวดวงของคฤหัสถ์ ย่อมถูกลดความหมายให้แคบลงเหลือเพียงรูปแบบการศึกษาในชั้นเรียนเท่านั้น แม้ภายหลังจะยอมรับและเปิดโอกาสให้มีการศึกษาแบบอื่นขึ้นมา แต่ก็ให้น้ำหนักไปในการศึกษาที่มีรูปแบบนั้นมากกว่า ดังจะเห็นได้จากการปฏิรูปการศึกษาที่พูดถึงในปัจจุบัน ที่ยังไม่พ้นกรอบแนวคิดเดิมกล่าวคือเน้นการศึกษาในโรงเรียนและมหาวิทยาลัย ขณะที่การศึกษานอกโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัยรวมไปถึงการศึกษาทางเลือกประเภทอื่นๆ ถูกลดความสำคัญลงไปอย่างเห็นได้ชัด และไม่ได้รับการตอบรับจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปการศึกษาอย่างที่ควรจะเป็น ในอดีตการศึกษาของสงฆ์ทั้งที่เป็นรูปแบบและนอกรูปแบบ กล่าวคือ มีปริยัติศึกษาที่สอนกันเป็นกิจจะลักษณะตามสำนักต่างๆ แม้ไม่มีเป็นชั้นเรียนหรือโรงเรียนอย่างปัจจุบัน ขณะเดียวกันก็มีการอบรมสั่งสอนในเรื่องอื่นๆ ที่ไม่มีรูปแบบตายตัว เช่น การสอนวิชาช่าง วิชาโหราศาสตร์ หรือวิชาทางโลกต่างๆ ด้วยการฝึกงานหรือเรียนแบบตัวต่อตัว ไม่มีกำหนดเวลาที่แน่นอน และไม่มีหลักสูตรใดๆ ทั้งสิ้น การศึกษานอกรูปแบบเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากสำหรับการศึกษาของสงฆ์ การที่พระพุทธองค์ทรงตั้งสังฆะหรือชุมชนสงฆ์ขึ้นมาก็เพื่อส่งเสริมให้เกิดการศึกษา โดยอาศัยระเบียบชุมชนและแบบแผนชีวิตที่เรียกว่า “วินัย” เพื่อเป็นเครื่องฝึกหัดขัดเกลา หรือเอื้อให้เกิดการพัฒนาคนขึ้นทั้งในด้านพฤติกรรมและด้านใจ ถึงแม้จะไม่มีการศึกษา แต่วิถีชีวิตในชุมชนสงฆ์ก็ยังเป็นชีวิตแห่งการศึกษา เพราะพระภิกษุและสามเณรมีโอกาสที่จะได้รับการฝึกหัดขัดเกลาและชี้แนะจากเจ้าอาวาสหรือพระอุปัชฌาย์อาจารย์จากการปฏิบัติตามพระวินัยและข้อวัตรต่างๆ ด้วยการเจริญสมาธิภาวนาด้วยตนเองหรือกับหมู่คณะทั้งหมดนี้ ล้วนเป็นการศึกษานอกรูปแบบ ที่พระพุทธองค์ทรงมุ่งหมายให้เกิดขึ้นจากสังฆะ และประการที่สำคัญควรจัดสภาพแวดล้อมภายในวัด วิถีชีวิต และความสัมพันธ์ภายในวัดเพื่อให้เป็นปัจจัยส่งเสริมเกิดการเรียนรู้และการฝึกฝนที่สามารถเอื้อต่อการพัฒนาคนทั้งในด้าน

พฤติกรรม ด้านจิตใจ และด้านปัญญา (พระไพศาล วิสาโล, 2552: 360-361) ดังนั้น การศึกษาของคณะสงฆ์ควรมีองค์ประกอบใน 3 มิติหลักเพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้ในด้านคติโลกและด้านศีลธรรมมาประยุกต์เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม ใน 3 ประเด็น ดังนี้คือ มิติที่ 1) คือ การศึกษาของคณะสงฆ์ควรเป็นต้นแบบของแหล่งความรู้ด้านพุทธศาสนาและการประยุกต์พุทธศาสนาให้มีความหมายและมีคุณค่าสัมพันธ์กับชีวิตมนุษย์ มิติที่ 2) คือ การศึกษาของคณะสงฆ์ควรเข้าไปช่วยถ่วงดุลการศึกษากระแสหลักสำหรับฆราวาส ที่มุ่งเน้นและให้ความสำคัญทางด้านวัตถุ การงาน พื้นฐานอาชีพเป็นสำคัญ กล่าวคือ สามารถให้ความหมายที่กระจ่างชัดสำหรับสารัตถะแห่งชีวิตได้ และมิติที่ 3) คือ การศึกษาของสงฆ์สามารถช่วยส่งเสริมการศึกษาสำหรับบุคคลที่ด้อยโอกาส หรือผู้ที่ยากไร้ให้ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการเผยแผ่พระศาสนา หรือหากลาสิกขาออกไป ก็ย่อมเป็นทรัพยากรด้านบุคคลที่ทรงคุณค่า ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศในอนาคต (ไพฑูรย์ สินดารัตน์, 2557: 233-234)

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ผลวิจัยที่ค้นพบจะเป็นประโยชน์ในการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมบาลีในประเทศไทยในอนาคต
2. ผลการวิจัยที่ค้นพบจะเป็นประโยชน์ต่อคณะสงฆ์ในการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี
3. ผลการวิจัยที่ค้นพบจะเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมสนับสนุนผู้สอนและผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น
4. ผลการวิจัยที่ค้นพบจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีเพื่อกำหนดทิศทางการศึกษาให้รัดกุม
5. ผลวิจัยที่ค้นพบควรถูกนำไปปรับแก้ไขในระดับโครงสร้างของการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี นำมาสู่ภาคเชิงปฏิบัติการให้เป็นรูปธรรม
6. ผลการวิจัยที่ค้นพบย่อมสร้างทรัพยากรด้านบุคคล กล่าวคือพระภิกษุสามเณรให้เป็นผู้เชี่ยวชาญทั้งในด้านคติโลกและศีลธรรม อันจะเป็นกำลังสำคัญในการเผยแผ่พระศาสนาในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- จันทน์ ทองประเสริฐ. 2556. การศึกษาของสงฆ์. กรุงเทพฯ: จัดพิมพ์เป็นบรรณาการเนื่องในอายุวัฒนมงคล. ดนัย ปรีชาเพิ่มประสิทธิภาพ. 2555. ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนาในประเทศไทยครั้งที่ 11. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พระเทพเวที (ป.อ.ปยุตโต). 2531. ทิศทางการศึกษาของคณะสงฆ์. กรุงเทพฯ: มูลนิธิพุทธธรรม พิมพ์เป็นธรรมทาน.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). 2546. พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงและขยายความ. พิมพ์ครั้งที่ 11. โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- พระไพศาล วิสาโล. 2552. พุทธศาสนาไทยในอนาคตแนวโน้มและทางออกจากวิกฤต. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรีสฤษดิ์วงศ์.

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. 2557. จำเป็นต้องปฏิรูประบบการศึกษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โรบินสันเคน และอโรนิกา ลู. 2559. โรงเรียนบันดาลใจ. แปลโดย วิชา ปิณฑามุก. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเพ่น
เวิลด์ส.

วิจิตร สมบัติบริบูรณ์. 2553. ทำเนียบพระปรีญธรรม 9 ประโยค สมัยกรุงรัตนโกสินทร์. กรุงเทพฯ: ธนาคาร
กรุงเทพจำกัด (มหาชน) กรุงเทพฯ

เสฐียรพงษ์ วรรณปก. 2555. พุทธศาสนาพระศาสดาและวิจารณ์. พิมพ์ครั้งที่ 5. สำนักพิมพ์มติชน.

อุษา ชัยโชนิชย์. 2526. “การจัดการศึกษาของคณะสงฆ์ไทยในระยะปี พ.ศ. 2432-2490”. วิทยานิพนธ์
อักษรศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาประวัติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

**การศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษา ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา
กลุ่มสถานศึกษาภาคกลาง ที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกในระดับดีมาก
A STUDY OF QUALITY ASSURANCE OF THE CENTRAL CLUSTER
VOCATIONAL COLLEGES WITH THE VERY GOOD LEVEL RESULTS
OF EXTERNAL QUALITY ASSESSMENT**

สายพิน จำเดิม

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม

Email: saiphinpook@gmail.com

ดร.วรารณ์ ไทยมา

วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการมหาวิทยาลัยศรีปทุม

Email: waraporn.th @spu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษา กลุ่มสถานศึกษาภาคกลาง ที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบสามในระดับดีมาก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ให้ผู้ข้อมูลในการวิจัยคือผู้บริหารสถานศึกษา 5 คน และครูที่ทำหน้าที่หัวหน้างานประกันคุณภาพ 2 คน วิทยาลัยอาชีวศึกษาสิงห์บุรี และวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี ประจำปีการศึกษา 2558 ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) การสังเกต สทนหาพูดคุย ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาด้านการอาชีวศึกษา 1)มาตรฐานด้านผลการจัดการศึกษา 2) มาตรฐานการบริหารจัดการศึกษา 3) มาตรฐานการจัดการเรียนการสอนที่เน้นที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) มาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน รวบรวมข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content analysis) และนำมาตีความหมาย หลังจากนั้นนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย การสรุป บรรยาย

ผลการวิจัยพบว่า

การประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาทั้ง 2 แห่ง ที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกโดยภาพรวม มีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาโดยใช้วงจรคุณภาพเดมมิ่ง (PDCA) เริ่มต้นด้วยการวางแผน (Plan) การลงมือทำ (Do) การตรวจสอบ (Check) การประเมินปรับปรุงแก้ไขหรือสร้างมาตรฐานการทำงานและพัฒนา (Act) ผลการประเมินผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกในระดับดีมาก ทุกมาตรฐาน 4 มาตรฐาน 1)มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา 2)มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศึกษา 3) มาตรฐานด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) มาตรฐานด้านการประกันคุณภาพภายใน ผ่านการประเมินในระดับดีมาก

คำสำคัญ : การประกันคุณภาพการศึกษา

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the quality assurance of the Central cluster Vocational Colleges with the very good level results of external quality assessment: Singburi vocational college and Suphanburi vocational college .The sample of this study consisted of 5 administrators and 2 quality assurance chairs in two vocational colleges from Singburi vocation colleges and Suphunburi vocational colleges by purposive random sampling. The data were collected by a structured –interview, an observational aspect and the documents relevant to the colleges educational quality assurance by each group of vocational aspect. Analytic induction were applied to analyze the data by comparing, sorting, categorizing and organizing. The research results were presented descriptively.

The results revealed that all the two vocational colleges that passed the educational standards of ONESQA with the very good level results of external quality assessment in each standard. These two colleges used PDCA Plan, Do, Check and Act in each standard as: 1) results of education management standard, 2) education administrative standard, 3) student-centered learning standard, and 4) internal quality assurance standard.

KEY WORDS : Education quality assurance, ONESQA

1. ความสำคัญและที่มาปัญหาของการวิจัย

การจัดการศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดในกระบวนการพัฒนาของมนุษย์ชาติ ทั้งการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ทุกประเทศต้องมีการศึกษาที่มีคุณภาพ เหมาะสม และสอดคล้องกับสภาวะการณ์ของโลกแต่ละยุคสมัย ดังนั้นกระบวนการศึกษาจึงจำเป็นต้องจึงได้รับการพัฒนา การตรวจสอบ และประเมินผล ผู้เรียนผู้สอนตลอดเวลาเพื่อให้กระบวนการศึกษานั้นบรรลุผลสำเร็จและผลสัมฤทธิ์อย่างแท้จริง (นลินี ทวีสิน, 2555) ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงต้องมีคุณภาพควบคู่ไปกับการประกันคุณภาพ เพราะการประกันคุณภาพเป็นการสร้างความมั่นใจให้แก่สังคมในเรื่องคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาที่ได้มาตรฐาน นั่นคือคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษาต้องตรงตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ตรงตามเป้าหมายของหลักสูตร และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ดังนั้นการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นการดำเนินงานที่ทุกภาคส่วนให้ความสำคัญ โดยเฉพาะการศึกษาอาชีวศึกษา รัฐบาลเข้ามาดูแลควบคุมอย่างใกล้ชิดและถือว่าการประกันคุณภาพอาชีวศึกษาเป็นนโยบายแห่งชาติ มีการกำหนดมาตรฐานที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม มุ่งเน้นที่หลักสูตรการจัดการเรียนการสอน การวัดผล รวมทั้งมีการพัฒนาทางด้านอาชีวศึกษาอย่างต่อเนื่อง(Commonwealth of Australia, 2009)

สำหรับประเทศไทย กระทรวงศึกษาธิการเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา จึงได้กำหนดเรื่องการประกันคุณภาพสถานศึกษาไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 และได้ออกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 เพื่อเป็นแนวทางให้สถานศึกษาทุกสังกัดใช้เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา (สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ, 2555) ตามกฎกระทรวงกำหนดแนวทางในการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไว้

ดังนั้นสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจึงต้องดำเนินงานตามศักยภาพของสถานศึกษาเอง ซึ่งสถานศึกษาที่เป็นรัฐบาลมีทั้งหมด 426 แห่ง จำแนกเป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ (ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานอาชีวศึกษาและกำลังคนอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2558)

จากความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ดังกล่าวข้างต้น สถานศึกษาต่าง ๆ ได้ดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามข้อบังคับและเงื่อนไขดังกล่าว นับตั้งแต่มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในปี 2539 จนถึงปัจจุบัน และจากการศึกษาพบว่า การดำเนินงานของสำนักงานประกันคุณภาพของสถานศึกษาต่าง ๆ บางแห่งสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานได้อย่างไรก็ดี ยังมีสถานศึกษาอีกหลายแห่งที่ประสบผลสำเร็จในการดำเนินงาน เช่น 1) ด้านผู้บริหารมีการกำกับติดตาม ตรวจสอบ การดำเนินการตามระบบและกลไกการประกันคุณภาพตลอดจนเอาใจจริงเอาใจกับการนำผลการตรวจประเมินมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพ การดำเนินการเพื่อหวังผล คะแนนและผลการปฏิบัติงาน 2) ด้านบุคลากร มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบและกลไกการประกันคุณภาพ มาตรฐานและตัวบ่งชี้ การชี้แจง ประชาสัมพันธ์ และการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพไปยังกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่ม และทั่วทั้งองค์กร มีบุคลากรมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพ ส่งผลต่อความร่วมมือในการพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพ (ภาวนา กิตติวิมลชัย และคณะ, 2551) มีการติดตาม กำกับติดตามการประกันคุณภาพหรือการประเมินคุณภาพอย่างต่อเนื่อง 3) การจัดระบบการประสานงานเพื่อการดำเนินงานประกันคุณภาพมีประสิทธิภาพ (มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 2554) พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ที่มีข้อจำกัดบางประการในการดำเนินงานของสำนักประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งด้านประสิทธิภาพของบุคลากร สถานที่และงบประมาณตลอดจนรูปแบบวิธีดำเนินงาน อันเนื่องมาจากจำนวนสถานศึกษาใหม่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ดังนั้น จึงควรมีการส่งเสริมให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพและมีการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) เป็นการประเมินเพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาโดยพิจารณาจากผลผลิต ผลลัพธ์ มากกว่ากระบวนการจากการศึกษาผลสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพภายนอก (สมศ.) ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา กลุ่มสถานศึกษาภาคกลางสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาต่อไป

จากการที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ได้สำรวจและคาดประมาณความต้องการกำลังคนเพื่อตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการในปี พ.ศ.2558 พบว่ามีความต้องการกำลังคนรวม 1,268,516 แต่อาชีวศึกษาผลิตได้ 360,946 คน คิดเป็นร้อยละ 28.45 จากตัวเลขดังกล่าวเห็นได้ว่าประเทศไทยขาดแคลนอัตราากำลังคนที่สำเร็จการศึกษาในสายอาชีพอยู่เป็นจำนวนมาก (คณะกรรมการการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม , 2556) ดังนั้นเพื่อตอบสนองต่อนโยบายของต้นสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา จึงได้กำหนดให้ทุกสถานศึกษาในสังกัดดำเนินการประกันคุณภาพตนเอง โดยสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้ให้นโยบายในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในแต่ละสถานศึกษาโดยมีการดำเนินการดังนี้ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 3) ดำเนินการตามแผน 4) จัดให้มีการตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษา 5) จัดให้มีการ

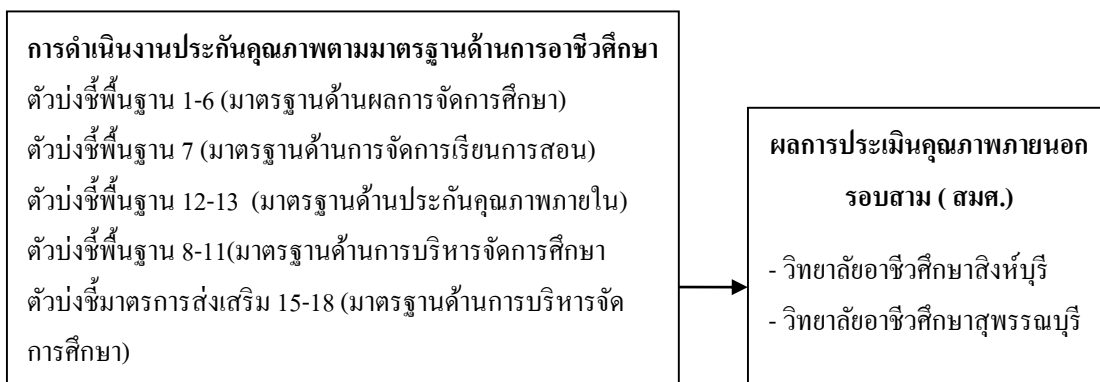
ประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 6) จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายใน 7) จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

จากผลการประเมินภายนอกรอบสามด้านการอาชีวศึกษา จากสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(สมศ.) พบว่ามีสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กลุ่มภาคกลาง ได้ผ่านการประเมินและได้รับการรับรองคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ.2554-2558) ด้านการอาชีวศึกษา จำนวน 10 แห่ง โดยมีสถานศึกษาจำนวนหนึ่งที่ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน เนื่องจากประเมินไม่ผ่านเกณฑ์ ซึ่งเป็นสาเหตุให้ผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษาที่ยังไม่ผ่านการประเมินได้ตระหนักถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา จากปัญหาดังกล่าวในฐานะผู้วิจัยรับผิดชอบเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในกลุ่มสถานศึกษาภาคกลางมีความตั้งใจที่จะศึกษาการประกันคุณภาพภายนอกของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในกลุ่มสถานศึกษาภาคกลางที่ผ่านเกณฑ์การประเมินในระดับดีมาก เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดในการวางแผนหาแนวทางสนับสนุนให้วิทยาลัยในสังกัดเพื่อพัฒนากระต้นสถานศึกษาและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ทันทีที่มีขั้นตอนที่เข้าใจง่าย และมีตัวอย่างที่ชัดเจนจะช่วยทุ่นเวลาในการดำเนินงานของสถานศึกษารวมทั้งส่งเสริมให้สถานศึกษามีคุณภาพด้านการประกันคุณภาพมากยิ่งขึ้นรวมทั้งผลการประเมินคุณภาพภายนอกจะได้รับการรับรองคุณภาพสถานศึกษา และมีคะแนนผลการประเมินมากกว่าในรอบที่ผ่านมา

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษา ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา กลุ่มสถานศึกษาภาคกลางที่ผ่านการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกรอบสาม(สมศ.)ในระดับดีมาก

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการตรวจสอบ และวิเคราะห์เอกสารเพื่อให้ได้ข้อมูลแนวปฏิบัติและสามารถตรวจสอบข้อเท็จจริงได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ทำหน้าที่หัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษา กลุ่มสถานศึกษาภาคกลางทั้ง 2 แห่งสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามในระดับดีมาก ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยได้มาโดยใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง (Purposive random sampling) มีดังนี้

วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี ผู้บริหารสถานศึกษา 2 คน ครูที่ทำหน้าที่หัวหน้างานประกันคุณภาพ จำนวน 1 คน

วิทยาลัยอาชีวศึกษาสิงห์บุรี ผู้บริหารสถานศึกษา 3 คน ครูที่ทำหน้าที่หัวหน้างานประกันคุณภาพ จำนวน 1 คน

4.2 ระยะเวลาในการวิจัย จำนวน 5 เดือน (มีนาคม 2559 - กรกฎาคม 2559)

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) มีลักษณะแบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured interview) จัดทำเป็นหัวข้อสัมภาษณ์ไว้ให้ผู้สัมภาษณ์ตอบได้โดยอิสระ ผู้สัมภาษณ์มีอิสระในการดัดแปลงให้เหมาะสมตามวัตถุประสงค์ในขณะสัมภาษณ์ได้และเป็นการสัมภาษณ์ที่ต้องการข้อมูลในแนวลึกซึ้งคำถามยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสมแต่ยึดเนื้อหา

การหาคุณภาพเครื่องมือ สร้างเครื่องมือเบื้องต้นจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากตำราและขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้เข้าใจในระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพอันจะนำไปสู่การศึกษาที่ถูกต้องและครอบคลุมประเด็นที่ต้องการศึกษาให้มากที่สุด แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา รวมทั้งปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญโดยตัดข้อคำถามที่ไม่เหมาะสมออกได้ทำการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมถูกต้องและมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

4.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองตามขั้นตอนดังนี้

4.4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

4.4.2 ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ นัดสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูที่ทำหน้าที่หัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษาเก็บข้อมูลด้วยตนเองด้วยการบันทึก

4.4.3 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางราชการของวิทยาลัย

4.4.4 ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์เขียนรายงานสรุปผล

4.6 การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ กรณีศึกษาแบบเจาะจงผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการวิเคราะห์เอกสาร (documentary analysis) การสังเกต(observation) การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (informal interview) และการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In - depth Interview)

5. สรุปผลการวิจัย

การศึกษาการวิจัยเรื่อง “การศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ของกลุ่มสถานศึกษาภาคกลาง ที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามในระดับดีมาก” ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยโดยการบรรยายดังนี้

5.1 สรุปผลจากแบบสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยพบว่าจากการตีความและจับประเด็นการเก็บข้อมูลของวิทยาลัยอาชีวศึกษาทั้ง 2 แห่งแต่ละมาตรฐานตัวบ่งชี้ได้มีการวิเคราะห์มาตรฐานและปฏิบัติตามคู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามด้านการอาชีวศึกษา (2554) ผู้บริหารร่วมกัน มีการวางแผน (Plan) ประชุมชี้แจงแต่งตั้งคณะกรรมการวิเคราะห์ตัวบ่งชี้ และกำหนดแนวทาง วางแผนในการพัฒนา และร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี โดยทุกคนมีส่วนร่วม การดำเนินงาน (Do) จัดระบบให้ทุกคนมีส่วนร่วมจัดทำคู่มือและแนวปฏิบัติแบบประเมินใช้แนวทางของสมศ. ในมาตรฐานที่ควรพัฒนาให้เหมาะกับกิจกรรม /โครงการ การเรียนการสอนของครู มุ่งเน้นการจัดการ การส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ การนิเทศตรวจสอบ (Check) ผลความก้าวหน้า คณะกรรมการติดตามการดำเนินงาน โครงการตามแผนปฏิบัติงาน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา (Act) ผู้รับผิดชอบสรุปและรายงานผลการดำเนินโครงการ เพื่อนำไปพัฒนาและวางแผนในปีการศึกษาต่อไป

5.2 ผลการประเมินรับรองคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ด้านการอาชีวศึกษา ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา กลุ่มสถานศึกษาภาคกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยภาพรวมผ่านการประเมินในระดับดีมากทุกมาตรฐาน

มาตรฐานด้านผลการจัดการศึกษา (กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐานที่ 1-6 และ ตัวบ่งชี้ที่ 14- 16) พบว่ามีการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามวงจรคุณภาพ PDCAตรวจสอบจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ตลอดจนผลงานด้านการบริการทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ ผลงาน โครงการงาน นวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์ต่างๆมีการนำไปใช้ประโยชน์และทำการค้าขายได้ จากตัวบ่งชี้ 1-6 แสดงถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นผลมาจากการจัดการเรียนการสอนและการบริหารสถานศึกษาที่มีกระบวนการได้อย่างมีคุณภาพ สถานศึกษาได้จัดโครงการสนับสนุนการเรียนการสอนมีการสร้างประสบการณ์ให้กับนักเรียนนักศึกษาในทุกๆด้าน จัดโครงการภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับวิชาชีพ ผู้เรียนผ่านการทดสอบมาตรฐานวิชาชีพจากสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน

มาตรฐานด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ(กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐานที่ 7) ผู้บริหารมีการจัดรูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีงานทำเป็นทีม ผู้เรียนมีการสร้างระบบการทำงานลงมือปฏิบัติด้วยตนเองในทุกสาขาวิชา ใช้เครื่องมือในการฝึกงานภาคปฏิบัติได้ถูกต้อง สถานศึกษาจัดให้นักเรียนนักศึกษาออกปฏิบัติงานจริง และมีโครงการลงนามความร่วมมือกับสถานประกอบการ(MOU) สถานศึกษามีการประเมินตามสภาพจริงโดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย ครู อาจารย์มีระบบการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์และสร้างสรรค์ นวัตกรรมหรือสิ่งประดิษฐ์ตามสาขาวิชาชีพ ครูมีการอบรมโครงการ Stem Education เพื่อนำความรู้ที่ได้มาพัฒนาจัดทำแผนการเรียนการสอนในทุกสาขาวิชา

มาตรฐานด้านบริหารจัดการศึกษา(กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐานที่ 8-11) สถานศึกษามีโรงฝึกงาน ห้องปฏิบัติการเหมาะสมกับการเรียนรู้มีแผนภูมิโครงสร้างการบริหารชัดเจนผู้บริหารส่งเสริมการทำงานเป็นทีม จัดการบริหารแผนกวิชาเป็นระบบสอดคล้องกับเป้าหมายการจัดการอาชีวศึกษา ผู้บริหารมีการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่ง

เรียนรู้ด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีคุณภาพและชุมชนใกล้เคียงเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่องจัดกิจกรรมหลากหลายที่ส่งเสริมประสบการณ์ให้กับนักเรียน

มาตรฐานด้านการประกันคุณภาพภายใน(กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐานที่ 12-13) ฝ่ายบริหารและคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ตามกระบวนการ PDCA เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินการครูผู้สอน แผนกวิชา งาน จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงาน ซึ่งในส่วนของงานต่าง ๆ นั้นอาจเป็นรายงานผลการปฏิบัติงานปกติแต่มีการสรุปประเมินตามเกณฑ์ตัวชี้วัด จากนั้นคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสถานศึกษามีการจัดทำรายงานประเมินตนเอง SAR ประจำปี เพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณชน และต้นสังกัดมีการกำหนดแนวปฏิบัติงาน วัตถุประสงค์ของการประเมินคุณภาพภายในชัดเจน มีความพร้อม ครบถ้วน ครอบคลุม

โดยมีประเด็นที่เป็นจุดเด่นสอดคล้องกับตัวบ่งชี้ดังนี้

สถานศึกษามีโครงการ การให้บริการวิชาการ วิชาชีพแก่ประชาชนและชุมชนโดยเน้นสมรรถนะของผู้เรียนยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจำนวนมากและหลากหลายต่อเนื่อง และให้โอกาสแก่ผู้ด้อยโอกาสทั้งการศึกษาในระบบและหลักสูตรระยะสั้น

สถานศึกษามีผู้บริหาร ครู บุคลากร ผู้เรียน และ ชุมชนมีความตระหนัก ให้ความสำคัญและให้ความสำคัญร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษาเป็นอย่างดี

สถานศึกษามี ผู้บริหาร ครู บุคลากร ชุมชนและองค์กรภายนอก มีส่วนร่วมในการกำหนด และปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติงานโดยระบุเป้าหมายและกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับปรัชญา ปณิธาน และพันธกิจ การดำเนินงานของสถานศึกษา โดยได้รับการเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา

สถานศึกษามี การปรับวิธีเรียน เปลี่ยนวิธีสอน ปฏิรูปวิธีสอบ ส่งเสริมผู้เรียนได้นำความรู้ทางวิชาชีพมาใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนาตนเองและบริการชุมชน โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สถานศึกษามีโครงการความร่วมมือกับสถานประกอบการในการผลิตผู้สำเร็จการศึกษา เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข มีสมรรถนะวิชาชีพตรงตามความต้องการของสถานประกอบการและตลาดแรงงาน

สถานศึกษาพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้ความสามารถ และความมุ่งมั่นในการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ เน้นการปฏิบัติจริง โดยการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ครูบุคลากรและชุมชน ตามวงจรคุณภาพ (PDCA)

6. อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษา กลุ่มสถานศึกษาภาคกลาง ที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม ในระดับดีมาก ผู้วิจัยมีข้อค้นพบและประเด็นที่น่าสนใจ นำมาอภิปรายผลดังนี้

6.1 จากการศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ทั้ง 2 แห่งที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามในระดับดีมาก โดยรวมเป็นไปตามมาตรฐานพบว่า ผู้บริหาร ครู และบุคลากรให้ความตระหนักศึกษามาตรฐานและตัวบ่งชี้และมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีความชัดเจนและมีการส่งเสริมความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายสอดคล้องกับงานวิจัยของลักษณะ จากทนาย และคณะ (2554) การบริหารจัดการงานที่ทำให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในงานประกันคุณภาพ มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วม

ร่วมในการประเมินคุณภาพ และพัฒนาการจัดการศึกษาของรัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถานประกอบการ สอดคล้องกับงานวิจัย ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนา อาชีวศึกษากลุ่มกลาง (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์รายงานประเมินตนเอง (SAR) ปัจจัยสู่ความสำเร็จ ตามตัวบ่งชี้นำไปปฏิบัติ กำกับ ติดตาม ตามกระบวนการ PDCA มีการสรุปประเมินตามของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กลุ่มภาคกลางผลวิจัยพบว่าการดำเนินการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาของกลุ่มสถานศึกษากลุ่มกลางทุกประเภทมีการใช้วงจรคุณภาพ PDCA ในการพัฒนาคุณภาพสอดคล้องกับงานวิจัย ของ โจชนก ภาคอัด (2554) กระบวนการบริหารจัดการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ต้องการหลักการและกระบวนการบริหารดังกล่าวเป็นสิ่งที่ใช้ในการทำงานให้ประสบผลสำเร็จโดยต้องมีกระบวนการวางแผนทำตามแผนตรวจสอบประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงอยู่เสมอ โดยให้ทุกคนมีส่วนร่วม กล่าวคือ มีการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเช่น แผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการประจำปีแล้วนำแผนสู่การปฏิบัติจริง โดยมีการดำเนินการ ในโครงการที่หลากหลาย เกี่ยวข้องกับผู้บริหารครู บุคลากร นักเรียน นักศึกษา ชุมชน และเครือข่ายความร่วมมือ สอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ พร้อมทั้งได้มีการติดตามประเมินผล และนำผลการประเมินไปปรับปรุงครั้งต่อไป ตัวชี้วัดมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาติ เสนาดี (2555) พบว่าทักษะการบริหารกับการปฏิบัติงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการประเมินคุณภาพภายนอก การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาร่วมกันวางแผนในทุกขั้นตอนมีการบันทึกข้อมูลเพื่อร่วมกันตรวจสอบผลงานหาจุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุงแล้วร่วมกันปรับปรุงแผนงานนั้นๆโดยมุ่งหวังให้มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษาที่เน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ ชูไวด้า มะแม (2553)

6.2 จากผลการดำเนินการประกันคุณภาพภายในภายนอกของวิทยาลัยอาชีวศึกษากลุ่มสถานศึกษากลุ่มกลางสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ได้รับรองคุณภาพภายนอกครบสาม จากผลคุณภาพระดับดีมาก

6.2.1 มาตรฐานด้านผลการจัดการศึกษา โดยจัดให้มีโครงการพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา มีการเข้าค่ายเตรียมความพร้อม ในการจัดกิจกรรมยกระดับผลสัมฤทธิ์ให้ครอบคลุมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดกิจกรรมเป็นศูนย์การเรียนรู้ ให้ผู้เรียนทุกระดับชั้นได้เรียนรู้อย่างทั่วถึง ทุกคน และจัดระบบดูแลโดยพี่ดูแลน้อง ในการให้คำแนะนำช่วยเหลือทั้งการทำใบงาน ชิ้นงาน ตามที่ครูมอบหมาย แต่ทั้งนี้ครูต้องควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนฝึกคิด ฝึกทำ ฝึกแก้ปัญหาและศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้แสดงออกอย่างสร้างสรรค์ มีการประเมินผลการเรียนด้วยวิธีการทดสอบ ดูผลงาน การสังเกต การปฏิบัติจริง ที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ นำผลการประเมินมาปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนา ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

6.2.2 มาตรฐานด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายรูปแบบ สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีการจัดบรรยากาศในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ จัดการสอนเสริมหรือจัดโครงการที่ส่งเสริมผู้เรียนให้มีความรู้พื้นฐานวิชาชีพเพื่อรองรับการสอบ V-NET วิเคราะห์ผู้เรียน เพื่อการพัฒนาให้สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่าง

บุคลากร ครูควรมีการวางแผนจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับบริบทและตัวผู้เรียน มีการให้สื่อประกอบการจัดกิจกรรมอย่างเหมาะสม มีการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริงให้มากขึ้น

6.2.3 มาตรฐานด้านการบริหารการจัดการศึกษา การบริหารการศึกษามีความสำคัญต่อการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการเปิดโอกาสให้ทุกคนทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้เป็นระบบ

6.2.4 มาตรฐานด้านการประกันคุณภาพภายใน มีระบบกลไกในการประกันคุณภาพการศึกษา มีคณะกรรมการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในและคุณภาพภายนอกครอบคลุม โดยกำหนดวิธีการ ขั้นตอน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประจำตัวบ่งชี้ มีการดำเนินการตามแผนงาน แผนปฏิบัติการต่างๆ ตามที่กำหนดไว้อย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดผลการพัฒนาในทุกๆ ด้านตลอดจนมีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริรัตน์ มาลาชาติ (2553) ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกระบวนการ PDCA ของผู้บริหารสถานศึกษาผลวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนไม่แตกต่างกันทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพันธ์ จูมสิมมา (2553) ผลการวิจัยพบว่าครูและผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็กตามวงจร PDCA ไม่แตกต่างกัน

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

7.1.1 ในการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ สามารถนำข้อค้นพบในครั้งนี้ไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการของวิทยาลัย

7.1.2 วิทยาลัยอาชีวศึกษา กลุ่มสถานศึกษาภาคกลางควรนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลสารสนเทศในการวางแผนการดำเนินงานและพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

7.2.1 ควรมีการจัดทำการพัฒนาคู่มือ เพื่อเป็นแนวทางในการรองรับการประเมินภายนอกเพื่อให้การดำเนินงานด้านมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษามีขั้นตอนตามกฎหมายการศึกษาแห่งชาติระยะที่สี่ (พ.ศ. 2559-2563)

7.2.2 ควรมีการศึกษาทั้งเชิงคุณภาพและปริมาณในแต่ละเงื่อนไขในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยเพื่อให้วิเคราะห์แนวทางในการดำเนินงานและผลลัพธ์ที่ชัดเจนส่งผลให้เกิดแนวปฏิบัติที่ดีต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ช่วงโชติ พันธุเวช. 2550. “แม่แบบการจัดการศึกษาเชิงคุณภาพ.” กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ชูไวดา มะแซ. 2553. “ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานกับกระบวนการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดยะลา.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. ยะลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ณัฐปคัลภ์ ญาณมโนวิศิษฐ์. 2555. “การบริหารการศึกษา.” กรุงเทพฯ: บริษัท สยามมาพร จำกัด.
- นลินี ทวีสิน. 2555. “การประกันคุณภาพการศึกษาไทยได้เริ่มพระบารมี.” การประชุมวิชาการ ระดับชาติ พ.ศ. 2555 การประกันคุณภาพการศึกษาไทยได้เริ่มพระบารมี, วันที่ 10 – 11 พฤษภาคม 2555 ณ ศูนย์แสดงนิทรรศการและการประชุมไบเทค กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).
- บุญใจ ศรีสถิตนรากร. 2555. “การพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย คุณสมบัติการวัดเชิงจิตวิทยา.” กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พันธานันท์ทอร์ ยนต์ชัย. 2555. “สภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขตสกลนคร เขต 2.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วารุณี บำรุงสวัสดิ์. 2554. กรกฎาคม – ธันวาคม. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม.” วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม. 1(2) : 43.
- ศิริรัตน์ มาลาชาติ. 2553. ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มุกดาหาร: มหาวิทยาลัยราชภัฏมุกดาหาร.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2555. “คู่มือผู้ประเมินเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม ด้านการอาชีวศึกษา.” กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)
- สำนักติดตามและประเมินผลการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2557. หนังสือด่วนที่สุด ที่ ศษ 0603/020, วันที่ 12 มีนาคม 2557. สืบค้นเมื่อ 19 พฤษภาคม 2557, จากงานสารบรรณ วิทยาลัยเทคนิคราชสีห์ธาราม.
- สำนักติดตามและประเมินผลการอาชีวศึกษา. 2556. “โครงการสร้างเสริมคุณภาพสถานศึกษาขนาดเล็กให้ได้มาตรฐานอาชีวศึกษา.” (เอกสารอัดสำเนา). สืบค้นเมื่อ 12 ธันวาคม 2556, จากสารบรรณ วิทยาลัยเทคนิคราชสีห์ธาราม.
- สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ. 2555. “มาตรฐานการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2555 เพื่อการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา.” กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- สุชาติ เสนาดี. 2555. “การพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย คุณสมบัติการวัดเชิงจิตวิทยา.” กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุพันธุ์ จุมสิมมา. 2553. การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานาเล็ก
ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 3.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

**ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงแบบไฟบริการของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น
THE TRANSFORMATIONAL SERVANT LEADERSHIP OF
SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER THE DEPARTMENT
OF LOCAL ADMINISTRATION**

โกศล พิมพ์วงศ์

**นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม**

Email: king2277@hotmail.com

ดร.สุพรรณณี สมานญาติ

อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

Email: supannee.sa@spu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงแบบไฟบริการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของครู 2) เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงแบบไฟบริการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ประชากร คือ ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่การสอนอยู่ในโรงเรียนสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ในปีการศึกษา 2559 จำนวน 390 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 193 คนตามตารางของ Krejcie and Morgan (1970) โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.994 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าความถี่ (frequencies) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า

(1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงแบบไฟบริการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของครู ประกอบด้วย การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางปัญญา การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล การมีวิสัยทัศน์ การบริการผู้ปกครองดูแลรักษา การสร้างความร่วมมือร่วมใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

(2) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงแบบไฟบริการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงแบบไฟบริการ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงแบบไฟบริการของผู้บริหารสถานศึกษา,สถานศึกษา สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ABSTRACT

The purpose of this research were: 1) to study the level of transformational servant leadership of school administrators under the Department of Local Administration in Buriram province from the opinions of teachers ,and 2) to compare the transformational servant leadership of school administrators under the Department of Local Administration in Buriram province categorized by school size. The population was 390 teachers of school under the Department of Local Administration in Buriram province and the sample was 193 teachers by using Krejcieand Morgan Table and selectedby using random sampling. Questionnaires were used as a tool for data collection with the reality o.99. Analyzing data by using frequencies, percentage, mean, standard deviation and ANOVA for.The finding were as follows :

1. The transformational and servant leadership of school administrators under the Department of Local Administration in Buriram province from the opinions of teachers consisted of idealized influence, inspirational motivation, intellectual stimulation, individualized consideration, visionary, guardianship and engagement building. The overall were at high level.

2. The comparative of transformational servant leadership of school administrators under the Department of Local Administration in Buriram province categorized by school size found that school administrators of schools with different sizes had transformational servant leadership was no significant difference at a level of 0.05.

KEYWORDS: The transformational servant leadership of the school administrators, Department of Local Administration

บทนำ

โลกในยุคปัจจุบันเป็นยุคของการเปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมของการเรียนรู้ที่ไร้พรมแดน มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่หลากหลาย ทำให้สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลง ทั้งทางด้านวัฒนธรรม เศรษฐกิจ โดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นฐานในการพัฒนาประเทศให้เป็นประเทศที่มีการพัฒนา และจากความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจดังกล่าวทำให้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 เป็นการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่จะมุ่งพัฒนาสู่ สังคมที่มีความสุขอย่างยั่งยืน (Green Society) โดยให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลของการพัฒนาให้

เกิดขึ้นในทุกมิติ ทั้งมิติทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่ความอยู่ดีมีสุขของคนไทย และเกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนตลอดไป โดยยังคงยึด "คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา" และน้อมนำ "ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" มาเป็นแนวปฏิบัติในการบริหารและพัฒนาประเทศต่อเนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554) ดังนั้นการที่ประเทศจะมีภาวะเศรษฐกิจที่ดี ทรัพยากรบุคคลในประเทศควรมีความสามารถที่เทียบเท่าประเทศอื่นๆ ที่พัฒนาแล้ว เพราะทรัพยากรบุคคลเป็นหลักในการผลิตนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ๆ การที่จะเพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรบุคคลได้นั้น การศึกษาก็มีส่วนสำคัญที่จะทำให้เกิดการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ขึ้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นนับเป็นองค์กรที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษามาตั้งแต่ในอดีต และยังมีบทบาทมากยิ่งขึ้นปัจจุบันและอนาคต อันเนื่องมาจากนโยบายกระจายอำนาจการจัดการศึกษาสู่การปกครองส่วนท้องถิ่นจากการศึกษาวิจัยที่ผ่านมาพบว่า มีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเป็นจำนวนไม่น้อยที่สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ จนเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน แต่อย่างไรก็ตามยังพบว่า โรงเรียนที่สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทั่วประเทศประสบกับปัญหา ผู้บริหารกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขาดความรู้ความเข้าใจด้านการศึกษา ไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา บุคลากรด้านการศึกษาไม่เพียงพอ ขาดการนิเทศ กำกับติดตามและประเมินผลการศึกษา ขาดความชัดเจนในเรื่องความก้าวหน้าทางวิชาชีพของบุคลากรในสำนักงาน/กองการศึกษาและขาดความคล่องตัวในการบริหารงบประมาณ รวมถึงการแทรกแซงการศึกษาโดยการเมือง ไม่ว่าจะเป็นการบริหารหรือระบบจัดซื้อ จัดจ้าง และการหาประโยชน์จากการศึกษา ประชาชนส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ด้านการศึกษาของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นและบทบาทของประชาชนต่อการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายังไม่สามารถมีบทบาทเท่าที่ควรในการประสานส่งเสริม การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นอกจากนี้ยังมีปัญหาในการถ่ายโอนสถานศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องความล่าช้าในการถ่ายโอนอันเนื่องมาจากมีขั้นตอนมากและซับซ้อน แนวนโยบายการถ่ายโอนไม่ชัดเจน และ ขาดความต่อเนื่องของนโยบายการศึกษา เมื่อมีการเปลี่ยนผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีโรงเรียนในสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งมุ่งจัดการศึกษาทุกระดับตามความพร้อมเช่นเดียวกับการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการและโรงเรียนในสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดบุรีรัมย์ ก็เป็นส่วนหนึ่งและส่วนสำคัญในการพัฒนาการบริหารด้านการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และพร้อมที่จะรองรับต่อโลกในยุคปัจจุบันที่เป็นยุคของการเปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมของการเรียนรู้ที่ไร้พรมแดน ซึ่งการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพส่วนที่สำคัญที่สุดคือการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สถานศึกษาสังกัดหน่วยงานใดก็ตามหากไม่มีผู้นำที่มีความสามารถและคุณธรรมในการทำงานแล้ว ก็ไม่สามารถนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้

การที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะสามารถจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพได้นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องอาศัยเพื่อนร่วมงาน ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพราะผู้บริหารสถานศึกษาไม่อาจทำงานได้ทุกอย่างให้สัมฤทธิ์ผลได้โดยลำพังเพียงคนเดียว ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีทักษะในการนำคนและจิตใจให้ผู้ร่วมงานทุกคนร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติงานที่รับผิดชอบให้สำเร็จลุล่วง

ไปได้ด้วยคืออยู่เสมอ กระบวนการที่ผู้บริหารสามารถใช้อิทธิพลให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลปฏิบัติงานได้สำเร็จตามเป้าหมายนั้น เรียกว่า "ภาวะผู้นำ" ภาวะผู้นำจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญยิ่งในการบริหารงานในโรงเรียนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ(บังอร ไชยเผือก, 2550) ภาวะผู้นำได้มีผู้ศึกษาและวิจัยกันมาเป็นเวลาช้านาน จนทำให้เกิดแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำในหลายๆ ด้าน ภาวะผู้นำที่มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงแบบก้าวกระโดดและมีการแข่งขันค่อนข้างสูงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม คือ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ซึ่งแนวคิดทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นทฤษฎีภาวะผู้นำแนวใหม่คือภาวะผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ (Vision) มีการกระจายอำนาจหรือการเสริมสร้างพลังใจ (Empowerment) เป็นผู้มีคุณธรรม (Moral Agent) โดยพิจารณาที่ลักษณะของผู้นำพฤติกรรมอำนาจรวมทั้งตัวแปรสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นแนวทางที่กว้างกว่าแนวคิดทฤษฎีภาวะผู้นำอื่นๆ (โกเมธ พิมพ์บำรุงธรรม, 2547)

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงซึ่งเป็นคุณสมบัติที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะมี เพื่อทำให้ครูหรือผู้ร่วมงานได้ร่วมกันทำงานให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ อาจจะยังไม่เพียงพอในยุคแห่งการเริ่มต้นของศตวรรษที่ 21 ที่เทคโนโลยีและโลกาภิวัตน์มีอิทธิพลอย่างมากต่อองค์กรและรูปแบบการทำงานขององค์กร ซึ่งการเปลี่ยนแปลงย่อมทำให้องค์กรมี ลักษณะยืดหยุ่น ทำให้วิธีการทำงานเปลี่ยนแปลงจากเดิมด้วยเหตุนี้หลักการของภาวะผู้นำให้บริการอาจเป็นคำตอบที่เหมาะสมสำหรับสภาพการณ์ที่กำลังเกิดขึ้น โดยภาวะผู้นำให้บริการเป็นแนวคิดที่มีพื้นฐานของการทำงานเป็นทีม การอยู่ร่วมกันเป็นชุมชน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีพฤติกรรมที่ประกอบด้วยคุณธรรม การดูแลเอาใจใส่ เพื่อนร่วมงาน และการมุ่งพัฒนาให้เพื่อนร่วมงานเจริญงอกงาม ซึ่งสามารถช่วยให้องค์กรพัฒนาคุณภาพได้ (Spears, 1996)

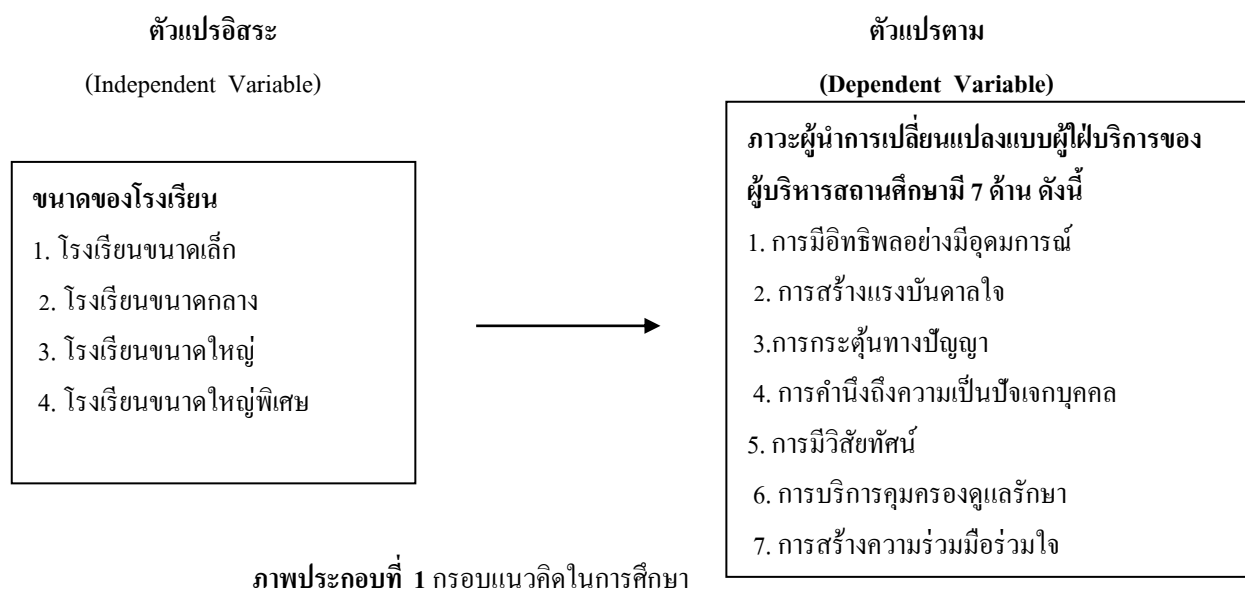
จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยในฐานะเป็นบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการสอนของสถานศึกษาสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดบุรีรัมย์ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงแบบให้บริการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยจะทำการสำรวจ ความคิดเห็นของครูในโรงเรียนที่สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาตนเองและสถานศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงแบบให้บริการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของครู
- 2) เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงแบบให้บริการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการมุ่งศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงแบบให้บริการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดบุรีรัมย์ โดยผู้ศึกษาได้ใช้ตามโมเดลภาวะผู้นำของ Bass and Avolio (1995) และแนวคิดภาวะผู้นำแบบให้บริการของ Greenleaf (1977), Yukl (2002), Laub (2004), Parolini, Patterson, & Winston (2009), Black (2007), Ramer (2008) ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

(1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่การสอนอยู่ในโรงเรียนสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดบุรีรัมย์ ในปีการศึกษา 2559 รวมประชากรทั้งสิ้น 390 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่การสอนอยู่ในโรงเรียนสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดบุรีรัมย์ ในปีการศึกษา 2559 ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie and Morgan (1970) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 193 คนและเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

(2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสอบถามเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงแบบผู้ให้บริการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดบุรีรัมย์ ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน วุฒิการศึกษา และขนาดของโรงเรียนของครูในโรงเรียนสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดบุรีรัมย์ มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) ส่วนที่ 2 แบบสอบถามภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงแบบผู้ให้บริการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดบุรีรัมย์ ตามโมเดลภาวะผู้นำ Bass and Avolio (1995) และแนวคิดภาวะผู้นำแบบผู้ให้บริการของ Greenleaf (1977), Yukl (2002), Laub (2004), Parolini, Patterson, & Winston (2009), Black (2007), Ramer (2008) ซึ่งประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์หรือภาวะผู้นำเชิงบรรณาการ สร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางปัญญา การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล การมีวิสัยทัศน์ การบริการคุ้มครองดูแลรักษา และการสร้างความร่วมมือร่วมใจ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ระดับภาวะผู้นำ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุดแบบสอบถามได้ผ่านขั้นตอนการวิเคราะห์คุณภาพและตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน โดยหาค่าดัชนีความ

สอดคล้อง (Index of Item - Object Congruence : IOC) มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาระหว่าง 0.60 - 1.00 หลังจากนั้นไปทดลองใช้กับครูผู้สอนโรงเรียนนาโพธิ์พิทยาคม อำเภอนาโพธิ์ จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาจำนวน 30 คนเพื่อหาค่าความเชื่อมั่นโดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของคอนบาค (Cronbach) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.994

(3)การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือรับรองจากวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุมเพื่อขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดบุรีรัมย์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูโรงเรียนสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยตนเอง ตามวันเวลาที่กำหนด

(4) การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงแบบไฟบริการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดบุรีรัมย์ตามความคิดเห็นของครู โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย

2. การเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงแบบไฟบริการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดบุรีรัมย์จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) และสถิติการทดสอบค่าเอฟ (F-test)

สรุปผลการวิจัย

(1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงแบบไฟบริการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.49 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.908 ส่วนด้านการสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางปัญญา การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล การมีวิสัยทัศน์การบริการคุ้มครองดูแลรักษาและการสร้างความร่วมมือร่วมใจ อยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.63, 3.63, 3.68, 3.56, 3.65, 3.78 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.965, 0.975, 0.932, 0.913, 0.913, 0.862 ตามลำดับ

(2) การเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงแบบไฟบริการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มาจากโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงแบบไฟบริการไม่แตกต่างกัน เพื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ส่วนด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นทางปัญญาด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการมีวิสัยทัศน์ด้านการบริการคุ้มครองดูแลรักษาด้านการสร้างความร่วมมือร่วมใจ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

อภิปรายผล

(1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงแบบไฟบริการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้าน

การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางปัญญา การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล การมีวิสัยทัศน์การบริการ คุ่มครองดูแลรักษาและการสร้างความร่วมมือร่วมใจ อยู่ในระดับมากทั้งนี้ น่าจะมีสาเหตุมาจากการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีจุดแข็งทางด้านทรัพยากรเพียงพอที่จะสนับสนุนการศึกษาในท้องถิ่น ประกอบกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีพื้นที่ขนาดเล็กและมีโรงเรียนที่อยู่ในความดูแลไม่มาก และผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ด้านการศึกษาฝ่ายบริหารและฝ่ายสภาเป็นทีมเดียวกันและมีโอกาสได้บริหารงานอย่างต่อเนื่อง ฝ่ายบริหารมีทีมงานที่เข้มแข็ง บุคลากรทางการศึกษามีความเข้าใจและมีความรู้ความสามารถทางการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2554) และผู้บริหารมีการกระจายอำนาจในการตัดสินใจให้แก่บุคลากรและใช้หลักของการมีส่วนร่วมเพื่อให้หน่วยงานเกิดประสิทธิภาพในการบริหารและเกิดความคล่องตัวมากขึ้น ทำให้ครูมองเห็นคุณค่าในตัวเอง มีความเชื่อมั่นและกล้าตัดสินใจซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2553) ที่ได้กล่าวว่าการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาให้กับองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น นับเป็นการดำเนินงานที่สอดคล้องกับหลักการกระจายอำนาจ ที่มุ่งให้องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นที่อยู่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด และมีความคล่องตัว ได้มีอิสระในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของชุมชนท้องถิ่นมากที่สุดผลการวิจัยในด้านนี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของรุจิรัตน์ นาคะรัมย์ (2554) สำหรับด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ อยู่ในระดับปานกลางน่าจะมีสาเหตุมาจากการที่องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นยังขาดนโยบายและแผนการพัฒนาการศึกษาที่ชัดเจนและมักขาดความต่อเนื่อง รวมทั้งมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารท้องถิ่น สอดคล้องกับ ประภาพรณ ไชยวงษ์ (2551) ที่พบว่าผู้บริหารองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นและบุคลากรท้องถิ่นส่วนหนึ่งยังไม่เห็นความสำคัญของการศึกษาและไม่เข้าในบทบาทหน้าที่ด้านการศึกษา และมักจะขาดความต่อเนื่องของนโยบายการศึกษา เมื่อมีการเปลี่ยนผู้บริหารองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น

(2) การเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงแบบไฟบริการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรม

ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า

(2.1) ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงแบบไฟบริการไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากขนาดโรงเรียนมีผลต่อการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของนฤมล โยคานุกุล (2556) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาที่ปฏิบัติในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน โดยรวมมีพฤติกรรมที่ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ไม่แตกต่างกัน 2 ด้าน คือ ด้านการสร้างบารมี ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจและด้านการคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

(2.2) ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงแบบไฟบริการด้านการกระตุ้นทางปัญญาด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการมีวิสัยทัศน์ด้านการบริการคุ่มครองดูแลรักษาด้านการสร้างความร่วมมือร่วมใจ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก

1) คุณลักษณะของผู้บริหารไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลางหรือโรงเรียนขนาดเล็กการที่จะทำให้การบริหารงานในองค์กรประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในทุกโรงเรียนมีความสำคัญยิ่งที่จะส่งเสริมครูผู้สอนเกิดความรู้สึกรักดีใจและภาคภูมิใจเมื่อได้ร่วมงานสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดารุณี พิพัฒน์ผล (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ 1) ขนาดเล็กและกลาง และ 2) ขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ พบว่า ครูที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมไม่แตกต่างกันและสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพบูลย์ พระเมือง (2557) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับบรรยากาศองค์การของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 20 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงโดยรวมของผู้บริหารสถานศึกษาครูผู้สอน โรงเรียนขนาดเล็กโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมากส่วนโรงเรียนขนาดกลางอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากเกือบทุกด้านยกเว้นด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์กับด้านการคำนึงถึงการเป็นปัจเจกบุคคลภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงโดยรวมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กโรงเรียนขนาดกลางโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษโดยรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

(1) ในเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงแบบไฟบริการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ถ้าพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

(1.1) ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นจึงควรให้ผู้บริหารได้ตระหนักในเรื่องหลักการและเป้าหมายในการบริหารให้ถูกต้องชัดเจน มีปฏิภาณไหวพริบในการปฏิบัติงาน มีคุณธรรมจริยธรรมและประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เพื่อที่จะทำให้การบริหารมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

(1.2) ด้านการมีวิสัยทัศน์อยู่ในระดับมาก แต่ได้ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดของระดับมาก แสดงให้เห็นว่ามีความสัมพันธ์กับการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ดังนั้นผู้บริหารควรที่จะพัฒนาพฤติกรรมในเรื่องการชี้แจงนโยบายเป้าหมายและแนวทางในการปฏิบัติงานต่อบุคลากรได้ชัดเจน และควรที่จะสร้างความตระหนักในการปฏิบัติภารกิจต่างๆมากกว่าที่จะบังคับให้บุคลากรทำอย่างที่ตนเองต้องการ นอกจากนี้ควรที่จะสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ เพื่อความเจริญของหน่วยงาน

(2) ผู้บริหารสถานศึกษาที่มาจากขนาดโรงเรียนต่างกัน มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงแบบไฟบริการด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ให้หลักการและเป้าหมายในการบริหารแตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แสดงให้เห็นว่าขนาดโรงเรียนต่างกันทำให้ให้ครูแตกต่างกัน ดังนั้นผู้บริหารที่มีจำนวนครูในโรงเรียนมาก ควรจะส่งเสริมให้ผู้บริหารพยายามแสดงให้ครูเห็นว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญกับครูทุกคน และหลักการและเป้าหมายใน

การบริหารให้ครูเกิดความเข้าใจในการทำงาน และร่วมแก้ไขปัญหานั้นสามารถผ่านพ้นไป และสร้างขวัญกำลังใจกับครูที่ปฏิบัติงานได้อย่างทั่วถึง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- (1) การวิจัยในครั้งนี้ได้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง ครูในโรงเรียนสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดบุรีรัมย์ จึงสมควรศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างสถานศึกษาอื่นๆ ที่อยู่ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในอนาคตต่อไป
- (2) การศึกษาในครั้งนี้ได้เปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงแบบไฟบริการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาจึงสมควรได้มีการศึกษาตัวแปรอื่นๆ เช่น เพศ อายุการทำงาน สถานภาพ ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับการศึกษาของผู้บริหาร ว่าส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงแบบไฟบริการหรือไม่ เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงแบบไฟบริการของผู้บริหารสถานศึกษา และพัฒนาการบริหารจัดการความรู้ในอนาคตต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. การกระจายอำนาจการศึกษาสู่ท้องถิ่น. สืบค้นเมื่อ 12 ธันวาคม 2558,
จาก http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=17360&Key=news_research, 2553.
- กัลยาณี พรหมทอง. ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารในวิทยาลัย
พลศึกษา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2546.
- กาญจนาณัฐ ศิริเพ็ญ. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำไฟบริการของผู้บริหารสถานศึกษากับขวัญกำลังใจในการ
ปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในจังหวัดเลย.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, 2556.
- กล้าศักดิ์ จิตต์สงวน. รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์สำหรับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555.
- โกเมธ พิมพ์เบ้าธรรม. ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาขอนแก่น เขต 1-5. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, 2547
- ขนิษฐา สิทธิจินดา. การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2552.
- ดารุณี พิพัฒน์ผล. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์, 2552.
- นิตย์ สัมมาพันธ์. ภาวะผู้นำ : พลังขับเคลื่อนองค์กรสู่ความเป็นเลิศ. กรุงเทพฯ : อินโนกราฟฟิกส์, 2546.
- ประภาพรณ ไชยวงษ์. การกระจายอำนาจทางการศึกษาสู่ท้องถิ่น. วารสารการศึกษาไทย, 5(50), 22 - 26, 2551.
- พิชิต ฤทธิ์จัญญ. รายงานการวิจัยประเมินผลการจัดการศึกษาขององค์กรบริหารส่วนตำบล/ สำนักงานเลขาธิการ
สภาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : พริกหวานกราฟฟิค, 2554.

- ไพบุลย์ พระเมือง. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับบรรยากาศ
องค์กรของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, 2557.
- รุจิรัตน์ นาคะรัมย์.ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่มีผลต่อความเป็นมืออาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพ
ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2.วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554.
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาศรัทธกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่
11. สืบค้นเมื่อ 12 ธันวาคม 2558, จาก
http://www.nesdb.go.th/download/article/article_20160323112431.pdf, 2554.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. รายงานการติดตามการจัดการศึกษาขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น ปี 2551. กรุงเทพมหานคร : เพลิน สดุดิโ, 2553.
- Bass, B. M., & Avolio, B. J. **The multifactor leadership questionnaire – 5x short form**. Redwood: Mind
Garden, 1995.
- Black, Glenda Lee. **A correlational analysis of servant leadership and school climate**. Ed.D. dissertation,
University of Phoenix, United States -- Arizona. Retrieved January 31,2009, from Dissertations &
Theses: A&I database. (Publication No. AAT 3309254), 2007.
- Greenleaf, R. K. **The Servant Leadership: A Journey into the Nature of Legitimate Power and Greatness**.
New York: Paulist Press, 1977.
- Krejcie, R.V. & Morgan, D.W. Determining sample size for research activities. **Educational and
Psychological Measurement**, 30, 607-610, 1970.
- Laub, J. **Defining Servant Leadership: a Recommended Typology for Servant Leadership**. paper presented
at the Servant Leadership Research Roundtable. Regent University, Virginia Beach, Virginia, August,
2004.
- Parolini, J., Patterson, K., & Winston, B. Distinguishing between transformational and servant leadership.
Leadership & Organization Development Journal, 30(3), 274-291, (2009).
- Ramer, L. M. (2008). **Using Servant Leadership to Facilitate Healing After a Drug Diversion Experience**.
Association of Operating Room Nurses. AORN Journal, 88(2), 253-8. Retrieved December 22, 2008,
from ProQuest Health and Medical Complete database, 2008.
- Spears, L. Reflections on Robert K. Greenleaf and servant-leadership. **Leadership & Organization
Development Journal**, 17(7), 33-35, 1996.
- Yukl, G. **Leadership in Organizations**. 5th ed. Upper Saddle River, NJ : Prentice Hall, 2002.

**กลยุทธ์การนำนโยบายทางวิชาการสู่การปฏิบัติ
ของผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนในเครือไทย-เทค**
**THE STRATEGIES FOR APPLYING ACADEMIC POLICIES TO THE
ADMINISTRATORS' PRACTICE IN THAI-TECH GROUP**

เยาวลักษณ์ เพ็งอิม

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม

Email: yaowaluck99999@gmail.com

ดร.วรารณ์ ไทยมา

ผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

Email: waraporn.th@spu.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนในเครือไทย-เทค และ 2) เพื่อศึกษากลยุทธ์การนำนโยบายทางวิชาการสู่การปฏิบัติของผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนในเครือไทย-เทค ด้วยเทคนิควิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีการดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 4 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การทบทวนวรรณกรรม เอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างกรอบแนวคิด และสร้างแบบสัมภาษณ์ ระยะที่ 2 การสัมภาษณ์แบบกลุ่ม (Group Interview) กับผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หัวหน้าสำนักคอมพิวเตอร์ จำนวน 20 ท่าน ตามแบบสัมภาษณ์ ระยะที่ 3 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) กับผู้ปฏิบัติงานสายสนับสนุนการสอนและสายการสอน จำนวน 36 ท่าน ตามแบบสัมภาษณ์ เพื่อนำมาศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการและวางกลยุทธ์การนำนโยบายทางวิชาการสู่การปฏิบัติ และระยะที่ 4 การอภิปรายกลุ่ม (Group Discussion) กับ คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 15 ท่าน เพื่อขอข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกลยุทธ์การนำนโยบายทางวิชาการสู่การปฏิบัติ และวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อสรุปและนำเสนอผลการศึกษา

ผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติงานวิชาการของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนในเครือไทย-เทค ด้านการเรียนการสอน พบว่า ผู้ปฏิบัติไม่ปฏิบัติตามพันธกิจที่ 7 ประการ ได้แก่ แผนการสอน เกมส์ กิจกรรม การรายงานหน้าชั้นเรียน การศึกษาดูงาน การเชิญวิทยากรบรรยาย กรณีศึกษา และงานวิจัย ในด้านภาควิชาพื้นฐาน ผู้ปฏิบัติปฏิบัติไม่ครบตามพันธกิจ โดยพันธกิจที่ปฏิบัติครบ คือ การพัฒนาบุคลากรให้เป็นผู้นำ การเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม การพัฒนาคุณภาพและเสริมสร้างอัจฉริยะแห่งภูมิภาค ขยะที่พันธกิจ เวทีแห่งการสร้างสรรค์ กลับพบว่าผู้ปฏิบัติไม่ได้ปฏิบัติตามพันธกิจ ด้านภาควิชาบริหารธุรกิจ พบว่า ผู้ปฏิบัติปฏิบัติไม่ครบตามพันธกิจ โดยพันธกิจความร่วมมือกับสถานประกอบการ การฝึกอบรมสัมมนาให้ความรู้หรือบริการแก่ประชาชนทั่วไป ผู้ปฏิบัติปฏิบัติได้ ขณะที่พันธกิจ การทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน การเป็นผู้ประกอบการรายย่อย และงานวิจัย และสิ่งประดิษฐ์ ผู้ปฏิบัติไม่ได้ปฏิบัติ จากผลดังกล่าวนำมาสู่กลยุทธ์การนำนโยบายสู่การปฏิบัติของผู้บริหาร

วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนในเครือไทย-เทค ซึ่งประกอบด้วย 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มแบบต่อเนื่อง ซึ่งประกอบด้วย 8 มาตรการ คือ การนำเสนอผลงานวิชาการและกิจกรรมประกอบการเรียนรู้ การศึกษาดูงาน ทัศนศึกษา การวิจัย การพัฒนาบุคลากรความเป็นผู้นำ เสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม การพัฒนาคุณภาพและเพิ่มมูลค่าชีวิต การเสริมสร้างอัจฉริยะแห่งภูมิปัญญา ความร่วมมือกับสถานประกอบการ 2) กลุ่มที่เปลี่ยนเป็นประจำ ซึ่งประกอบด้วย 4 มาตรการ คือ เกมส์ กิจกรรม นันทนาการ การเป็นผู้ประกอบการรายย่อย การฝึกอบรมสัมมนาให้ความรู้หรือบริการแก่ประชาชนทั่วไป และ 3) กลุ่มในวงจำกัด ซึ่งประกอบด้วย 3 มาตรการ คือ แผนการสอนและการเรียนรู้ เทคนิคการสอน สื่อการสอน เทคโนโลยีการสอน วิทยากรผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชา เวทีแห่งการสร้างสรรค์

คำสำคัญ : กลุ่มนโยบายสู่การปฏิบัติ วิทยาลัยอาชีวศึกษา

ABSTRACT

The purposes of the research were 1) to study the practices of academic affairs of colleges in Thai-Tech group. 2) to study the strategies of applying academic policies into practice of Thai Tech group administrators. This qualitative research has comprised of 4 stages of study as follows: 1) literature review 2) group interview with 20 administrators 3) in-depth interview with 36 practitioners in teaching field. 4) group discussion with 15 members of school board.

The findings are as follows: on teaching area, the practitioners did not follow the instructions in up to 7 missions. Therefore, the researcher has set up 3 strategies as follows: 1) regular strategies such as academic exhibition and presentation, study tour, case study, research, personality development, ethics and virtue morality cultivating, life value development, knowledge development and cooperation with entrepreneurs 2) new strategies such as educational games, recreation activities, entrepreneurship, training program for community members 3) specific strategies such as lesson plan, teaching technique coaching, teaching technology, expert lecturers in specific subjects, stage for creativities

KEYWORD: Strategies, Policies into practice, Vocational colleges

บทนำ

ปัจจุบันสภาพของสังคม และเศรษฐกิจมีความเจริญก้าวหน้า และพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว ดังจะเห็นได้จากการที่ประชาชนมีสุขภาพอนามัยที่ดีขึ้น ประชาชนมีอัตราการได้รับการศึกษาสูงขึ้น ตลอดจนมีรายได้ที่แท้จริงเฉลี่ยต่อหัวเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งความเจริญก้าวหน้าดังกล่าวเป็นผลมาจากการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ผ่านระบบการศึกษา ที่สามารถพัฒนาคน พัฒนาชาติให้มีความมั่นคง

การศึกษานับเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่ง ในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาศักยภาพ และขีดความสามารถด้านต่างๆ ที่จะดำรงตน และ

ประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุขรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง รวมเป็นพลังสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ให้หลักการเกี่ยวกับการศึกษาไว้ว่า **“เพื่อเป็นการศึกษาตลอดชีวิต และให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง”** ในหมวด 4 แนวการจัดการศึกษา กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ดังนั้นกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ การจัดกระบวนการเรียนรู้จึงต้องจัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหา กระบวนการดังกล่าว ผู้สอน และผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนรู้ และแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550: 26) ฉะนั้นการจัดการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่ต้องการให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และผู้เรียนมีความสำคัญของการจัดการศึกษา สถานศึกษาจึงควรที่จะต้องมีการบริหารงาน การวางแผนกลยุทธ์และ/หรือแผนงานในการดำเนินการ เพื่อสามารถที่จะส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างเต็มที่

ทั้งนี้วิทยาลัยในเครือไทย-เทค มีการกำหนดนโยบายให้ ครู อาจารย์ผู้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ตรงกับคุณวุฒิการศึกษา ประจำอยู่ทุกคณะวิชา เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้และสามารถพัฒนาตนเองด้านการเรียนรู้มากยิ่งขึ้นตามแผนการสอน โดยมุ่งเน้นมาตรฐานตามแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารวิทยาลัยพึงตระหนักถึงจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ เน้นกิจกรรมการจัดการเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ งานด้านการประจักษ์ทางวิชาการ เพื่อส่งเสริม และสนับสนุนให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่พบว่าผู้ปฏิบัติด้านวิชาการยังไม่เข้าใจนโยบายเท่าที่ควร จึงทำให้งานด้านวิชาการไม่บรรลุวัตถุประสงค์ จึงมีการผลักดันให้เกิดการกำหนดกลยุทธ์ของวิทยาลัยในเครือไทย-เทค ด้วยการนำนโยบายทางวิชาการสู่การปฏิบัติงานจริง ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นว่า ผลการศึกษาวิจัย **“กลยุทธ์การนำนโยบายทางวิชาการสู่การปฏิบัติของผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนในเครือไทย-เทค”** ในครั้งนี้จักเป็นประโยชน์สำหรับการบริหารจัดการวิทยาลัยในเครือไทย-เทค และวิทยาลัยเอกชนอื่นๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์งานวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนในเครือไทย-เทค
2. เพื่อเสนอกลยุทธ์การนำนโยบายทางวิชาการสู่การปฏิบัติของผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนในเครือไทย-เทค

แนวคิดและทฤษฎี

การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ (Strategic Implementation)

การดำเนินกลยุทธ์เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญอย่างยิ่งยวดของการบริหารเชิงกลยุทธ์มีผู้เชี่ยวชาญด้านยุทธศาสตร์หลายท่านได้ให้ความหมายของการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ ดังนี้

Pro.Dr.Lawrence G. Hrebiniak (2008) แห่งวิทยาลัยธุรกิจ Wharton มหาวิทยาลัย Pennsylvania กล่าวว่า “การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติเป็นกระบวนการที่มีระเบียบแบบแผนหรือเป็นชุดของกิจกรรมที่เชื่อมโยงกันอย่างเป็นเหตุเป็นผล ซึ่งส่งเสริมให้องค์กรสามารถใช้กลยุทธ์ที่กำหนดขึ้น การขับเคลื่อนองค์กรไปสู่ความเป็นรูปธรรมได้หากปราศจากซึ่งแนวทางการดำเนินกลยุทธ์ ที่ได้มีการวางแผนมาเป็นอย่างดีแล้วย่อมไม่สามารถนำองค์กรไปสู่การบรรลุเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ได้ในการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติผู้บริหารทุกระดับและพนักงานทุกคนจะต้องมีความมุ่งมั่น และมีพันธะผูกพันรวม ทั้งมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกระบวนการหรือกิจกรรมต่างๆ ที่มุ่งไปสู่การดำเนินกลยุทธ์อย่างมีประสิทธิภาพ”

Wheelen and Hunger (2012) กล่าวว่า “การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติคือการนำกิจกรรมทั้งหมดที่จำเป็นมาใช้ เพื่อให้สามารถปฏิบัติตามกลยุทธ์ได้ ซึ่งการปฏิบัติตามกลยุทธ์นั้นจะเป็นกระบวนการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติโดยผ่านการจัดทำแผนปฏิบัติการ และจัดทำงบประมาณเพื่อรองรับแผนปฏิบัติการนั้น

ความสำคัญของการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ

Kaplan and Norton (2001) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวข้องกับกลยุทธ์องค์กรไว้ในหนังสือ “The Strategy-Focused Organization” ว่า ความสามารถในการดำเนินการให้ได้ตามแผนกลยุทธ์นั้นมีความสำคัญยิ่งกว่าคุณภาพของตัวแผนกลยุทธ์เอง การแปลงกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติถือเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการกำหนดค่าของการบริหารจัดการ จากผลการสำรวจในช่วงต้นทศวรรษที่ 1980 พบว่า มีกลยุทธ์ที่ได้รับการกำหนดขึ้นมาเป็นอย่างดีจำนวนไม่ถึงร้อยละ 10 เท่านั้น ที่ถูกนำไปถือปฏิบัติอย่างได้ผล หลังจากนั้นในปี ค.ศ.1999 มีบทความที่ตีพิมพ์ในนิตยสารฟอร์จูน ที่กล่าวถึงความล้มเหลวประการหนึ่งของ ซี.อี.โอ ก็คือ การให้ความสำคัญกับกลยุทธ์ และวิสัยทัศน์อย่างมากจะนำไปให้เกิดความเชื่อผิดๆ ว่ากลยุทธ์ที่เหมาะสมนั้นจะเป็นเพียงสิ่งเดียวที่สามารถนำไปสู่ความสำเร็จได้ หลังจากที้องค์กรได้วางวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ในการที่จะบรรลุวิสัยทัศน์ดังกล่าวแล้ว ก็จะมาถึงขั้นตอนของการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งโดยปกติองค์กรต่างๆ ก็มักใช้การวางแผนปฏิบัติการ (Action Plan) โดยการแปลงกลยุทธ์ต่างๆ ที่จะนำไปบรรจุในแผนปฏิบัติการนั้นนอกจากจะต้องคำนึงถึง “สิ่งที่อยากจะทำ” ซึ่งอยู่ในแผนกลยุทธ์แล้ว ก็ยังต้องคำนึงถึง “สิ่งที่ต้องทำ” กับองค์กรเพื่อให้้องค์กรสามารถที่จะนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติให้เกิดผลได้ด้วย สำหรับ “สิ่งที่ต้องทำ” เพื่อเตรียมองค์กรให้พร้อมสำหรับการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ นั้น ก็ประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ตามแนวความคิดความสัมพันธ์ของปัจจัยทั้ง 7 ของแมคคินซีจะประกอบเป็นโครงร่าง (McKinsey’s 7S Framework) ซึ่งกิจกรรมการพัฒนางานองค์กรเหล่านี้ ควรได้รับการพิจารณาและเลือกนำมาบรรจุอยู่ในแผนปฏิบัติการอันเป็นส่วนหนึ่งของแผนกลยุทธ์ด้วย ทั้งนี้ McKinsey’s 7S Framework ได้ระบุแนวทางด้านกลยุทธ์ไว้ดังตาราง ที่ 1

ตารางที่ 1 กลยุทธ์ตามลักษณะของผลกระทบในการปรับเปลี่ยนองค์กร

ประเภทของกลยุทธ์	ลักษณะของกลยุทธ์	การเปลี่ยนแปลงองค์กร
- กลยุทธ์แบบต่อเนื่อง Continuation Strategy	- ดำเนินการต่อไป ตามกลยุทธ์เดิม ที่เคยปฏิบัติมา	- ไม่จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนขนาดใหญ่
- กลยุทธ์แบบที่เปลี่ยนเป็นประจำ Routine Strategic Change	- การปรับกลยุทธ์ตามฤดูกาลหรือ เงื่อนไขอื่นที่ต้องทำเป็นประจำ	- อาจมีการเปลี่ยนแปลงวิธีการ ปฏิบัติงานบ้าง
ประเภทของกลยุทธ์	ลักษณะของกลยุทธ์	การเปลี่ยนแปลงองค์กร
- การเปลี่ยนกลยุทธ์ในวงจำกัด Limited Strategic Change	- มีการเปลี่ยนแปลงมาผลิตสินค้า ใหม่ หรือเจาะตลาดใหม่แต่ไม่ แตกแนวไปจากเดิมมากนัก	- มีการปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงาน บ้าง แต่ไม่กระทบต่อองค์กรโดยส่วน ใหญ่
- การปรับเปลี่ยนกลยุทธ์รุนแรง Radical Strategic Change	- เป็นการเปลี่ยนแปลงประเภท ของผลิตภัณฑ์ใหม่ที่ทำให้เกิด การเปลี่ยนแปลงทั่วทั้งองค์กร	- มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างองค์กร ระบบงานเทคโนโลยีการจัด อัตราค่าจ้างและวัฒนธรรมองค์กร ฯลฯ อย่างมาก
- การปรับเปลี่ยนทิศทางของ องค์กร organizational Redirection	- ได้แก่การเลิกประกอบกิจการ เดิมและหันไปประกอบกิจการ อย่างอื่นแทน	- มีการเปลี่ยนแปลงในเกือบทุกส่วน ขององค์กรใหม่เกือบทั้งหมด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กันยารัตน์ เทียงสิทธิ (2554) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การนำนโยบายด้านการศึกษาศูการปฏิบัติ ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษากลยุทธ์ในการนำนโยบายด้านการศึกษาศูการปฏิบัติของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เปรียบเทียบกลยุทธ์ในการนำนโยบายด้านการศึกษาศูการปฏิบัติของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้อง เปรียบเทียบกลยุทธ์ในการนำนโยบายด้านการศึกษาศูการปฏิบัติตามความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติตามนโยบายในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และศึกษาข้อเสนอแนะกลยุทธ์ที่เหมาะสมในการนำนโยบายด้านการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ข้าราชการในสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคที่ปฏิบัติงานในฐานะผู้กำหนดนโยบายผู้ส่งผ่านนโยบาย ผู้ปฏิบัติตามนโยบายและผู้ปฏิบัติงานของหน่วยงานที่รับบริการจำนวน 354 คน ได้มาโดย การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งเป็นชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับกลยุทธ์การนำนโยบายด้านการศึกษาไปสู่การปฏิบัติที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การทดสอบค่า F-Test และการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe's Post Hoc Comparison

ผลการวิจัยพบว่า

- กลยุทธ์ในการนำนโยบายด้านการศึกษาศูการปฏิบัติของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการในภาพรวมมีการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

- กลยุทธ์ในการนำนโยบายด้านการศึกษามาสู่การปฏิบัติของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าการนำไปปฏิบัติในระดับไม่แตกต่างกัน
- กลยุทธ์ในการนำนโยบายด้านการศึกษามาสู่การปฏิบัติ ตามความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติตามนโยบายในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคเห็นว่ามีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
- ข้อเสนอแนะกลยุทธ์ที่เหมาะสมในการนำนโยบายด้านการศึกษามาสู่การปฏิบัติที่สำคัญได้แก่ กลยุทธ์ด้านการประชุม อบรมและสัมมนา กลยุทธ์ด้านการตรวจเยี่ยมการปฏิบัติงาน และกลยุทธ์ด้านการให้รางวัลและสิ่งตอบแทนตามลำดับ

กรณีศึกษา เพิ่มอักษร (2555, 23) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์ในการสร้างสัมพันธภาพกับคุณภาพ การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษาที่ 1 ชลบุรี พบว่า ปัจจัยแวดล้อมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อยู่ในระดับเหมาะสมส่วนคุณภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับคุณภาพดี ทั้งนี้เนื่องจากว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุดของการบริหารงานในสถานศึกษา ถ้าผู้บริหารสามารถที่จะบริหารงานวิชาการได้อย่างมีคุณภาพแล้วก็จะส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนสามารถที่จะสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครองนักเรียน ชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้เป็นอย่างดี

Gornitzka (2003) ได้ทำการศึกษา เรื่อง “การวิเคราะห์การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติในเรื่องอุดมศึกษา” เป็นการศึกษาการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติที่ชี้ให้เห็นถึงวิธีการตั้งแต่การประกาศวัตถุประสงค์ของนโยบาย และกระบวนการแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ วิธีการนี้ให้ผลลัพธ์ในการระบุถึงจำนวนตัวปัจจัยที่มีผลกระทบในการวิเคราะห์การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติในระดับการอุดมศึกษา เช่น ความชัดเจนและความสอดคล้องของเป้าหมาย ทฤษฎีที่มีเหตุผลอย่างพอเพียงที่เป็นรากฐานการปฏิรูป ความเอาใจใส่อย่างต่อเนื่องต่อนโยบายทรัพยากรทางการเงินที่พอเพียง ความสามารถในการจัดการนโยบายภาครัฐ และการกิจต่อวัตถุประสงค์ของการปฏิรูป วิธีการนี้ไม่เพียงแต่เป็นวิธีการที่ดำเนินการจากบนลงล่าง (Top-down) แต่ยังต้องเข้าใจถึงกระบวนการนำไปสู่การปฏิบัติ

ขอบเขตการวิจัย

- วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

สำหรับวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัย “กลยุทธ์การนำนโยบายทางวิชาการสู่การปฏิบัติของผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนในเครือไทย-เทค” ผู้วิจัยดำเนินการภายใต้กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลจะประกอบไปด้วยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งสิ้น 4 ระยะ ซึ่งประกอบไปด้วยแนวทางวิธีการเก็บรวบรวม การศึกษา และการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ได้มาซึ่งระบุแนวทางการปฏิบัติงานด้านวิชาการ และกลยุทธ์การนำนโยบายทางวิชาการสู่การปฏิบัติ

- ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

สำหรับการสัมภาษณ์ และการอภิปรายกลุ่ม เพื่อให้สามารถระบุแนวทางการปฏิบัติงานด้านวิชาการ และกลยุทธ์การนำนโยบายทางวิชาการสู่การปฏิบัติ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูล การสัมภาษณ์ โดยแบ่งกลุ่มหรือบุคคลภายในวิทยาลัยในเครือไทย-เทค ดังนี้ 1.) การสัมภาษณ์คณะผู้บริหาร

ระดับสูงภายในวิทยาลัยในเครือไทย-เทค ได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ และคณบดี 2.) การสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานสายงานการสอน ภายในวิทยาลัยในเครือ ไทย-เทค ได้แก่ อาจารย์ประจำภาควิชา ทั้ง 4 ภาควิชา โดยเกณฑ์การคัดเลือกผู้เข้ารับการสัมภาษณ์นั้น จะพิจารณาจากอายุงานเป็นหลัก ซึ่งต้องเป็นผู้ปฏิบัติงานที่มีอายุการทำงานในหน่วยงานนั้นๆ น้อยที่สุด 3.) การสัมภาษณ์ผู้บริหารสายงานสนับสนุนการสอน ภายในวิทยาลัยในเครือไทย-เทค ได้แก่ หัวหน้าสำนักงานมาตรฐานการศึกษา หัวหน้าสำนักงานบริการ และหัวหน้าการศึกษาภาคพิเศษ 4.) การสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานสายงานสนับสนุนการสอน ภายในวิทยาลัยในเครือ ไทย-เทค ได้แก่ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน โดยเกณฑ์การคัดเลือกผู้เข้ารับการสัมภาษณ์นั้น จะพิจารณาจากอายุงานเป็นหลัก ซึ่งต้องเป็นผู้ปฏิบัติงานที่มีอายุการทำงานในหน่วยงานนั้นๆ น้อยที่สุด และ 5.) การอภิปรายกลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการบริหารวิทยาลัยร่วมกับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ภายในวิทยาลัยในเครือไทย-เทค ที่ได้รับการแต่งตั้ง

เครื่องมือการวิจัย

การศึกษา และวิเคราะห์ถึงกิจกรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับที่มาของแนวทางการปฏิบัติงานด้านวิชาการ เพื่อความเชื่อมโยงของกลยุทธ์การนำนโยบายทางวิชาการสู่การปฏิบัติกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) กระทรวงศึกษาธิการ ที่เป็นหน่วยงานราชการที่ทำหน้าที่กำกับดูแล ผู้วิจัยได้นำเสนอลำดับขั้นของวิธีการเก็บรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล ที่นำมาซึ่งระบุแนวทางการปฏิบัติงานด้านวิชาการ และกลยุทธ์การนำนโยบายทางวิชาการสู่การปฏิบัติ ของวิทยาลัยในเครือไทย-เทค ดังต่อไปนี้ การศึกษาบทความวิชาการ กฎ ระเบียบของส่วนงานราชการที่เกี่ยวข้องและงานวิจัย (Literature Review) การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิภายในวิทยาลัยในเครือไทย-เทค (Secondary Data Analysis) การสัมภาษณ์แบบกลุ่ม (Group Interview) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) และการอภิปรายกลุ่ม (Group Discussion)

ด้วยวิธีการระบุแนวทางการปฏิบัติงานด้านวิชาการ และความเชื่อมโยงของกลยุทธ์การนำนโยบายทางวิชาการสู่การปฏิบัติของวิทยาลัยในเครือไทย-เทค โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล จนได้มาซึ่งแนวทางการระบุแนวทางการปฏิบัติงานด้านวิชาการ และความเชื่อมโยง เพื่อเป็นการตรวจสอบในเรื่องดังกล่าว ผู้วิจัยจึงดำเนินการนำข้อมูลที่ได้มาเข้าสู่การวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ต้องการ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล Manifest Codes ของ Valerie Anderson กล่าวคือ การวิเคราะห์หรือสรุกลักษณะคำที่มีความสำคัญ โดยการสังเกตจากสิ่งที่เห็นได้ชัด ทั้งจากจำนวนครั้งที่กล่าวถึงในบทสัมภาษณ์หรือในบทความจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง จากนั้นนำมาสู่การขยายความต่อไป (Anderson Valerie, 2004)

สรุปผลการวิจัย

การเก็บรวบรวม การศึกษา และการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ได้มาซึ่งระบุแนวทางการปฏิบัติงานด้านวิชาการ และกลยุทธ์การนำนโยบายทางวิชาการสู่การปฏิบัติ โดยทำการศึกษาในประเด็นด้านมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) กระทรวงศึกษาธิการ และทำการศึกษา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และนโยบายของวิทยาลัยในเครือไทย-เทค ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบกลุ่ม การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการอภิปรายกลุ่ม เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ถูกต้อง และครบถ้วน

หลังจากนั้นทำการศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลเป็นลำดับขั้นตามวิธีการ จนเป็นที่มาการระบุแนวทางการปฏิบัติงานด้านวิชาการ ระบุกลยุทธ์ และความเชื่อมโยงของกลยุทธ์การนำนโยบายทางวิชาการสู่การปฏิบัติ ในที่สุด

ภายหลังการอภิปรายกลุ่มในวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลระยะที่ 4 โดยคณะผู้ทำการอภิปรายทำการพิจารณาการระบุประเด็น เพื่อสรุปผลการศึกษา ภายในวิทยาลัยในเครือไทย-เทค ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการอภิปรายกลุ่ม โดยให้แต่ละส่วนงานที่เป็นคณะกรรมการฯ และผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ทำการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลในเชิงลึก ร่วมกับการตรวจสอบการระบุประเด็นการศึกษาดังกล่าว จนได้ข้อสรุปร่วมกันว่า ข้อมูลการระบุแนวทางการปฏิบัติงานด้านวิชาการ ระบุกลยุทธ์ และความเชื่อมโยงของกลยุทธ์การนำนโยบายทางวิชาการสู่การปฏิบัติของวิทยาลัยในเครือไทย-เทค มีลักษณะที่ตรงตาม วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และนโยบาย รวมถึงเป็นไปตามหลักวิชาการ และยังสอดคล้อง เชื่อมโยงกับมาตรฐานการอาชีวศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) กระทรวงศึกษาธิการ จนได้มาซึ่ง ผลสรุปรวมทั้งสิ้น 16 ประเด็น โดยประกอบไปด้วยการระบุแนวทางการปฏิบัติงานด้านวิชาการ ระบุกลยุทธ์ และความเชื่อมโยงของกลยุทธ์การนำนโยบายทางวิชาการสู่การปฏิบัติของวิทยาลัยในเครือไทย-เทค

อภิปรายผล

ภายใต้ลำดับขั้นของวิธีการการเก็บรวบรวม และการวิเคราะห์ข้อมูล และขอบเขตการวิจัย ประกอบไปด้วยประเด็นของข้อมูล และการสรุปประเด็นกลยุทธ์การนำนโยบายทางวิชาการสู่การปฏิบัติของผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนในเครือไทย-เทค ต่อไปนี้ 1) ความเชื่อมโยงระหว่างมาตรฐานการอาชีวศึกษากับพันธกิจของวิทยาลัยในเครือไทย-เทค 2) การระบุแนวทางการปฏิบัติงานด้านวิชาการ และความเชื่อมโยงของกลยุทธ์การนำนโยบายทางวิชาการสู่การปฏิบัติ และ 3) การระบุแนวทางการปฏิบัติงานด้านวิชาการ ระบุกลยุทธ์ และความเชื่อมโยงของกลยุทธ์การนำนโยบายทางวิชาการสู่การปฏิบัติ

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้บังชี้ถึงความสอดคล้องดังกล่าว ในประเด็น วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และนโยบายของวิทยาลัยในเครือไทย-เทค กับมาตรฐานการอาชีวศึกษา ทั้ง 7 มาตรฐาน 35 ตัวบ่งชี้ ทั้งนี้เพื่อให้เห็นถึงความสอดคล้อง และเชื่อมโยงในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ การบริหารจัดการวิทยาลัยในเครือไทย-เทค กับมาตรฐานการอาชีวศึกษา จนทำให้เกิดกลยุทธ์ที่จะสามารถนำนโยบายทางวิชาการ (พันธกิจ) ทั้ง 3 ด้าน โดยพิจารณาจากพันธกิจด้านการเรียนการสอน ด้านภาควิชาพื้นฐาน และด้านภาควิชาบริหารธุรกิจ พบว่า ผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนในเครือไทย-เทค ได้ดำเนินการในทุกด้านแต่ไม่ครบทุกประเด็น โดยจะส่งผลกระทบต่อวัดและประเมินผลจากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ทั้งนี้สามารถระบุกลยุทธ์นำการปฏิบัติได้แบ่งเป็น 3 กลยุทธ์ อันได้แก่ กลยุทธ์แบบต่อเนื่อง (Continuation Strategy) กลยุทธ์แบบที่เปลี่ยนเป็นประจำ (Routine Strategic Change) และการเปลี่ยนกลยุทธ์ในวงจำกัด (Limited Strategic Change) มาปฏิบัติงานได้จริง โดยอ้างความสอดคล้องกับบทความวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพของวิทยาลัยการอาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2555) กล่าวว่า การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน การบริหารคุณภาพของวิทยาลัยการอาชีพสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารคุณภาพของวิทยาลัยการอาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยการศึกษาวិจัยพบว่า

-สภาพปัจจุบันของการบริหารคุณภาพของวิทยาลัยการอาชีพสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงตามลำดับ จากมากไปหาน้อยดังนี้ 1) ด้านการวางแผนดำเนินการ (Plan) 2) ด้านการตรวจสอบประเมินผล (Check) 3) ด้านการดำเนินการตามแผน (Do) 4) ด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุง (Act)

พันธกิจ (Mission) วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนในเครือไทย-เทศ		
ด้านการเรียนการสอน	ด้านภาควิชาพื้นฐาน	ด้านภาควิชาบริหารธุรกิจ
1. แผนการสอน / เทคนิคการสอน / สื่อการสอน	1. พัฒนาบุคลากรความเป็นผู้นำ	1. ความร่วมมือกับสถานประกอบการ
2. เกส / กิจกรรม	2. เสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม	2. ทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน
3. การรายงานหน้าชั้นเรียน	3. เวทีแห่งการสร้างสรรค์	3. การเป็นผู้ประกอบการรายย่อย SME'S
4. การศึกษาดูงาน	4. พัฒนาคุณภาพและเพิ่มมูลค่าชีวิต	4. การฝึกอบรมสัมมนาให้ความรู้หรือบริการแก่ประชาชนทั่วไป
5. การเชิญวิทยากรบรรยาย	5. เสริมสร้างอัจฉริยะแห่งภูมิปัญญา	5. งานวิจัยและสิ่งประดิษฐ์
6. การนักศึกษา		
7. งานวิจัย		

วงจรการบริหารงานคุณภาพ
PDCA.

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารคุณภาพ วิทยาลัยการอาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
1. ด้านการวางแผนดำเนินการ
2. ด้านการติดตามความก้าวหน้าและการประเมินผล
3. ด้านการจัดสร้างระบบคุณภาพ
4. ด้านการส่งเสริมให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการปรับปรุงคุณภาพอย่าง
5. ด้านการดำเนินงานบริหารคุณภาพ
6. ด้านการทบทวนผลลัพธ์และความสำเร็จ
7. ด้านการควบคุมกระบวนการบริหารคุณภาพ

ที่มา : เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ พ.ศ.2558
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.)

- ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารคุณภาพของวิทยาลัยการอาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามีดังนี้ 1) ปัจจัยด้านการวางแผนดำเนินการ 2) ปัจจัยด้านการจัดสร้างระบบคุณภาพ 3) ปัจจัยด้านการดำเนินงานบริหารคุณภาพ 4) ปัจจัยด้านการควบคุมกระบวนการบริหารคุณภาพ 5) ปัจจัยด้านการติดตามความก้าวหน้าและการประเมินผล 6) ปัจจัยด้านการทบทวนผลลัพธ์ 7) ปัจจัยด้านการส่งเสริมให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

- ลำดับขั้นการเข้าสมการของตัวแปรพยากรณ์ พบว่า ด้านการวางแผนดำเนินการ สามารถอธิบายความแปรปรวนของการบริหารคุณภาพของวิทยาลัยการอาชีพสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้ร้อยละ 45.30

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยมาใช้

1. วิทยาลัยในเครือไทย-เทค ควรดำเนินการปรับปรุง วัสดุทัศน พันธ์กิจ เป้าหมาย นโยบาย โดยให้นำมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) กระทรวงศึกษาธิการ ที่เป็นรูปแบบในการดำเนินการ เพื่อให้เกิดความสอดคล้อง เชื่อมโยง ต่อการประเมินผลการปฏิบัติงานในอนาคต

2. วิทยาลัยในเครือไทย-เทค ควรนำเอาการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร หรือ Total Quality Management (TQM) เข้าไปในวงจร P-D-C-A (อ้างอิงจาก Deming, W. Edwards, 1986) ใช้ในการขับเคลื่อนกลยุทธ์ และแผนงานในทุกระดับองค์กร

3. วิทยาลัยในเครือไทย-เทค ควรดำเนินการนิยามความหมายที่เป็น “อัตลักษณ์” ขององค์กรทั้งหมด เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันในการบริหารจัดการ และขับเคลื่อนองค์กร

ข้อเสนอแนะการทำการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาถึงปัจจัยการเกิดขึ้นของประเด็นกลยุทธ์ ที่มีความเหมาะสมต่อการบริหารจัดการองค์กร เพื่อให้เกิดความสอดคล้องในการปฏิบัติงานทั่วทั้งองค์กร

2. การวิจัยควรเน้นการศึกษา ไปที่ปัจจัยที่มีกระทบต่อการปฏิบัติงานจริง ภายใต้มาตรฐานจากภาครัฐ เพื่อให้ทราบถึงวิธีการปฏิบัติงานจริงว่า ปัจจัยใดเมื่อนำไปปฏิบัติแล้วมีผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ. (2550). “การบริหารงานวิชาการ”. (พิมพ์ครั้งที่ 3) กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ มหามกุฏราชวิทยาลัย.

_____. (2555). “การบริหารงานวิชาการ”. กรุงเทพฯ ๑ : สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.

_____. (2554). “ระเบียบกรมอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ.2529”. กรุงเทพฯ ๑ : สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.

_____. (2554). “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542”. กรุงเทพฯ ๑ : หน่วยศึกษานิเทศก์.

กนกพร ลิ้มประสิทธิ์. (2551). การพัฒนาตนเองและการพัฒนากระบวนการทางความคิด. กรุงเทพฯ: สัมพันธ์การพิมพ์.

กรรณัฏฐา เพิ่มอักษร. (2555). “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับคุณภาพ การบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด

สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษาที่ 1 ชลบุรี”. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

กมลวรรณ พิงศรีนิว. (2550). “ผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการ”. กรุงเทพฯ : ธรรมาพับซิ่ง.

กันยรัตน์ เทียงสิทธิ์. (2554). “กลยุทธ์การนำนโยบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ”. กรุงเทพฯ ๑ : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

ครุสภา. (2551). “มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ”. กรุงเทพฯ ๑ : สำนักงานเลขาธิการ.

จิตรา เรณูพงษ์. (2552). “การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนอาชีวศึกษาตามการบริหาร

งานวิชาการ”. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ทศพร ศิริสัมพันธ์. (2539). “การบริหารรัฐกิจเชิงกลยุทธ์และภาพรวมของการจัดการและวางแผนเชิงกลยุทธ์”.
กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนานโยบายและการจัดการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นภารัตน์ เรืองวิทยาภรณ์. (2551). “หลักการบริหารงานภายในองค์กร”. : ทีพีเอส.
- ปิยะรัตน์ รื่นภาพพจน์. (2551). “การรับรู้บทบาทการเป็นบิดาของนักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
จังหวัดนครสวรรค์”. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2551). “การบริหารงานวิชาการ”. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- เปรมชัย สโรบล (2550) “ปัจจัยการบริหารที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนายร้อยพระ
จุลจอมเกล้า”. [ระบบออนไลน์].
http://www.thapra.lib.su.ac.th/objects/thesis/fulltext/snamcn/Premchai_Sarobol_Doctor/Fulltext.pdf.
(15 เมษายน 2559)
- ภาวิธ ทองโรจน์. (มปป). (2552) “สถาบันอุดมศึกษากับการพัฒนาอุดมศึกษา”. [ระบบออนไลน์].
<http://www.dusit.ac.th/course1/standard/No-3.pdf>. (30 มีนาคม 2559)
- วาทีชัย นิยมพันธุ์. (2550). “การจัดการศึกษาของโรงเรียนสายช้าง”. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์กรรับส่งสินค้าและ
พัสดุภัณฑ์.
- วินัย คอนโคตรจันทร์. (2549). “ความคาดหวังของชุมชนต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนอาชีวศึกษา เขต 1
จังหวัดลพบุรี”. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร (2555) “การพัฒนาแบบการบริหารคุณภาพของวิทยาลัยการอาชีพ สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา” [ระบบออนไลน์].
https://www.tcithaijo.org/index.php/edujournal_nu/article/viewFile/9336/8448. (28 มีนาคม 2559).
- ณัฐพันธุ์ เขจรนันท์. (2552). การจัดการเชิงกลยุทธ์ (ฉบับปรับปรุงใหม่). กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- พัศตร์พอง วัฒนสินธุ์ และพสุ เดชะรินทร์. (2546). การจัดการเชิงกลยุทธ์และนโยบายธุรกิจ (พิมพ์ครั้งที่ 5).
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2546). การจัดการเชิงกลยุทธ์ และกรณีศึกษา. กรุงเทพฯ : ธรรมสาร.
- เอกพรต สมุทธานนท์. (2552). “กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา แนวคิดสู่การปฏิบัติ”. กรุงเทพฯ :
บุ๊ค พอยท์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) (2558) “เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ
พ.ศ. 2558” [ระบบออนไลน์]. <http://www.palad.mof.go.th/wp-content/uploads/2014/12/เกณฑ์คุณภาพ2558.pdf>. (25 มีนาคม 2559).
- Brophy, L. (1996). “Staff development in further education”. Education Research, 25(1).
- Brown, Ian. (1994). “The Role of Policy Implementation and Its Effect on Policy Outcomes”.
Retrieved December from www.aare.edu.au/94pap/browi94272.text, 2015.
- Caprio & LB Carey, (2002). “The Systematic Design of Instruction”. Glenview, Illinois: Scot, Foreman and
Company.

Dess, G. G., Lumpkin, G. T., & Eisner, A. B. (2007). **Strategic management : Creating competitive advantage** (3rd ed.). New York : McGraw-Hill.

Pro.Dr.Lawrence G. Hrebiniak (2008) “**The National Conference on Management and Higher Education**”.

Retrieved December from file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/206-547-1-PB.pdf,2016

Thomson, A. A., Peteraf, M. A., Gamble, J. E. & Strickland, A. J. (2012). แปลและเรียบเรียงโดย ทรรศนะ บุญขวัญ. (2555). **การจัดการเชิงกลยุทธ์: การสร้างและการดำเนินกลยุทธ์**. กรุงเทพฯ : แมคกรอ-ฮิล.

Wheelen, T. L. & Hunger, J. D. (2012). **Strategic management and business policy : Toward Global sustainability** (13th ed.). New Jersey: Prentice Hall.

Robert S. Kaplan (2010). “**Conceptual Foundations of the Balanced Scorecard**”. Retrieved December from <http://www.hbs.edu/faculty/Publication%20Files/10-074.pdf>,2016

**เหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนขอนแก่น เขต 1
ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1
REASONS FOR ENROLLING AT PRIVATE VOCATIONAL SCHOOLS
IN KHONKAEN (AREA 1) OF FIRST-YEAR VOCATIONAL
CERTIFICATE STUDENTS**

ประสิทธิ์ แสงอรุณ

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม

Email : prasit_saeng@hotmail.com

ดร.สุภัทร พันธุ์พัฒนกุล

วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

Email : Spptng@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อวิเคราะห์เหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนขอนแก่น เขต 1 ของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 2) เพื่อนำผลการวิเคราะห์เหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนขอนแก่น เขต 1 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 เสนอแนะแนวทางต่อวิทยาลัยในการรับสมัครนักเรียนในปีต่อไป กลุ่มตัวอย่างจำนวน 304 คน ทั้งหมด 9 วิทยาลัย เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่าเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนขอนแก่น เขต 1 ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 เหตุผลทั้ง 5 ด้าน มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนขอนแก่น เขต 1 ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนขอนแก่น เขต 1 มากที่สุดอันดับที่ 1 ได้แก่ ด้านพฤติกรรมกรรมการเรียนของผู้เรียน อันดับที่ 2 ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัย อันดับที่ 3 ได้แก่ ด้านการสนับสนุนของอันดับที่ 4 ได้แก่ ด้านการประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษาและอันดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านชื่อเสียงของวิทยาลัย และเมื่อพิจารณาแยกเหตุผลรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีผลต่อการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก โดย 3 อันดับแรก ที่เป็นเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนขอนแก่น เขต 1 ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ได้แก่ 1) เห็นแบบอย่างของรุ่นพี่หรือคนรู้จักที่ประสบความสำเร็จ จากวิทยาลัยฯแห่งนี้ ทำให้นักเรียนเลือกเรียนที่วิทยาลัยฯ แห่งนี้ 2) นักเรียนที่ชอบการปฏิบัติมากกว่าการเรียนทฤษฎี ทำให้เลือกเรียนสายวิชาชีพ ที่วิทยาลัยฯ แห่งนี้ 3) นักเรียนมองเห็นตลาดแรงงานและความก้าวหน้าในอนาคต ทำให้เลือกเรียนสายวิชาชีพ ที่วิทยาลัยฯ แห่งนี้

คำสำคัญ : การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ, วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนขอนแก่น, ประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ABSTRACT

The purposes of the present study were 1) to examine first-year vocational certificate students' reasons for enrolling at private vocational schools in Khon Kaen (area 1) and 2) to employ the results concerning the reasons for enrolling at private vocational schools in Khon Kaen (area 1) at the first year of vocational certificate as guidance for the private vocational schools on student admission in the following years. The sample consisted of 304 students from 9 vocational schools. The research instrument was questionnaires, and the data was analyzed by frequency, percentage, mean and standard deviation. The findings revealed that all of the 5 reasons of the first-year vocational certificate students for enrolling at private vocational schools in KhonKaen (area 1) had an effect on decision to enroll private vocational schools in KhonKaen (area 1) at a high level 3.92. In specific, the students' highest reason for enrolling at private vocational schools in KhonKaen (area 1) was Students' learning behavior. The second highest was Schools' education management. The third highest was Parents' encouragement. The fourth highest was Schools' public relation, and the least was Schools' reputation, Considering the reasons separately, it was found that each of them showed a high level of influence on the decision. The top 3 reasons of the first-year students for enrolling at private vocational schools in KhonKaen (area 1) were as follows: 1) Graduates/former students from the school were successful. 2) Students prefer practical education to theoretical education. 3) Students acknowledge high demand for labor market and prosperity in future career growth.

KEYWORDS : enrolling , private vocational schools in Khon Kaen , vocational certificate

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

ตามนโยบายของรัฐบาลได้ให้ความสำคัญในการยกเครื่องอาชีวศึกษาเพื่อสร้างแรงงานที่มีคุณภาพให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยเตรียมการพัฒนาอาชีวศึกษาแบบครบวงจรให้เป็นหนึ่งในสี่เสาหลักที่ผลักดันให้เศรษฐกิจไทยยั่งยืน และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายในการเพิ่มปริมาณผู้เรียนสายอาชีพจากสัดส่วนผู้เรียนสายสามัญต่อสายอาชีพจากปัจจุบัน 65:35 เป็น 60:40 ในปี 2558 เพื่อรองรับความต้องการกำลังคนในภาคเศรษฐกิจของประเทศและการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

โดยปัจจุบัน เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2559 คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 8/2559 เรื่อง การบริหารจัดการรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อการปฏิรูปการศึกษาและการบริหารราชการในกระทรวงศึกษาธิการเกิดประสิทธิภาพ มีความเหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน ตลอดจนมีความคล่องตัวมาก และมีความคล่องตัวยิ่งขึ้น เป็นกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปในด้านการศึกษา ซึ่งเป็นผลให้มีการปรับระบบการบริหารสถานศึกษาของทั้งรัฐและเอกชนให้อยู่ในกฎเกณฑ์เดียวกัน

จากความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารสถาบันการศึกษาด้านอาชีวศึกษาในจังหวัดขอนแก่น จึงได้ทำการศึกษาว่ามีเหตุผลใดบ้างที่มีผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อวิทยาลัยอาชีวศึกษา

เอกชนขอนแก่น เขต 1 ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2559 เพื่อนำผลการศึกษาเสนอต่อผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องไป อันนำไปสู่แนวทางในการกำหนดนโยบายการวางแผนการกำหนดกลยุทธ์ในเชิงรุก การประชาสัมพันธ์ที่ถูกเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสามารถบริหารทรัพยากรและการจัดการเรียนการสอนให้ได้อย่างเหมาะสม วางแผนพัฒนาเพื่อเพิ่มจำนวนนักเรียนในปีต่อ ๆ ไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์เหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนขอนแก่น เขต 1 ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1
2. เพื่อนำผลการวิเคราะห์เหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนขอนแก่น เขต 1 ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 เสนอแนะแนวทางต่อวิทยาลัยในการรับสมัครนักเรียนในปีต่อไป

3. ทฤษฎีและกรอบแนวคิด

สำนักวิจัยและพัฒนาการอาชีวศึกษา (2557) ได้ศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายวิชาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายวิชาชีพ เรียงตามลำดับได้ดังนี้ ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษา ด้านการสนับสนุนของผู้ปกครอง การจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาและพฤติกรรมการณ์เรียนของผู้เรียน

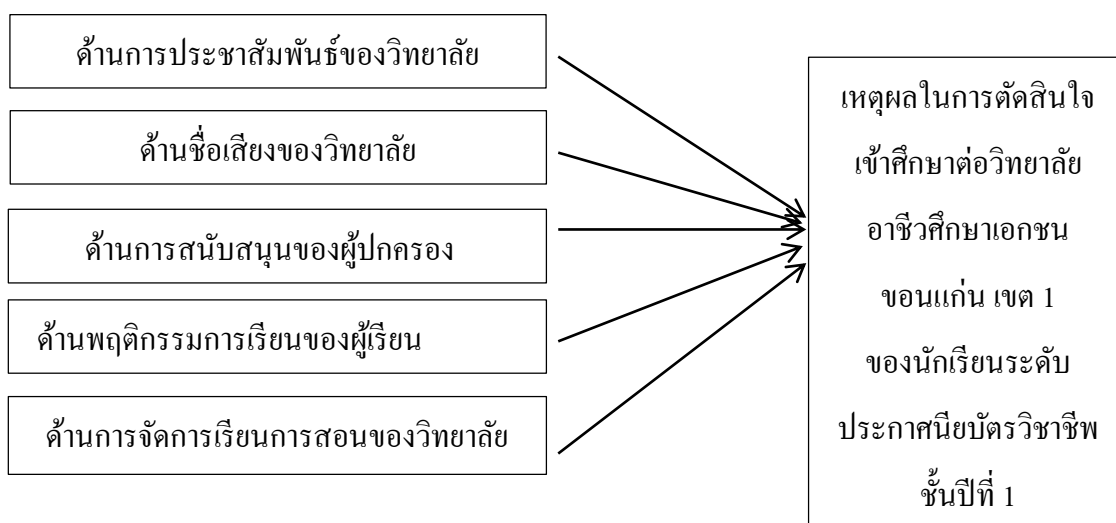
สุริยา ช้องเสนาะ (2558) ได้นำเสนอแนวทางการแก้ปัญหาการเรียนอาชีวศึกษาไว้ว่า (1) ภาครัฐควรส่งเสริมงบประมาณให้เพียงพอกับความต้องการในการส่งเสริมการเรียนการสอนอาชีวศึกษา นอกจากนี้ควรร่วมมือกับสถานประกอบการในการช่วยเหลือสนับสนุนหรือส่งเสริมกัน เช่น การให้นักเรียนเข้าไปฝึกงานกับสถานประกอบการที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงที่มีราคาแพง ในขณะที่เดียวกันนักเรียนก็ได้ประสบการณ์จริง ได้ค่าตอบแทน สถานประกอบการได้แรงงานในการดำเนินงานอีก (2) เพิ่มการประชาสัมพันธ์ เพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติของคนไทยต่อนักเรียนอาชีวศึกษาว่ามีประโยชน์ต่อผู้เรียนมากมาย เช่น มีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ (3) ควบคุมปริมาณมหาวิทยาลัยที่จะเกิดขึ้นใหม่ในอนาคต โดยหันมาให้การสนับสนุนดูแลโรงเรียนอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพมากขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานของไทยในปัจจุบันและอนาคตต่อไป

เดือนใจ อารี ไรจนนกุล (2557) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีพาย์และบริหารธุรกิจ ทั้ง 5 ปัจจัย พบว่า ปัจจัยด้านตัวผู้เรียนเป็น ปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุดเป็นอันดับ 1 แสดงให้เห็นว่าผู้เรียน มีการตั้งเป้าหมายของตนเองในอนาคตไว้อย่างชัดเจนแล้วว่า จะประกอบอาชีพอะไร จึงได้ตัดสินใจเลือกตามอาชีพที่ตนเองได้กำหนดไว้ในอนาคตส่วนปัจจัยด้านอื่นมีอิทธิพลเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและจุดเด่นของสถานศึกษา ปัจจัยด้านผู้ปกครอง ปัจจัยด้านครูแนะแนว และ ปัจจัยด้านเพื่อนและรุ่นพี่ที่ตามลำดับ

วันฉัตร ทิพย์มาศ (2556) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน ด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ ด้านกิจกรรมและระเบียบข้อบังคับ ด้านสวัสดิการ และด้านผู้เรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การนำเหตุผลเพื่อไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตเนื้อหาที่ศึกษาตามแนวคิด ทฤษฎี และผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง กำหนดเป็นเหตุผลหลัก เหตุผลย่อย และศึกษาหาเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนขอนแก่น เขต 1 ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ได้ดังนี้

4. สมมติฐาน

เหตุผลด้านพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน ด้านชื่อเสียงของวิทยาลัย ด้านการสนับสนุนของผู้ปกครอง ด้านพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน ด้านการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัย มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนขอนแก่น เขต 1 ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1

5. วิธีดำเนินการวิจัย

5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปีที่ 1 ปีการศึกษา 2559 ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนขอนแก่นเขต 1 จาก 9 วิทยาลัย มีจำนวนประชากรทั้งหมด 1,432 เมื่อใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างตามวิธีการของเครจซ์และมอร์แกน จะได้จำนวน 304 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 21 ของประชากรทั้งหมดของการศึกษา

5.2 ตัวแปรที่ศึกษา

- ตัวแปรต้น ได้แก่ (1) การประชาสัมพันธ์ของวิทยาลัย (2) ชื่อเสียงของวิทยาลัย
(3) การสนับสนุนของผู้ปกครอง (4) พฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน
(5) การจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัย

ตัวแปรตาม ได้แก่ เหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนขอนแก่นเขต 1

5.3 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือสำหรับการศึกษาครั้งนี้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ได้แก่ แบบสอบถามเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนขอนแก่น เขต 1 ของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปีที่ 1 เหตุผลทั้ง 5 ด้าน จำนวน 30 ข้อ

5.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียน ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปีที่ 1 ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนขอนแก่น เขต 1 จำนวน 304 คน

5.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำถามที่ได้รับ นำแบบสอบถามที่ตรวจได้คะแนนแล้ว ไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรม SPSS เพื่อคำนวณค่าสถิติต่างๆ หาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคำตอบแต่ละด้านและแต่ละข้อ แล้วแปลผลตามเกณฑ์

6. สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์หาเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนขอนแก่น เขต 1 ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 304 คน พบว่าเหตุผลทั้ง 5 ด้าน มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนขอนแก่น เขต 1 อยู่ในระดับมากทุกด้าน มีค่าเฉลี่ย 3.92

ตารางแสดงผล ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ เหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนขอนแก่น เขต 1 ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ในภาพรวม

เหตุผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. ด้านการประชาสัมพันธ์ของวิทยาลัยฯ	3.91	0.62	มาก	4
2. ด้านชื่อเสียงของวิทยาลัยฯ	3.83	0.72	มาก	5
3. ด้านการสนับสนุนของผู้ปกครอง	3.92	0.68	มาก	3
4. ด้านพฤติกรรมของการเรียนของผู้เรียน	3.99	0.74	มาก	1
5. ด้านการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัย	3.98	0.68	มาก	2
เฉลี่ย	3.92	0.57	มาก	

จากตารางสามารถอธิบายรายละเอียดของเหตุผลแต่ละด้านได้ดังนี้

6.1 ด้านการประชาสัมพันธ์ของวิทยาลัย เมื่อพิจารณาเหตุผลรายข้อ พบว่า ข้อที่เป็นเหตุผลในการตัดสินใจมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) เห็นแบบอย่างของรุ่นพี่หรือคนรู้จักที่ประสบความสำเร็จ มีค่าเฉลี่ย 4.13 2) การเห็นรุ่นพี่สาขาวิชาชีพต่าง ๆ แสดงความสามารถออกบริการวิชาชีพตามชุมชน (ศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน) มีค่าเฉลี่ย 4.02 3) การประชาสัมพันธ์ของวิทยาลัย มีค่าเฉลี่ย 3.96 และข้อที่เป็นเหตุผลในการตัดสินใจน้อยสุด ได้แก่ การได้เห็นจากสื่อโทรทัศน์หรือสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3.72

6.2 ด้านชื่อเสียงของวิทยาลัย เมื่อพิจารณาเหตุผลรายข้อ พบว่า ข้อที่เป็นเหตุผลในการตัดสินใจมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) เครื่องแบบของวิทยาลัยมีความน่าสนใจ มีค่าเฉลี่ย 3.98 2) การมีชื่อเสียงของศิษย์เก่าหรือรุ่นพี่ ดึงดูดใจ มีค่าเฉลี่ย 3.96 3) ชื่อเสียงของวิทยาลัยเป็นที่รู้จักและยอมรับของคนในจังหวัดขอนแก่น มีค่าเฉลี่ย 3.87 และข้อที่เป็นเหตุผลในการตัดสินใจน้อยสุด ได้แก่ ชื่อเสียงของครูอาจารย์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3.65

6.3 ด้านการสนับสนุนของผู้ปกครอง เมื่อพิจารณาเหตุผลรายข้อ พบว่า ข้อที่เป็นเหตุผลในการตัดสินใจมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) ผู้ปกครองมีความสามารถจ่ายค่าเล่าเรียนในนักเรียน ในขณะที่ศึกษาอยู่ในวิทยาลัยแห่งนี้ได้จนจบ มีค่าเฉลี่ย 4.06 2) ผู้ปกครองสนับสนุนให้นักเรียน เรียนต่อในสาขาวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ย 4.05 3) นักเรียนได้สืบทอดอาชีพจากผู้ปกครอง เมื่อสำเร็จการศึกษา มีค่าเฉลี่ย 3.96 และข้อที่เป็นเหตุผลในการตัดสินใจน้อยสุด ได้แก่ ระหว่างการเรียน นักเรียนสามารถมีรายได้ระหว่างเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3.76

6.4 เหตุผลด้านพฤติกรรมกรรมการเรียนของผู้เรียน เมื่อพิจารณาเหตุผลรายข้อ พบว่า ข้อที่เป็นเหตุผลในการตัดสินใจมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) นักเรียนที่ชอบการปฏิบัติมากกว่าการเรียนทฤษฎี มีค่าเฉลี่ย 4.12 2) นักเรียนมองเห็นตลาดแรงงานและความก้าวหน้าในอนาคต มีค่าเฉลี่ย 4.11 3) นักเรียนมีผลการเรียนระดับอ่อนถึงปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.90 และข้อที่เป็นเหตุผลในการตัดสินใจน้อยสุด ได้แก่ นักเรียนที่ไม่ชอบเรียนวิชาสามัญ ทำให้เลือกเรียนสาขาวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3.89

6.5 ด้านการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยฯ เมื่อพิจารณาเหตุผลรายข้อ พบว่า ข้อที่เป็นเหตุผลในการตัดสินใจมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) วิทยาลัยมีหลักสูตรรองรับในระดับสูง นักเรียนมีโอกาสศึกษาต่อได้ในระดับ ปวส. และปริญญาตรี ต่อในอนาคต มีค่าเฉลี่ย 4.09 2) วิทยาลัย มีทางเลือกให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนในหลักสูตรทวิภาคี (เรียนและทำงานพร้อมกัน) มีค่าเฉลี่ย 4.06 3) วิทยาลัยมีสถานประกอบการรองรับ (จบแล้วมีงานทำ) เมื่อนักเรียนสำเร็จการศึกษา มีค่าเฉลี่ย 4.01 และข้อที่เป็นเหตุผลในการตัดสินใจน้อยสุด ได้แก่ วิทยาลัยมีการสนับสนุนและจัดสรรทุนการศึกษาให้กับนักเรียนที่เรียนดี ความประพฤติดี ความสามารถพิเศษและยากจน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3.90

7. อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง เหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนขอนแก่น เขต 1 ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 304 คน รวม 9 วิทยาลัย ผู้วิจัยพบว่า เหตุผลที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนขอนแก่น เขต 1 อันดับที่ 1 ได้แก่ ด้านพฤติกรรมกรรมการเรียนของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ย 3.99 อยู่ในระดับมาก เพราะนักเรียนชอบการปฏิบัติมากกว่าการเรียนทฤษฎี และมองเห็นโอกาสเมื่อจบการศึกษาแล้วจะได้งานทำ ตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เตือนใจ อารีโรจนกุล (2557) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อสาขาอาชีพของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีพาณิชยและบริหารธุรกิจ พบว่า ปัจจัยด้านตัวผู้เรียนเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุดเป็นอันดับ 1 แสดงให้เห็นว่าผู้เรียน มีการตั้งเป้าหมายของตนเองในอนาคตไว้อย่างชัดเจนแล้วว่า จะประกอบอาชีพอะไร จึงได้ตัดสินใจเลือกตามอาชีพที่ตนเองได้กำหนดไว้ และเมื่อพิจารณาแยกเหตุผลรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีผลต่อการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก โดย 3 อันดับแรก ที่เป็นเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนขอนแก่นเขต 1 ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่

1 ได้แก่ 1) เห็นแบบอย่างของรุ่นพี่หรือคนรู้จักที่ประสบความสำเร็จ 2) นักเรียนที่ชอบการปฏิบัติมากกว่าการเรียนทฤษฎี ทำให้เลือกเรียนสายวิชาชีพ 3) นักเรียนมองเห็นตลาดแรงงานและความก้าวหน้าในอนาคต

8. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง เหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนขอนแก่น เขต 1 ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งนี้

8.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

(1) ด้านการประชาสัมพันธ์ของวิทยาลัย วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนขอนแก่น เขต 1 จะต้องมีการประชาสัมพันธ์ผ่านทางสื่อต่างๆ หลายช่องทาง เช่น สื่อโทรทัศน์ วิทยุชุมชน หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ป้ายโฆษณา facebook Line และการมีส่วนร่วมทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน

(2) ด้านชื่อเสียงของวิทยาลัย วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนขอนแก่น เขต 1 ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูมีการพัฒนาศักยภาพความรู้ความสามารถ เช่น การส่งครูเข้าอบรมเทคนิคและวิธีการจัดการเรียนการสอน การสร้างสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน สนับสนุนให้ครูได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ตลอดจนการนำผลงานครูเข้าร่วมการแข่งขันในระดับจังหวัด ภูมิภาค ประเทศและนานาชาติ

(3) ด้านการสนับสนุนของผู้ปกครอง วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนขอนแก่น เขต 1 ควรหาวิธีการสร้างอาชีพ สร้างรายได้ ให้กับนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ เช่น ให้นักเรียนนำสินค้า ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรมาจำหน่ายภายในวิทยาลัยได้ จัดหางานให้กับนักเรียนได้ทำในช่วงวันหยุดเสาร์อาทิตย์ หรือ ในช่วงปิดภาคเรียน รวมทั้งการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรทวิภาคี เพื่อให้นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียน

(4) ด้านพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนขอนแก่น เขต 1 ควรจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย น่าสนใจ ทำให้นักเรียนเกิดความสุขและสนุกกับการเรียนวิชาสามัญ เน้นการปฏิบัติ แข่งขันของนักเรียน กิจกรรมกลุ่ม สร้างสถานการณ์จำลองให้สอดคล้องกับรายวิชานั้น ๆ เพราะวิชาสามัญในระดับอาชีวศึกษา ยังถือว่าสำคัญไม่ใช่วิชาชีพของแต่ละสาขา

(5) ด้านการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัย วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนขอนแก่น เขต 1 ควรจัดหาและสนับสนุนทุนการศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน การนำรายได้ของวิทยาลัยมาจัดสรรทุนการศึกษาให้กับนักเรียน เพื่อเป็นปัจจัยสนับสนุนด้านการศึกษาให้กับนักเรียนได้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ

8.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

(1) การให้นักเรียนทำแบบสอบถาม ควรแจกแบบสอบถามให้กับนักเรียนในช่วงของการเปิดภาคเรียน (พฤษภาคม – มิถุนายน) เพราะกระบวนการทางความคิดและการตัดสินใจในการให้ข้อมูลจะตรงกับความเป็นจริงที่สุด

(2) ควรทำการศึกษาเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อเปรียบเทียบระหว่างวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนและวิทยาลัยอาชีวศึกษารัฐบาล เพื่อนำผลการวิจัยมาวิเคราะห์หาจุดเด่น จุดด้อยของวิทยาลัย พัฒนาการบริหารจัดการภายในวิทยาลัยให้ได้มาตรฐานและคุณภาพต่อไป

9. เอกสารอ้างอิง

- กฤษณ์ บุตรเนียน และคณะ. 2554. “ปัจจัยในการเลือกเข้าศึกษาในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดปราจีนบุรี.” วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. พฤษภาคม-สิงหาคม 2554. หน้า 44-52.
- เมธาวี สุขปาน. 2556. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของนักเรียน วิทยาลัยพัฒนศึกษาธนบุรี. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- เดือนใจ อารีโรจนกุล. 2557. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับชั้น ปวช.1 วิทยาลัยเทคโนโลยีพาชีพและบริหารธุรกิจ. เชียงใหม่ : วิทยาลัยเทคโนโลยีพาชีพและบริหารธุรกิจ.
- ภาณุวัฒน์ คงแสง. 2556. การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายวิชาชีพ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- วันฉัตร ทิพย์มาศ. 2556. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อวิทยาลัยอาชีวศึกษาของนักเรียน ในเขตภาคใต้ตอนบน. นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- ขงยุทธ แฉล้มวงษ์. 2557. การเรียนสายอาชีพเพื่อชาติ. สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- ศิริลักษณ์ เรืองสารี. 2553. มุมเหตุจูงใจในการเข้าศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 ในสถานศึกษา โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี. แผนกช่างอุตสาหกรรม สาขาวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี.
- สุวิมล ติรกานันท์. 2553. การวิเคราะห์ตัวแปรพหุในงานวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุเทพ ช่านาญ (2554) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของนักเรียน วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ อำเภอเมือง จังหวัดแพร่. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยพิษณุโลก.
- เอนก ณะชัยวงศ์. 2554. การศึกษาความคิดเห็นต่อการตัดสินใจศึกษาของนักศึกษาภาคปกติ ในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่: เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- สำนักวิจัยและพัฒนาการอาชีวศึกษา. 2557. การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายวิชาชีพในสถานศึกษา. สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. สำนักวิจัยและพัฒนาการอาชีวศึกษา.

**การศึกษาระดับความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรของ
วิทยาลัยเทคโนโลยีไทยบริหารธุรกิจขอนแก่น
A STUDY OF STUDENT'S SATISFACTION TOWARDS
EXTRACURRICULAR ACTIVITIES OF THAI BUSINESS
ADMINISTRATION TECHNOLOGICAL COLLEGE KHONKAEN**

วุฒิสักดิ์ ศรีทับ

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม ขอนแก่น

Email: srithap_com_it@hotmail.com

ดร.สาลิณี มีเจริญ

วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการมหาวิทยาลัยศรีปทุม

Email: salinee.me@spu.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรของวิทยาลัยเทคโนโลยีไทยบริหารธุรกิจขอนแก่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษาของวิทยาลัยเทคโนโลยีไทยบริหารธุรกิจขอนแก่น ปีการศึกษา 2558 จำนวน 500 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรของวิทยาลัยเทคโนโลยีไทยบริหารธุรกิจขอนแก่น ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าความพึงพอใจในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการให้บริการของผู้เข้าร่วมกิจกรรม ด้านรูปแบบของการจัดกิจกรรม ด้านประโยชน์ที่ได้รับในการจัดกิจกรรม และด้านสถานที่ในการจัดกิจกรรม

คำสำคัญ : ระดับความพึงพอใจ กิจกรรมนอกหลักสูตร วิทยาลัยเทคโนโลยีไทยบริหารธุรกิจขอนแก่น

ABSTRACT

The purpose of this study was to identify students' satisfaction towards extra-curricular activities of Thai Business Administration Technological College Khonkaen. The population of this research was students who studied at Thai Business Administration Technological College Khonkaen for academic year of, 2015 total 500 people. The questionnaire is the commonly used instrument for collecting data which statistics used were

percentage , mean and standard deviation. The research found that the level of students' satisfaction students' satisfaction towards extra-curricular activities of Thai Business Administration Technological College Khonkaen were overall. When considering each satisfaction found that the total 4 satisfactions were overall, arranged from max to mean such as the participant services, activities theme, activities advantage and place

KEYWORDS : The satisfaction, extra-curricular activities, Thai Business Administration Technological College Khonkaen.

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้พัฒนาหลักสูตรให้สามารถตอบสนองความต้องการของบุคคล ความต้องการของสังคม และความต้องการของประเทศชาตินั้นคือบุคคลสามารถประกอบอาชีพได้และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข โดยมุ่งเน้นความต้องการ และมาตรฐานสมรรถนะอาชีพ ความต้องการกำลังคนของสถานประกอบการ ทิศทางในการพัฒนาประเทศและพัฒนาศักยภาพของบุคคล พัฒนาหลักสูตรให้เอื้อต่อการเรียนรู้ถ่ายโอนและเชื่อมโยงความรู้จากภายนอก สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างผู้ประกอบการ องค์กรอาชีพ และกลุ่มวิชาชีพในพื้นที่กับสถาบันการอาชีวศึกษา เพื่อให้เอื้อต่อการเรียนรู้แบบทวิภาคีและการเรียนรู้ตลอดชีวิต เฉพาะสาขาที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นไทย เพื่อเชื่อมโยงกับภูมิปัญญาสากล โดยสนับสนุนให้เปิดสอนและฝึกอบรมสาขาที่ขาดแคลนเพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เข้มแข็งและมีดุลยภาพ 3 ด้าน คือ เป็นสังคมแห่งคุณภาพสังคมแห่งภูมิปัญญา และเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2554)

การบริหารสถานศึกษา เป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผนวิธีการและขั้นตอนต่างๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างเป็นระบบ เพราะถ้าระบบบริหารงานไม่ดีจะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่นๆ ของหน่วยงาน นักบริหารที่ดีต้องรู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะให้งานนั้นบรรลุจุดหมายที่วางไว้ การบริหารงานนั้น จะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ทุกประการ เพราะว่าการดำเนินงานต่างๆ มิใช่เพียงกิจกรรมที่ผู้บริหารจะกระทำเพียงลำพังคนเดียว แต่ยังมีผู้ร่วมงานอีกหลายคนที่มีส่วนทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จ การบริหารการศึกษาคือการดำเนินงานของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ และมีการสั่งการ ควบคุม และจัดการ เพื่อใช้ทรัพยากรทางการศึกษาที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีจุดหมายคือผลิตผลหรือผู้เรียนต้องมีคุณภาพสูงสุดและบรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้ สัมมา รณธิ์ (2553:93) การบริหารเป็นศิลปะในการทำให้สิ่งต่าง ๆ ได้รับการกระทำจนเป็นผลสำเร็จ หมายความว่าผู้บริหารไม่ใช่ผู้ปฏิบัติ แต่ใช้ศิลปะทำให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานจนเป็นผลสำเร็จตรงตามจุดหมายขององค์กรหรือตรงตามจุดหมายที่ผู้บริหารตัดสินใจเลือกแล้ว จอมพงศ์ มงคลวนิช (2554:8)

วิทยาลัยเทคโนโลยีไทยบริหารธุรกิจขอนแก่นในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนมีนโยบายกำหนดให้การจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนนักศึกษาเป็นไปในลักษณะการส่งเสริมสนับสนุนเพื่อให้ นักเรียนนักศึกษาได้พัฒนาศักยภาพบุคลิกภาพทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญาจัดโครงการ และกิจกรรมที่พัฒนานักศึกษาในด้านต่างๆให้เป็นนักเรียนนักศึกษาที่สมบูรณ์พร้อม เพื่อพัฒนาทักษะการทำงาน การดำเนินชีวิตในสังคมและความตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติ

จึงมีหน้าที่บทบาทในการคิดค้น และสร้างสรรค์องค์ความรู้และกิจกรรมใหม่ๆ ให้แก่นักเรียนนักศึกษาโดยเป็นสถานศึกษาที่ผลิตกำลังคนและทรัพยากรทางปัญญาที่มีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งมุ่งพัฒนาความเจริญงอกงามทางสติปัญญาและทักษะให้เกิดความก้าวหน้าทางด้านปัญญา การศึกษาในระดับนี้มีความจำเป็นต้องคำนึงถึงประสิทธิภาพและคุณภาพของผลิตผลด้วย ในการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรในระดับอาชีวศึกษา ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ หลายประการกล่าวคือ 1) ความมุ่งหมาย 2) ปรัชญา 3) หลักสูตร 4) กระบวนการเรียนการสอน 5) การนำเทคโนโลยีทางการศึกษา และ 6) การวัดและประเมินผล การจัดการศึกษาจำเป็นต้องจัดให้ครบทั้ง 3 มิติ อันได้แก่ งานทางด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน งานทางด้านวิชาการ และงานทางด้านเทคโนโลยีมาใช้อย่างเป็นระบบ

งานกิจกรรมนักศึกษาเป็นหน่วยงานหนึ่งในสถานศึกษาด้านอาชีวศึกษามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนนักศึกษาเพื่อให้เกิดความพร้อมในการประกอบอาชีพได้ตามความคาดหวังของสังคม เพราะเป็นการจัดบริการและเป็นกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดให้ นอกเหนือจากการเรียนการสอนในห้องเรียน อันจะส่งผลให้ผู้เรียนมีความเจริญงอกงามในด้านสติปัญญา อารมณ์สังคมร่างกายและจิตใจ ตลอดจนการพัฒนาให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีความประพฤติที่ดีงามมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์รู้จักนำเอาความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์และสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข การบริหารงานกิจกรรมในสถานศึกษาเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่ายทั้งผู้บริหาร อาจารย์นักศึกษา ตลอดจนผู้ปกครอง ซึ่งจากการจัดกิจกรรมต่างๆ ในสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่ผ่านมา และจากงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่ายังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร มานิต ปาซัด (2554) เช่น ขาดแคลนบุคลากรในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญ ขาดงบประมาณ บางกิจกรรมมีนักเรียน นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมน้อยมาก เป็นต้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสถานศึกษา ครูผู้บริหาร นักเรียนนักศึกษา ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องยังไม่ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการทำกิจกรรมระหว่างอยู่ในสถานศึกษา

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรของวิทยาลัยเทคโนโลยีไทยบริหารธุรกิจขอนแก่น เพื่อให้ผู้บริหาร บุคลากร ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมนำผลการวิจัยไปปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรของวิทยาลัยเทคโนโลยีไทยบริหารธุรกิจขอนแก่น

2. แนวคิดและทฤษฎี

Maslow.(1954) ได้เขียนทฤษฎี (Motivator Theory) หรือที่เรียกว่า ทฤษฎีทั่วไปเกี่ยวกับการจูงใจ (Maslow,s General Theory of Human Motivation) เป็นทฤษฎีที่มาสโลว์กล่าวถึงถึงสิ่งจูงใจจากความต้องการของมนุษย์และได้วางกระบวนการทางความต้องการของมนุษย์ไว้ว่า มนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอไม่มีที่สิ้นสุด ขณะที่ความต้องการใดได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการอย่างอื่นจะเข้ามาแทนที่ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่เป็นสิ่งจูงใจอยู่ และความต้องการของมนุษย์มีลำดับขั้นจากต่ำไปหาสูง (Hierarchy of Needs) ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) ความต้องการทางด้านร่างกายเป็นความต้องการเบื้องต้นเพื่อความอยู่รอด เช่น ความต้องการในเรื่องอาหาร น้ำ ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ความต้องการพักผ่อน และความต้องการทางเพศ ฯลฯ ความต้องการทางด้านร่างกายและมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของคนก็ต่อเมื่อความต้องการทางด้านร่างกายยังไม่ได้รับการตอบสนองเลย

2. ความต้องการความปลอดภัยหรือความมั่นคง (security of Safety Needs) ถ้าหากความต้องการทางด้านร่างกายได้รับการตอบสนองตามสมควรแล้ว มนุษย์ก็จะมีความต้องการในขั้นต่อไปที่สูงขึ้น คือ ความต้องการทางด้านความปลอดภัยหรือความมั่นคงต่างๆ ความต้องการทางด้านความปลอดภัยจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการป้องกัน เพื่อให้เกิดความปลอดภัยจากอันตรายต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับร่างกาย ความสูญเสียทางด้านเศรษฐกิจส่วนความมั่นคงนั้น หมายถึง ความต้องการความมั่นคงในการดำรงชีพ เช่น ความมั่นคงในหน้าที่การงาน สถานะทางสังคม เป็นต้น

3. ความต้องการทางด้านสังคม (Social or Belongingness Needs) ภายหลังจากที่คนได้รับการสนองในสองขั้นดังกล่าวแล้ว ก็จะมีความต้องการที่สูงขึ้น คือ ความต้องการทางสังคมจะเริ่มเป็นสิ่งที่สำคัญต่อพฤติกรรมของคน ความต้องการทางด้านนี้จะเป็นความต้องการเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันและการได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่นและมีความรู้สึกว่าการเป็นหนึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มทางสังคมอยู่เสมอ

4. ความต้องการที่จะมีฐานะเด่นในสังคม (Esteem or Status Needs) ความต้องการขั้นต่อมาจะเป็นความต้องการที่ประกอบด้วยสิ่งต่างๆ ดังนี้ คือ ความมั่นใจในตัวเอง ในเรื่องความสามารถ ความรู้และความสำคัญในตัวของตัวเอง รวมตลอดทั้งความต้องการที่จะมีฐานะเด่นเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น หรืออยากที่จะให้บุคคลอื่นยกย่องสรรเสริญในความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน การดำรงตำแหน่งที่สำคัญในองค์กร

5. ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จในชีวิต (Self-actualization or Self-realization) ลำดับความต้องการที่สูงสุดของมนุษย์ก็คือ ความต้องการที่อยากจะสำเร็จในชีวิตตามความนึกคิดหรือความคาดหวัง ทะเยอทะยานใฝ่ฝันที่อยากได้รับผลสำเร็จในสิ่งอันสูงส่งในทัศนะของตน

อาทิตย์ ยังคง (2558) ได้สรุปว่า ความพึงพอใจเป็นเรื่องเกี่ยวกับความรู้สึก ความชอบ ความพอใจที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ จากการได้รับการตอบสนองตามความต้องการของแต่ละบุคคล

ขวัญชนก อารีเอื้อ (2558) ได้สรุปว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดี ที่ชอบ หรือเป็นที่ประทับใจ โดยเป็นไปในทางบวก มีความสุขสบายเมื่อได้รับการตอบสนองที่สอดคล้องกับความต้องการของบุคคลนั้น ๆ

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ออกแบบกรอบแนวคิดให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สาขาที่เรียน
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรของวิทยาลัยเทคโนโลยีไทยบริหารธุรกิจขอนแก่นประกอบด้วย ด้านการให้บริการของผู้เข้าร่วมกิจกรรม ด้านสถานที่ในการจัดกิจกรรม ด้านความเหมาะสมของเวลาในการจัดกิจกรรมและ ด้านรูปแบบของการจัดกิจกรรม

4. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรของวิทยาลัยเทคโนโลยีไทยบริหารธุรกิจขอนแก่น

5. วิธีดำเนินการวิจัย

5.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย การวิจัยเรื่องนี้เป็นวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยวิธีเก็บข้อมูล ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลจากนักศึกษาของวิทยาลัยเทคโนโลยีไทยบริหารธุรกิจขอนแก่น ปีการศึกษา 2558 จำนวน 500 คน

5.2 ตัวแปรที่ศึกษาได้แก่ ศึกษาระดับความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรของวิทยาลัยเทคโนโลยีไทยบริหารธุรกิจขอนแก่น

5.3 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 4 เดือน (มีนาคม 2559 – มิถุนายน 2559)

5.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสำรวจความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรของวิทยาลัยเทคโนโลยีไทยบริหารธุรกิจขอนแก่น ซึ่งประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรของวิทยาลัยเทคโนโลยีไทยบริหารธุรกิจขอนแก่น

ตอนที่ 2 แบบสำรวจความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรของวิทยาลัยเทคโนโลยีไทยบริหารธุรกิจขอนแก่นแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ 1).ด้านการให้บริการของผู้เข้าร่วมกิจกรรม 2).ด้านสถานที่ในการจัดกิจกรรม 3).ด้านความเหมาะสมของเวลาในการจัดกิจกรรมและ 4).ด้านรูปแบบของการจัดกิจกรรม

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพื่อแสดงความคิดเห็น ประกอบด้วยคำถามปลายเปิด

ลักษณะแบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นชนิดมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ ของ ลิเคิร์ต (Likert Scale) ซึ่งกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ 5 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด 4 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมาก 3 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง 2 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อย 1 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดำเนินงานดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา วารสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ เพื่อกำหนดเป็นนิยามของความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรของวิทยาลัยเทคโนโลยีไทยบริหารธุรกิจขอนแก่น

2. ศึกษานิยามศัพท์เฉพาะตัวแปรที่วิจัยทุกตัว

3. สร้างคำถามของความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรของวิทยาลัยเทคโนโลยีไทยบริหารธุรกิจขอนแก่น

4. นำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบคำถามและตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ว่าสอดคล้องกับคำนิยามศัพท์เฉพาะ

5. นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้ว หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง Index of Congruence (IOC)

6. นำเครื่องมือที่ผ่านการหาค่าความเที่ยงตรง (IOC) เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำและปรับปรุงแก้ไขจัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์

5.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองทุกขั้นตอน โดยมีรายละเอียด ดังนี้ (1)นำหนังสือขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุมขอนแก่นเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและสนับสนุนการวิจัย (2)ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยแจกแบบสอบถามให้กับ

นักศึกษาของวิทยาลัยเทคโนโลยีไทยบริหารธุรกิจขอนแก่นจำนวน 280 ฉบับ และเก็บคืนด้วยตนเองจำนวน 250 ฉบับ(3)ตรวจสอบความเรียบร้อย สมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อเตรียมนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5.6 การวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้ 1).ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ 2).แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจโดยหาค่าเฉลี่ย (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ระดับความพึงพอใจ ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจซึ่งมีอยู่ 4 ด้านดังนี้ด้านการให้บริการของผู้เข้าร่วมกิจกรรมด้านสถานที่ในการจัดกิจกรรมด้านความเหมาะสมของเวลาในการจัดกิจกรรม และด้านรูปแบบของการจัดกิจกรรม

6. สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ศึกษาระดับความความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรของวิทยาลัยเทคโนโลยีไทยบริหารธุรกิจขอนแก่น”ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

6.1สรุปผลข้อมูลระดับความความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรของวิทยาลัยเทคโนโลยีไทยบริหารธุรกิจขอนแก่นพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 201 คน (ร้อยละ 80.34) รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 49 คน (ร้อยละ 19.6) โดยมีอายุ 18 ปี จำนวน 59 คน (ร้อยละ 23.6) รองลงมาคืออายุ 16 ปีจำนวน 50 คน (ร้อยละ 20.0) อายุ 19 ปีจำนวน 45 คน (ร้อยละ 18.0) อายุ 17 ปีจำนวน 43 คน (ร้อยละ 17.2) อายุ 20 ปีจำนวน 39 คน (ร้อยละ 15.6) อายุ 21 ปีจำนวน 13 คน (ร้อยละ 5.2) และอายุ 22 ปีจำนวน 1 คน (ร้อยละ 0.4) ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ คือ ปวช.3 จำนวน 57 คน (ร้อยละ 22.8) รองลงมา คือ ปวช.2 จำนวน 52 คน (ร้อยละ 20.8) ปวช.1 จำนวน 50 คน (ร้อยละ 20.0) ปวส.2 จำนวน 46 คน (ร้อยละ 18.4) และ ปวส.1 จำนวน 45 คน (ร้อยละ 18.0)สาขาที่เรียน ส่วนใหญ่ คือ สาขา คอมพิวเตอร์ จำนวน 150 คน (ร้อยละ 60.0)รองลงมา คือ การบัญชี จำนวน 100 คน (ร้อยละ 40)ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และสาขาที่เรียน

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน) (N= 250)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	49	19.6
1.2 หญิง	201	80.4
รวม	250	100.00
2. อายุ		
2.1 อายุ 16 ปี	50	20.0
2.2 อายุ 17 ปี	43	17.2
2.3 อายุ 18 ปี	59	23.6
2.4 อายุ 19 ปี	45	18.0

2.5 อายุ 20 ปี	39	15.6
2.6 อายุ 21 ปี	13	5.2
2.7 อายุ 22 ปี	1	0.4
รวม	250	100.00
3. ระดับการศึกษา		
3.1 ปวช.1	50	20.0
3.2 ปวช.2	52	20.8
3.3 ปวช.3	57	22.8
3.4 ปวส. 1	45	18.0
3.5 ปวส. 2	46	18.4
รวม	250	100.00
4. สาขา		
4.1 คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	150	60.0
4.2การบัญชี	100	40.0
รวม	250	100.00

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรของวิทยาลัยเทคโนโลยีไทยบริหารธุรกิจขอนแก่น โดยรวมและรายด้าน

ความพึงพอใจของผู้เรียน	N = 250			
	μ	σ	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านการให้บริการของผู้เข้าร่วมกิจกรรม	4.14	.91	มาก	1
2. ด้านสถานที่ในการจัดกิจกรรม	4.05	.92	มาก	4
3. ด้านประโยชน์ที่ได้รับในการจัดกิจกรรม	4.07	.90	มาก	3
4. ด้านรูปแบบของการจัดกิจกรรม	4.08	.93	มาก	2
รวม	4.08	.91	มาก	

โดยสรุปจากการวิเคราะห์เป็นรายด้านความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรของวิทยาลัยเทคโนโลยีไทยบริหารธุรกิจขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\mu = 4.08$, $\sigma = .91$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับ มาก ทั้ง 4 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการให้บริการของผู้เข้าร่วมกิจกรรม ($\mu = 4.14$)ด้านรูปแบบของการจัดกิจกรรม($\mu = 4.08$) ด้านประโยชน์ที่ได้รับในการจัดกิจกรรม ($\mu = 4.07$)และด้านสถานที่ในการจัดกิจกรรม ($\mu = 4.05$)ตามตารางที่ 2

7. อภิปรายผล

การศึกษาระดับความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรของวิทยาลัยเทคโนโลยีไทยบริหารธุรกิจขอนแก่น ผู้วิจัยมีข้อค้นพบและประเด็นที่น่าสนใจ นำมาอภิปรายดังนี้

ระดับความความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรของวิทยาลัยเทคโนโลยีไทยบริหารธุรกิจขอนแก่นโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากครูของวิทยาลัยเทคโนโลยีไทยบริหารธุรกิจขอนแก่น มีมาตรฐานในการประกอบวิชาชีพครู โดยเฉพาะมาตรฐานในการปฏิบัติงานทำให้ครูมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน และในปัจจุบันวิทยาลัยเทคโนโลยีไทยบริหารธุรกิจขอนแก่น ได้มีแผนการพัฒนากิจการจัดการในทุกด้าน เริ่มตั้งแต่การกำหนดวิสัยทัศน์ใหม่ มีการปรับแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา และดำเนินการตามแผน มีการจัดกิจกรรมทั้งในและนอกหลักสูตร และได้ประเมินกิจกรรมจากคณะกรรมการในเครือข่าย-เทคโนโลยี-เทคโนโลยี ในการดำเนินการด้านต่างๆ ทำให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีมีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรของวิทยาลัยเทคโนโลยีไทยบริหารธุรกิจขอนแก่น ซึ่งสอดคล้องกับสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ นโยบายหนึ่งของรัฐบาล คือ ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ การเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม (Group Process) การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงาน (Project-Based Learning) เรียนรู้จากกิจกรรมการปฏิบัติจริง จากประสบการณ์ตรง ใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์และสืบค้นข้อมูล นักเรียนมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต สามารถนำไปใช้ในชีวิตรจริงได้มีการจัดกิจกรรมโดยให้นักเรียนทุกคนได้เรียนรู้ร่วมกัน ครูจะเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนมาเป็นผู้อำนวยความสะดวกเป็นที่ปรึกษา ซึ่งจะช่วยเหลือนักเรียนให้ประสบผลสำเร็จ และนักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้เป็นทีมหรือจากกลุ่มเพื่อนมากขึ้น ซึ่งการเรียนรู้ลักษณะนี้ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข ภายใต้แนวคิด ดังนี้ 1. กิจกรรมเป็นทางเลือก สนองตอบความสนใจความถนัดของผู้เรียนอย่างหลากหลาย 2. เรียนรู้หลักการ สร้างความรู้ผ่านกระบวนการและกิจกรรม (Process and Content) 3. ลงมือปฏิบัติและสร้างความรู้ในบรรยากาศที่อบอุ่น อิสระและปลอดภัย 4. ปรับบทบาทครูจากการเป็นผู้สอนเป็นผู้ให้คำปรึกษาชี้แนะ (Coach & Mentor) 5. ครูผู้สอนควรใช้วิธีการประเมินผลที่หลากหลาย และเป็นการประเมินตามสภาพจริง วิเคราะห์คุณภาพและพัฒนาการของนักเรียน มากกว่าการประเมินนักเรียนจากการสอบเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย พรทิพย์ ทองโพนาลัย (2555) วิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนเพื่อส่งเสริมจริยธรรม โดยการมีส่วนร่วมของ บ้าน วัด โรงเรียน ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา พบว่า แนวทางในการปฏิบัติมีความตรงกับความต้องการ ตรงตามเนื้อหา โครงสร้างและหลักวิชา มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยมีกระบวนการในการบริหารงาน 4 ขั้นตอน ของ 5 กิจกรรมนักเรียน และมีรายการที่ต้องปฏิบัติรวม 83 รายการ ดังนี้ 1) กิจกรรมปฐมนิเทศนักเรียน 2) กิจกรรมค่ายธรรมะ 3) กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา ประเพณีและวัฒนธรรม 4) กิจกรรมลูกเสือ- เนตรนารี 5) กิจกรรมกีฬา

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ด้านการให้บริการของผู้เข้าร่วมกิจกรรม

วิทยาลัยเทคโนโลยีไทยบริหารธุรกิจขอนแก่น ควรมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องโดยวิธีการที่หลากหลาย เช่น บอร์ดประกาศทางวิทยาลัย ทางเว็บไซต์ของวิทยาลัย และทางเฟสบุ๊กของวิทยาลัย เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบกำหนดการในการดำเนินกิจกรรมของวิทยาลัย

2. ด้านสถานที่ในการจัดกิจกรรม

วิทยาลัยเทคโนโลยีไทยบริหารธุรกิจขอนแก่น ควรมีการจัดเตรียมความพร้อมของอุปกรณ์เทคโนโลยีให้มีความเหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมเช่น คอมพิวเตอร์ ไมโครโฟน และเครื่องฉายโปรเจกเตอร์ ให้พร้อมต่อการใช้งานสะดวกต่อการใช้งานและต้องมีความปลอดภัยสูง เพื่อให้การจัดกิจกรรมเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3. ด้านประโยชน์ที่ได้รับในการจัดกิจกรรม

วิทยาลัยเทคโนโลยีไทยบริหารธุรกิจขอนแก่น ควรวิเคราะห์แต่ละกิจกรรมว่านักศึกษาได้รับความรู้ เกิดความเข้าใจและสามารถถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อให้นักศึกษาได้นำความรู้จากการจัดกิจกรรมไปใช้ประโยชน์ได้อย่างถูกต้อง

4. ด้านรูปแบบของการจัดกิจกรรม

วิทยาลัยเทคโนโลยีไทยบริหารธุรกิจขอนแก่น ควรศึกษาลำดับขั้นตอน กำหนดการขั้นตอนในการจัดกิจกรรมให้ชัดเจนและต้องฝึกซ้อมลำดับขั้นตอนแต่ละขั้นตอนให้มีความชำนาญ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ปฏิบัติตามขั้นตอนการจัดกิจกรรมได้อย่างถูกต้อง

8.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรของวิทยาลัยเทคโนโลยีไทยบริหารธุรกิจขอนแก่น

2. ควรมีการวิจัยความพึงพอใจของนักเรียนและผู้ปกครองในการบริหารงานวิทยาลัยเทคโนโลยีไทยบริหารธุรกิจขอนแก่น

เอกสารอ้างอิง

- ขวัญชนก อารีเอื้อ. 2558. “ความพึงพอใจของบุคลากรต่อการนำนโยบายสภามหาวิทยาลัยสู่การปฏิบัติในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. 2554. การศึกษาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน : การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีสยาม.
- พรทิพย์ ทองไพบูลย์. 2555. “การนำเสนอแนวทางการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนเพื่อส่งเสริมจริยธรรมโดยการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- มานิต ป่าซัด. 2554 “การศึกษาปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดปราจีนบุรี.” วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์, 5, 1: 20

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2554. **คู่มือประเมินมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน**

ระดับอาชีวศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

สัมมา รัชชัย. 2553. **สถานะผู้นำของผู้บริหาร.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ข้าวฟ่าง.

อาทิตย์ ยังคง. 2558. “ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของสำนักทะเบียนอำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร.” วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

Maslow, A. H. 1954. **Motivation and Personality.** New York: Harper and Brother.

**การศึกษาสภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู
ของครูโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี**

**A STUDY OF OPERATIONAL PERFORMANCE USING THE CRITERIA OF
TEACHERS PROFESSIONAL STANDARDS AT THE HOLY REDEEMER
SCHOOL UNDER THE DIOCESE OF UDON THANI**

รมย์นลิน ตรีหามาศย์

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม

E-mail: psrihamast@gmail.com

ดร.สุภัทร พันธุ์พัฒนกุล

อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

E-mail: Spptng@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี 2) เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี จำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประชากรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ครูโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี จำนวน 675 คน คำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Krejcie and Morgan ที่ระดับความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 242 คน สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test (Independent Samples) และความแปรปรวนทางเดียว F-test (One-way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าการแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน และการรายงานผลพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ได้อย่างมีระบบ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู

ABSTRACT

The objective of this research was to study , 1) the performance of the teachers of the school Redeemer. Education in the Diocese of Udon Thani 2) to compare the performance of the teachers of the school Redeemer. Education in the Diocese of Udon Thani ,the research considered by education ,Experience.The research was a survey research questionnaire used to collect data . The sample used in this research were 675 people from teachers' Holy Redeemer School and Education Group in Diocese of Udon Thani. The sample were 242 people using Krejcie and Morgan the calculation of 0.93 confidence level. Statistics for data analysis were percentage, mean ($\bar{X}$) and standard deviation (S.D.) the hypothesis was test using t-test (Independent Samples) and ANOVA F-test (One-way ANOVA).

The results show that

1) study the aesthetic standards of the teaching profession, school teacher . Holy Redeemer school in the Diocese of Udon Thani The average overall and specifically was a high level . 2) compare the performance of the teachers in Holy Redeemer schools in the Diocese of Udon Thani. By qualification as a whole is no different . When considering each aspect that acquiring and using information for development. The difference was statistically significant at the 0.05 level The comparison of performance in accordance with professional standards of teachers, teachers in Holy Redeemer School in the Diocese of Udon Thani . By Experience Overall, no significant differences When considering each found The practical activities , taking into account the consequences on the students. And reporting the quality of learners systemically . The difference was statistically significant at the 0.05 level .

KEYWORDS : Performance Standards for Teachers

บทนำ

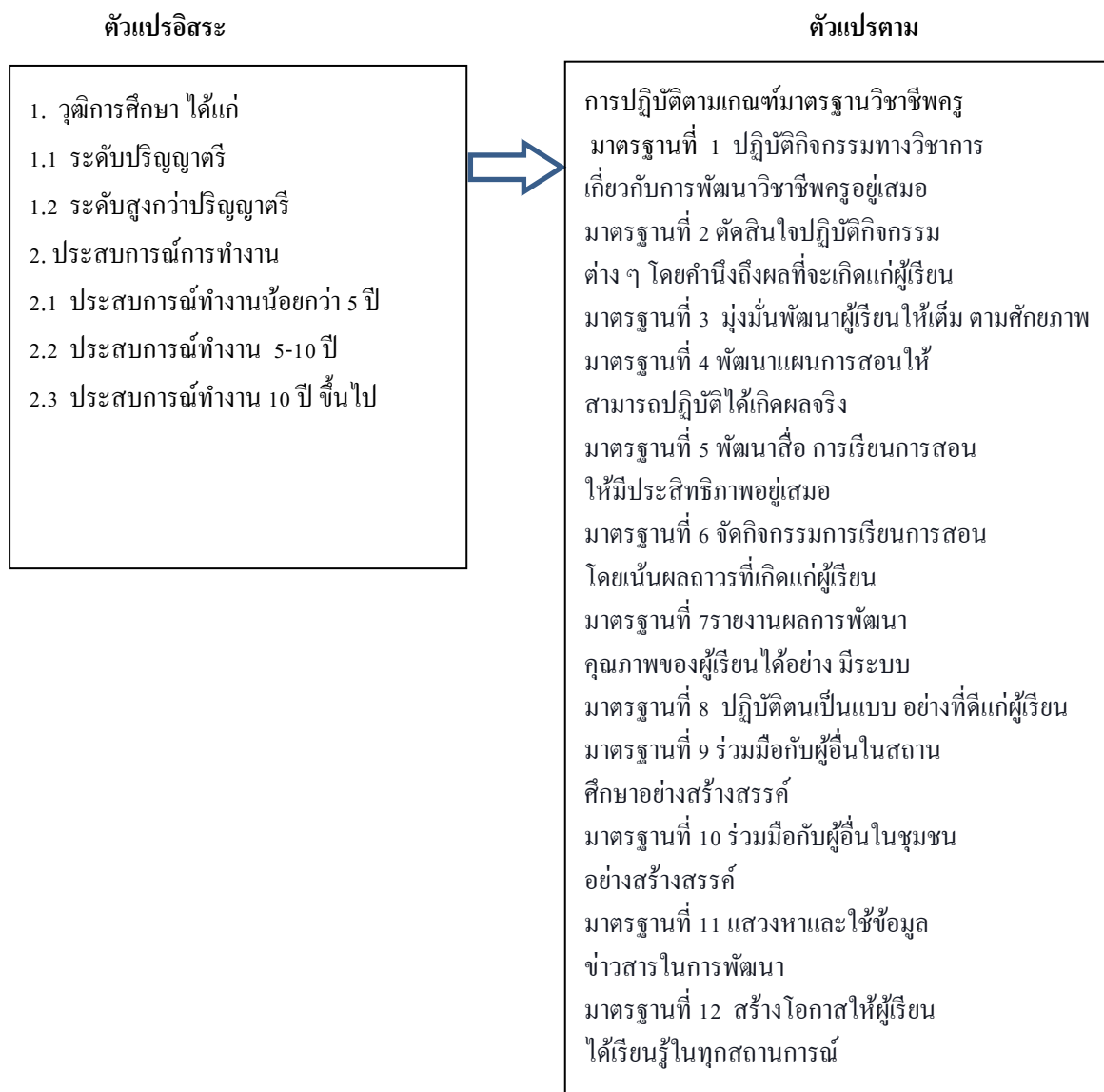
พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 ได้กำหนดให้คุรุสภามีอำนาจหน้าที่ควบคุมมาตรฐานวิชาชีพและบุคลากรทางการศึกษาโดยการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพควบคุมความประพฤติและการดำเนินงานของครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่น ให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพและจะต้องจัดให้มีการประเมินระดับคุณภาพของครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษา อย่างต่อเนื่องเพื่อดำรงไว้ซึ่งความรู้ ความสามารถ และความชำนาญ ตามระดับคุณภาพของมาตรฐานในการประกอบวิชาชีพ ดังนั้นครูผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาอื่นเมื่อได้รับใบประกอบวิชาชีพแล้วต้องปฏิบัติงานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพที่คุรุสภากำหนดพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ให้ความสำคัญกับครูคุณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาไว้ในหมวดที่ 7 ว่าด้วยเรื่อง ครูคุณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา โดยระบุสาระสำคัญไว้ใน มาตรา 52 ถึงมาตรา 54 กล่าวคือ ให้กระทรวงส่งเสริมให้กระบวนการผลิตการพัฒนาครู คุณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับ

การเป็นวิชาชีพชั้นสูงให้ครูผู้บริหารสถานศึกษาผู้บริหารการศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาอื่นทั้งของรัฐและเอกชน ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ตามที่กฎหมายกำหนดคนออกจากราชการในมาตรา 55 ได้กำหนดให้ มีกฎหมายว่าด้วยเงินเดือน ค่าตอบแทน สวัสดิการและสิทธิประโยชน์เกี่ยวกับอื่นสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้มีรายได้เพียงพอและเหมาะสมกับฐานะทางสังคมและวิชาชีพให้มีกองทุนส่งเสริมครูคณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาเพื่อจัดสรรเป็นเงินอุดหนุนงานสร้างสรรค์ผลงานดีเด่นและเป็นรางวัลเชิดชูเกียรติครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา

การจัดการศึกษาของโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานีมีการจัดการศึกษา ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษามีปัญหาเรื่องการลาออก กลางคันการเลิกจ้างครู และการขาดแคลนครูที่มีความเชี่ยวชาญชำนาญการ ในแต่ละกลุ่มสาระทำให้โรงเรียนประสบปัญหาส่งผลให้ ผลสัมฤทธิ์นักเรียนในหลายวิชาต่ำกว่าเกณฑ์จึงได้มีการตรวจสอบ คุณภาพโรงเรียนทั้งภายในระดับโรงเรียน ระดับ สังฆมณฑลและภายนอก โดยสำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(สมศ.) การศึกษา สภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพครูของครูโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี เพื่อเป็นหลักประกัน ให้มั่นใจว่า ครูต้องมีการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้ตนเองสามารถปฏิบัติงานตาม เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพอยู่ในระดับสูง เพราะครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการสร้างองค์ความรู้และหล่อหลอม นักเรียนให้เป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมอย่างสมบูรณ์

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาผลการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี ว่ามีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูอยู่ในระดับใด และครูโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานีที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน ประสบการณ์ทำงานต่างกัน จะมีผล การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูแตกต่างกันหรือไม่

โดยนำเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูจำนวน 12 มาตรฐาน มาเป็นกรอบแนวคิดในการสอบถามความ คิดเห็น เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย การวางแผนแก้ปัญหาให้ ถูกจุดและมีการพัฒนาที่เหมาะสม เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในวิชาชีพครูต่อไป

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนมหาไถ่ ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี
- 2) เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนมหาไถ่ ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน

สมมติฐานการวิจัย

ครูโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานีที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน ประสบการณ์ทำงานต่างกัน ย่อมมีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประชากรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ครูโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี จำนวน 675 คน คำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Krejcie and Morgan ที่ระดับความเชื่อมั่นเท่ากับ ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 242 คน สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test (Independent Samples) และความแปรปรวนทางเดียว F-test (One-way ANOVA)

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูของโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี ประกอบด้วยครู จากทั้งหมด 12 โรงเรียน จำนวน 675 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูของโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี 12 โรงเรียน ครู จำนวน 675 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 242 คน โดยการคำนวณจากสูตรหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน (Krejcie และ Morgan) และได้เลือกใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาสภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี ผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัยในด้านความตรงของเนื้อหา ด้วยวิธีการหาค่าความดัชนีความสอดคล้องข้อคำถาม หรือ IOC (Item Objective Congruence) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน โดยถือเกณฑ์ว่าแบบวัดที่มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นมากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 เป็นแบบวัดที่ใช้ได้ ทั้งนี้ พบว่าข้อคำถามที่สอดคล้องผ่านเกณฑ์ที่กำหนด โดยได้ค่า IOC เท่ากับ 0.9 และมีการนำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง (try out) จำนวน 30 ชุด แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้มาคำนวณหาความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient) ได้เท่ากับ 0.93 แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจ รายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการศึกษาสภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี แบ่งออกเป็น 12 มาตรฐาน มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert's Rating scale)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการศึกษาสภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี เป็นลักษณะปลายเปิด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองทุกขั้นตอน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- (1) ขอนหนังสือแนะนำตัวจากทางมหาวิทยาลัยศรีปทุม ขอนแก่น เสนอเพื่อขอความ อนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ต่อผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 12 โรงเรียน (2) นำหนังสือจากมหาวิทยาลัยศรี

ปทุมขอนแก่น พร้อมแบบสอบถามส่งไปยังสถานศึกษากลุ่มตัวอย่าง ด้วยตนเอง โดยกำหนดเก็บรวบรวมแบบสอบถามภายใน 30 วัน (3) เก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม คืนด้วยตนเอง โดยนำแบบสอบถามที่ได้คืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วนำมาจำแนกตามตัวแปรต้นแบบสอบถามที่นำส่งกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 242 ชุด ได้คืนมา 230 ชุด คิดเป็น 95.04 เปอร์เซ็นต์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ ทางสถิติโดยดำเนินการจัดเก็บข้อมูลดังนี้

วิเคราะห์ตอนที่ 1 การศึกษาระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครื่องสมณฑลอุดรธานี ทำการวิเคราะห์หาคะแนนเฉลี่ย $\bar{X}$ และ ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครื่องสมณฑลอุดรธานีตามวุฒิการศึกษาโดยใช้ค่าสถิติการแจกแจงแบบที (test) เปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครื่องสมณฑลอุดรธานีตามประสบการณ์การทำงานของครูผู้สอนโดยใช้ การวิเคราะห์สถิติ F-test (One-way ANOVA)

ผลการวิจัย

จากการศึกษา เรื่อง การศึกษาสภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครื่องสมณฑลอุดรธานี สรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานการปฏิบัติงาน ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครื่องสมณฑลอุดรธานี พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 242 คน และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 230 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.04 จำแนกตามวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 77 และวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 23 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ระหว่าง 6-10 ปีขึ้นไป จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 47 รองลงมาคืออายุงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 33.90 และประสบการณ์ทำงาน 11 ปีขึ้นไป จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 19.10

2. ระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครื่องสมณฑลอุดรธานี โดยรวมและรายด้าน พบว่า การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครื่องสมณฑลอุดรธานี โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.81) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มาตรฐานที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ มาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.44) รองลงมาคือ มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและ ใช้ข้อมูล ข่าวสารในการพัฒนา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.75) และมาตรฐาน ที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.87) มาตรฐานที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถใช้ให้เกิดผลจริง ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 0.89)

3. ผลเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครื่องสังฆมณฑลอุดรธานี จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

4. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาครูของครูโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครื่องสังฆมณฑลอุดรธานี จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆโดยคำนึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน และมาตรฐานที่ 7 รายงานผลพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาสภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนมหาไถ่ศึกษา ในเครื่องสังฆมณฑลอุดรธานี สรุปโดยรวมได้ดังนี้

1. การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาครูของครูโรงเรียน มหาไถ่ศึกษาในเครื่องสังฆมณฑลอุดรธานี มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยรวมไม่มีความแตกต่าง เนื่องจากครูได้รับการอบรมและพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเต็มศักยภาพเพื่อให้มีความรู้ มีวิสัยทัศน์และมีจิตวิญญาณของความเป็นครูที่ต้องการพัฒนาผู้เรียนอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบาทหลวงเชษฐา ไชยเดช (2550) ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในสถานศึกษาคาทอลิก สังกัดอัครสังฆมณฑล กรุงเทพฯ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า คุณภาพชีวิต การทำงานครูที่อยู่ในระดับมากมีจำนวน 7 ด้าน โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคลด้านธรรมนุญในองค์กรด้านการเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสังคม ด้านสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพด้านการบูรณาการด้านสังคมด้านความเจริญของงามและสวัสดิภาพและด้านจังหวะของชีวิตโดยส่วนรวม ส่วนด้านการให้สิ่งตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรมอยู่ในระดับปานกลาง

2. การเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครู โรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครื่องสังฆมณฑลอุดรธานี จำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน

2.1 การเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครู โรงเรียน มหาไถ่ศึกษาในเครื่องสังฆมณฑลอุดรธานีจำแนกตามวุฒิการศึกษา มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา อยู่ในระดับมาก มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05 เนื่องจากโลกและสังคมปัจจุบัน เป็นยุคโลกาภิวัตน์ ครูทุกคนต้องมีความรู้และความสามารถในการแสวงหาความรู้เพื่อนำมาบูรณาการในการเรียนการสอนเพื่อให้หล่อหลอมให้นักเรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้สอดคล้องกับงานวิจัยของ คะนิง นันทะนะ(2554) ศึกษาเรื่องการสื่อสารและสร้างความสัมพันธ์ในองค์กร กล่าวว่า พื้นฐานที่สำคัญของการบริหารจัดการภายในองค์กรขึ้นอยู่กับ “การสื่อสารที่ดี” อันจะมีผลให้เกิดความเข้าใจ ความร่วมมือ และการประสานงานที่ดี ด้านแผนงานต่างๆ ที่จะนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และตรงตามเป้าหมาย การสื่อสารที่ดีจึงเป็นกลยุทธ์ที่จะสามารถกระตุ้นให้เกิดการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพและเกิดผลสำเร็จแก่องค์กร การสื่อสารที่มี

ประสิทธิภาพที่สุด คือ การสื่อสารที่เข้าใจง่าย ใช้วิธีทัศน์ที่ชัดเจนในการกระตุ้นพลังในการทำงานและเพิ่มประสิทธิภาพของบุคลากรในองค์กร เพื่อให้สามารถร่วมกันนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายได้อย่างสูงสุด

2.2 การเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครู โรงเรียน มหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี มาตรฐานที่ 2 คัดลั่นใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน มาตรฐานที่ 7 รายงานผลพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน อยู่ในระดับมาก แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เนื่องจากสังฆมณฑลอุดรธานีมีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนส่งเสริมและพัฒนาครูทั้งด้านวิชาการและคุณธรรมตามจิตตรารมย์ของการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุไรทิพย์ ยังสังกัด (2554) ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตดุสิตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมมีสภาพการบริหารงานวิชาการ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยสภาพการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีการศึกษามีการปฏิบัติสูงที่สุดรองลงมาได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ส่วนการปฏิบัติที่น้อยที่สุด คือ ด้านการส่งเสริมความรู้ด้วยวิชาการแก่ชุมชน และสอดคล้องกับงานวิจัยของของ นิลวรรณ วัฒนา (2556) ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี พบว่าการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามประสบการณ์การทำงานและที่ตั้งโรงเรียน พบว่ามีสภาพการบริหารงานวิชาการ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

จากผลการวิจัยการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของครู โรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี เพื่อให้การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ

1. มาตรฐานการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ โดยสังฆมณฑลอุดรธานี และโรงเรียนในเครือมหาไถ่ศึกษาควรส่งเสริมจัดให้มีการอบรมเป็นประจำทั้งในระดับบุคคลและกลุ่มบุคคลอย่างต่อเนื่องทั้งภายในและภายนอกร่วมกับหน่วยงานอื่น
2. มาตรฐานการคัดลั่นใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆโดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน ครูควรเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนปฏิบัติจริงและเลือกจัดกิจกรรมโครงการให้ผู้เรียน ได้ปฏิบัติอย่างชาญฉลาดด้วยความรักและหวังดีต่อผู้เรียน
3. มาตรฐานความมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน ให้เต็มตามศักยภาพครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลายรูปแบบอย่างเป็นระบบเพื่อตอบสนองความถนัด ความสนใจ ของผู้เรียนรายบุคคล
4. มาตรฐานการพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริงครูต้องปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ สามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

5. มาตรฐานการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอครูผู้สอนควรพัฒนาสื่อการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนรู้และจัดประสงค์การเรียนรู้

6. มาตรฐานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียนจัดการเรียน การสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนค้นหาความรู้และพัฒนาความรู้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นโดยใช้สถานการณ์ต่างๆ อย่างหลากหลาย

7. มาตรฐานการรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่าง มีระบบครบครันมีเทคนิค วิธีการและนวัตกรรมที่นำเสนอในการพัฒนาผู้เรียนสนอง ตอบต่อสภาพความแตกต่างความสนใจ และความต้องการ ของผู้เรียนรายบุคคล

8. มาตรฐานการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนครูควรต้องแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนด้วยการให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนกระตุ้นให้ผู้เรียนปฏิบัติงานอยู่เสมออย่างสร้างสรรค์

9. มาตรฐานการร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ครูต้องปฏิบัติงานร่วมกับ ผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์โดยยึดประโยชน์ของส่วนรวมและผู้เรียนเสมอ

10. มาตรฐานการร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ ครูต้องศึกษาและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานชุมชนและเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมกับชุมชนด้วยความเต็มใจ

11. มาตรฐานการแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา ครูต้องนำข้อมูลข่าวสาร ในปัจจุบันมาใช้ประกอบการตัดสินใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน

12. มาตรฐานการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ ครูต้องเป็นผู้มองมุมบวกในสถานการณ์ต่างๆ ได้ กล่าวที่จะเผชิญปัญหาต่างๆ อย่างมีสติไม่ตอบสนองปัญหาต่างๆ ด้วยอารมณ์

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาครั้งต่อไป

ควรศึกษาปัจจัยปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการศึกษาศาภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ในระดับกลุ่มโรงเรียน ระดับเขตพื้นที่การศึกษาหรือระดับจังหวัด เพื่อเป็นการยกระดับคุณภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู และเป็นมาตรฐานทางวิชาชีพอย่างจริงจัง จากผลการวิจัยพบว่า ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางดังต่อไปนี้

1. ควรมีการศึกษากลยุทธ์ในการพัฒนาครู เพื่อส่งเสริมครู โรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี และครูในสังกัดอื่นสามารถปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูได้อย่าง สูงสุด

2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู เพื่อหาแนวทางพัฒนา ศักยภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครู โรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในเครือสังฆมณฑลอุดรธานี

เอกสารอ้างอิง

คะนิง นันทะนะ. 2554 “การสื่อสารและการสร้างความสัมพันธ์ในองค์กร”.(ออนไลน์) แหล่งที่มา :

<http://www.thaischool.in.th>. 20 พฤษภาคม 2559

จุฑามาศ อินนามเพ็ง. 2552 “ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารและครูผู้สอนที่ส่งผลต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้” วารสารบัณฑิตวิทยาลัย,มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

- วรนิษฐา ชินทวัน “การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1”. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา, 2556.
- บาทหลวงเชษฐา ไชยเดช.2550 . “คุณภาพชีวิตการทำงานของครูที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาคาทอลิก สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ”วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร
- นิลวรรณ วัฒนา .2556 “การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี” การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ การบริหารการศึกษาสัมพันธ์แห่งประเทศไทย ครั้งที่ 35 การบริหารการศึกษาในศตวรรษที่ 21
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545, พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: สุตรไฟศาล, 2553.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค, 2547.
- สุรศักดิ์ เตโช. 2553 “การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของพนักงานครูสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี”. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อุไรทิพย์ ยังสังกัด 2555. “การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนระดับประถมศึกษา” สังกัดสำนักงานเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา ปีที่พิมพ์ 7 ฉบับ:2203-2216 แหล่งที่มา : <http://www.edu.chula.ac.th/ojed>. 20 พฤษภาคม 2559
- Krejcie, Robert V., & Daryle, W. Morgan. (1970). Determining Sampling Size for Research Activities. **Journal of Education and Psychological Measurement**, 10(11), 308.
- Likert, Rensis. (1967). “ The Method of Constructing and Attitude Scale”. In Reading in Fishbein, M (Ed.), Attitude Theory and Measurement (pp. 90-95). New York: Wiley & Son.

แนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จังหวัดขอนแก่น

GUIDELINES FOR DEVELOPING CHILD DEVELOPMENT CENTERS UNDER DEPARTMENT OF LOCAL ADMINISTRATION IN KHON KAEN

ปราณประภัสสร จันทร์มหา

Email: Pornthipa.jan@gmail.com

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ดร.สาลิณี มีเจริญ

อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

Email: saline.mee@spu.ac.th

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหาแนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดขอนแก่น กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นปลัดเทศบาล, ปลัดอบต./ผู้อำนวยการกองการศึกษา/หัวหน้าส่วน/นักวิชาการ, ครูผู้ดูแลเด็ก, ผู้ดูแลเด็ก, และลูกจ้างชั่วคราวผู้ปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวม 182 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายอำเภอละ 1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเทียบตารางของ Krejcie and Morgan ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างเลือกเจาะจงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดแต่ละอำเภอ อำเภอละ 1 หน่วยงาน รวมเป็น 26 หน่วยงาน ได้กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 124 คน ใช้แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพและเนื้อหาของการวิจัยได้ค่า IOC เท่ากับ 0.86 ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

จากผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นในการศึกษาแนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดขอนแก่นด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาอยู่ในอันดับที่ 1 (ค่าเฉลี่ย = 4.20, SD = 0.87) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรอยู่ในอันดับที่ 2 (ค่าเฉลี่ย = 3.98 SD = 0.80) ด้านการมีส่วนร่วมอยู่ในอันดับที่ 3 (ค่าเฉลี่ย = 3.89, SD = 0.80) ด้านอาคารและด้านสภาพแวดล้อมที่อยู่ในอันดับที่ 4 (ค่าเฉลี่ย = 3.82, SD = 0.96) ด้านบุคลากร อยู่ในอันดับที่ 5 (ค่าเฉลี่ย = 3.75, SD = 0.96) และด้านเครือข่ายส่งเสริมด้านอยู่ในอันดับที่ 6 (ค่าเฉลี่ย = 3.53, SD = 1.06) อย่างไรก็ตามแนวทางการพัฒนาของทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก แต่ควรมีการส่งเสริมและพัฒนาในทุกด้านอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ พร้อมกับการส่งเสริมจังหวัดด้านองค์กรเครือข่ายที่เข้มแข็งสำหรับการเชื่อมโยงความรู้อย่างต่อเนื่องและช่วยเหลือซึ่งกันและกันในทุกด้าน โดยเน้นการพัฒนาด้านการส่งเสริมเครือข่ายเป็นอันดับแรก

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา/ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก/ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ABSTRACT

The purposes of this research were to study the guidelines of developing child development centres of local administrative organisations in Khon Kaen Province. The sample used in this research includes groups such as Municipal Clerk, Chief Administrator of the SAO. / Division Director of / Head of Education / Academic officer, teachers, and temporary workers in child care centers under the jurisdiction of local governments. Total 182 people the simple random sampling of one district local governments. Using Crazy and Morgan Krejcie, has defined a random sample selected specific local government has child development centers under the district of one unit for a total of 26 units have been set. the sample of 124 questionnaires that determine the quality and content of research, the IOC was 0.86 as a research tool, and analyzed by using percentage, mean and standard deviation.

The findings from the research showed that the guidelines of developing child development centres of local administrative organisations in Khon Kaen Province were a high level, management development center aspect is in the 1st rank (average = 4.20, S.D. = 0.87) , academic and curricular activities aspect is in 2nd rank (average = 3.98 S.D. = 0.80), participation aspect is in 3rd rank (average = 3.89, S.D. = 0.80), building and environment aspect is in 4th rank (average = 3.82, S.D. = 0.96), personnel aspect is in 5th rank (average = 3.75, S.D. = 0.96), and network promotes aspect is in 6th rank (average = 3.53, S.D. = 1.06). However, the guidelines of the six sides at a high level. However, it should be encouraged and developed in the continuous and systematic. Along with promoting the province and strong network for linking knowledge and constantly help each other in all aspects. By focusing on the development of network promotion first.

KEYWORDS: Development / Child Development Center / Department of Local Administration

บทนำ

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2552 มาตรา 67 ภายใต้งบบังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล (5) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (6) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และ ผู้พิการ เห็นได้ว่าการศึกษาคือหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยตรง ไม่ว่าจะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา จำเป็นอย่างยิ่งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษา โดยเฉพาะในระดับปฐมวัย เป็นวัยที่สามารถปลูกฝังและส่งเสริมการเรียนรู้จากสิ่งต่างๆ ได้ดี การศึกษาปฐมวัยเป็นพื้นฐานของการศึกษา ช่วงปฐมวัยจึงมีความสำคัญมากเป็นช่วงที่สมองเติบโตและพัฒนาเร็วที่สุด การเรียนรู้และพฤติกรรมมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงรวดเร็วการอบรมเลี้ยงดูเด็กในช่วงนี้มีผลต่อคุณภาพของคนตลอดชีวิต สมองควบคุมโปรแกรมการเจริญเติบโตของร่างกายทั้งหมด ควบคุมการทำงานของระบบเนื้อเยื่อ และเซลล์ต่างๆ ในร่างกายพัฒนาการของสมองเป็นรากฐานของการพัฒนาทุกๆ ด้านทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญา วัฒนธรรม ทักษะการสื่อสาร/ภาษา สังคม มนุษย์สัมพันธ์

และคุณธรรม สมองเป็นระบบของการรับรู้ และประมวลข้อมูล การเรียนรู้ เก็บความจำ และประสบการณ์ต่างๆ ที่สร้างโลกทัศน์ของความเข้าใจเกี่ยวกับตัวเรา และความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม การพัฒนาสมองจึงมีความสำคัญที่สุดของมนุษย์อยู่ในช่วงแรกเกิดถึง 7 ปี การพัฒนาในช่วงนี้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง หากพัฒนาภายหลังช่วงวัยนี้แล้วถือว่าสาย เพราะการพัฒนาสมองของมนุษย์ในช่วงวัยนี้สามารถพัฒนาไปถึงร้อยละ 70 (อัญชลี ไสยวรรณ, 2552) การเตรียมความพร้อมเด็กก่อนวัยเรียนนับเป็นสิ่งสำคัญยิ่งเพราะเด็กก่อนวัยเรียนถือเป็นวัยทองของชีวิต เป็นวัยแห่งการวางรากฐานทั้งหลายทั้งปวงในชีวิต ความสำคัญของชีวิตคนเราเริ่มต้นที่จุดนี้ บุคลิกภาพจะก่อตัวและพัฒนาไปในด้านที่ฝังมาทั้งหลายอยู่ที่จุดเริ่มต้นของชีวิตคือ ในระยะที่เด็กอยู่ในวัยก่อนเรียน (จรรยา สุวรรณทัต, 2552) และข้อมูลสรุปผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดสาธารณสุขที่สำคัญ จังหวัดขอนแก่น. (2559). ประชากรเด็ก 0-4 ปี จังหวัดขอนแก่นที่แสดงเปรียบเทียบรายปี จากปี 2555 - 2558 มีอัตราการเกิดของเด็กแรกเกิดเพิ่มขึ้นทุกปี จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการส่งเสริมให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เริ่มต้นของการศึกษา และการเตรียมความพร้อมต่อการเรียนต่อในระดับประถมศึกษาเพราะสิ่งจำเป็นต่อการพัฒนาของครูและบุคลากรด้านการศึกษา โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการพัฒนาต่อยอดและเด็กปฐมวัยจะได้รับความรู้อย่างเต็มศักยภาพทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา เพื่อการตอบสนองความเจริญเติบโตในด้านเศรษฐกิจ การศึกษา และด้านต่างๆ ในจังหวัดขอนแก่น เพื่อสร้างความเจริญขององคกรเด็กในสังคมเมืองใหญ่ระดับภาคอีสานที่เป็นจังหวัดที่เป็นผู้นำทางด้านการศึกษา เพื่อจะนำไปสู่เมืองแห่งการพัฒนาด้านการศึกษาในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- (1) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดขอนแก่น
- (2) เพื่อหาแนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดขอนแก่น

ขอบเขตการวิจัยแนวคิดและทฤษฎี

แนวคิดเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

โชติ แยมแสง. (2557) การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative Management) เป็นการบริหารที่เปิดโอกาสให้บุคลากรทางการศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกระดับได้มีส่วนร่วมในการบริหารกิจการภายในขอบเขตหน้าที่ของตน ซึ่งเป็นหลักการสำคัญของการบริหารแบบใหม่ที่เรียกว่าการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (Total Quality Control หรือ TQC)

ทำนอง ภูเกดพิมพ์. (2551) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นการทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพความคิด ความเชื่อและความยึดมั่นของแต่ละบุคคล แต่ละหน่วยงาน แต่ละองค์กร อีกทั้งยังขึ้นอยู่กับกาลเวลาแต่ละยุคแต่ละสมัยอีกด้วย โดยการมีส่วนร่วมเป็นหัวใจสำคัญในการเสริมสร้างพลังการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม (Teamwork) ที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนา เพราะทำให้ผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนร่วมเข้าใจสถานการณ์และอุปสรรคมากยิ่งขึ้นเพื่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนา

Hoy, W. K. & Miskel, C. G. (1982). ผลการวิจัยพบว่าทฤษฎีการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจได้มีผลต่อการบริหารการศึกษาเป็นอย่างยิ่งในการวิจัยสอบถามผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาจำนวน 232 โรงเรียน

สหรัฐอเมริกาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แล้วผลที่ได้ปรากฏว่า ผู้บริหารมีความพึงพอใจที่ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ผู้บริหารผู้ที่สามารถตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ปรากฏว่าเป็นผู้ที่เตรียมการมาดี หาข้อมูล อยู่ระหว่างข้อเท็จจริง กับความคิดเห็น ได้อย่างชัดเจน และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างจริงจัง

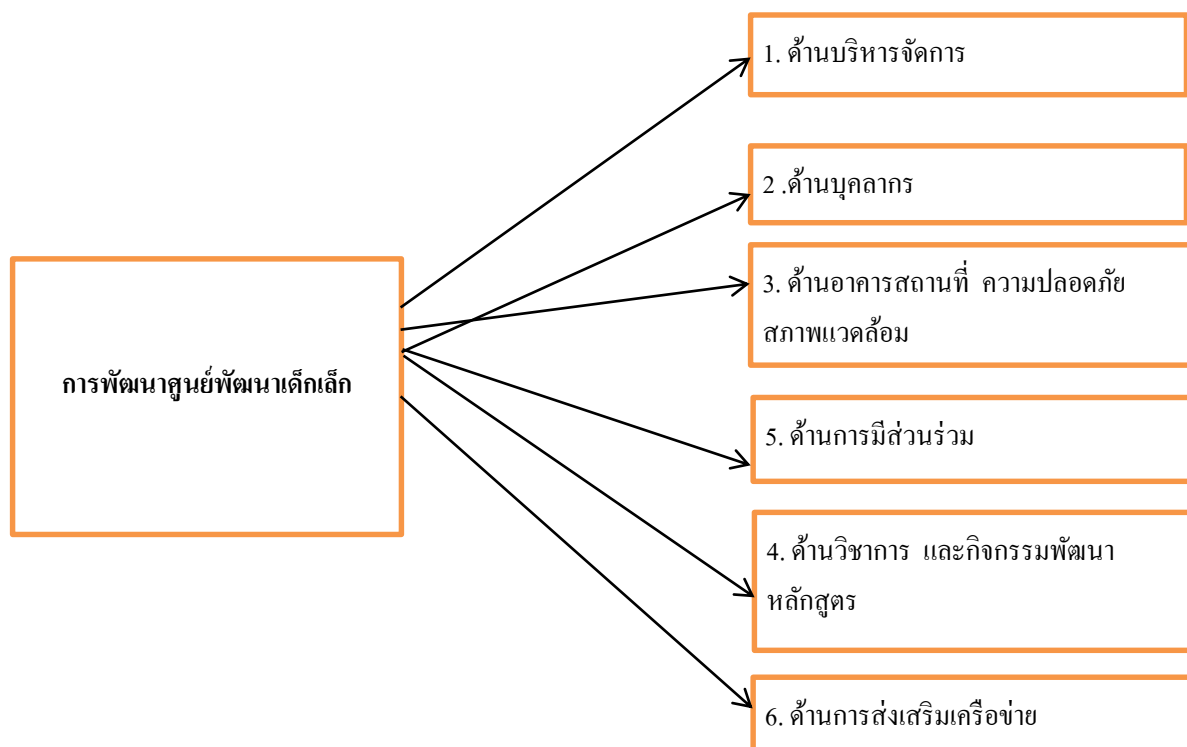
ด้วยหลักการบริหารที่ดีของ Luther Gulick ในตัวอักษรย่อที่ว่า “POSDCoRB” ซึ่งกลายเป็นคัมภีร์ของการจัดการในต้นยุคของศาสตร์การบริหาร ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นกระบวนการที่สามารถมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้ ซึ่งแนวคิดนี้เน้นขั้นตอนการวางแผนครอบคลุมการกำหนดกรอบหัวข้อที่ต้องการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ซึ่งรวมถึงการพัฒนาสิ่งใหม่ๆ การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน พร้อมกับสื่อสารให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ ด้วยพร้อมขั้นตอนการตรวจสอบ หาแนวทางหรือกระบวนการการปฏิบัตินั้นมาจัดทำให้เป็นมาตรฐาน พร้อมทั้งหาวิธีการที่จะปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นไปอีก ซึ่งอาจหมายถึงสามารถบรรลุเป้าหมายได้เร็วกว่าเดิมและแต่ละตัวย่อมมีความหมายดังนี้ P – Planning หมายถึง การวางแผน O – Organizing หมายถึง การจัดการ S – Staffing หมายถึง การจัดคนเข้าทำงาน D – Directing หมายถึง การสั่งการ Co – Coordinating หมายถึง ความร่วมมือ

R - Reporting หมายถึง การรายงาน B – Budgeting หมายถึง งบประมาณ

การบริหารงานด้วยวงจรเดมมิง (Deming Cycle) เป็นกระบวนการบริหารคุณภาพที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในองค์กรหรือหน่วยงาน และเพื่อให้องค์กรมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องการบริหารงานด้วยกระบวนการวงจรเดมมิง ขั้นตอนทั้ง 4 ขั้นตอนของวงจร PDCA ประกอบด้วยกระบวนการ 4 หลักใหญ่ๆ ได้แก่ Plan (วางแผน) เป็นกระบวนการที่สำคัญมากในการบริหารเพื่อการวางแผนที่ต้องอาศัยข้อมูล ข้อเท็จจริงในการรวบรวมนำมากำหนดภาพความสำเร็จในอนาคต Do (ปฏิบัติ) การปฏิบัติเป็นขั้นการปฏิบัติการของนักปฏิบัติที่ต้องอาศัยความร่วมมือ การสื่อสารที่ถูกต้องเหมาะสม ความสามัคคี เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน Check (ตรวจสอบ) เป็นขั้นตอนกระบวนการของการประเมินผล ทบทวนสิ่งที่ไม่ดี ไม่ให้เกิดขึ้นอีก พร้อมรับทราบแนวทางปรับปรุงเปลี่ยนแปลง Act (ดำเนินการให้เหมาะสม) การดำเนินการตามแนวทางพัฒนาที่ผ่านการพิสูจน์หรือปรับปรุงแล้ว

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดแนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 6 ด้าน (มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2553)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

บุคลากรในหน่วยงานสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดจากทุกอำเภอ อำเภอละ 1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมจำนวน 26 แห่ง ในจังหวัดขอนแก่น จำนวน 182 คน

กลุ่มตัวอย่าง

โดยเทียบ ตารางของเกรซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ได้กำหนดสุ่มกลุ่มตัวอย่าง เลือกเจาะจงหรือสุ่มอย่างง่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดในสังกัดขนาดเล็กและกลาง ในแต่ละอำเภอ อำเภอละ 1 หน่วยงาน รวมเป็น 26 หน่วยงาน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 124 คน

ตัวแปรที่จะศึกษา

ศึกษาแนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดขอนแก่น จำนวน 6 ด้าน (มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น , 2553)

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

เวลาในการวิจัย รวมจำนวน 9 เดือน (ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2558 ถึง เดือนกรกฎาคม 2559) โดย แบ่งเป็น 3 ระยะที่ 1.กำหนดชื่อเรื่อง กรอบแนวคิด ขอบเขต สร้างแบบสอบถาม ระยะที่ 2 การเก็บรวบรวม ข้อมูล ระยะที่ 3 สรุปผล อภิปรายผลการวิจัย นำเสนอแนวทางการพัฒนาในอนาคต

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามแจกแจงความถี่ โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป โดยการแจกแจงความถี่ (Frequencies) และร้อยละ (Percentage) ตอนที่ 2 การวิเคราะห์เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ เป็นคำถามปลายเปิด วิเคราะห์เชิงพรรณนาโดยผู้วิจัยใช้สถิติในวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับความสำคัญของปัญหาในแต่ละด้านการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผลการปฏิบัติงานใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่อใช้แปลความหมายของข้อมูลต่างๆ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อแสดงลักษณะการกระจายของข้อมูล

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะ โดยใช้วิธีวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis)

มีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยผู้วิจัยนำร่าง แบบสอบถาม ให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) นำแบบสอบถามมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาให้ถูกต้องและเหมาะสม พร้อมปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปว่า จากการสำรวจข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่าความคิดเห็นแนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้ง 6 ด้าน ตามลำดับ ดังนี้

ลำดับที่	แนวทางพัฒนา	ค่าเฉลี่ย	ค่า S.D.	แนวทางการพัฒนาที่น้อยที่สุดไปหาแนวทางที่ควรพัฒนามากที่สุดตามลำดับ
1	ด้านบริหารจัดการ	4.20	0.87	6
2	ด้านหลักสูตร	3.98	0.80	5
3	ด้านการมีส่วนร่วม	3.89	0.82	4
4	ด้านอาคารสถานที่ ความปลอดภัย สภาพแวดล้อม	3.82	0.96	3
5	ด้านบุคลากร	3.75	0.96	2
6	ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนา เด็กปฐมวัย	3.53	1.06	1

1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดอันดับอยู่ลำดับที่ 1 การแปลผลเท่ากับ มาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.20 มีค่า S.D เท่ากับ 0.87 จะเห็นว่างค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่นส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นด้านบริหารงาน การดำเนินงานต่างๆ เช่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีแผนการดำเนินงานสำรวจสำมะโนประชากรเด็กเล็กอายุ 2 – 5 ปี แผนการรับนักเรียน การจัดบุคลากร การจัดชั้นเรียน และงบประมาณเป็นต้น มีกฎระเบียบของการจัดตั้ง การโอนย้าย การยุบที่ชัดเจน มีคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีส่วนกำหนดแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุน การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยรวม ได้มีการจัดทำเวทีประชาคมเพื่อสำรวจความต้องการของชุมชน ทุกครั้งก่อนการย้าย ยุบ รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และส่งเสริมให้บริการอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้แก่เด็กครบทั้ง 4 ด้าน (ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา) ด้านบริหารงบประมาณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดขอนแก่นมีการกำหนดแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณในการส่งเสริมและพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านสื่อ หนังสือ วัสดุอุปกรณ์ วัสดุครุภัณฑ์ มีการดำเนินงานตามกระบวนการที่เป็นมาตรฐาน เช่น ได้แจ้งขอความเห็นชอบจากหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสำรวจความต้องการในการใช้สื่อ หนังสือ วัสดุ อุปกรณ์การเรียน และอื่นๆ มีสมุดคุมงบประมาณรายจ่ายในหมวดรายจ่ายต่างๆ เพื่อการรายงานและตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ ผู้บริหารมีความเข้าใจในการเบิกจ่ายเงินอุดหนุน/งบประมาณของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นอย่างดีและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพยายามที่จะการดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการนำเงินรายได้ของสถานศึกษาไปจัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายในการจัด สถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2551 ให้ได้ตามที่กฎหมายวางไว้ และด้านการงานบริหารงานบุคลากร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดขอนแก่นมีการส่งเสริมการปฐมนิเทศหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็กที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งใหม่ และส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาเข้ารับการอบรม/ศึกษาดูงานที่มีประโยชน์ต่อสายงาน และสนับสนุนผู้ที่ทำงานตำแหน่งผู้ดูแลเด็กให้ได้รับการบรรจุแต่งตั้งคนเดิมเป็นอันดับแรก มีการนิเทศบุคลากรในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความต่อเนื่องทุกปี มีจำนวนครูผู้ดูแลเด็กเหมาะสมกับจำนวนเด็กนักเรียนเป็นไปตามสัดส่วน 10 :1 และหากมีเศษ 5 ขึ้นไปให้มีตำแหน่งครูผู้ดูแลเด็กเพิ่มได้อีก 1 คน และส่วนใหญ่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกศูนย์ จะมีตำแหน่งครูผู้ดูแลเด็ก ซึ่งเป็นข้าราชการอยู่ด้วยภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีส่วนน้อยที่ยังไม่มีครูผู้ดูแลเด็ก ซึ่งเป็นข้าราชการที่บรรจุและมีแต่ผู้ดูแลเด็กและลูกจ้างชั่วคราวเท่านั้น

2. ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร จัดอันดับในภาพรวมอยู่ลำดับที่ 2 คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.98 มีค่า S.D เท่ากับ 0.80 การแปลผลเท่ากับ มาก พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่มคิดวางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำ และนำเสนอความคิด โดยผู้สอนเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวกและเรียนรู้ร่วมกัน มีกิจกรรมการพัฒนาการเรียนรู้ที่หลากหลาย สอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็ก หลังจากการจัดแผนการเรียนรู้ให้กับเด็กมีการประเมินพัฒนาการของเด็กครอบคลุม มีการจัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นและผู้ใหญ่ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้บรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุข และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่างๆกัน และมีการปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยสอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น

3. ด้านการมีส่วนร่วม จัดอันดับในภาพรวมอยู่ลำดับที่ 3 คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.89 มีค่า S.D เท่ากับ 0.80 การแปลผลเท่ากับ มาก พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่งตัวแทนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่วนมากมีการส่งตัวแทนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเข้าร่วมประชุมของเทศบาลหรือ อบต. มีการประสานหน่วยงานภาครัฐและเอกชนช่วยเหลือและสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้มีการจัดบอร์ดข่าวสารแจ้งผู้ปกครองทราบกิจกรรมประจำวันของเด็กและมีการแจ้งประสานงานระหว่างผู้ปกครอง คณะกรรมการการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กเล็ก มีการประชุมคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่หลากหลายสอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็ก และ มีการประชุมคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง

4. ด้านอาคารสถานที่ ความปลอดภัยสภาพแวดล้อม จัดอันดับในภาพรวมอยู่ลำดับที่ 4 คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.82 มีค่า S.D เท่ากับ 0.96 การแปลผลเท่ากับ มาก พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดของเล่นให้อยู่ในบริเวณที่ๆ เด็กสามารถหยิบมาเล่นได้ มีการจัดห้องกิจกรรมอย่างเป็นสัดส่วน เช่น ห้องเรียน ห้องนอน ห้องครัว ห้องปฐมพยาบาล มีอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตั้งอยู่ในพื้นที่เหมาะสม ภูมิทัศน์สวยงาม สะอาดเรียบร้อยและมีแสงสว่างเพียงพอ มีแผนซักซ้อมอัคคีภัยอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง มีเครื่องเล่นและของเล่นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปลอดภัยจากสารปรอทสารตะกั่วเจือปนที่สามารถก่อให้เกิดอันตรายต่อเด็กได้ ในบางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอาคารสถานที่ มีการชำรุด เสี่ยงต่อการเกิดอันตรายต่อเด็ก และบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในบางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5. ด้านบุคลากร จัดอันดับในภาพรวมอยู่ลำดับที่ 5 คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.75 มีค่า S.D เท่ากับ 0.96 การแปลผลเท่ากับ มาก มีรายละเอียดการจัดลำดับภายในด้านบุคลากรดังนี้ บุคลากรภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดขอนแก่น รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการส่งเสริมการปฐมนิเทศหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็กที่ได้รับการแต่งตั้งใหม่รวมทั้งอบรมศึกษาดูงานที่มีประโยชน์ต่อสาขานที่ปฏิบัติ การนิเทศบุคลากรในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความต่อเนื่องทุกปี มีผู้ทำหน้าที่ธุรการ การเงิน และพัสดุของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามระเบียบโดยตรง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ทุนการศึกษาแก่หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก และพนักงานจ้างเหมาบริการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักเกณฑ์และฐานะการคลัง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่วนใหญ่มีครูผู้ดูแลเด็ก ทุกศูนย์มีส่วนน้อยที่ไม่มีครูผู้ดูแลเด็ก มีแต่ผู้ดูแลเด็กและลูกจ้างชั่วคราว

6. ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย จัดอันดับในภาพรวมอยู่ลำดับที่ 6 คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.53 มีค่า S.D เท่ากับ 1.06 การแปลผลเท่ากับมาก พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านมีการประสานให้ความช่วยเหลือให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดและหน่วยงานอื่นในการถ่ายทอดความรู้ เช่น การจัดทำแผนการเรียนรู้ปฐมวัย การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การส่งเสริมการสอนต่างๆ เห็นความสำคัญในการร่วมมือส่งเสริมเครือข่ายเพื่อการศึกษาปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานด้านเครือข่ายโดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นได้รับทราบและเข้าร่วมเครือข่าย มีการเปิดโอกาสให้ปราชญ์ชาวบ้านมาช่วยถ่ายทอดความรู้ให้แก่เด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน้อย และสุดท้ายคือภายในอำเภอและระดับจังหวัดขอนแก่นเคยมีการทำข้อตกลงในการกิจส่งเสริมการศึกษาพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมกันแต่ขาดการต่อยอดและทำเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง

อภิปรายผล

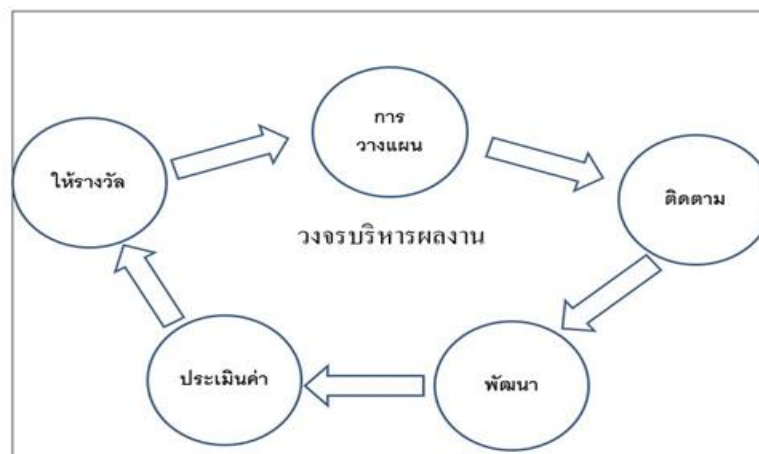
จากตารางสรุปพบว่าแนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดขอนแก่น จากลำดับที่ควรพัฒนามากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้แก่ 1. ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็ก 2. ด้านบุคลากร 3. ด้านอาคารสถานที่ ความปลอดภัยสภาพแวดล้อม 4. ด้านการมีส่วนร่วม 5. ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร และ 6. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ช่อ สันชนพิพัฒน์. (2553) พบว่ารูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบน่าอยู่ประกอบด้วย 1. ด้านการวางแผน 2. ด้านการดำเนินการตามแผน 3. ด้านการตรวจสอบประเมินผล 4. ด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุงให้เหมาะสมโดยให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วม 5. ผลของการสำเร็จคือได้รับรางวัลตอบแทน สอดคล้องกับแนวคิดโมเดลวงจรแห่งการพัฒนา คู่มือการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการ หรือพนักงานส่วนท้องถิ่น. (2558) คือ 1. การวางแผน หมายถึง การให้ความสำคัญในการร่วมมือในส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น เครือข่าย ชุมชน รัฐบาล ผู้ปกครอง ฯลฯ ให้เสนอความคิดเห็นการกระทำร่วมกัน 2. การติดตาม หมายถึง ติดตามความคืบหน้า สอบถามความก้าวหน้าบ่อยๆ 3. การพัฒนา หมายถึง การให้คำแนะนำเพื่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้นกว่าเดิม 4. ประเมินค่า หมายถึง ให้คุณค่างาน ให้ความสำคัญลำดับความจำเป็นเร่งด่วน 5. ให้รางวัล หมายถึง คำพูด คำชม การให้ขวัญกำลังใจ ไม่ว่าจะเป็นสิ่งของ ให้โล่รางวัลเชิดชูเกียรติ การเลื่อน ขึ้นเงินเดือน ฯลฯ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

การศึกษาแนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดขอนแก่น ในครั้งนี้ มีความเห็นจากแนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก แต่ควรมีการส่งเสริมเครือข่ายให้มีข้อตกลงร่วมกันในการพัฒนาเด็กเล็กด้านต่างๆในระดับตำบลระดับอำเภอ และระดับจังหวัด เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันโดยเน้นการพัฒนาด้านการส่งเสริมเครือข่ายเป็นอันดับแรก และโมเดลแห่งการพัฒนามาปรับใช้ในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดขอนแก่นในรูปแบบที่ชัดเจน และสามารถปฏิบัติการเป็นลำดับขั้นตอนโดยผู้วิจัยได้แสดงภาพกว้างๆได้ ตามภาพที่ 2 คู่มือการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการ หรือพนักงานส่วนท้องถิ่น. (2558)

ภาพที่ 2 โมเดลวงจรแห่งการพัฒนา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ราชกิจจานุเบกษา.” กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- กระทรวงมหาดไทย. (2552) “พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 6 พ.ศ. 2552” (ออนไลน์) สืบค้นจาก http://www.local.moi.go.th/tambon_update.pdf
- กระทรวงมหาดไทย (2542) . “พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.” (ออนไลน์) สืบค้นจาก http://www.khaothapra.go.th/project_detail.php?hd=1&id=566
- กรมวิชาการ. (2546). “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553”
- จรรยา สุวรรณทัตและคณะ. (2552). “ความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก.” : เอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาการเด็กและ การเลี้ยงดู (หน่วยที่ 8-15, พิมพ์ครั้งที่ 9, หน้า 809-840). นนทบุรี: สาขาศึกษาศาสตร์
- โชติ แยมแสง. (2556). “กลยุทธ์การดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาปทุมวัยในจังหวัดปทุมธานี”
- ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ทำนอง ภูเกิด. (2551). “การบริหารแบบมีส่วนร่วม” (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก <https://www.gotoknow.org/posts/334443> เมื่อวันที่ 18 พ.ค. 2559
- ชนพล ดอนชวนชม. (2552). “แนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลกองแขก”
- อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่. สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา (การบริหารการศึกษา). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เบญจวรรณ ศรีศรี. (2556). “การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอวังทรายพูน” จังหวัดพิจิตร.

- สำนักงานประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น. (2553). “คู่มือมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคลากรท้องถิ่น.(2558). “คู่มือการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น.”: กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, กระทรวงมหาดไทย.
- สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดขอนแก่น (2559). “รายงานสรุปผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดสาธารณสุขที่สำคัญ จังหวัด ขอนแก่น.” เอกสารสรุปผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดสาธารณสุขที่สำคัญ จังหวัดขอนแก่น ในระยะ 5 ปี (2559-2563) กระทรวงสาธารณสุข จังหวัดขอนแก่น
- อัญชลี ไสยวรรณ. (2553). การจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่สำหรับเด็กปฐมวัย.
- Gulick, Luther., & Lyndall, Urwick. (1937). Paper on the Science of Administration. New. York: Institute of Public ...
- Krejcie, Robert V. and Morgan, Daryle W. (1970). Determinining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement. v. 30, 607-610.
- Hoy, W. K. & Miskel, C. G. (1982). Educational administration. (2nd ed). New York: Random House. Locke, E. A. (1992). A university course in English grammar.

การผลิตบัณฑิตเพื่อเข้าสู่ธุรกิจเรือสำราญในโลกยุค AEC
GRADUATE PRODUCTION FOR CRUISE LINES BUSINESS
IN THE WORLD OF ASEAN ECONOMIC COMMUNITY (AEC)

ดร. ยุพวรรณ นังคลาภวัฒน์

รองคณบดีและผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาการจัดการบริการธุรกิจเรือสำราญ
วิทยาลัยการท่องเที่ยวและการบริการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

E-mail: yuphawan.na@spu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ข้อ คือ (1) เพื่ออธิบายความหมายและแนวคิดของการดำเนินธุรกิจเรือสำราญ และความสำคัญของการผลิตบัณฑิตไทยในโลกยุค AEC และ (2) เพื่อนำเสนอแนวทางการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อเข้าสู่ธุรกิจเรือสำราญในโลกยุค AEC ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารพบว่า 1. ธุรกิจเรือสำราญเป็นการประกอบกิจการในสาขางานบริการบนเรือท่องเที่ยวหรืออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทางเรือ เปรียบเสมือนกับโรงแรมลอยน้ำ และการรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) ทำให้ธุรกิจเรือสำราญได้รับความนิยมในประเทศไทย แต่การผลิตบัณฑิตเพื่อป้อนเข้าสู่ธุรกิจดังกล่าวยังเป็นปัญหา เนื่องจากหลักสูตรที่เปิดสอนด้านนี้โดยตรงมีจำนวนไม่มาก และยังไม่มีการกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตสำหรับการประกอบอาชีพในธุรกิจด้านนี้นอกเหนือไปจากผลการเรียนรู้ 5 ด้านตามกรอบ TQF 2. แนวทางการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อเข้าสู่ธุรกิจเรือสำราญในโลกยุค AEC มี 4 ข้อ ได้แก่ (1) การเปิดหลักสูตรใหม่ (2) การกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่ธุรกิจเรือสำราญต้องการ (3) การปลูกฝัง บ่มเพาะ และฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยหลักสูตรและ (4) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ

คำสำคัญ: ธุรกิจเรือสำราญ การผลิตบัณฑิต ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ABSTRACT

The objectives of this article are (1) to explain the definition and concept of Cruise Lines Business and the importance of Thai graduate production in the World of ASEAN Economic Community (AEC), and (2) to propose guidelines on the Bachelor's degree graduate production with desirable attributes to the Cruise Lines Business in AEC world. The results of document analysis and synthesis are as follows: 1. The Cruise Lines Business is the engagement of service business on cruises that looks like a floating ships industry. Also, AEC is an important factor to make the Cruise Lines Business popular in Thailand. However, we are facing the problem

of graduate production for this kind of business because there is little curriculum teaching in this field of study and the desirable attributes of the graduates finishing this field of study have not been identified apart from five learning outcomes identified by Thai Qualification Framework (TQF). 2. The guidelines on the Bachelor's degree graduate production with desirable attributes to the Cruise Lines Business in AEC world consist of four issues: (1) there should be a specific curriculum teaching Cruise Lines Business, (2) the desirable attributes of the graduates of Cruise Lines Business curriculum must formally be identified, (3) the curriculum educates, incubates, and trains to make the graduates ready for the AEC World, and (4) there should be related cooperation networks both domestic and abroad.

KEYWORDS: Cruise Lines Business, Graduate Production, ASEAN Economic Community

1. บทนำ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวบนเรือ (Cruise industry) กำลังเติบโตอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน เนื่องด้วยความต้องการการท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนมากขึ้น และธุรกิจเรือสำราญ (Cruise lines business) ก็เป็นอีกทางเลือกหนึ่งสำหรับการท่องเที่ยวทางเรือที่คนไทยกำลังนิยม แต่ถ้ามองในเชิงของสถิติในบริบทโลกพบว่า ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1980 เป็นต้นมา อัตราการเจริญเติบโตของนักท่องเที่ยวทางเรือต่อปีโดยเฉลี่ยอยู่ประมาณ 7.2% ของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมดทั่วโลก ในปี ค.ศ. 2011 มีเรือสำราญรองรับจำนวน 12 ลำที่มาจากสมาคมธุรกิจเรือสำราญนานาชาติ (Cruise Lines International Association: CLIA) โดยเรือดังกล่าวสามารถรองรับผู้โดยสารได้ตั้งแต่ 162 คนไปจนถึง 3,652 คน และในปี ค.ศ. 2012 มีจำนวนนักท่องเที่ยวทางเรือมากกว่า 20 ล้านคน โดยประมาณ 11.2 ล้านคนมาจากประเทศในทวีปอเมริกาเหนือ (North American) และแถบทะเลแคริบเบียน (Baker and Stockton, 2013) และในแถบทวีปเอเชียก็ถือว่า ธุรกิจเรือสำราญกำลังขยายตัวอย่างรวดเร็ว มีเรือสำราญที่ให้บริการจำนวนมาก เช่น เรือ Sapphire Princess ให้บริการในแถบตะวันออกไกล (Far East) และจะเดินเรืออยู่ในเฉพาะทวีปเอเชียเท่านั้น เป็นต้น การท่องเที่ยวทางเรือในแถบเอเชียกำลังได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวทั่วโลก Brad Anderson ซึ่งเป็น CEO ของ America's Vacation Center ตั้งอยู่ที่ Escondido, CA กล่าวว่า "Asia is hot, and getting hotter." (Young, 2006)

ปัจจุบัน คงปฏิเสธไม่ได้ว่าประเทศไทยกำลังอยู่ในโลกของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) ที่การค้าเสรีต่าง ๆ เป็นไปอย่างเสรี และเป็นโอกาสทองของประเทศไทยที่จะผลิตกำลังคนเข้าสู่ตลาดแรงงาน โดยเฉพาะในการดำเนินธุรกิจเรือสำราญ กำลังคนหรือทุนมนุษย์ด้านนี้ยังมีจำนวนจำกัด ขณะที่ความต้องการของตลาดยังมีอยู่จำนวนมาก จึงถือได้ว่าการผลิตบัณฑิตพร้อมใช้ (Work-ready graduate) ในธุรกิจเรือสำราญ เป็นความต้องการจำเป็น (Needs) ที่ไม่ใช่แค่สังคมไทยต้องการ แต่หมายรวมถึงทั้ง 10 ประเทศที่อยู่ในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ได้แก่ ไทย สิงคโปร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ บรูไน เวียดนาม พม่า กัมพูชา และลาว (ASEAN, 2005)

2. วัตถุประสงค์

(1) เพื่ออธิบายความหมายและแนวคิดของการดำเนินธุรกิจเรือสำราญ และความสำคัญของการผลิตบัณฑิตไทยในโลกยุค AEC

(2) เพื่อนำเสนอแนวทางการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อเข้าสู่ธุรกิจเรือสำราญในโลกยุค AEC

3. ธุรกิจเรือสำราญ คืออะไร

ธุรกิจเรือสำราญหรือที่ภาษาอังกฤษใช้คำว่า Cruise Lines Business หมายถึง การประกอบกิจการในสายงานบริการบนเรือท่องเที่ยวหรืออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทางเรือ มีรายได้จากการคิดค่าบริการต่างๆ ในความคิดของผู้เขียนมองว่า เรือสำราญ เหมือนกับโรงแรมลอยน้ำ (Floating hotel) ที่ให้บริการเหมือนโรงแรมทั่วไปที่ประกอบด้วยแผนกต่างๆ เช่น แผนกห้องพัก แผนกอาหาร แผนกแม่บ้าน แผนกท่องเที่ยว เป็นต้น และคุณภาพของเรือสำราญก็มีหลายระดับไม่ต่างจากโรงแรม เช่น เรือสำราญระดับ 3-5 ดาว เป็นต้น และอาจมีชื่อเรียกตำแหน่งงานแตกต่างกันออกไป เช่น ในโรงแรมขนาดใหญ่ ระดับ 5 ดาว บางโรงแรมที่มีการบริการในห้องพักเปรียบเสมือนแม่บ้านส่วนตัว จะเรียกว่าตำแหน่ง Butler แต่สำหรับเรือสำราญแล้วจะมีควบ 2 ตำแหน่งเข้าด้วยกัน โดยจะเรียกดั้งเดิมว่า Stateroom Attendant เป็นต้น

ธุรกิจเรือสำราญอยู่ในประเภทธุรกิจการให้บริการที่มีความสำคัญและได้รับความนิยมอย่างมากในยุคนี้เนื่องจากเหตุผลหลายประการ ได้แก่ (1) การเจริญเติบโตของธุรกิจการท่องเที่ยว (2) การรวมตัวของประเทศในอาเซียนเป็นประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) และ (3) มีโอกาสในการเก็บเงินค่าน้ำขึ้นสูงเมื่อเทียบกับอาชีพในสายงานบริการด้านอื่นๆ สำหรับค่าตอบแทนของการทำงานในธุรกิจเรือสำราญนี้ถือว่าสูงมากเมื่อเปรียบเทียบกับค่าตอบแทนของอาชีพในโรงแรมทั่วไป โดยตำแหน่งงานในธุรกิจเรือสำราญอาจเริ่มต้นที่ 90,000 – 120,000 บาท ซึ่งเป็นอัตราเงินเดือนที่ค่อนข้างสูง ขณะที่โรงแรมทั่วไปตำแหน่ง Housekeeper อัตราเงินเดือนจะเริ่มต้นที่ 15,000 บาท ไปจนถึงระดับ Supervisor จะได้ประมาณ 30,000 บาท หรือถ้าทำธุรกิจการบิน เริ่มจากพนักงาน Ground และไต่ระดับขึ้นไปเป็นตำแหน่งอื่นๆ จะเริ่มต้นที่ 30,000 - 50,000 บาท เป็นต้นสาเหตุที่พนักงานบนเรือสำราญได้ค่าตอบแทนสูง อาจเป็นเพราะผู้ที่ประกอบอาชีพบนเรือสำราญจะไม่ค่อยมีโอกาสได้ใช้เงิน ไม่ว่าจะเป็นค่าอาหารและค่าที่พัก จะว่าไปแล้วข้อดีของอาชีพนี้ก็คือ สามารถเก็บเงินได้ร้อยละ 100 อาชีพบนเรือสำราญจึงเป็นอาชีพใหม่ที่น่าสนใจในยุคปัจจุบัน

Baker and Stockton (2013) ได้ทำวิจัยและค้นพบว่า ในแต่ละปีมีคนเป็นล้านๆ ที่เดินทางพักผ่อนโดยใช้เรือสำราญ (Cruise ships) และเรือสำราญบางลำก็สามารถรองรับผู้โดยสารและลูกเรือได้เป็นพันๆ คน โดยเรือเหล่านี้เปรียบเสมือนเมืองลอยน้ำ (Floating cities) ที่เต็มไปด้วยข้อเสนอมากมายไม่ว่าจะเป็นอาหารและสิ่งบันเทิงต่างๆ ในทางตรงกันข้าม ก็มีความเป็นไปได้ว่าผู้โดยสารอาจจะเจ็บป่วยจากอาหารหรือเชื้อโรคต่างๆ ได้ ผู้ที่ทำงานบนเรือสำราญ (Cruise ship operator) จะต้องทำหน้าที่ปกป้องผู้โดยสารบนเรือให้ดีที่สุด จากผลการเก็บข้อมูลกับผู้โดยสารที่เดินทางในแถบทะเลแคริบเบียนตะวันออก (Eastern Caribbean cruise) ซึ่งส่วนใหญ่มาจากประเทศสหรัฐอเมริกา (62.40%) และประเทศแคนาดา (11.2%) พบว่า คนส่วนใหญ่ที่ใช้บริการเรือสำราญเป็นคนหนุ่มสาว การศึกษาดี และมีรายได้สูงเกิน 5 หมื่นดอลลาร์สหรัฐต่อเดือน และมีความกังวลในเรื่องความปลอดภัยเกี่ยวกับอาหารบนเรือ (Food safety) โดยเฉพาะที่จะส่งผลให้เกิดโรคต่างๆ ที่เกี่ยวกับท้อง (Stomach problems)

เช่น ท้องเสีย เป็นต้น ดังนั้น ก่อนที่จะเดินทางโดยเรือสำราญ จะต้องมีการสื่อสารระหว่างผู้ให้บริการและผู้โดยสารเป็นอย่างดีเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพและการรับประทานอาหารบนเรือและการให้บริการทางด้านการแพทย์บนเรือก็จะต้องคัดผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมมาทำงาน (Dahl, 2009) โดยผู้ประกอบการธุรกิจเรือสำราญควรที่จะทำงานเชิงรุก (Proactive approach) ในการให้ข้อมูลต่างๆ เหล่านี้แสดงให้เห็นถึงการสร้างความไว้วางใจ (Trust) ระหว่างผู้โดยสารกับผู้ประกอบการธุรกิจเรือสำราญ

หัวใจสำคัญของการดำเนินธุรกิจเรือสำราญ คือ “การสร้างความประทับใจแรกพบ (First impression)” หรือหลักการของ “ความจริงเพียงชั่วครู่ (Moment of Truth)” หากเจ้าของธุรกิจบริการใดๆ ไม่ใช่แค่ธุรกิจเรือสำราญสามารถสร้างความประทับใจแรกพบได้ก็จะทำให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจ เมื่อเริ่มต้นดี ก้าวต่อไปจึงเป็นเรื่องง่าย Petrick et al. (2006) ได้ชี้ให้เห็นว่า Moment of Truth เป็นสิ่งที่มีพลังอย่างมาก เพราะอาจทำให้คนเปลี่ยนประสบการณ์การรับบริการจากบวกเป็นลบหรือจากลบเป็นบวกได้ทันที จากผลการวิจัยของ Petrick et al. ทำให้เข้าใจความพึงพอใจของผู้โดยสารบนเรือสำราญเป็นอย่างดี รวมไปถึงคุณค่าที่ได้รับ (Perceived value) การพูดแบบปากต่อปาก (Word of mouth) และเจตนาที่จะมาใช้บริการอีกครั้ง (Repurchase) สรุปก็คือ เทคนิคการบันทึกเหตุการณ์สำคัญ (Critical incident technique) เป็นเครื่องมือที่สามารถนำมาช่วยในการบริหารจัดการธุรกิจเรือสำราญได้อย่างมีประสิทธิภาพเพราะช่วยให้ผู้ประกอบการหรือผู้ให้บริการธุรกิจเรือสำราญวิเคราะห์ได้ว่า เหตุการณ์หรือการกระทำอะไรที่เป็นบวกหรือลบ และจะส่งผลต่อผู้โดยสารอย่างไร เพื่อนำไปสู่การวางแผนการให้บริการบนเรืออย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

การดำเนินธุรกิจเรือสำราญโดยใช้หลัก Moment of Truth จะนำไปสู่การสร้างเจตคติที่ฝังแน่นในจิตใจเกี่ยวกับการให้บริการ (Service mindset) เพราะผู้โดยสารที่มาใช้บริการเรือสำราญจะเกิดความรู้สึกทางบวกและมีแนวโน้มที่จะมาบริการอีกในครั้งต่อไป หลักการของ Moment of Truth มี 3 ข้อที่สำคัญ คือ (1) ลูกค้าหรือผู้โดยสารเรือสำราญมีปฏิกริยาและตัดสินใจคุณภาพทันทีจากการบริการในขณะนั้น (2) การวิเคราะห์ Moment of Truth ทำให้ทราบถึงระดับของคุณภาพในการให้บริการในขณะนั้น และ (3) การปรับปรุงคุณภาพทำได้อย่างรวดเร็วเพราะทราบปฏิกริยาของผู้โดยสารแบบทันทีทันใดในขณะนั้น

ในส่วนของการขับเคลื่อนธุรกิจเรือสำราญในประเทศไทย จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลายประการ เช่น การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ทางเรือให้สามารถรองรับการขยายตัวของเรือสำราญ โดยท่าเรือในประเทศไทยจะต้องสามารถรองรับเรือสำราญได้ทั่วโลก โดยเฉพาะในจังหวัดที่มีพื้นที่ติดทะเลและเป็นแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ที่ชาวต่างชาติสนใจเดินทางมาเยี่ยมชมจากผลการวิจัยของ ไพฑูรย์ มนต์พานทองและเทิดชาย ช่วยบำรุง (2558) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง ผลการปฏิบัติงานการจัดการท่าเรือแควะพักของจังหวัดภูเก็ต สำหรับการท่องเที่ยวเรือสำราญ : การประเมินผลโดยใช้การวิเคราะห์ความสำคัญและการผลการปฏิบัติงาน พบว่า ปัจจัยที่มีความสำคัญระดับมากที่สุดที่ต้องคำนึงถึงในการจัดการท่าเรือเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเรือสำราญ ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว ผู้ให้บริการ ความคุ้มค่าเงิน ความปลอดภัยบนฝั่ง สุขอนามัย ความสะอาด สภาพอากาศและทะเล พิธีการตรวจคนเข้าเมืองและศุลกากร แผนรับมือภาวะฉุกเฉิน การเชื่อมต่อระหว่างท่าเรือ สิ่งอำนวยความสะดวกของท่าเรือ โครงสร้างพื้นฐานของท่าเรือ เสถียรภาพทางการเมืองจากงานวิจัยดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า การจัดการท่าเรือและการจัดการโลจิสติกส์จึงเป็นอีกเรื่องหนึ่งที่สำคัญที่ประเทศไทยจะต้องให้ความสำคัญเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการพัฒนาธุรกิจเรือสำราญให้ก้าวหน้าต่อไป เป็นต้น

นอกจากนี้ การเปิดตลาดธุรกิจเรือสำราญไปสู่อาเซียนและภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลก โดยรัฐบาลไทยจะต้องมีนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการขยายเส้นทางเดินเรือไม่เพียงแค่ในกลุ่มประเทศอาเซียน แต่เส้นทางเดินเรือควรมีหลายเส้นทางไปยังภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลก เช่น ยุโรป อเมริกา ออสเตรเลีย เป็นต้น หรือแม้แต่การดำเนินธุรกิจเรือสำราญ โดยการเปิดบริษัทที่ดำเนินธุรกิจด้านนี้โดยตรง เช่น บริษัทเรือสำราญล่าสุดสัญชาติไทยคือ Millennium Viller เป็นต้น สำหรับตัวอย่างเรือสำราญที่มาเทียบท่าในประเทศไทยและสร้างรายได้เข้าประเทศเป็นจำนวนมาก เช่น เรือสำราญท่องเที่ยว Pacific Eden นำนักท่องเที่ยวต่างชาติจำนวน 1,400 คน ท่องเที่ยว ก่อนจะเดินทางต่อไปยังท่าเรือแหลมฉบัง เพื่อแวะเที่ยวจังหวัดชลบุรีหรือเรือสำราญSuperstar Virgo ของ Star Cruises ให้บริการในเส้นทางสิงคโปร์-ลังกาวิ-ภูเก็ต-มะละกา-กัวลาลัมเปอร์-สิงคโปร์ เป็นต้น

ภาพที่ 1 เรือสำราญท่องเที่ยว Pacific Eden

(ที่มา: <http://www.thairath.co.th/content/685713>, สืบค้นเมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2559)

ภาพที่ 2 เรือสำราญ Superstar Virgo ของ Star Cruises

(ที่มา: https://en.wikipedia.org/wiki/SuperStar_Virgo, สืบค้นเมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2559)

4. คุณลักษณะของบัณฑิตระดับปริญญาตรีในโลกยุค AEC

โลกยุค AEC ในบทความนี้หมายถึง สถานการณ์ที่ประเทศสมาชิกใน ASEAN จำนวน 10 ประเทศมีความร่วมมือกันทางเศรษฐกิจอย่างเข้มแข็ง เป็นไปตามคำขวัญของ ASEAN ที่ว่า “One Vision, One Identity, One Community” หรือ “หนึ่งวิสัยทัศน์ หนึ่งเอกลักษณ์ หนึ่งประชาคม” โดยเฉพาะในปี พ.ศ. 2558 ที่ผ่านมา ประเทศสมาชิกทั้ง 10 ประเทศรวมตัวกันเป็นประชาคม เรียกว่า “ประชาคมอาเซียน” ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อการดำเนินธุรกิจของประเทศไทย การรวมกันเป็นประชาคมเดียว (Single community) ทำให้อาเซียนกลายเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว (Single market and production base) มีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน เงินทุน และแรงงานฝีมืออย่างเสรี ดังนั้น การผลิตและพัฒนาบัณฑิตไทยสู่ตลาดแรงงานต้องคำนึงถึงตลาดในประชาคมอาเซียนด้วย (จิรวรรณ บุญเกียรติ, 2553) ตลอดจนการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะการผลิตบัณฑิตในระดับปริญญาตรีเพื่อรองรับสถานการณ์ดังกล่าว

การผลิตบัณฑิตในระดับปริญญาตรีในประเทศไทยในปัจจุบันเป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Higher Education; TQF: HEd) ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2552 และประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2552 โดยมีการกำหนดให้หลักสูตรพัฒนาบัณฑิตให้มีคุณลักษณะหรือผลการเรียนรู้ (Learning outcome) ที่สำคัญ 5 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม (2) ด้านความรู้ (3) ด้านทักษะทางปัญญา (4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ (5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี โดยถือว่าคุณลักษณะ 5 ด้านดังกล่าวเป็นคุณลักษณะร่วม (Common characteristics) โดยทั่วไปที่บัณฑิตในทุกสาขาวิชาในประเทศไทยจำเป็นต้องมี อย่างไรก็ตาม หลักสูตรหรือสาขาวิชาก็สามารถกำหนดคุณลักษณะหรือผลการเรียนรู้เพิ่มเติมได้ให้เหมาะสมกับสาขาวิชาของตนเอง และความต้องการของตลาดแรงงาน

อย่างไรก็ดี การพัฒนาคุณภาพบัณฑิตไทย นอกจากจะตอบสนองต่อลักษณะของบัณฑิตตาม TQF แล้ว จะต้องสอดคล้องกับความต้องการของตลาดในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือ AEC อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทำให้หน่วยงานต้นสังกัดของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย เช่น สกอ. กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นต้น มีนโยบายที่ชัดเจนที่จะผลิตและพัฒนาบัณฑิตให้ตอบสนองต่อความท้าทายที่มีต่อการอุดมศึกษา อันเป็นผลมาจากการรวมตัวของประเทศในภูมิภาคอาเซียนและสถาบันอุดมศึกษามีความจำเป็นที่จะต้องสร้างความมั่นใจให้แก่สังคมว่า สามารถผลิตบัณฑิตได้อย่างมีคุณภาพ เพื่อตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศไทยที่มุ่งสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันระดับสากล (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา หรือ สกอ., 2553)

ในปัจจุบัน มีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตระดับปริญญาตรีที่อาเซียนคาดหวังที่อาจจะหยิบยกมาเป็นตัวอย่างได้ คือ สุบิน ชูระรัช และคณะ (2554) ที่ค้นพบว่า คุณลักษณะของบัณฑิตที่อาเซียนคาดหวังมีจำนวน 26 คุณลักษณะ ซึ่งเป็นการแบ่งคุณลักษณะตามทฤษฎีจุดมุ่งหมายทางการศึกษา (Taxonomy of Educational Objectives) ของ Bloom & others (1971) ได้แก่ (1) ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive domain) มีจำนวน 12 คุณลักษณะ ได้แก่ ทักษะทางปัญญา ความรู้ในสาขาวิชา การคิดสร้างสรรค์ การคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์

การคิดเชิงวิพากษ์ ความสามารถในการตัดสินใจแก้ปัญหา ความสามารถเชิงตัวเลข ความสามารถในการบริหารจัดการตนเอง การบริหารเวลา ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต และความสามารถด้านภาษาอังกฤษ (2) ด้านจิตพิสัย (Affective domain) มีจำนวน 8 คุณลักษณะ ได้แก่ คุณธรรม/จริยธรรม/จรรยาบรรณในวิชาชีพ ความซื่อสัตย์สุจริต ทักษะที่ดีต่องาน/เพื่อนร่วมงาน การมองเห็นคุณค่าในตนเอง ความเป็นผู้นำ บุคลิกภาพที่ดี ความตระหนักในตนเอง การตัดสินใจอย่างมีคุณธรรม ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร แรงจูงใจในการทำงาน มุมมองสากล/ความเป็นพลโลก ความมั่นใจ และ (3) ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor domain) มีจำนวน 6 คุณลักษณะ ได้แก่ ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะทางสังคม/ทักษะระหว่างบุคคล ทักษะการปฏิบัติ/ทักษะทางวิชาชีพ ทักษะการสื่อสาร ทักษะในการปรับตัว และทักษะในการสืบค้นข้อมูลและนอกจากคุณลักษณะที่พึงประสงค์แล้ว ผลการวิจัยของ สุบิน ยะรัช และคณะ ได้ชี้ให้เห็นว่า อาชีพที่ประชาคมอาเซียนคาดหวังมีจำนวน 15 สาขาอาชีพ ได้แก่ (1) แพทย์ (2) ทันตแพทย์ (3) พยาบาล (4) นักสำรวจ (5) ผู้เชี่ยวชาญการประมง (6) นักเทคโนโลยีการอาหาร (7) วิศวกร (8) สถาปนิก (9) ผู้ประกอบอาชีพด้านบริการท่องเที่ยว (10) มัคคุเทศก์ (11) พนักงานโรงแรมภัตตาคารหรือร้านอาหาร (12) นักบัญชี (13) นักธุรกิจนักลงทุนหรือเจ้าของกิจการ (14) นักกฎหมาย หรือทนายความ และ (15) นักสิทธิมนุษยชน

ในบริบทของธุรกิจเรือสำราญ จะเห็นได้ว่า จากผลการวิจัยของสุบิน ยะรัช และคณะ ที่นำเสนอมาเป็นตัวอย่างข้างต้น เป็นข้อพิสูจน์ที่ชัดเจนและยืนยันได้ว่า ผู้ประกอบอาชีพด้านบริการท่องเที่ยวหรือพนักงานโรงแรมภัตตาคารหรือร้านอาหาร เป็นกลุ่มอาชีพที่อาเซียนคาดหวัง ดังนั้น การผลิตกำลังคนด้านนี้จึงเป็นที่ต้องการอย่างมาก และเป็นเหตุให้สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งควรตระหนัก และดำเนินการให้สอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน เช่น การพัฒนาคุณภาพและคุณลักษณะของบัณฑิตในสาขาวิชาด้านการท่องเที่ยวและโรงแรม หรือแม้แต่การเปิดหลักสูตรในสาขาวิชาการจัดการธุรกิจเรือสำราญ เป็นต้น

5. แนวทางการผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อเข้าสู่ธุรกิจเรือสำราญในโลกยุค AEC

สถาบันอุดมศึกษา คือ แหล่งของความรู้และวิชาการต่างๆ และถือว่าเป็นต้นน้ำของการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อให้มีความพร้อมก่อนประกอบอาชีพในธุรกิจเรือสำราญสำหรับแนวทางการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อเข้าสู่ธุรกิจเรือสำราญในโลกยุค AEC ผู้เขียนขอสรุปดังนี้

(1) การเปิดหลักสูตรใหม่ หรือการปรับปรุงหลักสูตรเพื่อรองรับอุตสาหกรรมธุรกิจเรือสำราญ การผลิตบัณฑิตเพื่อรองรับการทำงานในธุรกิจเรือสำราญนี้ สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งไม่ว่าจะเป็นของรัฐหรือเอกชนจะต้องเปิดสาขาทางด้านนี้โดยตรง เพื่อผลิตกำลังคนออกไปทำงานให้เพียงพอต่อความต้องการ (ปัจจุบันสาขาวิชานี้ยังมีไม่มากในประเทศไทย) โดยเฉพาะจุดเด่นของหลักสูตรทางด้านนี้ คือ การเรียนและฝึกงานไปพร้อมกัน กล่าวคือ เรียนไปด้วย ท่องเที่ยวไปด้วย

(2) หลักสูตรที่เปิดสอนในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการธุรกิจเรือสำราญจะต้องกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่ธุรกิจเรือสำราญต้องการ นอกเหนือไปจากคุณลักษณะหรือผลการเรียนรู้ 5 ด้านของ สกอ. เช่น ทักษะภาษาอังกฤษ (English literacy) เพราะบัณฑิตที่ไปทำงานในธุรกิจด้านนี้จะต้องมีโอกาสได้พบปะพูดคุยกับชาวต่างชาติ การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ (ฟัง พูด อ่าน เขียน) ให้อยู่ในระดับที่ใช้งานได้ จึงเป็นเรื่องจำเป็น

ตามที่กฎบัตรอาเซียน (ASEAN charter) ได้ระบุไว้ว่า “The working language of ASEAN shall be English.” (ASEAN, 2007) แสดงให้เห็นว่า ภาษาอังกฤษ มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการติดต่อสื่อสาร เพราะเมื่อมีการรวมประเทศเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนหรือ AEC แล้ว การทำธุรกิจกับชาวต่างชาติจำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

(3) การปลูกฝัง บ่มเพาะ และฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยหลักสูตรจะต้องจัดการศึกษาและจัดกิจกรรมหรือโครงการที่หลากหลายเพื่อฝึกฝนให้นักศึกษาได้พัฒนาตนเองให้มีความพร้อมก่อนทำงานจริงบนเรือสำราญ เช่น การไปสหกิจศึกษาบนเรือในช่วงเวลาหนึ่ง เป็นต้น ดังนั้น นักศึกษาที่จะเข้ามาเรียนในสายงานบริการนี้จะต้องมีความอดทน พร้อมทั้งจะเรียนรู้สิ่งใหม่ เข้าใจความแตกต่างของวัฒนธรรมในแต่ละชาติ มีทักษะภาษาอังกฤษที่ดี และมีหัวใจของการบริการ (Service mind)

(4) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ เช่น โรงเรียนเดินเรือสากล โรงเรียนระดับ 5 ดาวต่างๆ ที่มีหุ้นส่วนการดำเนินธุรกิจเรือสำราญ เป็นต้น เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้รับใบอนุญาตเดินเรือ (Seaman book) ซึ่งเป็นการเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพบนเรือสำราญและการฝึกงานของนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาการจัดการธุรกิจเรือสำราญ

6. สรุปและข้อเสนอแนะ

ธุรกิจเรือสำราญเป็นการประกอบกิจการในสายงานบริการบนเรือท่องเที่ยวที่มีความสำคัญและเป็นที่นิยมในประเทศไทยในปัจจุบัน การผลิตบัณฑิตเพื่อเข้าสู่ธุรกิจเรือสำราญในโลกยุค AEC เป็นหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดหลักสูตรทางด้านนี้จะต้องเตรียมการและดำเนินการให้ประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะใน 4 เรื่องที่สำคัญ ได้แก่ (1) สถาบันอุดมศึกษาที่มีความพร้อมควรเปิดหลักสูตรใหม่ที่สอนทางด้านนี้โดยตรง เพื่อผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการของธุรกิจเรือสำราญ (2) การกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่ธุรกิจเรือสำราญต้องการโดยคำนึงถึงสถานการณ์ทางการท่องเที่ยวในปัจจุบัน (3) หลักสูตรที่เปิดสอนสาขานี้จะต้องจัดกิจกรรมหรือโครงการที่หลากหลายเพื่อปลูกฝัง บ่มเพาะ และฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้นักศึกษามีความพร้อมมากที่สุดก่อนเริ่มทำงานจริงเมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้ว และ (4) สถาบันอุดมศึกษาควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานราชการ บริษัทเดินเรือ และผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวต่างๆ

7.เอกสารอ้างอิง

ชินวรณ์ บุญยเกียรติ. 2553. การเตรียมความพร้อมกับทิศทางของประเทศไทยด้านการศึกษาสู่การเปิดกว้างของการเรียนรู้แบบไร้พรมแดนภายใต้ข้อตกลงอาฟต้า. รายงานสรุปการบรรยายพิเศษโดย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2553 ณ ห้อง L01 อาคารเรียนรวม คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล (พญาไท).

ไพฑูรย์ มนต์พานทองและเทิดชาย ช่วยบำรุง. 2558. “ผลการปฏิบัติงานการจัดการท่าเรือแคว่พักของจังหวัดภูเก็ตสำหรับการท่องเที่ยวเรือสำราญ : การประเมินผลโดยการ ใช้การวิเคราะห์ความสำคัญและการผลการปฏิบัติงาน.” วารสารการจัดการ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์, 4 (1), 1-11.

- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2553. คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษายในสถานศึกษา
ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2553 (ฉบับเดือนพฤศจิกายน 2553). กรุงเทพฯ: สกอ.
- สุบิน ยุระรัช, เชียง เกาจิต, สุรเดช แสงเพชรและไพฑูรย์ สุขวิจิตร. 2554. ความพร้อมในการพัฒนาบัณฑิตของ
สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทยเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. วารสารวิชาการ
สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย. 17 (2), 1-15.
- Association of Southeast Asian Nations. 2007. **Charter of the Association of Southeast Asian Nations**.
Available online. Retrieved on November 3, 2010 from website: <http://www.aseansec.org/21069.pdf>
- Association of Southeast Asian Nations (ASEAN). 2005. **ASEAN Document Series 2005**. Jakarta: Public
Affairs Office, The ASEAN Secretariat.
- Baker, D.Mc. and Stockton, S. 2013. "Smooth Sailing! Cruise Passengers Demographics and Health
Perceptions While Cruising the Eastern Caribbean." **International Journal of Business and Social
Science**, 4 (7), 7-17.
- Bloom, B.S. & others. 1971. **Handbook on formative and summative evaluation of student learning**.
New York: McGraw-Hill.
- Dahl, E. 2009. "Cruise ship doctor: demands and challenges versus qualifications and training." **Int Marit
Health**, 60 (1-2), 33-35.
- Petrick J.F, Tonner C. and Quinn C. 2006. 'The Utilization of Critical Incident Technique to Examine Cruise
Passengers' Repurchase Intentions.' **Journal of Travel Research**, 44 (3), 273-280.
- Young, S. J. 2006. "Exotic Asian cruise options are rapidly expanding." **Travel Agent**, October 23, 2006,
28-35.

**ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านคุณลักษณะ พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ
ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพชรบูรณ์และการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ
ของนักเรียนโรงเรียนในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์**

**THE RELATIONSHIP AMONG DEMOGRAPHIC FACTORS,
MEDIA EXPOSURE TO INFORMATION AND NEWS ABOUT CHALERM
KANCHANA PETCHBUN UNIVERSITY, AND THEIR DECISION TO
PURSUE AN EDUCATIONAL DEGREE AMONG STUDENTS IN
PETCHBOON PROVINCE**

พริ้มภา พรธณลิก

คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

E-mail: plucky_pluk@hotmail.com

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรภรณ์ เกษะประกร

คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

E-mail: pacharaporn.i@bu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงสำรวจนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านคุณลักษณะ พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ การรับรู้ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพชรบูรณ์และการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักเรียนโรงเรียนในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับอาชีวศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน ในอำเภอเมืองและอำเภอใกล้เคียงของจังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งได้มีการสุ่มตัวอย่างจำนวน 200 คน โดยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิตามสัดส่วนของจำนวนนักเรียนในแต่ละสถาบันการศึกษา และในแต่ละสถาบันการศึกษาทำการสุ่มด้วยวิธีแบบสะดวก โดยนำ ข้อมูลได้นำวิเคราะห์ด้วยสถิติทดสอบไคสแควร์ และสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ซึ่งกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัย พบว่า (1) ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นต่อภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพชรบูรณ์โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง (2) ปัจจัยด้านอายุของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารผ่านโทรทัศน์อย่างมีนัยสำคัญ ปัจจัยด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อบุคคลอย่างมีนัยสำคัญ และปัจจัยด้านระดับชั้นที่กำลังศึกษา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารผ่านโทรทัศน์ โรงเรียน และสื่อบุคคล (3) พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารผ่านโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์/ นิตยสาร ใบปลิว/แผ่นพับ/ โปสเตอร์/ ป้ายโฆษณา อินเทอร์เน็ตโรงเรียน สื่อบุคคล และวารสารวิทยาลัย มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับภาพลักษณ์ของวิทยาลัย

อย่างมีนัยสำคัญ และ (4) การรับรู้ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพชรบูรณ์ ของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพชรบูรณ์ อย่างมีนัยสำคัญ

คำสำคัญ: ภาพลักษณ์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพชรบูรณ์ การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ การเปิดรับข้อมูลข่าวสาร

ABSTRACT

This survey research aimed to examine the relationships among Petchaboon students' demographic factors, media exposure to information and news about Chalerm Kanchana Phetchabun University, and their decision to pursue an educational degree in the university. Two samples were being sampled by using stratified proportional sampling and convenience sampling from high school and vocational students studying in the public and private schools in Phetchaboon Province. The data was being analyzed using Chi-Square and Pearson Correlation Coefficient with a statistical significance of 0.05. The finding revealed the following results: 1. Students perceived the image of Chalerm Kanchana Phetchaboon University in the neutral level. 2. Students' age significantly correlated with their media exposure via television, while their personal income per month significantly correlated with their media exposure via personal media; their educational level correlated with their media exposure via television, schools, and personal media. 3. Students' media exposure via television, radio, newspapers, magazines, leaflets/pamphlets/ posters, public announcement, school website, personal media, and college journal significantly correlated with their perceived image toward the University. 4. Students' perceived image of Chalerm Kanchana Phetchabun University significantly correlated with their decision to pursue an educational degree at Chalerm Kanchana Phetchaboon University.

KEYWORDS: Demographic factor media exposure image decision to pursue a degree Chalerm Kanchana Phetchaboon University

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

การศึกษาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อทรัพยากรมนุษย์เป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยการศึกษาแบ่งเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับอนุบาลศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา แต่ละระดับมีการจัดการและพัฒนาระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับวัยของผู้เรียนและการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ทางสังคมในแต่ละช่วงเวลา

สถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่สำคัญในการผลิตกำลังคนระดับกลางและระดับสูง เป็นแหล่งรวบรวมวิทยาการหลากหลายแขนง โดยอุดมศึกษาเป็นกลไกสำคัญหนึ่งในการเพิ่มศักยภาพของประเทศในเวทีสากล ผ่านการสร้างและพัฒนากำลังคน ด้วยการสร้างความรู้และนวัตกรรมผ่านระบบวิจัยและพัฒนา เพื่อประโยชน์ในภาคการผลิตโครงสร้างพื้นฐานและการยกระดับความเข้มแข็งของสังคมโดยรวม ประเทศที่พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมได้ดี มหาวิทยาลัยจะเชื่อมต่อได้ดีกับภาคการผลิต สร้างความรู้และนวัตกรรมใหม่ นอกจากนั้นมหาวิทยาลัยยังถูก

คาดหวังให้เป็นสถาบันสังคม มีบทบาทชี้นำความคิดและพลวัตทางสังคม พันธกิจ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2555) ปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษาภาคเอกชนมักจะมีชื่อเสียงเปรียบสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐในเรื่องค่านิยมของสังคม ส่งผลให้สถาบันอุดมศึกษาภาคเอกชนจึงจำเป็นต้องมีการสร้างภาพลักษณ์องค์กรตนเองให้ได้รับความน่าเชื่อถือและความไว้วางใจจากนักเรียนและผู้ปกครอง

จากภาพการแข่งขันกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษาทั้งของภาครัฐและภาคเอกชนและความสำคัญของการสร้างภาพลักษณ์และการประชาสัมพันธ์ของสถาบันอุดมศึกษาดังกล่าว อาจกล่าวได้ว่า นอกจากการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนและการบริหารที่มีประสิทธิภาพแล้ว การสร้างภาพลักษณ์องค์กรก็เป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อสถาบันอุดมศึกษา เพื่อสร้างคุณค่าในมุมมองของผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา และบุคคลทั่วไป เช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพชรบูรณ์ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาภาคเอกชน ตั้งอยู่ที่ ถนนเลี้ยวเมือง เพชรบูรณ์ ตำบลบ้านโตก อำเภอเมือง เป็นวิทยาเขตหนึ่งของมหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา ซึ่งก่อตั้งมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 ได้รับการยอมรับจากผู้ปกครอง นักศึกษา นักเรียน และบุคคลทั่วไป แต่ในสภาวะที่มีการแข่งขันก็ต้องพยายามหาวิธี หรือกลยุทธ์ต่างๆ เพื่อสื่อสารกับชุมชนให้เห็นถึงภาพลักษณ์องค์กรที่ดี โดยมุ่งเน้นการสร้างความร่วมมือและความเข้าใจจากประชาชน ที่ผ่านมาก็ได้อาศัยสื่อการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย สามารถเข้าใจง่าย เป็นรูปธรรม สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายในเชิงกว้างโดยอาศัยสื่อต่างๆ เช่น อินเทอร์เน็ต โทรศัพท์ กิจกรรมสัมพันธ์ ป้ายประกาศ โปสเตอร์ แผ่นพับ เป็นต้น เพื่อให้วิทยาลัยมีภาพลักษณ์ที่ดี และเกิดความน่าเชื่อถือต่อชุมชน จากประเด็นดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพชรบูรณ์ ตามทัศนะของนักเรียน และผลที่มีต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักเรียนโรงเรียนในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์

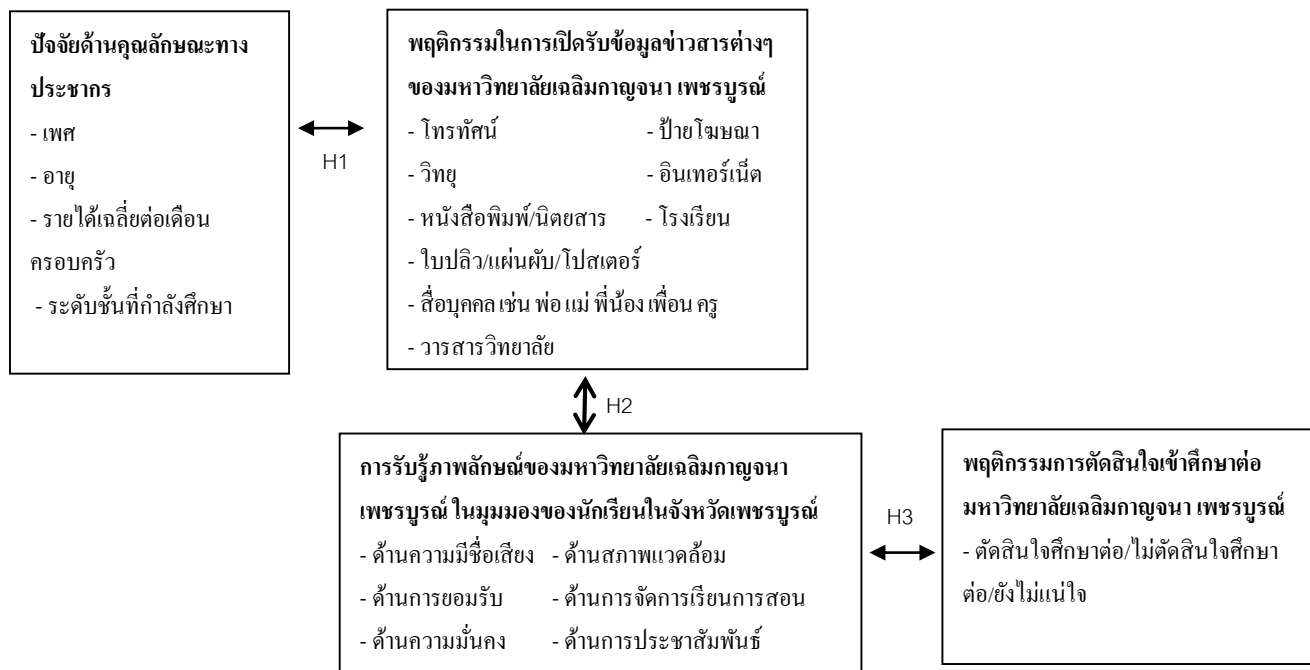
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

(1) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านคุณลักษณะทางประชากรของนักเรียน ได้แก่ เพศ อายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว และระดับชั้นที่กำลังศึกษา กับพฤติกรรมในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารต่างๆ ของมหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพชรบูรณ์

(2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารต่างๆ ของมหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพชรบูรณ์กับการรับรู้ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพชรบูรณ์ตามมุมมองของนักเรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์

(3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพชรบูรณ์กับพฤติกรรมการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพชรบูรณ์

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับอาชีวศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน ในอำเภอเมืองและอำเภอใกล้เคียงของจังหวัดเพชรบูรณ์ ทั้งหมด 11 อำเภอ ซึ่งมีจำนวนสถานศึกษา จำนวน 41 แห่ง มีนักเรียนจำนวน 35,151 ราย (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 40 จังหวัดเพชรบูรณ์, 2558)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับอาชีวศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน ในอำเภอเมืองและอำเภอใกล้เคียงของจังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 200 คน

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม มีทั้งหมด 4 ส่วนดังนี้

4.2.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามประกอบด้วยคำถามแบบมีคำตอบ คำถามชนิดเลือกตอบ 2 คำตอบจำนวน 1 ข้อ และคำถามที่มีหลายคำตอบให้เลือก จำนวน 7 ข้อ รวมทั้งหมด 8 ข้อ

4.2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารต่างๆ ของมหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพชรบูรณ์ จำนวน 9 ข้อ มีลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ

4.2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพชรบูรณ์ จำนวน 30 ข้อ ข้อคำถามจะมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งจัดอยู่ระดับการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาคชั้น โดยให้เลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว

4.2.4 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพชรบูรณ์ จำนวน 1 ข้อ มีลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ

การวิจัยครั้งนี้ได้มีการทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา และการทดสอบความน่าเชื่อถือ ของแบบสอบถาม ซึ่งผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น แบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .9158

4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยวิธีการแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง กรอกคำตอบเองโดยนำหนังสือจากมหาวิทยาลัย ในการขอความอนุเคราะห์ข้อมูลต่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายโดยชี้แจงต่อกลุ่มนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้เข้าใจวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม และตอบข้อซักถามให้เข้าใจอย่างชัดเจนหลังจากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้จากการสำรวจ มาทำการตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม และข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

-ใช้สถิติเชิงพรรณนา

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 1 ทัวไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม และ ข้อมูลส่วนที่ 2 เกี่ยวกับพฤติกรรมในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารต่างๆ ใช้สถิติค่าความถี่และค่าร้อยละ การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 3 เกี่ยวกับการรับรู้ภาพลักษณ์ใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

-ใช้สถิติเชิงอนุมาน

สมมติฐานข้อที่ 1 โดยใช้วิธีทางสถิติ Chi- square Test สำหรับทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 กลุ่ม ได้แก่ ปัจจัยด้านคุณลักษณะกับพฤติกรรมในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารต่างๆ

สมมติฐานข้อที่ 2 ใช้สถิติสถิติสัมพันธ์สหสัมพันธ์ ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการรับรู้ภาพลักษณ์และพฤติกรรมในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารต่างๆ

สมมติฐานข้อที่ 3 ใช้วิธีทางสถิติ Chi- square Test สำหรับทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 กลุ่ม ได้แก่ ภาพลักษณ์ กับพฤติกรรมการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพชรบูรณ์

5. สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยเชิงพรรณนา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะทางประชากรพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 200 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 76.0 มีอายุ 17 ปี ร้อยละ 34.5 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว 10,001-20,000 บาท ร้อยละ 28.5 ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ชั้นปีที่ 4 ร้อยละ 38.5 มีเกรดเฉลี่ยสะสมมากกว่า 3.49 ร้อยละ 53.0

สำหรับการเปิดรับข้อมูลข่าวสารของมหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพชรบูรณ์ พบว่าเปิดรับข้อมูลข่าวสารของมหาวิทยาลัย จากอินเทอร์เน็ตเป็นประจํามากที่สุด ร้อยละ 44.5 เปิดรับข้อมูลข่าวสารของมหาวิทยาลัย จากใบปลิว/แผ่นพับ/โปสเตอร์ บางครั้ง ร้อยละ 37.5 เปิดรับข้อมูลข่าวสารของมหาวิทยาลัย จากป้ายโฆษณา บางครั้ง ร้อยละ 36.0 เปิดรับข้อมูลข่าวสารของมหาวิทยาลัย จากหนังสือพิมพ์/นิตยสาร นานๆ ครั้ง ร้อยละ 35.5 เปิดรับข้อมูลข่าวสารของมหาวิทยาลัย จากวารสารวิทยาลัย บางครั้ง ร้อยละ 29.0 เปิดรับข้อมูลข่าวสารของมหาวิทยาลัย จากโทรทัศน์เป็นบางครั้ง ร้อยละ 28.5 เปิดรับข้อมูลข่าวสารของมหาวิทยาลัย จากโรงเรียนเป็นประจำ ร้อยละ 25.5 และเปิดรับข้อมูลข่าวสารของมหาวิทยาลัย จากสื่อบุคคล เช่น พ่อ แม่ ญาติ พี่น้อง เพื่อน ครู บ่อยครั้ง ร้อยละ 25.0 ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัยตามสมมติฐาน

สมมติฐานการวิจัยที่ 1 ปัจจัยด้านคุณลักษณะทางประชากรของนักเรียน ประกอบด้วย เพศ อายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว และระดับชั้นที่กำลังศึกษา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารต่างๆ ของมหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพชรบูรณ์ สรุปผลได้ดังนี้

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.1 เพศของนักเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารต่างๆ ของมหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพชรบูรณ์ผ่านโทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต ป้ายโฆษณา หนังสือพิมพ์/นิตยสาร โรงเรียน วิทยุ ใบปลิว/แผ่นพับ/โปสเตอร์ วารสารวิทยาลัย และ สื่อบุคคล เช่น พ่อ แม่ ญาติ พี่น้อง เพื่อน ครู

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.2 อายุของนักเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารต่างๆ ของมหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพชรบูรณ์ผ่านสื่อบุคคล เช่น พ่อ แม่ ญาติ พี่น้อง เพื่อน ครู โรงเรียน หนังสือพิมพ์/นิตยสาร อินเทอร์เน็ต วารสารวิทยาลัย ใบปลิว/แผ่นพับ/โปสเตอร์ วิทยุ และป้ายโฆษณา ยกเว้นมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารผ่านโทรทัศน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.3 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวของนักเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารต่างๆ ของมหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพชรบูรณ์ผ่านวิทยุ โทรทัศน์ ป้ายโฆษณา หนังสือพิมพ์/นิตยสาร อินเทอร์เน็ต โรงเรียน ใบปลิว/แผ่นพับ/โปสเตอร์ และวารสารวิทยาลัย ยกเว้นมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อบุคคล เช่น พ่อ แม่ ญาติ พี่น้อง เพื่อน ครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.4 ระดับชั้นที่กำลังศึกษาของนักเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารต่างๆ ของมหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพชรบูรณ์ผ่านอินเทอร์เน็ต ใบปลิว/แผ่นพับ/โปสเตอร์ หนังสือพิมพ์/นิตยสาร วารสารวิทยาลัย ป้ายโฆษณา และวิทยุ ยกเว้นมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารผ่านโทรทัศน์ โรงเรียน และสื่อบุคคล เช่น พ่อ แม่ ญาติ พี่น้อง เพื่อน ครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานการวิจัยที่ 2 พฤติกรรมในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารผ่านโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์/นิตยสาร ใบปลิว/แผ่นพับ/โปสเตอร์ ป้ายโฆษณา อินเทอร์เน็ต โรงเรียน สื่อบุคคล เช่น พ่อ แม่ ญาติ พี่น้อง เพื่อน ครู และวารสารมหาวิทยาลัย มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพชรบูรณ์โดยรวมในมุมมองของนักเรียน พบว่า การเปิดรับข้อมูลข่าวสารผ่านอินเทอร์เน็ต โรงเรียน โทรทัศน์

ป้ายโฆษณา ใบปลิว/แผ่นพับ/โปสเตอร์ สื่อบุคคล เช่น พ่อ แม่ ญาติ พี่น้อง เพื่อน ครู วิทยุ วารสารวิทยาลัยและหนังสือพิมพ์/นิตยสาร มีความสัมพันธ์ในทางบวกในระดับค่อนข้างต่ำถึงปานกลาง กับการรับรู้ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพชรบูรณ์โดยรวมในมุมมองของนักเรียน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

สมมติฐานการวิจัยที่ 3 การรับรู้ภาพลักษณ์โดยรวม ด้านการยอมรับ ด้านความมั่นคง ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการประชาสัมพันธ์ ในมุมมองของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพชรบูรณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการรับรู้ภาพลักษณ์ด้านความมีชื่อเสียงและด้านสภาพแวดล้อม ในมุมมองของนักเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพชรบูรณ์

6. อภิปรายผล

1. ประเภทสื่อที่มีการเปิดรับข้อมูลข่าวสารของมหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพชรบูรณ์ มากที่สุด คือ สื่ออินเทอร์เน็ต ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจาก อินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย สะดวก และรวดเร็ว รวมถึงเป็นสื่อที่สามารถค้นหาข้อมูลได้อย่างกว้างขวาง ตามที่ต้องการ สอดรับกับแนวคิดการรับรู้ของ สันติชัย ฉ่ำจิตรชื่น (2547) โดยแนวคิดได้กล่าวว่า การรับรู้ เป็นขบวนการที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนการเลือกสิ่งเร้า การประมวลสิ่งเร้า และการแปลผลตีความสิ่งเร้า ซึ่งเป็นประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ส่วน แมคคอมบ์ และเบคเกอร์ (1979) (McCombs & Becker 1979) ได้กล่าวว่า บุคคลใช้สื่อมวลชนเพื่อตอบสนองความต้องการข้อมูล การพูดคุย หรือสนทนา โดยการเปิดรับสื่อจะทำให้บุคคลมีข้อมูลที่จะนำไปใช้ในการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อัจฉราพร แปลงมาลัย (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่องภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เขตพื้นที่ลำปาง ในมุมมองของนักเรียนในเมืองลำปาง ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนเมืองลำปางเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เขตพื้นที่ลำปางมากที่สุด จากสื่ออินเทอร์เน็ต

2. ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพชรบูรณ์ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง โดยภาพลักษณ์ด้านสภาพแวดล้อม พบว่า เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพชรบูรณ์ มากที่สุด ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจาก สภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพชรบูรณ์มีอาคารเรียนและเครื่องมือในการเรียนการสอนที่ทันสมัย รวมถึงมีสภาพแวดล้อมที่ดีเมื่อมองเข้ามาแล้วรู้สึกมีความอบอุ่น ปลอดภัยจากอบายมุข และสิ่งล่อใจต่างๆ และยังเป็นสถาบันการศึกษาที่ช่วยเหลือสังคมอยู่สม่ำเสมอ เป็นต้น โดยปัจจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ โกวิท ธิพิไพศาล (2548) ได้กล่าวว่า ภาพลักษณ์ หมายถึง การรับรู้ของผู้บริโภคเกี่ยวกับองค์กรทั้งหมด โดยองค์กรก็เปรียบเสมือนคนซึ่งย่อมต้องมีบุคลิกภาพ และภาพลักษณ์ที่ต่างกัน

3. แนวโน้มการตัดสินใจที่จะเข้าศึกษาต่อ ณ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพชรบูรณ์ เมื่อจบการศึกษาแล้ว พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยังไม่แน่ใจว่าจะตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ณ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพชรบูรณ์ หรือไม่ ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจาก กลุ่มตัวอย่างยังไม่มีการวางแผนหรือตัดสินใจว่าจะเข้าศึกษาต่อ ณ สถาบันใด หรืออาจมีสถาบันที่ตัดสินใจว่าจะเข้าศึกษาต่ออยู่แล้ว ส่วนอีกสาเหตุอาจมาจาก กลุ่มตัวอย่างยังไม่รู้จักมหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพชรบูรณ์เท่าที่ควร จึงทำให้ไม่มีข้อมูลรายละเอียดเพื่อนำไปเปรียบเทียบกับสถาบันอื่นก่อน

ตัดสินใจเข้าศึกษา สอดรับกับแนวคิดของ Huse อ้างถึงในอนันต์ เกตุวงศ์ (2534) โดยแนวคิดได้กล่าวว่า การตัดสินใจ คือ การเลือกเอาทางเลือกของวิธีการกระทำทางหนึ่งจากหลาย ๆ ทางที่มีอยู่มาใช้ในการตัดสินใจ

4. พฤติกรรมในการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร มีความสัมพันธ์กับภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพชรบูรณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเป็นความสัมพันธ์เชิงบวก กล่าวคือ หากผู้ตอบแบบสอบถาม มีพฤติกรรมในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อต่างๆ มากยิ่งขึ้น จะส่งผลให้มีการรับรู้เกี่ยวกับภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพชรบูรณ์เพิ่มมากขึ้น สอดรับกับแนวคิดการรับรู้ของ McCombs & Becker (1979) ได้กล่าวว่า การที่บุคคลใช้สื่อมวลชน เพื่อต้องการเสริมความคิดเห็น หรือสนับสนุนการตัดสินใจในสิ่งที่ตนเองคิดไว้ หรือได้กระทำไปแล้ว ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุจินดา อยู่ยงสินธุ์ (2547) ได้ศึกษาเรื่องภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ต่อการเปิดหลักสูตรบริหารธุรกิจปริญญาโท MBA นานาชาติในทัศนะของผู้จบปริญญาตรีในเขตกรุงเทพมหานคร ผลวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมในการเปิดรับสื่อกับภาพลักษณ์พบว่า ถ้ากลุ่มตัวอย่างได้รับข่าวสารจากโครงการฯ มากขึ้น ก็จะรับรู้เกี่ยวกับภาพลักษณ์โดยรวมของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒหลักสูตรบริหารธุรกิจปริญญาโท MBA นานาชาติที่ดีขึ้นด้วย

5. ภาพลักษณ์มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพชรบูรณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพชรบูรณ์ ขึ้นอยู่กับภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพชรบูรณ์ ดังนั้นมหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพชรบูรณ์ จึงควรกระตุ้นเตือน หรือประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับภาพลักษณ์ขององค์กร โดยผ่านช่องทางสื่อต่างๆ ให้มากขึ้น เพื่อเพิ่มการรับรู้เกี่ยวกับภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพชรบูรณ์ให้มากยิ่งขึ้น อันจะนำมาซึ่งการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อเพิ่มมากขึ้น สอดรับกับผลการศึกษาของ สุจินดา อยู่ยงสินธุ์ (2547) และ อรุณา ไชยเศรษฐ (2551) โดยผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข่าวสารมากขึ้น จะรับรู้เกี่ยวกับภาพลักษณ์โดยรวมดีขึ้นด้วย และยังพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการเปิดรับข่าวสารที่แตกต่างกัน จะมีการรับรู้เกี่ยวกับภาพลักษณ์ขององค์กรแตกต่างกัน

6. วิจัยในครั้งนี้ยืนยันถึงความสำคัญของปัจจัยด้านพฤติกรรมในการเปิดรับสื่อและการรับรู้ภาพลักษณ์ต่อพฤติกรรมการตัดสินใจ โดยผลวิจัยชี้ให้เห็นถึงกระบวนการการตัดสินใจซึ่งเสนอโดย วุฒิชัย จานงค์ (2523) ประกอบด้วย (1) การแยกแยะตัวปัญหา (2) การหาข่าวสารที่เกี่ยวกับตัวปัญหานั้น (3) การประเมินค่าข่าวสาร (4) การกำหนดทางเลือก (5) การเลือกทางเลือก การปฏิบัติตามการตัดสินใจ ผลการวิจัยค้นพบว่า ขั้นตอนที่ 2 การหาข่าวสารที่เกี่ยวกับตัวปัญหานั้น และขั้นตอนที่ 3 การประเมินค่าข่าวสาร จะส่งผลต่อขั้นตอนที่ 4, 5 เพราะ ปัจจัยด้านอายุ ด้านรายได้เฉลี่ยต่อครอบครัวและด้านระดับชั้นที่กำลังศึกษามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารต่างๆของมหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพชรบูรณ์ผ่านสื่อโทรทัศน์ สื่อบุคคล เช่น พ่อ แม่ พี่น้อง เพื่อน ครูและสื่อโรงเรียน โดยการเรียนรู้ภาพลักษณ์ด้านการยอมรับ ด้านความมั่นคง ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการประชาสัมพันธ์ จะมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพชรบูรณ์อย่างมีนัยสำคัญ

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

7.1.1 ผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพชรบูรณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

- ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของวิทยาลัยผ่านสื่อต่างๆ ที่หลากหลาย โดยเฉพาะสื่ออินเทอร์เน็ต

- ควรเน้นการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารโดยมุ่งไปที่จุดเด่นของมหาวิทยาลัยเป็นหลัก

7.1.2 ผลการวิจัยพบว่าการรับรู้ภาพลักษณ์ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพชรบูรณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

- ควรมุ่งเน้นการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับภาพลักษณ์ขององค์กร ในด้านความมีชื่อเสียงและจุดแข็งที่ได้รับการยอมรับให้มากขึ้น

- ควรมุ่งเน้นการสร้างการยอมรับให้มากขึ้น

- ควรมุ่งเน้นการสร้างภาพลักษณ์ด้านความมั่นคงของสถาบันให้มากขึ้น

- ควรให้ความสำคัญกับภาพลักษณ์ด้านการจัดการเรียนการสอนให้มากขึ้น

- ควรมุ่งเน้นการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของมหาวิทยาลัยผ่านสื่อต่างๆ ที่หลากหลายให้มากขึ้น

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

7.1.2 ควรมีการขยายกลุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุมถึงผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์ด้วย

7.2.2 โดยอาจจะใช้วิธีการศึกษาในเชิงคุณภาพ ด้วยการจัดให้มีการสนทนากลุ่ม หรือการสัมภาษณ์เชิงลึก

8. เอกสารอ้างอิง

ภัททิรา กลิ่นเลขา. 2557. “พฤติกรรมการเปิดรับสื่อและความต้องการรูปแบบรายการโทรทัศน์ของคนพิการทางสายตา.” รายงานวิจัย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

วุฒิชัย จานงค์. 2523. พฤติกรรมการตัดสินใจ. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

สันติชัย จำจิตรจั่น. 2547. สืบค้นเมื่อ 19 มิถุนายน 2559, จาก <http://www.mahidol.ac.th/mahidol/ra/rapc/percept.html>.

สุจินดา อยู่ยงสินธุ์. 2547. “ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ต่อการเปิดหลักสูตรบริหารธุรกิจปริญญาโท MBA นานาชาติในทัศนะของผู้เรียนจบปริญญาตรีในเขต กรุงเทพมหานคร.” สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2555. สืบค้นเมื่อ 27 พฤษภาคม 2559, จาก http://www.tu.ac.th/org/qa/guide_office/paper_guide/plan51_65.pdf

อรอุมา ไชยเศรษฐ. 2551. “ภาพลักษณ์มหาวิทยาลัยพายัพในทัศนะของนักศึกษามหาวิทยาลัยพายัพและนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดเชียงใหม่.” การค้นคว้าแบบอิสระ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อนันต์ เกตุวงศ์. 2534. **หลักและเทคนิคการวางแผน**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

อัญราพร แปลงมาลัย. 2552. “ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เขตพื้นที่ลำปาง
ในมุมมองของนักเรียนในเมืองลำปาง.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

McCombs, M.E. & Becker, L.B. 1979. “Using Mass Communication Theory.” U.S.A.: Prentice-Hall.

**การพัฒนารูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ
เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ
ในโรงเรียนแบบเรียนร่วม**

**DEVELOPMENT OF LEARNING ACTIVITIES WITH INFORMATION
TECHNOLOGY MEDIA MODEL FOR CHILDREN WITH SPACIAL NEEDS
IN INCLUSIVE SCHOOLS**

กุลรภัศ เทียมทิพร

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

E-mail: Kulrapas.t@gmail.com

สุทธิกร แก้วทอง

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

E-mail: Suthigron@hotmail.com

สุภกิจ วิริยะกิจ

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

E-mail: st_wiriyakit@hotmail.co.th

บทคัดย่อ

การดำเนินการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1.ออกแบบและพัฒนารูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนแบบเรียนร่วม 2.เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนแบบเรียนร่วม การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่อยู่ในกลุ่มของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ที่มีความบกพร่องทางการคิดคำนวณ จำนวน 12 คน ที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 การดำเนินการวิจัย 1.ศึกษารูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบต่างๆ 2.ศึกษารูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ 3.ศึกษาและคัดกรองประเภทของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ 4.พัฒนารูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ 5.นำรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ไปทดลองใช้และประเมินผล ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษด้านการคิดคำนวณ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2.การพัฒนารูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยสื่อเทคโนโลยี

สารสนเทศเพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ได้รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ (SDTE Model) ที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

คำสำคัญ: กิจกรรมการเรียนรู้, สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ, นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ.

ABSTRACT

The research aims to 1. Design and develop learning activities with Information Technology in order to enhance the learning skills of students with special needs in the inclusive school. 2. Study the effects of learning activities' patterns with Information Technology in order to enhance the learning skills of students with special needs. This research uses the mixed research methodology. The research's sample group is the first year students in secondary school with special needs; which are 12 students who have disabilities in the calculation and enrolled in the first semester of academic year 2016. The research methods are 1. Study the different patterns of the learning activities. 2. Study the patterns of learning activities of students with special needs. 3. Study and screen students with special needs. 4. Develop a learning activity using Information Technology. 5. Test and evaluate the Model of learning activities using Information Technology to enhance the learning skills of students with special needs. The results show that 1. The achievements of students with special needs in the calculation aspect are higher than before study with the level of statistical significance .05. 2. Development of a learning activity using Information Technology to enhance the learning skills of students with special needs has a form of learning activities (SDTE Model) that is suitable for teaching and learning for students with special needs.

KEYWORD : Learning activities , Media and information technology , Students with special needs.

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้/เด็กที่มีความต้องการพิเศษ (Learning Disabilities) หมายถึงบุคคลที่มีความบกพร่องอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างในกระบวนการพื้นฐานทางจิตวิทยาที่เกี่ยวกับความเข้าใจ หรือการใช้ภาษา อาจเป็นภาษาพูดและหรือภาษาเขียนซึ่งมีผลทำให้มีปัญหาในการฟัง การพูด การคิดการอ่าน การเขียน การสะกดหรือการคิดคำนวณ รวมทั้งสภาพความบกพร่อง ในการรับรู้สมองได้รับบาดเจ็บ การปฏิบัติงานของสมองสูญเสียไป ซึ่งอาจทำให้มีปัญหาในการอ่าน และปัญหาในการเข้าใจภาษา ทั้งนี้ไม่รวมบุคคลที่มีปัญหาทางการเรียนรู้อื่นเนื่องจากความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน หรือการเคลื่อนไหว บกพร่องทางสติปัญญา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2548) เด็กที่มีสติปัญญาปกติหรือสูงกว่าปกติแต่มีความบกพร่องบางประการในการแปลข้อมูลที่ได้รับไม่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยวิธีทั่ว ๆ ไป เช่นเดียวกับเด็กคนอื่น ความบกพร่องนี้ทำให้มีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ (สันสนีย์ นัตรคุปต์, 2543) จึงเป็นบุคคลที่ต้องการความช่วยเหลือทางการศึกษาเป็นพิเศษ ในด้านการปรับหลักสูตร วิธีการสอน เนื้อหา เวลา ตลอดจนการวัดประเมินผล ให้เหมาะสมกับความสามารถและความถนัดของแต่ละบุคคล (ผดุง อารยะวิญญู, 2542) การจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับความ

ต้องการและความสามารถของเด็กจะทำให้เด็กประสบความสำเร็จและได้รับประโยชน์เต็มที่จากการศึกษา โดยการจัดการศึกษาควรแตกต่างออกไปจากรูปแบบเดิม หรือรูปแบบการเรียนการสอนกับเด็กปกติในระบบการเรียนของโรงเรียน

การพัฒนา รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ จะเป็นการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนให้กับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนแบบเรียนร่วม ในรูปแบบของชุดการสอนสื่อประสมที่มีความหลากหลายในการสร้างเสริมพัฒนาและกระตุ้นการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยเฉพาะ ได้แก่ กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กเกิดจินตนาการ กิจกรรมที่มีการเคลื่อนที่เคลื่อนไหว โดยมีกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเองผ่านสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ ช่วยเร้าให้ผู้เรียนเกิดความสนใจมากกว่าการเรียนจากหนังสือแบบเรียนเพียงอย่างเดียว และด้วยคุณค่าของรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่ส่งเสริมฝึกหัดให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้ มีความรับผิดชอบต่อตนเองและช่วยแก้ปัญหาเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล จากชุดการสอนสามารถช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความถนัดความสามารถ ความสนใจของแต่ละบุคคล ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษจึงสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุขมากยิ่งขึ้น

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการช่วยพัฒนาให้บุคคลมีความรู้ ความสามารถ มีความพร้อมทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ตลอดจนมีคุณธรรม จริยธรรม ให้บุคคลได้แสดงความสามารถตามศักยภาพที่แท้จริงของตนเองออกมา ปัจจุบันการจัดการเรียนร่วมได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในด้านการจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 ที่มุ่งเน้นให้ทุกคนมีสิทธิและโอกาสทางการศึกษาเท่าเทียมกัน ดังหมวดที่ 2 ว่าด้วยเรื่องสิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา มาตรา 10 ที่กล่าวไว้ว่า “การจัดการศึกษาจึงได้กล่าวถึงสิทธิและหน้าที่ทางการศึกษาว่าให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ซึ่งครอบคลุมไปถึงการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทั้ง 9 ประเภท คือ บุคคลที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยินบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือสุขภาพ บุคคลที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา บุคคล ที่มีปัญหาทางพฤติกรรมหรืออารมณ์ บุคคลออทิสติก และบุคคลพิการซ้ำซ้อน” ทั้งนี้ให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการและให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อบริการ ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามหลักเกณฑ์วิธีที่กำหนดในกฎกระทรวง และนอกจากนี้พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ยังได้กำหนดให้คนพิการมีสิทธิในการเลือกบริการทางการศึกษา สถานศึกษา ระบบและรูปแบบทางการศึกษาตามความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและความต้องการของบุคคล รวมทั้งให้ได้รับการจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้และการทดสอบทางการศึกษาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละประเภทและบุคคล

ครูทุกคนหรือทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา จะต้องให้ความสำคัญกับปัญหาและร่วมมือกันดำเนินการให้ความช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ /เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและได้ผลดี ควรต้องมีสื่อประกอบการสอนอย่างเหมาะสมกับเนื้อหาที่ผู้สอนต้องการถ่ายทอดให้แก่ผู้เรียน รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นการนำระบบสื่อประสมที่สอดคล้องกับ

เนื้อหาวิชาไปใช้จัดการเรียนการสอนเพื่อเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ผลดีขึ้น โดยการวิเคราะห์เนื้อหาจากแผนการสอนตามหลักสูตร (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541)

ดังนั้น คณะผู้วิจัยในฐานะอาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ได้เห็นความสำคัญของการพัฒนารูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนแบบเรียนร่วม ในครั้งนี้

สมมติฐานของการวิจัย

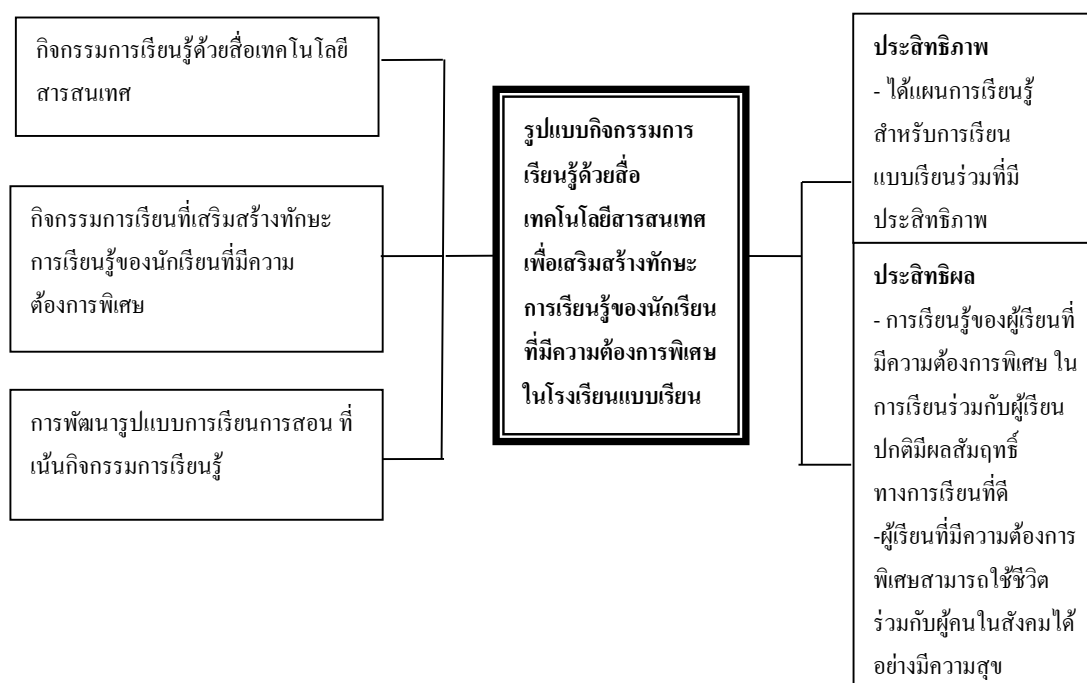
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษด้านการคิดคำนวณ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

(1) เพื่อออกแบบและพัฒนารูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนแบบเรียนร่วม

(2) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนแบบเรียนร่วม

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 แบบแผนการวิจัย

1. ศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบต่างๆ
2. ศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนแบบเรียนร่วม
3. ศึกษาและคัดกรองประเภทของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ตามกระบวนการคัดกรองนักศึกษาของโรงเรียนต้นแบบเรียนร่วม
4. ออกแบบ และพัฒนารูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนแบบเรียนร่วม
5. นำรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศไปทดลองใช้ กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนแบบเรียนร่วมและประเมินผล

4.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่กำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษา ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนเรียนร่วม จำนวน 25 คน ในเขตพื้นที่ อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์
2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่กำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษา ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 12 คน เลือกโดยวิธีเจาะจง (Purposive Sampling)

4.3 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น

รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนแบบเรียนร่วม

ตัวแปรตาม

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ได้จากการเรียนการสอนตามรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ

2. ทักษะการคิดและการคำนวณ

3. ทักษะการเคลื่อนไหว

4.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 3 ส่วน คือ

1. สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. แบบทดสอบวัดทักษะการเคลื่อนไหว

4.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำแบบทดสอบ และสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ไปทดลองใช้ตามรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กับกลุ่มตัวอย่างตามลำดับดังนี้

1. ทดสอบก่อนเรียนกับนักเรียน ในเรื่องของการคิดคำนวณ ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บันทึกคะแนนสอบไว้เป็นคะแนนก่อนเรียน
2. ทดลองใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นเวลา 4 สัปดาห์ จำนวนสัปดาห์ละ 2 ครั้ง รวมเป็น 8 ครั้ง
3. ทดสอบหลังเรียนกับนักเรียนกลุ่มทดลอง กับนักเรียน ในเรื่องของการคิดคำนวณ ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บันทึกคะแนนสอบไว้เป็นคะแนนหลังเรียน
4. ทดสอบทักษะการเคลื่อนไหวด้วยแบบทดสอบทักษะการเคลื่อนไหวของผู้เรียน

4.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

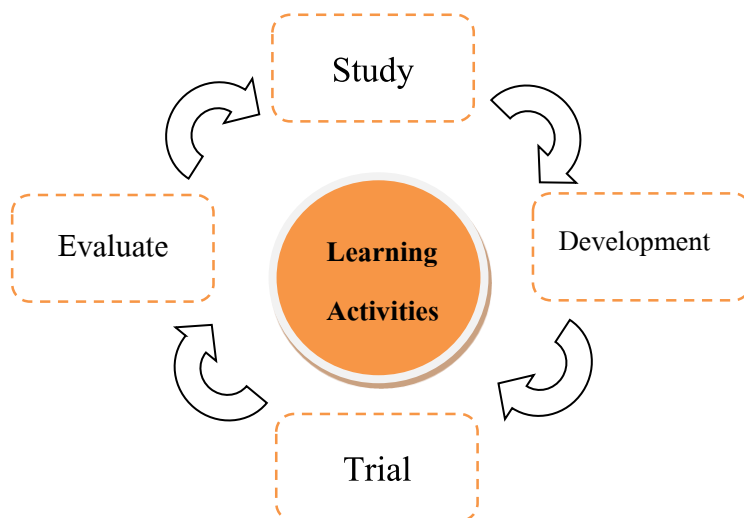
คณะผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการคิดคำนวณ ของผู้เรียน ก่อนเรียน และหลังเรียน ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนเรียนกับหลังเรียนด้วยการทดสอบที (T-Test)
2. การทดสอบทักษะการเคลื่อนไหวของผู้เรียน มีทักษะด้านร่างกายและทักษะการเคลื่อนไหวที่ดีขึ้น

5. สรุปผลการวิจัย

1. การพัฒนารูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนแบบเรียนร่วม ได้มีรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ (SDTE Model) โดยการดำเนินการ 4 ขั้นตอนด้วยกัน คือ

S =Study	หมายถึง	การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียน และศึกษาการจัดการ การสอนสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ
D =Development	หมายถึง	การพัฒนารูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้
T =Trial	หมายถึง	การนำรูปแบบกิจกรรมไปทดลองใช้ตามกระบวนการจัดกิจกรรม การเรียนรู้เพื่อหาวิธีการเรียนการสอนที่เหมาะสม
E =Evaluate	หมายถึง	การประเมินวิธีการจัดการเรียนการสอน

แผนภาพที่ 2 SDTE Model

โดยมีชุดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาทักษะการคิด วิเคราะห์และการเคลื่อนที่เคลื่อนไหวพื้นฐาน ที่นำไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการของ SDTE Model ชุดกิจกรรมมีเครื่องมือแบ่งออกเป็น 3 ชุด ดังตัวอย่าง

จุดประสงค์ของชุดกิจกรรม

1. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานในการคิดคำนวณ
2. เพื่อพัฒนาการเคลื่อนที่เคลื่อนไหวเบื้องต้นและสมรรถภาพทางกาย
3. เพื่อส่งเสริมและพัฒนากระบวนการคิดและการปัญหาในการเรียนรู้

1. ชุดกิจกรรมตาราง 16 ช่อง

2. ชุดข้อคำถามพัฒนาทักษะการคูณ จำนวน 8 ชุด ชุดละ 30 ข้อ

- ทำการฝึกสัปดาห์ละ 3 ครั้ง คือวันจันทร์ วันพุธและวันศุกร์ ใช้เวลาว่างหรือหลังเลิกเรียน
- ฝึกครั้งละ 10 ข้อ ยกตัวอย่าง สัปดาห์ที่ 1 วันจันทร์ เลือกทำข้อคำถาม 10 ข้อ ข้อใดก็ได้เป็น

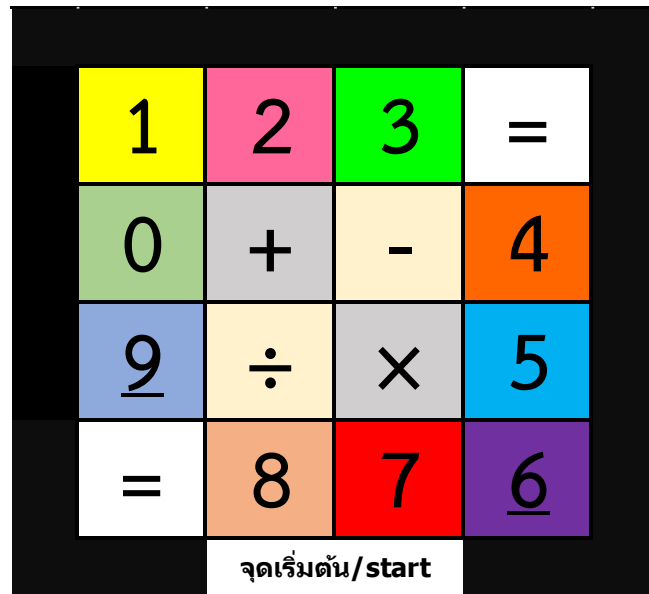
การคูณเลขหลักใดกับหลักใดก็ได้ ในชุดข้อคำถามของสัปดาห์ที่ 1 แต่ในวันพุธและวันศุกร์จะต้องเป็นข้อที่เหลือ โดยที่ห้ามทำซ้ำข้อกับที่เคยทำมาแล้ว ในชุดข้อคำถามสัปดาห์ที่ 1

- การทำกิจกรรมจะมีการจับเวลาในการทำแต่ละข้อ เริ่มจับเวลาเมื่อผู้ช่วยวิจัยบอกข้อคำถามเสร็จ และหยุดเวลาเมื่อ นักเรียนไปยืนที่คำตอบหลักสุดท้าย

3. ชุดคำสั่งการเคลื่อนที่เคลื่อนไหวพื้นฐาน 6 คำสั่ง ได้แก่

- a. การเดิน (Walk)
- b. การสไลด์ (Slide)
- c. การกระโดดขาเดียว (Hop)

- d. การกระโดดสองขา (Jump)
e. การก้าวกระโดด (Skip)
4. ชุดกิจกรรมตาราง 16 ช่อง

แผนภาพที่ 3 ชุดกิจกรรมตาราง 16 ช่อง

2.การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ คะแนนก่อนเรียนของนักเรียนที่มีคะแนนการทดสอบก่อนเรียนค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 34.10และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 4.28 เมื่อทำการเปรียบเทียบคะแนนหลังเรียนและคะแนนก่อนเรียนโดยใช้การทดสอบที (T-Test) พบว่า df เท่ากับ 9 และ Sig. (2-tailed) เท่ากับ .000 แสดงว่านักเรียน ที่ได้ ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีคะแนนผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับ .05

ตารางที่ 1. ผลการวิเคราะห์สถิติทดสอบที (T-TEST) คะแนนการทดสอบก่อนเรียน-หลัง

กลุ่มตัวอย่าง	คะแนน (ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	df	Sig. (2-tailed)
คะแนนก่อนเรียน (n=12)	34.10	4.28	9	.000
คะแนนหลังเรียน (n=12)	41.30	2.63		

P<.05

6. อภิปรายผล

จากการศึกษาค้นคว้า การพัฒนารูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนแบบเรียนร่วมพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีคะแนนผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับ .05 มีคะแนนการทดสอบก่อนเรียนค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 34.10 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 4.28 และมีคะแนนการทดสอบหลังเรียนค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 41.30 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 2.63 ซึ่งสอดคล้องกับ เจริญ กระบวนรัตน์ (2558) ที่กล่าวไว้ว่า การที่เด็กได้เล่นได้เคลื่อนไหวได้ออกกำลังกายหรือประกอบกิจกรรมพลศึกษาหรือนันทนาการด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมหรือลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง จะทำให้การเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เนื่องจากความสามารถในการรับรู้การเคลื่อนที่ของร่างกายและการเรียนรู้ของสมอง (Kinesthetic Sense) จะทำได้ดีเมื่อเด็กได้มีโอกาสประกอบกิจกรรมทางกายหรือเล่นกีฬา การแสดงบทบาทสมมติต่างๆ ของผู้เรียน การนำกิจกรรมการเคลื่อนไหวมาใช้ประกอบในการเรียนรู้ไม่ว่าจะเป็นการเล่นในในรูปแบบการออกกำลังกาย เกม หรือการเล่นกีฬา กิจกรรมทางดนตรี กิจกรรมเข้าจังหวะ ศิลปหัตถกรรม การทำให้อวัยวะมีการเคลื่อนไหวในขณะที่เรียนรู้จะทำให้เด็กเกิดความสุขสนุกสนานและมีจิตใจที่จดจ่อกับการเรียน ไม่รู้สึกเครียด ช่วยให้การเรียนจดจำทำได้เร็วและเข้าใจง่ายขึ้น ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาทั้งทางด้านการคิด สติปัญญาและอารมณ์ การเรียนรู้หรือการฝึกหัดฝึกฝนที่มีคุณค่า จะเป็นการกระตุ้นให้สมองเกิดการพัฒนาศักยภาพและความสามารถและสติปัญญา โดยอาศัยกระบวนการทำงานของสมองหรือระบบประสาท ซึ่งมีบทบาทและหน้าที่สำคัญในการรับรู้เรียนรู้ จดจำ ควบคุมพฤติกรรมการทำงาน เพื่อให้เซลล์ประสาทเกิดการเชื่อมโยงข้อมูลและบันทึกการเรียนรู้ไว้เป็นโปรแกรม การบริหารสมอง ก็คือการกระตุ้นสมองผ่านกระบวนการเคลื่อนไหวหรือกิจกรรมทางกายในส่วนที่สมองหรือเซลล์ประสาทมีบทบาทหน้าที่ควบคุมการทำงานของร่างกาย

การพัฒนารูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นสื่อการสอนอย่างหนึ่งที่มีส่วนช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณฑานดิ รูธิบริสุทธิ์ (2551) พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการคูณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีผลคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน แสดงให้เห็นว่าการถ่ายทอดความรู้ด้วยสื่อที่เหมาะสมช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สนใจ ขอมริบและสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนีสากานต์ จำขึ้น (2551) พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ ที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาคณิตศาสตร์ทุกคนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น เนื่องจากนักเรียนมีความกระตือรือร้นและสนใจที่จะได้เรียน

การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนแบบเรียนร่วม ทำให้ทราบถึงความแตกต่างของผู้เรียน ที่มีความต้องการ แบ่งออกได้เป็น 3 ด้านคือ ด้านการอ่าน ด้านการเขียน และด้านการคิดคำนวณ ซึ่งปัญหาของผู้เรียนส่วนใหญ่จะเป็นด้านการคิดคำนวณ ที่ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถเรียนตามบทเรียนที่ได้กำหนดมาตรฐานมาจากแผนการเรียนได้ จนถึงขั้นทำให้เกิดปัญหาการหยุดเรียนกลางคัน ของนักเรียนหลายๆปีติดต่อกัน ดังนั้นเมื่อมีการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนจึงเกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนโดยตรง และยังทำให้สามารถวิเคราะห์การเรียนการสอนสำหรับสำหรับโรงเรียนแบบเรียนร่วมได้ตรงตามสภาพ

ปัญหาจริงของโรงเรียน ดังนั้นเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวจึงได้มีแนวทางและวิธีการจัดการเรียนการสอนขึ้นเพื่อช่วยให้โรงเรียนแบบเรียนร่วมสามารถนำการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในสภาพจริงของโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

รูปแบบการสอนที่ทันสมัยและใช้เทคโนโลยีเป็นสำคัญในการถ่ายทอดความรู้ควรจะได้รับการฝึกฝนทักษะให้กับนักเรียนและมีจำนวนเพียงพอที่จะได้ใช้เป็นประจำ

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรจะเพิ่มให้มีการเพิ่มทักษะให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษให้ครบทั้ง 3 ด้าน

8. กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

9. เอกสารอ้างอิง

เจริญ กระบวนรัตน์. (2558). วารสารสุขศึกษาพลศึกษาและสันทนาการ 2558. ปีที่ 41 เล่ม 2 กรกฎาคม –

ธันวาคม, กรุงเทพมหานคร.

ผดุง อารยะวิญญู. (25440.) เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร. สำนักพิมพ์แว่นแก้ว.

มนทกานติ รุธิรบริสุทธี. (2551). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาคณิตศาสตร์เรื่องการคูณของ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระดับ ปริญญาโท สาขาวิชา/ภาควิชา สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา.

มนิสากานต์ ฉ่ำชื่น. (2551). การสอนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาคณิตศาสตร์เรื่องการชั่งการตวง

สำหรับนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านคณิตศาสตร์ (Teaching mathematics in weight and

measure lessons by using computer assisted instruction for dyscalculia students) ระดับ ปริญญาโท

สาขาวิชา/ภาควิชา สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาพิเศษ.

คันสนิช ฉัตรคุปต์. (2543). ความบกพร่องในการเรียนรู้หรือแอลดี.ปัญหาการเรียนรู้ที่แก้ไขได้. กรุงเทพมหานคร.

สำนักพิมพ์พัฒนาพาณิชย์ จำกัด.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541). การจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา.

กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

_____. (2541). การจัดศึกษาสำหรับเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2548). คู่มือการดำเนินการสำรวจเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้.

กรุงเทพมหานคร. กระทรวงศึกษาธิการ.